Q. 2.20
Jurisdiction
41.B.6

3

Indian Studies
Library

888
H8
H619

Digitized by Google

Digitized by Google

1250

Digitized by Google

HOMERI CARMINA

CVM BREVI ANNOTATIONE

ACCEDVNT

VARIAE LECTIONES ET OBSERVATIONES VETERVM GRAMMATICORVM CVM NOSTRAE AETATIS CRITICA

CVRANTE

C. G. HEYNE

TOMVS SECVNDVS

LIPSIAE
IN LIBRARIA WEIDMANNIA
LONDINI
APVD L PAYNE ET MACKINLAY
MDCCCII

Digitized by Google

Digitized by Google

HOMERI ILIAS

EX
RECENSIONE ET CUM
ANNOTATIONIBUS
C. G. HEYNE

VOLUMEN SECUNDUM
CONTINENS
POLYDORI SILVENSIS
CAN. XIII–XXIV.

LIPSIAE
IN OFFICINA LIBRARIA GERHARDI
ENGELHARDI
SUMTU ET IMPENSIS GEORGII JOACHIMI GOESCHENII
MDCCLXXIX

Digitized by Google

ANTENATA

Tenace, pel lo stile istrionico evasivo, fu lo spirito di Antenata. Ella fu una delle più grandi improvvisatrici del Nuovo Continente. Ella fu una delle più grandi improvvisatrici del Nuovo Continente. Ella fu una delle più grandi improvvisatrici del Nuovo Continente

ctor a phalange repulſus, ſuos ad vires exerendas hortatur 142 — 155. Merione haſta in Deiphobum fruſtra coniecta ad tentorium abit haſtam aliam petiturus — 169. Interea variae ſunt caedes, in his Amphimachi; nepotis ſui caede exacerbatus Neptunus Idomeneum adit, Thoantis perſona aſſumta eum hortatur ad pugnandum — 239. Idomeneus armatus cum Merione in pugnam redit, et quidem verſus laeuam — 329. Pugna recrudeſcit — 362. Idomeneus necat Othryoneum — 382. inde Aſium — 401. Deiphobus ab eo aberrans haſta ferit Hypſenorem — 423. Idomeneus Alcathoum; inde ferociens Deiphobum ſuperbis dictis vellicat — 454. quem Aenea arceſſito in ſe procedere videns, Merionen cum aliis aduocat, — 488. Ita circa Deiphobum et Aeneam in vnum conueniunt fortiſſimi ex Troianis. Certatur acerrime de Alcathoi corpore abducendo et ſpoliando 496 ſq. ad 673. Congrediuntur Idomeneus et Aeneas, caeduntur Oenomaus 506 — Aſcalaphus 518 et, noua ſuper huius exuuiis pugna exorta, Aphareus 541 — Thoon 545 — Adamas 560 — Deipyrus 576 — Deiphobus a Merione vulneratus pugna excedit 526 — 539. Helenus vulneratur a Menelao 581 — 600. nec non Piſander et Harpalion 601 — 659. Euchenor a Paride 660 — 673. Hector ignarus quid in ſiniſtro nauium cornu ageretur, interea acriter pugnat; non minus fortiter reſiſtunt Aiaces; etiam in eo res erat, vt Hectori eſſet cedendum: — 724. cum Polydamantis conſilio fortiſſimos e Troianis ad ſe arceſſit; conglobati Achiuos adoriuntur Troiani — 808. nec tamen vel ſic Aiaces loco cedunt — ad f.

Attendendum eſt in toto libro ad ſitum caſtrorum et nauium Achiuorum, quem poeta vbique a parte Achivorum declarare videtur. Troiani in caſtra irruerant a laeua parte, non ſui agminis, ſed Achiuorum; nam ipſi dextro ſuo cornu laeuam caſtrorum partem adorti erant. Cum irrupiſſent Troiani, pluribus locis pugnatur; acerrime tamen, qua Hector incedebat, cui Aiaces obſtite-

Digitized by Google

runt, (126. 136 ſq. 679 ſq.) paullo remotius a laeuo cornu, verſus mediam aciem; at in extremo laeuo cornu altera fortiſſimorum virorum pugna fiebat circa Deiphobum, Helenum, Paridem, Idomeneo cum Merione eo profecto ἐπ' ἀριστερὰ νηῶν (326. 675. 765) cuius vocis reſpectu alter locus, in quo Hector contra Aiaces cum quibus hic erant Boeoti, Athenienſes — 681. 685 ſqq. pugnat, ἐν μέσσῃσι νηυσί (312.) fuiſſe declaratur: Singulatim expoſita videbis ad 46. 310. 330. 675. 681. 765.

Deorum miniſterium hoc libro non niſi per episodia interponitur. Ioue qui in Ida ſedebat inde a Λ, 182. ad alias terrarum partes conuerſo, furtiua Neptuni profectio ſplendide ornata in ipſo libri exordio. Neptunus Calchantis ſpeciem mentitus Aiaces hortatur ad pugnam; abeuntem deum agnoſcunt Aiaces 43 — 83. inde Neptunus hortatur alios — 125. et Amphimacho caeſo Idomeneum Thoantis ſpecie indutus 206 — 239. Ita Neptunus clam pugnantium Achiuorum ardorem incendit; Alcathoum ſtupore defixum tradit occidendum Idomeneo, 434. 5. conſtitutum tamen a Ioue erat, vt hac pugna ſuperiores eſſent Troiani 345 — 360.

Digitized by Google

Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα νηυσὶ πέλασσε,
τοὺς μὲν ἔα παρὰ τῇσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀιζὺν
νωλεμέως· αὐτὸς δὲ πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινὼ,

Ingenium poetae ex his aestuma. Res nunc eo erat adducta, vt vallo a Troianis disiecto et castris captis, aut arcessendus esset Achilles, aut discessus a Troia parandus. Prius illud consiliis Iouis parari noramus; placato igitur, vt arma iungeret, Achille omnia erant ad finem perducta. Enimvero antequam ad illud deventum esset, quanta rerum varietas interposita est! Primo auerso Ioue Neptunus, Achiuis studens, pugnam restituit; quod antea ausus non erat facere, Il. Θ, 208 — 211. ex Iouis interdicto Il. Θ, 7 sq. Quod autem sublime aliquid in eo esse videtur, Ioue tantum oculos auertente res aliter cedere, ad nostros sensus statuitur, non ex Homeri sensu: qui ad humanum morem res deorum attemperavit.

1—9. Rebus eo adductis, vt, quod voluerat, Troiani in castra irrupissent, Iupiter ad alias curas auertitur. Hoc suo more poeta ita narrat, vt alia terrarum loca memoret, ad quae Iupiter se conuerterit prospicienda. In animum reuocandum est ex Il. Λ, 181 sq. Iouem in Idae vertice sedentem pugnam adhuc esse moderatum; prospexerat ille versus mare, nunc *deflexit oculos* (hoc est πάλιν τρέπε νόσφιν v. Obss.) ab occidente versus septentrionem; occurrunt adeo oculis *Thraces*, *Mysi*, *Sarmatae*. Iam locus nobilitatus est memoratione horum populorum, eorumque sedium. *Thraces* vtique late tenebant oram continentis Europae. *Mysi* illo tempore tenuerunt loca supra eos versus, forte cis et trans, Istrum. Fuerunt illi et ipsi e Thracum stirpe, et vtrinque in Asiae et Europae oris habitarunt. v. Obss. et sup. ad B, 858. Supra eos in borealibus terris habitarunt populi, quos quo nomine proprio designarit, in controuersiam abiit, aliis

νόσφιν ἐφ' ἱπποπόλων Θρηκῶν καθορώμενος αἶαν,
Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων, καὶ ἀγαυῶν Ἱππημολγῶν
γλακτοφάγων, ἀβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων.
ἐς Τροίην δ' οὐ πάμπαν ἔτι τρέπεν ὄσσε φαεινώ·

Agauos, aliis *Hippemolgos*, aliis *Abios* dictos contendentibus. At *nomen proprium nullum* ex his esse potuit; sunt mera epitheta et praedicata barbarorum, quos suo nomine non designat, quorum forte nec erat illo tempore nomen illud commune *Sarmatarum*: Nomina illa, quae totum genus designant, serius exeunt inter homines. Barbari enim habitant per tribus; nomina singulis sua imposita; eaque horrida. Solent itaque exteri aut a primis incolis, quos adiere, toti populo ac terrae nomen, plerumque corruptum, imponere, aut ex vitae cultusque memorabili aliqua parte nomen fingere: vt h. l. Vix quoque nomen Sarmatarum ab ipsis populis vsurpatum fuit, sed *inter accolas* primo vsu frequentatum. At declarantur *barbari* nominibus a *vitae vsu* petitis: et γαλακτοφάγοι sunt, Ἱππημολγοὶ quod *lacte equino* aut etiam pulte vel farina equino lacte admixto (vt Plin. XVIII, 11. s. 24. cf. Strabo VII, p. 478 C.) vescebantur, noto more; quem antiquissimum gentis fuisse ex h. l. constat. porro ἄβιοι, quod, cum notionem certam non haberet, varie interpretati sunt veteres. v. Obss. Probabile sit, designari *vitae simplicitatem*, quaecunque tandem illa fuit; siue vt communibus omnes bonis vterentur, siue quod agris saltem pascuisue communibus, siue propter paupertatem, cum nec certas sedes haberent et in plaustris viuerent: εὐτελεῖς τοὺς βίους, ἀπ' ὀλίγων εὐτελῶς ζῶντας. *iustitia* celebrantur, δικαιότατοι ἀνθρώπων. laus ea Sarmatarum, vt aliorum barbarorum, etiam e Scythis, et Germanis; partim a comparatione ductum, partim in inuidiam populorum mitiore cultu vtentium dictum, qui bonarum rerum copiis

οὐ γὰρ ὄγ' ἀθανάτων τιν' ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμὸν
ἐλθόντ', ἢ Τρώεσσιν ἀρηγέμεν, ἢ Δαναοῖσιν.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε κρείων Ἐνοσίχθων·
καὶ γὰρ ὁ θαυμάζων ἧστο πτόλεμόν τε μάχην τε
ὑψοῦ ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς Σάμου ὑληέσσης
Θρηικίης· ἔνθεν γὰρ ἐφαίνετο πᾶσα μὲν Ἴδη,
φαίνετο δὲ Πριάμοιο πόλις, καὶ νῆες Ἀχαιῶν.
ἔνθ' ἄρ' ὄγ' ἐξ ἁλὸς ἔζετ' ἰὼν, ἐλέαιρε δ' Ἀχαιοὺς

8 TIN EΓΕΛΠΕΤΟ ΓΟΝ nisi fuit TINA ΓΕΛΠΕΤΟ ΓΟΝ

ad cupiditates et iniurias pellici solent; cum contra in illa vitae simplicitate ac tenuitate ne quidem sit quod cupiditates hominum stimulet. — 8. *οὐ γὰρ ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμὸν, non verebatur.* — 10. *οὐδ' ἀλαοσκοπιήν. Neque tamen hoc non vidit Neptunus.* v. Obss. h. e. bene Iouem ad alia esse intentum obseruavit Neptunus. — 11. Sedebat ille *spectans* pugnam: quandoquidem dii ex sensu istorum hominum delectari dicuntur spectaculo virtutis pugnantium. Non necesse erat poetae monere de eius discessu ex Olympo, vbi sedebat Θ, 200. ad humanum autem morem, vt alia, accommodatum et hoc, quod dii, aliis diis, inprimis potentioribus, ad alia auersis et clam iis, aliquid exsequi solent, vt in Odyssea absente apud Aethiopes Neptuno Minerua reducit Vlyssem. — 12. Erat in Samothrace, opposita Troadi, mons Saos vel Saoce, e quo loca ad Troiam prospici poterant. cf. Obss. — 15. *Ἔνθ' ἄρ' ὄγ' ἐξ ἁλὸς ἔζετ' ἰὼν, consederat* iam ante, e mari egressus. Nunc autem conspecto remissiore Iouis animo, *confestim* de monte descendit. Locus qui sequitur sublimitatem habet confessione multorum: inprimis Longini c. 5. s. 9. Imitantur eum plures; etiam in singulis partibus, v. 18. *quod terra sub incessu contremiscit;* vt Apollon. II, 681. Apolline ad Hyperbo-

Digitized by Google

Τρωσὶν δαμναμένους, Διὶ δὲ κρατερῶς ἐνεμέσσα.
αὐτίκα δ' ἐξ ὄρεος κατεβήσετο παιπαλόεντος,
κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς· τρέμε δ' οὔρεα μακρὰ καὶ ὕλη
ποσσὶν ὑπ' ἀθανάτοισι Ποσειδάωνος ἰόντος
τρὶς μὲν ὀρέξατ' ἰὼν, τὸ δὲ τέτρατον, ἵκετο τέκμωρ, 20
Αἰγάς· ἔνθα δέ οἱ κλυτὰ δώματα βένθεσι λίμνης,
χρύσεα, μαρμαίροντα τετεύχαται, ἄφθιτα αἰεί.

17 antea κατεβήσατο. 21 ΔΕ FOI 22 ἄφθιτα αἰεί. v. Obſſ.

reos ex Lycia proficiſcente: ἡ δ' ὑπὸ ποσσὶ σείετο νῆσος ὕλη, κλύζεν δ' ἐπὶ κύματα χέρσῳ. Alii *trinos greſſus*, quibus iter a Samothrace ad Aegas abſoluitur; inprimis Pindarus, quem iam Euſtath. comparauit, P. III, 75. vbi Apollo βάματι δ' ἐν πρώτῳ ſtatim locum, quo tetenderat, attigit. Ad Thetidis natatum Statius transtulit, parum feliciter, Achill. I, 99. *Ter conata manu, liquidum ter greſſibus aequor Repulit, et niueas feriunt vada Theſſala plantas.* — 20. ὀρέξατο, ὥρμᾶτο. fecit tres greſſus; quarto greſſu attigerat locum, quo tetenderat, Aegas. Magna res et mirabilis ad ſenſum animi: nec tamen ei ita immorandum, vt aut greſſus, aut pedum interuallum, aut ſoleas metiri velis; ita enim εἰς τὸ παιδαριῶδες ipſum illud ὕψος recideret; ſubſiſtendum eſt in primo phantaſiae impulſu ex rei miraculo. — 21. Αἰγάς. ſiue Euboeae, ſiue inſulae ad Euboeam: nam Aegae Achaiae non videntur profectioni dirigendae ſatis reſpondere: v. Obſſ. Aegae Euboeae vrbs ad Euripum mihi videntur etiam propterea maxime conuenire, quod ipſi vortices Euripi aeſtuantis opinioni fidem facere potuerunt, eſſe dei maris domum in maris inter cautes et profunda abyſſo. Eſt Neptuni palatium ſub vndis, alibi indefinito, nunc definito in loco: Sic in mari Aegaeo eſt Nerei domus: Apollon. IV, 771 ſq. et Penei fluuii regia ap. Virgil. Ge. IV, 363 ſq. vbi cf. Excurſ. — 22.

ἔνθ' ἐλθὼν, ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο χαλκόποδ' ἵππω,
ὠκυπέτα, χρυσέῃσιν ἐθείρῃσι κομόωντε.
χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροΐ· γέντο δ' ἰμάσθλην 25
χρυσείην, ἐΰτυκτον, ἑοῦ δ' ἐπεβήσετο δίφρου·
βῆ δ' ἐλάαν ἐπὶ κύματ'· ἄταλλε δὲ κήτε' ὑπ' αὐτοῦ

24 ΧΡΥΣΕΗΙΣΙ ΓΕΘΕΙΡΗΙΣΙ 26 ΗΕΓΟΥ
vulgg. ἐπεβήσατο. 27 Vulgg. ὑπ' αὐτῷ.

22. ἄφθιτα αἰεί. habet regia Neptuni laudem a firmitate et duratione; est enim cauerna in maris fundo inter scopulos et in petris excauatis. Simili sensu Chironis antrum est ἄφθιτον ἄντρον ap. Pindar. I, VIII, 89. etsi ibi veteres accipiunt θεσπέσιον, θεῖον. v. ibi V. L. in noua edit. Ita ap. eund. quae aurea sunt, sunt ἄφθιτα, ex duratione: vellus aureum, ἄφθιτος στρωμνὰ, P. IV, 410. et fulmen a Cyclopibus procusum, ἄφθιτον ἔργον ap. Apollon. I, 730. ipse Iupiter ἄφθιτος Pindar. P. IV, 518. cf. sup. Notam ad B, 466. Obss. ad B, 447.

Quod autem, antequam a Samothrace, Ilio propiore, in Troadem statim proficiscatur, Aegas prius adit, eo fieri censeo consilio, vt habitu, qui deum deceat, armatus et curru inuectus, in re tam ardua, legentium mentibus obiiciatur; verbo, phantasma dei ita est splendidius et potentius. Sic supra Θ, 43 Iupiter, cum ad Idam se confert, ad prospiciendum ex monte: χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε sq. In hoc enim poeta, non tam artifex, quam ingeniosissimus poeta est, quod ad feriendos sensus dilectu et iudicio est felicissimus. Commenta veterum v. in Obss. ad v. 10.

23. τιτύσκετο ἵππω. ἔτεινε, proprie τοὺς ἱμάντας, iungendo eos currui. v. Θ, 41. vbi et χαλκόποδε de robore. et ibid. 43 γένετο, εἵλετο. — 27. ἄταλλε, ἐσκίρτα. v. Obss. Nobilis est hic locus, multis poetis exemplo futurus, in his Apol-

Digitized by Google

πάντοθεν ἐκ κευθμῶν, οὐδ' ἠγνοίησεν ἄνακτα·
γηθοσύνῃ δὲ θάλασσα διίστατο. τοὶ δὲ πέτοντο
ῥίμφα μάλ', οὐδ' ὑπένερθε διαίνετο χάλκεος ἄξων·
τὸν δ' ἐς Ἀχαιῶν νῆας ἐΰσκαρθμοι φέρον ἵπποι. 31
Ἔστι δέ τι σπέος εὐρὺ βαθείης βένθεσι λίμνης,
μεσσηγὺς Τενέδοιο καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης·
ἔνθ' ἵππους ἔστησε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,

28. ΟΤΔ ΗΓΝΟΙΗΣΕ FANAKTA

Ionio, inprimisque Virgilio Aen. V, 818 sq. Petita res e communi antiquorum hominum opinione de effectibus et signis praesentiae deorum; quae postea in mera figmenta et phantasmata poetarum adhibuere; accedentibus quoque iis, quae aduentu principum hilaritatem publicam testari solebant. Sunt adeo etiam in his diuersae rationes, nec confundendae. — 29. Ipsum mare sensit dominum suum inuehi, et exultando sulcum fecit sponte currui, qua ille incederet. — 30. *οὐδ' ὑπένερθε.* Summae cursus celeritatis notatio, a multis poetis ex h. l. et ex altero Υ, 227 sqq. petita, tanto probabilior nunc, quia de equis deorum agitur; non de hominum equis, vt ap. Apollon. I, 179 sq. et Aen. VII, 806 sq. ad quem loc. vide. Ita passim ea, quae antiquiores recte mythica oratione extulerant, de rebus diuinis mente tantum concipiendis, seriores poetae transtulere ita, vt in hyperbolen ea verterentur, aut in meram formulam poeticam.

32. *Ἔστι δέ τι σπέος.* Stabulum et equile equis Neptuni in fundo maris parari, mirum non est; sed, cur inter Imbrum et Tenedum designetur locus, quaeras. Suspicari licet, fuisse ibi locum in mari notum propter mirabiles aquarum vortices, altam abyssum, inter cautes latentes, testantes. Nulla tamen est suspicionis auctoritas. — 34. *ἔνθ' ἵππους.* Currum reliquit Neptunus, antequam Troadem peruenerat, quo-

λύσας ἐξ ὀχέων, παρὰ δ' ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ
ἔδμεναι· ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδας ἔβαλε χρυσείας,
ἀρρήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν
νοστήσαντα ἄνακτα· ὁ δ' ἐς στρατὸν ὦρτο κιόντων.

Τρῶες δὲ Φλογὶ ἶσοι ἀολλέες ἠὲ θυέλλῃ,
Ἕκτορι Πριαμίδῃ ἄμοτον μεμαῶτες ἔποντο,
ἄβρομοι, αὐΐαχοι· ἔλποντο δὲ νῆας Ἀχαιῶν
αἱρήσειν, κτενέειν δὲ παρ' αὐτόφι πάντας Ἀχαιούς.
ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος, ἐννοσίγαιος,
Ἀργείους ὤτρυνε, βαθείης ἐξ ἁλὸς ἐλθών,
εἰσάμενος Κάλχαντι δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·
Αἴαντε πρώτω προσέφη, μεμαῶτε καὶ αὐτώ·

Αἴαντε, σφὼ μέν τε σαώσετε λαὸν Ἀχαιῶν,

38 ΝΟΣΤΗΣΑΝΤΑ ϜΑΝΑΚΤΑ 39 ΦΛΟΓΙ ϜΙΣΟΙ 41 ΑϜΙΑΧΟΙ ϜΕΛΠΟΝΤΟ 45 ϜΕΙΣΑΜΕΝΟΣ 47 σφὼ, non σφῷ. μέν τε pro τε.

niam non intereſſe pugnae volebat numine manifeſto, verum mutata perſona et Calchantis ſpecie aſſumta Achiuos hortari ad pugnandum: cf. ad E, 773. — 35. ἀμβρόσιον εἶδαρ, equi dei alicuius, etiam de diuino pabulo fuit cogitandum; nihil amplius argutandum.

39. Τρῶες δὲ Φλογὶ ἶσοι. — 125. Pugnant Troiani circa Hectorem ſumma vi anniſi, cum Neptunus, Calchantis formam mentitus, hortatur primo Aiaces, 43 — 82 tum alios ex Achivis, 83 — 125.

41. ἄβρομοι, ἄγαν βρομοῦντες, βρέμοντες. αὐΐαχοι, ἄγαν ἰάχοντες. v. Obſſ. Fremitum et clamorem, qui Troianis pugnam ineuntibus ſollennis erat, vidimus ſup. Γ, pr. — 42. παρ' αὐτόφι. παρ' αὐτῷ ſc. τῷ χώρῳ. v. Obſſ. — ἀτειρέα φωνήν. fortem, validam vt non facile vociferando deficiat aut debilitetur; h. l. tamen ſimpliciter ornat epitheton. Iterum P, 555. et X, 227. De

Digitized by Google

ἀλκῆς μνησαμένω, μηδὲ κρυεροῖο Φόβοιο.
ἄλλῃ μὲν γὰρ ἔγωγ' οὐ δείδια χεῖρας ἀάπτους
Τρώων, οἳ μέγα τεῖχος ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ·
ἔξουσι γὰρ ἅπαντας ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί·
τῇ δὲ δὴ αἰνότατον περιδείδια, μή τι πάθωμεν,
ᾗ ῥ' ὅγ' ὁ λυσσώδης, φλογὶ εἴκελος, ἡγεμονεύει
Ἕκτωρ, ὃς Διὸς εὔχετ' ἐρισθενέος παῖς εἶναι.

53 ΦΛΟΓΙ ΕΙΚΕΛΟΣ

voce v. ad Γ, 60. ἄῤῥηκτος erat B, 490. — 48. Apparet, Aiacem cum Teucro a parte valli, ad quam tuendam a Meneſtheo vocatus erat (M, 331 — 370) ſe recepiſſe in caſtra media, qua Hector impreſſionem fecerat, vt ei obſiſteret.

47. Vos duo ſoli, Aiaces, Achiuos internecione eripere poteſtis, ſi hac parte, qua Hector irrupit, fortiter pugnabitis. — 54. Ἕκτωρ, ὃς Διὸς εὔχεται παῖς εἶναι. non, puto quaſi hoc vociferando nunc profeſſus ſit; ſed ſimpliciter, qui ſibi videtur, plus quam humana virtute, pugnare, tanquam θεοφιλὴς aliquis. Notabilis antiqua loquendi ratio a mira animorum perſuaſione ducta, quicquid quacunque tandem in re emineat, dei alicuius opera et manu praeſtari aut effici: Eius perſuaſionis vſum inf. 825 videbimus: Αἰ γὰρ ἐγὼν etc. eminere enim inter omnes mortales neceſſe eſt eum, qui Ioue natus ſit, facile credas. Iam pro eo, quod nos diceremus, videri aliquem ſibi eſſe ceteris mortalibus ſuperiorem, vel facere aliquem opinionem de ſe, vt alii eum putent eſſe vltra humanam ſortem aliqua in re, vt virtute bellica, praeſtantem, hoc ita effertur: videri eum ſibi eſſe immortalem, a Ioue natum: h. e. vltra conditionem humanam poſitum. Huic formae loquendi aſſueti poſteriores tot fabulas excogitarunt de heroibus et viris magnis e diis natis: et de ipſo Hectore ex Apolline nato: v. Schol. br. ad Γ, 314. Schol. Lycophr.

Digitized by Google

σφῶϊν δ' ὧδε θεῶν τις ἐνὶ φρεσὶ ποιήσειεν,
αὐτώ θ' ἑστάμεναι κρατερῶς, καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους·
τῷ κε καὶ ἐσσύμενόν περ ἐρωήσαιτ' ἀπὸ νηῶν
ὠκυπόρων, εἰ καί μιν Ὀλύμπιος αὐτὸς ἐγείρει.
Ἦ, καὶ σκηπανίῳ γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
ἀμφοτέρω κεκοπὼς πλῆσε μένεος κρατεροῖο,
γυῖα δὲ θῆκεν ἐλαφρὰ, πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
αὐτὸς δ', ὥστ' ἴρηξ ὠκύπτερος ὦρτο πέτεσθαι,
ἥς ῥά τ' ἀπ' αἰγίλιπος πέτρης περιμήκεος ἀρθεὶς
ὥρμησε πεδίοιο διώκειν ὄρνεον ἄλλο·
ὣς ἀπὸ τῶν ἤϊξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων.

64 ὥρμησεν erat.

266. Not. ad Apollod. p. 759. Vt tamen Διὸς παῖς sit idem ac Διὶ φίλος, vsu non probari puto. Est h. l. nihil amplius vs. 54 quam, quod hos vulgari oratione diceremus, Hector, qui nunc videtur virtutem hominis excedere. Quanto potentiorem, et epicis phantasmatibus aptiorem putabimus fuisse priscorum hominum sermonem! — 55. Notabile hoc, ποιεῖν τινι ἐν Φρεσὶν, vel ἐμποιεῖν τινί τι Φρεσὶν, pro ὑποθέσθαι, de monitu, quod et θέσθαι ἐν Φρεσί. Sic Il. T, 121 ἔπος τί τοι ἐν Φρεσὶ θήσω. et hoc saepius occurrit. Etiam Eustath. h. l. θήσω εἰς νοῦν.

59. σκηπανίῳ, σκήπτρῳ. Notabilis vsus scipionis seu baculi: de quo v. Obss. — 62. αὐτὸς δ' ὡς ἴρηξ. leui et celeri incessu, quo siebat, vt confestim ille oculis se subduceret, qualis veri Calchantis non fuisset, agnitus est deus ab Aiace Oilei. Id enim, quod nos dicimus, visum seu spectrum euanuisse, si ad sensum commode reddendum est, vix aliter potest reddi quam per celeritatem discessus et motus. Itaque ex hoc ἀρίγνωτοι θεοί. vs. 72. cf. Obss. Comparatio itaque h. l. tantum in celeritate motus ad sensum cernentis est ponenda. — 65. ἐν τοῖϊν, inter

τοῖϊν δ' ἔγνω πρόσθεν Ὀιλῆος ταχὺς Αἴας,
αἶψα δ' ἄρ' Αἴαντα προσέφη Τελαμώνιον υἱόν·

Αἶαν, ἐπεί τις νῶϊ θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
μάντιν εἰδόμενος κέλεται παρὰ νηυσὶ μάχεσθαι· —
οὐ δ' ὅγε Κάλχας ἐστὶ, θεοπρόπος οἰωνιστής·
ἴχνια γὰρ μετόπισθε ποδῶν ἠδὲ κνημάων
ῥεῖ' ἔγνων ἀπιόντος, ἀρίγνωτοι δὲ θεοί περ·
καὶ δ' ἐμοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
μᾶλλον ἐφορμᾶται πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
μαιμώωσι δ' ἔνερθε πόδες καὶ χεῖρες ὕπερθε.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Τελαμώνιος Αἴας·
οὕτω νῦν καὶ ἐμοὶ περὶ δούρατι χεῖρες ἄαπτοι
μαιμῶσι, καί μοι μένος ὄρορε· νέρθε δὲ ποσσὶν
ἔσσυμαι ἀμφοτέροισι· μενοινάω δὲ καὶ οἷος

69 ΜΑΝΤΕΙ ΕΙΔΟΜΕΝΟΣ

duo hos. — 67. αἶψα δ' ἄρ'. ſtatimque adeo, proinde. Clarke. νῶϊ κέλεται, cum caſu tertio, nos hortatur.

68. ἐπεί τις — deeſt apodoſis: agedum pugnemus fortiter: quandoquidem deus aliquis nos hortatur ad pugnandum. cf. Obſſ. — 71. ἴχνια γὰρ — greſſum leuem ac celerem ex vſ. 62. non, veſtigia ac plantas. ῥεῖα iungi poteſt et cum ἔγνων et cum ἀπιόντος. probo prius. cf. Obſſ. — 75. μαιμάων, ὁρμάν. de pedum et manuum impetu ad animi impetum pariter ſponte ſe mouentium, praeclare eſt ad ſenſum pronuntiatum. Minus potenter ad ſenſum, ἐναργῶς tamen, Virgilius Aen. IX, 186 *aut pugnam aut aliud iamdudum invadere magnum Mens agitat mihi, nec placida contenta quiete eſt.* — 78. καί μοι μένος ὄρορε, pro γίνεται, ὁρμᾶται, etiam meam virtutem concitari, inflammari, ſentio.

Ἕκτορι Πριαμίδῃ ἄμοτον μεμαῶτι μάχεσθαι. 80
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
χάρμῃ γηθόσυνοι, τήν σφι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ.
τόφρα δὲ τοὺς ὄπιθεν Γαιήοχος ὦρσεν Ἀχαιοὺς,
οἱ παρὰ νηυσὶ θοῇσιν ἀνέψυχον φίλον ἦτορ.
τῶν ῥ' ἅμα τ' ἀργαλέῳ καμάτῳ φίλα γυῖα λέλυντο,
καί σφιν ἄχος κατὰ θυμὸν ἐγίνετο, δερκομένοισι 86
Τρῶας, τοὶ μέγα τεῖχος ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ.
τοὺς οἵγ' εἰσορόωντες, ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λεῖβον·
οὐ γὰρ ἔφαν φεύξεσθαι ὑπ' ἐκ κακοῦ. αὐτὰρ Ἐνοσίχθων
ῥεῖα μετεισάμενος κρατερὰς ὦτρυνε φάλαγγας. 90
Τεῦκρον ἐπὶ πρῶτον καὶ Λήϊτον ἦλθε κελεύων,
Πηνέλεών θ' ἥρωα, Θόαντά τε, Δηΐπυρόν τε,
Μηριόνην τε, καὶ Ἀντίλοχον, μήστωρας ἀϋτῆς·
τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

94 ΓΕΠΕΑ

82. χάρμῃ γηθόσυνοι. accipio proprie, vt ſit ἡ προθυμία εἰς τὴν χάρμην, τὴν μάχην. v. Obſſ. Eſt ipſum illud μαιμᾷν vſ. 77. Conuenit Latinorum *geſtire*, geſtu exultationem vel cupiditatem et ardorem declarante.

83—125. Neptunus ceteros quoque Achinos ad fortiter pugnandum hortatur. Oratio bene eſt argumentis et cauſſis, quae moueant, inſtructa.

83. τοὺς ὄπιθεν, qui longius verſus mare fugerant, ibique recipiebant ſe, ἀνέψυχον ἑαυτούς. — 85. τῶν ῥα. τούτων ἄρα. hi et viribus erant exhauſti et dolore animi percuſſi. — 90. ῥεῖα malim ad ὦτρυνε referre; ad potentiam dei hoc ſpectat. Sic etiam faciendum inf. P, 285. Sic quoque Erneſti ſtatuebat. — 91. *Leitus* et *Peneleus*, Boeotorum duces, (B, 494) *Thoas*, Aetolorum, (B, 638)

Digitized by Google

Αἰδὼς, Ἀργεῖοι, κοῦροι νέοι, ὔμμιν ἔγωγε
μαρναμένοισι πέποιθα σαωσέμεναι νέας αἵμάς·
εἰ δ' ὑμεῖς πολέμοιο μεθήσετε λευγαλέοιο,
νῦν δὴ εἴδεται ἦμαρ, ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι.
ὦ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι,
δεινὸν, ὃ οὔποτ' ἔγωγε τελευτήσεσθαι ἔφασκον,
Τρῶας ἐφ' ἡμετέρας ἰέναι νέας· οἳ τοπάρος περ
φυζακινῆς ἐλάφοισιν ἐοίκεσαν, αἵτε καθ' ὕλην
θώων, πορδαλίων τε, λύκων τ' ἠϊὰ πέλονται,
αὔτως ἠλάσκουσαι, ἀναλκίδες, οὐδ' ἐπὶ χάρμῃ·
ὣς Τρῶες τὸ πρίν γε μένος καὶ χεῖρας Ἀχαιῶν
μίμνειν οὐκ ἐθέλεσκον ἐναντίον, οὐδ' ἠβαιόν·
νῦν δὲ, ἑκὰς πόλιος, κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ, μάχονται,
ἡγεμόνος κακότητι, μεθημοσύνῃσί τε λαῶν,

98 ΓΕΙΔΕΤΑΙ 102 ΕΛΑΦΟΙΣΙ ΓΕΓΟΙΚΕΣΑΝ
107 ΝΤΝ ΔΕ ΓΕΚΑΣ. vulg. νῦν δ' ἑκαθεν.

Deipyrus inter principes memoratus quoque I, 83. *Meriones*, Idomenei θεράπων, et *Antilochus* Neſtoris f. — κελεύων, idem quod ὀτρύνων, ἐποτρύνων vſ. 94. — 95. αἰδὼς ſc. ἔστω, αἰδεῖσθε. pudorem ſeruate. (non, *pudeat vos!*) vos eſtis illi, quibus fortiter pugnantibus confido naues nos noſtras ſeruare poſſe. At ſi — 96. πέποιθα. Monet Clarke, eſſe, *confido*, non, confidebam. — 100. τελευτήσεσθαι ſimpl. euenturum eſſe, locum eſſe habiturum. 103. λύκων ἠΐα, ἑλώρια, praeda. v. Obſſ. — 104. αὔτως ἠλάσκουσαι temere vagantes, tanquam conſilii inopes et pauidae. οὐδ' ἐπὶ χάρμῃ ſc. οὖσαι. οὐκ ἐπὶ, εἰς, πρὸς μάχην, οὐ μάχιμοι. non ad pugnam idonei. v. Obſſ. — 108. ἡγεμόνος κακότητι, δειλίᾳ, ignauia Agamemnonis, qui virtute ſua hanc fugam auertere debebat. Hoc ſenſu, aut de calamitate, κακότης in Homericis fere poſitum depre-

Digitized by Google

οἳ, κείνῳ ἐρίσαντες, ἀμυνέμεν οὐκ ἐθέλουσι
νηῶν ὠκυπόρων, ἀλλὰ κτείνονται ἀν' αὐτάς.
ἀλλ' εἰ δὴ καὶ πάμπαν ἐτήτυμον αἴτιός ἐστιν
ἥρως Ἀτρεΐδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
οὕνεκ' ἀπητίμησε ποδώκεα Πηλείωνα·
ἡμέας γ' οὔπως ἐστὶ μεθιέμεναι πολέμοιο,
ἀλλ' ἀκεώμεθα θᾶσσον· ἀκέσσαιτο δέ τοι φρένες ἐσθλῶν.
ὑμεῖς δ' οὐκέτι καλὰ μεθίετε θούριδος ἀλκῆς,
πάντες ἄριστοι ἐόντες ἀνὰ στρατόν. οὐδ' ἂν ἔγωγε
ἀνδρὶ μαχεσσαίμην, ὅστις πολέμοιο μεθίει,
λυγρὸς ἐών· ὑμῖν δὲ νεμεσσῶμαι πέρι κῆρι.

118 Vulg. μιθείη.

henditur; latius dictum accipi poſſet, ducis vitio et culpa, vt ſorte Od. Ω, 454 ἡμετέρῃ κακότητι, φίλοι, τάδε ἔργα γένοντο. — 109. κείνῳ ἐρίσαντες, μεμφόμενοι Ἀγαμέμνονι. — 110. non ſtudent propulſare hoſtes a nauibus: ἀμύνειν ἀπὸ τῶν νηῶν. ἀλλὰ κτείνονται ἀν' αὐτὰς, de eo dictum quod futurum erat.

111. ἀλλ' εἰ δὴ, at ſane, etiamſi. Clarke. — 113. οὕνεκ' ἀπητίμησε, ſimpl. pro ἠτίμησε, iniuria affecit. — 115. ἀλλ' ἀκεώμεθα θᾶσσον, iniuriam ei factam reparando eius iram placemus: nam hoc eſt ἀκεῖσθαι; v. Obſſ. placabili eſt animo, tanquam vir bonus ac generoſus. Praeclare hoc in ſententiam generalem verſum. Ceterum nunc inde vſ. 111 ſq. primo aperta conqueſtio occurrit de Agamemnonis ſtultitia et iniuria, qua Achillem affecerat. — 116. ἡμεῖς δὲ οὐ καλῶς μεθίετε, οὐ καλόν ἐστιν, ὑμᾶς μεθιέναι, τῆς μάχης, pro hac ponit ἀλκὴν, virtutem in pugnando. — 117. Infirmiori viribus homini, caloni, gregario, equidem haud indignaturus eſſem, ſi eum remiſſum pugnando viderem; at vobis (ſcil. qui ſatis validi et fortes eſtis.) vel maxime ſuccenſeo animo meo. μαχεσαίμην, nunc

Digitized by Google

ὦ πέπονες, τάχα δή τι κακὸν ποιήσετε μεῖζον
τῇδε μεθημοσύνῃ. ἀλλ' ἐν φρεσὶ θέσθε ἕκαστος
αἰδῶ καὶ νέμεσιν· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν.
Ἕκτωρ δὴ παρὰ νηυσὶ βοὴν ἀγαθὸς πολεμίζει
καρτερός· ἔρρηξεν δὲ πύλας καὶ μακρὸν ὀχῆα.
Ὣς ἔα κελευτιόων Γαιήοχος ὦρσεν Ἀχαιούς.
ἀμφὶ δ' ἄρ' Αἴαντας δοιοὺς ἵσταντο φάλαγγες
καρτεραί, ἃς οὔτ' ἄν κεν Ἄρης ὀνόσαιτο μετελθών,
οὔτε κ' Ἀθηναίη λαοσσόος· εἰ γὰρ ἄριστοι
κρινθέντες Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα δῖον ἔμιμνον,

121 ΘΕΣΘΕ ΓΕΚΑΣΤΟΣ

μάχεσθαι est μέμφεσθαι, ἔπεσι. λυγρὸς, opp. ἄριστος vs. 117. νεμεσσῶμαι ἐν κῆρι, πέρι, περισσῶς. — 120. Mox sane — certe enim — Hector nempe —" Clarke. τάχα seu, mox, seu, forsan; nil refert; modo sententiam teneas: verendum esse, ne hac Achiuorum inertia ad extremam perniciem et fugam res adducantur. — 122. αἰδῶ καὶ νέμεσιν istum, pudorem ex interno sensu; hunc ex aliorum iudicio, reprehensione, obiurgatione, insectatione. v. Obss.

126—155. Circa Aiaces conglobati Achiui Hectorem reprimunt irruentem. Locus est praeclarus vi sententiarum et ornamentis. Redit autem poeta ad vss. 81. 2.

127. ἃς οὐδ' ἄν κεν ὀνόσαιτο, μέμψαιτο, Ἄρης καὶ Ἀθηναίη. scil. ἀλλὰ θαυμάσειεν ἄν. Iterum inf. P, 398. 9 οὐδέ κ' Ἄρης λαοσσόος, οὐδέ κ' Ἀθήνη τόν γε ἰδοῦσ' ὀνόσαιτ', οὐδ' εἰ μάλα μιν χόλος ἵκοι. quandoquidem dii oblectantur adspectu virtutis et pugnae; vt iam aliquoties vidimus. De forma loquendi v. sup. ad Δ, 539. Est turma pugnatorum tam praeclara, vt ipse Mars et Minerua eam esset probatura et laudatura. cf. inf. ad 287. — 128. Minerua λαοσσόος, *quae ad*

Φράξαντες δόρυ δουρὶ, σάκος σάκεϊ προθελύμνῳ· 130
ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ·
ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι Φάλοισι
νευόντων· ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν·
ἔγχεα δὲ πτύσσοντο θρασειάων ἀπὸ χειρῶν

134 Vulg. δ' ἐπτύσσοντο.

bellum aut pugnam copias excitat. v. Obſſ.

130 ſqq. Verſus nobiles de phalange; non tamen de Macedonica cogitandum cum Schol. B. (etſi ipſe Polyb. XVIII, 12 tres hos verſus ad eam commode transfert) aut cum Euſtathio de πλινθίῳ; ſed de ordinibus denſis et bene firmatis. Infra 152 eſt πυργηδόν. appellant quoque συναςπισμόν. De praeſtantiſſimis his verſſ. cf. Obſſ. — Φράξαντες δόρυ δουρί. Expeditius eſt, quod inf. P, 268 legimus Φραχθέντες σάκεσι χαλκήρεσι. Hoc loco non eſt, quaſi alter alterius haſtam ſua haſta comigerit; ſed Φράσσειν eſt πυκνοῦν, quaſi haſtam appoſita haſta alia denſare; quo ordo haſtarum tam denſus ſit, vt haſtae crebrae in ordinibus promineant. Idem mox ἐρείδειν. σάκεϊ προθελύμνῳ ita admoto et innexo altero alteri ſcuto, vt ſibi mutuo ſcuta pro fundo eſſe, cui inniterentur, videri poſſent; ſunt adeo σάκη ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ, ἐπάλληλα, adeoque πυκνά. v. tamen Obſſ. — 131. ἔρειδε, ſulciebat, ſuſtinebat, pro vulgari, *attingebat*: admotus erat clipeus clipeo artiſſime. Variauit poeta orationem cum poſſet pergere, Φράξαντες — ἀσπίδα ἀσπίδι, κόρυν κόρυθι etc. — 132. κόρυθες λαμπροῖσι Φάλοισι, galeae quae habent ſplendentes conos, in quorum αὐλοῖς vel αὐλίσκοις infixus erat ὁ λόφος. hae κόρυθες ἱππόκομοι, alias ἱπποδασεῖαι, equinis criſtis, λόφοις, ornatae, adeoque ipſae criſtae, ψαῦον, ἥπτοντο ἀλλήλων, (v. Obſſ.) νευόντων (κύτων.)

134. ἔγχεα δὲ πτύσσοντο — σειόμενα, κραδαινόμενα, *curuabant, criſpabant ſe ita*

τειόμεν· οἱ δ' ἰθὺς Φρόνεον, μέμασαν δὲ μάχεσθαι.
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες, ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ 136
ἀντικρὺ μεμαώς· ὀλοοίτροχος ὡς ἀπὸ πέτρης,
ἥτε κατὰ στεφάνης ποταμὸς χειμάρροος ὦσῃ,
ῥήξας ἀσπέτῳ ὄμβρῳ ἀναιδέος ἔχματα πέτρης,

137 ΟΛΟΟΙΤΡΟΧΟΣ

vt extrema fere coire viderentur. de haſtis *longis*, non emiſſis, ſed motis ac vibratis. ἀπὸ pro διά. — 135. ἰθὺς Φρόνεον, pro vulgari ἐΦρόνεον ἴέναι ἰθύς. — 136. προὔτυψαν, *procurrebant*. v. Obſſ. ἦρχε δ' ἄρ — duxit eos, *vt diximus*, Hector. Clarke.

137. Comparatio praeclara impetus vaſtarum virium et animi ingentis. Eſt autem ea ex eo genere, quo in ipſa amplificatione aliquid ſubiicitur, quod novum comparationis momentum ſuppeditat, vt h. l. prima comparatio eſt ruentis cum impetu; ὀλοοίτροχος ὡς ἀπὸ πέτρης ſc. ἀντικρὺ μέμαε. ſubſequitur altera, ſiſtentis impetum ſaxi, poſtquam in planitiem delatum eſt, itaque ſubiicitur: ὣς Ἕκτωρ εἵως μεν. Eſt autem ὀλοοίτροχος ſc. πέτρος qui cum ſtrage rerum obviarum ruit. v. Obſſ. Expreſſit locum Virgil. Aen. XII, 648 ſq. et iam olim Heſiod. Sc. Herc. 374 ſq. qui pro commentario eſſe poteſt: Ὡς δ' ὅτ' ἀΦ' ὑψηλῆς κορυΦῆς ὄρεος μεγάλοιο Πέτραι ἀποθρώσκωσιν ἐπ' ἀλλήλοις τε πέσωσι, Πολλαὶ δὲ δρῦς ὑψίκομοι πολλαί δέ τε πεῦκαι Αἴγειροί τε τανύβριζοι ῥήγνυνται ὑπ' αὐτῶν ῬίμΦα κυλινδομένων, εἵως πεδίονδ' ἀΦίκωνται· Ὡς οἱ ἐπ' ἀλλήλοισι πέσον μέγα κεκλήγοντες. Et iterum 437 Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ μεγάλου πέτρη πρηῶνος ὀροῦσα, Μακρά τ' ἀποθρώσκουσα κυλίνδεται, ἥτε δὲ ἠχὴ Ἔρχεται ἐμμεμαυῖα, πάγος δέ οἱ ἀντεβόλησεν, Ὑψηλὸς, τῷ δὲ συνενείκεται ἔνθα μιν ἴσχει. Add. Quint. I, 694 ſq. ex imitatione Homeri. — 138. κατὰ στεΦάνης, *ab extrema montis ora*. — 139. ἀναιδέος πέτρης, *ingentis*,

ὕψι τ' ἀναθρώσκων πέτεται, κτυπέει δέ θ' ὑπ' αὐτοῦ
ὕλη· ὁ δ' ἀσφαλέως θέει ἔμπεδον, ὄφρ' ἂν ἵκηται 141
ἰσόπεδον, τότε δ' οὔτι κυλίνδεται, ἐσσύμενός περ·
ὣς Ἕκτωρ εἶως μὲν ἀπείλει, μέχρι θαλάσσης
ῥεῖά θ' ἑλεύσεσθαι κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
κτείνων· ἀλλ' ὅτε δὴ πυκινῆς ἐνέκυρσε φάλαγξι, 145
στῆ ῥα μάλ' ἐγχριμφθείς· οἱ δ' ἀντίοι υἷες Ἀχαιῶν,
νύσσοντες ξίφεσί τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν,
ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη,
ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Τρώεσσι γεγωνώς·

Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί, 150
παρμένετ'· οὔτοι δηρὸν ἐμὲ σχήσουσιν Ἀχαιοί,
καὶ μάλα πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες·

142 ΙΣΟΠΕΔΟΝ

vnde ductum Virgilianum: *ſertur in abruptum magno mons improbus actu.* Quod ſequitur, *Exultatque ſolo*, eſt ὕψι τ' ἀναθρώσκων πέτεται, ταχέως φέρεται. Sch. br. ἔχματα, terram et alia, quibus retinetur ſaxum terrae affixum: τὰ συνεχόμενα et συνέχοντα. — 141. ἀσφαλέως, ita vt nihil ruentem ſuſtineat ac moretur, ἀνεμποδίστως. (vt nihil faciat eum σφάλλεσθαι, ita vt nec offendat et aberret) — 142. τότε δ' οὔτι. noua propoſitio pro: ὅτε, οὔ, οὐ κυλίνδεται, ſubſiſtit in motu.

143. εἶως, pro τέως. μέχρι τινός. ἀπείλει μέχρι θαλάσσης ἑλεύσεσθαι, ῥεῖα δὲ ἑλεύσεσθαι ἐπὶ κλισίας καὶ νῆας. Sic quodammodo expedias. ſed v. Obſſ. — 145. κτείνων, *caedendo*, cum ſtrage Achiuorum. — 146. ἐγχριμφθείς, quaſi illiſus, repreſſus ἐσσύμενός περ. — 148. χασσάμενος πελεμίχθη, vndique turba vrgentium preſſus haſtis vndique pulſatur recedendo, v. Obſſ.

152. πυργηδόν, reſpicit phalangem, ordinibus denſis ac firmatis incedentem

ἀλλ', οἷω, χάσσονται ὑπ' ἔγχεος, εἰ ἐτεόν με
ὦρσε θεῶν ὤριστος, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Δηΐφοβος δ' ἐν τοῖσι μέγα Φρονέων ἐβεβήκει
Ἠριαμίδης, πρόσθεν δ' ἔχεν ἀσπίδα πάντοσ' ἴσην,
κοῦφα ποσὶ προβιβάς, καὶ ὑπασπίδια προποδίζων.
Μηριόνης δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλεν, οὐδ' ἀφάμαρτε, κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἴσην
ταυρείην, τῆς δ' οὔτι διήλασεν, ἀλλὰ πολὺ πρὶν
ἐν καυλῷ ἐάγη δολιχὸν δόρυ· Δηΐφοβος δὲ
ἀσπίδα ταυρείην σχέθ' ἀπὸ ἕο, δείσε δὲ θυμῷ
ἔγχος Μηριόναο δαΐφρονος· αὐτὰρ ὅγ' ἤρως

155 ΕΙΠΩΝ — ΜΕΝΟΣ ΘΥΜΟΝ ΤΕ ΕΚΑΣΤΟΥ 157 ΕΙΣΗΝ 160 ΕΙΣΗΝ 162 ΕΝ ΚΑΥΛΩΙ ΑΓΗ 163 ΑΠΟ ΕΟ

126 sq. — 153. ὑπ' ἔγχεος vt saepe pro διὰ, cum significatione necessitatis cui succumbitur. εἰ ἐτέον με ὦρσε Iupiter, per omen et ostentum sup. ad M, 236.

156—205. Nunc ipsa pugna enarratur per potiora facinora ornate exposita Merionis, Teucri, vtriusque Aiacis; ex altera parte Deiphobi. Versus 156 sq. ἐναργεῖς sunt.

158. Deiphobus κοῦφα ποσὶ προβιβὰς, καὶ ὑπασπίδια προποδίζων. dubia et controuersa est verborum interpretatio: v. V. L. Praeferam notionem incessus levis, agilis, adeoque animosi, cum alacritate, et sine trepidatione; itaque cernis eum pedem ante pedem ponere, ὑπασπίδια, pro ὑπασπιδίως, h. e. ὑπὸ τῆς ἀσπίδος, qua corpus ille tegebat. — 161. ἀσπίδα ταυρείην, corio tauri inducto, quandoquidem βοῦν iam saepe pro corio dictum vidimus. — 162. Meriones οὐ διήλασε τὸ δόρυ διὰ τῆς ἀσπίδος, ἀλλὰ τὸ δόρυ ἐάγη. — 163. δείσε δὲ pro γάρ.

ἂψ ἑταίρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, χώσατο δ' αἰνῶς 165
ἀμφότερον, νίκης τε, καὶ ἔγχεος, ὃ ξυνέαξε.
βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
οἰσόμενος δόρυ μακρὸν, ὃ οἱ κλισίηφι λέλειπτο.
οἱ δ' ἄλλοι μάρναντο, βοὴ δ' ἄασβεστος ὀρώρει.

Τεῦκρος δὲ πρῶτος Τελαμώνιος ἄνδρα κατέκτα 170
Ἴμβριον αἰχμητὴν, πολυίππου Μέντορος υἱόν·
ναῖε δὲ Πήδαιον, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν,
κούρην δὲ Περιάμοιο νόθην ἔχε Μηδεσικάστην·
αὐτὰρ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἦλυθον ἀμφιέλισσαι,
ἂψ εἰς Ἴλιον ἦλθε, μετέπρεπε δὲ Τρώεσσι· 175
ναῖε δὲ παὰρ Περιάμῳ· ὁ δέ μιν τίεν ἶσα τέκεσσι.
τόν ῥ' υἱὸς Τελαμῶνος ὑπ' οὔατος ἔγχει μακρῷ
νύξ', ἐκ δ' ἔσπασεν ἔγχος· ὁ δ' αὖτ' ἔπεσε, μελίη ὣς,
ἥτ' ὄρεος κορυφῇ ἔκαθεν περιφαινομένοια

165 ΕΣ ΓΕΘΝΟΣ 166 ΞΥΝΕΓΑΞΕ 168 ΙΟ ΓΟΙ 172 f. πρίν γ' ἐλθεῖν 174 ΑΜΦΙΓΕΛΙΣΣΑΙ 175 ΕΣ ΓΙΛΙΟΝ 176 ΤΙΕ ΓΙΣΑ 179 ΓΕΚΑΘΕΝ

— 165. χώσατο, νίκης τε καὶ ἔγχεος, l. ἕνεκα l. περί. sed eo sensu, vt sit, propter *ereptam* victoriam et *frustra emissam ac fractam* hastam.

170—181. Teucer hasta perimit Imbrium.

172. Imbrius inhabitauerat Πήδαιον· non alibi memoratum oppidum: τόπος οὐκ ἐπίσημος περί που τὰ κατὰ Τροίαν, vt Eustathii verbis vtar. *Medesicaste* memoratur quoque ap. Apollod. III, 12, 5. Expressa illa erat in Polygnoti tabula ap. Pausan. X, 26 p. 861 f. vbi additur: ἐξῳκίσθαι δὲ ἐς Πήδαιον πόλιν φησὶν αὐτὴν Ὅμηρος Ἰμβρίῳ, Μέντορος παιδὶ, ἀνδρὶ συνοικοῦσαν. — 177. τόν ῥ' *hunc*, *inquam*, hunc *vtique*." Clarke.

χαλκῷ ταμνομένη τέρενα χθονὶ φύλλα πελάσσῃ· 180
ὣς πέσεν· ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.
Τεῦκρος δ' ὡρμήθη, μεμαὼς ἀπὸ τεύχεα δῦσαι·
Ἕκτωρ δ' ἐρμηθέντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος
τυτθόν· ὁ δ' Ἀμφίμαχον, Κτεάτου υἱ' Ἀκτορίωνος, 185
νισσόμενον πόλεμόνδε, κατὰ στῆθος βάλε δουρί·
δούπησε δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἕκτωρ δ' ὡρμήθη κόρυθα κροτάφοις ἀραρυῖαν
κρατὸς ἁφαρπάξαι μεγαλήτορος Ἀμφιμάχοιο·
Αἴας δ' ἐρμηθέντος ὀρέξατο δουρὶ φαεινῷ 190
Ἕκτορος· ἀλλ' οὔπη χρὼς εἴσατο, πᾶς δ' ἄρα χαλκῷ
σμερδαλέῳ κεκάλυφθ'· ὁ δ' ἄρ' ἀσπίδος ὀμφαλὸν οὔτα,
ὦσε δέ μιν σθένεϊ μεγάλῳ· ὁ δὲ χάσσατ' ὀπίσσω
νεκρῶν ἀμφοτέρων· τοὺς δ' ἐξείρυσσαν Ἀχαιοί.

181 ΔΕ ΓΟΙ 184 ΑΝΤΑ ΓΙΔΩΝ 190 Vulg. ἀκόντισε. 191 ΧΡΩΣ ΓΕΙΣΑΤΟ Vulg. χροὸς

182—187. Cum Teucer Imbrium ſpoliare vellet, Hector in eum haſtam emittit, quae ab eo vitata Amphimachum ferit.

185. *Amphimachus* Cteati f. Actoris nepos. v. B, 620. 1. Λ, 749. Cum Cteatus vulgo a Neptuno natus habitus eſſet, paullo poſt 207 eundem Amphimachum *Neptuni* nepotem dici videbimus. Ducebat autem Eleos. — 186. νισσόμενον πόλεμόνδε. a nauibus in pugnam progreſſum.

188—205. Hector Amphimachum ſpoliaturus Aiacis haſta percuſſus recedit. Spoliantur ab Achiuis caeſi.

191. οὔπη χρὼς εἴσατο. nusquam nuda corporis pars conſpici poterat: πᾶς δ' ἄρα *totus quippe, totus nempe, vt diximus*" Clarke. Scil. eſt *vtique*, δή. — 192. οὔτα, nunc ſimpl. percuſſit.

Ἀμφίμαχον μὲν ἄρα Στίχιος, δῖός τε Μενεσθεὺς,
ἀρχοὶ Ἀθηναίων, κόμισαν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἴμβριον αὖτ' Αἴαντε, μεμαότε θούριδος ἀλκῆς.
ὥστε δύ' αἴγα λέοντε, κυνῶν ὑπὸ καρχαροδόντων
ἁρπάξαντε, φέρητον ἀνὰ ῥωπήια πυκνά,
ὑψοῦ ὑπὲρ γαίης μετὰ γαμφηλῇσιν ἔχοντε·
ὣς ἄρα τὸν ὑψοῦ ἔχοντε δύω Αἴαντε κορυστὰ
εὐχεα συλήτην· κεφαλὴν δ' ἀπαλῆς ἀπὸ δειρῆς
κόψεν Ὀιλιάδης, κεχολωμένος Ἀμφιμάχοιο·
ἧκε δέ μιν σφαιρηδὸν ἑλιξάμενος δι' ὁμίλου,
Ἕκτορι δὲ προπάροιθε ποδῶν πέσον ἐν κονίῃσι.

Καὶ τότε δὴ πέρι κῆρι Ποσειδάων ἐχολώθη,
υἱωνοῖο πεσόντος ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι·

196 Vulg. κατὰ 204 σφαιρηδὸν ϝελιξάμενος. v. Obſſ.

— 195. ἄρα. *Scilicet.* Clarke. — *Stichius* Athenienſis. cf. inf. 691. *Meneſtheus* Athen. dux ſup. B, 552. — 197. μεμαότε θούριδος ἀλκῆς pro μάχης. v. Obſſ. — 198. κυνῶν ὑπὸ ἁρπάξαντε, quod ſerius ὑφαρπάζειν τοῖς κυσί. Videtur de capra ſilueſtri eſſe accipiendum. ἴξαλον αἶγα Δ, 105 dixerat. — ὑψοῦ ὑπὲρ γαίης. puta hunc eſſe morem ferarum in praeda auferenda. — 201. ὣς ἄρα τὸν — *ſic, inquam, hunc.*" Clarke.

206—239. Neptunus, nece nepotis, Amphimachi, commotus, iterum, nunc ſub Thoantis perſona, Achivos ad pugnandum hortatur, inque his Idomeneum ſibi obuium factum.

206. ἐχολώθη πέρι (περισσῶς, valde ἐν) κῆρι. — 207. υἱωνοῖο. Amphimachi, e Creato nati. Erat Actoris filius Creatus, vulgo tamen Neptuni dictus. v. ad 185. Apparet hoc quoque exemplo, nomen, quod, antiquiſſimo vſu, praedicatum virtutis erat, vt diceretur aliquis dei filius, iam tum abiiſſe in ſenſum mythicum, vt poeta eum, quem ipſe

βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
ὀτρυνέων Δαναοὺς, Τρώεσσι δὲ κήδε' ἔτευχεν.
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα οἱ δουρικλυτὸς ἀντεβόλησεν,
ἐρχόμενος παρ' ἑταίρου, ὅ οἱ νέον ἐκ πολέμοιο
ἦλθε, κατ' ἰγνύην βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ·
τὸν μὲν ἑταῖροι ἔνεικαν, ὁ δ' ἰητροῖς ἐπιτείλας
ἤϊεν ἐκ κλισίης· ἔτι γὰρ πολέμοιο μενοίνα
ἀντιάαν. τὸν δὲ προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων,
εἰσάμενος Φθογγὴν Ἀνδραίμονος υἱϊ Θόαντι,
ὃς πάσῃ Πλευρῶνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι,
Αἰτωλοῖσιν ἄνασσε, θεὸς δ' ὡς τίετο δήμῳ·
Ἰδομενεῦ, Κρητῶν βουληφόρε, ποῦ τοι ἀπειλαὶ
οἴχονται, τὰς Τρωσὶν ἀπείλεσκον υἱες Ἀχαιῶν;
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
ὦ Θόαν, οὔτις ἀνὴρ νῦν γ' αἴτιος, ὅσσον ἔγωγε
γιγνώσκω· πάντες γὰρ ἐπιστάμεθα πτολεμίζειν·

210 ΑΡΑ ΓΟΙ 211 ΙΟ ΓΟΙ 216 ΓΕΙΣΑΜΕΝΟΣ 218 ΑΙΤΩΛΟΙΣΙ ΓΑΝΑΣΣΕ

veri patris nomine paullo ante appellauerat, mox Neptuni filium appellaret, tanquam vere ex eo genitum, ita vt eius mortem pater deus vlciſceretur. — 211. παρ' ἑτέρου, *praeter Homericum morem*, nomen non appoſitum eſt. Notat et Sch. B. Omnino Idomenei nulla mentio in pugna facta inde a Λ, 510. ὅ οἱ ἦλθε *qui reportatus fuerat e pugna*. vt et ex 213 patet τὸν μὲν ἑταῖροι ἔνεικαν. h. e. ἐκ μάχης ἐξήγαγον.

214. *ex amici tentorio prodiens* in eo erat vt iterum in pugnam rediret; ſed antea ad petendam ex ſuo tentorio haſtam proficiſcendum ipſi erat, quo videbimus 240. eum peruenisſe. — 216. *Thoanti*, de quo iam B, 638 ſq.

οὔτε τινὰ δέος ἴσχει ἀκήριον, οὔτε τις ὄκνῳ
εἴκων, ἀνδύεται πόλεμον κακόν· ἀλλά που οὕτω
μέλλει δὴ Φίλον εἶναι ὑπερμενέϊ Κρονίωνι,
νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς.
ἀλλὰ, Θόαν· καὶ γὰρ τὸ πάρος μενεδήϊος ἦσθα,
ὀτρύνεις δὲ καὶ ἄλλον, ὅθι μεθιέντα ἴδηαι·
τῷ νῦν μήτ' ἀπόληγε, κέλευέ τε Φωτὶ ἑκάστῳ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἰδομενεῦ, μὴ κεῖνος ἀνὴρ ἔτι νοστήσειεν
ἐκ Τροίης, ἀλλ' αὖθι κυνῶν μέλπηθρα γένοιτο,
ὅς τις ἐπ' ἤματι τῷδε ἑκὼν μεθίησι μάχεσθαι.
ἀλλ' ἄγε, τεύχεα δεῦρο λαβὼν ἴθι· ταῦτα δ' ἄμα χρὴ
σπεύδειν· αἴκ' ὄφελός τι γενώμεθα καὶ δύ' ἐόντε.
συμφερτὴ δ' ἀρετὴ πέλει ἀνδρῶν, καὶ μάλα λυγρῶν·

229 ΜΕΘΙΕΝΤΑ FΙΔΗΑΙ 230 ΦΩΤΙ FΕΚΑΣΤΩΙ 234 ΤΩΙΔΕ FΕΚΩΝ

224. δέος ἀκήριον, vt Lat. *exanimans.* v. Obſſ. *nemo* ὄκνῳ εἴκων, vt Lat. *victus ignauia*, ὀκνῶν, *pugnam aerumnoſam ſubterfugit.* De ἀνδύεσθαι v. Obſſ. — 225. ἀλλά που. *ſed, vt veriſimile eſt. ſed, quantum coniicere eſt.*" Clarke. — 226. μέλλει. ἔοικε. — 230. μήτ' ἀπόληγε ſc. μάχης vel μαχόμενος.

233. κυνῶν μέλπηθρα, μέλπηθρον, παίγνιον. *ludibrium.* — 235. ταῦτα δ' ἄμα χρὴ σπεύδειν. χρὴ ἡμᾶς σπεύδειν ταῦτα ἅμα *oportet haec properari, parari, pariter ab vtroque.* — 236. αἴκ' ὄφελός τι γενώμεθα. an, h. e. vt, *prodeſſe aliquo modo poſſimus* ſc. ad fortunam pugnae in alteram partem inclinandam. — 237. συμφερτὴ δ' ἀ. Verborum ſententia eſt ac ſi oratio plena haec eſſet: ἀνδρῶν, καὶ μάλα λυγρῶν, ἀρετὴ γίνεται, ἐὰν συμφερτὴ ᾖ. h. e. ἐὰν οἱ ἄνδρες συμφέρωσιν αὐτήν. *Eſt etiam imbellium hominum virtus aliqua, ſi mo-*

νῶϊ δὲ καί κ' ἀγαθοῖσιν ἐπισταίμεσθα μάχεσθαι.

Ὣς εἰπών, ὁ μὲν αὖτις ἔβη θεὸς ἀμπόνον ἀνδρῶν·
Ἰδομενεὺς δ' ὅτε δὴ κλισίην εὐτυκτον ἵκανε,
δύσετο τεύχεα καλὰ περὶ χροΐ, γέντο δὲ δοῦρε·
βῆ δ' ἴμεν ἀστεροπῇ ἐναλίγκιος, ἥν τε Κρονίων

239 ΕΙΠΩΝ

do illa a pluribus coniunctim adhibeatur. Disertus locus est, si in concretum mutaueris: ἄνδρες καὶ μάλα λυγροὶ, ἄνανδροι, δειλοὶ, γίγνονται ἀνδρεῖοι, faciunt quae viri fortes, εἰ συμφέρουσι τὴν ἀνδρείαν. Videtur sic in altero membro vi oppositi esse supplendum: νῶϊ δὲ, at nos duo *coniuncta virtute essi*, cum simus viri fortes, ἀγαθοὶ, ἐπισταίμεθά κε μάχεσθαι καὶ ἀγαθοῖς *etiam cum viris fortibus poterimus* (adeoque audebimus) *congredi.*

239—329. In Idomeneum in pugnam redeuntem incidit Meriones ad hastam e tentorio petendam profectus; hasta recepta Meriones eum comitatur; procedunt vterque versus sinistram castrorum partem. Notabilis hic locus propter iniram loquacitatem Idomenei, ad nostros sensus parum iucundam. Defendas tamen siue ad artem poetae haec referendo, vt senilem facundiam adumbret, siue vt interponat ea ad varianda rerum narrandarum genera, ne fastidium faciat continua pugnae narratio; siue vt omnino ex antiquitatis sensu et iudicio haec esse iudicanda contendas.

239. ἀμπόνην, ἀνὰ τὴν μάχην. — 242. Incessit totus fulgens armis ex aere polito. Comparatio petita a fulmine, quod Iupiter vibrat, ἐτίναξε, pro τινάσσει, frequens nostro, vt sup. Λ, 65. 66. At nunc accedit, quod idem fulmen est σῆμα βροτοῖσι. scilicet quod missum est inexpectato, et est fulmen graue et terribile, vt H, 478 sq. vnde subiectum ἀρίζηλοι. cf. ad K, 5 sq. Itaque et supra in media pugna, cum ter tona-

Digitized by Google

χειρὶ λαβὼν ἐτίναξεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
δεικνὺς σῆμα βροτοῖσιν, ἀρίζηλοι δέ οἱ αὐγαί·
ὡς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θέοντος. 245
Μηριόνης δ' ἄρα οἱ, θεράπων ἐὺς, ἀντεβόλησεν,
ἐγγὺς ἔτι κλισίης· μετὰ γὰρ δόρυ χάλκεον ᾔει
εἰσόμενος· τὸν δὲ προσέφη σθένος Ἰδομενῆος·

Μηριόνη, Μόλου υἱὲ, πόδας ταχὺ, φίλταθ' ἑταίρων,
τίπτ' ἦλθες πόλεμόν τε λιπὼν καὶ δῃοτῆτα; 250
ἦέ τι βέβληαι, βέλεος δέ σε τείρει ἀκωκή;
ἦέ τευ ἀγγελίης μετ' ἐμ' ἦλυθες; οὐδέ τοι αὐτὸς
ἧσθαι ἐνὶ κλισίῃσι λιλαίομαι, ἀλλὰ μάχεσθαι.

Τὸν δ' αὖ Μηριόνης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ἰδομενεῦ, Κρητῶν βουληφόρε χαλκοχιτώνων, 255
ἔρχομαι, εἴ τι τοι ἔγχος ἐνὶ κλισίῃσι λέλειπται,

244 ΔΕ ΓΟΙ 246 ΑΡΑ ΓΟΙ 252 Vulg. οὐδέ τι αὐτὸς

ret, Iupiter tonuit σῆμα τιθεὶς Τρώεσσι, μάχης ἑτεραλκέα νίκην, Θ, 170. 171. 246. M. δ' ἄρα. *Meriones autem vt dictum eſt.*" Clarke. Idem nunc demum quaerit, quis θεράπων ſit. Vid. notam ad Z, 18. — 247. μετὰ γὰρ δόρυ χ. ᾔει ſup. 167. — 251. ἦέ τι βέβληαι, κατὰ μέρος τι σώματος. v. Obſl. — ἦέ τευ ἀγγελίης. ἢ ἀγγελίης τινὸς ἕνεκα ἦλθες μετ' ἐμέ; ſc. ad reuocandum Idomeneum in pugnam. — 253. At et ipſe ſponte mea propero reditum in aciem. (ſup. 162.) — 256. εἴ τι τοι ἔγχος. accipitur τοι *tibi*. Ita Meriones ſtatim ad Idomenei tentorium tendebat. Poteſt tamen, et ſic Koeppen acceperat, τοι eſſe *vtique;* nam Meriones videtur ad *ſuum* tentorium pergere voluiſſe; vt ἐνὶ κλισίῃσιν ſit, *in meo*. At Idomeneus copiam haſtarum ſibi ſupereſſe profatus, vt ex iis ſeligat haſtam, inuitare eum videtur. Meriones, etſi 467 nec ſibi de-

εἰσόμενος· τό νυ γὰρ κατεάξαμεν, ὃ πρὶν ἔχεσκον,
ἀσπίδα Δηϊφόβοιο βαλὼν ὑπερηνορέοντος.

Τὸν δ' αὖ τ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
δούρατά γ', αἴκ' ἐθέλῃσθα, καὶ ἓν, καὶ εἴκοσι δήεις,
ἑσταότ' ἐν κλισίῃ πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα,
Τρωΐα, τὰ κταμένων ἀποαίνυμαι· οὐ γὰρ ἔἴω
ἀνδρῶν δυσμενέων ἑκὰς ἱστάμενος πολεμίζειν.
τῷ μοι δούρατά τ' ἐστι, καὶ ἀσπίδες ὁμφαλόεσσαι,
καὶ κόρυθες, καὶ θώρηκες λαμπρὸν γανόωντες.

Τὸν δ' αὖ Μηριόνης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
καί τοι ἐμοὶ παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
πόλλ' ἔναρα Τρώων· ἀλλ' οὐ σχεδόν ἐστιν ἑλέσθαι.
οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐμέ φημι λελασμένον ἔμμεναι ἀλκῆς,
ἀλλὰ μετὰ πρώτοισι μάχην ἀνὰ κυδιάνειραν
ἵσταμαι, ὁππότε νεῖκος ὀρώρηται πολέμοιο.

257 ΚΑΤΕΕΑΞΑΜΕΝ 260 ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΙ vel ΚΑΙ ΕΓΕΙΚΟΣΙ 263 ΓΕΚΑΣ 264 Vulg. δούρατά ἐστι.

esse earum copiam praefatus Idomenei beneficium vsurpat. — 257. κατεάξαμεν — ἔχεσκον βαλών. De hac enallage numeri v. Obss. — 261. πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα. paries qui lucem excipit, anterior, siue in vestibulo, siue in ipso δώματι luce per fores admissa. Dictum ad Θ, 435. — 263. ait se esse ἀγχέμαχον. — 265. θώρηκες λαμπρὸν γανόωντες. γανᾶν nunc *renidere*. v. Obss.

266—274. Meriones, non quod sibi ipsi desint hastae, sed quod tentorium longius absit, excusat, quod facturus est, et ex Idomenei tentorio statim hastam petat.

269. λελασμένον ἀλκῆς, qui non habet, qui caret; vt contra μνᾶσθαι ἀρετῆς. — 271. νεῖκος πολέμοιο, Φυλόπιδος, ἔριδος, pro μάχῃ

ἄλλον πού τινα μᾶλλον Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
λήθω μαρναμένος, σὲ δὲ ἴδμεναι αὐτὸν ἐΐω.

Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
οἶδ' ἀρετὴν οἷός ἐσσι· τί σε χρὴ ταῦτα λέγεσθαι; 275
εἰ γὰρ νῦν παρὰ νηυσὶ λεγοίμεθα πάντες ἄριστοι
ἐς λόχον, ἔνθα μάλιστ' ἀρετὴ διαείδεται ἀνδρῶν,
ἔνθ' ὅ τε δειλὸς ἀνὴρ, ὅς τ' ἄλκιμος, ἐξεφαάνθη·
τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ τρέπεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλῃ·
οὐδέ οἱ ἀτρέμας ἧσθαι ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμὸς, 280
ἀλλὰ μετοκλάζει, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους πόδας ἵζει·

273 ΣΕ ΔΕ ΓΙΔΜΕΝΑΙ 274 Vulg. τὸν δ' αὖ Ἰ. 275 ΓΟΙΔ 277 ΔΙΑΓΕΙΔΕΤΑΙ 280 ΟΥΔΕ ΓΟΙ

ἐγείρεται. — 273. σὲ δὲ, quia tanquam θεράπων ad eius latus pugnare ſolet.

274—294. Ita Idomeneus, ne diffidere videatur Merionis virtuti, aberrat in longum ſermonem, probatam eam eſſe et in inſidiis et in acie.

276. Nolim iungere (cum Sch. br.) λεγοίμεθα παρὰ νηυσὶν, ſed πάντες ἄριστοι παρὰ νηυσί.

277—286. Inſidiis, τῷ λόχῳ, virtus viri, indicio priſcae aetatis, vel maxime ſpectari ſolet. v. Not. ad A, 227. 8. Nec male ad h. l. disputat Koeppen. — διαείδεται, *perſpicitur, cognoſcitur.* v. Obſſ. — 279. ἄλλυδις ἄλλῃ, pro ἄλλοτε ἄλλως. vt Euſtath.

280. 281. οὐδέ οἱ ἀτρέμας ἧσθαι — mutat ille ſubinde ſtatum corporis prae anxietate, ſubſidens in inſidiis, ſubſtratis cruribus, modo in hoc modo in illud genu inclinatus. οὐδὲ θυμὸς ἐρητύεται οἱ ἐν φρεσὶ, *non conſtat mens, non tranquilla manet,* (ſed in varias partes incerta rapitur) (ὥστε) ἧσθαι ἀτρέμας, *ita vt ſede ſua ſe contineat quietum.* Alias οὐκ ἐρητύεται θυμὸς iraſcentium, vii ſup. I, 458. — 281. μετοκλάζει *alternis genua mutando ſubſidit.* modo vni, modo

ἐν δέ τέ οἱ κραδίη μεγάλα στέρνοισι πατάσσει,
Κῆρας ἐϊομένῳ· πάταγος δέ τε γίνετ' ὀδόντων·
τοῦ δ' ἀγαθοῦ οὔτ' ἄρ τρέπεται χρὼς, οὔτε τι λίην
ταρβεῖ, ἐπειδὰν πρῶτον ἐσίζηται λόχον ἀνδρῶν, 285
ἀρᾶται δὲ τάχιστα μιγήμεναι ἐν δαΐ λυγρῇ·
οὐδέ κεν ἔνθα τεόν γε μένος καὶ χεῖρας ὄνοιτο·
εἴ περ γάρ κε βλεῖο πονεύμενος, ἠὲ τυπείης,
οὐκ ἂν ἐν αὐχέν' ὄπισθε πέσοι βέλος, οὐδ' ἐνὶ νώτῳ,
ἀλλά κεν ἢ στέρνων, ἢ νηδύος ἀντιάσειε, 290
πρόσσω ἰεμένοιο, μετὰ προμάχων ὀαριστύν.
ἀλλ' ἄγε, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, νηπύτιοι ὥς,
ἑσταότες, μή πού τις ὑπερφιάλως νεμεσήσῃ·
ἀλλὰ σύ γε κλισίηνδε κιὼν ἕλευ ὄβριμον ἔγχος.

Ὣς φάτο· Μηριόνης δὲ, θοὸς ἀτάλαντος Ἀρηϊ, 295
ταρπαλίμως κλισίηθεν ἀνείλετο χάλκεον ἔγχος,
βῆ δὲ μετ' Ἰδομενῆα, μέγα πτολέμοιο μεμηλώς.

282 ΕΝ ΔΕ ΤΕ ΟΙ 291 ΓΙΕΜΕΝΟΙΟ

alteri calci inſidet. cf. Obſſ. contra vir fortis in ſtatu corporis, etſi moleſto, perſeuerat conſtanter. — 285. *ἐπειδὰν πρῶτον. ex quo ſemel. cum primum.* vt ſaepe. Sch. br.: *ἐπὰν ἅπαξ καθεσθῇ ἐν τῇ ἐνέδρᾳ, ἵζηται εἰς λόχον.* — 287. *ὄνοιτό* ſc. *τις.* v. Obſſ. — 288. *βλεῖο πονεύμενος. βληθείης μαχόμενος.* v. Obſſ. — 289. non inhoneſto vulnere percuſſus eris; ſed — 290. *aduerſo vulnere. τὸ βέλος ἀντιάσειε στέρνων,* — 291. *μετὰ προμάχων ὀαριστύν. in conflictu,* congreſſu eorum qui ante primam aciem pugnant. — 293. *ὑπερφιάλως inique.* cf. Obſſ.

295 — 305. Idomeneus cum Merione in pugnam procedit. Res egregie ornata comparatione Martis cum Terrore in pugnam prodeuntis.

297. *μέγα πτολέμοιο με-*

οἷος δὲ βροτολοιγὸς Ἄρης πόλεμόνδε μέτεισι,
τῷ δὲ Φόβος, Φίλος υἱὸς, ἅμα κρατερὸς καὶ ἀταρβὴς,
ἕσπετο, ὅστ' ἐφόβησε ταλάφρονά περ πολεμιστήν·
τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρήκης Ἐφύρους μέτα θωρήσσεσθον,
ἠὲ μετὰ Φλέγυας μεγαλήτορας· οὐδ' ἄρα τώγε
ἔκλυον ἀμφοτέρων, ἑτέροισι δὲ κῦδος ἔδωκαν·
τοῖοι Μηριόνης τε καὶ Ἰδομενεὺς, ἀγοὶ ἀνδρῶν,
ἦϊσαν ἐς πόλεμον, κεκορυθμένοι αἴθοπι χαλκῷ.
τὸν καὶ Μηριόνης πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε·

300 f. ἕσπεται, ὅστε φόβησε 306 ΕΓΕΙΠΕ

μηλώς. toto animo in pugnam intentus, de pugna ſollicitus. cf. Obſſ. — 299. Φόβος Martis f. v. ad O, 119. — ὅς τ' ἐφόβησε, Φοβεῖ, terrendo in fugam conſicit. — 301. 2. Ἐφύρους μέτα — ἠὲ μετὰ Φλέγυας. Comparationem conſtituit inceſſus Martis *qualis procedit Mars cum Phobo, talis Idomeneus cum Merione.* Reliqua ad ornatum faciunt. Perpetua Martis ſedes *Thracia*, quam tum inhabitabant barbari bellicoſi. Procedunt illi, dum *pugna committenda eſt*, quam ad certum genus renocauit; *eſt pugna Ephyrorum aut Phlegyarum* adſuturi illi et auxiliaturi ſunt alterutri parti. Valet et hoc ad ornatum, quod *nondum conſtitutum apud ſe habent* Mars et Terror, *vtri aciei victoriam largiantur:* id quod ad pugnae initia ſpectat. Debet autem poeta agere de bello inter Ephyros et Phlegyas, finitimos populos Theſſaliae, moto; nam ſubiicit, *vtrinque inuocatum* Martem ad pugnam procedere. — 303. ἔκλυον pro κλύουσιν, ἀλλὰ διδόασι νίκην τοῖς ἑτέροις, *etſi vtrinque inuocatus Mars alteruri tantum victoriam largitur.*

306—329. Deliberatione inter Merionen et Idomeneum facta, in quam pugnae partem procedant, tandem ad laeuam caſtrorum partem proficiſcuntur. De

Δευκαλίδη, πῆ τ' ἂρ μέμοναε καταδῦναι ὅμιλον;
ἦ ἐπὶ δεξιόφι παντὸς στρατοῦ, ἦ ἀνὰ μέσσους,
ἦ ἐπ' ἀριστερόφιν; ἐπεὶ οὔποθι ἔλπομαι οὕτω
δεύεσθαι πολέμοιο καρηκομόωνταε Ἀχαιούς.
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
νηυσὶ μὲν ἐν μέσσῃσιν ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἄλλοι,
Αἴαντές τε δύω, Τεῦκρός θ', ὃς ἄριστος Ἀχαιῶν
τοξοσύνῃ, ἀγαθὸς δὲ καὶ ἐν σταδίῃ ὑσμίνῃ·
οἵ μιν ἄδην ἐλόωσι καὶ ἐσσύμενον πολέμοιο,

309 ΟΤΠΟΘΙ ΓΕΛΠΟΜΑΙ

hac colloquentium facundia monitum ſup. ad 239. Quod autem dramatice, per ſermones, haec exponit, in eo poetae laus praecipue cernitur.

308. 9. ἐπὶ δεξιόφιν pro ἐπὶ τὸ δεξιόν. et ἐπὶ τὸ ἀριστερόν. v. Obſſ. — 309. 310. ἐπεὶ οὔποθι. quandoquidem in nulla alia aciei parte puto tam inferiores eſſe pugnando Achiuos, δεύεσθαι κατὰ τοῦ πολέμοιο, ἐν τῷ πολεμίζειν, μάχεσθαι, quam in laeua. nam hic Hector in caſtra irruperat et pugnabat; ibique Aiaces ſtabant: vt patet vſ. 46. 80. ad eosque confluxerant alii e principibus 83 ſqq. Repete animo locorum ſitum ex K, 112. 3. M, 118 et al. et vide Excurſ. I. ad M. (XII.) de τειχομαχίᾳ.

312. ἐν μέσσῃσι νηυσὶ, in mediis caſtris, ante naues, ſeu inter vallum et naues, quo Hector peruenerat, ex quo in caſtra irruperat: Occurrerant ei Aiaces cum Teucro et principibus aliis, vt modo dixi. Ab hoc loco verſus laeuam caſtrorum partem pergit Idomeneus, qua maxime vrgebantur Achiui. — 314. ἐν σταδίῃ ὑσμίνῃ, μάχῃ, pugna ſtataria, in qua haſtae vſus eſt. — 315. οἵ μιν ἐλόωσιν (ἐς) ἄδην, εἰς κόρον, πολέμοιο, καὶ (καίπερ) ἐσσύμενον. Vt nunc legitur, verba ſic, vt feci, ſunt iungenda. *qui illum adducant ad taedium pugnandi, fatigent et ad*

Ἕκτορα Πριαμίδην, καὶ εἰ μάλα καρτερός ἐστιν.
αἰπύ οἱ ἐσσεῖται, μάλα περ μεμαῶτι μάχεσθαι,
κείνων νικήσαντι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
νῆας ἐνιπρῆσαι, ὅτε μὴ αὐτός γε Κρονίων
ἐμβάλοι αἰθόμενον δαλὸν νήεσσι θοῇσιν·
ἀνδρὶ δέ κ' οὐκ εἴξειε μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
ὃς θνητός τ' εἴη, καὶ ἔδοι Δημήτερος ἀκτήν,
χαλκῷ τε ξηκτὸς, μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν·
οὐδ' ἂν Ἀχιλλῆϊ ξηξήνορι χωρήσειεν,
ἔν γ' αὐτοσταδίῃ· ποσὶ δ' οὔπως ἐστὶν ἐρίζειν.
νῶϊν δ' ὧδ' ἐπ' ἀριστερ' ἔχε στρατοῦ, ὄφρα τάχιστα
εἴδομεν, ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν, ἠέ τις ἡμῖν.

Ὣς Φάτο· Μηριόνης δὲ, θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
ἦρχ' ἴμεν, ὄφρ' ἀφίκοντο κατὰ στρατὸν, ἦ μιν ἀνώγει.

317 ΑΙΠΤ ΦΟΙ 327 ΓΕΙΔΟΜΕΝ

incitas redigant, etſi ἐσσύμενον (πολέμου ἕνεκα) *ruentem ad pugnandum*. Nam multo minus cum vſu verborum conuenit, vt ἐλᾷν ſit fugare, agitare, vel κλονεῖν, qui illum ſatis, (κατ') ἄδην, repellant, reprimant.

322. 3. qui mortalis ſit et vulnerari poſſit. — 325. ποσὶ δ' οὔπως etſi ei cedat pedum velocitate. ſ. cui ſolo curſu inferior eſt; nam eſt ποδώκης Ἀχιλλεύς. ſpectabatur autem pedum velocitas in procurrendo ante ordines, inter promachos, ad incurrendum, ad repetendam haſtam iactam, in perſequendo hoſte. — 326. νῶϊν δ' ὧδ' ἐπ' ἀριστερὰ στρατοῦ ἔχε. tende hic ad laevam noſtri, ἡμῶν, (κατὰ τοῦ) στρατοῦ, aut, quod malim: tende mihi, ἡμῖν, ad laeuam caſtrorum. eſt enim νῶϊν caſus ſecundus et tertius. ἔχειν, pro ὁρμᾶσθαι, ἰέναι. — 329. ἦ μιν ἀνώγει ſcil. ἰέναι, ἔχειν.

330. Profectus Idomeneus cum Merione verſus

οἱ δ', ὡς Ἰδομενῆα ἴδον, Φλογὶ εἴκελον ἀλκήν,
αὐτὸν καὶ θεράποντα σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισι,
κεκλόμενοι καθ' ὅμιλον ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν·
τῶν δ' ὁμὸν ἵστατο νεῖκος, ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσιν.
ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ λιγέων ἀνέμων σπέρχωσιν ἄελλαι
ἤματι τῷ, ὅτε τε πλείστη κόνις ἀμφὶ κελεύθους,
οἵ τ' ἄμυδις κονίης μεγάλην ἰστᾶσιν ὁμίχλην·
ὡς ἄρα τῶν ὁμόσ' ἦλθε μάχη, μέμασαν δ' ἐνὶ θυμῷ

330 ΙΔΟΜΕΝΗΑ ΓΙΔΟΝ ΦΛΟΓΙ ΓΕΙΚΕΛΟΝ

siniſtram, pugnat acerrime ab ea parte. Perſequitur eam pugnam poeta vsque ad vſ. 673. vbi ad Hectorem redit. Narratur primo pugna ipſa, Iouisque et Neptuni interuentus; tum a vſ. 361—383 Othryonei caedes per Idomeneum facta.

330. οἱ δ' ὡς. ſunt Troiani. Φλογὶ εἴκελον ἀλκήν, non nunc dictum, vt vſ. 245. et v. c. de Hectore P, 88. propter armorum coruſcationem; adiectum enim eſt ἀλκήν· ſed de virtute, motu et impetu pugnantis; ſolent haec comparari cum igni late proxima vaſtante; vt in illo: ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο. — 332. κεκλόμενοι καθ' ὅμιλον. mutuo ſe cohortando in pugna in eum irruebant cuncti. — 333. ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσι. in interuallo inter vallum et naues; ante naues, quarum puppes in terram ſpectabant.

334. 337. Vtraque acies inuicem miſcentur ſic, vt ventorum procellae colliguntur in eundem turbinem. Quod vſ. 335. 6. puluis concitatur, non comparationem facit, ſed ad comparationem ornandam adiectum puta. σπέρχωσιν vel, concitant puluerem, vel, quod malim, ſe, h. e. ruunt. — 336. οἵ τ' ſc. ἄνεμοι. — 337. ὣς ἄρα τῶν ὁμόσ' ἦλθε μάχη. ſic horum conflictus fiebat; talis erat; ὣς οὗτοι ἦλθον ὁμόσε, συνῆλθον, μαχόμενοι· μέμασαν δ' ἐνὶ θυμῷ, et toto animo ruebant in caedes mutuas.

Digitized by Google

ἀλλήλους καθ' ὅμιλον ἐναιρέμεν ὀξέϊ χαλκῷ·
ἔφριξε δὲ μάχη φθισίμβροτος ἐγχείῃσι
μακρῇς, ἃς εἶχον ταμεσίχροας· ἔσσε δ' ἄμερδεν
αὐγὴ χαλκείη κορύθων ἀπὸ λαμπομενάων,
θωρήκων τε νεοσμήκτων, σακέων τε φαεινῶν,
ἐρχομένων ἄμυδις· μάλα κε θρασυκάρδιος εἴη,
ὅς τότε γηθήσειεν ἰδὼν πόνον, οὐδ' ἀκάχοιτο.
Τὼ δ', ἀμφὶς φρονέοντε, δύω Κρόνου υἷε κραταιὼ
ἀνδράσιν ἡρώεσσι τετεύχετον ἄλγεα λυγρά.
Ζεὺς μὲν ἄρα Τρώεσσι καὶ Ἕκτορι βούλετο νίκην,
κυδαίνων Ἀχιλῆα πόδας ταχύν· οὐ δ' ὅγε πάμπαν
ἤθελε λαὸν ὀλέσθαι Ἀχαιϊκὸν Ἰλιόθι πρό·
ἀλλὰ Θέτιν κύδαινε καὶ υἱέα καρτερόθυμον.

344 ΓΗΘΗΣΕΙΕ FIΔΩΝ 349 ΑΧΑΙΙΚΟΝ FIΛΙΟΘΙ ΠΡΟ. fuit ΑΧΑΙΩΝ

cum hoc arte coniuncta ſunt ſeqq. et, quae poſt ea, quae ad ornandam et declarandam rem interpoſita ſunt, finem faciunt, vſ. 343. 4. *μάλα κε θρασυκάρδιος εἴη* — propter has caedes et vulnera ferociſſimus quisque animo commotus fuiſſet pugnae adſpectu. — 343. *ἐρχομένων ἄμυδις*, *συνελθόντων*. *μάλα κε θρασυκάρδιος εἴη*. debet eſſe animo duro, inhumano, atroce. vt is adſpectu vulnerum et caedium non cohorruiſſet; poſſuit generalius: *ἀκάχοιτο*, proprie enim talis aſpectus mouet horrore et miſeratione: *ἀκαχέσθαι*, *λυπεῖσθαι*, inf. 552 *ἄχθεσθαι*.

345. *τὼ δ'*, *ἀμφὶς φρονέοντε*, diuerſas partes tuentes. Alias *νόσφι φρονεῖν*. Oppoſitum eſt *ὁμοφρονεῖν*. — 346. *τετεύχετον ἄλγεα λυγρά*. *ἔτευχον* illi, pararunt mala foeda, vulnera et caedes, pugnantibus. — 347. *Ζεὺς μὲν ἄρα Τρώεσσι*. Diſertius nunc Iouis conſilium aperitur, quam adhuc factum erat: vid. ad A, 5, — 350. *κύδαινε*, *κυδαίνειν*

Ἀργείους δὲ Ποσειδάων ὀρόθυνε μετελθὼν
λάθρῃ, ὑπεξαναδὺς πολιῆς ἁλός· ἤχθετο γάρ ῥα
Τρωσὶν δαμναμένους, Διὶ δὲ κρατερῶς ἐνεμέσσα.
ἦ μὲν ἀμφοτέροισιν ὁμὴν γένος, ἠδ' ἴα πάτρη,
ἀλλὰ Ζεὺς πρότερος γεγόνει καὶ πλείονα ᾔδη. 355
τῷ ῥα καὶ ἀμφαδίην μὲν ἀλεξέμεναι ἀλέεινε,
λάθρῃ δ' αἰὲν ἔγειρε κατὰ στρατὸν, ἀνδρὶ ἐοικώς.

355 ΠΛΕΙΟΝΑ ΓΗΙΔΗΙ 357 ΑΝΔΡΙ ΓΕΓΟΙΚΩΣ

ἤθελε, deae dignitatem vindicando, dum vlciſcitur iniuriam filio factam.

351. 2. Neptunus, non nunc demum ἐξαναδὺς ἁλὸς, ſed iam ſup. 31. ergo redde: Neptunus, qui eo conſilio e mari emerſerat, ὀρόθυνεν Ἀχαιοὺς, et retrahe huc, vt feci λάθρῃ, nam et ſequitur vſ. 357 λάθρῃ δ' αἰὲν ἔγειρε. ἤχθετο γάρ ῥα (διὰ τοὺς Ἀχαιοὺς) δαμναμένους Τρωσὶν (ὑπὸ τῶν Τρώων.) ἤχθετο γάρ ῥα „dolebat enim vt dixi.“ Clarke. — 354. ἦ μὲν ἀμφοτέροισι — ἴα πάτρη, ſtirps, gens, eadem. — 355. πλείονα ᾔδη. ex antiquo ſermone et populorum rudiorum, etiamnum obtinente, iudicio et vſu, declaratio ſollennis aetatis maturae aut ſenectutis, a rerum peritia et experientia, qua iuuenilem aetatem antecedit; cf. inf. T, 218. 219. Φ, 449 ſq. Od. B, 16. Abiit res ita in vſum vulgarem, vt etiam is, qui maior natu eſſet fratre, etſi paucorum annorum interuallo, iisdem verbis declararetur, vt h. l. Iupiter. — 356. τῷ ῥα καὶ non ad vltima eſt referendum, quod πλείονα ᾔδη, ſed quod maior natu frater erat: huic enim, ex more iſtarum aetatum, reuerentia debetur; adſunt huic Erinnyes, ſi a fratre natu minore, iniuria ei fiat; v. inf. O, 204.

357. λάθρῃ δ' αἰὲν ἔγειρε ſcil. τοὺς Ἀχαιοὺς κατὰ στρατὸν, aut, quod malim, ἔγειρε μάχην, πόλεμον, μένος, νεῖκος, quae fere ſo-

τὼ δ' ἔριδος κρατερῆς καὶ ὁμοίου πολέμοιο
πεῖραρ, ἐπαλλάξαντες, ἐπ' ἀμφοτέροισι τάνυσσαν,
ἄῤῥηκτόν τ' ἄλυτόν τε, τὸ πολλῶν γούνατ' ἔλυσεν.
Ἔνθα, μεσαιπόλιός περ ἐών, Δαναοῖσι κελεύσας
Ἰδομενεὺς, Τρώεσσι μεταλμενος ἐν Φόβον ὦρσε·
πέφνε γὰρ Ὀθρυονῆα, Καβησόθεν ἔνδον ἐόντα.

358 f. ὁμοιόφι πτολέμοιο 362 Vulg. Τρώεσσιν ἐπάλμενος

lent adiungi. — 358. 9. Iunge: τὼ δὲ ἐπετάνυσσαν ἀμφοτέροις πεῖραρ ἔριδος καὶ πολέμου, ἐπαλλάξαντες. πεῖραρ, πέρας, τέλος, eſt ora funis. h. l. pro plurali, πείρατα, aut accipe πεῖραρ ſimpliciter pro fune. Petitum eſt a duobus de manuum vi et robore certantibus, cum tenent vtrinque funem extremis partibus, oris, et alter alteri vt manu extorqueat annituntur. Fuit hoc habitum inter luſuum genera; exemplum habemus in gemma Muſei Flor. To. II, tab. 83, 5. et alludit eo Horatius in verſu: ne funis eat retro. Dictum iam de his, ſi bene memini, ad Λ, 336. Similis luſus fuit orientis, annulo vtrinque manu apprehenſo, qui in Anaglyphis Perſepolitanis viſitur. Ceterum comparatio cum comparato eſt permixta: vt duo contendentes funem vtrinque adducunt, intendunt, ἐπαλλάξαντες, dum modo hic modo alter validius intendit: ſic intendebant pugnam Iupiter et Neptunus, vt modo Troiani modo Achiui nouum robur ſumerent, ſuperiores fierent. v. Obſſ. Ad ornatum ſpectant adiecta, quod πεῖραρ eſt ἄῤῥηκτον, ἄλυτον, quandoquidem pertinaciter pugnatur, nec alterutra pars de loco cedit.

361—384. Othryoneum necat Idomeneus et corpus ſpoliare parat.

361. μεσαιπόλιος qui iam ſparſim mixtos habet canos. — 362. ἐνῶρσε Φόβον, ἐνέβαλε Φυγὴν, vt Sch. br. — 363. *Cabeſius* vrbs Thraciae. v. Obſſ. ἔνδον ἐόντα erat in domo Priami tanquam gener futurus. v. Obſſ. —

Digitized by Google

ὅς ῥα νέον πολέμοιο μετὰ κλέος εἰληλούθει·
ἤτεε δὲ Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην,
Κασσάνδρην, ἀνάεδνον· ὑπέσχετο δὲ μέγα ἔργον,
ἐκ Τροίης ἀέκοντας ἀπωσέμεν υἷας Ἀχαιῶν·
τῷ δ' ὁ γέρων Πρίαμος ὑπό τ' ἔσχετο, καὶ κατένευσε
δωσέμεναι· ὁ δὲ μάρναθ', ὑποσχεσίῃσι πιθήσας.
Ἰδομενεὺς δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλεν ὕψι βιβάντα τυχών· οὐδ' ἤρκεσε θώρηξ
χάλκεος, ὃν φορέεσκε, μέσῃ δ' ἐν γαστέρι πῆξε·
δούπησε δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπεύξατο, φώνησέν τε·
Ὀθρυονεῦ, πέρι δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἁπάντων,
εἰ ἐτεὸν δὴ πάντα τελευτήσεις, ὅσ' ὑπέστης
Δαρδανίδῃ Πριάμῳ· ὁ δ' ὑπέσχετο θυγατέρα ἣν.
καί κέ τοι ἡμεῖς ταῦτά γ' ὑποσχόμενοι τελέσαιμεν·

365 ΕΙΔΟΣ 366 ΑΝΑΕΔΝΟΝ — ΜΕΓΑ ΕΡΓΟΝ 367 ΑΕΚΟΝΤΑΣ 376 ΘΥΓΑΤΕΡΑ ΗΝ

364. πολέμοιο μετὰ κλέος εἰληλούθει. *audita fama de bello.* Sane eum *nuper* demum aduenisse, *bello* iam per multos annos protracto, mirari licet; sed in poeta, in quem *in rebus ornandis* subtilitas historica non cadit, talia vrgere velle ineptum esset. Potuit tamen iam ante multos annos ei innotuisse bellum inter Achivos et Troianos; et tamen nuper demum venisse Troiam, consilio hoc nunc demum capto. — 365. ἤτεε δέ. *petierat autem.* — 366. ἀνάεδνον, siue vt ipse nulla ἕδνα daret, siue vt nulla acciperet. Antiquiores prius sequuntur. — 369. ὑποσχεσίῃσι πιθήσας erectus spe Cassandrae sibi pactae. — 370. (κατ') αὐτοῖο τιτύσκετο. et τυχὼν sc. αὐτοῦ. non τυχὼν βιβάντα. — 374. αἰνίζομαι, praedicandum esse censeo, vel praedicabo. Ceterum ferocia heroum ingenia in hac irrisione et

Digitized by Google

δοῖμεν δ' Ἀτρείδαο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην,
Ἄργεος ἐξαγαγόντες, ὀπυιέμεν· εἴ κε σὺν ἄμμιν
Ἰλίου ἐκπέρσῃς εὖ ναιόμενον πτολίεθρον.
ἀλλ' ἔπευ, ὄφρ' ἐπὶ νηυσὶ συνώμεθα ποντοπόροισιν
ἀμφὶ γάμῳ· ἐπεὶ οὔτοι ἐεδνωταὶ κακοὶ εἰμέν.

Ὣς εἰπὼν, ποδὸς εἶλκε κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην
ἥρως Ἰδομενεύς. τῷ δ' Ἄσιος ἦλθεν ἀμύντωρ,
πεζὸς πρόσθ' ἵππων· τὼ δὲ πνείοντε κατ' ὤμων
αἰὲν ἔχ' ἡνίοχος θεράπων· ὁ δὲ ἵετο θυμῷ
Ἰδομενῆα βαλεῖν· ὁ δέ μιν φθάμενος βάλε δουρὶ
λαιμὸν ὑπ' ἀνθερεῶνα, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν.
ἤριπε δ', ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν, ἢ ἀχερωΐς,
ἠὲ πίτυς βλωθρὴ, τήν τ' οὔρεσι τέκτονες ἄνδρες

378 ΓΕΙΔΟΣ 380 ΓΙΛΙΟΥ 382 ΕΓΕΔΝΩΤΑΙ
383 ΓΕΙΠΩΝ 386 ΙΟ ΔΕ ΓΙΕΤΟ

ſarcaſmo, immanitatem arguente, ad meliores mores, multo minus ad ſapientiam meliorem, non eſſe exigenda, facile ſentis. — 381. ὄφρα συνώμεθα ἀμφὶ γάμῳ *paciſcamur*. nam συνίενται, committuntur in vnum locum et ſermonem, qui paciſcuntur, v. Obſſ.

383 — 410. Idomeneo, Othryonei corpus abstracturo, occurrit Aſius, ſed Idomenei haſta transfixus cadit; tum auriga eius caeſo equos abigit Antilochus.

383. εἷλκεν (ἐκ) ποδός. per turbam pugnantum, vt eum ſpoliaret. — 385. πεζὸς πρόσθ' ἵππων. deſcenderat curru (v. M, 110 ſq.) Aſius, et equos a tergo habebat; idem ille, qui antea curru ſolus inuehi volebat in caſtra per vallum. — 388. βάλε μιν (κατὰ) λαιμὸν, in gutture ſub mento.

389. Aſii ingentem corporis ſpeciem memorauerat ſupra M, 136 μέγαν Ἄσιον. — ἀχερωΐς, *populus alba*. v. V. L. — 390. βλωθρὴ,

ἐξέταμον πελέκεσσι νεήκεσι, νήϊον εἶναι·
ὣς ὁ πρόσθ' ἵππων καὶ δίφρου κεῖτο τανυσθείς,
βεβρυχὼς, κόνιος δεδραγμένος αἱματοέσσης.
ἐκ δέ οἱ ἡνίοχος πλήγη φρένας, ἃς πάρος εἶχεν·
οὐδ' ὄγε τόλμησεν, δηΐων ὑπὸ χεῖρας ἀλύξας,
ἂψ ἵππους στρέψαι· τὸν δ' Ἀντίλοχος μενεχάρμης
δουρὶ μέσον περόνησε τυχών· οὐδ' ἤρκεσε θώρηξ
χάλκεος, ὃν φορέεσκε, μέσῃ δ' ἐν γαστέρι πῆξεν.
αὐτὰρ ὄγ' ἀσθμαίνων εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου·
ἵππους δ' Ἀντίλοχος, μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς,
ἐξέλασε Τρώων μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιούς.

Δηΐφοβος δὲ μάλα σχεδὸν ἦλυθεν Ἰδομενῆος,
Ἀσίου ἀχνύμενος, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος
Ἰδομενεύς· κρύφθη γὰρ ὑπ' ἀσπίδι πάντοσ' ἐίσῃ,
τὴν ἄρ' ὅγε ῥινοῖσι βοῶν καὶ νώροπι χαλκῷ
δινωτὴν φορέεσκε, δύω κανόνεσσ' ἀραρυῖαν·

394 ΕΚ ΔΕ ΓΟΙ 399 ΕΤΡΕΡΓΕΟΣ 404 ΑΝΤΑ ΓΙΔΩΝ 405 ΕΓΙΣΗΙ

procera v. Obſſ. — 393. *βεβρυχὼς dentibus frendens* v. V. L. — 394. *ἐξεπλάγη τὰς φρένας ὁ ἡνίοχος αὐτοῦ.* — 395. Proprie deb. *οὐκ ἐτόλμησεν ἵππους ἂψ στρέψας ὑπαλύξαι χεῖρας δηΐων.*

402—412. Deiphobus Aſii caedem vlturus haſtam in Idomeneum emittit, quae ab illo euitata, ferit Hypſenorem, Hippaſi f. hominem aliunde non notum; qui tamen inter principes Pyliorum eſſe debuit.

407, *τὴν ἄρ δινωτὴν φορέεσκε. κυκλοτερῆ, rotundam* ſimpliciter, *δύω κανόνεσσ' ἀραρυῖαν, ἔχουσαν δύο κανόνας, ἀραρότας*, duabus virgis ex aere cauo clipei praetextis, quibus inſertum erat brachium ad regendum clipeum, v. ſup. ad Θ, 193.

τῇ ὕπο πᾶς ἐάλη, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος·
καρφαλέον δέ οἱ ἀσπὶς ἐπιθρέξαντος ἄϋσεν
ἔγχεος. οὐ δ' ἄλιόν ῥα βαρείης χειρὸς ἀφῆκεν,
ἀλλ' ἔβαλ' Ἱππασίδην Ὑψήνορα, ποιμένα λαῶν,
ἦπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε.
Δηίφοβος δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας·

Οὐ μὲν αὖτ' ἄτιτος κεῖτ' Ἄσιος· ἀλλά έ φημὶ,
εἰς Ἀϊδός περ ἰόντα πυλάρταο κρατεροῖο,
γηθήσειν κατὰ θυμόν· ἐπεί ῥά οἱ ὤπασα πομπόν.

Ὣς ἔφατ'· Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο·
Ἀντιλόχῳ δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν·
ἀλλ' οὐδ', ἀχνύμενός περ, ἑοῦ ἀμέλησεν ἑταίρου,
ἀλλὰ θέων περίβη, καί οἱ σάκος ἀμφεκάλυψε.
τὸν μὲν ἔπειθ' ὑποδύντε δύω ἐρίηρες ἑταῖροι,
Μηκιστεὺς, Ἐχίοιο πάϊς, καὶ δῖος Ἀλάστωρ,
νῆας ἐπὶ γλαφυρὰς φερέτην, βαρέα στενάχοντε.
Ἰδομενεὺς δ' οὐ λῆγε μένος μέγα· ἵετο δ' αἰεὶ
ἠέ τινα Τρώων ἐρεβεννῇ νυκτὶ καλύψαι,

408 ΕΓΑΛΗ 409 ΔΕ FOI 414 ΑΛΛΑ ΓΕ 416 PA FOI 420 FOI 424 ΜΕΓΑ FIETO

— 408. ἐάλη. συνεστάλη. συνεστράφη. *se collegit in arma.* v. Obſſ. — 409. καρφαλέον ἄϋσεν de certo genere ſoni acuti. vt Virgil. *aridus fragor.* ἐπιθρέξαντος, *haſta ſuperuolante ad extremam oram clipei:* ita vt aurae percuſſu reſonaret aes.

413—423. Deiphobo de Hypſenore caeſo gloriante Antilochus Hypſenoris caeſi corpus tuetur et in caſtra reportat.

420. περίβη. περιέβη tutandi cauſſa. v. Obſſ. — 422. Iidem homines ſup. Θ, 333 memorati.

423—444. Idomeneus caedit Alcathoum.

ἢ αὐτὸς δουπῆσαι, ἀμύνων λοιγὸν Ἀχαιοῖς.
ἔνθ' Αἰσυήταο Διοτρεφέος φίλον υἱὸν
ἥρω' Ἀλκάθοον· — γαμβρὸς δ' ἦν Ἀγχίσαο·
πρεσβυτάτην δ' ὤπυιε θυγατρῶν Ἱπποδάμειαν,
τὴν πέρι κῆρι φίλησε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
ἐν μεγάρῳ· πᾶσαν γὰρ ὁμηλικίην ἐκέκαστο
κάλλεϊ, καὶ ἔργοισιν, ἰδὲ φρεσί· τοὔνεκα καί μιν
γῆμεν ἀνὴρ ὤριστος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ·
τὸν τόθ' ὑπ' Ἰδομενῆϊ Ποσειδάων ἐδάμασσε,
θέλξας ὄσσε φαεινά, πέδησε δὲ φαίδιμα γυῖα.
οὔτε γὰρ ἐξοπίσω φυγέειν δύνατ', οὔτ' ἀλέασθαι·
ἀλλ', ὥστε στήλην, ἢ δένδρεον ὑψιπέτηλον,
ἀτρέμας ἑσταότα, στῆθος μέσον οὔτασε δουρὶ
ἥρως Ἰδομενεύς, ῥῆξεν δέ οἱ ἀμφὶ χιτῶνα

432 ΕΡΓΟΙΣΙ 439 ΡΗΞΕΝ ΔΕ ΟΙ

427. *Alcathous, Aesyetae* f. eiusdem forte, cuius tumulus memoratur B, 793. ad quem loc. vide. Duxerat *Hippodamiam*, Anchisae f. Aeneae sororem: cf. Exc. I* ad lib. IX Aeneidis.

430. πέρι, περισσῶς v. V. L. 431. ἐν μεγάρῳ, οὖσαν, adeoque *adhuc virginem*, antequam ducta erat. Hoc voluit Ernesti.

431. πᾶσαν γὰρ ὁμηλικίην. κατὰ πάσας ὁμήλικας ipsa erat insignis, *eminebat*, ἐκέκαστο, forma, solertia et prudentia. — 434. Ποσειδάων ἐδάμασσε μιν. Epicum inuentum, quod Neptuno hoc tribuitur, vt inf. Π, 791 Apollini, cum Patroclus viribus exhaustus deliquium patitur; h. l. stupore corripitur Alcathous e repentino malo: vertigine captus de loco decedere nequit. — 439. ἀμφιέρρηξέν οἱ χιτῶνα χ. loricam perrupit hasta. — tum lorica 441. αὖον ἄϋσεν, vt 409 καρφαλέον, acute, ὀξύ. περιβρεικόμενος (σὺν) δουρί. περισχιζόμενος. διαῤῥηγνύμενος.

χάλκεον, ὅς οἱ πρόσθεν ἀπὸ χροὸς ἦρκει ὄλεθρον, 440
δὴ τότε γ' αὖον ἄϋσεν, ἐρεικόμενος περὶ δουρί.
δούπησε δὲ πεσών, δόρυ δ' ἐν κραδίῃ ἐπεπήγει,
ἦ ῥά οἱ, ἀσπαίρουσα, καὶ οὐρίαχον πελέμιζεν
ἔγχεος· ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης· 445
Ἰδομενεὺς δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας·
Δηίφοβ', ἦ ἄρα δή τι εἴσκομεν ἄξιον εἶναι,

440 ΙΟΣ FOI 443 ΗΡΑ FOI. vulg. πελέμιξεν. 446 ΔΗ ΤΙ ΓΕΙΣΚΟΜΕΝ

— 441. ἄϋσε thorax haud dubie. — 443. ἦ ῥα οἱ. Ordo: ἦ ῥα καὶ, ἀσπαίρουσά οἱ, πελέμιζεν οὐρίαχον. *cor eius palpitans tremefaciebat etiam ipſum inferiorem haſtae cuſpidem.* Quod an vere narratum ſit, v. Obſſ. — 444. ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης. Difficile eſt, ſententiam verborum ſatis expedire. μένος eſſe poteſt Martis: ita eſt: *tum vero Mars remiſit vim ſuam;* poteſt eſſe Alcathoi, ita vero ἀφίει eſſet, *dimiſit vitam eius Mars;* tandem μένος haſtae, impetus, quo ferebatur haſta; et de hac μένος accipere iubet alter locus Π, 613. ita ſenſus: *tunc Mars impetum haſtae fecit remittere ſe ac ceſſare:* quae eſſet ſimplicſſima interpretatio: v. Obſſ. Ita tamen ἀφιέναι transitiue vix recte dicitur. Veteres Ἄρην accepere dictum pro σίδηρος, vt ſit ipſa haſta. Eſt ſane inſolens notio; videtur tamen poſſe defendi, quatenus ad Martem referuntur omnia quae in pugna fiunt; acies, pugna ipſa, virtus, caedes, ergo et arma, quibus caedes infertur.

445 — 455. Idomeneus gloriatur de Alcathoo caeſo, cum irriſione Deiphobi.

446. ἦ ἄρα δή τι εἴσκομεν, vel: *nunc vtique cenſeo*, vel interrogando: *an probabiliter exiſtimo?* ἄξιον εἶναι, ſcil. χρῆμα, h. e. ἀντάξιον, *aequiparandam rem eſſe*, compenſationis loco hoc eſſe, τρεῖς ἑνὸς ἀντιτεθάσθαι, *quod tres pro vno caeſi ſint:* tres

τρεῖς ἑνὸς ἀντιπεφάσθαι, ἐπεὶ σύ περ εὔχεαι οὕτως;
δαιμόνι', ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐναντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
ὄφρα ἴδῃ, οἷος Ζηνὸς γόνος ἐνθάδ' ἱκάνω·
ὃς πρῶτος Μίνωα τέκε Κρήτῃ ἐπίουρον·
Μίνως δ' αὖ τέκεθ' υἱὸν ἀμύμονα Δευκαλίωνα·
Δευκαλίων δ' ἐμὲ τίκτε, πολέσσ' ἄνδρεσσιν ἄνακτα
Κρήτῃ ἐν εὐρείῃ· νῦν δ' ἐνθάδε νῆες ἔνεικαν,
σοί τε κακὸν, καὶ πατρὶ, καὶ ἄλλοισι Τρώεσσιν.
Ὣς φάτο· Δηίφοβος δὲ διάνδιχα μερμήριξεν,
ἢ τινά που Τρώων ἑταρίσσαιτο μεγαθύμων,
ἂψ ἀναχωρήσας· ἢ πειρήσαιτο καὶ οἷος.
ὧδε δέ οἱ Φρονέοντι, δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
βῆναι ἐπ' Αἰνείαν· τὸν δ' ὕστατον εὗρεν ὁμίλου

447 Vulg. αὐτως. 449 ΟΦΡΑ ΓΙΔΗΙ. vulg. ἴδῃς
452 ΑΝΔΡΕΣΣΙ ΓΑΝΑΚΤΑ 458 ΔΕ ΟΙ

Troiani, Othryoneus, Aſius, Alcathous, pro vno ex Achivis Hypſenore a Deiphobo caeſo. τι pro κατά τι, adiungendum τῷ, ἐίσκομεν, quod bene Erneſti monet. Inf. Ξ, 471 ἦ ἐὴ οὐχ οὗτος ἀνὴρ Προθοήνορος ἀντιπεφάσθαι ἄξιος; *qui aequiparari poſſit cum Prothoenore caeſo;* — 449. Locus de Idomenei ſtirpe notandus, ad quem prouocant viri docti. — 450. ἐπίουρον, regem, ἄρχοντα. v. Obſſ. Confunditur Minos I et II. multo ſerior; quo in errore praeiuit Homerus multis aliis, etiam Apollod. III, 1. ad q. vide. Obſeruatus error paſſim a chronographis.

455—469. Deiphobus ſocium ſibi aduerſus Idomeneum adiungit Aeneam.

457. πειρήσαιτο ſc. τοῦ Ἰδομενέως an ſolus cum Idomeneo congrederetur. — 459. Simultas Aeneam inter et Priamum inter obſcuriores narrationes referenda: orta forte ex eo, quod ſibi inſidias ab opibus Aeneae timebat Priamus. v. ad Virgil. Aen. IX Exc. I*

Digitized by Google

ἑσταότ'· αἰεὶ γὰρ Πριάμῳ ἐπεμήνιε δίῳ, 460
οὕνεκ' ἄρ', ἐσθλὸν ἐόντα μετ' ἀνδράσιν, οὔ τι τίεσκεν·
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε, νῦν σε μάλα χρὴ
γαμβρῷ ἀμυνέμεναι, εἴπερ τί σε κῆδος ἱκάνει.
ἀλλ' ἕπευ, Ἀλκαθόῳ ἐπαμύνομεν, ὅς σε πάρος γε 465
γαμβρὸς ἐὼν ἔθρεψε, δόμοις ἔνι, τυτθὸν ἐόντα·
τὸν δέ τοι Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἐξενάριξεν.

Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε·
βῆ δὲ μετ' Ἰδομενῆα, μέγα πτολέμοιο μεμηλώς.
ἀλλ' οὐκ Ἰδομενῆα Φόβος λάβε, τηλύγετον ὥς, 470
ἀλλ' ἔμεν', ὡς ὅτε τις σῦς οὔρεσιν ἀλκὶ πεποιθώς,
ὅστε μένει κολοσυρτὸν ἐπερχόμενον πολὺν ἀνδρῶν
χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ, φρίσσει δέ τε νῶτον ὕπερθεν·
ὀφθαλμὼ δ' ἄρα οἱ πυρὶ λάμπετον αὐτὰρ ὀδόντας
θήγει, ἀλέξασθαι μεμαὼς κύνας ἠδὲ καὶ ἄνδρας. 475
ὣς μένεν Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς, οὐδ' ὑπεχώρει,

462 ΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΓΕΠΕΑ 465 Vulg. πάρος πε
474 ΑΡΑ ΓΟΙ

464. γαμβρῷ. nunc ſororis marito: vt ſup. 428. 9. vidimus. ἀμύνειν autem ei debet, ne eius corpus ſpolietur. — 469. μέγα πτολέμοιο μεμηλώς. *ſtagrans cupiditate pugnandi* iam ſup. 297.

470 — 495. Idomeneus imperterritus manet in ſtatione, ſociosque et ipſe arceſſit.

470. τηλύγετον ὥς. *tanquam puerum tenellum.* — 472. κολοσυρτὸν ἀνδρῶν *turbam venantium* μένει, ex natura apri, in ſtatu excipit, ſuſtinet, manet. cf. ſup. M, 146 ſqq. — 476. ἔμενεν Αἰνείαν Idomeneus. *Aſcalaphus* Martis f. erat inter duces Boeotorum, B, 512 habitus inter fortiſſimos, etiam accenſus caſtro-

Αἰνείαν ἐπιόντα βοὴ θοόν· αὖε δ' ἑταίρους,
Ἀσκάλαφόν τ' ἐσορῶν, Ἀφαρῆά τε, Δηίπυρόν τε,
Μηριόνην τε, καὶ Ἀντίλοχον, μήστωρας ἀϋτῆς·
τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Δεῦτε, φίλοι, καί μ' οἴῳ ἀμύνετε· δείδια δ' αἰνῶς
Αἰνείαν ἐπιόντα πόδας ταχὺν, ὅς μοι ἔπεισιν·
ὅς μάλα καρτερός ἐστι μάχῃ ἔνι φῶτας ἐναίρειν·
καὶ δ' ἔχει ἥβης ἄνθος, ὅ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
εἰ γὰρ ὁμηλικίῃ γε γενοίμεθα τῷδ' ἐπὶ θυμῷ,
αἶψά κεν ἠὲ φέροιτο μέγα κράτος, ἠὲ φεροίμην.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες, ἔναι φρεσὶ θυμὸν ἔχοντες
πλησίοι ἔστησαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες.
Αἰνείας δ' ἑτέρωθεν ἐκέκλετο οἷς ἑτάροισι,
Δηΐφοβόν τε, Πάριν τ' ἐσορῶν, καὶ Ἀγήνορα δῖον,
οἵ οἱ ἅμ' ἡγεμόνες Τρώων ἔσαν· αὐτὰρ ἕπειτα
λαοὶ ἕποντ', ὡσεί τε μετὰ κτίλον ἕσπετο μῆλα
πιόμεν' ἐκ βοτάνης· γάνυται δ' ἄρα τε φρένα ποιμήν·

480 ΓΕΠΕΑ 481 Vulg. ἀμύνατε γεγενοίμεθα et τῷδ' ἐνὶ θυμῷ. 485 Vulg. ὁμηλικίῃ 489 ΕΚΕΚΛΕΤΟ ΓΟΙΣ 491 ΓΟΙ ΓΟΙ ΓΑΜ

rum excubiis I, 82 cum *Aphareo* et *Deipyro* caesus inf. 518. *Aphareus* Caletoris f. caesus ab Aenea inf. 541. memoratus iam inter promachos I, 83. *Deipyrus*: de quo sup. 92. Caeditur ab Heleno inf. 576. — 485. ὁμηλικίῃ. εἰ ὁμήλικες εἴημεν, σὺν τῷδε θυμῷ. — 486. aut ipse victoriam de me aut ego de ipso auferrem h. *statim congressurus essem*. — 488. σάκε' ὤμοισι κλίναντες *admouendo*. Faciunt συνασπισμὸν, v. sup. ad Λ, 592.

490. *Agenor* Antenoris f. Λ, 59. — 493. πιόμεν' ἐκ βοτάνης. *Pastu facto potum ductae*. μεθέσπετο sequi solent κτίλον. Ornat

ὡς Αἰνείᾳ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γεγήθει,
ὡς ἴδε λαῶν ἔθνος ἐπισπόμενον ἑοῖ αὐτῷ.
οἱ δ' ἀμφ' Ἀλκαθόῳ αὐτοσχεδὸν ὡρμήθησαν
μακροῖσι ξυστοῖσι· περὶ στήθεσσι δὲ χαλκὸς
σμερδαλέον κναύβιζε, τιτυσκομένων καθ' ὅμιλον
ἀλλήλων· δύο δ' ἄνδρες Ἀρήϊοι ἔξοχον ἄλλων,
Αἰνείας τε, καὶ Ἰδομενεὺς, ἀταάλαντοι Ἄρηϊ,
ἵεντ' ἀλλήλων ταμέειν χρόα νηλεῖ χαλκῷ.
Αἰνείας δὲ πρῶτος ἀκόντισεν Ἰδομενῆος·
ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος·
αἰχμὴ δ' Αἰνείαο κραδαινομένη κατὰ γαίης
ὤχετ', ἐπεί ῥ' ἄλιον στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ἔρυσεν.
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Οἰνόμαον βάλε γαστέρα μέσσην·
ῥῆξε δὲ θώρηκος γύαλον, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς
ἤφυσ'· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.

495 ΓΙΔΕ — ΓΕΘΝΟΣ ΕΠΙΣΠΟΜΕΝΟΝ ΓΕΟΙ ΑΤΤΩΙ. 501 ΓΙΕΝΤ 503 ΑΝΤΑ ΓΙΔΩΝ 506 ΑΡΑ ΓΟΙΝΟΜΑΟΝ

et amplificat adiectum: γάνυται etc. Elicit simul inde poeta nouam comparationem. — 494. γεγήθει. bene comparat Koeppen κυδιόων λαοῖσι sup. B, 479 et Hesiod. Sc. H. 26. 27. laetatur ferociente cum superbia copias intuens.

496—515. Circa Alcathoi (caesi 427.) corpus pugnatur; congrediuntur Idomeneus et Aeneas: hic frustra emissa hasta; ille ferit Oenomaum; nec tamen spoliat.

498. τιτυσκομένων. *hasta petentibus* atque ideo *ferientibus illis se inuicem.* — 504. terrae infixa est hasta sic vt aliquamdiu contremisceret. v. Obss.

506. *Oenomaus* erat inter principes cum Asio castra oppugnantes M, 140. — 507. θώρηκος γύαλον, *cauum thoracis* omninoque *thoracem.* v. Obss. χαλκὸς

Ἰδομενεὺς δ' ἐκ μὲν νέκυος δολιχόσκιον ἔγχος
ἐσπάσατ', οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ
ὤμοιϊν ἀφελέσθαι· ἐπείγετο γὰρ βελέεσσιν.
οὐ γὰρ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα ποδῶν ἦν ὁρμηθέντι,
οὔτ' ἄρ' ἐπαΐξαι μεθ' ἑὸν βέλος, οὔτ' ἀλέασθαι.
τῷ ῥα καὶ ἐν σταδίῃ μὲν ἀμύνετο νηλεὲς ἦμαρ,
τρέσσαι δ' οὐκέτι ξίμφα πόδες φέρον ἐκ πολέμοιο.
τοῦ δὲ βάδην ἀπιόντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
Δηΐφοβος· δὴ γάρ οἱ ἔχε κότον ἐμμενὲς αἰεί·
ἀλλ' ὅγε καὶ τόθ' ἅμαρτεν, ὁ δ' Ἀσκάλαφον βάλε δουρὶ
υἱὸν Ἐνυαλίοιο, δι' ὤμου δ' ὄβριμον ἔγχος [ῥὶ,
ἔσχεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
οὐδ' ἄρα πώ τι πέπυστο βριήπυος ὄβριμος Ἄρης
υἱὸς ἑοῖο πεσόντος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἄκρῳ Ὀλύμπῳ ὑπὸ χρυσέοισι νέφεσσιν

513 ΜΕΤΑ ΦΟΝ 517 ΓΑΡ ΦΟΙ

διήφυσε τὰ ἔντερα vt iterum inf. 517. fecit vt effluerent. Sup. Δ, 525 ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι χύντο χαμαὶ χολάδες. — 513. οὔτ' ἄρ' — οὔτ' ſc. ὥςτε ἐπαΐξαι — ὥςτε ἀλέασθαι. — 515. ὡς δὲ τρέσσαι recedere e pugna, et in ordines ſuos ſe recipere, quoties maior hoſtium vis ingruens ſuſtineri non poſſet.

516—525. Idomeneum recedentem Deiphobus haſta petit; aberrans ab eo Aſcalaphum ſternit Martis filium. — 517. ἔχε κότον, quod antea haſta ab eo aberrauerat, 404 dum contra Idomeneus tres Troianos proſtrauerat 447. — 518. *Aſcalaphus* ſup. 478. e Boeotorum ducibus B, 512. Quae 521—525 adiiciuntur, ſpectant inf. ad O, 110 ſq. — 521. βριήπυος Ἄρης. μεγαλόφωνος v. V. L. — 523. ἄκρῳ Ὀλύμπῳ ὑπὸ χρ. νέφεσσι. Ergo nunc ſuper Olympo nubes ſunt, et ſuper deorum conſeſſu: v.

ἧστο, Διὸς βουλῇσιν ἐελμένος, ἔνθα περ ἄλλοι
ἀθάνατοι θεοὶ ἦσαν ἐεργόμενοι πολέμοιο.
οἱ δ' ἀμφ' Ἀσκαλάφου αὐτοσχεδὸν ὡρμήθησαν·
Δηΐφοβος μὲν ἀπ' Ἀσκαλάφου πήληκα φαεινὴν
ἧρπασε· Μηριόνης δὲ θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ
δουρὶ βραχίονα τύψεν ἐπάλμενος, ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
αὐλῶπις τρυφάλεια χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα.
Μηριόνης δ' ἐξαῦτις ἐπάλμενος, αἰγυπιὸς ὡς,
ἐξέρυσε πρυμνοῖο βραχίονος ὄβριμον ἔγχος·
ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο. τὸν δὲ Πολίτης,
αὐτοκασίγνητος, περὶ μέσσῳ χεῖρε τιτήνας,
ἐξῆγε πτολέμοιο δυσηχέος, ὄφρ' ἵκεθ' ἵππους
ὠκέας, οἵ οἱ ὄπισθε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο
ἕστασαν, ἡνίοχόν τε καὶ ἅρματα ποικίλ' ἔχοντες·
οἳ τόν γε προτὶ ἄστυ φέρον βαρέα στενάχοντα,

524 ΕΓΕΛΜΕΝΟΣ vel ΒΟΤΛΗΙΣΙ ΓΕΓΕΛΜΕΝΟΣ
525 ΕΓΕΡΓΟΜΕΝΟΙ 533 ΕΣ ΓΕΘΝΟΣ 536
ΗΟΙ ΓΟΙ 538 ΠΡΟΤΙ ΓΑΣΤΤ

ad Il. A. Exc. de Olympo. — 524. Mars autem cum ceteris diis aberat, arcebatur a pugna, e Iouis mandato sup. Λ, 75 sq. inde ab Il. Θ, pr. ἐελμένος, non *inclusus*, συγκεκλεισμένος, vt reddunt, sed coercitus, exclusus a pugna, quod mox ἐεργμένος (ἀπὸ τοῦ) πολέμοιο, μάχης· vetito, ne pugnae dii se interponerent.

526—539. Pugnatur de Ascalapho spoliando. Deiphobus galeam eius abstulerat; vulneratus is a Merione pugna excedit.

530. αὐλῶπις τρυφάλεια. v. ad Il. E, 182. est galea instructa alueolo, cui inseritur crista, λόφος.

533. *Polites* frater Deiphobi, Priami f. Supra B, 791. τὸν δὲ Deiphobum.

τειρόμενον· κατὰ δ' αἷμα νεουτάτου ἔῤῥεε χειρός.
οἱ δ' ἄλλοι μάρναντο, βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Αἰνείας δ' Ἀφαρῆα Καλητορίδην ἐπορούσας,
λαιμὸν τύψ', ἐπί οἱ τετραμμένον, ὀξέϊ δουρί·
ἐκλίνθη δ' ἐτέρωσε κάρη, ἐπὶ δ' ἀσπὶς ἐάφθη,
καὶ κόρυς· ἀμφὶ δέ οἱ θάνατος χύτο θυμοραϊστής.
Ἀντίλοχος δὲ Θόωνα, μεταστρεφθέντα δοκεύσας,
οὔτασ' ἐπαίξας· ἀπὸ δὲ φλέβα πᾶσαν ἔκερσεν,
ἥτ' ἀνὰ νῶτα θέουσα διαμπερὲς, αὐχέν' ἱκάνει·
τὴν ἀπὸ πᾶσαν ἔκερσεν· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
κάππεσεν, ἄμφω χεῖρε φίλοις ἑτάροισι πετάσσας.
Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε, καὶ αἴνυτο τεύχε' ἀπ' ὤμων,
παπταίνων· Τρῶες δὲ περισταδὸν ἄλλοθεν ἄλλος
οὔταζον σάκος εὐρὺ παναίολον· οὐδὲ δύναντο

542 ΕΠΙ ΓΟΙ 544 ΔΕ ΓΟΙ

540—544. Aeneas *Apharei* caedit, Caletoris f. iam 476 memoratum.

543. ἐπὶ δ' ἀσπὶς ἐάφθη. ἐφήφθη, συνήφθη. vt ἐφῆπτο Z, 241. Clipeus balteo, galea loro ſub mento, alligata tenebatur, ἐξήρτητο. Itaque capite in alteram partem inclinato, clipeus et galea eandem in partem ferebantur et corpori admouebantur adhaereſcentes. De voce ἐπὶ — ἐάφθη, quam e contexto varie interpretantur veteres, atque ab ἕπεσθαι ducunt, v. Obſſ.

545—559. Thoonem tergum praebentem Antilochus, Neſtoris f. interimit et ſpoliat, fortiter pugnans.

546. φλέβα — ἥτ' ἀνὰ νῶτα θέουσα (κατὰ τὰ νῶτα τεταμένη, ſecundum ſpinam dorſi procurrens v. Obſſ.) ἀνατρέχουσα διαμπερὲς αὐχέν' ἱκάνει. *venam iugularem* innuit. hanc ἀπέκερσε haſta transuerſa. — 551. Puta Antilochum inclinatum ad corpus ſpoliandum te-

εἴσω ἐπιγράψαι τέρενα χρόα νηλεῖ χαλκῷ
Ἀντιλόχου· πέρι γάρ ῥα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Νέστορος υἱὸν ἔρυτο, καὶ ἐν πολλοῖσι βέλεσσιν.
οὐ μὲν γὰρ ποτ' ἄνευ δηΐων ἦν, ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς
στρωφᾶτ'· οὐδέ οἱ ἔγχος ἔχ' ἀτρέμας, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
σειόμενον ἐλέλικτο· τιτύσκετο δὲ Φρεσὶν ἦσιν,
ἦ τευ ἀκοντίσσαι, ἠὲ σχεδὸν ὁρμηθῆναι.
ἀλλ' οὐ λῆθ' Ἀδάμαντα τιτυσκόμενος καθ' ὅμιλον
Ἀσιάδην, ὃς οἱ οὖτα σάκος μέσον ὀξέϊ χαλκῷ,
ἐγγύθεν ὁρμηθείς· ἀμενήνωσεν δέ οἱ αἰχμὴν
κυανοχαῖτα Ποσειδάων, βιότοιο μεγήρας.
καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ μεῖν', ὥστε σκῶλος πυρίκαυστος,
ἐν σάκει Ἀντιλόχοιο· τὸ δ' ἥμισυ κεῖτ' ἐπὶ γαίης·
ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, Κῆρ' ἀλεείνων·

557 ΟΤΔΕ ΓΟΙ 558 ΣΕΙΟΜΕΝΟΝ ΓΕΓΕΛΙΚΤΟ — ΦΡΕΣΙ ΓΗΙΣΙ 561 ΙΟΣ ΓΟΙ ΟΤΤΑ. leg. ΙΟ ΓΟΙ. ὃ οἱ v. Obſſ. 562 ΔΕ ΓΟΙ 566 ΕΣ ΓΕΘΝΟΣ

xiſſe ſuum tergum ſcuto. — 553. ἐπιγράψαι vt Δ, 139. ἐπιξέσαι intra ſcutum, ſub ſcuto, corpus. — 554. *Neptunus* Antilochum tuetur Nelei, aui, reſpectu. — 557. ἔγχος οἱ ἀεὶ ἐσείετο. pro hoc dictum, σειόμενον ἐλίσσετο, ἕλικτο. v. Obſſ. — 558. τιτύσκετο. hoc vno loco eſt *intendebat animo, parabat.* Koeppen laudat Heſiod. Theog. 209 τιταίνοντας μέγα ἔργον ῥέξαι, Sic στοχάζεσθαι ad animum refertur.

560—575. Adamas fruſtra haſtam in Antilochum emiſerat; eum, recedentem aduerſo corpore, haſta traiicit Meriones.

562. Neptunus haſtae vim et impetum frangit, retundit; βιότοιο μεγήρας, *auerteus eam a vita* Antilochi, h. e. vetans ne eum Adamas vita priuaret. v. Obſſ. — 564. haſta ſcuto illiſa,

Digitized by Google

Μηριόνης δ' ἀπιόντα μεταστρόμενος βάλε δουρὶ
αἰδοίων τε μεσηγὺ καὶ ὀμφαλοῦ· ἔνθα μάλιστα
γίγνετ' Ἄρης ἀλεγεινὸς ὀϊζυροῖσι βροτοῖσιν·
ἔνθα οἱ ἔγχος ἔπηξεν· ὁ δ' ἐσπόμενος, περὶ δουρὶ
ἤσπαιρ', ὡς ὅτε βοῦς, τόν τ' οὔρεσι βουκόλοι ἄνδρες
ἰλλάσιν οὐκ ἐθέλοντα βίῃ δήσαντες ἄγουσιν·
ὡς ὁ τυπεὶς ἤσπαιρε, μίνυνθά περ, οὔτι μάλα δήν,
ὄφρα οἱ ἐκ χροὸς ἔγχος ἀνέσπασε· ἐγγύθεν ἐλθὼν
ἥρως Μηριόνης· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
Δηΐπυρον δ' Ἕλενος ξίφεϊ σχεδὸν ἤλασε κόρσην
Θρηϊκίῳ, μεγάλῳ, ἀπὸ δὲ τρυφάλειαν ἄραξεν·
ἡ μὲν ἀποπλαγχθεῖσα, χαμαὶ πέσε· καί τις Ἀχαιῶν
μαρναμένων μετὰ ποσσὶ κυλινδομένην ἐκόμισσε·
τὸν δὲ κάτ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψεν.
Ἀτρεΐδην δ' ἄχος εἷλε, βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον·

570 ΕΝΘΑ FOI 572 ΓΙΛΛΑΣΙΝ 574 ΟΦΡΑ FOI 575 Vulg. ὅσσ' ἐκάλυψε.

nec tamen alte in corpus penetrans, haerens in ſcuto mole ſua diffracta, partim infixa ſcuto haeret, τὸ μὲν ἥμισυ αὐτοῦ μεῖνε, altera pars defracta in terra iacet. — 567. 8. in inguine, quo loco vulnus maximos dolores creat. neceſſe eſt Adamantem aduerſo vultu receſſiſſe. — 570. ἐσπόμενος in vulnus cadens, hoc eſt, in eam partem, qua haſta adacta erat: cf. Obſſ. — 572. ἰλλάσιν loris ſeu funibus, οἷς εἰλεῖται. v. Obſſ.

576—580. *Deipyrus*, de quo v. ſup. ad 476. caeditur ab Heleno. Enſis Thracici vſ. 577. certa forma eſſe debuit v. Obſſ. Percuſſum autem enſe et ruptum erat vnum e loris, quibus ſub mento colligatis galea firmata erat; niſi ſtatuas etiam ſine corrigiis galeam interdum fuiſſe aptatam.

581—600. Menelaus cum

βῆ δ' ἐπαπειλήσας Ἑλένῳ ἥρωϊ ἄνακτι,
ὀξὺ δέρυ κραδάων· ὁ δὲ τόξου πῆχυν ἀνεῖλκε.
τὼ δ' ἄρ' ὁμαρτήτην, ὁ μὲν ἔγχεϊ ὀξυόεντι
ἵετ' ἀκοντίσσαι, ὁ δ' ἀπὸ νευρῆφιν ὀιστῷ·
Πριαμίδης μὲν ἔπειτα κατὰ στῆθος βάλεν ἰῷ
θώρηκος γύαλον, ἀπὸ δ' ἔπτατο πικρὸς ὀϊστός.
ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ πλατέος πτυόφι μεγάλην κατ' ἀλωὴν
θρώσκωσι κύαμοι μελανόχροες, ἢ ἐρέβινθοι,
πνοιῇ ὑπὸ λιγυρῇ καὶ λικμητῆρος ἐρωῇ·
ὡς ἀπὸ θώρηκος Μενελάου κυδαλίμοιο,
πολλὸν ἀποπλαγχθεὶς, ἑκὰς ἔπτατο πικρὸς ὀϊστός.
Ἀτρείδης δ' ἄρα χεῖρα, βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
τὴν βάλεν, ἣ ῥ' ἔχε τόξον ἐΰξοον· ἐν δ' ἄρα τόξῳ
ἀντικρὺ διὰ χειρὸς ἐλήλατο χάλκεον ἔγχος.
αὖψ δ' ἑταίρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, Κῆρ' ἀλεείνων,
χεῖρα παρακρεμάσας· τὸ δ' ἐφέλκετο μείλινον ἔγχος·

582 ΗΡΩΙ FANAKTI 585 FIET 589 Vulg. θρώσκουσι. 592 FEKAΣ 596 EΣ FEΘNOΣ

Heleno congreſſus, ſagitta eius nullo cum vulnere ictus, manum eius vulnerat: tum Heleni vulnus ab Agenore obligatur.

584. ὁμαρτήτην, ambo unum idemque facere ſunt annisi.

588—592. Comparatio ſagittae ab aere reſilientis cum leguminibus a ventilabro deſilientibus. Locus verborum ornamentis et dignitate in re tenui memorabilis.

594. 5. ἐν δ' ἄρα τόξῳ. Praeſtat iungere ἔγχος ἐλήλατο ἀντικρὺ διὰ χειρὸς ἐν τόξῳ. ἡ χεὶρ ἐν τόξῳ οὖσα, pro σὺν τόξῳ. τόξον ἔχουσα. Longius enim petitum eſt, ſi ſagitta, manu traiecta, in ipſum haſtile fixa fuiſſe putatur.

Digitized by Google

καὶ τὸ μὲν ἐκ χειρὸς ἔρυσε μεγάθυμος Ἀγήνωρ,
αὐτὴν δὲ ξυνέδησεν ἐϋστρεφῷ οἰὸς ἀώτῳ,
σφενδόνῃ, ἣν ἄρα οἱ θεράπων ἔχε ποιμένι λαῶν.
Πείσανδρος δ' ἰθὺς Μενελάου κυδαλίμοιο
ἤιε· τὸν δ' ἄγε Μοῖρα κακὴ θανάτοιο τέλοσδε,
σοὶ, Μενέλαε, δαμῆναι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν, ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Ἀτρεΐδης μὲν ἄμαρτε, παρὰ δὲ οἱ ἐτράπετ' ἔγχος·
Πείσανδρος δὲ σάκος Μενελάου κυδαλίμοιο
οὔτασεν, οὐδὲ διὰ πρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσαι·
ἔσχεθε γὰρ σάκος εὐρὺ, κατεκλάσθη δ' ἐνὶ καυλῷ
ἔγχος· ὁ δὲ Φρεσὶν ἦσι χάρη, καὶ ἐέλπετο νίκην.
Ἀτρεΐδης δὲ, ἐρυσσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον,
ἆλτ' ἐπὶ Πεισάνδρῳ· ὁ δ' ὑπ' ἀσπίδος εἴλετο καλὴν
ἀξίνην εὐχαλκον, ἐλαΐνῳ ἀμφὶ πελέκκῳ,

598 ΕΚ ΧΕΙΡΟΣ ΕΡΥΣΕ 600 ΑΡΑ ΟΙ 605 Vulg παραὶ ΠΑΡΑ ΔΕ ΟΙ 608 Vulg. ἔσχιτο. 609 ΦΡΕΣΙ ΗΙΣΙ — ΕΕΛΠΕΤΟ 610 ΔΕ ΕΡΤΣΣΑΜΕΝΟΣ

598. *Agenor*, Antenoris f. vid. 490. — 599. οἰὸς ἀώτῳ, ſimpliciter, *faſcia lanea*. v. Obſſ. — 600. ἣν ἄρα *quae, vt fieri ſolet.* Clarke. quam quidem ὁ θεράπων αὐτοῦ tenebat.

601 — 619. Menelaus et Piſander congreſſi. Occiditur *Piſander*, non alibi memoratus; diuerſus ab alio, et ipſo e Troianis, Antimachi filio ſup. Λ, 122 ſq. Diuerſus et tertius, dux Myrmidonum Π, 193.

603. σοὶ, M. ὑπό σου vt ſaepe. — 605. παρετράπετο *auertit ſe.* quod Clarke notauit. Vidimus iam ſupra Λ, 233. — 608. ἐνὶ καυλῷ. vt iam ſup. 162 qua parte haſtile ferro immiſſum eſt. — 611. ἐφῆλτο Πεισάνδρῳ. ὥρμᾶτο ἐς αὐτόν. — 612. Exemplum pugnatoris inter Troianos *ſecuri* inſtructi,

Digitized by Google

μακρῷ, ἐϋξέστῳ· ἅμα δ' ἀλλήλων ἐφίκοντο.
ἦτοι ὁ μὲν κόρυθος φάλον ἤλασεν ἱπποδασείης
ἄκρον ὑπὸ λόφον αὐτόν· ὁ δὲ προσιόντα, μέτωπον,
ξυνὸς ὑπὲρ πυμάτης· λάκε δ' ὀστέα, τὼ δέ οἱ ὄσσε
παὶρ ποσὶν αἱματόεντα χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν·
ἰδνώθη δὲ πεσών· ὁ δὲ λαὶξ ἐν στήθεσι βαίνων,
τεύχεά τ' ἐξενάριξε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·

Λείψετέ θην οὕτω γε νέας Δαναῶν ταχυπώλων,
Τρῶες ὑπερφίαλοι, δεινῆς ἀκόρητοι ἀϋτῆς.
ἄλλης μὲν λώβης τε καὶ αἴσχεος οὐκ ἐπιδευεῖς,

616 ΔΕ ΟΙ 619 ΓΕΠΟΣ

cum *manubrio oleagineo*, πελέκῳ. Inf. O, 711 πελέκεσσι καὶ ἀξίνῃσι pugnantes videbimus. — 613. ἐφίκοντο (κατ') ἀλλήλων. non ſolum συνῆλθον, quod eſſet ἀφίκοντο, ſed, ſe inuicem ferierunt. — 614. κόρυθος φάλον, conum in vertice, cui inſeritur ὁ λόφος. v. ſup. ad Γ, 371. — 616. τὼ δέ οἱ ὄσσε humor oculorum cum ſanguine permixtus profluxit. — 618. ἰδνώθη δὲ πεσών. retro prolapſus capite reclinato.

620—639. Increpat Menelaus Troianos e pugna non recedentes, ſed in media caſtra irruentes. Obiurgatio haec per ſe ieiuna et tantum non ridicula videri poteſt; verum Menelaus haec alio modo pronuntiat: Nunc tandem, caeſo Piſandro poſt alios, arbitrabor impetum Troianorum in media caſtra repreſſum iri; cumque his, ille, iniuriarum a Troianis illatarum dolore exardeſcens, reliqua ipſis flagitia exprobrat. Accipio ergo λείψετέ et 630 σχήσεσθε non pro imperatiuo, ſed: *Nunc*, alio per alium caeſo, vltimo loco Piſandro, *ſane a nauibus discedetis, puto.*

621. Troiani, periuri et rebelles. ἀκόρητοι ἀϋτῆς. ex vſu loquendi Homerico: v. mox vſ. 635. — 622. ἄλλης μὲν λώβης — reſpondent 628 νῦν αὖτ'. οὐκ

ἦν ἐμὲ λωβήσασθε, κακαὶ κύνες· οὐδέ τι θυμῷ
Ζηνὸς ἐριβρεμέτεω χαλεπὴν ἐδδείσατε μῆνιν
ξεινίου· ὅστε πότ' ὔμμι διαφθέρσει πόλιν αἰπήν.
οἵ μευ κουριδίην ἄλοχον καὶ κτήματα πολλὰ
μάψ οἴχεσθ' ἀνάγοντες, ἐπεὶ φιλέεσθε παρ' αὐτῇ·
νῦν αὖτ' ἐν νηυσὶ μενεαίνετε ποντοπόροισι
πῦρ ὀλοὸν βαλέειν, κτεῖναι δ' ἥρωας Ἀχαιούς·
ἀλλά ποθι σχήσεσθε, καὶ ἐσσύμενοί περ, Ἄρηος.
Ζεῦ πάτερ, ἦ τέ σέ φασι περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων
ἀνδρῶν ἠδὲ θεῶν· σέο δ' ἐκ τάδε πάντα πέλονται.
οἷον δὴ ἄνδρεσσι χαρίζεαι ὑβριστῆσι,
Τρωσὶν, τῶν μένος αἰὲν ἀτάσθαλον, οὐδὲ δύνανται
φυλόπιδος κορέσασθαι ὁμοιΐου πολέμοιο.
πάντων μὲν κόρος ἐστὶ, καὶ ὕπνου, καὶ φιλότητος,

629 ολοϝον Bentl. 635 f. ὁμοιΐοφι πτολέμοιο.

ἐπιδευεῖς. qui nihil reliquum feciſtis vt aliquid addi poſſit; *qui cumulate omne iniuriae et contumeliae genus iam antea mihi intuliſtis.* v. Obſſ. — 626. καὶ κτήματα πολλὰ, v. ſup. ad Γ, 70. — 627. ἔπεὶ φιλέεσθε παρ' αὐτῇ. ἐφιλέεσθε, ξενίας ἐτύχετε. vt recte Sch. br. — 630. *At forte* nunc, puto, tot caedibus promachorum *deterriti, a pugnando deſiſtetis.* cf. ad 620.

632. σέο δ' ἐκ, vt alibi, ἐκ Διὸς, pro διὰ, σὺν Διΐ, *tuo nomine, voluntate.* — 633. οἷον, pro ὡς, *pro eo quod indulges*; vt ſoles *indulgere*, aut, *vide, quam, quomodo.* per exclamationem nouam. Expoſtulatio cum Ioue grauis et rudium hominum ſenſibus ignoſcenda. — 634. Τρωσὶν τῶν μ. pro οἳ ἀεὶ ἀτάσθαλοί εἰσι.

636—639. Aliena haec a noſtris notionibus, prorſus ex vſu Homerico ſunt accipienda. *Appetitur* pugna a pugnaturis et pugnacibus; itaque et *ſatietas* locum habet: quatenus *feſſi*

μολπῆς τε γλυκερῆς, καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο,
τῶν πέρ τις καὶ μᾶλλον ἐέλδεται ἐξ ἔρον εἶναι,
ἢ πολέμου· Τρῶες δὲ μάχης ἀκόρητοι ἔασιν.
Ὡς εἰπὼν, τὰ μὲν ἔντε' ἀπὸ χροὸς αἱματόεντα
συλήσας, ἑτάροισι δίδου Μενέλαος ἀμύμων,
αὐτὸς δ' αὖτ' ἐξαῦτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη.
ἔνθα οἱ υἱὸς ἐπᾶλτο Πυλαιμένεος βασιλῆος,
Ἁρπαλίων, ὅ ῥα πατρὶ Φίλῳ ἕπετο πτολεμίξων
ἐς Τροίην· οὐδ' αὖτις ἀφίκετο πατρίδα γαῖαν.
ὅς ῥα τότ' Ἀτρείδαο μέσον σάκος οὔτασε δουρὶ
ἐγγύθεν, οὐδὲ διὰ πρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσαι·
ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, Κῆρ' ἀλεείνων,
πάντοσε παπταίνων, μή τις χρόα χαλκῷ ἐπαύρῃ.

638 ΕΓΕΛΔΕΤΑΙ 640 ΓΕΙΠΩΝ 643 ΕΝΘΑ ΓΟΙ 648 ΕΣ ΓΕΘΝΟΣ

pugnando decedunt et ad caſtra ſua reuertuntur. v. ad E, 388. H, 117. *Etiam iucundiſſimarum rerum, quas cupide aliquis appetierat, vt iis ſe expleret, ſuccedit tamen faſtidium; at* Troiani *pugna, re tam parum deſiderabili, exſatiari nequeunt;* pugnandi ſtudio inexhauſto tenentur, nunquam pugna feſſi excedunt, pugnant pertinaciter. Virgilius reddidit: *quos nulla fatigant Praelia, nec victi poſſunt abſiſtere bello* Aen. XI, 308. vii et Sc. Herc. 113. 4. λιλαιόμενοι πολέμοιο φυλόπιδα στήσειν. τὰ σφιν πολὺ φίλτερα θοίνης *pugnare ipſis iucundius eſt quam epulari.*

640 — 659. Menelaum ſpoliato Piſandro recedentem dum Harpalio haſta petit, ipſe a Merione ſagitta traiectus absportatur. *Harpalio* Pylaemenis filius, qui dux erat Paphlagonum: B, 851. caeſus Pylaemenes E, 576. Ei comes ad Troiam venerat filius.

Digitized by Google

Μηριόνης δ' ἀπιόντος ἴει χαλκήρε' ὀϊστόν·
καί ῥ' ἔβαλε γλουτὸν κατὰ δεξιόν· αὐτὰρ ὀϊστὸς
ἀντικρὺ διὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἐξεπέρησεν.
ἐζόμενος δὲ κατ' αὖθι, φίλων ἐν χερσὶν ἑταίρων
θυμὸν ἀποπνείων, ὥστε σκώληξ, ἐπὶ γαίῃ
κεῖτο ταθείς· ἐκ δ' αἷμα μέλαν ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
τὸν μὲν Παφλαγόνες μεγαλήτορες ἀμφεπένοντο·
ἐς δίφρον δ' ἀνέσαντες ἄγον προτὶ Ἴλιον ἱρὴν
ἀχνύμενοι· μετὰ δέ σφι πατὴρ κίε, δάκρυα λείβων·
ποινὴ δ' οὔτις παιδὸς ἐγίγνετο τεθνειῶτος.

Τοῦ δὲ Πάρις μάλα θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη·
ξεῖνος γάρ οἱ ἔην, πολέσι μετὰ Παφλαγόνεσσι.
τοῦ ὅγε χωόμενος προΐει χαλκήρε' ὀϊστόν·
ἦν δέ τις Εὐχήνωρ, Πολυείδου μάντιος υἱός,
ἀφνειός τ', ἀγαθός τε, Κορινθόθι οἰκία ναίων,
ὃς ῥ' εὖ εἰδὼς Κῆρ' ὀλοήν, ἐπὶ νηὸς ἔβαινε·

652 Vulg. κατὰ κύστιν 657 ΠΡΟΤΙ ΓΙΛΙΟΝ 661 ΓΑΡ ΓΟΙ 663 ΠΟΛΥΓΕΙΔΟΥ. vulg Πολυΐδου. 664 ΚΟΡΙΝΘΟΘΙ ΓΟΙΚΙΑ 665 ΓΕΙΔΩΣ κῆρ' ὀλοΓὴν Bentl.

650. ἴει ἐϊστὸν (κατ') ἀπιόντος. εἰς ἀπιόντα. — 653. καθεζόμενος αὖθι, ἀποπνείων θυμὸν ἐν χερσὶν ἑταίρων, κεῖτο ταθεὶς ἐπὶ γαίῃ, ὥστε σκώληξ. Comparatio cum lumbrico in eo ſpectatur, quod rigens et extentus iacet cum antea ſediſſet corpore incuruato. — 659. ποινὴ δ' οὔτις. *nemo vltius eſt caedem filii.* Sed hoc non conuenit cum ſeqq. v. Obſſ.

660—672. Paris Euchenorem, Polyidi vatis filium telo transfigit.

663. *Polyidus* μάντις, Coerani f. notus reuocato in vitam Glauco Minois II. filio. Eodem vſus erat ſomnii de Pegaſo domando interprete Bellerophon ap. Pindar. Ol. XIII, 103. De

πολλάκι γάρ οἱ ἔειπε γέρων ἀγαθὸς Πολύειδος,
νούσῳ ὑπ' ἀργαλέῃ φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν,
ἢ μετ' Ἀχαιῶν νηυσὶν ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι·
τῷ ῥ' ἅμα τ' ἀργαλέην θωὴν ἀλέεινεν Ἀχαιῶν,
νοῦσόν τε στυγερὴν, ἵνα μὴ πάθῃ ἄλγεα θυμῷ· 670
τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος· ὦκα δὲ θυμὸς
ᾤχετ' ἀπὸ μελέων, στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλεν.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο, δέμας πυρὸς αἰθομένοιο·
Ἕκτωρ δ' οὐκ ἐπέπυστο Διὶ Φίλος, οὐδέ τι ᾔδη,
ὅττι ῥά οἱ νηῶν ἐπ' ἀριστερὰ δηιόωντο 675

666 ΓΑΡ ΟΙ ΕΦΕΙΠΕ — ΠΟΛΥΦΕΙΔΟΣ 667 ΦΟΙΣ ΕΝ 670 Vulg. πάθοι 674 ΟΥΔΕ ΤΙ ΦΗΙΔΗ 675 ΟΤΙ ΡΑ ΟΙ

eo v. Not. ad Apollod. p. 544 sq. — 666. πολλάκι γάρ οἱ ἔειπε γέρων — Pater filio praedixerat, fatale ei esse vt aut graui morbo afflictus domi moriatur, aut ad Troiam profectus pugna cadat. ἢ φθίσθαι — ἢ δαμῆναι. Optione sibi data ille, tanquam vir fortis, praetulit alterum, vt ante Troiam pugna occumberet. Τῷ, *ita*, euitauit ille duo mala. — 669. θωὴν ἀλέεινεν Ἀχαιῶν. Apparet hinc, iam tum cogi potuisse homines ad militiam, et fuisse multam τῆς στρατείας. quod et Eustath. monuit. Parebat autem Corinthus Agamemnoni: sup. B, 570. — 670. et morbum grauem, ita vt nec eius dolores experiretur, h. e. vt expers maneret malorum ex morbo.

673—722. Nec minus Aiaces, qua parte Hector pugnat, ingruentes Troianorum copias fortiter sustinent, ita vt neutrolibet his res succedat.

675. νηῶν ἐπ' ἀριστερὰ, — est hic locus inter praecipuos de situ ac descriptione castrorum; cf. Lechen. p. 276: idem tamen ex parte impeditus et ambiguus; sinistram Hectoris intelligendam esse dixeris. At

Digitized by Google

λαοὶ ὑπ' Ἀργείων, τάχα δ' ἂν καὶ κῦδος Ἀχαιῶν
ἔπλετο· τοῖος γὰρ γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
ὦτρυν' Ἀργείους, πρὸς δὲ σθένει αὐτὸς ἄμυνεν·
ἀλλ' ἔχεν, ᾗ τὰ πρῶτα πύλας καὶ τεῖχος ἐάλτο,
ᾗξάμενος Δαναῶν πυκινὰς στίχας ἀσπιστάων. 680
ἔνθ' ἔσαν Αἴαντός τε νέες καὶ Πρωτεσιλάου,

nihil tum eſt, quod ſatis conueniat. Ergo *ſiniſtra nauium* dicta eſt ex Achivorum aeſtimatione: illa ad Simoentem ſpectabat. Hector pugnabat *in media acie*, aduerſus Aiaces et Teucrum: ſup. 312 νηυσὶ μὲν ἐν μέσσῃσιν ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἄλλοι, Αἴαντές τε δύω Τεῦκρός τε — quod tamen ipſum non de mediis caſtris intelligi poſſe ſupra ad 312 monui; ſed medium oppoſitum eſſe *extremae parti*, adeoque *loca* deſignare *ab hac verſus media caſtra tendentia*. In illa *extrema ſiniſtri Achiuorum cornu parte* pugnauerat adhuc Marte hortatore, Idomeneus 326 ſq. De iis, quae ibi geſta fuerant, narratum eſt vsque ad v. 673. Sunt in his potiora: quod Aſius caeditur ab Idomeneo; quem Deiphobus vlturus arceſſit Aeneam, qui Paridem, Agenorem, Helenum habet ſocios; Helenum Menelaus vulnerat, Piſandrum et Harpalionem caedit; Paris viciſſim Eucheneorem: Nunc poeta *ad Hectorem* redit: quem non minus ab Achiuis premi videbimus, quorum virtutem Aiaces inflammant. Tum ab illa ſiniſtra parte arceſſuntur ab Hectore fortiſſimi, Polydamantis conſilio 754 ſqq. Erat inter eos Paris μάχης ἐπ' ἀριστερὰ pugnans 765. Per hos pugna aduerſus Aiaces reſtituitur.

676. καὶ ὅτι τάχα καὶ ἔπλετο. ἂν κῦδος Ἀχαιῶν *et quod parum aberat, quin ſuperiores fierent Achiui; adeo enim Neptunus eos incitabat et inſuper ſua vi adiuuabat.* — 679. ᾗ τὰ πρῶτα. ſup. M. extr. — 681. ἔνθ' ἔσαν. Si narrata haec compares: neceſſe eſt nauium ordines non ad extremum caſtrorum cornu pertinuiſſe, quod aut Si-

Digitized by Google

θῖν' ἔφ' ἁλὸς πολιῆς εἰρυμέναι· αὐτὰρ ὕπερθε
τεῖχος ἐδέδμητο χθαμαλώτατον· ἔνθα μάλιστα
ζαχρηεῖς γίγνοντο μάχῃ αὐτοί τε καὶ ἵπποι·
ἔνθα δὲ Βοιωτοὶ, καὶ Ἰάονες ἑλκεχίτωνες, 685
Λοκροὶ, καὶ Φθῖοι, καὶ Φαιδιμόεντες Ἐπειοὶ,
σπουδῇ ἐπαίσσοντα νεῶν ἔχον· οὐδὲ δύναντο
ὦσαι ἀπὸ σφείων φλογὶ εἴκελον Ἕκτορα δῖον·
οἱ μὲν Ἀθηναίων προλελεγμένοι· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν

682 ΡΕΙΡΥΜΕΝΑΙ 687 Vulg. οὐδ' ἐδύναντο. 688 ΦΛΟΓΙ ΕΙΚΕΛΟΝ

moentem attingebat aut etiam vlteriorem ripam verſus Rhoeteum occupabat, ſed aliquantum inde verſus mediam aciem littoralem oram occupaſſe. Aiacis naves, quas laeuum cornu tenuiſſe ſatis conſtat, (Θ, 224) primae et extremae ab hac parte ſtabant, cum Proteſilai nauibus: quas iterum memorat O, 705. et ante eas vallum erat humilius quam ceteris partibus. — 684. ἔνθα μάλιστα ζαχρηὶς ἐγίνετο ἡ μάχη. vel ἐμάχοντο ζαχρηῶς. αὐτοί τε καὶ ἵπποι. ergo et curribus vſi ſunt in his caſtrorum anguſtiis? Merito hoc mirabimur; inprimis cum M, 80 ſq. ex Polydamantis praecepto omnes currus ante foſſam relicti eſſent. Conf. inf. ad 749 Obſſ.

685. Hic Hectorem repreſſerunt Boeoti, Iones, Locri, Phthii et Epei, qui iſtic ordines ſuos tenebant; nec tamen eum potuere loco pellere. Spectat locus ad ordinem turmarum in acie, qui non multum abfuiſſe videtur ab ordine nauium in ſtatione. — *Iones* ſunt Athenienſes. v. Obſſ. — 686. *Phthii* ex Achaeorum ſtirpe, ſunt qui cum Proteſilao aduenerant, cum iis ſorte Philoctetis copiae. v. Obſſ. — *Epei* non qui ex Elide venerant, qui ſub ducibus quatuor (Il. B, 615 — 624) habebantur; ſed *qui Echinades incole-*

Digitized by Google

ἦρχ' υἱὸς Πετεῶο, Μενεσθεύς· οἱ δ' ἅμ' ἕποντο
Φείδας τε, Στιχίος τε, Βίας τ' εὖς· αὐτὰρ Ἐπειῶν
Φυλείδης τε Μέγης, Ἀμφίων τε, Δρακίος τε.
πρὸ Φθίων δὲ, Μέδων τε, μενεπτόλεμός τε Ποδάρκης·
ἤτοι ὁ μὲν, νόθος υἱὸς Ὀϊλῆος θείοιο
ἔσκε Μέδων, Αἴαντος ἀδελφεός· αὐτὰρ ἔναιεν
ἐν Φυλάκῃ γαίης ἀπὸ πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς,
γνωτὸν μητρυιῆς Ἐριώπιδος, ἣν ἔχ' Ὀϊλεύς·
αὐτὰρ ὁ, Ἰφίκλοιο πάϊς τοῦ Φυλακίδαο·
οἱ μὲν πρὸ Φθίων μεγαθύμων θωρηχθέντες,
ναυσὶν ἀμυνόμενοι, μετὰ Βοιωτῶν ἐμάχοντο.
Αἴας δ' οὐκέτι πάμπαν, Ὀϊλῆος ταχὺς υἱὸς,

698 ΑΤΤΑΡ ΙΟ ΙΦΙΚΛΟΙΟ

bant: ibid. 625 ſqq. Bene hoc vidit Koeppen.

690. *Meneſtheus*, Petei f. ſup. B, 752. iam aliquoties memoratus inter promachos; E trinis comitibus *Stichius* ſup. N, 195 eſt memoratus.

692. *Meges* Phylei f. ſup. B, 627. *Dulichienſes* ducebat, cum ceterarum Echinadum incolis: quos *Epeos* fuiſſe ex h. l. apparet; nec mirum, quandoquidem Meges ipſe ex Elide erat oriundus, Augeae nepos: v. ad B, 627. Duo eius ſocios haud memini alibi legi.

693. Phthios ducunt *Medon* et *Podarces*, hic quidem Iphicli f. Phylaci n. v. B, 704 ſqq. et Notata. *Medon* autem Oilei f. nothus, eoque Aiacis minoris frater, in Philoctetae locum ſucceſſerat ducendis copiis e Methone aliisque Theſſaliae locis: ſup. B, 726 ſq. Fugerat *e patria domo*, itaque *e Locride*, caeſo fratre nouercae, *Eriopidis*: mater eius fuerat *Rhene*, B, 728. — πρὸ Φθίων — ſc. ἐμάχοντο. quod ſubiicitur mox 699 οἱ μὲν πρὸ Φθίων — ἐμάχοντο.

701—7. Aiax vterque alter ad alterius latus con-

ἵσταται ἀπ' Αἴαντος Τελαμωνίου οὐδ' ἠβαιόν·
ἀλλ' ὥστ' ἐν νειῷ βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον,
ἶσον θυμὸν ἔχοντε, τιταίνετον· ἀμφὶ δ' ἄρα σφι
πρυμνοῖσι κεράεσσι πολὺς ἀναχηκίει ἱδρώς·
τὼ μέν τε ζυγὸν οἷον ἐΰξοον ἀμφὶς ἔέργει
ἰεμένω κατὰ ὦλκα· τέμει δέ τε τέλσον ἀρούρης·
ὣς τὼ, παρβεβαῶτε μάλ' ἔστασαν ἀλλήλοιϊν.
ἀλλ' ἦτοι Τελαμωνιάδῃ πολλοί τε καὶ ἐσθλοὶ
λαοὶ ἕπονθ' ἕταροι, οἵ οἱ σάκος ἐξεδέχοντο,

703 ΒΟΕ ΦΟΙΝΟΠΕ 704 ΓΙΣΟΝ 706 ΕΓΕΡ-ΓΕΙ 707 ΓΙΕΜΕΝΩ ΚΑΤΑ ΓΩΛΚΑ Vulg. τέμνει. 710 ΗΟΙ ΦΟΙ

functis viribus pugnant; comparatione a boum iugo petita. Nexus autem summa: ἀλλ' ὥςτε βόε ἄροτρον τιταίνετον, ὣς τὼ παρέστασαν ἀλλήλοιϊν παρβεβαῶτε. — 702. οὐχ ἀφίστατο τοῦ Αἴαντος. — 704. 5. ἀμφὶ κεράεσσι, quia taurorum cornibus religata sunt lora iugalia. πρυμνοῖσι *imis*, ima ad frontem parte cornuum. v. Obss. ἄρα, *vt fieri solet*. Clarke. — 706. *Iugum vnum* vtrumque taurum coniungere putandum est; sed capite vtriusque diuersa iugi parte inserto; puta formam esse —∩—∩— Ita οἷον ζυγὸν, μόνον, ἓν, ἀμφὶς ἔέργει, *seiungit* eos. — 707. Oratio inde a 703 ita iungenda: ἀλλ' ὥςτε βόε ἄροτρον τιταίνετον, τέμει δέ τε (τοῦτο τὸ ἄροτρον) τέλσον ἀρούρης. vt interposita sint reliqua ἀμφὶ δ' ἄρα σφιν — ἰεμένω κατὰ ὦλκα ad ornandum. Cuiusmodi hyperbata seu parentheses iam aliquoties vidimus, vt E, 398—402. J, 551—569. — 708. παρβεβαῶτε. quod alias de iis qui eodem curru adstant aurigae et pugnant; nunc in ordinibus: quod vsitatius est παραστῆναι, vnde παραστάτης in ordine, et hoc ipso loco παρέστασαν.

709—712. Aiax Telamonius comites circa se habe-

ὁππότε μιν κάματός τε καὶ ἰδρὼς γούναθ' ἵκοιτο.
οὐ δ' ἄρ' Ὀϊλιάδῃ μεγαλήτορι Λοκροὶ ἕποντο·
οὐ γάρ σφι σταδίῃ ὑσμίνῃ μίμνε Φίλον κῆρ·
οὐ γὰρ ἔχον κόρυθας χαλκήρεας ἱπποδασείας,
οὐδ' ἔχον ἀσπίδας εὐκύκλους καὶ μείλινα δοῦρα· 715
ἀλλ' ἄρα τόξοισι καὶ ἐϋστρόφῳ οἰὸς ἀώτῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο πεποιθότες· οἷσιν ἔπειτα
ταρφέα βάλλοντες, Τρώων ῥήγνυντο φάλαγγας.
δὴ ῥα τόθ' οἱ μὲν πρόσθε, σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισι,
μάρναντο Τρωσί τε καὶ Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ· 720

717 ΓΙΛΙΟΝ

bat, Oilei filius ſolus erat. Nam Locri 713—718 leuiter armati ſagittis et fundis vtebantur. Ita 719—722 Troiani eminus ſagittis, cominus haſtis petiti, in magnum discrimen etiam hac parte, qua Hector pugnabat, erant adducti.

711. ὁππότε κάματος καὶ ἱδρὼς μὶν κατὰ τὰ γούναθ' ἵκοιτο. ἐφίκοιτο. καθίκοιτο. Vno adhuc loco ſimile legitur de fame: ἵνα μή μιν λιμὸς ἀτερπὴς γούναθ' ἵκηται. quod 348 ſimpliciter ἵνα μή μιν λιμὸς ἵκηται et 165 γυῖα βαρύνεται, ἠδὲ νιχάνει δίψα τε καὶ λιμός. λύεσθαι γούνατα, κάμπτεσθαι γούνατα frequenter occurrunt. βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι.

713. Locri leuiter armati erant; quippe qui omnino horridiore vitae cultu vtebantur quam alii Hellenes. Solet autem armorum vſus emendari et perfici cum vita hominum artibus expolita. v. Obſſ. οὐ γὰρ ἔμιμνον ἐν σταδίῃ μάχῃ, οὐχ ὑπέμενον τὴν συστάδην μάχην. Sch. br. Scilicet μίμνειν abſolute, *in ſtatu manere.*

716. ἀλλ' ἄρα. *ſed*, quod inermium et ſtatariae pugnae imperitorum eſt, *ſagittis* et *fundis vtentes ad. venerant.* Nam ita πεποιθὼς dici, iam aliquoties monitum: ſtatim ad B, 588.

719. Δὴ ῥα τότ' οἱ μὲν;

οἱ δ' ὄπιθεν βάλλοντες ἐλάνθανον· οὐδ' ἔτι χάρμης
Τρῶες μιμνήσκοντο· συνεκλόνεον γὰρ ὀϊστοί.
Ἔνθα κε λευγαλέως νηῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Τρῶες ἐχώρησαν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν,
εἰ μὴ Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς· 725
Ἕκτορ, ἀμήχανός ἐσσι παραῤῥητοῖσι πιθέσθαι.
οὕνεκά τοι πέρι δῶκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα,
τοὔνεκα καὶ βουλῇ ἐθέλεις πέρι ἴδμεναι ἄλλων;

721 Vulg. οὐδέ τι 724 ΠΡΟΤΙ ΓΙΛΙΟΝ 725 ΕΚΤΟΡΑ ΓΕΙΠΕ 727. 730 ΠΟΛΕΜΗΙΑ ΓΕΡΓΑ 728 ΠΕΡΙ ΓΙΔΜΕΝΑΙ vulg. περιΐδμεναι

Et tunc quidem, iuxta iſtam pugnandi conſuetudinem. *Clarke.* σὺν ἔντεσι pugnant h. l. qui haſtis et clipeis vtuntur, ὁπλῖται. — 721. οὐδ' ἔτι χάρμης Τρῶες ἐμιμνήσκοντο. *non amplius pugnare poterant, quippe arma expedire non licebat, ingruentibus ſagittis*, ſed ſcutis capita erant tegenda; ita ordinibus ruptis, et impetu repreſſo tumultuabantur. συνεκλόνεον αὐτοὺς ὀϊστοί. Opportunum ad hanc rem voc. κλονεῖν et συγκλονεῖν.

723—753. ἔνθα κε. atque hic, hoc in rerum poſitu, cum vtroque loco Troiani ab Achiuis premerentur, Troianis de receptu cogitandum fuiſſet non ſine clade accepta: niſi — Polydamas prudenter monet Hectorem, arceſſendos eſſe aliquot e fortiſſimis Troianorum, vt globo facto Aiaces de loco pellant; quo facto deliberandum eſſe omnino, vtrum in conſilio, naues aggrediendi, perſiſtant an recedant. v. Obſſ.

726. ἀμήχανός ἐσσι παραῤῥητοῖσι πιθέσθαι. pro ἀμήχανόν ἐστί σοι, πείθεσθαι τοῖς παραῤῥητοῖσιν. vt cedas monitis. τὰ παραῤῥητὰ, ἃ παραῤῥέει ἄλλος τις, παρηγορεῖ, παραινεῖ. v. Obſſ. — Reſpicit autem locum M, 216. vbi, oſtento obiecto, monet Polydamas: μὴ ἴομεν Δαναοῖσι μαχησόμενοι περὶ νηῶν. Iterat idem conſilium inf. Σ, 253. — 727. 8. οὕ-

ἀλλ' οὔπως ἅμα πάντα δυνήσεαι αὐτὸς ἑλέσθαι·
ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα·
ἄλλῳ δ' ὀρχηστύν, ἑτέρῳ κίθαριν καὶ ἀοιδήν·
ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσσι τίθει νόον εὐρυόπα Ζεὺς
ἐσθλόν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκοντ' ἄνθρωποι·
καί τε πόλεις ἐσάωσε, μάλιστα δέ κ' αὐτὸς ἀνέγνω.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
πάντη γάρ σε πέρι στέφανος πολέμοιο δέδηε·
Τρῶες δὲ μεγάθυμοι, ἐπεὶ κατὰ τεῖχος ἔβησαν,
οἱ μὲν ἀφεστᾶσι σὺν τεύχεσιν, οἱ δὲ μάχονται

νεκα θεὸς δῶκέ τοι πέρι (περὶ ἄλλων) πολεμήϊα ἔργα, τούνεκα ἐθέλεις καὶ περὶ ἄλλων ἴδμεναι (ἐν) βουλῇ. quia deus tibi dedit prae aliis facultatem pugnandi, propterea etiam tibi arrogas, esse prudentiorem consilio. cf. Obss. Dat deus πολεμήϊα ἔργα, πράγματα, pro facultate et arte pugnandi, virtute bellica, vt deus δῶκέ τινι in sqq. 731 ὀρχηστύν, κίθαριν, ἀοιδήν, facultatem et artem saltandi, canendique cithara et voce. Sic Demodoco θεὸς πέρι δῶκεν ἀοιδὴν τερπνήν, Od. Θ, 44. — 729. δυνήσεαι αὐτὸς ἑλέσθαι. αὐτὸς, σὺ μόνος ἔχειν. consequi. — 732. τίθει νόον ἐν στήθεσσι θεὸς, aut ἐνετίθει νόον στήθεσιν. est bona mens, prudentia; quod paullo ante erat, πέρι ἴδμεναι ἄλλων βουλῇ. — 733. τοῦ δέ τε πολλοί, οὗ νοῦ ἐσθλοῦ, ἐπαυρίσκονται πολλοὶ ἄνθρωποι. e qua prudentia multi vtilitates (bonorum consiliorum) capiunt. — 734. καί τε πόλεις ἐσάωσε. etiam totas ciuitates ille in statu continet, seruat, σαοῖ οὗτος, cui νόον ἐσθλὸν δῶκε θεός. μάλιστα δὲ καὶ αὐτὸς ἀνέγνω, pro ἀναγινώσκει, γινώσκει, experitur, scil. τὸ ἐπαυρίσκεσθαι τοῦ νοῦ ἐσθλοῦ, h. e. ἐπαυρίσκει καὶ αὐτός. fructum prudentiae habet praecipue ipse, agendo scilicet omnia prudenter. Sed v. de toto versu Obss.

736. πάντη γὰρ pro δή. στέφανος πολέμοιο, τῶν πολεμούντων, περιδέδηέ σε. h.

Digitized by Google

παυρότεροι πλέονεσσι, κεδασθέντες κατὰ νῆας.
ἀλλ' ἀναχασσάμενος κάλει ἐνθάδε πάντας ἀρίστους.
ἔνθεν δ' ἂν μάλα πᾶσαν ἐπιφρασσαίμεθα βουλήν· 741
ἤ κεν ἐνὶ νήεσσι πολυκλήϊσι πέσωμεν,
αἴ κ' ἐθέλῃσι θεὸς δόμεναι κράτος, ἤ κεν ἔπειτα
παὰρ νηῶν ἔλθοιμεν ἀπήμονες. ἦ γὰρ ἔγωγε
δείδω, μὴ τὸ χθιζὸν ἀποστήσωνται Ἀχαιοὶ 745
χρεῖος, ἐπεὶ παρὰ νηυσὶν ἀνὴρ ἄτος πολέμοιο
μίμνει, ὃν οὐκέτι πάγχυ μάχης σχήσεσθαι ὀΐω.
Ὣς φάτο Πουλυδάμας· ἄδε δ' Ἕκτορι μῦθος ἀπήμων·

748 ΓΑΔΕ

ὁ πόλεμος, ἡ μάχη, οἱ μαχόμενοι. pugna feruet circa te, quatenus eum circumdat pugnantium turba: v. Obſſ. — 740. Non conſilio habendo vocari fortiſſimos cenſendus eſt Polydamas velle; ſed ad eum locum, vbi οἱ ὀϊστοὶ τῶν Ἀχαιῶν συνεκλόνεον αὐτούς, vſ. 721. 722. conuocare ſuadet fortiſſimos Troianorum: ſcilicet vt conglobati impreſſionem faciant (vt fieri videbimus 795 ſq.) et perrumpant hoſtium turmam. Seiungenda igitur ſunt ſeqq. v. 741. vt ſit: et tum videbimus quoque nos, quid porro agendum ſit. πᾶσαν βουλὴν, totam rem, de qua deliberandum eſt, de rerum ſumma diſpiciemus. — 742. ἤ κεν — ἤ κεν ἔπειτα. ſupple αἴ κ' ἐθέλῃσι θεὸς δόμεναι κράτος, ſi ſuperiores facti fuerimus pugnando, εἰ ἢ ἐμπέσωμέν κεν νήεσσι, ἢ ἐλθοιμέν κεν ἔπειτα παρὰ νηῶν ἀπήμονες, vtrum adoriamur naues ipſas, an recedamus, dum adhuc ſumus incolumes.

745. μὴ τὸ χθιζὸν χρεῖος ἀποστήσωνται. vereor ne rependant debitum heri contractum, h. e. cladem, quae ipſis illata eſt, nobis, vt ipſi viciſſim ſtragem noſtratium faciant, atque ita nobis quaſi perſoluant, quod pro illa clade accepta debent.

Digitized by Google

αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε,
καί μιν Φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Πουλυδάμα, σὺ μὲν αὐτοῦ ἐρύκακε πάντας ἀρίστους
αὐτὰρ ἐγὼ κεῖσ' εἶμι, καὶ ἀντιόω πολέμοιο·
αἶψα δ' ἐλεύσομαι αὖτις, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπιτείλω.
Ἦ ῥα, καὶ ὡρμήθη, ὄρεϊ νιφόεντι ἐοικώς,
κεκληγὼς, διὰ δὲ Τρώων πέτετ' ἠδ' ἐπικούρων.

750 ΕΠΕΑ 754 ΝΙΦΟΕΝΤΙ ΕΟΙΚΩΣ

749. ἐξ ὀχέων ἆλτο. Ergo Hector currum se in castra sequi iusserat. v. Obss.

752. εἶμι καὶ ἀντιόω. pro futuris: ego illic me conferam, et pugnantibus me immiscebo, illa aciei parte, qua fortissimos, vt eos huc conuocem, reperero. κεῖσε, ἐς' ἀριστερὰ, vt sup. 675 vidimus. ἀντιᾶν πολέμου, τῆς μάχης, τῶν μαχομένων.

753. ἐπὴν τοῖς εὖ ἐπιτείλω. vbi iis imperauero, vt huc conueniant. v. sup. ad 675.

753—787. Hector ad laeuam castrorum partem progressus, ad eum locum, vnde discesserat, conuenire pugnantes iubet, vt conglobati impetum in Achiuos faciant. Vbi autem videt magnam fortissimorum virorum stragem factam, Paridem acerbe increpat, mox eo comite adscito ad pristinum locum redit.

754. ὄρεϊ νιφόεντι ἐοικώς. „Similitudo hic desumta partim ex corporis proceritate et robore, partim ex galeae splendore et cristae altitudine." Clarke. vereor, ne hoc sit auram captare. Equidem tantum de procera corporis specie cogitabam. Ceterum praeclare ad sensum lectoris vss. 754. 5 se habent: cum miratione Hectorem incedentem cernimus. Contra Virgilius nimium auxisse videtur phantasma Aen. XII, 701. Aeneas: *Quantus Athos, aut quantus Eryx, aut ipse coruscis Quum fremit ilicibus, quantus, gaudetque*

οἱ δ' ἐς Πανθοίδην ἀγαπήνορα Πουλυδάμαντα
πάντες ἐπεσσεύοντ', ἐπεὶ Ἕκτορος ἔκλυον αὐδήν.
αὐτὰρ ὁ Δηΐφοβόν τε, βίην θ' Ἑλένοιο ἄνακτος,
Ἀσιάδην τ' Ἀδάμαντα, καὶ Ἄσιον Ὑρτάκου υἱὸν,
φοίτα ἀνὰ προμάχους διζήμενος, εἴ που ἐφεύροι.
τοὺς δ' εὗρ' οὐκέτι πάμπαν ἀπήμονας, οὐδ' ἀνολέθρους·
ἀλλ' οἱ μὲν δὴ, νηυσὶν ἐπὶ πρύμνῃσιν Ἀχαιῶν,
χερσὶν ὕπ' Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες·
οἱ δ' ἐν τείχει ἔσαν βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε.
τὸν δὲ τάχ' εὗρε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ δακρυοέσσης
δῖον Ἀλέξανδρον, Ἑλένης πόσιν ἠϋκόμοιο,
θαρσύνονθ' ἑτάρους, καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι·
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη αἰσχροῖς ἐπέεσσι·

758 ΗΕΛΕΝΟΙΟ FANAKTOΣ 768 ΓΕΠΕΕΣΣΙ

niuali Vertice se attollens pater Apenninus ad auras. — 756. Audito Hectoris iussu ad eum locum confluunt, quo Polydamas vt coniunctis viribus reprimerent Achiuos, conuocari Troianos dispersim pugnantes iusserat. Adiungit se iis Paris. Quae sequuntur, tantum episodii loco habenda sunt. Circumspicit Hector alios ex promachis, quos desiderat. — 758. *Deiphobus* sup. 526—539 a Merione vulneratus, *Helenus* a Menelao, 581—600. *Adamas* caesus ab Antilocho Nestoris f. 560—575. *Asius* ab Idomeneo 384 sq.

761. τοὺς δ' εὗρε, h. l. resciuit. οὐ πάμπαν ἀπήμονας οὐδ' ἀνολέθρους a contrarii negatione, vt saepe: vt statim A, 330 h. *comperit eos partim vulneratos esse, partim caesos.* — 764. ἐν τείχει. *intra castra:* non opponitur, sed est idem quod antea ἐπὶ νηυσίν.

765. μάχης ἐπ' ἀριστερὰ, pugnat Paris in extrema parte sinistri cornu: cf. Not. 675. 753 et ad pr. N.

Digitized by Google

Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανὲς, ἠπεροπευτὰ,
ποῦ τοι Δηΐφοβός τε, βίη θ' Ἑλένοιο ἄνακτος, 770
Ἀσιάδης τ' Ἀδάμας, ἠδ' Ἄσιος Ὑρτάκου υἱός;
ποῦ δέ τοι Ὀθρυονεύς; νῦν ὤλετο πᾶσα κατ' ἄκρης
Ἴλιος αἰπεινή· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς·
Ἕκτορ· ἐπεί τοι θυμὸς ἀναίτιον αἰτιάασθαι· 775
ἄλλοτε δήποτε μᾶλλον ἐρωῆσαι πολέμοιο
μέλλω· ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ πάμπαν ἀνάλκιδα γείνατο μήτηρ.
ἐξ οὗ γὰρ παρὰ νηυσὶ μάχην ἤγειρας ἑταίρων,

769 ΔΥΣΠΑΡΙ ΕΕΙΔΟΣ 770 ΗΕΛΕΝΟΙΟ ΦΑΝΑΚΤΟΣ 773 ΓΙΛΙΟΣ 774 ΠΡΟΣΕΓΕΙΠΕ — ΘΕΟΓΕΙΔΗΣ 776 Vulg. πτολίμοιο.

769. Δύσπαρι. Totus verſus iam lectus Γ, 39. Quod nos diceremus: Indigne homo, perdite, Paris, nonniſi forma inſignis, ceterum mulieroſe et pudori feminarum inſidians. — 772. Othryoneus caeſus ab Idomeneo erat 363 — κατ' ἄκρης, euerſa eſt *penitus*. v. Obſſ. Virgilio *a vertice*: alta ruunt *a culmine*. — 773. νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος, *graue*, magnum excidium Ilii nunc *certiſſimum* paratum eſt. v. Obſſ.

775. 6. Obiurgas me iniuria; ſemper enim hac in aciei parte fortiter pugnaui. Eſt hic iterum vſus elipticus in ἐπεὶ, quandoquidem me immerito incuſas, *dicam quod res eſt*; de quo dictum ad Γ, 59. cf. ſup. ad 68. — ἐρωῆσαι. accurate debebat eſſe ἐρωηκέναι. *Alio tempore ſorte magis potui videri a pugna me ſubduxiſſe*; ſcil. *non vero nunc*. h. e. ſi forte alias. — non tamen nunc. *quandoquidem natura virtutem mihi non denegauit*. Noſtro more ſententia ſic effertur: *Nunquam tam fortiter pugnavi ſine intermiſſione quam nunc; neque ceteroqui imbellis homo ſum*. — 778. ἐξ οὗ γὰρ — vel omnino, ex quo pugna in caſtris

ἐκ τοῦδ' ἐνθάδ' ἐόντες ὁμιλέομεν Δαναοῖσι
νωλεμέως. ἕταροι δὲ κατέκταθεν, οὓς σὺ μεταλλᾷς. 780
οἷω Δηΐφοβός τε, βίη θ' Ἑλένοιο ἄνακτος,
οἴχεσθον, μακρῇσι τετυμμένω ἐγχείῃσιν,
ἀμφοτέρω κατὰ χεῖρα· φόνον δ' ἤμυνε Κρονίων.
νῦν δ' ἄρχ', ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει·
ἡμεῖς δ' ἐμμεμαῶτες ἅμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τι φημὶ 785
ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύναμίς γε πάρεστι·
παὲρ δύναμιν δ' οὐκ ἔστι καὶ ἐσσύμενον πολεμίζειν.

Ὣς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως·
βὰν δ' ἴμεν, ἔνθα μάλιστα μάχη καὶ Φύλοπις ἦεν
ἀμφί τε Κεβριόνην, καὶ ἀμύμονα Πουλυδάμαντα, 790
Φάλκην, Ὀρθαῖόν τε, καὶ ἀντίθεον Πολυφήτην,
Πάλμυν τ', Ἀσκάνιόν τε, Μόρυν θ' υἱ' Ἱπποτίωνος·
οἳ ῥ' ἐξ Ἀσκανίης ἐριβώλακος ἦλθον ἀμοιβοὶ

781 ΗΕΛΕΝΟΙΟ ΓΑΝΑΚΤΟΣ 787 Vulg. πτολεμίζειν.
788 ΓΕΙΠΩΝ 791 Vulg. Πολυφοίτην.

Achiuorum fit; vel ex quo tu hac aciei parte ad naves pugnam facis, παρὰ νηυσὶ μάχην ἤγειρας ἑταίρων. — 780. 1. vide ad 770.

786. οὐδέ τι φημὶ — (ἡμᾶς) δευήσεσθαι ἀλκῆς. *exeremus virtutem pro viribus nostris.* v. Obss. — 787. καὶ ἐσσύμενον, h. καίπερ προθυμούμενον.

788—809. Postquam omnes vndique principes ad Polydamantem confluxerant, Trolanos confertis ordinibus Hector antecedens aduersus Achiuos ducit, et vt libro sequ. videbimus, de loco cedere cogit.

790. *Cebrionem* iam vidimus aliquoties, Hectoris fratrem Θ, 318 et aurigam ibid. et Λ, 522. Π, 727. caesum a Patroclo, Π, 738. Reliqui obscuri. Phalces et Morys caesi inf. Ξ, 513. 514. Venerant ex Ascania, Mysiae, circa Nicaeam, quae postea fuit. v. Obss. — 793. ἀμοιβοὶ, ἐκ διαδοχῆς. v.

Digitized by Google

ἠεῖ τῇ προτέρῃ· τότε δὲ Ζεὺς ὦρσε μάχεσθαι.
εἵ δ' ἴσαν, ἀργαλέων ἀνέμων ἀτάλαντοι ἀέλλῃ,
ἥ ῥά θ' ὑπὸ βροντῆς πατρὸς Διὸς εἶσι πέδονδε,
θεσπεσίῳ δ' ὁμάδῳ ἀλὶ μίσγεται, ἐν δέ τε πολλὰ
κύματα παφλάζοντα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
κυρτὰ, φαληριόωντα, πρὸ μέν τ' ἄλλ', αὐτὰρ ἐπ' ἄλλα·
ὡς Τρῶες πρὸ μὲν ἄλλοι ἀρηρότες, αὐτὰρ ἐπ' ἄλλοι,
χαλκῷ μαρμαίροντες, ἄμ' ἡγεμόνεσσιν ἕποντο·
Ἕκτωρ δ' ἡγεῖτο, βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ,
Πριαμίδης· πρὸ ἔθεν δ' ἔχεν ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
ῥινοῖσι πυκινήν· πολλὸς δ' ἐπελήλατο χαλκός·
ἀμφὶ δέ οἱ κροτάφοισι φαεινὴ σείετο πήληξ.
πάντῃ δ' ἀμφὶ φάλαγγας ἐπειρᾶτο προποδίζων,

802 ΓΙΣΟΣ ΔΕ ΓΟΙ 803 ΠΡΟ ΓΕΘΕΝ — ΕΓΙΣΗΝ 805

Obſſ. Notabile hoc, quod tam bene inſtituta iam tum res militaris fuit, vt ex ſociorum terris miſſi alii in ſeſſorum locum ſuccederent.

795—801. Splendida, etiam verbis et grandiſona oratione, comparatio ingruentis turmae cum turbine ventorum. Laudata propter τὸ ἐναργὲς etiam veteribus, inprimis in hoc quod τὰ ἄψυχα facit κινούμενα καὶ ζῶντα· Ariſtot. Rhet. III, 11. cf. Euſtath. — Eſt autem comparatio duplex: exorſus poeta a vehementi impetu, ſubiungit 800 crebritatem ordinum vt fluctuum. — 797. ἐν δέ τε, pro ἐν ἀλὶ δέ. ſc. γίνονται, vel ὀρίνονται, ex voce μίσγεται. niſi hoc ipſum repetere malis. — 799. φαληριόωντα. *candentes ſpuma fluctus.* v. Obſſ. — 800. Troiani inſtructi turmatim incedebant; nam ordines aliis locis iis fuiſſe negantur. Mox attende de Hectore dicta, idonea ad viri ſpeciem oculis animoque obiiciendam; figitur legentis mens in clipeo, in galea, in inceſſu.

εἴ πως οἱ εἴξειαν ὑπασπίδια προβιβῶντι.
ἀλλ' οὐ σύγχει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Αἴας δὲ πρῶτος προκαλέσσατο, μακρὰ βιβάσθων·
Δαιμόνιε, σχεδὸν ἐλθέ· τίη δειδίσσεαι αὔτως
Ἀργείους; οὔτοι τι μάχης ἀδαήμονες εἰμὲν,
ἀλλὰ Διὸς μάστιγι κακῇ ἐδάμημεν Ἀχαιοί.
ἦ θήν πού τοι θυμὸς ἐέλπεται ἐξαλαπάξειν
νῆας· ἄφαρ δέ τε χεῖρες ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἡμῖν.
ἦ κε πολὺ Φθαίη εὖ ναιομένη πόλις ὑμὴ
χερσὶν ὕφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε, περθομένη τε.
σοὶ δ' αὐτῷ φημὶ σχεδὸν ἔμμεναι, ὁππότε φεύγων
ἀρήσῃ Διΐ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι,
θάσσονας ἰρήκων ἔμεναι καλλίτριχας ἵππους,
οἵ σε πόλινδ' οἴσουσι, κονίοντες πεδίοιο.

807 FOI 810 al. οὕτως. 813 EFEΛΠETAI 816 ΗΜΕΤΕΡΗΙΣΙ FΑΛΟΤΣΑ

806. 807. ἐπειρᾶτο, πάντη ἀμφὶ φάλαγγας, προποδίζων, εἴ πως. Similis locus sup. 157 πρόσθεν δ' ἔχεν ἀσπίδα, — κοῦφα ποσὶ προβιβὰς, καὶ ὑπασπίδια προποδίζων. — 808. non tamen *metum incussit* Achiuis, vt ordines relinquerent: vnde mox Hectorem frustra δειδίσσεσθαι Achiuos dicit Aiax.

809—823. Aiax prouocat Hectorem ad pugnandum propius accedendo, et minatur fugam; firmantur dicta ostento.

812. Διὸς μάστιγι κακῇ ἐδάμημεν. Phantasma hoc paullo insolentius *Iouis flagello homines insequentis* et ad exitium adigentis vidimus iam M, 37. et ad e. l. vide. — 813. ἄφαρ δέ τε χ. *at illico intelliges et nobis esse manus.* cf. Obss. — 815. πολὺ πρότερον ἁλώσεται. — 817. σχεδὸν ἔμμεναι *tibi instare hoc*, h. tempus haud longe abfore, *quo fugam circumspicias.*

Digitized by Google

Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
αἰετὸς ὑψιπέτης· ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς Ἀχαιῶν,
θάρσυνες οἰωνῷ· ὁ δ' ἀμείβετο Φαίδιμος Ἕκτωρ·
Αἶαν ἀμαρτοεπὲς, βουγάϊε, ποῖον ἔειπες;
αἲ γὰρ ἐγὼν οὕτω γε Διὸς πάϊς αἰγιόχοιο
εἴην ἤματα πάντα, τέκοι δέ με πότνια Ἥρη,
τιοίμην δ', ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων·
ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισι
πᾶσι μάλ'· ἐν δὲ σὺ τοῖσι πεφήσεαι, αἴκε ταλάσσῃς
μεῖναι ἐμὸν δόρυ μακρὸν, ὅ τοι χρόα λειριόεντα

821 ΙΩΣ ΑΡΑ ΟΙ ΕΙΠΟΝΤΙ ἐπέπτατο v. Obſſ. 822 ΕΠΙΓΙΑΧΕ 824 ΙΑΜΑΡΤΟΕΠΕΣ — ΕΓΕΙΠΕΣ 826 ΠΟΤΝΙΑ ΓΗΡΗ

821. Hoc augurii ſeu ominis et oſtenti genere aliquoties vſus eſt poeta: vt ſup. Θ, 248 ſq. M, 200. Od. O, 160. 524. Υ, 242.

823 — ad f. Hector Aiaci certam mortem denuntiat, et ducit turmas adverſus Achinos; quos repreſſos ab eo libro ſequ. videbimus.

824. ἁμαρτοεπὲς, *qui ſtolidè loqueris.* βουγάϊε. *ſtolide ſe iactans, ferociens.* v. Obſſ. — 825. αἲ γὰρ ἐγὼ οὕτω γε Διὸς πάϊς — Memorabilis formula aſſeuerandi: *vtinam tam certo eſſem immortalis*, (vt ſup. 54 Hector ſe *immortalem* iactat Διὸς παῖδα) *quam certo hoc futurum eſt.* Similia iam vidimus ſup. Θ, 538 Αἲ γὰρ ἐγὼν ὡς Εἴην ἀθάνατος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα, Τιοίμην δ' ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων, Ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν Φέρει Ἀργείοισιν. Quod ibi eſt ἀθάνατος καὶ ἀγήραος, hoc loco eſt *filius Iouis et Iunonis*, ἤματα πάντα ſpectant ad *immortalitatem*, et praecipuum inter deos locum declarat memoratio *Apollinis et Mineruae.* — 830. χρόα λειριόεντα *molle corpus.* ſiue ad ſarcaſmum trahas, ſiue vt ſimpliciter

δάψει· αὐτὰρ Τρώων κορέεις κύνας ἠδ' οἰωνοὺς
δημῷ καὶ σάρκεσσι, πεσὼν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα Φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
ἠχῇ θεσπεσίῃ, ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς ὄπισθεν.
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐπίαχον, οὐδὲ λάθοντο
ἀλκῆς, ἀλλ' ἔμενον Τρώων ἐπιόντας ἀρίστους·
ἠχὴ δ' ἀμφοτέρων ἷκετ' αἰθέρα καὶ Διὸς αὐγάς.

834 FHXHI — EΠIFIAXE 835 EFIAXON Vulg. οὐδ' ἐλάθοντο. 837 FHXH

ornet, ex natura omnis carnis et mollium partium.

833. τοὶ δὲ, qui circa Hectorem conuenerant 788 sq. — 837. Διὸς αὐγάς. ex antiquo sermone pro *aethere*, qui per Δία declarari solebat: adeoque esset ἐς Δία αἰγλήεντα, αὐγήεντα, pro quo Διὸς αὐγή.

Digitized by Google

THE ITALIANS
FAMILIES II

ALESSANDRA.

This town of Milano, the Settimana observed that the Italians were not fond of the Germans. The Germans were not fond of the Italians. The Italians were not fond of the Germans. The Germans were not fond of the Italians. The Italians were not fond of the Germans. The Germans were not fond of the Italians.

102 paret Diomedis consilio, vt ipsi in aciem prodeant, si non pugnaturi, confirmaturi tamen pugnantes — 134. Erigit animum labantem Neptunus specie senis assumta — 152. Iuno prospiciens Iouem in Ida sedentem, vt eius animum a pugna auertat, quo facto in Achiuorum gratiam aliquid, quo ipsis subueniatur, parari possit, consilium capit deliniendi eum blanditiis et somno consopiendi. Lota vncta et ornata, — 186. cesto a Venere impetrato, — 223 et Somno comite adsumto — 279 vbi ad Idam peruenerat, Iouis animum amore sui et cupiditate inflammat, amplexuque sui lassatum somno opprimit — 353. Nuntiata re per Somnum, Neptunus suadet principibus Achiuorum, vt vulnerati sua arma, vtpote meliora induant aliis integro robore valentibus, et ipse eos ducit aduersus hostem — 387. Recrudescit pugna; congressu facto vulneratus ab Aiace Hector absportatur ex pugna; depositus humi ad ripam Scamandri delinquit animo. — 439. Hectore digresso Achiui erecti summis viribus pugnant; Aiax Oilei necat Satnium; ad corpus tuendum aduolans Polydamas hasta traiicit Prothoenorem, Boeotum 451. Gloriantem Polydamantem hasta petit Aiax Telamonis, quae Archilochum Antenoris f. ferit — 475. Acamas Promachum Boeotium — 485. Peneleus Ilioneum — 506. Ita tandem fit fuga Troianorum extra castra et vallum.

Deorum interuentus nullus, nisi quod Neptunus senis specie assumta Agamemnonis animum erigit 135 sq. Iuno autem ad visendum et consopiendum Iouem in Idam descendit, in quo ille inde a Λ, 181 sq. sedebat; episodium notissimum et suauissimum, 153—352.

Digitized by Google

Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ, πίνοντά περ, ἔμπης,
ἀλλ' Ἀσκληπιάδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Φράζεο, δῖε Μαχάων, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα·
μείζων δὴ παρὰ νηυσὶ βοὴ θαλερῶν αἰζηῶν.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν πῖνε καθήμενος αἴθοπα οἶνον, 5

1 ΕΛΑΘΕ ΓΙΑΧΗ 2 ΓΕΠΕΑ 3 ΤΑΔΕ ΓΕΡΓΑ 5 ΑΙΘΟΠΑ ΓΟΙΝΟΝ

1—26. Neſtor audito pugnae tumultu proſpiciens Achiuos in ſummo diſcrimine verſari videt; ambigensque vtrum ad pugnantes an ad Agamemnonem ſe conferat, tandem ad hunc procedit, qui et ipſe vulneratus a Coone in tentorium ſe receperat. Λ, 273—283. Cum mox Hecamede adhuc occupata ſit in lauacro parando v. 6. dum interea potione ſe recreant Neſtor et Machaon, aut nimium temporis illam aqua calefacienda inſumſiſſe, aut nimis multa in tam exiguo temporis interuallo eueniſſe dixeris. Intercedit enim longa Neſtoris narratio et cum Patroclo ab Achille miſſo confabulatio Λ, 641—803. Tum Patroclus in reditu Eurypylum vulneratum in tentorium ducit et vulnus leuat. Λ, 803 ſqq. expugnatur a Troianis vallum, libro XII. (M.) Prodit Idomeneus in pugnam et fiunt tot caedes per lib. XIII. (N.) et ecce nunc ſequuntur verba Neſtoris ad Machaonem: ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν πῖνε — εἰςόκε θερμὰ λόετρα Ἑκαμήδη θερμήνῃ. Verum tamen inique talis cenſura fieret; refecerunt vires per hoc temporis interuallum heroes. At aquam calefacere non principio ſtatim, ſed nunc demum viribus Machaonis refectis, iuſſiſſe videri debet Neſtor.

1. Nihil amplius poeta declarare voluit, quam ſimpliciter Neſtorem Machaoni aſſidentem exaudiiſſe ſtrepitum pugnantium propius admotum. Deduxerat ille Idomenei hortatu Machaonem vulneratum in tentorium ſuum, et vt vires ille reciperet, potionem appo-

Digitized by Google

εἰσόκε θερμὰ λοετρὰ ἐϋπλόκαμος Ἑκαμήδη
θερμήνῃ, καὶ λούσῃ ἄπο βρότον αἱματόεντα·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐλθὼν τάχα εἴσομαι ἐς περιωπήν.
Ὣς εἰπὼν, σάκος εἶλε τετυγμένον υἷος ἑοῖο,
κείμενον ἐν κλισίῃ, Θρασυμήδεος ἱπποδάμοιο,
χαλκῷ παμφαῖνον· ὁ δ' ἔχ' ἀσπίδα πατρὸς ἑοῖο.
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
στῆ δ' ἐκτὸς κλισίης, τάχα δ' εἴσιδεν ἔργον ἀεικὲς,
τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὄπισθε,
Τρῶας ὑπερθύμους· ἐρέριπτο δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν.
ὡς δ' ὅτε πορφύρῃ πέλαγος μέγα κύματι κωφῷ,

6 f. λόετρ' ἠϋπλόκαμος. FEKAMHΔH 7 ἀπὸ alii. 8 TAXA FEIΣOMAI 9 FEIΠΩN et ϝTIOΣ ϝEFOIO. al. ἑῆος. 11 ΠATPOΣ ϝEFOIO 13 EΣFIΔE FEPΓON AFEIKEΣ

fuerat, Δ, 510—520. 596—642.

10. In armorum firmitate magnam fiduciam habuiſſe heroes, vnde etiam ſaepe laus et honos et dignitas iis petitur, intelligitur quoque ex hoc, quod arma alii ab aliis mutuantur aut permutant, vt inf. 381.

15. τεῖχος ἤριπτο ſcilicet, cum decederet pugna Neſtor Λ, 516, vallum nondum expugnatum erat. Serius enim irrupere Troiani poſt eius diſceſſum: M, extr.

16. Verſatur comparatio in incerta et fluctuante deliberatione Neſtoris. Faciem maris in primo motu diſerte deſcripſit inter alios Catull. Epith. 270 ſq. vbi etiam 276 *purpureae vndae* illuſtratae docte a viris doctis, qui carmen illud tractarunt. Hoc eſt quod Virgil. Ge. III, 241 *nigramque alte ſubiectat arenam* vnda. πορφύρειν h. l. eſt μελαίνεσθαι de mari turbato, v. Obſſ. — ὀσσόμενον, *ſignificans* tempeſtatem ingruentem hominibus. v. Obſſ. ἀνέμων πέλευθα antiquo ſermone, *ventos venientes*, et ſimpliciter ventos vt ſaepe

ἐσσόμενον λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα
αὖτως, οὐδ' ἄρα τε προκυλίνδεται οὐδ' ἐτέρωσε,
πρίν τινα κεκριμένον καταβήμεναι ἐκ Διὸς οὖρον·
ὣς ὁ γέρων ὤρμαινε, δαιζόμενος κατὰ θυμὸν
ὀχθαδί', ἢ μέθ' ὅμιλον ἴοι Δαναῶν ταχυπώλων,
ἠὲ μετ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν.
ὧδε δέ οἱ Φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
βῆναι ἐπ' Ἀτρεΐδην. οἱ δ' ἀλλήλους ἐνάριζον,
μαρνάμενοι· λάκε δὲ σφι περὶ χροΐ χαλκὸς ἀτειρὴς,
νωτομένων ξίφεσί τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.

Νέστορι δὲ ξύμβλητο Διοτρεφέες βασιλῆες
πὰρ νηῶν ἀνιόντες, ὅσοι βεβλήατο χαλκῷ,

23 ΔΕ ΕΟΙ

χέλευθα; ὁδοί, merae periphraſi inſeruiunt.

27—134. Neſtor, ad Agamemnonis tentorium proceſſurus, in Diomedem, Vlyſſem et ipſum Agamemnonem incidit, e tentoriis ſuis progreſſos, audito pugnae ſe appropinquantis tumultu; Agamemnoni, de rerum ſumma tantum non deſperanti, conſultandum eſſe reſpondet, quid conſilii in tanto diſcrimine ſit capiendum. —63. Agamemnonem cenſentem naues in mare eſſe deducendas et noctu diſceſſum parandum (—81) Vlyſſes grauiter increpat, (102) cumque Agamemnon meliora conſilia in medium proferre iuberet: Diomedes animoſe ſuadet, vt ipſi in aciem procedant, vna omnes, ad confirmandos pugnantium animos, ipſi, vtpote vulnerati, a pugna abſtineant. Parent omnes (—134).

27—41. Neſtori in via Diomedes, Vlyſſes et Agamemnon obuii facti miran-tur ſenis occurſum. Non ſine ingenii et artis laude haec a poeta attemperata ſunt.

ὥς ποτ' ἐπηπείλησεν ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων,
μὴ πρὶν παὲρ νηῶν προτὶ Ἴλιον ἀπονέεσθαι,
πρὶν πυρὶ νῆας ἐνιπρῆσαι, κτεῖναι δὲ καὶ αὐτούς.
κεῖνος τὼς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
ὤ πόποι, ἦ ῥα καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ἐν θυμῷ βάλλονται ἐμοὶ χόλον, ὥσπερ Ἀχιλλεύς,
οὐδ' ἐθέλουσι μάχεσθαι ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσι.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
ἦ δὴ ταῦτά γ' ἐτοῖμα τετεύχαται, οὐδέ πεν ἄλλως
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης αὐτὸς παρατεκτήναιτο.
τεῖχος μὲν γὰρ δὴ κατερήριπεν, ᾧ ἐπέπιθμεν,
ἄῤῥηκτον νηῶν τε καὶ αὐτῶν εἶλαρ ἔσεσθαι·
οἱ δ' ἐπὶ νηυσὶ θοῇσι μάχην ἀλίαστον ἔχουσι
νωλεμές· οὐδ' ἂν ἔτι γνοίης, μάλα περ σκοπιάζων,
ὁπποτέρωθεν Ἀχαιοὶ ὀρινόμενοι κλονέονται·

46 ΠΡΟΤΙ ΓΙΛΙΟΝ 56 ΓΕΙΛΑΡ

de iniqua ſua fortuna querelae.

45. ὥς ποτ' ἠπείλησεν ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων. Superiore die. ſup. Θ, 182. vnde Agamemnon hoc reſciuiſſet, poetae non erat curandum. cf. Obſſ. ἔπος dictum pro *minis*. 49. 50. bene adiecta, vt poenitere regem iniuriae Achilli factae conſtaret.

52—63. Neſtor non negat aduerſa fortuna pugnari ab Achiuis, etſi ſumma cum virtute; deliberandum tamen eſſe, quid factu opus ſit.

53. ταῦτά γ' ἐτοῖμα τετεύχαται. Res eo loco iam ſunt, vt omnia haec euentum habeant, nec apparet via et ratio, qua fieri poſſit, vt aliter ſe habeant aut aliter conſtituantur. v. Obſſ. — 56. εἶλαρ, *munimentum*, quod nos *tutos* praeſtaret. — 57. μάχην ἀλίαστον. *ſine intermiſſione*. v. Obſſ. Ad 59. cf. ſup. 14. — 59. ὁπποτέρωθεν,

ὡς ἐπιμὶξ κτείνονται, αὐτὴ δ' οὐρανὸν ἵκει.
ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ', ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,
εἴ τι νόος ῥέξει· πόλεμον δ' οὐκ ἄμμε κελεύω
δύμεναι· οὐ γάρ πως βεβλημένον ἐστὶ μάχεσθαι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Νέστορ, ἐπειδὴ νηυσὶν ἐπὶ πρύμνῃσι μάχονται,
τεῖχος δ' οὐκ ἔχραισμε τετυγμένον, οὐδέ τι τάφρος,
ἣ ἔπι πόλλ' ἔπαθον Δαναοί, ἔλποντο δὲ θυμῷ
ἄῤῥηκτον νηῶν τε καὶ αὐτῶν εἶλαρ ἔσεσθαι·
οὕτω που Διΐ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
ναυσὶν ἀμύμονας ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς.
ᾔδεα μὲν γάρ, ὅτε πρόφρων Δαναοῖσιν ἄμυνεν·
εἶδα δὲ νῦν, ὅτι τοὺς μὲν ὁμῶς μακάρεσσι θεοῖσι
κυδάνει, ἡμέτερον δὲ μένος καὶ χεῖρας ἔδησεν.

61 ΤΑΔΕ ΓΕΡΓΑ 64 ΠΡΟΣΕΡΕΙΠΕ ΓΑΝΑΞ
67 ΓΕΛΠΟΝΤΟ 71 ΓΗΙΔΕΑ 72 ΓΟΙΔΑ

eum mixti ſint Achiuis Troiani, et promiſcuae caedes fiant: non poteſt diſcerni, qua parte laborent et inferiores pugna ſint Achiui et caedantur. — 62. *εἴ τι νόος ῥέξει.* ſi ſorte, an, *conſilium*, prudentia, *aliquid efficiet*, an ipſi conſilio aliquid efficere poterimus. Scilicet, quia, cum vulnerati ſint, *manu* nihil efficere poterunt.

64—81. Agamemnon animum deſpondens diceſſum claſſis parare ſuadet. neque nunc explorandorum animorum cauſſa, vt ſup. Il. B, ſed ſerio.

69. *οὕτω που Διΐ μέλλει φίλον εἶναι. ἔοικε.* vt Schol. reddunt; potius pro *δῆλόν ἐστιν. apparet.* Sic et N, 225 *ἀλλά που οὕτω μέλλει δὴ φίλον εἶναι ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.* — 71. *ᾔδεα μὲν γάρ, ὅτε. ᾔδειν*, noram, perſuaſum habebam certis argumentis, *Iouem nobis adeſſe. Nunc autem mihi non obſcurum eſt*, eum etc. — 72. *κυδάνει ὁμῶς μ*

ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
νῆας, ὅσαι πρῶται εἰρύαται ἄγχι θαλάσσης,
ἕλκωμεν, πάσας δὲ ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν·
ὕψι δ' ἐπ' εὐνάων ὁρμίσσομεν, εἰσόκεν ἔλθῃ
νὺξ ἀβρότη, ἣν καὶ τῇ ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἔπειτα δέ κεν ἐρυσαίμεθα νῆας ἁπάσας.
οὐ γάρ τις νέμεσις φυγέειν κακὸν, οὐδ' ἀνὰ νύκτα.
βέλτερον, ὃς φεύγων προφύγῃ κακὸν, ἠὲ ἁλώῃ.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀτρεΐδη, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
οὐλόμεν', αἴθ' ὄφελλες ἀεικελίου στρατοῦ ἄλλου
σημαίνειν, μηδ' ἄμμιν ἀνασσέμεν· οἷσιν ἄρα Ζεὺς
ἐκ νεότητος ἔδωκε καὶ ἐς γῆρας τολυπεύειν
ἀργαλέους πολέμους, ἔφρα φθιόμεσθα ἕκαστος.

74 ΕΓΩ ΕΕΙΠΩ 75 ΕΕΙΡΥΑΤΑΙ 76 ΔΕ ΕΕΡΥΣΣΟΜΕΝ 79 ΚΕ ΕΕΡΥΣΑΙΜΕΘΑ 81 ΗΕ ΕΑΛΩΗΙ. vulg. ἥπερ ἁλώῃ. 82 ΥΠΟΔΡΑ ΙΔΩΝ 83 ΣΕ ΕΕΠΟΣ 84 ΑΕΕΙΚΕΛΙΟΥ 85 ΑΜΜΙ ΕΑΝΑΣΣΕΜΕΝ 87 ΦΘΙΟΜΕΣΘΑ ΕΕΚΑΣΤΟΣ

θεοῖσι, antiquo more, pro, *valde* ſuppetias illis ſert, vt magnam belli gloriam conſequantur, at noſtram virtutem inhibet, infringit, hoc ἔδησε dixit, vt alias πεδᾶν. — 75. νῆας, ὅσαι πρῶται. primo ordine, verſus mare, in primo littore: aliter ac ſup. 31. — 77. ἐπ' εὐνάων pro ancoris deductas a littore naues tenebimus. v. Obſſ. — 81. βέλτερον ὃς pro εἴ τις. ἁλώῃ *pereat.* de vtroque v. Obſſ.

82—102. Agamemnonem grauiter obiurgat Vlyſſes, et docet, quam indecorum et ipſo duce et Achaeorum nomine, tum quam periculoſum hoc diſceſſus faciendi conſilium ſit.

84. οὐλόμενε, *perdite. pernicie digne.* v. Obſſ. — 86. 87. *per totam vitam.*

Digitized by Google

οὕτω δὴ μέμονας Τρώων πόλιν εὐρυάγυιαν
καλλείψειν, ἧς εἵνεκ' ὀϊζύομεν κακὰ πολλά;
σίγα, μή τις τ' ἄλλος Ἀχαιῶν τοῦτον ἀκούσῃ
μῦθον, ὃν οὔ κεν ἀνήρ γε διὰ στόμα πάμπαν ἄγοιτο,
ὅστις ἐπίσταιτο ἧσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν,
σκηπτοῦχός τ' εἴη, καί οἱ πειθοίατο λαοὶ
τοσσοίδ', ὅσσοισι σὺ μετ' Ἀργείοισιν ἀνάσσεις.
νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπες
ἔς πόλεμον, πολέμοιο συνεσταότος καὶ ἀϋτῆς,
νῆας ἐϋσσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Τρωσὶ μὲν εὐκταὶ γένηται, ἐπικρατέουσί περ ἔμπης,
ἡμῖν δ' αἰπὺς ὄλεθρος ἐπιρρέπῃ· οὐ γὰρ Ἀχαιοὶ
σχήσουσι πόλεμον, νηῶν ἅλαδ' ἑλκομενάων,
ἀλλ' ἀποπαπτανέουσιν, ἐρωήσουσι δὲ χάρμης.
ἔνθα κε σὴ βουλὴ δηλήσεται, ὄρχαμε λαῶν.

92 ΕΠΙΣΤΑΙΤΟ ΓΗΙΣΙ 93 ΚΑΙ ΓΟΙ 94 ΑΡΓΕΙΟΙΣΙ ΓΑΝΑΣΣΕΙΣ 95 ΕΓΕΙΠΕΣ

— 91. 92. *nemo qui mente ſana ſit.* — 94. *καί οἱ π.* inuerſa oratio pro *καὶ ᾧ πείθοιντο.* Mox *ὠνοσάμην* pro *ὀνόωσε κατὰ τοῖον οἷον (τοῦτο ὅ) ἔειπες.* — 97. *ἐπικρατέουσι περ qui quidem vel ſic iam ſuperiores pugna ſunt.* *ὄφρ' εὐκταὶ (τὰ πράγματα) γένηται Τρωσί*, pro *ἐκεῖνο, ὃ εὔχονται γίνεσθαι.*

100. 101. *οὐ γὰρ Ἀχαιοὶ σχήσουσι πόλεμον, pugnam ſuſtinebunt*, ſcilicet diſceſſu ſemel parato et facta fuga Achiuorum animi frangentur, Troianorum firmabuntur; ita Achiui eos non poterunt *ſuſtinere*, et ipſi receptum circumſpicient, *ἀποπαπτανέουσι* auerſo ab hoſtibus ore diſpicient in alias partes, *fugam circumſpicient.* v. Obſſ. *πάπτηνε δὲ ἕκαστος ὅπη φύγῃ αἰπὺν ὄλεθρον* inf. 507. Π, 283. h. l. reſpiciunt ad naues.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
ὦ Ὀδυσεῦ, μάλα πώς με καθίκεο θυμὸν ἐνιπῇ
ἀργαλέῃ· ἀταὰρ οὐ μὲν ἐγὼ ἀέκοντας ἄνωγα
νῆας ἐϋσσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν υἷας Ἀχαιῶν·
νῦν δ' εἴη, ὅς τῆσδέ γ' ἀμείνονα μῆτιν ἐνίσποι,
ἢ νέος, ἠὲ παλαιός· ἐμοὶ δέ κεν ἀσμένῳ εἴη.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·

103 ΕΠΕΙΤΑ FANAΞ 105 ΕΓΩ ΑΓΕΚΟΝΤΑΣ
109 ΜΕΤΕΓΕΙΠΕ

103—134. Copia meliora conſulendi ab Agamemnone data, Diomedes ſuadet prodire in aciem, ſi non ad pugnandum, ſaltem ad confirmandos aliorum pugnantium animos.

104. καθίκεο ἐμὲ (κατὰ) θυμὸν ἐνιπῇ proprie, *percuſſiſti, feriiſti, me obiurgatione*, obiurgaſti me graviter. v. Obſſ. — 105. Atqui ego tantum deliberandi gratia hoc in medio proturam, an forte expediret, naues deducere. — 108. ἐμοὶ δέ κεν ἀσμένῳ εἴη. *mihi hoc gaudio erit; ego laetabor*, ſi erit, qui meliora conſuluerit. v. Obſſ.

109. De Diomede locus hic notabilis poſt H, 399—404. et I, 31 ſqq. quo morum modeſtia (v. Δ, 401 ſq.) et ingenium eius notatur generoſum, nec ferox et impotens; promtum tamen; praeclare illud ἐγγὺς ἀνὴρ, ſc. ὃς τῆς δέ γ' ἀμείνονα μῆτιν ἐνίσποι. pro οὗτος ἐγώ. Quod porro excuſat ſe primum ad dicendum ſurgentem, quodque a genere ac ſtirpe rationes excuſationis petit, ad veteres mores notandos valere debet. Alterum quidem notiſſimum eſt, quod, ſenum reuerentia, iuniores in conſeſſibus non audent ſermonem niſi vltimo loco proferre; alterum autem, quod a generis nobilitate petitum eſt, etſi per ſe ſatis arguit, etiam homines iſtius aetatis hanc inſaniam inſaniiſſe, quam noſtrum aeuum nondum depoſuit, referendum tamen eſt ad illam potiſſimum perſuaſionem, quod

Digitized by Google

ἐγγὺς ἀνὴρ, οὐ δηθὰ μαχεύσομεν, αἴ κ' ἐθέλητε πείθεσθαι· καὶ μή τι κότῳ ἀγάσησθε ἕκαστος,
οὕνεκα δὴ γενεῇφι νεώτατός εἰμι μεθ' ὑμῖν·
πατρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ καὶ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι
Τυδέος, ὃν Θήβῃσι χυτὴ κατὰ γαῖα κάλυψε.
Πορθεῖ γὰρ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο,
ἔμπεον δ' ἐν Πλευρῶνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι,
Ἄγριος, ἠδὲ Μέλας, τρίτατος δ' ἦν ἱππόται Οἰνεύς,
πατρὸς ἐμοῖο πατήρ· ἀρετῇ δ' ἦν ἔξοχος αὐτῶν.
ἀλλ' ὁ μὲν αὐτόθι μεῖνε, πατὴρ δ' ἐμὸς Ἄργεϊ ναίσθη,

111 ΑΓΑΣΗΣΘΕ ΓΕΚΑΣΤΟΣ 116 ΓΟΙΚΕΟΝ
117 ΙΠΠΟΤΑ ΓΟΙΝΕΥΣ

armorum parandorum et Schol. B. — 113, Ne contractandorum ſtudium, et ſilium, tanquam ab homiheroum priſcorum aemula- ne parum ſpectatae virtu-
tio, non facile locum habebat niſi in regibus; h. e. viris principibus, qui opibus et copiis ſatis valerent, quorum omnis laus e virtute bellica peti ſolebat. Hactenus virtutem illam ipſa ſtirpis nobilitas et antiquitas promittere poterat. Ait igitur ſe quidem aetate cedere, virtute parem eſſe ceteris in conſilio. Cur autem a Diomede conſilium hoc proponatur, cauſſa quaerenda in eo, quod calidius et audacius conſilium recte conueniebat iuniori. Poſtremum hoc obſeruant quoque
tis, et iuuenili vanitate ſe iactantis, profectum, ſpernatis; forti patre me natum mementote. — 114. Tydeus ante Thebas occubuit occiſus a Melanippo. cf. Apollod. I, 8, 5. et III, 6, 8. De eius ſtirpe locus hic claſſicus. v. Obſſ. Stemma vid. ad Apollod. tab. IX, a. p. 1013. Spectat ad Aetolorum origines ac mythos. *Calydone* Oeneus habitabat, cf. ſup. Il. I, 527. — 119. Tydeus caede patruelium ἀκουσίως facta Argos concelſerat et Adraſti filiam duxerat, Deipylen. v. Obſſ.

Digitized by Google

πλαγχθείς· ὡς γάρ που Ζεὺς ἤθελε καὶ θεοὶ ἄλλοι,
Ἀδρήστοιο δ' ἔγημε θυγατρῶν, ναῖε δὲ δῶμα
ἀφνειὸν Βιότοιο, ἄλις δέ οἱ ἦσαν ἄρουραι
πυροφόροι, πολλοὶ δὲ φυτῶν ἔσαν ὄρχατοι ἀμφίς·
πολλὰ δέ οἱ πρόβατ' ἔσκε, κέκαστο δὲ πάντας Ἀχαι-
ἐγχείῃ· τὰ δὲ μέλλετ' ἀκουέμεν, ὡς ἐτεόν περ. [οὐς
τῷ οὐκ ἄν με γένος γε κακὸν καὶ ἀναίλκιδα φάντες,
μῦθον ἀτιμήσαιτε πεφασμένον, ὅν κ' εὖ εἴπω.
δεῦτ' ἴομεν πόλεμόνδε, καὶ αὐτάμενοί περ, ἀνάγκη·
ἔνθάδ' ἔπειτ' αὐτοὶ μὲν ἐχώμεθα δηϊοτῆτος,
ἐκ βελέων, μή πού τις ἐφ' ἕλκει ἕλκος ἄρηται·
ἄλλους δ' ὀτρυνέοντες ἐνήσομεν, οἱ τὸ πάρος περ,
θυμῷ ἦρα φέροντες ἀφεστᾶσ', οὐδὲ μάχονται. [θοντο·
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπι-
βὰν δ' ἴμεν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,

122 ΒΙΟΤΟΙΟ ΓΑΛΙΣ ΔΕ ΓΟΙ 124 ΔΕ ΓΟΙ
127 ΓΕΙΠΩΙ vulg. ἀτιμήσητε. 132 ΓΗΡΑ 134 ΣΦΙ ΓΑΝΑΞ

— 120. πλαγχθείς, h. l. Φυγὼν caedis reatu. — 124. κέκαστο δὲ (ὑπὲρ) πάντας. *virtute.* — 125. μέλλετ' ἀκουέμεν. ἐοίκατε. h. e. ἐοικός ἐστιν. debetis ipsi nosse, ὡς ἐτεόν περ sc. ἐγένετο ταῦτα. vel ἐτεὸν λεχθέντα. v. Obss. — 129. αὐτοὶ μὲν ἐχώμεθα, ἐπεχώμεθα, *contineamus* nos, *abstineamus a pugna.* v. Obss. — 131. ἐνήσομεν. *immittemus in pugnam*, adigemus ad pugnandum. — 132. θυμῷ ἦρα Φέροντες. ἦρα ab ἦρ, χάρις. v. ad A, 572. χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, *indulgentes sibi*, et per hoc, *viribus parcentes.*

135—152. Neptunus forma grandaeui viri assumta, confirmat Agamemnonis animum.

Digitized by Google

ἀλλὰ μετ' αὐτοὺς ἦλθε, παλαιῷ Φωτὶ ἐοικώς·
δεξιτερὴν δ' ἕλε χεῖρ' Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο,
καί μιν Φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀτρείδη, νῦν δή που Ἀχιλλῆος ὀλοὸν κῆρ
γηθεῖ ἐνὶ στήθεσσι, φόνον καὶ φῦζαν Ἀχαιῶν
δερκομένῳ· ἐπεὶ οὔ οἱ ἔνι φρένες οὐδ' ἠβαιαί.
ἀλλ' ὃ μὲν ὣς ἀπόλοιτο, θεὸς δέ ἑ σιφλώσειε·
τοὶ δ' οὔπω μάλα πάγχυ θεοὶ μάκαρες κοτέουσιν·
ἀλλ' ἔτι που Τρώων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
εὐρὺ κονίσουσι πεδίον· σύ δ' ἐπόψεαι αὐτὸς
φεύγοντας προτὶ ἄστυ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Ὣς εἰπὼν, μέγ' ἄϋσεν, ἐπεσσύμενος πεδίοιο.
ὅσσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον, ἢ δεκάχιλοι

136 ΦΩΤΙ ΓΕΓΟΙΚΩΣ 138 ΓΕΠΕΑ 139 ολοον, Bentl. 141 ΟΥ ΓΟΙ 142 ΔΕ ΓΕ 145 Vulg. κονίσσουσι et αὐτούς. 146 ΠΡΟΤΙ ΓΑΣΤΥ 147 ΓΕΙΠΩΝ 148 ΕΓΙΑΧΟΝ

135. οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε, sed, acute vidit. Quod nunc poeta non certum ac definitum hominem nomine designat, sed omnino *senem* memorat, variat forte id quod alibi aliter facit. — 141. ἐπεὶ οὔ οἱ ἔνι Φρένες οὐδ' ἠβαιαί. *prorsus desipit*; quia non videt, dedecus et noxam ad ipsum aliquando peruenturam esse. — 142. ὃ μὲν ὣς ἀπόλοιτο. *sic*, cum hoc non intelligat, vel cum hac mente sit, vt laetetur pernicie nostra, σιφλώσειεν, *deus eum perdat*. v. Obss. — 145. εὐρὺ κονίσουσι πεδίον campum puluere obducent, fugient. v. Obss. Sunt autem haec pro solatio dicta, cum praedictione eius quod euenturum est. — 148. Clamor valet ad inflammandos pugnantium animos; hinc Neptunus tantum clamorem edit, qui pro hortatu militari sit, et alias a ducibus proficiscitur. cf. Υ, 47 sq. Mox 151.

ἀνέρες ἐν πολέμῳ, ἔριδα ξυναείροντες Ἄρηος·
τόσσην ἐκ στήθεσφιν ὅπα κρείων Ἐνοσίχθων
ἧκεν· Ἀχαιοῖσι δὲ μέγα σθένος ἔμβαλ' ἑκάστῳ
καρδίῃ, ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ἥρη δ' εἰσεῖδε χρυσόθρονος ὀφθαλμοῖσι,
στᾶσ', ἐξ Οὐλύμποιο ἀπὸ ῥίου· αὐτίκα δ' ἔγνω
τὸν μὲν παιπνύοντα μάχην ἀνὰ κυδιάνειραν

151 vitiosum εμβαλ' ϝεκαστῳ. v. Obss. 153 ΕΗΡΗ 154
Οὐλύμποιο ἀπὸ ῥ. de hiatu v. Obss.

differte adiectum Ἀχαιοῖσι δὲ μέγα σθένος ἔμβαλ' ἑκάστῳ.

153 — 363. Iuno, vt auertat Iouem a pugna et cura Troianorum, eum adit, in Ida sedentem blanditiisque suis delinitum somno demulcet. Nunc res in eo erant, vt Achiui collectis viribus superiores fierent Troianis; at restabat graue impedimentum, Iouis ex Ida prospicientis et Troianis studentis numen. Ad hoc remouendum poeta adhibet blanditias Iunonis et somnum quo ille opprimitur; adumbrata res prorsus ad rudium hominum sensum et morem; itaque philosophis haec narratio saepe fuit notata; praeclara tamen attemperata ingenio muliebri Iunonis: quandoquidem animus feminae odio et ira ex accepta iniuria aut contumelia accensus nihil intentatum relinquit ad vindictae cupiditatem explendam, et ingeniosus est ad artes excogitandas, inprimisque ad mentes blanditiis fictis et suae formae illecebris irretiendas eorum, quorum opera vtendum sibi esse videt; facitque id tanto magis admirationem, quod superbia et arrogantia Iunonis irae impotentia victa ad tales artes descendere potuit.

153. εἰσεῖδεν ἐξ' Οὐλύμποιο, et quidem ἀπὸ ῥίου quandoquidem montis sunt prominentia iuga, et talis Olympus v. Il. Θ. 25. — 155. ποιπνύοντα ἀνὰ μάχην Neptunum strenue res ge-

Digitized by Google

αὐτοκασίγνητον καὶ δαέρα, χαῖρε δὲ θυμῷ·
ζῆνα δ' ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς πολυπίδακος Ἴδης
ἥμενον εἰσεῖδε· στυγερὸς δέ οἱ ἔπλετο θυμῷ.
μερμήριξε δ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη,
ὅππως ἐξαπάφοιτο Διὸς νόον αἰγιόχοιο.
ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλὴ,
ἰλθεῖν εἰς Ἴδην, εὖ ἐντύνασαν ἑ αὐτὴν,
εἴ πως ἱμείραιτο παραδραθέειν φιλότητι
ᾗ χροιῇ, τῷ δ' ὕπνον ἀπήμονά τε λιαρόν τε
χεύῃ ἐπὶ βλεφάροισιν ἰδὲ φρεσὶ πευκαλίμῃσι.
βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον, τόν οἱ φίλος υἱὸς ἔτευξεν
Ἥφαιστος, πυκιναὶς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπῆρσε
κληῖδι κρυπτῇ, τὴν δ' οὐ θεὸς ἄλλος ἀνῷγεν.

158 ΔΕ FOI 159 ΠΟΤΝΙΑ FΗΡΗ 161 ΔΕ FOI 162 εντυνασαν *Fe.* v. Obſſ. 164 FΗΙ ΧΡΟΙ-ΗΙ 166 ΤΟΝ FOI 168 ἀνῷγεν. non ἄνῳγεν.

rentem. v. Obſſ. — 158. στυγερὸς δέ οἱ ἔπλετο. *abalienato animo erat. ſuccenſebat ei*, nil amplius. Sup. Θ, 370 Νῦν δ' ἐμὲ μὲν στυγέει. abalienatus eſt a me, dum Thetidi ſtudet.

160. ὅππως ἐξαπάφοιτο ſcil. vt eum a pugnae inſpectione auerteret, liberiorque Neptuno auxiliandi Achiuis facultas eſſet. — 164. ᾗ χροιῇ, ſuo corpori, ſibi, (ἐν) φιλότητι. — ὕπνον ἀπήμονά τε λιαρόν τε, ſomnum placidum et dulcem. v. Obſſ.

167. 168. κληῖς κρυπτὴ h. l. eſt peſſulus, obex, ianuae intus obduci et poſti alterutri immitti ſolitus, vt fores continerentur, quo educto ac remoto ope ferri vnci fores diſſilirent, quod et ipſum κληῖς dictum eſt. v. Obſſ. Erant autem in Olympo praeter Iouis regiam paruae aedes, θάλαμοι, ſingulis diis deabusque deſtinatae, vt in aedibus regum et heroum. v.

ἔνθ' ἦγ' εἰσελθοῦσα, θύρας ἐπέθηκε Φαεινάς·
ἀμβροσίῃ μὲν πρῶτον ἀπὸ χροὸς ἱμερόεντος
λύματα πάντα κάθηρεν, ἀλείψατο δὲ λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμβροσίῳ, ἑδανῷ, τό ῥά οἱ τεθυωμένον ἦεν·
τοῦ καὶ κινυμένοιο Διὸς πρὸτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
ἔμπης ἐς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀϋτμή.
τῷ ῥ' ἥγε χρόα καλὸν ἀλειψαμένη, ἰδὲ χαίτας
πεξαμένη, χερσὶ πλοκάμους ἔπλεξε Φαεινοὺς,
καλοὺς, ἀμβροσίους, ἐκ κράατος ἀθανάτοιο.
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιον ἑανὸν ἕσαθ', ὃν οἱ Ἀθήνη
ἕξυσ' ἀσκήσασα, τίθει δ' ἐνὶ δαίδαλα πολλά·

172 ϝΕΑΝΩΙ vel ϝΕϜΑΝΩΙ ΤΟ ΡΑ ϜΟΙ 178
ϝΕΑΝΟΝ vel ϝΕϜΑΝΟΝ ϜΕΣΑΘ ϝΟΝ ϜΟΙ

Excurſ. VIII. ad Jl. A. p. 188. 9. cf. Obſſ. ad Jl. VI, p. 242. ἐπάρονται τοῖς σταθμοῖς θύραι, poſtibus admotae iunguntur, vt clauſae fores ſint: θύρας ἐπέθηκε.

170. ἀμβροσίῃ. h. l. pro lauacro, latice, ad lauandum. Ita autem omnia in diis ad morem humanum adumbrantur, vt etiam deae ſordes contrahant et purgent; tota dea inungit ſe λίπι ἐλαίῳ, pingui oleo, (K, 571) vnguento, ἑδανῷ, ſuaui; ſeu potius diffuſo. v. Obſſ. τεθυωμένον, bene odorum. Ceterum Homerus in Iunone ornanda Horarum miniſterium ignorat; at Venerem a Gratiis lauari et inungi narrat Od. Θ, 364. 365. — 178. ἀμβρόσιον ἑανὸν. veſtem odoram declarare debet, vt paullo ante πλόκαμοι ἀμβρόσιοι. ſolebant autem veſtes odoribus perfundi. Qui ſeuerior erit, diuinam interpretabitur. — 179. ἕξυσ' ἀσκήσασα, affabre elaborauerat. v. Obſſ. καὶ ἐνετίθει, ἐνεποιήσατο, δαίδαλα πολλὰ, h. e. ἐνεπο κιλλε, intextis figuris vel ornamentis. Tum v. 180 peplus fibula aurea in pectore continebatur; magnus autem ornatus olim in fibulis quaerebatur.

Digitized by Google

χρυσείης δ' ἐνετῆσι κατὰ στῆθος περονᾶτο. 180
ζώσατο δὲ ζωόνην ἑκατὸν θυσάνοις ἀραρυῖαν·
ἐν δ' ἄρα ἕρματα ἦκεν ἐϋτρήτοισι λοβοῖσι,
τρίγληνα, μορόεντα· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
κρηδέμνῳ δ' ἐφύπερθε καλύψατο δῖα θεάων,
καλῷ, νηγατέῳ· λευκὸν δ' ἦν, ἠέλιος ὥς. 185
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῒ θήκατο κόσμον,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο· καλεσσαμένη δ' Ἀφροδίτην,

181 ΕΚΑΤΟΝ 182 de metri vitio v. Obss. 185 ἠέλιος ὡς Bentl.

181. ζώνην θυσάνοις ἀραρυῖαν, cingulum fimbriatum ſibi circumdedit; debuit hoc antiquo tempore in mundo muliebri haberi, vt zona eſſet fimbriis apta. Ceterum hoc cingulum diuerſum eſt habendum ab illo balteo, quem Iuno infra 214 a Venere mutuatur; cumque ille *a pectore ſoluatur* ἀπὸ στήθεσφιν ἐλύσατο, videri illo debet pectus ſubligatum fuiſſe, ζώνη autem h. l. putanda eſſe cingulum illud quod ſupra femora corpori iniicitur. cf. Obss. ad v. 219. — 183. ἕρματα, τρίγληνα, μορόεντα, inaures trinis lapillis ſeu vnionibus inſignes; ſcite et induſtrie fabricatae. — 184. κρηδέμνῳ ἐκαλύψατο, velauit ſe, capiti impoſuit, vittam, qua comam religaret, h. textum aliquod, quod complicatum pro faſcia eſſet, explicitum pro velamine eſſet. v. Obss.

187 — 224. Iuno adit Venerem, et ab ea impetrat, vt ſibi commodet ceſtum ſuum, quo ornata Iouem amore ſui demulceat. v. Obss. ad v. 219. Quod itaque in ſimplici oratione erat, Iunonem adiiſſe Iouem omnibus iis inſtructam, quibus Iouis animum ad amorem ſui pelliceret, eximieque veſtibus ornatam, et venuſte cinctam, hoc poeta mythicis ornamentis amplificauit, cf. Obss. ad vſ. 214.

Digitized by Google

τῶν ἄλλων ἀπάνευθε θεῶν, πρὸς μῦθον ἔειπεν·

Ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο, φίλον τέκος, ὅττι κεν εἴπω;
ἦέ κεν ἀρνήσαιο, κοτεσσαμένη τόγε θυμῷ,
οὕνεκ' ἐγὼ Δαναοῖσι, σὺ δὲ Τρώεσσιν ἀρήγεις;

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἥρη, πρέσβα θεά, θύγατερ μεγάλοιο Κρόνοιο,
αὔδα ὅ τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστί.

Τὴν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
δὸς νῦν μοι φιλότητα καὶ ἵμερον, ᾧ τε σὺ πάντας
δαμνᾷ ἀθανάτους ἠδὲ θνητοὺς ἀνθρώπους·
εἶμι γὰρ ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,

189 ΕΓΕΙΠΕ 190 ΟΤΙ ΚΕ ΓΕΙΠΩ 194 ΓΗΡΗ 197 ΠΟΤΝΙΑ ΓΗΡΗ

194. Ἥρη, πρέσβα θεά, ridies; quo ſpectant forte quod alias *σεμνή*. — 195. *θυμὸς ἄνωγεν*, animus iubet, parato ſum animo ad perficiendum id, quod animo agitas. — 196. *καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστί*. pro *τελεστέον*. *τὸ τελεσθῆναι δυνατόν*. v. Obſſ.

198. *Φιλότης* eſt ipſe amoris ſenſus, *ἵμερος* coniunctum cum eo deſiderium; nihil amplius. — 200. *πείρατα γαίης Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν*. non declarat, qua parte terrarum Oceani regia adeatur; non in Occidente; nam ibi Noctis et Solis regia eſt. Reſtat me Aethiopes ſup. A, 423. Quod Oceanum *θεῶν γένεσιν* appellat, videtur e coſmogoniis petitum eſſe, etſi, quo ſenſu dictum ſuerit, non auſim definire; nam ſubtilitates phyſicorum, qui aquam rerum principium conſtituerunt, haud dubie ignorarunt priſci illi homines; pinguius tamen aliquod viſum inſidere potuit eorum animis de rerum ortu ex mari; nam de rerum initiis et elementis per Titanomachiam, et de cauſſis phyſicis per Typhoeum et alia monſtra adumbrandis

Digitized by Google

Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν,
οἵ με σφοῖσι δόμοισιν ἐὺ τρέφον ἠδ' ἀτίταλλον,
δεξάμενοι Ῥείης, ὅτε τε Κρόνον εὐρυόπα Ζεὺς
γαίης νέρθε κάθεισε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
τοὺς εἶμ' ὀψομένη, καί σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω·
ἤδη γὰρ δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται
εὐνῆς καὶ φιλότητος, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
εἰ κείνω γ' ἐπέεσσι παραιπεπιθοῦσα φίλον κῆρ
εἰς εὐνὴν ἀνέσαιμι ὁμωθῆναι φιλότητι·

202 Vulg. οἵ μ' ἐν 208 ΚΕΙΝΩ ΓΕΠΕΕΣΣΙ vel ΚΕΙΝΩ ΓΕ ΓΕΠΕΣΣΙ. 209 v. Obſſ.

mature etiam ante Homerum commentati ſunt. Quis neget v. c. Coeli et Terrae, Oceani et Tethyos, Ponti, Croni, progeniem, item genitalia Oceani et Croni exſecta, ad res phyſicas ſpectare? Ceterum Iunonis exemplo res abiit in vſum poetarum, vt latebras dii quaererent in mari, vt ſup. Z, 135 ſq. Bacchus, et Σ, 395 ſq. Vulcanus. — 202. *οἵ με σφοῖσι δόμοισι.* Itaque narratum eſſe debuit inter bella Titanum cum Iove Iunonem a matre fuiſſe Oceani et Tethyos fidei creditam, in regia Oceani abditam et nutritam. Bellum cum Titanibus declaratur ab euentu, vſſ. 203. 4. cum Iupiter Cronum (cum Titanibus cf. inf. 274. 279) detruſit in Tartarum: quae expoſita ſunt in Heſiodi Theogonia. — 205. Debuit in carminibus iſtis theogonicis et coſmogonicis narratum eſſe et hoc, fuiſſe aliquando diſſidia inter Oceanum et Tethyn: quod nunc poeta ingenioſe alio reſpectu memorat; quo ſenſu vero illud ab antiquioribus traditum, et quibus de cauſſis iurgium illud natum fuerit, cum antiqua carmina perierint, nunc ignoramus. Commenta allegorica ſpernimus; ſed potuit ac debuit aliquid ſymbolice declarari pro vetuſtatis more. — 209. *ἀνέσαιμι*, ſi eos

Digitized by Google

αἰεὶ κέ σφι φίλη τε καὶ αἰδοίη καλεοίμην. 210

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε Φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη·

οὐκ ἔστ', οὐδὲ ἔοικε, τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι·

Ζηνὸς γὰρ τοῦ ἀρίστου ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαύεις.

Ἦ, καὶ ἀπὸ στήθεσφιν ἐλύσατο κεστὸν ἱμάντα,

211 ΠΡΟΣΕΦΕΙΠΕ 212 ΟΥΔΕ ΕΕΟΙΚΕ ΤΕΟΝ ΕΕΠΟΣ

permouero, ὁμοῦσθαι εἰς εὐνήν, vt congrediantur iterum in amplexus mutuos. Ergo ſeceſſum et diuortium fecerant, ſaltem ſecubuerant per aliquod tempus coniuges Oceanus et Tethys. — 212. ἔπος ἀρνήσασθαι, quod poſtulas, recuſare, abnegare. vox generalis pro propria. —

214—223. Ceſtum Iuno a Venere accipit. Vnde notio haec tantarum *ceſti* virium orta ſit, et cur potiſſimum *ceſto* ineſſe fingi potuerit, eſt quaeſtio, in quam grammaticos deſcendiſſe facile expectes. Plurimum venuſtatis et elegantiae a balteo callide corpori iniecto et a cinctura proficiſci facile intelligebatur; id quod ipſe adſpectus veterum ſignorum docet. Rem tamen obſcurant verba: τεῷ δ' ἐγκάτθεο κόλπῳ vſ. 219 et v. 223 ἑῷ ἐγκάτθετο κόλπῳ, quod, ſi verba grammatice ac proprie accipias, repoſitum in ſinu cingulum et quaſi absconditum declarare videtur; vnde creditum eſt, ceſtum illum vim aliquam arcanam habuiſſe. Videtur quoque ſerioribus aetatibus notio *baltei magici* hinc ducta eſſe. Plura huius generis commenta fuere inter ſeriores. Narrant de cingulo Dianae Epheſiae ignotis litterarum ductibus inſcripto. Romae fuit cingulum Caiae Caeciliae notum: v. Feſtus in Proelia p. 148. Similitudinem habet τὸ κρήδεμνον Leucotheae in Odyſſea, quo religatus Vlyſſes ſuſtinetur, ne fluctibus ſubmergatur. — 214. ἀπελύσατο (ἀπὸ) στήθεος (ergo pectus deae reuinxerat ille) κεστὸν ἱμάντα. proprie balteum coriaceum affabre factum, acu pictum,

Digitized by Google

ποικίλον· ἔνθα δέ οἱ θελκτήρια πάντα τέτυκτο· 215
ἔνθ' ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ' ἵμερος, ἐν δ' ὀαριστὺς,
πάρφασις, ἥ τ' ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων·
τὸν ῥά οἱ ἔμβαλε χερσὶν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·
Τῆ, νῦν τοῦτον ἱμάντα τεῷ ἐγκάτθεο κόλπῳ,
ποικίλον, ᾧ ἔνι πάντα τετεύχαται· οὐδέ σε φημὶ 220
ἄπρηκτόν γε νέεσθαι, ὅ τι φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη,
μειδήσασα δ' ἔπειτα ἑῷ ἐγκάτθετο κόλπῳ.
ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἥρη δ' αἰΐξασα λίπε ῥίον Οὐλύμποιο, 225

215 ΔΕ FOI 218 PA FOI — ΧΕΡΣΙ FΕΠΟΣ
219 Vulg. τεῷ δ' ἐγκάτθεο. 222 ΠΟΤΝΙΑ FΗΡΗ
223 ΕΠΕΙΤΑ FΕΩΙ 225 FΗΡΗ

vnde ποικίλον, ſeu colori- bus, ſeu potius figuris. Ita Herculis balteus figuris inſignis eſt Odyſſ. Λ, 609. et Agamemnonis ſup. Λ, 38. tres ſerpentes. Nec tamen, quae h. l. memorantur, *intexta* ſunt, ſed poetico phantaſmate ineſſe creduntur.

219. τῆ. λάβε, δέξαι. τεῷ ἐγκάτθεο κόλπῳ veteres accipiunt, quod verba primo loco offerunt: *abſconde ceſtum tuo ſinu*. Videtur tamen res poſtulare, vt ſit: *pectori tuo cingulum appone, circumda*. v. Obſſ. dem facere vocem ἐγκαταθέσθαι, quae h. l. dicta eſt pro admouere, illigare, circumdare ceſtum pectori, pectus ſuccingere cingulo.

221. σὲ ἄπρηκτον (κατὰ τοῦτο) ὅ τι Φ.

225. ῥίον Οὐλύμποιο. nam ibi ſtabat ſup. 154. Ex h. l. manifeſtum fit, in ipſo monte Olympo ſedem deorum eſſe conſtitutam. Ex eo iter fit verſus ſeptentrionem per *Pieriam*, nam Pieres tum eam partem inhabitabant, et *Emathiam*,

Digitized by Google

Πιερίην δ' ἐπιβᾶσα, καὶ Ἠμαθίην ἐρατεινὴν,
σεύατ' ἐφ' ἱπποπόλων Θρηκῶν ὄρεα νιφόεντα,
ἀκροτάτας κορυφάς· οὐδὲ χθόνα μάρπτε ποδοῖιν.
ἐξ Ἄθόω δ' ἐπὶ πόντον ἐβήσατο κυμαίνοντα·
Λῆμνον δ' εἰσαφίκανε, πόλιν θείοιο Θόαντος, 230
ἔνθ' Ὕπνῳ ξύμβλητο, κασιγνήτῳ Θανάτοιο,

quae partem earum terrarum complectebatur, quae ſerius dicta eſt Macedonia. — 227. Ex Emathia iter factum per Chalcidicen ſerius dictam cum peninſula excurrente in montem Atho. Θρηκῶν ὄρεα. adeo illo tempore ea regio fuit habitata *a Thracibus:* qui ſenſim repreſſi ceſſere Graecis de ſuis ſedibus, aut eos colonos accepere. ἱπποπόλων. ita Thraces illis temporibus, vt etiam ex Herodoto patet, equis alendis ſtuduerunt; et in bellis equitatu valuerunt, h. e. curribus bellicis. — 228. οὐδὲ χθόνα μάρπτε ποδοῖιν vt ſolet inceſſus deorum volatui ſimilis haberi, vt ſuperficiem ſoli vix attingant; nunc dea ſuper montium iuga et cacumina leui greſſu incedit; vt inf. 285 ſuper ſiluarum culmina; quomodo illud efficiatur, poeta haud narrat; petita res eſt ex hominum ſenſu, ad auium volatum talem motum et inceſſum deorum adumbrante. Itaque nec vſ. 229 ἐπεβήσατο πόντον aliter eſt accipiendum, et aliena ſunt a poetae ingenio, more, et ab vetuſtatis et ſermonis priſci indole, commenta, quae paſſim allata ſuerunt. Iidem homines, qui nubes celerrime per aerem ferri videbant, facile deos quoque ſuper his iisdem nubibus ferri putare poterant et ſic alia. — 229. *Athos* mons imminet inſulae Lemno, vt et eius vmbra obſcurari narretur inſulae pars media. v. Obſſ.

231. *In Lemno* ſedes *Somni* aut antiqua aliqua religione, Ara vel ſacro ibi Somno conſtituto, traditur h. l. aut ex mytho nunc parum noto. cf. Obſſ. niſi praeſtat, ad occurſum fortuitum hoc referre, cum in mediis dei per orbem ter-

Digitized by Google

ἔν τ' ἄρα οἱ Φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ὕπνε, ἄναξ πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων,
εἰ μέν δή ποτ' ἐμεῦ ἔπος ἔκλυες, ἠδ' ἔτι καὶ νῦν
πείθευ· ἐγὼ δέ κέ τοι ἰδέω χάριν ἤματα πάντα·
κοίμησόν μοι Ζηνὸς ὑπ' ὀφρύσιν ὄσσε φαεινὼ
αὐτίκ', ἐπεί κεν ἐγὼ παραλέξομαι ἐν φιλότητι.
δῶρα δέ τοι δώσω, καλὸν θρόνον, ἄφθιτον αἰεί,
χρύσεον· Ἥφαιστος δέ κ' ἐμὸς πάϊς ἀμφιγυήεις
τεύξει ἀσκήσας, ὑπὸ δὲ θρῆνυν ποσὶν ἧσει,

232 ΕΝ Τ ΑΡΑ ΦΟΙ ΦΤ ΧΕΙΡΙ ΓΕΠΟΣ 233
ΥΠΝΕ ΓΑΝΑΞ 234 ΓΕΠΟΣ 235 ΓΙΔΕΩ.
Vulg. *εἰδέω.*

rarum erroribus ad ſopiendos homines dea ei occurreret. Alias Somni ſedes eſt in inferis, et ad Orci oſtia, vti iam in Heſiodo Θ. 744. 758.

233. *θεῶν.* nam et illi ſomno oppreſſi dormiunt: vt ſup. B, pr.

234. Si vnquam *meis precibus locus apud te fuit, nunc quoque mihi concede, quod precor te.* ἠδ' pro ἦ *ſane et nunc.*

236. quod poſt ὄσσε, ὑπ' ὀφρύσιν adiectum, antiquo ſermone fit; habet vim ad mentis ſenſum multo magis feriendum, quam ſi ſimpl. eſſet κοίμησόν μοι Ζῆνα. Occurrunt animo plura per adiecta; atque ideo potentius eſt ad phantaſiam.

238. Quod Somno θρόνον promittit Iuno, puto ad maiorum deorum honorem ſpectare, hoc, quod alto throno inſident. At referunt ad Somni mollitiem et ſomnolentiam, vt habeat, vbi recumbat. Neceſſe adeo eſt θρόνον lecti ſpeciem et vſum habuiſſe, vt reclinatus aliquis in eo recumberet; quod aliunde non teneo. ἄφθιτον αἰεὶ, quid ſit, e χρύσεον ſtatim intelligitur: quod vſu non atteritur, ideoque durabile eſt. v. ad B, 46. Talia ſunt omnia Vulcani opera.

Digitized by

τῷ κεν ἐπισχοίης λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε νήδυμος Ὕπνος·
Ἥρη, πρέσβα θεὰ, θύγατερ μεγάλοιο Κρόνοιο,
ἄλλον μέν κεν ἔγωγε θεῶν αἰειγενετάων
ῥεῖα κατευνήσαιμι, καὶ ἂν ποταμοῖο ῥέεθρα 245
Ὠκεανοῦ, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται·
Ζηνὸς δ' οὐκ ἄν ἔγωγε Κρονίονος ἆσσον ἰκοίμην,
οὐδὲ κατευνήσαιμ', ὅτε μὴ αὐτός γε κελεύοι.
ἤδη γάρ με καὶ ἄλλοτε ἧ ἐπίνυσσεν ἐφετμῇ,

243 FHPH 249 ΑΛΛΟΤΕ FHl. vulg. καὶ ἄλλο τεὴ et ἄλλοθ' ἑῇ.

242—262. Somnus tergiuerſatur erga Iunonis poſtulata et metum iraſcentis Iouis oſtentat.

245. καὶ ῥέεθρα Ὠκεανοῖο ῥεῖα κατευνήσαιμι ἄν. Aut τὰ ῥέεθρα Ὠκεανοῦ pro ipſo Oceano, etſi in hoc contexto parum ſubtiliter, dicta eſſe debent, aut ex mythico ſermone hoc inſidet poetae animo, vt Oceanum et proprie et appellatiue dictum confundat; ποταμὸν appellat; debuit ergo eſſe notio ea, vt fluminis modo circumfluere terram crederetur; quae res ad diſputationem de notione veterum ſuper Oceano ſpectat.

249. Repetitum hoc ex Heraclíis; et hoc ipſo patet antiquiora ante Homerum fuiſſe huiusmodi ἔπη; alioqui neceſſe eſt, et h. l. et omnia loca in Iliade de Hercule eſſe inſititia. Quod Hercules a Troia rediens tempeſtate oppreſſus vix in inſulam Con enatauerat, ornatum erat hoc modo: Iunonis fraude Iouem ſomno oppreſſum fuiſſe, vt ipſa tempeſtatem concitare poſſet. Fabulam v. ap. Apollod. II, 7, 1. Coniungendus locus alter inf. O, 18 ſqq. — 30 et A, 587 ſq. — 249. ἧ ἐπίνυσσεν ἐφετμῇ. Ille me iam antea ſuis minis perterrefecit, vt me poeniteret ſimilis facti, cum Iouem in tui gratiam con-

Digitized by Google

ἤματι τῷ, ὅτε κεῖνος ὑπέρθυμος Διὸς υἱὸς
ἔπλεεν Ἰλιόθεν, Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξας.
ἦτοι ἐγὼ μὲν ἔλεξα Διὸς νόον αἰγιόχοιο
πήδυμος ἀμφιχυθείς· σὺ δέ οἱ κακὰ μήσαο θυμῷ,
ἔρσας' ἀργαλέων ἀνέμων ἐπὶ πόντον ἀήτας·
καί μιν ἔπειτα Κόωνδ' εὖ ναιομένην ἀπένεικας,
νόσφι φίλων πάντων· ὁ δ' ἐπεγρόμενος χαλέπαινε,
ῥιπτάζων κατὰ δῶμα θεούς· ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων
ζήτει, καί κέ μ' ἄϊστον ἀπ' αἰθέρος ἔμβαλε πόντῳ,

250 Vulg. ὅτ' ἐκεῖνος. 251 ΕΠΛΕΕ ΓΙΛΙΟΘΕ 253 ΔΕ ΓΟΙ 258 ΑΓΙΣΤΟΝ

ſopiſſem. ἐφετμὴ h. l. pro minis. πινύσσειν, facere vt alter reſipiſcat. v. Obſſ. — 252. ἔλεξα Διὸς νόον pro τὸν Δία ſopiui Iouem. — 256. νόσφι φίλων πάντων. puto, quia naufragio facto in inſulam enatauerat, aut, quod alii narrant, ceteris amiſſis vna naui appulerat: v. Apollod. II, 7, 1. Adierat autem Troiam Hercules ſex nauibus, vt ſup. E, 640 ſq. vidimus. — 257. ῥιπτάζων κατὰ δῶμα. expreſſit mores rudium aetatum, in quibus irae intemperantia regnat; v. A, 586. et mox O, 137. — 258. ἄϊστον. de eo qui periit, vt nec amplius eius notitia ſuperſit. vnde eſt ἀϊστοῦν. ἀϊστωθῆναι Od. K, 259. 260. et h. l. ἄϊστον idem quod ἀϊστωθέντα. Videmus ergo et hoc a ſenſibus hominum petitum, quod deus non modo in Tartarum, verum et in mare proiectus, ἀϊστωθῆναι, ἄϊστος γίνεσθαι, poteſt. Omnia enim haec ad rudiſſimae vetuſtatis ſenſum ſunt advmbrata. Similiter iam Vulcanum ex Olympo proturbatum vidimus A, 590. Commode *Nox* interuenit, vtpote Somni mater: Heſiod. Θ. 758 et a nocte ille occultatur. *Noctis* autem tanquam antiquiſſimae, πρεσβυτάτης cum Chao deae magna auctoritas: vnde 261 ἄζετο γάρ. Alia reuerentia acceſſit Nocti e rebus ma-

Digitized by Google

εἰ μὴ Νὺξ δμήτειρα θεῶν ἐσάωσε καὶ ἀνδρῶν,
τὴν ἰκόμην φεύγων· ὁ δ' ἐπαύσατο χωόμενός περ·
ἄζετο γὰρ, μὴ Νυκτὶ θοῇ ἀποθύμια ἔρδοι.
νῦν αὖ τοῦτό μ' ἄνωγας ἀμήχανον ἄλλο τελέσσαι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶπις πότνια Ἥρη·
Ὕπνε, τίη δὲ σὺ ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς;
ἦ φὴς, ὡς Τρώεσσιν ἀρηγέμεν εὐρυόπα Ζῆν',
ὡς Ἡρακλῆος πέρι χώσατο, παιδὸς ἑοῖο;
ἀλλ' ἴθ', ἐγὼ δέ κέ τοι Χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων
δώσω ὀπυιέμεναι, καὶ σὴν κεκλῆσθαι ἄκοιτιν,
Πασιθέην, ἧς αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα. [δα·
Ὡς φάτο. χήρατο δ' Ὕπνος, ἀμειβόμενος δὲ προσηύ-

261 ΑΠΟΘΥΜΙΑ ΕΡΔΟΙ 263 ΠΡΟΣΕΕΙΠΕ — ΠΟΤΝΙΑ ΗΡΗ 266 ΗΕΟΙΟ 269 ΕΕΛΔΕΑΙ

gicis, de qua h. l. non eſt cogitandum. Eandem mature communicauit cum Hecate, iam apud Heſiodum in Theogonia. μὴ ἀποθύμια ἔρδοι. λυπηρόν τι. μὴ λυπῇ αὐτήν. v. Obſſ.

263—291. Nouis Iunonis promiſſis delinitus Somnus recipit in ſe, quod ea petierat, vt Iouem ſopiat.

264. Ὕπνε, τίη — quomodo tibi haec in animum veniunt! — 265. an putas, Iouem ita Troianis nunc opitulari, vt olim ſtuduit Herculi, ita vt iraſceretur Iunoni, quod eum fraude oppreſſerat? Poeta haec coagmentauit: Ζῆνα ἀρηγέμεν ὥς, ὡς ἐχώσατο περὶ Ἡρακλῆος. — 267. 8. 9. Ex fabulis antiquioribus, nunc obliteratis, petitum hoc eſſe debuit, quod Somnum amor Paſitheae, vnius e Gratiis, tenuit. ἧς αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα. cuius amore tu ſemper teneris. Noſtro loquendi more hoc per praeteritum effertur. Virgilius ad futurum tempus transtulit Aen. I, 74 *omnes vt tecum — annos*

Digitized by Google

ἄγρει νῦν μοι ὄμοσσον ἀάατον Στυγὸς ὕδωρ,
χειρὶ δὲ τῇ ἑτέρῃ μὲν ἕλε χθόνα πουλυβότειραν,
τῇ δ' ἑτέρῃ ἅλα μαρμαρέην· ἵνα νῶιν ἅπαντες
μάρτυροι ὥς' οἱ ἔνερθε θεοὶ Κρόνον ἀμφὶς ἑόντες·
ἦ μὲν ἐμοὶ δώσειν Χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων,
Πασιθέην, ἧς τ' αὐτὸς ἐέλδομαι ἤματα πάντα.

Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
ὤμνυε δ', ὡς ἐκέλευε, θεοὺς δ' ὀνόμηνεν ἅπαντας,

271 ΑΓΑΓΑΤΟΝ 276 ΕΓΕΛΔΟΜΑΙ 277 λευκώλενος Γηρη. v. Exc. II. ad Λ, 55.

exigat. — 271. ὄμοσσόν μοι — ἦ μὲν ἐμοὶ δώσειν. ἀάατον Στυγὸς ὕδωρ, Styx, quam nemo periurio violare impune ausit. v. Obss. — 272. 3. 4. altera manu terram, altera mare attingere Iunonem iurantem iubet Somnus: magnitudinem hoc habet, pro eo, quod erat, extendere seu protendere manum versus terram et mare. Est autem is mos iurandi omnium temporum, vt iurantes manu teneant aliquid, quod sanctum et religiosum sit; vt victimam, aram, mensam tactam; seriores, sceptrum, gladium, codicem sacrum. Idem fit precando, obtestando, diras faciendo, vti I, 564. 5. Symbolici aliquid inesse his, facile agnoscas; etsi id, quod ab initio symboli vsum habuerat, mature in morem et ritum sine vi et sensu abire solet. Ad iurisiurandi religionem spectant maxime duo, *testes* et *vltor*. *Testes* h. l. sunt dii in Tartaro: μάρτυροι ὥς' οἱ ἔνερθε θεοί vss. 274. 275. videntur pro testibus adhibiti propter reuerentiam antiquioribus diis habitam; quos in foederum quoque formula adhiberi vidimus, Γ, 278. 279. Horum respectu apprehendi videtur terra et mare, sub quibus Tartarus est. *Vltrix* periurii est Styx, qua pota periurus sensibus priuatur et spiritu per annum integrum, vt est ap. Hesiod. Θ. 793. — 276. v. ad vs. 269.

278. Iuno θεοὺς ὀνόμηνεν

τοὺς ὑποταρταρίους, οἳ Τιτῆνες καλέονται.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε, τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
τὼ βήτην, Λήμνου τε καὶ Ἴμβρου ἄστυ λιπόντε,
ἠέρα ἐσσαμένω, ῥίμφα πρήσσοντε κέλευθον.
Ἴδην δ' ἱκέσθην πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν,
Λεκτόν· ὄθι πρῶτον λιπέτην ἅλα· τὼ δ' ἐπὶ χέρσου
βήτην· ἀκροτάτη δὲ ποδῶν ὕπο σείετο ὕλη.
ἔνθ' Ὕπνος μὲν ἔμεινε, πάρος Διὸς ὄσσε ἰδέσθαι,
εἰς ἐλάτην ἀναβὰς περιμήκετον, ἥ τότ' ἐν Ἴδῃ
μακροτάτη πεφυυῖα δι' ἠέρος αἰθέρ' ἵκανεν·
ἔνθ' ἧστ' ὄζοισι πεπυκασμένος εἰλατίνοισιν,
ὄρνιθι λιγυρῇ ἐναλίγκιος, ἥν τ' ἐν ὄρεσσι

281 FAΣTT 282 HEPA FEΣΣAMENΩ 285 Vulg. ὑπ' ἐσείετο. f. legendum σείετ' ἄρ' ὕλη. 286 OΣΣE FIΔEΣΘAI

πάντας· pro ſimplici: ea iurauit per deos Titanes; putanda enim eſt facere id, quod Somnus poſtulauerat; μάρτυροι ὦσιν οἱ ἔνερθε θεοί. ergo eos inuocare debuit, vt teſtes eſſent. hoc ipſum eſt, quod mox 280 τελευτᾷν τὸν ὅρκον, h. e. τελεῖν, obſeruato rite iurisiurandi ritu et pronuntiata formula. — 281. Lemni et Imbri ἄστυ. quod alias πόλις, pro locis inſulae habitatis; omnino pro ipſa inſula. Serius in vrbes proprie dictas collecti ſunt inſularum incolae. — 282. ἠέρι ἐσσάμενοι, nube. — 283. Ἴδην — Λεκτόν. appoſita: venerunt ad Idam, et quidem ad primam Idae partem, Lectum promontorium. — 285. Etiam hoc ad inceſſum deorum leuem et ſuſpenſum ſpectat, ex rudium hominum ſenſu facile aſſequendum; v. ſup. ad 227. 8. — 286. πάρος Διὸς ὄσσε ἰδέσθαι antequam in conſpectum Ionis veniret. — 290. ὄρνιθι ἐναλίγκιος, non quaſi Somnus in auem mutatus aut ei ſimilis factus fuerit; ſed inſedit arbori auis more, et quidem ex eo gene-

Digitized by Google

χαλκίδα κικλήσκουσι θεοί, ἄνδρες δὲ κύμινδιν.
Ἥρη δὲ κραιπνῶς προσεβήσετο Γάργαρον ἄκρον
Ἴδης ὑψηλῆς· ἴδε δὲ νεφεληγερέτα Ζεύς.
ὡς δ' ἴδεν, ὥς μιν ἔρος πυκιναὶς φρένας ἀμφεκάλυψεν,
εἷον ὅτε πρώτιστον ἐμισγέσθην φιλότητι,
εἰς εὐνὴν φοιτῶντε, φίλους λήθοντε τοκῆας·
στῆ δ' αὐτῆς προπάροιθεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἥρη, πῆ μεμαυῖα κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἱκάνεις;
ἵπποι δ' οὐ παρέασι καὶ ἅρματα, τῶν κ' ἐπιβαίης.
Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
ἔρχομαι ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,
Ὠκεανόν τε, θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν,

292 ΓΗΡΗ vulg. προσεβήσατο. 293 ΓΙΔΕ 294 ΙΩΣ ΔΕ ΓΙΔ ΙΩΣ vulg. ἐρως 297 ΠΡΟΠΑΡΟΙΘΕ ΓΕΠΟΣ 298 ΓΗΡΗ 300 ΠΟΤΝΙΑ ΓΗΡΗ

re, quod ſolet inter frondes maxime deliteſcere: hoc volebat Schol. B. ἐναλίγκιος κατὰ τὴν κάθεδραν. nam capite ſub frondibus occultato inſidere arbori ſolet cymindis. v. Obſſ. Simili modo Minerua et Apollo ſedebant in arboribus ὄρνισιν ἐικότες αἰγυπιοῖσιν, ſup. H. (VII,) 58 ſq. vbi v. Obſſ. — 291. Vulgare auis nomen Ionum fuit κύμινδις, doctius ſeu antiquius, forte in antiquioribus carminibus memoratum, χαλκίς. ἥν τ' ἐν ὄρεσσιν ſc. οὖσαν, διατρίβουσαν. v. Obſſ.

292—351. Iunone conſpecta Iupiter amore exarſit et in eius amplexus ruit.

294. ἔρος μιν φρένας ἀμφεκάλυψε, petitum eſſe malim a nube (vt inf. 343) vmbra, tenebris, ſomno; de his enim frequentatur vox, quam a reti, quod Schol. et Euſtath. ſtatuunt. — 295. 296. Ἥρας γένος ad antiquiſſimos mythos ſpectat. v. Obſſ. — 297. στῆ δ' αὐτῆς προπάροιθεν *obuiam ei proceſſit.* — 299. Tam inſolens res erat, deos non curru inuehi, ſed pedibus incedere. — 301. Ad ſeqq. cf.

Digitized by Google

οἵ με σφοῖσι δόμοισιν ἐὺ τρέφον ἠδ' ἀτίταλλον·
τοὺς εἶμ' ὀψομένη, καί σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω.
ἤδη γὰρ δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται
εὐνῆς καὶ φιλότητος· ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
ἵπποι δ' ἐν πρυμνωρείῃ πολυπίδακος Ἴδης
ἑστᾶσ', οἵ μ' οἴσουσιν ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρήν.
νῦν δὲ σεῦ εἵνεκα δεῦρο κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἱκάνω,
μή πως μοι μετέπειτα χολώσεαι, αἴκε σιωπῇ
οἴχωμαι πρὸς δῶμα βαθυῤῥόου Ὠκεανοῖο.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἥρη, κεῖσε μέν ἐστι καὶ ὕστερον ὁρμηθῆναι·
νῶϊ δ', ἄγ', ἐν φιλότητι τραπείομεν εὐνηθέντε·
οὐ γάρ πώποτέ μ' ὧδε θεᾶς ἔρος, οὐδὲ γυναικὸς,
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι περιπροχυθεὶς ἐδάμασσεν,
οὐδ' ὁπότ' ἠρασάμην Ἰξιονίης ἀλόχοιο,
ἣ τέκε Πειρίθοον, θεόφι μήστωρ' ἀτάλαντον·
οὐδ' ὅτε περ Δανάης καλλισφύρου Ἀκρισιώνης,
ἣ τέκε Περσῆα, πάντων ἀριδείκετον ἀνδρῶν·

303 Vulg. οἵ μ' ἐν 309 Vulg. δέ σευ 313 FHPH

ſup. 200 ſq. — 311. δῶμα Ὠκεανοῦ. non bene nunc conuenit epitheton βαθυῤῥόου de perſona dei. Sed hoc veteres non reſpuerunt. cf. ad 434.

314. ἐν φιλότητι εὐνηθέντε, τραπείομεν pro ταρπῶμεν ab ἐτάρπην, a τέρπεσθαι v. V. L. — 316. Enumeratio amorum eſt ex pannis rhapſodicis, v. V. L. per ſe, et alio loco, non indocta. — 317. 8. Cum Pirithous Iouis f. haberetur, vt B, 741 vidimus: *Dia*, Deionis filia, *Ixioni* nupta, eum ante nuptias e Ioue concipere debuit: ergo Ἰξιονίη ἄλοχος ſerius facta. Socerum Ixion fraude ſuſtulerat ap. Pindar. P. II,

οὐδ' ὅτε Φοίνικος κούρης τηλεκλειτοῖο,
ἣ τέκε μοὶ Μίνω τε καὶ ἀντίθεον Ῥαδάμανθυν·
οὐδ' ὅτε περ Σεμέλης, οὐδ' Ἀλκμήνης ἐνὶ Θήβῃ,
ἣ ῥ' Ἡρακλῆα κρατερόφρονα γείνατο παῖδα·
ἣ δὲ Διώνυσον Σεμέλη τέκε, χάρμα βροτοῖσιν.
οὐδ' ὅτε Δήμητρος, καλλιπλοκάμοιο ἀνάσσης·
οὐδ' ὁπότε Λητοῦς ἐρικυδέος, οὐδὲ σεῦ αὐτῆς·
ὡς σέο νῦν ἔραμαι, καί με γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ.
Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
αἰ νῦν ἐν φιλότητι λιλαίεαι εὐνηθῆναι
Ἴδης ἐν κορυφῇσι· τὰ δὲ προπέφανται ἅπαντα·
πῶς κ' ἔοι, εἴ τις νωϊ θεῶν αἰειγενετάων
ἴδοντ' ἀθρήσειε, θεοῖσι δὲ πᾶσι μετελθὼν
πεφράδοι; οὐκ ἂν ἔγωγε τεὸν πρὸς δῶμα νεοίμην,
ἐξ εὐνῆς ἀναστᾶσα· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.
ἀλλ' εἰ δή ῥ' ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
ἔστιν τοι θάλαμος, τόν τοι φίλος υἱὸς ἔτευξεν
Ἥφαιστος, πυκιναὶς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπῆρσεν·
ἔνθ' ἴομεν κείοντες, ἐπεί νύ τοι εὔαδεν εὐνή.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·

326 ΚΑΛΛΙΠΛΟΚΑΜΟΙΟ ΓΑΝΑΣΣΗΣ 329
ΠΟΤΝΙΑ ΓΗΡΗ 330 ΕΓΒΙΠΕΣ 340 ΕΓΑΔΕ

59. vbi v. Sch. et ſup. Schol. ad A, 268. — 321. De *Europa* locus notabilis. v. V. L. — 332. τὰ δὲ προπέφαντα ἅπαντα, Φανερά ἐστι. in medio poſita ſunt. — 336. νεμεσσητὸν, Heſych. ἐπίφθονον. μεμψίμοιρον. καὶ ὃ ἄν τις ἐντραπείη. vltima ad h. l. ſpectant vt inf. Π, 544 νεμεσσήθητε. αἰσχύνθητε. — 340. ἐπεὶ — εὐνή. *ample-*

Ἥρη, μήτε θεῶν τόγε δείδιθι, μήτε τιν' ἀνδρῶν
ὄψεσθαι· τοῖόν τοι ἐγὼ νέφος ἀμφικαλύψω
χρύσεον· οὐδ' ἂν νωΐ διαδράκοι Ἠέλιός περ,
οὔ τε καὶ ὀξύτατον πέλεται Φάος εἰσοράασθαι. 345
Ἦ ῥα, καὶ ἀγκὰς ἔμαρπτε Κρίνου παῖς ἣν παράκοι-
τοῖσι δ' ὑπὸ Χθὼν δῖα φύεν νεοθηλέα ποίην, [τιν·
λωτόν θ' ἑρσήεντα, ἰδὲ κρόκον, ἠδ' ὑάκινθον
πυκνὸν καὶ μαλακόν· ὃς ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἔεργε.
τῷ ἔνι λεξάσθην, ἐπὶ δὲ νεφέλην ἔσσαντο 350
καλὴν, χρυσείην· στιλπναὶ δ' ἀπέπιπτον ἔερσαι.
Ὡς ὁ μὲν ἀτρέμας εὗδε πατὴρ ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρῳ,
ὕπνῳ καὶ Φιλότητι δαμείς· ἔχε δ' ἀγκὰς ἄκοιτιν.
βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν νήδυμος Ὕπνος,
ἀγγελίην ἐρέων γαιήοχῳ Ἐννοσιγαίῳ· 355

342 ΕΗΡΗ 346 ΕΗΝ ΠΑΡΑΚΟΙΤΙΝ 348 leg. ἑρσήεντ' ἠδὲ 349 ΕΕΕΡΓΕ 350 ΕΣΣΑΝΤΟ 355 ΕΕΡΕΩΝ

xus pro ἐπεὶ ἀνδάνει σοι (cupido te inceſſit) συνευνᾶσθαι ἐμοί.

343. τοῖόν τοι. *nam ego* nobis *denſiſſimam* nubem obducam. *Auream*, qualem natura caeli interdum offert. ἀμφικαλύψω vt 359 mox 350 ἐΦέσσαντο more loquendi Homerico. v. Obſſ. ad Θ, 331.

346. Locus pulcerrimus ex antiquitate, multis poetarum pro exemplo futurus; petitis ornamentis a verno tempore; et traducta re ab iis quae praeſentiam deorum arguunt vel numen; cf. E, 776. 7. — 349. ὑψόσ' ἔεργε. διεῖργεν αὐτούς. praeclare reddit mollitiem tori in gramine alto, quod ita ſuffulti ſumus, vt eleuari ab eo videamur.

352—387. Re a Somno nuntiata, Iouem obdormiiſſe, Neptunus, nunc inſtandum eſſe videns, incendit Achiuorum pugnantium animos ira, ſuadetque, vt

ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Πρόφρων νῦν Δαναοῖσι, Ποσειδάων, ἐπάμυνε,
καί σφιν κῦδος ὄπαζε, μίνυνθά περ, ὄφρ' ἔτι εὖδει
Ζεύς· ἐπεὶ αὐτῷ ἐγὼ μαλακὸν περὶ κῶμα κάλυψα·
Ἥρη δ' ἐν Φιλότητι παρήπαφεν εὐνηθῆναι.
Ὡς εἰπὼν, ὁ μὲν ὤχετ' ἐπὶ κλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων·
τὸν δ' ἔτι μᾶλλον ἀνῆκεν ἀμυνέμεναι Δαναοῖσιν.
αὐτίκα δ' ἐν πρώτοισι μέγα προθορὼν ἐκέλευσεν·
Ἀργεῖοι, καὶ δ' αὖτε μεθίεμεν Ἕκτορι νίκην
Πριαμίδῃ, ἵνα νῆας ἕλῃ, καὶ κῦδος ἄρηται;
ἀλλ' ὁ μὲν οὕτω φησί, καὶ εὔχεται, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσι μένει κεχολωμένος ἦτορ·
κείνου δ' οὔτι λίην ποθὴ ἔσσεται, εἴ κεν οἱ ἄλλοι
ἡμεῖς ὀτρυνώμεθ' ἀμυνέμεν ἀλλήλοισιν.

356 ΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΕΠΕΑ 357 Vulg. ἐπάμυναι
358 corr. ἔτι γ' εὕδει. 360 ΕΗΡΗ 361 ΕΙΠΩΝ

arma firmiora inualidi validioribus et fortioribus mutentur; perſuadet idem hoc ipſis regibus in pugnam progreſſis, cum vulneribus tardati pugnare nequeant. De iis, quae hunc locum premunt, v. Obſſ. ad vſ. 370. 379.

357. πρόφρων omni cum ſtudio. — 358. κῦδος ὄπαζε. νίκην. vt ſuperiores ſint pugna. — 360. παρήπαφε τὸν Δία, ὥστε (αὐτὸν) εὐνηθῆναι (παρ' αὐτῇ) ἐν Φιλότητι.

364. Neptunus animos Achiuorum partim pudore partim indignatione, Achillis mentione facta, pertentat. Qua ſpecie ſe obtulerit deus, poeta non memorat. Supra vſ. 136 *ſeni* ſe aſſimulauerat; antea N, 45 Calchanti, 216 Thoanti.

366. ὁ μὲν οὕτω φησί ſcil. νῆας ἕλειν, putat, confidit, ita ſe facturum eſſe et claſſe potiturum. vt ſup. 45 ὡς ποτ' ἐπηπείλησεν. —

ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες. 370
ἀσπίδας, ὅσσαι ἄριστοι ἐνὶ στρατῷ ἠδὲ μέγιστοι,
ἐσσάμενοι, κεφαλὰς δὲ παναίθῃσι κορύθεσσι
κρύψαντες, χερσί τε τὰ μακρότατ' ἔγχε' ἑλόντες,
ἴομεν· αὐτὰρ ἐγὼ ἡγήσομαι, οὐδέ τι φημὶ
Ἕκτορα Πριαμίδην μενέειν, μάλα περ μεμαῶτα. 375
ὃς δέ κ' ἀνὴρ μενέχαρμος, ἔχῃ δ' ὀλίγον σάκος ὤμῳ,
χείρονι φωτὶ δότω, ὁ δ' ἐν ἀσπίδι μείζονι δύτω.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίτουὸς δ' αὐτοὶ βασιλῆες ἑκόσμεον, οὐτάμενοί περ, [θοντο.
Τυδείδης, Ὀδυσεύς τε, καὶ Ἀτρείδης Ἀγαμέμνων· 380
οἰχόμενοι δ' ἐπὶ πάντας, ἀρήϊα τεύχε' ἄμειβον·
ἐσθλὰ μὲν ἐσθλὸς ἔδυνε, χέρεια δὲ χείρονι δόσκεν.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἔσσαντο περὶ χροΐ νώροπα χαλκὸν,
βάν ῥ' ἴμεν· ἦρχε δ' ἄρα σφι Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
δεινὸν ἄορ ταναΰπεκες ἔχων ἐν χειρὶ παχείῃ. 385
εἴκελον ἀστεροπῇ· τῷ δ' οὐ θέμις ἐστὶ μιγῆναι

370 al. ἐγὼν item 374. 372 FESSAMENOI 376 Vulg. ἔχει 382 Vulg. δόσκον 383 EPEI FESSANTO 386 FEIKELON

372. ἀσπίδας ἐσσάμενοι. quod alias de thorace: nunc de clipeo, reſpectu baltei, e quo pendebat. — 375. μενέειν, ſc. ἡμᾶς. ſubſiſtendo ſuſtinere. — 386. τῷ δὲ, ſeu Ποσειδῶνι, ſeu ἄορι. huic nemo auſit occurrere, obiicere ſe; itaque nec concurrere cum Neptuno. οὐ θέμις ἐστίν. οὐ θεμιτόν. vt Lat. fas, de eo quod nemo facere auſit, quia perfici nequit. Ita eſt non modo quod lege vetitum eſt, verum etiam fato, vel etiam metu, vt h. l. vt Π, 796 πάρος γε μὲν οὐ θέμις ἦεν· add. Od. K, 73. Pindar. P. IX, 75 de Apolline, σὲ, τὸν οὐ θεμιτὸν, ψεύδεσι θίγειν. qui falli nequis. Ab-

Digitized by Google

ἠὲ δαὶ λευγαλέῃ, ἀλλὰ δέος ἴσχάνει ἄνδρας.

Τρῶας δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐκόσμεε Φαίδιμος Ἕκτωρ·
δή ῥα τότ' αἰνοτάτην ἔριδα πτολέμοιο τανύσσαν
ἀντιθέων ἀγαθοὶ Ποσειδάωνος ἑταῖροι, καὶ Φαίδιμος Ἕκτωρ·
ἦτοι ὁ μὲν Τρώεσσιν, ὁ δ' Ἀργείοισιν ἀρήγων.
ἐκλύσθη δὲ θάλασσα ποτὶ κλισίας τε νέας τε
Ἀργείων· οἱ δὲ ξύνισαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.
οὔτε θαλάσσης κῦμα τόσον βοάα προτὶ χέρσον,
πὸντόθεν ὀρνύμενον πνοιῇ Βορέω ἀλεγεινῇ·
οὔτε πυρὸς τόσσος γε ποτὶ βρόμος αἰθομένοιο,

396 ποτὶ f. ποθί.

iit quoque ad pedeſtres ſcriptores.

388 ad f. Nunc efficitur Neptuni opera et Achiuorum virtute, vt Troiani caſtris iterum excedant. Primo vsque ad 401. pugna recrudeſcit acerrima. — 388. ἐκόσμεε. nunc non vt antea, 379 ſed *inſtruere ordinibus*. — 389. ἔριδα πτολέμοιο τάνυσσαν *intentis viribus, acriter, pugnarunt*. *Formam* iam vidimus N, 358. 9. magnificum autem Hectorem opponi Neptuno.

392. Mirabilis rerum ſpecies magni ingenii inuentum! ad tumultum pugnae exprimendum primo in auxilium vocat maris regi ſuo ſubuenientis fluctus, tempeſtate motos! vt ſolet natura deorum praeſentiam ſentire; mare adeo exaeſtuat Neptuno praeſente. tum comparat idem maris et ignis furentis et procelloſi aeris fremitum. Mirabilis vero ſagacitas in eo ſpectanda, quod haec ab initio praemittit, antequam de ipſa pugna exponat, ita vt iam ab initio animus legentis percuſſus ſit terrore et magnarum rerum expectatione teneatur. cf. Obſſ.

392. ἐκλύσθη δὲ θάλασσα. ἐκλυδωνίσθη, *fluctibus agitatum*. v. Obſſ. — 396. οὔτε τόσσος γε βρόμος (γίνεται) πρὸς πυρὸς pro παρὰ, διὰ, ἐκ πυρός. At 398 πο-

οὔρεος ἐν βήσσῃς, ὅτε τ' ὤρετο καιέμεν ὕλην·
οὔτ' ἄνεμος τόσσον γε ποτὶ δρυσὶν ὑψικόμοισιν
ἠπύει, ὅστε μάλιστα μέγα βρέμεται χαλεπαίνων·
ὅσσῃ ἄρα Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἔπλετο Φωνὴ, 400
δεινὸν ἀϋσάντων, ἵτ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.

Αἴαντος δὲ πρῶτος ἀκόντισε Φαίδιμος Ἕκτωρ
ἔγχει, ἐπεὶ τέτραπτο πρὸς ἰθύ οἱ, οὐδ' ἀφάμαρτε·
τῇ ῥα δύω τελαμῶνε περὶ στήθεσσι τετάσθην,
ἤτοι ὁ μὲν σάκεος, ὁ δὲ φασγάνου ἀργυροήλου· 405
τώ οἱ ῥυσάσθην τέρενα χρόα. χώσατο δ' Ἕκτωρ,
ὅττι ῥά οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός·
αὖψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, Κῆρ' ἀλεείνων.
τὸν μὲν ἔπειτ' ἀπιόντα μέγας Τελαμώνιος Αἴας
χερμαδίῳ, τά ῥα πολλὰ, θοάων ἔχματα νηῶν, 410
παὶρ ποσὶ μαρναμένων ἐκυλίνδετο· τῶν ἓν ἀείρας,

403 ΙΘΤ FOI 406 ΤΩ FOI 407 Vulg. ὅττι δή οἱ. PA FOI et ΩΚΤ FETΩΣΙΟΝ 408 ΕΣ FEΘΝΟΣ.

τὶ δρυσὶν eſt dictum pro ἐπὶ ἐν δρυσίν. et 395 cum quarto caſu ποτὶ χέρσον, eadem vi. Vide tamen Obſſ.

402—439. Hector cum Aiace congreſſus vulnere accepto absportatur.

403. ἐπεὶ προσετέτραπτό οἱ. *conuerſus in eum* κατ' ἰθύ, *recta, ore recto.* οὐδ' ἀφάμαρτε, pro ἔτυχεν αὐτοῦ ἐκεῖ, ᾗ. Puta autem a dextra enſem a ſiniſtra clipeum dependiſſe ſuis balteis. Munimentum corporis itaque hac parte erat triplex: geminatus balteus ſuper thorace. τέρενα, epitheton ornans ſine vi.

410. ἔχματα νηῶν. Subiecta ſeu ſuppoſita ſaxa, quibus firmarentur naues in ſolum deductae. Pugnatum adeo iam erat inter naues? vix putes, ſi locorum, in quibus pugnatur, ſitum et proſpectum ante oculos habeas. praeſtat ſtatuere, o-

Digitized by Google

στῆθος βεβλήκει ὑπὲρ ἄντυγος, ἀγχόθι δειρῆς·
στρόμβον δ' ὡς, ἔσσευε βαλών, περὶ δ' ἔδραμε πάντη.
ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ ῥιπῆς πατρὸς Διὸς ἐξερίπῃ δρῦς
πρόῤῥιζος, δεινὴ δὲ θεείου γίνεται ὀδμὴ
ἐξ αὐτῆς· τὸν δ' οὔπερ ἔχει θράσος, ὅς κεν ἴδηται
ἐγγὺς ἐὼν, χαλεπὸς δὲ Διὸς μεγάλοιο κεραυνός·
ὣς ἔπεσ' Ἕκτορος ὦκα χαμαὶ μένος ἐν κονίῃσι·
χειρὸς δ' ἔκβαλεν ἔγχος, ἐπ' αὐτῷ δ' ἀσπὶς ἐάφθη,
καὶ κόρυς, ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.
οἱ δὲ μέγα ἰάχοντες ἐπέδραμον υἷες Ἀχαιῶν,
ἐλπόμενοι ἑρύεσθαι, ἀκόντιζον δὲ θαμειὰς
αἰχμάς· ἀλλ' οὔτις ἐδυνήσατο ποιμένα λαῶν
οὐτάσαι, οὐδὲ βαλεῖν· πρὶν γὰρ περίβησαν ἄριστοι,
Πουλυδάμας τε, καὶ Αἰνείας, καὶ δῖος Ἀγήνωρ,
Σαρπηδών τ' ἀρχὸς Λυκίων, καὶ Γλαῦκος ἀμύμων·
τῶν δ' ἄλλων οὔτις εὖ ἀκήδεσεν, ἀλλὰ πάροιθεν
ἀσπίδας εὐκύκλους σχέθον αὐτοῦ· τὸν δ' ἄρ' ἑταῖροι
χερσὶν ἀείραντες φέρον ἐκ πόνου, ἔνθ' ἵππους

416 ΙΟΣ ΚΕ ΓΙΔΗΤΑΙ 420 ΔΕ ΓΟΙ 421 ΜΕΓΑ ΓΙΑΧΟΝΤΕΣ 422 ΓΕΛΠΟΜΕΝΟΙ ΓΕΡΤΕΣΘΑΙ 427 ΟΤΤΙΣ ΓΕΤ Vulg. ἀκήδησ'

mnino esse saxa magna, ex eo genere quae nauibus subiici poterant. — 412. στῆθος βεβλήκει. receſſit adeo Hector vultu verſus Achivos verſo. — 413. ἔσσευεν, Aiax, περιέδραμε τὸ χερμάδιον.

417. χαλεπὸς δὲ pro γάρ.

terribile enim fulmen eſt. — 419. ſupino ore reclinatur, itaque ſcutum balteo alligatum ſupra os incidit, ἐφήφθη αὐτῷ. — 427. Etiam alii Hectoris curam habuere et praetenderunt ipſi ſcuta.

429. 430. ἔνθ' ἵππ-

ὠκέας, οἵ οἱ ὄπισθε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο
ἔστασαν, ἡνιοχόν τε καὶ ἅρματα ποικίλ' ἔχοντες·
οἳ τόν γε προτὶ ἄστυ φέρον βαρέα στενάχοντα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἶξον ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς,
ἔνθα μιν ἐξ ἵππων πέλασαν χθονὶ, καὶδ' ὅ οἱ ὕδωρ
χεῦαν· ὁ δ' ἀμπνύνθη, καὶ ἀνέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
ἑζόμενος δ' ἐπὶ γοῦνα, κελαινεφὲς αἷμ' ἀπέμεσσεν·
αὖτις δ' ἐξοπίσω πλῆτο χθονὶ, τὼ δέ οἱ ὄσσε
νὺξ ἐκάλυψε μέλαινα· βέλος δ' ἔτι θυμὸν ἐδάμνα.
Ἀργεῖοι δ', ὡς οὖν ἴδον Ἕκτορα νόσφι ἰόντα,

430 ΙΟΙ FOI 432 ΠΡΟΤΙ FΑΣΤΤ 435 ΚΑΔ
ΔΕ FOI 438 ΔΕ FOI Vulg. καὶδ δέ οἱ 440
ΓΙΔΟΝ

πους. Iuſſerat Hector currum ſe ſubſequi in caſtra, nam ſup. N, 749 eum iterum curru deſcendere vidimus; iuſſerat tamen hunc haud procul a tergo tenere, vt ex h. l. patet. — 433. πόρον Ξάνθου ἶξον. manifeſtum adeo ſit, Troianos ad caſtra Achiuorum peruenisſe Scamandro traiecto et ad tergum relicto. Tenendum hoc ad locorum faciem animo repraeſentandam. — 434. Non ſenſit illa aetas, non bene Xanthum, nunc deum, dici δινήεντα, cum ſubiicitur, *eum a Ioue natum* eſſe, vt nec ſup. de Oceano vſ. 311 δῶμα βαθυῤῥόου Ὠκεανοῖο. Atqui nec Alexandrini poetae ſimilia reſpuerunt, nec Horatius aut Virgilius. — 436. κατέχευάν οἱ ὕδωρ pro vulgari αὐτοῦ. — 437. ἑζόμενος ἐπὶ γοῦνα, *ſuccidiuis poplitibus collapſus.* inf. 495 ſimpl. ἑζόμενος. — 438. πλῆτο χθονὶ, eſt a πλάω, idem ac πελάω, ἐπέπλητο, *admouebatur terrae*, collapſus in terram. — 439. βέλος, vulnus, ictus vis, qua vires animi adhuc fractae et debilitatae iacebant.

440—458. Absportato Hectore erecti Argiui acrius

Digitized by Google

μᾶλλον ἐπὶ Τρώεσσι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.
ἔνθα πολὺ πρώτιστος Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας
Σάτνιον οὔτασε, δουρὶ μεταίλμενος ὀξυόεντι,
Ἠνοπίδην, ὃν ἄρα νύμφη τέκε Νηὶς ἀμύμων
Ἤνοπι βουκολέοντι παρ' ὄχθας Σατνιόεντος.
τὸν μὲν Ὀϊλιάδης δουρικλυτὸς, ἐγγύθεν ἐλθών,
οὔτασε καλλαπάρην· ὁ δ' ἀνετράπετ', ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐ-
Τρῶες καὶ Δαναοὶ σύναγον κρατερὴν ὑσμίνην. [τῷ
τῷ δ' ἐπὶ Πουλυδάμας ἐγχέσπαλος ἦλθεν ἀμύντωρ
Πανθοίδης· βάλε δὲ Προθοήνορα δεξιὸν ὦμον,
υἱὸν Ἀρηιλύκοιο· δι' ὤμου δ' ὄβριμον ἔγχος
ἔσχεν. ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ·
Πουλυδάμας δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας·

Οὐ μὰν αὖτ' οἴω μεγαθύμου Πανθοίδαο
χειρὸς ἀπὸ στιβαρῆς ἅλιον πεδῆσαι ἄκοντα,

444 ΓΗΝΟΠΙΔΗΝ 445 ΓΗΝΟΠΙ 447 Vulg. οὔτα κατὰ λαπάρην. 453 Vulg. ἐπεύξατο.

insiant Troianis. Aiax, Oilei f. Satnium necat; at Prothoenorem ex Achiuis Polydamas: qui de successu gloriatur.

440. *νόσφι κιόντα. ἀπερχόμενον*, absportatum. — 445. *Satniois* Troadis fl. in finibus Lelegum: de quo v. ad Z, 34. ad eum vrbs Pedasus ibid. et Φ, 85. 86.

449. *Polydamas*, Panthoi f. quem alias prudentem (M, 60. N, 725 sq.) nunc et fortem exhibet. — 450. *Prothoenor*, Areilyci f. erat inter duces Boetorum: sup. B, 495.

454. *οὐ μὰν αὖτε — αὖτε* nunc non potest esse *iterum*, cum nihil praecesserit; sed pro *δή*, *vtique*. — *πεδῆσαι ἅλιον* pro *πεπεδῆκέναι*. *ἐξορμηθῆναι*. Sollennius *πέτεσθαι* de hasta. Comparat *τὸ, ἔκφυγε χειρὸς Ευ*

ἀλλά τις Ἀργείων κόμισε χροΐ· καί μιν ὄΐω
αὐτῷ σκηπτόμενον κατίμεν δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Ὣς ἔφατ'· Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο·
Αἴαντι δὲ μάλιστα δαΐφρονι Θυμὸν ὄρινε
τῷ Τελαμωνιάδῃ· τοῦ γὰρ πέσεν ἄγχι μάλιστα.
καρπαλίμως δ' ἀπιόντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Πουλυδάμας δ' αὐτὸς μὲν ἀλεύατο Κῆρα μέλαιναν,
λικριφὶς αἴξας· κόμισεν δ' Ἀντήνορος υἱὸς
Ἀρχέλοχος· τῷ γάρ ῥα θεοὶ βούλευσαν ὄλεθρον·
τόν ῥ' ἔβαλε, κεφαλῆς τε καὶ αὐχένος ἐν συνεοχμῷ,
νείατον ἀστράγαλον· ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε.
τοῦ δὲ πολὺ προτέρη κεφαλή, στόμα τε, ξίνές τε
οὔδεϊ πλῆντ', ἧπερ κνῆμαι καὶ γοῦνα πεσόντος.
Αἴας δ' αὖτε γέγωνεν ἀμύμονι Πουλυδάμαντι·
Φράζεο, Πουλυδάμα, καί μοι νημερτὲς ἔνισπε, 470

464 Vulg. Ἀρχίλοχος 467 Vulg. πρότερον

ſtathius. — 456. κόμισε τὸν ἄκοντα (ἐν) χροΐ, ἀπεκόμισεν, ἀπέλαβε, *recepit in ſuo corpore*, ictus eſt telo. — 457. vt haſta vteretur pro ſcipione; vt reges vulnerati ſup. 38 ἔγχει ἐρειδόμενοι κίον ἀθρόοι.

458—475. Aiax Polydamantis iactantia incenſus telo eum petit, feritque Archelochum, Antenoris f. quo facto et ipſe gloriatur.

463. λικριφὶς αἴξας, *corpore obliquato*, latere contracto, vt praeterfugeret haſta eo intacto. Niſi cum Koeppen malis: ſaltu in obliquum facto, comparatis locis de apro ſup. M, 148. Od. T, 451. κόμισε *recepit* haſtam, vt ſup. 456. *Archelochus* Antenoris f. v. ſup. M, 100. — 465. ἐν συνεοχμῷ in iunctura capitis et ceruicis (κατὰ) νείατον ἀστράγαλον h. σπόνδυλον, vertebra extrema verſus ſinciput.

Digitized by Google

ἦ ῥ' οὐχ οὗτος ἀνὴρ Προθοήνορος ἀντιφερέσθαι
ἄξιος· οὐ μέν μοι κακὸς εἴδεται, οὐδὲ κακῶν ἔξ·
ἀλλὰ κασίγνητος Ἀντήνορος ἱπποδάμοιο,
ἢ παῖς· αὐτῷ γὰρ γενεὴν ἄγχιστα ἐῴκει.
Ἦ ῥ', εὖ γιγνώσκων· Τρῶας δ' ἄχος ἔλλαβε θυμόν.
ἔνθ' Ἀκάμας Πρόμαχον Βοιώτιον οὖτασε δουρὶ,
ἀμφὶ κασιγνήτῳ βεβαώς· ὁ δ' ὕφελκε ποδοῖιν.
τῷ δ' Ἀκάμας ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀύσας·
Ἀργεῖοι ἰόμωροι, ἀπειλάων ἀκόρητοι,
οὐ θην εἴοισί γε πόνος τ' ἔσεται καὶ ὀιζὺς
ἡμῖν, ἀλλά ποθ' ὧδε κατακτανέεσθε καὶ ὔμμες.
Φράζεσθ', ὡς ὑμῖν Πρόμαχος δεδμημένος εὕδει
ἔγχει ἐμῷ, ἵνα μή τι κασιγνήτοιό γε ποινὴ
δηρὸν ἔῃ ἄτιτος· τῷ καί κέ τις εὔχεται ἀνὴρ
γωτὸν ἐνὶ μεγάροισιν ἀρῆς ἀλκτῆρα λιπέσθαι.

471 Vulg. ἦ δὴ οὐχ 472 ΚΑΚΟΣ ΓΕΙΔΕΤΑΙ. v. Obſſ. 474 ΑΓΧΙΣΤΑ ΓΕΓΟΙΚΕΙ 485 Vulg. ἐνὶ μεγάροις ἄρεως

471. Compenſari ait, tanquam ἀντιμετρήσει, iacturam in Prothoenore factam caede Archelochi, vltosque adeo eſſe Achiuos iſtius caedem. Sic iam N, 446 ſq. — 472. οὐδὲ κακῶν ἔξ ſc. γενόμενος *ignobili genere*. Supra 126 τῷ οὐκ ἄν με κακὸν καὶ ἀνάλκιδα φάντες. Koeppen laudat Theocr. XXV, 37 οὔ σε κακῶν ἔξ ἔμμεναι, οὐδὲ κακοῖσιν ἐοικότα φύμεναι αὐτῶν.

476—485. Acamas necat Promachum, Alegenoris f. Boeotum: de quo facinore et ipſe gloriatur.

477. ἀμφὶ κασιγνήτῳ βεβάως, ad tuendum corpus, ne ſpolietur. Eſt autem etiam Acamas inter Antenoridas. — 479. ἰόμωροι. *belliceſi*. v. Obſſ. — 485. propter hoc ipſum in votis habet quisque vt ſibi frater ſuperſtes ſit, qui ſui vltor eſſe poſſit. ἀρῆς· ἀλκτῆρα

Ὣς ἔφατ'· Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο·
Πηνέλεῳ δὲ μάλιστα δαίφρονι θυμὸν ὄρινεν·
ὠρμήθη δ' Ἀχαάμαντος· ὁ δ' οὐχ ὑπέμεινεν ἐρωὴν
Πηνελέοιο ἄνακτος· ὁ δ' οὔτασεν Ἰλιονῆα,
υἱὸν Φόρβαντος πολυμήλου, τόν ῥα μάλιστα
Ἑρμείας Τρώων ἐφίλει, καὶ κτῆσιν ὄπασσε·
τῷ δ' ἄρ' ὑπὸ μήτηρ μοῦνον τέκεν Ἰλιονῆα·
τὸν τόθ' ὑπ' ὀφρύος οὖτα κατ' ὀφθαλμοῖο θέμεθλα,
ἐκ δ' ὦσε γλήνην· δόρυ δ' ὀφθαλμοῖο διὰ πρὸ,
καὶ διὰ ἰνίου ἦλθεν· ὁ δ' ἔζετο χεῖρε πετάσσας
ἄμφω· Πηνέλεως δὲ, ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξύ,
αὐχένα μέσσον ἔλασσεν· ἀπήραξεν δὲ χαμᾶζε,
αὐτῇ σὺν πήληκι, κάρη· ἔτι δ' ἔβριμον ἔγχος
ἦεν ἐν ὀφθαλμῷ· ὁ δὲ φῆ, κώδειαν ἀνασχών,
πέφραδέ τε Τρώεσσι, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·

489 ΠΗΝΕΛΕΟΙΟ ΡΑΝΑΚΤΟΣ et ΟΤΤΑΣΕ ΡΙΛΙΟΝΗΑ 492 ΤΕΚΕ ΡΙΛΙΟΝΗΑ 495 ΔΙΑ ΡΙΝΙΟΤ 496 ΔΕ ΡΕΡΤΣΣΑΜΕΝΟΣ 500 ΡΕΠΟΣ

omnino *mali*, *calamitatis*, *iniuriae vltorem*; ſed λιπέσθαι ſententiam reuocat ad ipſam *mortem*.

486—505. Peneleos Acamantem vlturus ferit Jlioneum e Troianis, gloriabundus et ipſe de facinore.

487. *Peneleos* et ipſe erat inter Boeotorum duces (B, 494) vt Promachus. — 491. 2. Eſt Mercurius inter deos Nomios, agrorum gregumque prouentus augentes. Πλούτου δοτήρ. et Ἐριούνης. — 495. ἔζετο et χεῖρε πετάσσας vt ſup. N, 549 mirum in tali vulnere. Sed videtur haſta oculo inhaerens reſtitiſſe, quo minus praeceps rueret; ſubſedit ſucciduis poplitibus; ſup. 437 ἑζόμενος ἐπὶ γοῦνα. — 499. κώδειαν ἀνασχών. pro ὡς κώδειαν tanquam caput papaueris in caule, ſic nunc

Digitized by Google

Εἰπέμεναί μοι, Τρῶες, ἀγαυοῦ Ἰλιονῆος
πατρὶ Φίλῳ καὶ μητρὶ, γοήμεναι ἐν μεγάροισιν.
οὐδὲ γὰρ ἡ Προμάχοιο δάμαρ Ἀλεγηνορίδαο,
ἀνδρὶ Φίλῳ ἐλθόντι γανύσσεται, ὁππότε κεν δὴ
ἐκ Τροίης σὺν νηυσὶ νεώμεθα κοῦροι Ἀχαιῶν. 505
Ὡς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλε·
πάπτηνεν δὲ ἕκαστος, ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
ὅστις δὴ πρῶτος Βοιωτόεντ' ἀνδραγρεῖ Ἀχαιῶν
ἦρατ', ἐπεί ῥ' ἔκλινε μάχην κλυτὸς Ἐννοσίγαιος. 510
Λῖας ἦα πρῶτος Τελαμώνιος Ὕρτιον οὖτα
Γυρτιάδην, Μυσῶν ἡγήτορα καρτεροθύμων·

501 ΕΙΠΕΜΕΝΑΙ — ΙΛΙΟΝΗΟΣ 507 ΔΕ ΕΚΑΣΤΟΣ

caput infixum haſtae. v. Obſſ. — 503. *οὐδὲ γὰρ ἡ* Π. Comparata eſſe debet fortuna duorum caeſorum: vti Promachi Boeoti vxor non erit exceptura maritum reducem a Troia, ita nunc viciſſim Ilionei caeſi parentibus mors filii erit lugenda. Supplenda adeo eſt propoſitio media: *nuntiate parentibus Ilionei, eſſe ipſis lugendum de filii morte;* neque id iniuria; *nam nec Promachi* ab eo caeſi *vxor reducem excipiet* maritum.

506. Caeſi Ilionei capite reſciſſo a Peneleo manu ſublato et oſtentato conterriti Troiani fugiunt. Fit eorum caedes promiſcua.

508. Muſas inuocat in re enarranda, cuius memoria inter homines eſſe poterat nulla; vt ſup. B, 484. — 509. *ἀνδράγρια ſpolia cruenta viri caeſi quis primus legerit;* h. e. quis primus ex Achiuis Troianum hominem necauerit. *pugna inclinata.*

512. *Hyrtius* Myſorum dux fuit cum Chromide et Ennomo ſup. B, 858 me-

Digitized by Google

Φάλκην δ' Ἀντίλοχος, καὶ Μέρμερον ἐξενάριξε·
Μηριόνης δὲ Μόρυν τε, καὶ Ἱππότιονα κατέκτα·
Τεῦκρος δὲ Προθόωνά τ' ἐνήρατο, καὶ Περιφήτην·
Ἀτρεΐδης δ' ἄρ' ἔπειθ' Ὑπερήνορα, ποιμένα λαῶν,
οὖτα κατὰ λαπάρην, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς ἄφυσσε
δμώσας· ψυχὴ δὲ κατ' οὐταμένην ὠτειλὴν
ἔσσυτ' ἐπειγομένη· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
πλείστους δ' Αἴας εἷλεν, Ὀϊλῆος ταχὺς υἱός·
οὐ γάρ οἵ τις ὁμοῖος ἐπισπέσθαι ποσὶν ἦεν
ἀνδρῶν τρεσσάντων, ὅτε τε Ζεὺς ἐν φόβον ὦρσεν.

519 Vulg. ὅσσ' ἐκάλυψε. 521 ΟΤ ΓΑΡ ΖΟΙ

moratis. — 513. *Phalces* inter Troianos iam N, 790. et *Morys* et *Hippotion* ibid. 792. at *Mermerus*, *Prothous*, *Periphetes* nusquam memorati; *Hyperenoris* memoratio iterum fit inf. P, 24 sq. vnde patet eum fuisse Panthi filium. Ἀτρείδης h. l. est Menelaus. nam Agamemnonem vulneratum pugnare non potuisse meminimus: 129 sq. 520 sq. in hoc loco, apparet, quanta fugatis hostibus celeritatis pedum laus fuerit. — 521. ὅτε τε Ζεὺς φόβον ἐνῶρσε nunc vniuerse dictum non de praesenti fuga, quae Ioue ignaro fiebat.

Digitized by Google

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ Α

ΑΡΓΟΥΜΕΝΤΟΝ.

Χρύσης παραγενόμενος ἐπὶ τὰς ναῦς τῶν Ἑλλήνων αἰτούμενος λύτρα, λύσιν δοῦναι Χρυσηΐδος· ἀτυχήσας δὲ τῆς αἰτήσεως, ἀπέρχεται πρὸς τὸν ἑαυτοῦ βασιλέα Ἀπόλλωνα· ὃς ἐπιπέμπει τοῖς Ἕλλησι λοιμὸν καὶ θάνατον. Ἐπὶ τούτοις ὁ Ἀχιλλεὺς ἀθροίζει λαόν, ἐν ᾧ καὶ μαντεύεται ὁ Κάλχας τὴν αἰτίαν τοῦ λοιμοῦ· ἐν ᾧ καὶ ὁ Ἀγαμέμνων ἀπειλεῖ τὸν Ἀχιλλέα, ἐὰν μὴ ἀποστείλῃ τὴν Χρυσηΐδα· ἐν ᾧ καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπειλεῖ τὸν Ἀγαμέμνονα, ἐὰν μὴ ἀποδῷ τὴν Χρυσηΐδα· ἐν ᾧ καὶ ὁ Ἀγαμέμνων ἀποστέλλει τὴν Χρυσηΐδα διὰ τῶν ἀπεσταλμένων ὑπ' αὐτοῦ Ταλθυβίου καὶ Εὐρυβάτου· ἐν ᾧ καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπὸ τῆς

perterret —280. Thoantis consilio, ab insequendo hoste colliguntur Achiui in vnum globum a tergo principum, qui obiectis corporibus Troianos irruentes sustinent —305 tandem perterriti Achiui manifestam fugam capiunt, Apolline terrorem iniiciente —327. Caeduntur multi ex Achiuis, —342 qui intra vallum se recipiunt; Troiani vallo rupto et fossa completa insequuntur viris equisque; fit pugna apud naues —389. Re iam ad summum discrimen adducta Patroclus in curando Eurypylo adhuc moratus ad Achillem propere redit —405. Ante naues obiiciunt se Achiui Troianis, Aiax Hectori —418. Aiax Caletorem, Hector Lycophronem caedunt —435 Aiacis hortatu Teucer sagitta transfigit Clitum —457 cum altera vice arcum tenderet, rupto neruo, hasta pugnat —483 qua re conspecta Troianos ad pugnam accendit Hector —500 nec minus altera ex parte Aiax suos —514. Fiunt caedes et mutui hortatus. Achiui ante naves fortiter ordines seruant —567 Melanippo ab Antilocho, qui ante ordines prosiluerat, caeso, Hector multo magis exasperatus perfringere ordines annititur, et Peripheta caeso tantum terrorem Achiuis iniicit, vt post naves se recipiant —658. Nestore hortante, et caligine dispulsa, Aiax nauium tabulata conscendit, aliosque hortatur, vt Troianos ignem inferentes arceant —704. Tandem pugna increbescit circa nauem Protesilai, quam Hector prehenderat, Aiax autem tuetur. ad f.

Ministerium deorum insigne hoc in libro est, primo Iouis, qui in Ida expergefactus stragem Troianorum factam videt, Iunonis perfidiam obiurgat, eam ad Olympum relegat, mandatis ad Iridem et Apollinem datis; 4—78 exposito simul disertius consilio suo, quod Troianos superiores pugna esse decretum apud se habet, donec Patroclo occiso Achilles arma iterum capturus sit 61 —77. Iuno, vbi in Olympum rediit, in medio deorum vanitatem consiliorum suorum aduersus Iouis decreta exponit —76 facta autem ab ea mentione caesi Ascalaphi, parens eius Mars excandescens aegre a Minerua coerce-

Digitized by Google

tur — 110 — 142 Iris et Apollo ad Iouem in Idam progreſſi, illa quidem mandata Iouis ad Neptunum perfert, vt pugna decedat, quibus aegre ille paret 143 — 218 Apollo mittitur, vt Hectori vires reſtituat, vtque aegide ſumta ante eorum turmas ingreſſus Achiuos terreat 219 — 262. Quae ille exſequens, ante Troianos incedit cum aegide, 307 — 311. 326. 7. vallum diruit et foſſam complet, vt lata in caſtra via pateat, 355 — 366. Factis interea a Neſtore precibus, Iupiter tonitru facto augurium edit 370 — 378. Teucro arcum intendenti neruum rumpit 461 — 5. 489 — 493. vt conſilia ad exitum adducat, Hectoris et Troianorum robur animumque fouet et auget 593 — 614. Ad mythicum, ſeu poeticum phantaſma pertinet, quod Minerua (quae inde a lib. VIII, 426 in Olympo ſedebat) caliginem ab Achiuorum oculis removet: haec et ſimilia dii, eminus quoque, facere narrantur.

Liber eſt inter praeſtantiores, germanam virtutem Martiam ſpirans, et Hectorem Aiacemque collocans in conſpicuo virtutis cum laude exerendae loco.

Digitized by Google

Αὐτὰρ, ἐπεὶ διά τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν
φεύγοντες, πολλοὶ δὲ δάμεν Δαναῶν ὑπὸ χερσὶν,
οἱ μὲν δὴ παρ' ὄχεσφιν ἐρητύοντο μένοντες,
χλωροὶ ὑπὸ δείους, πεφοβημένοι· ἔγρετο δὲ Ζεὺς
Ἴδης ἐν κορυφῇσι παρὰ χρυσοθρόνου Ἥρης·
στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, ἴδε δὲ Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς,
τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὄπισθεν
Ἀργείους· μετὰ δέ σφι Ποσειδάωνα ἄνακτα.
Ἕκτορα δ' ἐν πεδίῳ ἴδε κείμενον· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
εἵαθ', ὁ δ' ἀργαλέῳ ἔχετ' ἄσθματι, κῆρ ἀπινύσσων,
αἷμ' ἐμέων· ἐπεὶ οὔ μιν ἀφαυρότατος βάλ' Ἀχαιῶν.
τὸν δὲ ἰδὼν ἐλέησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
δεινὰ δ' ὑπόδρα ἰδὼν Ἥρην πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἦ μάλα δὴ κακότεχνος, ἀμήχανε, σὸς δόλος, Ἥρη,
Ἕκτορα δῖον ἔπαυσε μάχης, ἐφόβησε δὲ λαούς.

6 ΓΙΔΕ 8 ΠΟΣΕΙΔΑΩΝΑ FANAKTA 9 ΓΙΔΕ 12 ΤΟΝ ΔΕ ΓΙΔΩΝ 13 ΓΤΠΟΔΡΑ ΓΙΔΩΝ — ΕΓΕΙΠΕ

1.—33. Iupiter e ſomno expergefactus, ſtrage Troianorum animaduerſa, rem Iunonis fraude adminiſtratam ſuſpicatus, grauibus minis eam increpat.

1. διέβησαν Troiani τάφρον καὶ σκόλοπας h. ſpatio pro aditu relicto ſuper foſſam vallis munitam. Reſpicit Ξ, 506. 507. et 522. 523. — 3. Currus reliquerant Troiani ante vallum, ſaltem plerique: v. Obſſ. apud hos nunc conſiſtunt. οἱ μὲν δὴ, ſunt ipſi φεύγοντες, qui fugae finem fecerant, extra vallum receptu facto. — 10. κῆρ ἀπινύσσων, κατὰ τὸ κῆρ. deficiens animo. αἷμ' ἐμέων, vt Ξ, 437. ex ictu ſaxi valida manu in pectus inflicti.

14. κακότεχνος δόλος, ſimpl. κακός. malitioſe inſtructus dolus. mala fraus.

Digitized by Google

εὐ μὰν οἶδ', εἰ αὖτε κακορραφίης ἀλεγεινῆς
πρώτη ἐπαύρηαι, καί σε πληγῇσιν ἰμείσσω.
ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε τ' ἐκρέμω ὑψόθεν, ἐκ δὲ ποδοῖϊν
ἄκμονας ἦκα δύω, περὶ χερσὶ δὲ δεσμὸν ἔηλα
χρύσεον, ἄρρηκτον; σὺ δ' ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν
ἐκρέμω, ἠλάστεον δὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον·
λῦσαι δ' οὐκ ἐδύναντο παρασταδόν· ὃν δὲ λάβοιμι,
ῥίπτασκον τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ, ὄφρ' ἂν ἵκηται
ἦμαρ ὀλιγηπελέων· ἐμὲ δ' οὐδ' ὣς θυμὸν ἀνίει
ἀζηχὴς ὀδύνη Ἡρακλῆος θείοιο,
τὸν σὺ ξὺν Βορέῃ ἀνέμῳ πεπιθοῦσα Θυέλλας,

16 FOIΔ 24. 25 Vulg. θυμὸς ἀνίει ἀζηχὴς ὀδύνη —

— 17. καί σε πληγῇσιν ἰμείσσω. Argutantur in his veteres. v. Obſſ. noli dubitare, vere de verberibus agi; res geritur ex rudium et ferociorum aetatum ſenſu et more. — 16. αὖτε. iterum, vt ante ad puniendam fraudem ad Herculem perdendum inuentam.

18—30. Niſi haec a ſeriore manu inſerta ſunt, ſatis ea teſtantur, extitiſſe carmina vetuſtiora de rebus Herculis, quibus hoc eius naufragium ad inſulam Con copioſius expoſitum eſſet, vna cum poena Iunoni inflicta, cum illa tempeſtatem in Herculem mouerat, Ioue ſopito. v. Ξ, 249 ſqq.

19. περιέβαλον δεσμὸν χερσίν. — 21. ἠλάστεον, de ſenſu mixto ex indignatione et miſeratione. v. Obſſ. —

23. ῥίπτασκον τεταγών. apprehenſum proturbaui. vt A, 521 ῥίψε ποδὸς τεταγών, vbi v. Obſſ. Videntur reſpici ea, quae de Vulcano narrata ſunt A, 591 ſqq. cf. Obſſ. ſup. ad 19. — 26. τὸν σὺ ξὺν Βορέῃ. Videtur Iuno in Heraclea Boream in ſuas partes traxiſſe, eodem modo, quo in Iliade Somnum Ξ, 231 ſq. Adeo multa ſunt, quae arguunt, antiquiora extitiſſe carmina, e quibus Homerus profecit.

Digitized by Google

πέμψας ἐπ' ἀτρύγετον πόντον, κακὰ μητιόωσα,
καί μιν ἔπειτα Κόωνδ' εὖ ναιομένην ἀπένεικας.
τὸν μὲν ἐγὼ ἔνθεν ῥυσάμην, καὶ ἀνήγαγον αὖτις
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον, καὶ πολλά περ ἀθλήσαντα. 30
τῶν σ' αὖτις μνήσω, ἵν' ἀπολλήξῃς ἀπατάων·
ὄφρα ἴδῃς, ἤν τοι χραίσμῃ Φιλότης τε καὶ εὐνή,
ἣν ἐμίγης ἐλθοῦσα θεῶν ἄπο, καί μ' ἀπάτησας.
Ὣς φάτο· ῥίγησεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 35
Ἴστω νῦν τόδε Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθε,

29 Vulg. ἐγών. 32 ΟΦΡΑ ΓΙΔΗΙΣ vulg. ὄφρ' εἰδῇσ
34 ΠΟΤΝΙΑ ΓΗΡΗ 35 ΦΩΝΗΣΑΣΑ ΓΕΠΗ

— 27. πέμψας ἐπ' ἀτρύγετον πόντον. curſu deiectum, nam Argos reditum parabat, tempeſtate in altum euexiſti, ita vt naufragio facto Con enataret, aut naue quaſſata eo deferretur. — 29. 30. Herculem incolumem Argos reduxit Iupiter καίπερ ἀθλήσαντα πολλά. Ordo fabulae videtur diuerſus eſſe ab eo, quem alii ſequuntur, cum ab inſula Co Herculem in Pallenen deduxerunt. (Apollod. II, 7, 1.) Niſi poeta iſta aduerſus Gigantes geſta praeterit, et reditum ſerius factum ſolum memorat; omiſſo etiam praelio, quod cum Meropibus in inſula Co fecit.

34—47. Iuno iurat, Neptunum ſuo ipſius iudicio Achiuis opitulari, nec ſe ei auctorem conſilii fuiſſe. Itaque Somnus nuntium ad Neptunum, nullo Iunonis monitu, pertulerat Ξ, 354.

36. Iurari per numina antiquiſſima, eaque eſſe ipſa naturae elementa, iam alibi vidimus, vt Γ, 276 ſq. Nunc quoque adiicitur obteſtatio per res cariſſimas vſ. 39. 40. ſcil. tam verum eſſe id, quod teſtamur, quam cara res eſt per quam iuramus. Sunt autem ii per quos iuramus, pro teſtibus; hinc formula: quae proprie ad Γαῖαν et Οὐρανὸν et Στύγα, pro Orco, et Infe-

Digitized by Google

καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅστε μέγιστος
ὅρκος, δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι·
τῇ θ' ἱερὴ κεφαλὴ, καὶ νωΐτερον λέχος αὐτῶν
κυρίδιον, τὸ μὲν οὐκ ἄν ἐγώ ποτε μαὶψ ὀμόσαιμι· 40
μὴ δι' ἐμὴν ἰότητα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
πημαίνει Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα, τοῖσι δ' ἀρήγει·
ἀλλά που αὐτὸν θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει·
τειρομένους δ' ἐπὶ νηυσὶν ἰδὼν ἐλέησεν Ἀχαιούς.
αὐτάρ τοι καὶ κείνῳ ἐγὼ παραμυθησαίμην, 45
τῇ ἴμεν, ᾗ κεν δὴ σὺ, Κελαινεφὲς, ἡγεμονεύεις.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
καί μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Εἰ μὲν δὴ σύ γ' ἔπειτα, βοῶπις πότνια Ἥρη,
ἶσον ἐμοὶ φρονέουσα μετ' ἀθανάτοισι καθίζοις, 50
τῷ κε Ποσειδάων γε, καὶ εἰ μάλα βούλεται ἄλλῃ,
αἶψα μεταστρέψειε νόον, μετὰ σὸν καὶ ἐμὸν κῆρ.

44 ΝΗΤΣΙ ΓΙΔΩΝ 45 Vulg. κἀκείνῳ 48 ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΟΣ ΓΕΠΕΑ 49 ΠΟΤΝΙΑ ΓΗΡΗ 50 ΓΙΣΟΝ

ris dictam, ſpectat; impropie ad caput et torum mariti; quae pro pignore fidei et veritatis ſunt habenda. — 37. κατειβόμενον, ὃ ἐκ πέτρης καταλείβεται ap. Heſiod. Theog. 786. — 46. τῇ ἴμεν ᾗ κεν — pro ὁμοφρονεῖν σοι. Mox ἶσον φρονεῖν.

47—77. Iupiter placatus (hoc enim eſt μειδήσας, vt ſaepe, ridere) Iridem et Apollinem ad ſe mitti mandat Iunoni, ſimulque conſilium aperit, Achiuorum partes non ante fore ſuperiores, quam Achilli pro iniuria illata ab Agamemnone ſatisfactum fuerit.

51. βούλεται ἄλλῃ, ſi conſulit in diuerſum, alia conſilia ſequitur, alia ſentit. —

ἀλλ' εἰ δή ῥ' ἐτεόν γε καὶ ἀτρεκέως ἀγορεύεις,
ἔρχεο νῦν μετὰ Φῦλα θεῶν, καὶ δεῦρο κάλεσσαν
Ἶριν τ' ἐλθέμεναι, καὶ Ἀπόλλωνα κλυτότοξον,
ὄφρ' ἡ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
ἔλθῃ, καὶ εἴπῃσι Ποσειδάωνι ἄνακτι,
παυσάμενον πολέμοιο, τὰ αὖ πρὸς δώματ' ἰκέσθαι·
Ἕκτορα δ' ὀτρύνῃσι μάχην ἐς Φοῖβος Ἀπόλλων,
αὖτις δ' ἐμπνεύσῃσι μένος, λελάθῃ δ' ὀδυνάων,
αἵ νῦν μιν τείρουσι κατὰ φρένας· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
αὖτις ἀποστρέψῃσιν, ἀναλκίδα φῦζαν ἐνόρσας·
φεύγοντες δ' ἐν νηυσὶ πολυκλήϊσι πέσωσι
Πηλείδεω Ἀχιλῆος· ὁ δ' ἀνστήσει ὃν ἑταῖρον
Πάτροκλον, τὸν δὲ κτενεῖ ἔγχει φαίδιμος Ἕκτωρ
Ἰλίου προπάροιθε, πολεῖς ὀλέσαντ' αἰζηοὺς
τοὺς ἄλλους, μετὰ δ', υἱὸν ἐμὸν Σαρπηδόνα δῖον·

55 ΓΙΡΙΝ 57 ΓΕΙΠΗΙΣΙ ΠΟΣΕΙΔΑΩΝΙ ΓΑΝΑΚΤΙ 58 ΤΑ ΓΑ 64 ΓΟΝ ΓΕΤΑΙΡΟΝ 66 ΓΙΛΙΟΘΙ

60. λελάθῃ δ' ὀδυνάων *faciat eum obliuiſci dolores*, pro dolorem e vulnere leniat.

63. ἐμπέσωσι νηυσὶν Ἀχιλλῆος. De toto loco v. Obſſ. Si Homerica haec ſunt, quod mihi non perſuadere poſſum, non proprie accipienda ſunt; nam fugientes Achiui in ſuas naves irruerunt, non in Achillis; cuius tamen ſtationi proximo loco Achiuorum ceterorum naues ſtabant, ita vt irruendo in has videri poſſent etiam ad Achillis ſtationem peruenire. Reſpiciunt autem haec dicta Achillis ſup. I, 646—651. — 64. ὁ δ' ἀνστήσει ὃν ἑταῖρον Patroclum ſcil. non proprio ſuaſu, ſed Patrocli precibus exoratus. Mox tamen periculo ingraueſcente Patroclum morantem ipſe excitat vt feſtinet Π, 126 ὄρσεο, διογενὲς Πατρόκλεις.

Digitized by Google

τοῦ δὲ χολωσάμενος κτενεῖ Ἕκτορα δῖος Ἀχιλλεύς.
ἐκ τοῦδ' ἄν τοι ἔπειτα παλίωξιν παρὰ νηῶν
αἰὲν ἐγὼ τεύχοιμι διαμπερὲς, εἰσόκ' Ἀχαιοὶ
Ἴλιον αἰπὺ ἕλοιεν, Ἀθηναίης διὰ βουλάς.
τὸ πρὶν δ' οὔτ' ἄρ' ἐγὼ παύω χόλον, οὔτε τιν' ἄλλων
ἀθανάτων Δαναοῖσιν ἀμυνέμεν ἐνθάδ' ἐάσω,
πρίν γε τὸ Πηλείδαο τελευτηθῆναι ἐέλδωρ·
ὡς οἱ ὑπέστην πρῶτον, ἐμῷ δ' ἐπένευσα κάρητι
ἤματι τῷ, ὅτ' ἐμεῖο θεὰ Θέτις ἥψατο γούνων,
λισσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθον.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἐς μακρὸν Ὄλυμπον.
ὡς δ' ὅταν αἰἴξῃ νόος ἀνέρος, ὅστ' ἐπὶ πολλὴν

71 ΓΙΛΙΟΝ 72 Vulg. παύσω 75 ΓΟΙ 80 Vulg. ὅτ' ἀναίξῃ

et Myrmidones exeuntes caſtris ad ſtrenuam pugnam excitat Π, 200. 210. — 68. τοῦ δὲ χολωσάμενος, *Patrocli* cauſſa; non, Sarpedonis: quod rerum ordini adverſatur. — 69. ἐκ τοῦδ' ἄν τοι. non hoc factum demum Hectore caeſo, ſed iam a Patrocli exitu v. 64. 65. huc erit retrahendum. ſed v. Obſſ. — 70. τεύχοιμι pro τεύξω. — 71. Ἀθηναίης διὰ βουλὰς, dolo equi lignei inuento; v. Od. Θ, 492. etiam ducto in arcem Vlyſſe et Diomede ad Palladium auferendum et alia: quae ſeriora ſunt Iliade. — 75. reſpiciunt Il. A, 523 ſq.

78—167. Iuno in Olympum redux exponit diis peruicacem Iouis voluntatem; tum a v. 109 Martem docet mortem Aſcalaphi: quem ira excandeſcentem aegre coercet Athene — 142. tum Iuno Iridi et Apollini mandata Iouis nuntiat — 167. a quibus ea mox peraguntur.

80. Celebrata laudibus cum altero loco Od. H, 36 νῆες ὠκεῖαι, ὡΐτε πτερὸν ἢὲ

γαῖαν ἐληλουθὼς, Φρεσὶ πευκαλίμῃσι νοήσῃ,
ἔνθ' εἴην, ἢ ἔνθα, μενοινήσειέ τε πολλά·
ὣς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτατο πότνια Ἥρη·
ἵκετο δ' αἰπὺν Ὄλυμπον· ὁμηγερέεσσι δ' ἐπῆλθεν
ἀθανάτοισι θεοῖσι Διὸς δόμῳ· οἱ δὲ ἰδόντες, 85
πάντες ἀνήιξαν, καὶ δεικανόωντο δέπασσιν.
ἣ δ' ἄλλους μὲν ἔασε, Θέμιστι δὲ καλλιπαρήῳ
δέκτο δέπας, πρώτη γὰρ ἐναντίη ἦλθε θέουσα,
καί μιν Φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἥρη, τίπτε βέβηκας, ἀτυζομένη δὲ ἔοικας; 90

83 ΠΟΤΝΙΑ ΓΗΡΗ 85 ΗΟΙ ΔΕ ΓΙΔΟΝΤΕΣ
89 ΦΩΝΗΣΑΣΑ ΓΕΠΕΑ vel ΓΕΠΗ 90 ΔΕ ΓΕΓΟΙΚΑΣ

νόημα, comparatio celeritatis motus cum celeritate cogitandi; memorabilis in hoc, quod comparatio a re ducta est, quae sub sensus non cadit. Ornauit rem multis versibus in Mineruae descensu Apollon. II, 541 sq. iisque paullum impeditis. Translata quoque comparatio in Hymnos, in Apoll. 448 in Mercur. 43. — ὅταν ἀΐξῃ νόος. cum animus celerrime *se mouet*, h. e. *cogitat*. ἔνθ' εἴην. *hic eram illic eram*. si est pro ἦσιν. Sin, quod minus bene fit, manemus in εἴην, erit optatiue, *vtinam sim* vel proficiscar. v. Obss. recordatione facta celerrime mens diuersas terras tanquam praesentes intuetur. — 85. Honos deae reduci in Iouis δῶμα, Oecnm, habitus ad mores saeculi est adumbratus; *assident dii epulis*, hactenus ὁμηγερεῖς, et ἀνήϊξαν, ἀνώρουσαν, ἀνέστασαν, *surgunt* de suo quisque loco venientique *poculum suum propinant*: hoc est — 86 δεικανόωντο δέπασσιν. Commode meminit Koeppen alterius loci I, 666. 7. de redeuntibus legatis. At illa *a Themide*, primo loco sibi obuia facta, poculum accipit.

90. τίπτε βέβηκας, cur

ἦ μάλα δή σε Φόβησε Κρόνου παῖς, ὅς τοι ἀνοίτης;
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
μή με, θεὰ Θέμι, ταῦτα διείρεο· οἶσθα καὶ αὐτή,
οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής.
ἀλλὰ σύ γ' ἄρχε θεοῖσι δόμοις ἔνι δαιτὸς ἐίσης. 95
ταῦτα δὲ καὶ μετὰ πᾶσιν ἀκούσεαι ἀθανάτοισιν,
οἷα Ζεὺς κακὰ ἔργα πιφαύσκεται· οὐδέ τι φημὶ
πᾶσιν ὁμῶς θυμὸν κεχαρησέμεν, οὔτε βροτοῖσιν,
οὔτε θεοῖς, εἴπερ τις ἔτι νῦν δαίνυται εὔφρων.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσα καθέζετο πότνια Ἥρη· 100
ὤχθησαν δ' ἔνδον δῶμα Διὸς θεοί· ἡ δὲ γέλασσε
χείλεσιν, οὐδὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι κυανέῃσιν
ἴανθη· πᾶσι δὲ νεμεσσηθεῖσα μετηύδα·

93 ΔΙΕΙΡΕΟ ΓΟΙΣΘΑ 95 ΕΓΙΣΗΣ 97 ΚΑΚΑ ΓΕΡΓΑ 100 ΓΕΙΠΟΤΣΑ — ΠΟΤΝΙΑ ΓΗΡΗ 101 Vulg. ἡ δ' ἐγέλασσε

venis huc? — 94. ὑπερφίαλος haud dubie *ſuperbiam* cum *truculentia* denotat, vt ἀτηρὸς *durus* et immitis eſt, qui ipſi coniugi acerbus et ſaeuus eſt. Vtrumque h. l. ad peruicaciam ſpectat in partibus Troianorum tuendis aduerſante Iunone. — 95. ἄρχε δαιτὸς ſiue poculo ſumto, ſiue potius ciborum portione accepta: qui ſolebant ex ordine distribui ſingulis menſa cuique appoſita: ideo neceſſe erat, aliquem e pluribus ἄρχειν δαιτὸς primo loco appoſitis ei epulis. — 97. πιφαύσκεται h. l. *denuntiat, minatur;* e generali notione, *declarat.*

102. οὐδὲ μέτωπον — ἰάνθη. non explicita frons, ſed corrugata ἐπ' ὀφρύσι κυανέῃσιν. apparet adeo et Iunonem, vti Iouem, habuiſſe nigricantia ſupercilia. — At quaeritur de animi ſenſu, vnde hic riſus aut potius irriſio profecta ſit. Ad maleuolentiam Iunonis et χαιρεκακίαν, quod nunc

Digitized by Google

Νήπιοι, οἱ Ζηνὶ μενεαίνομεν ἀφρονέοντες,
ἢ ἔτι μιν μέμαμεν καταπαυσέμεν, ἄσσον ἰόντες,
ἢ ἔπει, ἠὲ βίῃ· ὁ δ' ἀφήμενος οὐκ ἀλεγίζει,
οὐδ' ὄθεται· φησὶ γὰρ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι
κάρτεί τε σθένεί τε διακριδὸν εἶναι ἄριστος.
τῷ ἔχεθ', ὅ τι κεν ὔμμι κακὸν πέμπῃσιν ἑκάστῳ·
ἤδη γὰρ νῦν ἔλπομ' Ἀρηί γε πῆμα τετύχθαι·

106 ΓΕΠΕΙ 109 ΠΕΜΠΗΙΣΙ ΓΕΚΑΣΤΩΙ
ΓΕΛΠΟΜ

deos ὀχθῆσαι vidit, aut quod triſtem caſum Marti nuntiatura eſt, trahere nolim: videtur eſſe riſus ex indignatione, cum ſenſu ſtolidi conſilii, quod Iouis decreta reſcindere voluere, nullo cum effectu: hoc poſtulat adiunctum νεμεσσηθεῖσα, et ipſa oratio: Νήπιοι οἱ — Iungenda autem ſunt πᾶσι μετηύδα.

104—142. Iuno primo deorum temeritatem incuſat, et a conſilio repugnandi Ioui deterret, tum Marti Aſcalaphi filii mortem nuntiat; quo audito illo furens ad vltionem ſumendam proſiliens aegre a Minerua coercetur. Obuia eſt deſignatio diuerſae indolis in Marte et Minerua; quemadmodum et illud, quod ſtolidus et viribus ſe-

rox Mars a prudentiore et moderatiore dea exui armis, obiurgari, et 142 ſedili ſuo collocari ſe patitur.

105. καταπαυσέμεν h. l. *coercere*. ἄσσον ἰόντες, eum inuadentes, manum iniicientes. v. Obſſ. ad A, 567 ἄσσον ἰόνθ'. — 106. ἀφήμενον *ſeorſum ab aliis ſedentem*; bene adiectum, nam hoc eſt quod impotentibus dolorem creat, ſi ſe non adhibitis alium ſuas res agere vident. — 107. Φησὶ γὰρ, non, *ait*, ſed, *nouit*, *intelligit*, ſe longe praeſtare. Koeppen ad Θ, 17 ſq. reuocat. — 109. ἔχετε, ἀνέχεσθε. Eſt ſcilicet notum illud: *vana eſt ſine viribus ira*. — 110. Ferat quisque aequo animo, quod ei acciderit, vti nunc Marti ferendum, quod

υἱὸς γάρ οἱ ὄλωλε μάχῃ ἔνι, Φίλτατος ἀνδρῶν,
Ἀσκάλαφος, τὸν Φησὶν ὃν ἔμμεναι ἰόβριμος Ἄρης.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ Ἄρης θαλερῷ πεπλήγετο μηρῷ
χερσὶ καταπρηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δὲ προσηύδα·
Μὴ νῦν μοι νεμεσήσετ', Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
τίσασθαι φόνον υἱος, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
εἴπερ μοι καὶ μοῖρα, Διὸς πληγέντι κεραυνῷ
κεῖσθαι, ὁμοῦ νεκύεσσι μεθ' αἵματι καὶ κονίῃσιν.
Ὣς φάτο· καὶ ῥ' ἵππους κέλετο Δεῖμόν τε Φόβον τε
ζευγνύμεν'· αὐτὸς δ' ἔντε' ἐδύσετο παμφανόωντα·
ἔνθα κ' ἔτι μείζων τε καὶ ἀργαλεώτερος ἄλλος
πὰρ Διὸς ἀθανάτοισι χόλος καὶ μῆνις ἐτύχθη,
εἰ μὴ Ἀθήνη, πᾶσι περιδδείσασα θεοῖσιν,
ὦρτο δι' ἐκ προθύρου, λίπε δὲ θρόνον, ἔνθα θάασσε,
τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κεφαλῆς κόρυθ' εἵλετο, καὶ σάκος ὤμων,

111 ΓΑΡ ΓΟΙ 112 ΦΗΣΙ ΓΟΝ 121 Vulg. ἔνθα κέ τις

filio orbatus eſt. ἔλπομαι *vereor*, vt ſaepe. Aſcalaphi nex memorata N, 518 ſq. — 113. 4. Adeo dii hominum rudiorum mores referunt. Vidimus hoc idem in Aſio M, 162. Ceterum ad ſenſum res bene eſt expreſſa adiunctis χερσὶ καταπρηνέσσι.

115. μὴ νεμεσήσετε — τίσασθαι. pro *ne me retinete*, dixit, ne mihi ſuccenſete, ſc. improbando, tanquam rem temerariam aggreſſuro. — 117. 8. Lucem habet locus comparatis verſſ. E, 886 ad quos vide. — 119. Δεῖμος et Φόβος, *Terror* et *Horror*, ſunt θεράποντες Martis iidemque filii, quos iubet equos iungere; non autem ſunt equorum nomina. v. Obſſ.

124. ὦρτο δι' ἐκ προθύρου· διῆλθε ſc. διὰ τοῦ δώματος. Od. Δ, 37 ἐκ μεγά-

ἔγχος δ' ἔστησε στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ἑλοῦσα 126
χάλκεον· ἡ δ' ἐπέεσσι καθάπτετο θοῦρον Ἄρηα·

Μαινόμενε, φρένας ἠλὲ διέφθορας· ἦ νύ τοι αὖτως
οὔατ' ἀκουέμεν ἐστὶ, νόος δ' ἀπόλωλε καὶ αἰδώς;
οὐκ ἀΐεις, ἅτε φησὶ θεὰ λευκώλενος Ἥρη; 130
ἦ δὴ νῦν παὲρ Ζηνὸς Ὀλυμπίου εἰλήλουθεν.
ἦ ἐθέλεις αὐτὸς μὲν ἀναπλήσας κακὰ πολλὰ,
ἆψ ἴμεν Οὐλυμπόνδε καὶ ἀχνύμενός περ ἀνάγκῃ,
αὐταὲρ τοῖς ἄλλοισι κακὸν μέγα πᾶσι φυτεῦσαι;
αὐτίκα γαὲρ Τρῶας μὲν ὑπερθύμους καὶ Ἀχαιοὺς 135
λείψει, ὁ δ' ἡμέας εἶσι κυδοιμήσων ἐς Ὄλυμπον·
μάρψει δ' ἐξείης, ὅστ' αἴτιος, ὅστε καὶ οὐκί.
τῷ σ' αὖ νῦν κέλομαι μεθέμεν χόλον υἷος ἑῆος·
ἤδη γαὲρ τις, τοῦδε βίην καὶ χεῖρας ἀμείνων,
ἢ πέφατ', ἢ καὶ ἔπειτα πεφήσεται· ἀργαλέον δὲ 140
πάντων ἀνθρώπων ῥῦσθαι γενεήν τε τόκον τε.

Ὣς εἰποῦσ', ἵδρυσε θρόνῳ ἔνι θοῦρον Ἄρηα.
Ἥρη δ' Ἀπόλλωνα καλέσσατο δώματος ἐκτὸς,

126 Vulg. ἐκ χειρὸς ΕΚΧΕΙΡΟΣ 127 ΗΔΕΓΕΠΕΣΣΙ ΓΕΙΠΟΤΣ 142

ροιο διέσσυτο. quod Koeppen bene meminerat. — 128. Φρένας ἠλὲ, μάταιε, ἠλίθιε. ſtolide, periiſti. v. Obſſ. Dicit autem haec verba, obiurgando, καθήπτετο, dum interea eum in δῶμα reducit manu. — 132. 133. expertus multa mala, ἆψ ἴμεν (σὺν) ἀνάγκῃ, καίπερ ἀχνύμενος. — 135. Iterum in Ioue ira deſcribitur hominum rudiorum nec dum vllo decori ſenſu imbutorum. — 136. εἶσιν, ἐλεύσεται ἐφ' ἡμᾶς, κυδοιμήσων, ὥστε θορυβῆσαι, σὺν κυδοιμῷ. — 136. 7. Similia facta iam vidimus memorata Ξ, 256 ſq. A, 590 ſq. et videbimus mox 137.

143. Nunc Iridi et Apol-

Digitized by Google

Ἶρίν θ', ἥ τε θεοῖσι μέτ' ἄγγελος ἀθανάτοισι·
καί σφεας φωνήσασ', ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ζεὺς σφῶ εἰς Ἴδην κέλετ' ἐλθέμεν ὅττι τάχιστα·
αὐτάρ, ἐπὴν ἔλθητε, Διός τ' εἰς ὦπα ἴδησθε,
ἔρδειν, ὅ ττι κε κεῖνος ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσα πάλιν κίε πότνια Ἥρη·
ἕζετο δ' εἰνὶ θρόνῳ· τὼ δ' αἴξαντε πετέσθην,
Ἴδην δ' ἵκανον πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν·
εὗρον δ' εὐρυόπα Κρονίδην ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρῳ
ἥμενον, ἀμφὶ δέ μιν θυόεν νέφος ἐστεφάνωτο·
τὼ δὲ πάροιθ' ἐλθόντε Διὸς νεφεληγερέταο,
στήτην· οὐδὲ σφῶϊν ἰδὼν ἐχολώσατο θυμῷ,

144 FIPIN. Vulg. μετάγγελος. 145 ΦΩΝΗΣΑΣΑ FΕΠΕΑ vel FΕΠΗ 147 ΩΠΑ FΙΔΗΣΘΕ 149 FΕΙΠΟΤΣΑ — ΠΟΤΝΙΑ FΗΡΗ 155 ΣΦΩΕ FΙΔΩΝ. v. Obſſ.

lini Iouis mandata exponit Iuno; tum 150 illi ad Iouem properant. Ille 157 Iridem ad perferenda Neptuno mandata mittit; 167 Iris paret iuſſis.

143. δώματος ἔξω. mandata dat Iuno clam ceteris diis, ſeu omnino, ne diis bilem moueat, ſeu ne ſaltem Marti, qui modo ad ſanam mentem redierat. Quaerere licet, vnde Apollo nunc in Olympo adſuerit, cum ille antea ex Pergamo fere proſpiciens memoratus ſit Δ, 508. E, 460. H, 21. Reſpondendum eſt, eum ad concilium deorum vocatum Il. Θ, pr. in Olympo manſiſſe. Etſi mox Il. K, 515 ille proſpicit Vlyſſem et Diomedem Athena comite incedentem, et iam ante Θ, 311 Teucri ſagittam aberrare facit. Verum haec et ſimilia ſunt extra epicum narrandi ordinem.

147. cum coram Ioue conſiteritis. v. Obſſ.

153. θυόεν νέφος fragrans ἀμβρόσιον. eſt eadem nubes Ξ, 350. — 155. οὐδὲ σφῶϊν ἐχολώσατο, propter conſilia

ὅττι οἱ ὦκ' ἐπέεσσι φίλης ἀλόχοιο πιθέσθην·
Ἶριν δὲ προτέρην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Βάσκ' ἴθι, Ἶρι ταχεῖα, Ποσειδάωνι ἄνακτι
πάντα τάδ' ἀγγεῖλαι, μηδὲ ψευδάγγελος εἶναι·
παυσάμενόν μιν ἄνωχθι μάχης ἠδὲ πτολέμοιο,
ἔρχεσθαι μετὰ φῦλα θεῶν, ἢ εἰς ἅλα δῖαν.
εἰ δέ μοι οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεται, ἀλλ' ἀλογήσει,
φραζέσθω δὴ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
μὴ μὰ οὐδὲ, κρατερός περ ἐὼν, ἐπιόντα ταλάσσῃ
μεῖναι· ἐπεὶ εὖ φημὶ βίῃ πολὺ φέρτερος εἶναι,
καὶ γενεῇ πρότερος· τοῦ δ' οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ
ἶσον ἐμοὶ φάσθαι, τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι.

Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων εἰς Ἴλιον ἱρήν.
ὡς δ' ὅταν ἐκ νεφέων πτῆται νιφὰς, ἠὲ χάλαζα

156 ΙΟΤΙ ΓΟΙ ΩΚΑ ΓΕΠΕΣΣΙ 157 ΓΙΡΙΝ — ΓΕΠΕΑ 158 ΙΘΙ ΓΙΡΙ — ΠΟΣΕΙΔΑΩΝΙ ΓΑΝΑΚΤΙ 162 ΟΥ ΓΕΠΕΕΣΣ vel, vt Bentl. ΟΥΧΙ ΓΕΠΕΣΣ 165 ΕΠΕΙ ΓΕΥ. vulg. ἐπεὶ ἔο. 167 ΓΙΣΟΝ 168 ΩΚΕΑ ΓΙΡΙΣ 169 ΕΣ ΓΙΛΙΟΝ

cum Iunone communia, puto. — 163. Φραζέσθω μὴ nunc eſt, *videat, caueto ne*, — μὴ καίπερ κρατερὸς ἐὼν, οὐδὲ (alias οὐδ' ὡς) ταλάσσῃ μεῖναι ἐμὲ ἐπιόντα. — 165. ἐπεὶ εὖ Φημί. pro αὐτοῦ, v. Obſſ. — 166. τοῦ δ' οὐκ ὄθεται Φίλον ἦτορ, et tamen ille haud veretur, illo gaudet, ſe aequiparare mihi, quem alii metuunt. — 169. Non in vrbem contendere poterat Iris ad euocandum Neptunum, qui intererat pugnae; ergo εἰς Ἴλιον h. l. *ad loca* circa, *ante vrbem*.

170. Comparatio celeritatis in deſcenſu Iridis cum niue vel grandine habet

ψυχρὴ ὑπὸ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο·
ὥς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτατο ὠκέα Ἶρις,
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη κλυτὸν Ἐννοσίγαιον·
Ἀγγελίην τινά τοι, Γαιήοχε κυανοχαῖτα,
ἦλθον δεῦρο φέρουσα παρὰ Διὸς αἰγιόχοιο·
παυσάμενόν σε κέλευσε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο,
ἔρχεσθαι μετὰ φῦλα θεῶν, ἢ εἰς ἅλα δῖαν.
εἰ δέ οἱ οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεαι, ἀλλ' ἀλογήσεις,
ἠπείλει καὶ κεῖνος ἐναντίβιον πολεμίζων
ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι· σὲ δ' ὑπεξαλέασθαι ἀνώγει
χεῖρας, ἐπεὶ σέο φησὶ βίῃ πολὺ φέρτερος εἶναι,
καὶ γενεῇ πρότερος· σὸν δ' οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ
ἶσόν οἱ φάσθαι, τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη κλυτὸς Ἐννοσίγαιος·
ὤ πόποι, ἦ ῥ', ἀγαθός περ ἐών, ὑπέροπλον ἔειπεν,
εἰ μ' ὁμότιμον ἐόντα βίῃ ἀέκοντα καθέξει.
τρεῖς γάρ τ' ἐκ Κρόνου εἰμὲν ἀδελφεοί, οὓς τέκετο Ῥέα,
Ζεύς καὶ ἐγώ, τρίτατος δ' Ἀΐδης ἐνέροισιν ἀνάσσων.
τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς,

172 ΩΚΕΑ ΓΙΡΙΣ 176 Vulg. σ' ἐκέλευσε. 177 Vulg. ἔρχεσθ' ἢ 178 ΔΕ ΓΟΙ ΟΤ ΓΕΠΕΕΣΣ vel ΟΤΧΙ ΓΕΠΕΣΣ 179 Vulg. κἀκεῖνος. 183 ΓΙΣΟΝ ΓΟΙ 185 ΕΓΕΙΠΕ 186 ΑΓΕΚΟΝΤΑ 187 Vulg. τίκε Ῥείη. 188 ΕΝΕΡΟΙΣΙ ΓΑΝΑΣΣΩΝ 189 f. δίδαστο, ἕκαστος.

ἐνάργειαν. — 182. 3. v. τιμῆς. Quod et Heſiodo ſup. 166. 7. — 186. καθέξει. ſup. 105 erat καταπαύειν pro *coercere*. ἀγαθός περ h. l. ſortis, vt A, 275 adeoque potens. — 189. modo τιμή, modo γέρας eſt Θ. 112. 382. inprimis 421 ſqq. At inf. eſt μοῖρα 195 vt Heſiod. 418 et αἶσα 209.

ἦτοι ἐγὼν ἔλαχον πολιὴν ἅλα ναιέμεν αἰεὶ,
παλλομένων, Ἀΐδης δ' ἔλαχε ζόφον ἠερόεντα·
Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσι.
γαῖα δ' ἔτι ξυνὴ πάντων, καὶ μακρὸς Ὄλυμπος·
τῷ ῥα καὶ οὔ τι Διὸς βέομαι Φρεσίν· ἀλλὰ ἔκηλος,
καὶ κρατερός περ ἐὼν, μενέτω τριτάτῃ ἐνὶ μοίρῃ.
χερσὶ δὲ μή τι με πάγχυ, κακὸν ὡς, δειδισσέσθω.
θυγατέρεσσιν γάρ τε καὶ υἱάσι κέρδιον εἴη
ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν ἐνισσέμεν, οὕς τέκεν αὐτός·
οἳ ἔθεν ὀτρύνοντος ἀκούσονται καὶ ἀνάγκῃ.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
οὕτω γὰρ δή τοι, Γαιήοχε κυανοχαῖτα,
τόνδε φέρω Διΐ μῦθον ἀπηνέα τε, κρατερόν τε;
ἦ τι μεταστρέψεις; στρεπταὶ μέν τε φρένες ἐσθλῶν.
οἶσθ', ὡς πρεσβυτέροισιν Ἐρινύες αἰὲν ἕπονται.

194 ΑΛΛΑ ΓΕΚΗΛΟΣ 196 Bentl. κακὸν ϝώς. 198 ΓΕΠΕΕΣΣΙ 199 ΙΟΙ ΓΕΘΕΝ 200 ΩΚΕΑ ΓΙΡΙΣ 204 ΓΟΙΣΘ

— 191. παλλομένων sc. τῶν πάλων, τῶν κλήρων, *iactis sortibus*. v. Obss. — 192. 3. Vides οὐρανὸν et Ὄλυμπον discerni: v. ad A, Exc. VIII. Diuisio autem vniuersi haec est, Ioui cessisse caelum, seu nubes et aerem, Neptuno mare, Plutoni loca infera: terram autem et Olympum in communi ditione et vsu habitum esse. — 194. οὔ τι Διὸς βέομαι Φρεσίν. *non ego incedam*, h. *agam*, *ex sententia Iouis*. v. Obss.

198. 9. βέλτιον εἴη, αὐτὸν ἐπιπλήττειν τὰ τέκνα ἑαυτοῦ. ὀτρύνοντος simpl. κελεύοντος qui iussis eius parebunt vel inuiti.

203. μεταστρέψεις sc. τὰς Φρένας. — ἐσθλῶν h. l. prudentum. — 204. Erinnyes sunt vltrices pietatis in suos violatae; vt in parentes; nunc et in fratrem natu maiorem; iis adsunt, ad-

Digitized by Google

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἶρι θεαὶ, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἠθλὸν καὶ τὸ τέτυκται, ὅτ' ἄγγελος αἴσιμα εἰδῇ·
ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει,
ὁππόταν ἰσόμορον καὶ ὁμῇ πεπρωμένον αἴσῃ
νεικείειν ἐθέλῃσι χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν.
ἀλλ' ἤτοι νῦν μέν κε νεμεσσηθεὶς ὑποείξω·
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, καὶ ἀπειλήσω τόγε θυμῷ·
αἴκεν ἄνευ ἐμέθεν καὶ Ἀθηναίης ἀγελείης,
Ἥρης, Ἑρμείω τε, καὶ Ἡφαίστοιο ἄνακτος,
Ἰλίου αἰπεινῆς πεφιδήσεται, οὐδ' ἐθελήσει
ἐκπέρσαι, δοῦναι δὲ μέγα κράτος Ἀργείοισιν,
ἴστω τοῦθ', ὅτι νῶϊν ἀνήκεστος χόλος ἔσται.
Ὡς εἰπὼν, λίπε λαὸν Ἀχαιικὸν Ἐννοσίγαιος·

205 ΠΡΟΣΕΦΕΙΠΕ 206 FIPI — ΤΟΤΤΟ FΕ-ΠΟΣ — ΕFΕΙΠΕΣ 207 ΑΙΣΙΜΑ FΕΙΔΗΙ 209 †ΟΠΟΤΕ FΙΣΟΜΟΡΟΝ 210 ΧΟΛΩΤΟΙΣΙ FΕΠΕΕΣΣΙ 214 †ΗΦΑΙΣΤΟΙΟ FΑΝΑΚΤΟΣ 215 FΙΛΙΟΥ 217 FΙΣΤΩ 218 FΕΙΠΩΝ

stant, infestae (nam hoc sensu ἔπεσθαι occurrit, vt de Ἄτῃ I, 508.) vt vlciscantur iniurias iis factas. Translatum autem h. l. ad deos vt puniantur per Erinnyas ob violatum fas; vti periurii poenas luunt sup. 37.

207. ἐσθλὸν καὶ τὸ τ. — αἴσιμα εἰδῇ. pro αἴσιμος εἴῃ. ἀγαθόν ἐστι καὶ, τὸ συνετὸν εἶναι τὸν ἀγγέλλοντα. vt et Eustath. πολλὰ γὰρ καὶ αὐτὸς κατορθοῖ. — 209. ὁμῇ πεπρωμένον αἴσῃ, per ipsos natales, tanquam fratrem, idem ius habentem, *destinatum* ad eandem sortem, dixit, pro *impertitum* portione pari. — 210. νεικείειν *obiurgare cum minis*. — 212. ἀπειλήσω τόγε θυμῷ. adiectum θυμῷ, vsu antiquo, apud animum meum; — 213. ἄνευ ἐμέθεν, non,

δῦνε δὲ πόντον ἰὼν, πόθεσαν δ' ἥρωες Ἀχαιοί·
καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἔρχεο νῦν, Φίλε Φοῖβε, μεθ' Ἕκτορα χαλκοκορυστήν·
ἤδη μὲν γάρ τοι γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
οἴχεται εἰς ἅλα δῖαν, ἀλευάμενος χόλον αἰπὺν
ἡμέτερον· μάλα γάρ τε μάχης ἐπύθοντο καὶ ἄλλοι,
οἵπερ ἐνέρτεροί εἰσι θεοὶ, Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες.
ἀλλὰ τόδ' ἠμὲν ἐμοὶ πολὺ κέρδιον, ἠδέ οἱ αὐτῷ
ἔπλετο, ὅττι πάροιθε νεμεσσηθεὶς ὑπόειξε
χεῖρας ἐμάς· ἐπεὶ οὔ κεν ἀνιδρωτί γ' ἐτελέσθη.
ἀλλὰ σύ γ', ἐν χείρεσσι λάβ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,

224 Vulg. μάλα γάρ τε 226 ΗΔΕ ΓΟΙ

ſine; ſed *ſeorſum* a nobis, *contra voluntatem noſtram.* — 219. de diſceſſu Neptuni: πόθεσαν δ' ἥρωες Ἀχαιοί ſc. μιν. cf. ſup. ad B, 703.

220 — 262. Nunc Apollini mandata dat Iupiter, vt ad Hectorem recreandum ſe conferat et Achiuis pauorem iniiciat; Hectori vires reſtituuntur.

220. Euocatus a Iunone Apollo 143 vna cum Iride ad Idam ſe contulerat 150 cui datis mandatis, ad Apollinem nunc ſe conuertit Iupiter. — 224. Senſerunt pugnam mecum initam etiam Titanes, qui eum Crono in Tartaro habentur, vt ſupra Θ, 479. 480 vidimus et Ξ, 274. v. Obſſ. — 226. *et mihi et ipſi hoc magis expedit.* — 228. ἐτελέσθη. ſc. τὸ πρᾶγμα. niſi e 224 μάχην malis. — 229. Aegis h. l. in Apollinis manu, ſed accepta a Ioue. cf. inf. 308 ſq. vbi Ioui ea a Vulcano elaborata eſſe narratur. 318. Alia de Aegide Iouis v. ſup. ad E, 736 ſq. et ad B, 447. Ea θυσσανόεσσα, fimbriis aureis dependentibus ex ora. v. ibid. ad terrorem iniiciendum inprimis ſplendore, tum et fimbriarum motu, dum ori aduerſi hoſtis in-

Digitized by Google

τῇ, μάλ' ἐπισσείων, Φοβέειν ἥρωας Ἀχαιούς. 230
σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, Ἑκατηβόλε, Φαίδιμος Ἕκτωρ·
τόφρα γὰρ οὖν οἱ ἔγειρε μένος μέγα, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
φεύγοντες νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκωνται·
κεῖθεν δ' αὐτὸς ἐγὼ Φράσομαι ἔργον τε ἔπος τε,
ὥς κε καὶ αὖτις Ἀχαιοὶ ἀναπνεύσωσι πόνοιο. 235
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα πατρὸς ἀνήκουστησεν Ἀπόλλων·
βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων, ἴρηκι ἐοικὼς
ὠκεῖ, Φασσοφόνῳ, ὅστ' ὠκιστος πετεηνῶν·
εὗρ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος, Ἕκτορα δῖον,
ἥμενον, οὐδ' ἔτι κεῖτο· νέον δ' ἐσαγείρετο θυμὸν, 240
ἀμφί ἑ γιγνώσκων ἑτάρους· ἀτὰρ ἄσθμα καὶ ἱδρὼς

230 Vulg. τὴν μάλ' ἐπισσείων. 231 FEKATHBOΛE
232 FOI 234 FEPΓΟΝ ΤΕ FEΠΟΣ ΤΕ 237
IPHKI FEFOIKΩΣ 240 Vulg. ἐσαγείρετο 241
ΑΜΦΙ FE

tentatur. — μάλα ἐπισσείων, ἐκφόβει.

232 — 235. Achiuis ab Hectore *ad mare* fugatis *aliam rationem recreandi* eos adhibebit Iupiter: Patroclo in pugnam prodeunte, mox ipso Achille. Τόφρα γὰρ οὖν οἱ ἔγειρε μένος μέγα, ὄφρ' ἂν — Recreatur Hector, et restituuntur ipsi vires primo, dum ille se ex animi deliquio recipit; hactenus illud τόφρα — ὄφρα locum non habet; tum vero, viribus refectis, virtus eius excitatur et incenditur, vt fortiter pugnet, donec Achiuorum fuga ad naues facta sit. Haec duo in verbis sunt comprehensa.

237. 8. Ἴρηκι ἐοικὼς ὠκεῖ: pro pedestri ἱέρακι ὅμοιος ὠκύτητι. Vsus erat comparatione Il. N, 62 sqq. Φασσοφόνῳ. Est adeo accipiter hoc ipso nomine etiam ab Aristotele designatus, quod palumbes venatur: Hist. An. IX, 36. — 241. ἄσθμα καὶ ἱδρὼς sudor gelidus corporis

Digitized by Google

παύετ', ἐπεί μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο.
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἕκτορ, υἱὲ Πριάμοιο, τίη δὲ σὺ νόσφιν ἀπ' ἄλλων
ἧσ' ὀλιγηπελέων; ἦ πού τί σε κῆδος ἱκάνει;
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
τίς δὲ σύ ἐσσι, φέριστε θεῶν, ὃς μ' εἴρεαι ἄντην;
οὐκ ἀΐεις, ὅ με νηυσὶν ἐπὶ πρύμνῃσιν Ἀχαιῶν,
οὓς ἑτάρους ὀλέκοντα, βοὴν ἀγαθὸς βάλεν Αἴας
χερμαδίῳ πρὸς στῆθος, ἔπαυσε δὲ θούριδος ἀλκῆς;
καὶ δὴ ἔγωγ' ἐφάμην νέκυας καὶ δῶμ' Ἄϊδαο
ἤματι τῷδ' ὄψεσθαι, ἐπεὶ φίλον ἄϊον ἧπτορ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
θάρσει νῦν, τοῖόν τοι ἀοσσητῆρα Κρονίων

243 ΕΚΑΕΡΓΟΣ 252 ΑΙΟΝ 253 ΠΡΟΣ-
ΕΕΙΠΕ ΓΑΝΑΞ ΕΚΑΕΡΓΟΣ

e deliquio animi. — 243. ἐπεί μιν ἔγειρε Διὸς νόος quod e deliquio se recepe-rat Hector, quod altera vi-ce passus erat sup. Ξ, 438. 439. Ioui tribuitur antiquo more; etsi ab Apolline cu-rata re, iussu tamen Iouis.

244—270. Recreatur nunc Hector ab Apolline, vt ite-rum in pugnam procedere possit.

245. ἱκάνει (ἐπὶ) σὲ. sol-lenni vsu vides poeticum ingenium, ea, quae simpli-citer narrari poterant, mu-tans in drama et dialogum. — 248. οὐκ ἀΐεις, *scis*, pro-prie, *audito accepisti*, *no-sti*. — 252. ἐπεὶ φίλον ἄϊον ἧπτορ *cum animam agebam*; in eo essem, vt animam ef-flarem. v. Obss.

254. τοῖόν τοι. *nam* me, deum magnum et potен-tem, praesentem, misit tibi Iupiter. Monuit Ernesti. Sic iam Δ, 390 τοίη οἱ ἐπίρρο-θος ἦεν Ἀθήνη. item E, 808. 828. Apollon. Arg. I, 471 Τοῖόν μ' Ἀρήνηθεν ἀ-

ἐξ Ἴδης προέηκε παρεσταμέναι καὶ ἀμύνειν,
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον· ὅς σε πάρος περ
ῥύεμ', ὁμῶς αὐτόν τε καὶ εἰπεινὸν πτολίεθρον.
ἀλλ' ἄγε, νῦν ἵππεῦσιν ἐπότρυνον πολέεσσι,
νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν ὠκέας ἵππους·
αὐταὶρ ἐγὼ προπάροιθε νιῶν, ἵπποισι κέλευθον
πᾶσαν λειανέω, τρέψω δ' ἤρωας Ἀχαιούς.

Ὡς εἰπὼν, ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν.
ὡς δ' ὅτε τις σταθὸς ἵππος, ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ,
δεσμὸν ἀποῤῥήξας θείῃ πεδίοιο κροαίνων,
εἰωθὼς λούεσθαι ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο,
κυδιόων, ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖται
ὦμοις αἴσσονται· ὁ δ' ἀγλαΐῃφι πεποιθὼς,
ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει μετά τ' ἤθεα καὶ νομὸν ἵππων·
ὡς Ἕκτωρ λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα,

262 ΕΕΙΠΩΝ 264 Vulg. θείει 265 ΕΕΙΩΘΩΣ
268 ΡΙΜΦΑ ΕΕ — ΜΕΤΑ ΕΗΘΕΑ

σωτῆρα νομίζεις. — 256. χρυσάορον Apollinem, *haſtam auream* (niſi ἄορ quoque ſagittam aliquando deſignauit) tenentem; ex antiquo ſermone. v. ad E, 509. — 257. ὅς σε πάρος περ ῥύομαι, *tueri ſoleo*, ſemper tuitus ſum. — 258. ἵπτεῦσι — πολέεσσι. pro τῷ πλήθει ἱππέων. — 260. 1. quod *viam planam reddet* Apollo, ad discrimen ſpectat, quod antea Troiani metuerant, ne intra vallum impedimento eſſent currus: ſup. M, 65. 81. 108 ſq.

263. Praeclara comparatio Hectoris recreati cum equo prorumpente ſe et in paſcua ſolita proſiliente. De vſſ. vide ſup. ad E, 506—511. vbi iam lecti ſunt. Comparatio h. l. in celeritate et alacritate quaerenda.

ὀτρύνων ἱππῆας, ἐπεὶ θεοῦ ἔκλυεν αὐδήν. 270
οἱ δ', ὥστ' ἢ ἔλαφον κεραὸν ἢ ἄγριον αἶγα
ἐσσεύοντο κύνες τε καὶ ἀνέρες ἀγροιῶται·
τὸν μέν τ' ἠλίβατος πέτρη καὶ δάσκιος ὕλη
εἰρύσατ', οὐδ' ἄρα τέ σφι κιχήμεναι αἴσιμον ἦεν·
τῶν δέ θ' ὑπὸ ἰαχῆς ἐφάνη λῖς ἠϋγένειος 275
εἰς ὁδὸν, αἶψα δὲ πάντας ἀπέτραπε καὶ μεμαῶτας·
ὣς Δαναοὶ εἶως μὲν ὁμιλαδὸν αἰὲν ἔποντο,
νύσσοντες ξίφεσί τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν·
αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδον Ἕκτορ' ἐποιχόμενον στίχας ἀνδρῶν,
τάρβησαν, πᾶσι δὲ παρὰ ποσὶ κάππεσε θυμός. 280
Τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀγόρευε Θόας, Ἀνδραίμονος υἱὸς,
Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστος, ἐπιστάμενος μὲν ἄκοντι,

274 ΕΙΡΥΣΑΤ sed v. Obss. 275 ΥΠΟ ΙΑΧΗΣ vulg. ὑπαὶ 279 ΙΔΟΝ 280 Vulg. παραὶ

271—280. Conspectu Hectoris Achiui perterriti sunt: vt conspectu leonis venatores feram insectantes. *οἱ δ', ὡςτ'* — refer ad 275 *ὣς Δαναοί*. et explenda est comparatio hunc in modum: *οἱ δὲ Δαναοὶ εἶως μεν — ἔποντο — αὐτὰρ τάρβησαν, οὕτως, ὡς κύνες καὶ ἀνέρες ἕπονται — καὶ ταρβοῦνται, ὅτε ἢ ἔλαφον ἢ αἶγα ἐσσεύοντο* etc. Est autem similitudo loci cum illo Λ, 474—482.

272. *ἐσσεύοντο. σεύονται ἐπὶ, διώκουσι.* et *εἰρύσατο*, pro *ἐρύεται.* et mox *ἀπέτραπε* pro *ἀποτρέπει.* Latini in his notionem *τοῦ solet* adiungunt. — 274. *οὐδ' ἄρα τε αἴσιμον ἦεν. οὐδέ τε ἄρα necdum sane αἴσιμον ἦν σφιν, οὐκ ἔμελλον κιχεῖν αὐτόν.* Plus tamen est in altero: non fatale erat, vt ipsi illum assequerentur. — 280. *παρὰ ποσὶ κάππεσε θυμός.* antiquo loquendi more, quod postea *ἔπεσε, κατέπεσεν, ἐξέπεσε.*

281—299. Thoas auctor est Achiuis, vt se in castra recipiant; promachis inter-

Digitized by Google

ἐσθλὸς δ' ἐν σταδίῃ· ἀγορῇ δέ ἑ παῦροι Ἀχαιῶν
νίκων, ὁππότε κοῦροι ἐρίσσειαν περὶ μύθων·
ὃς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὦ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
εἶσιν αὖτ' ἐξαῦτις ἀνέστη, Κῆρας ἀλύξας,
Ἕκτωρ· ἦ θήν μιν μάλα ἔλπετο θυμὸς ἑκάστου,
χερσὶν ὑπ' Αἴαντος θανέειν Τελαμωνιάδαο·
ἀλλά τις αὖτε θεῶν ἐρρύσατο καὶ ἐσάωσεν
Ἕκτορ', ὃ δὴ πολλῶν Δαναῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
ὡς καὶ νῦν ἔσσεσθαι ὀΐομαι· οὐ γὰρ ἄτερ γε
Ζηνὸς ἐριγδούπου πρόμος ἵσταται, ὧδε μενοινῶν.
ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
πληθὺν μὲν προτὶ νῆας ἀνώξομεν ἀπονέεσθαι·
αὐτοὶ δ', ὅσσοι ἄριστοι ἐνὶ στρατῷ εὐχόμεθ' εἶναι,

283 ΔΕ ΓΕ 285 ΜΕΤΕΓΕΙΠΕ 288 ΜΑΛΑ ΓΕΛΠΕΤΟ. et f. θυμὸς Ἀχαιοῖς pro ΘΥΜΟΣ ΕΚΑΣΤΟΥ 294 ΕΓΩ ΓΕΙΠΩ vulg. ἐγών.

ea hoſtis impetum a tergo illorum et ante caſtra ſuſtinentibus. De *Thoante* v. B, 638.

283. 4. Magnifica laus Thoantis non modo a virtute, et quidem, ſiue eminus ſiue cominus ἄχοντι vel ἔγχει, eſſet pugnandum, (quam laudem Hector ſibi arrogat H, 238—240.) verum etiam a facundia. ὁππότε κοῦροι ἐρίσσειεν περὶ μύθων. non tam certamine eloquentiae, quam, cuius ſententia reliquos ad aſſenſum pertrahat, in concione populi. cf. Obſſ. — 288. ἔλπετο *putabat vnusquisque eum occiſum*, ſaltem letali vulnere percuſſum *eſſe ab Aiace*. — 293. οὐ γὰρ ἄτερ γε Διὸς (αὐτὸς) ἵσταται πρόμος ὧδε μενοινῶν. *nunc tanto robore et virtute inſtructus*. — 295. Thoas prudenter monet, vt Achiui ordinibus ſeruatis recedant, ne, ingruentibus Troianis turpi fuga diſſi-

Digitized by Google

στείομεν, εἴ κε πρῶτον ἐρύξομεν ἀντιάσαντες,
δούρατ' ἀνασχόμενοι· τὸν δ' οἴω καὶ μεμαῶτα
θυμῷ δείσεσθαι Δαναῶν καταδῦναι ὅμιλον.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
οἱ μὲν ἄρ' ἀμφ' Αἴαντε καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα, [το. 300
Τεῦκρον, Μηριόνην τε, Μέγην τ' ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
υσμίνην ἤρτυνον, ἀριστῆας καλέσαντες,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσιν ἐναντίον· αὐτὰρ ὀπίσσω
ἡ πληθὺς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀπονέοντο. 305
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ
μακρὰ βιβάς· πρόσθεν δὲ κί' αὐτοῦ Φοῖβος Ἀπόλλων,
εἱμένος ὤμοιϊν νεφέλην, ἔχε δ' αἰγίδα θοῦριν,

301 Vulg. Αἴαντα. ΙΔΟΜΕΝΗΑ ΓΑΝΑΚΤΑ 308
ΓΕΙΜΕΝΟΣ

pentur. — 297. στείομεν, εἴ κε. στῶμεν, ὡς, ἵνα, ἐρύξωμεν.

300—327. Thoanti obtemperant Achiui; aliquamdiu fortiter pugnant; tandem terrore ab Apolline incusso fugiunt effuse.

302. *Meriones* Idomenei sodalis. *Meges* Phylei f. (B, 627) ducebat copias ex Dulichio et Echinadibus. — 305. ὀπίσσω ἀπονέοντο. a tergo promachorum, versus naues se recipiebant turmae. — 306. Τρῶες δὲ προὔτυψαν, progressi, cum illos recedere viderent. Magnificum, quod sequitur, phantasma! Praecedit agmen Apollo, Iouis aegidem quatiens: vt sup. Ε, 592 praecedebant Mars et Enyo, et Υ, 94 Athene Achillem. Inuentum hoc debetur fabulis heroicis. Herculi in laboribus obeundis adstabat Minerua, etiam in pugna cum Cycno, cui adstabat curru Mars. — 308. εἱμένος ὤμοιϊν νεφέλην. quorsum nube amictum humeros, h. e. caligine inuolutum, incedentem facit poeta Apollinem? Vtique non eo consilio vt lateat deus nec

Digitized by Google

δεινὴν, ἀμφιδάσειαν, ἀεἰπρεπέ', ἣν ἄρα χαλκεὺς
Ἥφαιστος Διΐ δῶκε φορήμεναι ἐς φόβον ἀνδρῶν·
τὴν ἄρ' ὅγ' ἐν χείρεσσιν ἔχων, ἡγήσατο λαῶν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες· ὦρτο δ' ἀϋτὴ
ἐξεῖ' ἀμφοτέρωθεν· ἀπὸ νευρῆφι δ' ὀϊστοὶ
θρῴσκον· πολλαὶ δὲ δοῦραι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
ἄλλαι μὲν ἐν χροΐ πήγνυτ' Ἀρηϊθόων αἰζηῶν·
πολλαὶ δὲ καὶ μεσσηγύ, πάρος χρόα καλὸν ἐπαυρεῖν,
ἐν γαίῃ ἵσταντο, λιλαιόμεναι χροὸς ἆσαι.
ὄφρα μὲν αἰγίδα χερσὶν ἔχ' ἀτρέμα Φοῖβος Ἀπόλλων,
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤπτετο, πίπτε δὲ λαός·
αὐτὰρ, ἐπεὶ, κατενῶπα ἰδὼν Δαναῶν ταχυπώλων,
εἴσ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἄϋσε μάλα μέγα, τοῖσι δὲ θυμὸν
ἐν στήθεσσιν ἔθελξε, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς.

320 ΚΑΤΕΝΩΠΑ ΓΙΔΩΝ

agnoſcatur; verum ad terrorem iniiciendum ſpectat hoc, vti mox terret aegide vibrata. cf. ad A, 47. — 309. Aegidem ἀμφιδάσειαν propter fimbrias θυσάνους. ſup. 229. non enim eſt h. l. aegis illa, Amaltheae pellis qua manus inuoluerat Iupiter in pugna cum gigantibus, ſed clipeus *a Vulcano fabricatus*, adeoque ex aere ſeu auro, v. 310. — δῶκε Φορήμεναι. *dederat*: inuoluit h. l. alterum: *fabricauerat* in vſum Iouis. — 312. Ἀργεῖοι nunc ſunt promachi, qui denſo agmine ſtant et Troianam aciem ſuſtinent ingruentem. — 313. 4. ὀϊστοὶ δὲ ἀπέθρωσκον νευρῆφι, ἀπὸ τῆς νευρῆς. v. Obſſ. — 316. 317. Iam ſup. vidimus Λ, 572. 573.

320. 1. 2. Concutiendo clipeo inprimis terrorem iniectum eſſe in aperto eſt; ſcilicet ſplendore metalli praeſtringente oculos. κατενῶπα ἰδὼν Δαναῶν declarat ſimul adſpectu et intutu oculorum deum augere terrorem, tandem etiam voci-

Digitized by Google

οἱ δ', ὥστ' ἠὲ βοῶν ἀγέλην, ἢ πῶϋ μέγ' οἰῶν
θῆρε δύω κλονέωσι, μελαίνης νυκτὸς ἀμολγῷ,
ἐλθόντ' ἐξαπίνης, σημάντορος οὐ παρεόντος·
ὣς ἐφόβηθεν Ἀχαιοὶ ἀναλκίδες· ἐν γὰρ Ἀπόλλων
ἧκε Φόβον, Τρωσὶ δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζεν.
ἔνθα δ' ἀνὴρ ἕλεν ἄνδρα, κεδασθείσης ὑσμίνης·
Ἕκτωρ μὲν Στιχίον τε καὶ Ἀρκεσίλαον ἔπεφνε,
τὸν μέν, Βοιωτῶν ἡγήτορα χαλκοχιτώνων·
τὸν δὲ, Μενεσθῆος μεγαθύμου πιστὸν ἑταῖρον.
Αἰνείας δὲ Μέδοντα καὶ Ἴασον ἐξενάριξεν·
ἤτοι ὁ μὲν νόθος υἱὸς Ὀιλῆος θείοιο
ἔσκε Μέδων, Αἴαντος ἀδελφεός· αὐτὰρ ἔναιεν
ἐν Φυλάκῃ, γαίης ἄπο πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς

324 Vulg. κλονέουσι

feratione. ἐπεὶ σεῖσε ſcil. τὴν αἰγίδα, — τοῖσι δὲ eſt apodoſis; pro ἔθελξεν αὐτοῖς τὸν θυμὸν, αὐτούς. iniecit pauorem. θέλγειν dicuntur ea, quae viribus ſubductis eneruant. v. ad M, 255. — 323. οἱ δὲ — Ἀχαιοὶ 326. Plena comparatio ita ſe haberet: οἱ Ἀχαιοὶ ἐφοβήθησαν, diſperſi fugiebant, ὡς βοῶν ἀγέλη ἢ πῶϋ οἰῶν φοβεῖται, ὅτε θῆρε δύω κλονέουσιν αὐτό.

324. θῆρε δύω. leones: tanquam nobilius genus ferarum. νυκτὸς ἀμολγῷ. pro nocte omnino, et σημάντωρ pro paſtore. v. Obſſ.

328—342. Fit caedes promiſcua, pugna in pluribus locis facta. — 329. *Stichius*, inter duces Athenienſium cum Meneſtheo: ſup. N, 195. 6. 690. 1. De Meneſtheo v. ad B, 552. *Arceſilaus* ex Boeotorum ducibus B, 495. — 332. *Medon* et *Iaſus*. De *Medonte* dictum iam ad N, 694. vbi hi iidem verſus legebantur. *Iaſus* Athenienſium ductor, Spheli f. Bucoli n. hoc vno loco memoratur.

Digitized by Google

γνωτὸν μητρυιῆς Ἐριώπιδος, ἣν ἔχ' Ὀϊλεύς·
Ἴασος αὖτ' ἀρχὸς μὲν Ἀθηναίων ἐτέτυκτο,
υἱὸς δὲ Σφήλοιο καλέσκετο Βουκολίδαο.
Μηκιστῆ δ' ἔλε Πουλυδάμας, Ἐχίον δὲ Πολίτης
πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ, Κλονίον δ' ἕλε δῖος Ἀγήνωρ·
Δηΐοχον δὲ Πάρις βάλε νείατον ὦμον ὄπισθε,
φεύγοντ', ἐν προμάχοισι, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν.
Ὄφρ' οἱ τοὺς ἐνάριζον ἀπ' ἔντεα, τόφρα δ' Ἀχαιοὶ
τάφρῳ καὶ σκολόπεσσιν ἐνιπλήξαντες ὀρυκτῇ,
ἔνθα καὶ ἔνθα φέβοντο· δύοντο δὲ τεῖχος ἀνάγκῃ·
Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μαιρὸν ἀΰσας,
πυσὶν ἐπισσεύεσθαι, ἐᾷν δ' ἔναρα βροτόεντα·
Ὅν δ' ἂν ἐγὼ ἀπάνευθε νεῶν ἐτέρωθι νοήσω,
αὐτοῦ οἱ θάνατον μητίσομαι, οὐδέ νυ τόν γε
γνωτοί τε γνωταί τε πυρὸς λελάχωσι θανόντα,
ἀλλὰ κύνες ἐρύουσι πρὸ ἄστεος ἡμετέροιο.
Ὣς εἰπὼν, μάστιγι κατωμαδὸν ἤλασεν ἵππους,

348 Vulg. ἐγὼν 349 FOI 351 FEPTOTΣI ΠPO FAΣTEOΣ 352 FEIΠΩN

339. *Meciſteus* obſcurus, et diuerſus a Meciſteo Argiuo ex Talaionidis (de eo v. ad B, 566.) Erat filius Echii Θ, 333. N, 422. *Echius* hic alius quam Meciſtei pater modo memoratus. — 340. πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ, in promachis ante aciem. *Clonius* eſt inter duces Boeotorum B, 495. *Agenor* ex Antenoris filiis: Λ, 59. — 341. *Deiochus* hoc vno loco memoratus.

343—366. Fuga Achiuî effuſa in caſtra irruunt; Hector Troianos, vt inſequantur, hortatur, proruto vallo expletur foſſa, vt traiici poſſit.

350. οὐδὲ τόνγε — πυρὸς λελάχωσι, *participem facient rogi*, ſ. honoris fu-

Digitized by Google

κεκλόμενος Τρώεσσιν, ἐπὶ στίχας· οἱ δὲ, σὺν αὐτῷ
πάντες, ὁμοκλήσαντες, ἔχον ἐρυσάρματας ἵππους,
ἠχῇ θεσπεσίῃ· προπάροιθε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων
ῥεῖ᾽ ἔχθας καπέτοιο βαθείης ποσσὶν ἐρείπων
ἐς μέσσον κατέβαλλε· γεφύρωσεν δὲ κέλευθον
μακρὴν, ἠδ᾽ εὐρεῖαν, ὅσον τ᾽ ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ
γίγνεται, ὁππότ᾽ ἀνὴρ σθένεος πειρώμενος ἧσει.
τῇ ῥ᾽ οἵγε προχέοντο Φαλαγγηδὸν, πρὸ δ᾽ Ἀπόλλων,
αἰγίδ᾽ ἔχων ἐρίτιμον· ἔρειπε δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν
ῥεῖα μάλ᾽, ὡς ὅτε τις ψάμαθον παίῃς ἄγχι θαλάσσης,
ὅστ᾽, ἐπεὶ οὖν ποιήσῃ ἀθύρματα νηπιέῃσιν,
αὖψ αὖτις συνέχευε ποσὶ καὶ χερσὶν, ἀθύρων.
ὣς ῥα σὺ, ἧϊε Φοῖβε, πολὺν κάματον καὶ ὀϊζὺν
σύγχεας Ἀργείων, αὐτοῖσι δὲ φῦζαν ἐνῶρσας.

353 Vulg. Τρώεσσι κατὰ στίχας. 354 ΕΧΟΝ ΓΕΡΥΣΑΡΜΑΤΑΣ 355 ΓΗΧΗΙ 363 Vulg. ποιήσει

nebris; non impertient eum iuſta ſepultura. — 354. ἔχον ἵππους. ἤλαυνον. vt toties. Quod Apollo 355 vallum deiicit, foſſam aequat humo, et quod facit id facillima opera 362 praeclara ſunt, ad eleuandum humanum opus et declarandum numen; inprimis ſi inemineris μέγαν πόνον Ἀχαιῶν ſup. H et M pr. Dii autem omnia conſilia exſequuntur *facile*. ῥεῖα. vt ſup. K, 556. Heſiod. Ἔργ. pr. Pindar. P. IX, 119. et multis locis. — 358. ἐγεφύρωσεν ὁδὸν μακρὴν ἠδ᾽ εὐρεῖαν (ἐπὶ τόσον) ἐφ᾽ ὅσον τε. pro ὅσον ſimpliciter. viam tam latam, quam qua haſta cum vi emiſſa pertingere poteſt h. e. viam haſtae iactum latam. Ita Φαλαγγηδὸν, *turmatim*, incedere poterant Troiani. — 363. νηπιέῃσι. ἐν νηπιέῃ, νηπίως, *puerilìter*. v. Obſſ. — 365. ἧϊε Φοῖβε, *iaculator Apollo*. vulgo redditur; nec melius

Ὡς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες,
ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι, καὶ πᾶσι θεοῖσι
χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος·
Νέστωρ αὖτε μάλιστα Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
εὔχετο, χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα·
Ζεῦ πάτερ, εἴποτέ τίς τοι ἐν Ἀργεῖ περ πολυπύρῳ,
ἢ βοὸς, ἢ ὄϊος κατὰ πίονα μηρία καίων,
εὔχετο νοστῆσαι, σὺ δ' ὑπέσχεο καὶ κατένευσας·
τῶν μνῆσαι, καὶ ἄμυνον, Ὀλύμπιε, νηλεὲς ἦμαρ·
μηδ' οὕτω Τρώεσσιν ἔα δάμνασθαι Ἀχαιούς.
Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· μέγα δ' ἔκτυπε μητιέτα Ζεὺς,
ἀρᾴων αἴσιον Νηληϊάδαο γέροντος.
Τρῶες δ', ὡς ἐπύθοντο Διὸς νόον αἰγιόχοιο,
μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.

quid pro explorato conſtat, v. Obſſ.

367—389. Achiui ad naves conſiſtunt, implorant deorum opem, et inter eos Neſtor; Iupiter tonat; Troiani omen ad ſe pertinere rati, tanto concitatius irruunt; Achiui de nauibus pugnant. — 367. ὣς οἱ μὲν — Parum commoda eſt iunctura: Cum Achiui fugientes peruenissent ad naues ſuas, ſubſtiterunt. Poteſt forte molliri, ſi ὣς accipiamus pro ἕως. Φύζαν ἐνῶρσας. ἕως μὲν —

372—376. Precatur Neſtor Iouem per ſacra pro reditu facta ante expeditionem. — 374. σὺ δ' ὑπέσχεο καὶ κατένευσας pro, *et ſi tu eius preces exaudieras.* — 375. νηλεὲς ἦμαρ, antiqua loquendi forma, iam vidimus Λ, 484.

378. ἀρᾴων αἴσιον. Poteſt *exaudiens* reddi, et ſimpliciter *audiens;* omen autem per ſe eſt fauſtum Neſtori, v. Obſſ. — 379. ἐπύθοντο Διὸς νόον vt ſup. 242 et al. voluntatem per tonitru declaratam; oſcentum quod

Digitized by Google

οἱ δ', ὥστε μέγα κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο
νηὸς ὑπὲρ τοίχων καταβήσεται, ὁππότ' ἐπείγῃ
ἰς ἀνέμου· ἡ γάρ τε μάλιστά γε κύματ' ὀφέλλει·
ὡς Τρῶες μεγάλῃ ἰαχῇ κατὰ τεῖχος ἔβαινον.
ἵππους δ' εἰσελάσαντες, ἐπὶ πρύμνῃσι μάχοντο,
ἔγχεσιν ἀμφιγύοις αὐτοσχεδὸν, οἱ μὲν ἀφ' ἵππων,
οἱ δ' ἀπὸ νηῶν ὕψι μελαινάων, ἐπιβάντες,
μακροῖσι ξυστοῖσι, τά ῥά σφ' ἐπὶ νηυσὶν ἔκειτο
ναύμαχα, κολλήεντα, κατὰ στόμα εἰμένα χαλκῷ.
Πάτροκλος δ', εἵως μὲν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε

383 ΓΙΣ ΓΕΙΜΕΝΑ 384 ΓΙΑΧΗΙ 389 ΚΑΤΑ ΣΤΟΜΑ

Ibi fauſtum eſſe cenſebant, infauſtum hoſtibus.

381. Comparatio fit inter fluctus nauis latera ſuperantes magno cum fragore, et Troianos in vallum magna cum vociferatione irruentes. οἱ δὲ Τρῶες ὑπερέβησαν τὸ τεῖχος, ὡς παφλάζοντα κύματα. — εὐρύπορος pro εὐρεῖα θάλασσα. — 382. ὥστε — ὑπὲρ τοίχων καταβήσεται ſc. ἔνδον εἰς νῆα. eſt plenius dictum quam ὑπερβαίνει τοίχους. Sup. N, 50 et 87 erat οἱ μέγα τεῖχος ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ. Futurum καταβήσεται ſolito more pro aoriſto ac praeſenti: καταβήσηται ἦν. — 386. οἱ μὲν ἀφ' ἵππων. difficultatem pugnae talis, curribus admotis viderunt veteres grammatici, cum equi pugnantium de nauibus telis fuiſſent petiti. Putarunt ergo equos auerſos et ad vrbem conuerſos ſtetiſſe. Praeſtat dicere: aut minus accurate haec eſſe narrata, aut eſſe truncata, aut eſſe interpolata. v. Obſſ. — 387. ἐπιβάντες ſc. αὐτὰς, ſeiunctim ſcripſi.

390—404. Patroclus, appropinquante in ipſis caſtris pugna, relicto Eurypylo ad Achillem properat, an forte ad ſubueniendum Achivis ille permoueri poſſit. Redit narratio ad Λ, 805

Digitized by Google

τείχεος ἀμφεμάχοντο, θοάων ἔκτοθι νηῶν,
τόφρ' ὅγ' ἐνὶ κλισίῃ ἀγαπήνορος Εὐρυπύλοιο
ἧστό τε, καὶ τὸν ἔτερπε λόγοις, ἐπὶ δ' ἕλκεϊ λυγρῷ
φάρμακ' ἀκήματ' ἔπασσε μελαινάων ὀδυνάων·
αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησε
Τρῶας, ἀταὶρ Δαναῶν γένετο ἰαχή τε φόβος τε,
ἤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὃ πεπλήγετο μηρὼ
χερσὶ καταπρηνέσσ'· ὀλοφυρόμενος δὲ προσηύδα·

Εὐρύπυλ', οὐκέτι τοι δύναμαι, χατέοντί περ ἔμπης,
ἐνθάδε παρμενέμεν· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν·
ἀλλά σὲ μὲν θεράπων ποτιτερπέτω· αὐτὰρ ἔγωγε
σπεύσομαι εἰς Ἀχιλῆα, ἵν' ὀτρύνω πολεμίζειν.
τίς δ' οἶδ', εἴ κεν οἱ, σὺν δαίμονι, θυμὸν ὀρίνω
παρειπών; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου.

Τὸν μὲν ἄρ' ὣς εἰπόντα πόδες φέρον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ

396 ΓΕΝΕΤΟ ΓΙΑΧΗ ΤΙΣ ΓΟΙΔ' ΕΙ ΚΕ ΓΟΙ 398 Vulg. δ' ἔπος ηὔδα. 403 404 ΠΑΡΓΕΙΠΩΝ 405 ΓΕΙΠΟΝΤΑ

ad f. vbi v. ad 803. Omnino ab hoc inde loco tanquam in dramate paratur ἡ περιπέτεια.

390. Patrocli indolem mitem et humanitatis ſenſu perfuſam recte Koeppen et h. l. commendabat. v. ſup. ad Λ, 803. — 391. θοάων ἔκτοθι νηῶν longe a nauium ſtatione, antequam ad eam eſſet peruentum, dum pugnabant circa vallum; — 394. φάρμακ' ἔπασσε, ἐπέπασσεν ἕλκει, ſi proprie dixit, ſunt plantae et radices contuſae. — 395. τεῖχος ἐπεσσυμένους, in caſtra irrumpentes.

403. σὺν δαίμονι. *deo annuente. propitio.* — 404. παρειπὼν, παρηγορῶν, *monendo* et hortando. ἀγαθὸν δέ ἐστι, τὸν ἑταῖρου παραφάσθαι. παρειπεῖν.

405—418. Pugna ad naves diu aequa vtrinque virtute et ſortuna ſit; neque

Τρῶας ἐπερχομένους μένον ἔμπεδον, οὐδὲ δύναντο,
παυροτέρους περ ἐόντας, ἀπώσασθαι παρὰ νηῶν·
οὐδέ ποτε Τρῶες Δαναῶν ἐδύναντο φάλαγγας
ῥηξάμενοι, κλισίῃσι μιγήμεναι, οὐδὲ νέεσσιν.
ἀλλ' ὥστε σταθμὴ δόρυ νήϊον ἐξιθύνει
τέκτονος ἐν παλάμῃσι δαήμονος, ὅς ῥά τε πάσης
εὖ εἰδῇ σοφίης, ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης·
ὣς μὲν τῶν ἐπὶ ἶσα μάχη τέτατο πτόλεμός τε.
ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλῃσι μάχην ἐμάχοντο νέεσσιν·
Ἕκτωρ δ' αἰντ' Αἴαντος ἐείσατο κυδαλίμοιο.
τὼ δὲ μιῆς περὶ νηὸς ἔχον πόνον, οὐδὲ δύναντο
οὔθ' ὁ τὸν ἐξελάσαι, καὶ ἐνιπρῆσαι πυρὶ νῆα,
οὔθ' ὁ τὸν ἀψ ὤσασθαι, ἐπεί ῥ' ἐπέλασσέ γε δαίμων.
ἔνθ' υἱὸν Κλυτίοιο Καλήτορα Φαίδιμος Αἴας,
πῦρ ἐς νῆα φέροντα, κατὰ στῆθος βάλε δουρί·

408 Vulg. οὔτε ποτὲ 412 ΓΕΙΔΗΙ 413 ΕΠΙ ΓΙΣΑ
416 Vulg. οὐδ' ἐδύναντο 417 Vulg. νῆας

Hector aut Aiax loco cedunt. — Redit ad Patroclum narratio rhapsodia Π, pr.

410. Pugna in neutram partem inclinata, sed vtrinque aequalis, Achiuis ante nauium ordinem in statu manentibus, comparatur *cum trabe* ad amussim aequata et dolata. Inuersa oratio et ornata. Eadem res comparatione cum lance illustrata erat M, 433 sqq. Quod δόρυ non quodcunque sed νήϊον memorat, poetam decet: cui quam maxime ad indiuidua et singularia est deueniendum. — 413. ἐπιτέτατο ἶσα, ἴσως. v. Obss. — 418. ἐπεί ῥ' ἐπέλασσέ γε δαίμων antique, pro, ἐπελάσθη. ἐπεὶ ἐφάρμα ὁ Ἕκτωρ.

419 — 435. Caletorem Aiax, Lycophronem Hector necant. *Caletor* Clytii f. ἀνεψιὸς Hectoris 422. De

δύπησεν δὲ πεσὼν, δαλὸς δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Ἕκτωρ δ' ὡς ἐνόησεν ἀνεψιὸν ὀφθαλμοῖσιν
ἐν κονίῃσι πεσόντα, νεὸς προπάροιθε μελαίνης,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
μὴ δή πω χάζεσθε μάχης ἐν στείνει τῷδε·
ἀλλ' υἷα Κλυτίοιο σαώσατε, μή μιν Ἀχαιοὶ
τεύχεα συλήσωσι, νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα.
Ὡς εἰπὼν, Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
τοῦ μὲν ἅμαρθ'· ὁ δ' ἔπειτα Λυκόφρονα, Μάστορος υἱόν,
Αἴαντος θεράποντα, Κυθήριον, ὅς ῥα παρ' αὐτῷ
ναῖ', ἐπεὶ ἄνδρα κατέκτα Κυθήροισι ζαθέοισι·
τὸν ῥ' ἔβαλε κεφαλὴν ὑπὲρ οὔατος ὀξεῖ χαλκῷ,
ἐσταότ' ἄγχ' Αἴαντος· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
πὶς ἀπὸ πρύμνης χαμάδις πέσε· λῦντο δὲ γυῖα,
Αἴας δ' ἐρρίγησε, κασίγνητον δὲ προσηύδα·
Τεῦκρε πέπον, δὴ νῶϊν ἀπέκτατο πιστὸς ἑταῖρος
Μαστορίδης, ὃν νῶϊ, Κυθηρόθεν ἔνδον ἐόντα,
ἶσα φίλοισι τοκεῦσιν ἐτίομεν ἐν μεγάροισι·

421 ΔΕ FOI FΙΣΑ 423 Vulg. νιὼς 429 ΓΕΙΠΩΝ 439

Clytio v. ad Γ, 147. — 426. ἐν στείνει τῷδε dum pugna fit ad vnam maxime nauem, conglobatis ordinibus, nec hoſte recedente. cf. V. L. — 428. νεῶν ἐν ἀγῶνι. in ſtatione ipſa nauium. v. Obſſ.

430. *Lycophron*, Maſtoris f. *Cytheris* inſula oriundus. Nil praeterea de homine tenetur.

436—441. Caeſo Lycophrone, Maſtoris f. Aiax Teucrum ad ſe vocat, vt arcu in hoſtem vtatur. — 438. ἔνδον ἐόντα. *domi*. Cytheris in domum noſtram

τὸν δ' Ἕκτωρ μεγάθυμος ἀπέκτανε. ποῦ νύ τοι ἰὴ ἀκύμοροι καὶ τόξον, ὅ τοι πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων;

Ὣς φάθ'· ὁ δὲ ξυνέηκε· θεὼν δέ οἱ ἄγχι παρέστη, τόξον ἔχων ἐν χειρὶ παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρην ἰοδόκον· μάλα δ' ὦκα βέλεα Τρώεσσιν ἐφίει· καί ῥ' ἔβαλε Κλεῖτον, Πεισήνορος ἀγλαὸν υἱόν, Πουλυδάμαντος ἑταῖρον, ἀγαυοῦ Πανθοίδαο, ἡνία χερσὶν ἔχοντα. ὁ μὲν πεπόνητο καθ' ἵππους· τῇ γὰρ ἔχ', ᾗ ῥα πολὺ πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες, Ἕκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος· τάχα δ' αὐτῷ ἦλθε κακὸν, τό οἱ οὔτις ἐρύκακεν, ἱεμένων πέρ· αὐχένι γάρ οἱ ὄπισθε πολύστονος ἔμπεσεν ἰός·

442 ΔΕ ΓΟΙ 450 ΤΟ ΓΟΙ — ΕΡΥΚΑΚΕ ΓΙΕΜΕΝΩΝ ΠΕΡ 451 ΓΑΡ ΓΟΙ

receptum. — 441. Manifestum h. l. *ab Apolline acceptum arcum* esse simpl. arcum praestantiorem. Veteres τόξον de ipsa arte accipiunt. v. Obss.

442—457. Teucri sagitta transfigitur Clitus, Polydamantis auriga; equos coercet Polydamas, eosque regendos mandat Alcinoo; qui diuersus est ab eo, qui sup. E, 144 Diomedis telo occubuit.

445. *Clitus*, Pisenoris f. aliunde haud notus. auriga *Polydamantis*, Panthoi f. de quo v. ad Λ, 57. — 447. ὁ μὲν πεπόνητο καθ' ἵππους. *occupatus erat in equis regendis*, ἔργον εἶχε περὶ τοὺς ἵππους· τῇ γὰρ ἔχε sc. τοὺς ἵππους, *agebat*, vt centies. — 451. αὐχένι γάρ οἱ ὄπισθεν ἔμπεσεν ἰός. Cum versus naues conuersi essent currus, pectore, non ceruice excipere debuit sagittam. Vt rem expedirent, veteres grammatici in eam rationem inciderunt, vt currus ad terga quidem pugnantium, sed conuersis versus vallum et vrbem frontibus, stetisse putarent. Alii interpolatum esse locum sta-

Digitized by Google

ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι,
κεἰν' ὄχεα κροτέοντες· ἄναξ δ' ἐνόησε τάχιστα
Πουλυδάμας, καὶ πρῶτος ἐναντίος ἦλυθεν ἵππων.
τοὺς μὲν ὄγ' Ἀστυνόῳ, Προτιάονος υἱέϊ, δῶκε·
πολλὰ δ' ἐπώτρυνε σχεδὸν ἴσχειν, εἰσορόωντα,
ἵππους· αὐτὸς δ' αὖτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη.
Τεῦκρος δ' ἄλλον ὀιστὸν ἐφ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
αἴνυτο, καί κεν ἔπαυσε μάχης ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν,
εἴ μιν ἀριστεύοντα βαλὼν ἐξείλετο θυμόν·
ἀλλ' οὐ λῆθε Διὸς πυκινὸν νόον, ὅς ῥ' ἐφύλασσεν
Ἕκτορ', ἀταὶρ Τεῦκρον Τελαμώνιον εὖχος ἀπηύρα,
ὅς οἱ ἐϋστρεφέα νευρὴν ἐν ἀμύμονι τόξῳ
ῥῆξ' ἐπὶ τῷ ἐρύοντι· παρεπλάγχθη δέ οἱ ἄλλῃ
ἰὸς χαλκοβαρὴς, τόξον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Τεῦκρος δ' ἔρριγησε, κασίγνητον δὲ προσηύδα·
Ὦ πόποι, ἦ δὴ πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κείρει

452 ΔΕ FOI 453 ΚΡΟΤΕΟΝΤΕΣ FANAΞ. Male: v. Obſſ. 455 ΗΟ ΓΑΣΤΤΝΟΩΙ. v. Obſſ. 454 Vulg. ἐναντίον 463 ΗΟΣ FOI 464 FEPTONTI — ΔΕ FOI 465 ΔΕ FOI

merunt. v. Obſſ. Equidem ore quoque in hoſtem verſo inſiſtentem currui vulnus in ceruice accipere poſſe video, ſi ille, tanquam auriga, prono in equos capite corpus inflectens haſta deſuper delata in ceruice feritur.

458—476. Teucer alia ſagitta arrepta arcum in Hectorem tendit, rupto neruo ea aberrat: obſtupeſcit ille eo quod inopinanti acciderat.

462. Τεῦκρον — εὖχος ἀπηύρα *ſucceſſum optatum*, vt ſaepe de victoria, de caede hoſtis quem quis petit telo. Iupiter ἔρρηξε νευρὴν ἐν τόξῳ οἱ (Teucro) ἐπερύοντι τόξον τῷ, Hectori. pro κατ' αὐτοῦ. ἐπ' αὐτόν. — 467. ἐπικείρει μή-

δαίμων ἡμετέρης, ὅ τέ μοι βιὸν ἔκβαλε χειρός·
νευρὴν δ' ἐξέρρηξε νεόστροφον, ἣν ἐνέθησα
πρωΐην, ὄφρ' ἀνέχοιτο θαμὰ θρώσκοντας ὀϊστούς. 470
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
ὦ πέπον, ἀλλὰ βιὸν μὲν ἔα καὶ ταρφέας ἰοὺς
κεῖσθαι, ἐπεὶ συνέχευε θεὸς, Δαναοῖσι μεγήρας·
αὐτὰρ χερσὶν ἑλὼν δολιχὸν δόρυ, καὶ σάκος ὤμῳ,
μάρναό τε Τρώεσσι, καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαούς. 475
μὴ μὰν ἀσπουδί γε, δαμασσάμενοί περ, ἕλοιεν
νῆας ἐϋσσέλμους, ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ τόξον μὲν ἐνὶ κλισίῃσιν ἔθηκεν·
αὐτὰρ ὅγ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον·
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὐτυκτον ἔθηκεν, 480
ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·

469 ΗΝ ΓΟΙ 476 Vulg. ἐσπουδεί γε

δεά. vt latini, *praecidere conatum, ſpem, conſilium.* — 470. πρώϊον. πρωΐ, *hoc ipſo mane.* v. Obſſ.

471—483. Aiacis monitu Teucer armis, h. e. haſta cum clipeo, arreptis ſe ei pugnanti adiungit.

473. συνέχευε. ſcil. τὸν βιὸν et τοὺς ἰούς. Dictum non ſatis accurate. Non tam arcum et ſagittas conturbauerat Iupiter, quam *conſilium et conatum ſagittas emittendi*, vel *vſum arcus*. In μεγήρας non eſt argutandum: quod quis alteri negat, recuſat, eum priuat, dicitur μεγαίρειν — φθονεῖν. Etſi per ſe vera et nota ſunt, quae de deorum inuidia narrantur. — 476. μὴ μὰν ſc. φυλασσώμεθα μὰν, μή. *caueamus, ne* — ἀλλὰ μνησώμεθα. cf. Obſſ. — 478. ἐνὶ κλισίῃσι pugnabatur enim ad naues; et inter naues erant κλισίαι, cf. 656. — 479. σάκος τετραθέλυμνον. quaternis coriis ſeu ſtratis laminarum et coriorum indutum.

Digitized by Google

εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
βῆ δ' ἰέναι, μάλα δ' ὦκα θέων Αἴαντι παρέστη.
Ἕκτωρ δ' ὡς εἶδε Τεύκρου βλαφθέντα βέλεμνα,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο μακρὸν αὔσας:
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί,
ἄνέρες ἔστε, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς
πᾶς ἀνὰ γλαφυράς· δὴ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
ἀνδρὸς ἀριστῆος Διόθεν βλαφθέντα βέλεμνα.
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος Διὸς ἀνδράσι γίγνεται ἀλκή,
ἠμὲν ὀτρύνοντος κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυαλίξῃ,
ἠδ' ὅτινας μινύθῃ τε, καὶ οὐκ ἐθέλῃσιν ἀμύνειν·
ὡς νῦν Ἀργείων μινύθει μένος, αὖμμι δ' ἀρήγει.
ἀλλὰ μάχεσθ' ἐπὶ νηυσὶν ἀολλέες· ὃς δέ κεν ὑμέων
βλήμενος, ἠὲ τυπεὶς, θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ,
τεθνάτω· οὔ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης

484 ΓΕΙΔΕ 488 ΓΙΔΟΝ 496 ΟΤ ΓΟΙ ΑΓΕΙΚΕΣ

484—500. Conſpectu rupti arcus Teucri, Hector ferociens Troianos diis tam manifeſte opem ferentibus erectos ad fortiter pugnandum hortatur.

487. μνήσασθε ἀλκῆς, *exſerite* virtutem; vt vidimus: v. c. ad Z, 112. — 490. ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος Διὸς ἀλκή, numen interueniens, vis, potentia. Locus tenendus ad aſſequendum quasnam res diuinitus, Διόθεν, ἐκ Διὸς, *Iouis numine*, euenisse putarent: ſcilicet, ſi rem inſolitam inexpectato et ſine cauſſa apparente fieri viderant. — 491. quos vult reddere ſuperiores pugna, οἷς κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυαλίζει, opp. μινύθειν, quos vinci vult et inferiores eſſe. Eo modo ſolet antiquus ſermo vti vocibus generalibus pro propriis, quas nondum habet; cf. Heſiodus Ἔργ. pr. 5. 6.

494—499. Praeclarae ſententiae. cf. Obſſ. — 496.

τεθνάμεν· ἀλλ' ἄλοχός τε σόη καὶ παῖδες ὀπίσσω,
καὶ οἶκος, καὶ κλῆρος ἀκήρατος· εἴκεν Ἀχαιοὶ
οἴχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Αἴας δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐκέκλετο οἷς ἑταίροισιν·
Αἰδὼς, Ἀργεῖοι· νῦν ἄρκιον, ἢ ἀπολέσθαι,
ἠὲ σαωθῆναι, καὶ ἀπώσασθαι κακὰ νηῶν.
ἦ ἔλπεσθ', ἢν νῆας ἕλῃ κορυθαίολος Ἕκτωρ,
ἐμβαδὸν ἴξεσθαι ἣν πατρίδα γαῖαν ἕκαστος;
ἦ οὐκ ὀτρύνοντος ἀκούετε λαὸν ἅπαντα
Ἕκτορος, ὃς δὴ νῆας ἐνιπρῆσαι μενεαίνει;
οὐ μὰν ἐς γε χορὸν κέλετ' ἐλθέμεν, ἀλλὰ μάχεσθαι.
ἡμῖν δ' οὔτις τοῦδε νόος καὶ μῆτις ἀμείνων,
ἢ αὐτοσχεδίῃ μίξαι χεῖράς τε μένος τε.
βέλτερον, ἢ ἀπολέσθαι ἕνα χρόνον, ἠὲ βιῶναι,

498 ΓΟΙΚΟΣ 500 ΓΕΙΠΩΝ — ΘΥΜΟΝ ΤΕ ΓΕΚΑΣΤΟΥ 501 ΕΚΕΚΛΕΤΟ ΓΟΙΣ 504 ΓΕΛΠΕΣΘ 505 ΓΗΝ — ΓΑΙΑΝ ΓΕΚΑΣΤΟΣ v. Obss. 510 Vulg. αὐτοσχεδίην.

εὖ οἱ ἀεικὲς, ἀπρεπές. v. Obss. — 497. ἐς τὸ ὀπίσω, τὸ μέλλον, σόη ἐστίν. — 498. κλῆρος ἀκήρατος. *intacta*, incolumis, poſſeſſio, ager manet ei ſaluus et tutus ab hoſtili vi.

501—514. Etiam Achiuos adhortatur Aiax ad fortiter reſiſtendum. Praeclarus hic quoque locus.

502. νῦν ἄρκιον, *nunc tempus adeſt*, νῦν καιρός ἐστιν, ἢ ἀπολέσθαι ἠὲ σαωθῆναι — *Vt aut moriamur, aut hoſte a nauibus fugato vitam ſeruemus.* v. Obss. κακὰ pro *incendio* vel *excidio*.

511. Vt verba ſe habent, ne videantur tria poni, iungenda ſunt: βέλτερον, ἢ ἀπολέσθαι ἕνα χρόνον ἠὲ βιῶναι· duo haec ponuntur ab vna parte: *praeſtat periclitari, occubiturus ne*

ἦ δηθὰ στρεύγεσθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
ὧδ' αὖτως παρὰ νηυσὶν, ὑπ' ἀνδράσι χειροτέροισιν.
Ὡς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
ἔνθ' Ἕκτωρ μὲν ἕλε Σχεδίον, Περιμήδεος υἱὸν, 515
ἀρχὸν Φωκήων· Αἴας δ' ἕλε Λαοδάμαντα,
ἡγεμόνα πρυλέων, Ἀντήνορος ἀγλαὸν υἱόν·
Πουλυδάμας δ' Ὦτον Κυλλήνιον ἐξενάριξε,
Φυλείδεω ἕταρον, μεγαθύμων ἀρχὸν Ἐπειῶν.
τῷ δὲ Μέγης ἐπόρουσεν ἰδών· ὁ δ' ὕπαιθα λιάσθη 520
Πουλυδάμας· καὶ τοῦ μὲν ἀπήμβροτεν· οὐ γὰρ Ἀπόλ-
λωνα Πάνθου υἱὸν ἐνὶ προμάχοισι δαμῆναι· [λων

514 ΕΙΠΩΝ — ΘΥΜΟΝ ΤΕ ΕΚΑΣΤΟΥ 520
ΕΠΟΡΟΥΣΕ ΙΔΩΝ

fis an victurus et incolumis abiturus, (βιῶναι incolumem abire et victorem) ab altera ἦ δηθὰ στρεύγεσθαι. *quam diuturna aerumna conſumi.* Conuenit Horatianum: *Horae momento cita mors venit aut victoria laeta.* v. Obſſ. vbi etiam de στρεύγεσθαι.

515 ſqq. Narrantur iam pugnae ſingulares variis modis ornatae: de quibus ſigillatim moniere haud opus eſt.

515. *Schedius*, Perimedis f. inter duces Phocenſium; diuerſus ab alio Schedio, Iphiti filio, qui cum Epiſtropho, fratre, ſummum bebat B, 517. — 516. *Laodamas* vnus ex filiis Antenoris alibi non memoratus; vt nec *Otus* Epeorum dux v. 517. 8. (Inhabitabant autem, quod notum eſt, Epei Elidem Od. N, 275) Megetis, Phylei f. ſodalis. Itaque *Meges* mox 520 in *Polydamantem* irruit; ſed aberrante haſta 523 *Croeſmum* occidit et ſpoliat.

520. ὕπαιθα λιάσθη *ſubter* (h. e. inclinato corpore) *euitauit.* — 521. οὐ γὰρ Ἀπόλλων εἶχε — quare? quia, puto, Panthous vir μαντικὸς erat: v. ſup. Not. F, 146. Vidit quoque Koep-

Digitized by Google

αὐτὰρ ὅγε Κροίσμου στῆθος μέσον οὔτασε δουρί·
δούπησεν δὲ πεσών, ὁ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα.
τόφρα δὲ τῷ ἐπόρουσε Δόλοψ, αἰχμῆς εὖ εἰδώς,
Δαμπετίδης, (ὃν Λάμπος ἐγείνατο, φέρτατος ἀνδρῶν,
Λαομεδοντιάδης, εὖ εἰδότα θούριδος ἀλκῆς·)
ὃς τότε Φυλείδαο μέσον σάκος οὔτασε δουρί,
ἐγγύθεν ὁρμηθείς· πυκινὸς δέ οἱ ἤρκεσε θώρηξ,
τόν ῥ' ἐφόρει γυάλοισιν ἀρηρότα· τόν ποτε Φυλεὺς
ἤγαγεν ἐξ Ἐφύρης, ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.
ξεῖνος γάρ οἱ ἔδωκεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἐϋφήτης,
ἐς πόλεμον φορέειν, δηΐων ἀνδρῶν ἀλεωρήν·
ὃς οἱ καὶ τότε παιδὸς ἀπὸ χροὸς ἤρκεσ' ὀλέθρον.

525 ΓΕΙΔΩΣ 527 ΓΕΙΔΟΤΑ 529 ΔΕ ΓΟΙ
532 ΓΑΡ ΓΟΙ ΕΔΩΚΕ ΓΑΝΑΞ 534 ΙΟΣ ΓΟΙ

pen et laudat Notam ad Virgil. Aen. II, 318. — 524. δούπησε ſc. Κροῖσμος. minus ſuauiter omiſſum ὁ μὲν.

525. In Megetem irruit Dolops Lampi f. Laomedontis nepos. *Lampus* adeo Priami frater ſup. Γ, 147 inter principes memoratus.

529 — 534. *Megetem*, clipeo a Dolope haſta transfixo, tuitus eſt *thorax*: qui propterea narratione facta ornatur: Pater Phyleus eum ab Euphete hoſpite acceperat, cum Ephyrae ad Selleentem Theſprotiae apud eum deuertiſſet. Scilicet, vt ſup. B, 629 vidimus, Phyleus a patre Augea exulare iuſſus Dulichium abierat, eoque etiam Theſprotiam facile adire potuit. — 530. τόν ῥ' ἐφόρει γυάλοισιν ἀρηρότα. h. διὰ γυάλων. ὃς ἦν ἀραρὼς γυάλοισιν qui commiſſus erat canis partibus. Conſtabat thorax partibus cauis binis aut pluribus ad corpus applicandis. — 531. Ephyra ad Selleentem Theſprotiae fl. cf. ſup. ad B, 659. Alii ad Ephyram Elidis retulere. v. Obſſ.

Digitized by Google

τῶ δὲ Μέγης κόρυθος χαλκήρεος ἱπποδασείης
κύμβαχον ἀκρότατον νύξ' ἔγχει ὀξυόεντι,
ῥῆξε δ' ἀφ' ἵππειον λόφον αὐτοῦ· πᾶς δὲ χαμᾶζε
πάπτεσεν ἐν κονίῃσι, νέον φοίνικι φαεινός.
ἕως ὁ τῷ πολέμιζε μένων, ἔτι δ' ἤλπετο νίκην,
τόφρα δέ οἱ Μενέλαος Ἀρηΐος ἦλθεν ἀμύντωρ·
στῆ δ' εὐρὰξ σὺν δουρὶ λαθὼν, βάλε δ' ὦμον ὄπισθεν·
αἰχμὴ δὲ στέρνοιο διέσσυτο μαιμώωσα,
πρώσσω ἰεμένη· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐλιάσθη.
τὼ μὲν ἐεισάσθην χαλκήρεα τεύχε' ἀπ' ὤμων
συλήσειν· Ἕκτωρ δὲ κασιγνήτοισι κέλευε
πᾶσι μάλα, πρῶτον δ' Ἰκεταονίδην ἐγένιπτεν,

539 ΕΤΙ Δ ΕΛΠΕΤΟ. v. Obſſ. em. πολέμιζε, μένων δ' ἔτι ἤλπετο 540 ΔΕ ΟΙ 543 ΓΙΕΜΕΝΗ

535—543. Meges Dolo- traiecit vt per pectus exiret, pis ſummam galeam haſta percutit, Menelaus autem ſubueniens Dolopem a tergo traiicit. — 536. κύμβαχον ἀκρότατον. ſuperiorem galeae partem conuexam cui inerat conus cum criſta. — Obſerua 538 pilos equinos, h. l. pro criſtis, iam illo tempore rubro colore infectos. — 534. ὃς (ϑώρηξ) καὶ ἀπήρκεσε τότε ὄλεθρον ἀπὸ χροὸς τοῦ παιδός οἱ ὄντος, τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. Megetis, qui Phylei filius erat. — 541. εὐρὰξ *a latere*: Si humerum a tergo, ὄπισθεν, haſta *emiſſa*, βάλε, non a latere ſtare et ex obliquo iaculari potuit, ſed, poſtquam a latere Dolopem circumuenerat, a tergo iaculari. v. Obſſ. — 543. πρηνὴς ἐλιάσθη. h. l. ſimpliciter ἐκλίνετο. praeceps prolapſus eſt. — 544. τὼ μὲν, *Menelaus* et *Meges* ἐεισάσθην *irruunt, aduolant*. v. Obſſ.

544—559. Menelaus et Meges irruerant ad Dolopem caeſum ſpoliandum; ad quem tutandum adſumto Melanippo approperat Hector.

546. *Melanippus*, Hice-

ἴφθιμον Μελάνιππον· ὁ δ' ὄφρα μὲν εἰλίποδας βοῦς
βόσκ' ἐν Περκώτῃ, δηΐων ἀπὸ νόσφιν ἐόντων·
αὐταὶρ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἦλυθον ἀμφιέλισσαι,
ἂψ εἰς Ἴλιον ἦλθε, μετέπρεπε δὲ Τρώεσσι·
ναῖε δὲ παὶρ Πριάμῳ· ὁ δέ μιν τίεν ἶσα τέκεσσι·
τὸν ῥ' Ἕκτωρ ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·

Οὕτω δή, Μελάνιππε, μεθήσομεν; οὐδέ νύ σοί περ
ἐντρέπεται φίλον ἦτορ, ἀνεψιοῦ κταμένοιο;
οὐχ' ὁράας, οἷον Δόλοπος περὶ τεύχε' ἕπουσιν;
ἀλλ' ἕπευ· οὐ γὰρ ἔτ' ἐστὶν ἀποστάδὸν Ἀργείοισι
μάρνασθαι, πρίν γ' ἠὲ κατακτάμεν, ἠὲ κατ' ἄκρης

549 ΑΜΦΙΓΕΛΙΣΣΑΙ 550 ΕΣ ΓΙΛΙΟΝ 551 ΤΙΕ ΓΙΣΑ 552 ΕΝΕΝΙΠΤΕ ΓΕΠΟΣ

taonis f. qui Priami frater erat, Υ, 238. pascere greges ad Percoten iussus e more istorum temporum. *Percote* ad Hellespontum. v. ad B, 835 et Λ, 229.

547. ὁ δ' ὄφρα μὲν. h. l. pro τόφρα ὄφρα. τέως. adhuc. — 551. μὶν etsi nepotem ex fratre.

553. μεθήσομεν l. absolute, vt v. c. K, 121 l. sc. τὸν νεκρὸν τοῦ Δόλοπος consanguinei: quod contextum docet. — 554. ἀνεψιοῦ proprie h. l. de patrueli. Vt fratres erant Lampus, Hicetaon, Priamus, ita Dolops, Melanippus, Hector, eorum filii, inter se patruelis f. qui Priami frater eles. — 555. περὶ τεύχε' ἕπουσι. περιέπουσιν. in iis occupati sunt sc. spoliandis. v. Obss. — 556. ἀποστάδὸν μάχεσθαι. *telis eminus iactis*, sed cominus, vt robore ac vi eos loco pellamus; nam vt sit dictum pro ἀποστῆναι τοῦ μάχεσθαι, vix grammatice fieri posse censeo; etsi sane conueniret cum seqq. *non a pugna cessare licebit* (χάζεσθαι, μεθίσθαι) *ante quam aut nos profligauerimus illos, aut illi Ilium ceperint*: et Sch. B. reddit: ἀποστατεῖν μάχης. — 557. Supple: ἀποστάδὸν μάχεσθαι (πρὶν,) πρίν γ' ἠὲ (ἡμᾶς) κατακτά-

Ἴλιον αἰπεινὴν ἑλέειν, κτάσθαι τε πολίτας.
Ὡς εἰπὼν, ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς.
Ἀργείους δ' ὤτρυνε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἐστὲ, καὶ αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ,
ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι, ἠὲ πέφανται·
φευγόντων δ' οὔτ' ἄρ κλέος ὄρνυται, οὔτε τις ἀλκή.
Ὡς ἔφαθ'· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενέαινον·
ἐν θυμῷ δὲ βάλοντο ἔπος· φραίξαντο δὲ νῆας
ἔγχεϊ χαλκείῳ· ἐπὶ δὲ Ζεὺς Τρῶας ἔγειρεν.
Ἀντίλοχον δ' ὤτρυνε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Ἀντίλοχ', οὔτις σεῖο νεώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν
οὔτε ποσὶν θάσσων, οὔτ' ἄλκιμος, ὡς σὺ, μάχεσθαι·

558 ΓΙΛΙΟΝ 559 ΓΕΙΠΩΝ — ΗΕΣΠΕΤΟ ΓΙΣΟΘΕΟΣ 566 ΒΑΛΟΝΤΟ ΓΕΠΟΣ

μεν (αὐτοὺς), ἠὲ (αὐτοὺς, τοὺς Ἀργείους) ἑλέειν Ἴλιον καὶ κτείνειν τοὺς Τρῶας.

560—567. Aiacis hortatu nec minus Achiui inflammantur. ἐνθέσθε αἰδῶ θυμῷ. εἰς θυμὸν v. Obſſ. — 563. αἰδομένων et, cum effectu, pugnantium fortiter infamiae metu, nunquam fit tanta et tam foeda ſtrages quam turpiter fugientium. — 564. οὔτε τις ἀλκή, h. e. ἀσθενεῖς εἰσι. — 565. ἀλέξασθαι ſc. ἀλλήλοις ex 562. quod alibi adiicitur vt Γ, 9. — 567. ἔγχεϊ χαλκείῳ. ipſi ante naves ſtantes armati: ſeu protendendo haſtas et obuertendo ſcuta.

568—578. Menelai hortatu Antilochus ante aciem proſiliens Melanippum cum Hectore incedentem haſtą traiicit; at idem ad corpus Melanippi ſpoliandum advolans ab Hectore fugatus ad ſuos ordines ſe recipit — 591.

569. 570. Ad procurrendum ante aciem et haſta iacta celeriter ad ordines recipiendum ſe corporis agi-

Digitized by Google

εἴ τινά που Τρώων ἐξαλμενος ἄνδρα βάλοισθα. 571
Ὡς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἀπέσσυτο, τὸν δ' ὀρόθυνεν·
ἐκ δ' ἔθορε προμάχων, καὶ ἀκόντισε δουρὶ Φαεινῷ,
ἀμφὶ ξ παπτήνας· ὑπὸ δὲ Τρῶες κεκάδοντο,
ἀνδρὸς ἀκοντίσσαντος· ὁ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἧκεν· 575
ἀλλ' Ἱκεταόνος υἱὸν ὑπέρθυμον Μελάνιππον,
νισσόμενον πόλεμόνδε βάλε στῆθος παρὰ μαζόν·
δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δε τεύχε' ἐπ' αὐτῷ·
Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε, κύων ὡς, ὅστ' ἐπὶ νεβρῷ
βλημένῳ ἀΐξῃ, τόν τ' ἐξ εὐνῆφι θορόντα 580
θηρητὴρ ἐτύχησε βαλὼν, ὑπέλυσε δὲ γυῖα·
ὣς ἐπὶ σοὶ, Μελάνιππε, θόρ' Ἀντίλοχος μενεχάρμης,
τεύχεα συλήσων· ἀλλ' οὐ λάθεν Ἕκτορα δῖον,
ὅς ῥά οἱ ἀντίος ἦλθε, θέων ἀνὰ δηϊοτῆτα·
Ἀντίλοχος δ' οὐ μεῖνε, θοός περ ἐὼν πολεμιστὴς, 585
ἀλλ' ὄγ' ἄρ' ἔτρεσε, θηρὶ κακὸν ῥέξαντι ἐοικὼς,
ὅστε κύνα κτείνας, ἢ βουκόλον, ἀμφὶ βόεσσι,

571 Vulg. βάλησθα 572 FEIΠΩN 574 ΛMΦI FE
584 ΙΟΣ PA FOI 586 PEΞANTI FEFOIKΩΣ

litate opus erat, adeoque inuentute. — 571. εἴ τινα. ſ. *Vtinam ferias:* ſ. *vide an ferire poſſis.* Latinis: *Quid? ſi ferias* — v. Obſſ.

573. Antilochus ἔκθορε προμάχων *procurrendo.* — 577. νισσόμενον πόλεμόνδε. non, primum in pugnam prodeuntem, ſed cum Hectore ad Dolopis corpus tuendum in mediam pugnam procedentem ſup. 559. — 580. τόν τε βαλὼν ἐτύχησεν. ἔτυχεν αὐτοῦ. v. Obſſ. — 584. θέων ἀνὰ δηϊοτῆτα, ἀνὰ μάχην, μαχομένους, *inter turmas pugnantium.* — 585. θοὸς non *celer*, ſed *acer. alacer.* — 586. κακὸν ῥέξαντι *caede facta.* ſi laniauit aut pecudem aut paſtorem.

Digitized by Google

φεύγει, πρίν περ ὅμιλον ἀολλισθήμεναι ἀνδρῶν·
ὣς τρέσε Νεστορίδης· ἐπὶ δὲ Τρῶές τε καὶ Ἕκτωρ
ἠχῇ θεσπεσίῃ βέλεα στονόεντα χέοντο·
στῆ δὲ μεταστρεφθεὶς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων.
Τρῶες δὲ, λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισι,
νηυσὶν ἐπεσσεύοντο, Διὸς δὲ τέλειον ἐφετμὰς·
ὃς σφισιν αἰὲν ἔγειρε μένος μέγα, θέλγε δὲ θυμὸν
Ἀργείων, καὶ κῦδος ἀπαίνυτο· τοὺς δ' ὀρόθυνεν.
Ἕκτορι γάρ οἱ θυμὸς ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι
Πριαμίδῃ, ἵνα νηυσὶ κορωνίσι θεσπιδαὲς πῦρ
ἐμβάλῃ ἀκάματον, Θέτιδος δ' ἐξαίσιον ἀρὴν
πᾶσαν ἐπικρήηνε. τὸ γὰρ μένε μητιέτα Ζεύς,
πρὶς καιομένης σέλας ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.

590 ΓΗΧΗΙ 591 ΗΚΕΤΟ ΓΕΘΝΟΣ 592 ΛΕΙΟΤΣΙ ΓΕΓΟΙΚΟΤΕΣ 593 Vulg. δ' ἐτέλειον 596 ΓΑΡ ΓΟΙ 600 ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ ΓΙΔΕΣΘΑΙ

592—658. Ioue id agente, vt, Achillis vlciſcendi cauſſa, Achiui in ſummum diſcrimen adducerentur, Troiani cum Hectore omni vi annixi tandem Achiuos pone primum nauium ordinem ſe recipere cogunt. Variis modis haec ornantur a poeta. Et primo quidem 594—604 Iouis conſilium luculenter exponitur.

593. Διὸς δὲ τέλειον ἐφετμὰς, reuocat animum ad conſilium totius operis: quod ſtatim ſub pr. videramus: Διὸς δὲ τελείετο βουλή. ad q. l. vide. Cuius rei reſpectu, omnino hic locus eſt claſſicus ſecundum alterum N, 347 et ſup. O, 63 ſq.

598. Θέτιδος δ' ἐξαίσιον ἀρὴν πᾶσαν (reſpectu libri A, 523.) ἐπικρήνειε. ἐπιτελέσειε. *id, quod Thetis ab eo ſupplex flagitauerat, arduum quiddam.* cf. Obſſ.

599. τὸ γὰρ μένε, expectabat tanquam finem, ex quo rerum omnium alius

ἐκ γὰρ δὴ τοῦ ἔμελλε παλίωξιν παρὰ νηῶν
θησέμεναι Τρώων, Δαναοῖσι δὲ κῦδος ὀρέξαι.
τὰ Φρονέων, νήεσσιν ἐπὶ γλαφυρῇσιν ἔγειρεν
Ἕκτορα Πριαμίδην, μάλα περ μεμαῶτα καὶ αὐτόν.
μαίνετο δ', ὡς ὅτ' Ἄρης ἐγχέσπαλος, ἢ ὁλοὸν πῦρ
οὔρεσι μαίνηται, βαθέης ἐνὶ τάρφεσιν ὕλης·
ἀφλοισμὸς δὲ περὶ στόμα γίγνετο, τὼ δέ οἱ ὄσσε
λαμπέσθην βλοσυρῇσιν ὑπ' ὀφρύσιν· ἀμφὶ δὲ πήληξ
σμερδαλέον κρόταφοισι τινάσσετο μαρναμένοιο
Ἕκτορος· αὐτὸς γάρ οἱ ἀπ' αἰθέρος ἦεν ἀμύντωρ
Ζεύς, ὅς μιν πλεόνεσσι μετ' ἀνδράσι μοῦνον ἐόντα
τίμα καὶ κύδαινε· μινυνθάδιος γὰρ ἔμελλεν
ἔσσεσθ'· ἤδη γάρ οἱ ἐπώρνυε μόρσιμον ἦμαρ

605 ΟΛΟΦΟΝ 606 ΗΤΑΡΗΣ 607 ΔΕ ΦΟΙ 610 ΓΑΡ ΦΟΙ 613 ΓΑΡ ΦΟΙ

ordo procederet. — 601. *παλίωξιν* ϑ. vide ſup. 69. 70. et effecta res inf. Π, 293 ſq. 364 ſq. — 603. *ἔγειρεν Ἕκταρα.* ſup. *μένος ἔγειρεν* et *ὀρόϑυνε* 594. 5.

605—638. Hectoris robur et impetus *ἐναργῶς* declaratur primo ſpecie pugnantis exhibita, tum adverſae aciei pertinacia in reſiſtendo, tandem per comparationes cum fluctu impetuoſo 623—9. et cum leonis irruentis impetu: 630—638. Impetus hic et vehemens animi corporisque motus per *τὸ μαίνεσϑαι* innuitur.

607—610. Locus *ἐναργῶς* declarans terrorem ab Hectore pugnante hoſti iniectum; cum ante oculos adſtantem cernas.

607. *ἀφλοισμὸς* ſeu ſtridor dentium, ſeu ſpuma oris.

611. *πλεόνεσσι μετ' ἀνδράσι. verſantem*, pugnantem, *ſolum in magna turba, ἐν πλήϑει, conſpiouum reddebat virtute* et *ſucceſſu; τίμα καὶ κύδαινε.* — 613.

Παλλὰς Ἀθηναίη ὑπὸ Πηλείδαο βίηφι.
καί ῥ' ἔθελε ῥῆξαι στίχας ἀνδρῶν, πειρητίζων, 615
ἦ δὴ πλεῖστον ὅμιλον ἔρα καὶ τεύχε' ἄριστα·
ἀλλ' οὐδ' ὣς δύνατο ῥῆξαι, μάλα περ μενεαίνων·
ἶσχον γὰρ πυργηδὸν ἀρηρότες, ἠΰτε πέτρη
ἠλίβατος, μεγάλη, πολιῆς ἁλὸς ἐγγὺς ἐοῦσα·
ἥτε μένει λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα, 620
κύματά τε τροφόεντα, τά τε προσερεύγεται αὐτήν·
ὣς Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον, οὐδὲ φέβοντο.
αὐταὶρ ὁ, λαμπόμενος πυρὶ πάντοθεν, ἔνθορ' ὁμίλῳ·
ἐν δ' ἔπεσ', ὡς ὅτε κῦμα θοῇ ἐν νηῒ πέσῃσι
λάβρον ὑπὸ νεφέων ἀνεμοτρεφὲς, ἡ δέ τε πᾶσα 625
ἄχνη ὑπερκρύφθη, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς ἀήτη
ἱστίῳ ἐμβρέμεται· τρομέουσι δέ τε φρένα ναῦται
δειδίστες· τυτθὸν γὰρ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρονται·

617 Bentl. *οὐδ Fως.* 622 Vulg. *οὐδ' ἐφέβοντο* 626 Vulg. *ἀήτης.* v. Obss.

614. *ἤδη γάρ οἱ ἐπώρνυε μόρσιμον ἦμαρ Παλλὰς Ἀθηναίη.* quia Minerua Achilli erat adfutura in pugna cum Hectore: inf. X, 214 sq. 226 sq. — 615. *πειρητίζων.* quod iam vidimus M, 47. Animi autem robur declarat hoc, quod irruere tentat Hector, *qua aduersa acies est firmissima.* — 618. *ἶσχον, ἀντεῖχον, muri instar conserti.* Comparatio, etsi obuia, eximie est ornata. — 620. *ἀνέμων κέλευθα,* impetus irruentium ventorum. — 621. quod Virgil. VII, Aen. 590 *laterique infusa refunditur alga.*

623—629. Comparatio altera praeclara, eaque ex eo genere, quo duplex comparandum infertur: impetus Hectoris et terror Achivorum. — 625. *ὑπὸ νεφέων ἀνεμοτρεφὲς, τρεφόμενον διὰ ἀνέμων ἐκ νεφέων ἐρχομένων.* — 628. *τυτθὸν γὰρ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρονται* nam

ὣς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
αὐταὶρ ὅγ', ὥστε λέων ὀλοόφρων βουσὶν ἐπελθὼν,
αἵ ῥά τ' ἐν εἰαμενῇ ἕλεος μεγάλοιο νέμονται
μυρίαι, ἐν δέ τε τῇσι νομεὺς οὔπω σάφα εἰδὼς
θηρὶ μαχέσσασθαι, ἕλικος βοὸς ἀμφὶ φονῇσιν·
ἤτοι ὁ μὲν πρώτῃσι καὶ ὑστατίῃσι βόεσσιν
αἰὲν ὁμοστιχάει, ὁ δέ τ' ἐν μέσσῃσιν ὀρούσας
βοῦν ἔδει, αἱ δέ τε πᾶσαι ὑπέτρεσαν· ὣς τότ' Ἀχαιοὶ
θεσπεσίως ἐφόβηθεν ὑφ' Ἕκτορι καὶ Διὶ πατρὶ
πάντες· ὁ δ' οἷον ἔπεφνε Μυκηναῖον Περιφήτην,
Κοπρῆος φίλον υἱὸν, ὃς Εὐρυσθῆος ἀέθλων
ἀγγελίης οἴχνεσκε βίῃ Ἡρακληείῃ·

630 ΟΛΟΓΟΦΡΩΝ 632 ΣΑΦΑ ΓΕΙΔΩΣ 639
Vulg. Εὐρυσθῆος ἄνακτος. v. Obſſ.

ferantur cum ſummo vitae discrimine. At hoc dictum a poeta ſimpliciter et graviter: *paullulum eos abeſſe a morte.* Alias: *nauigare in media morte*, in medio vitae discrimine. — 629. ἐδαΐζετο h. l. reſpondet τῷ τρομεῖν v. 627 vexabatur, agitabatur, ſollicitudine, metu.

630—638. Tertia comparatio caedis vnius ab Hectore irruente factae cum leone ex armentis fugatis vnam pecudem laniante. Ornatiſſimus poetae locus. — 631. εἰαμενῇ ἕλεος ¦ *in prato paluſtri.* v. Obſſ. — 633. ἀμφὶ φονῇσι. pro ἀμφὶ φόνῳ, ſcil. ne fiat. v. Obſſ. — ὁ μὲν *paſtor.* — 636. ἔδει — ὑπέτρεσαν. bene pro praeſenti ὑποτρέουσι. Eſt inuerſio ſtructurae in toto loco; veteres ἀνακόλουθον appellant.

638—652. *Periphetes* ab Hectore caeſus: erat is Coprei, qui Euryſthei mandata ad Herculem perferebat, filius. Fuit Copreus Euryſthei κῆρυξ. v. Apollod. II, 5, 1 extr. ad q. l. cf. Not. p. 343. — 640. ὃς οἴχνεσκεν ἀγγελίης (ἕνεκα)

Digitized by Google

τοῦ γένετ' ἐκ πατρὸς πολὺ χείροτος υἱὸς ἀμείνων
παντοίαις ἀρεταὶς, ἠμὲν πόδας, ἠδὲ μάχεσθαι,
καὶ νόον ἐν πρώτοισι Μυκηναίων ἐτέτυκτο·
ὣς ἔα τόθ' Ἕκτορι κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυάλιξε.
στρεφθεὶς γὰρ, μετόπισθεν ἐν ἀσπίδος ἄντυγι πάλτο,
τὴν αὐτὸς Φορέεσκε, ποδηνεκὲς ἔρκος ἀκόντων· 646
τῇ ὅγ' ἐνιβλαφθεὶς, πέσεν ὕπτιος· ἀμφὶ δὲ πήληξ
σμερδαλέον κονάβησε περὶ προτάφοισι πεσόντος·
Ἕκτωρ δ' ὀξὺ νόησε, θέων δέ οἱ ἄγχι παρέστη,
στήθεϊ δ' ἐν δόρυ πῆξε, φίλων δέ μιν ἐγγὺς ἑταίρων 650
κτεῖν'· οἱ δ' οὐκ ἐδύναντο, καὶ ἀχνύμενοί περ ἑταίρου,
χρεισμεῖν· αὐτοὶ γὰρ μάλα δείδισαν Ἕκτορα δῖον.
εἰσωποὶ δ' ἐγένοντο νεῶν, περὶ δ' ἔσχεθον ἄκραι

645 Vulg. ὑπ' ἀσπίδος ἐλείδισαν. 649 ΔΕ FOI 652 Vulg. μάλ'

βίῃ Ἡρακληείῃ (pro ὥστε Φέρειν Ἡρακλεῖ ἀγγελίας) Εὐρυσθῆος. — 642. (κατὰ) παντοίας ἀρετὰς, ἠμὲν (κατὰ) πόδας ἠδὲ (κατὰ τὸ) μάχεσθαι. h. e. ἢ ταχύτητι, ἢ μάχῃ. quod ſup. 570 de Antilocho: οὔτε ποσὶ θάσσων οὔτ' ἄλκιμος ὡς σὺ, μάχεσθαι. καὶ αὐτὸς ἐγένετο (κατὰ) νόον, *prudentia*, ἐν πρώτοις, inter primos e Mycenaeis, ſcil. qui prudentia excellerent.

645 — 652. Peripheten retro prolapſum occidit Hector. cum clipeum ἀνδρομήκη haberet, corpore verſo offenderat pes ad clipei oram. ἐν ἀσπίδος ἄντυγι πάλτο. ἐνεπέπαλτο, percuſſus erat, itaque ἐναβλάφθη v. Obſſ. *clipei alliſus eum labefactauerat, impulerat*, vt prolaberetur in tergum. Vti in inceſſu allidebatur ora clipei pedibus incedentis, ſup. Z, 117. μετόπισθεν στρεφθεὶς, *conuerſus in tergum.*

653—657. Argiui repreſſi, intra nauium ordines recepti, reſiſtunt Troianis εἰσωποὶ νεῶν ἐγένοντο· *in*

Digitized by Google

νῆες, ὅσαι πρῶται εἰρύατο· τοὶ δ' ἐπέχυντο.
Ἀργεῖοι δὲ νεῶν μὲν ἐχώρησαν καὶ ἀνάγκη
τῶν πρωτέων, αὐτοῦ δὲ πάρα κλισίῃσιν ἔμειναν
ἀϑρόοι, οὐδὲ κέδασϑεν ἀνὰ στρατόν· ἴσχε γὰρ αἰδὼς
καὶ δέος· ἀζηχὲς γὰρ ὁμόκλεον ἀλλήλοισι·
Νέστωρ δ' αὖτε μάλιστα Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
λίσσεϑ' ὑπὲρ τοκέων γουνούμενος ἄνδρα ἕκαστον·
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἐστὲ, καὶ αἰδῶ ϑέσϑ' ἐνὶ ϑυμῷ
ἄλλων ἀνϑρώπων· ἐπὶ δὲ μνήσασϑε ἕκαστος
παίδων, ἠδ' ἀλόχων, καὶ κτήσιος, ἠδὲ τοκήων,
ἠμὲν ὅτεῳ ζώουσι, καὶ ᾧ κατατεϑνήκασι.
τῶν ὕπερ ἐνϑάδ' ἐγὼ γουνάζομαι οὐ παρεόντων,

656 Vulg. τῶν προτέρων 657 Vulg. οὐδ' ἐκέδασϑεν. 660 ΑΝΔΡΑ ΕΚΑΣΤΟΝ 662 ΜΝΗΣΑΣΘΕ ΕΚΑΣΤΟΣ

conſpectu habuere naues. Non de vno momento, ſed de rerum progreſſu accipio locum hoc modo: *Achiui primo* ſeu *tergis verſis* ſeu *dum retroceſſerant, in conſpectu habuere naues; inde receperunt ſe intra ſpatia inter naues*, quae anteriorem ordinem conſtituebant; ita νῆες ἄκραι, naues quae priore tempore et loco fuerant in littus deductae ὅσαι πρῶται εἰρυντο, περιέσχεθον αὐτούς. *circumdabant* et obtegebant eos puppibus ſuis, quae editiores erant. *Troiani inſequuntur* eos recedentes: τοὶ δ' ἐπέχυντο, ἐπηνέχθησαν. *Ita Achiui*, cum reſiſtere nequibant, ex his nauium interuallis vsque *ad loca pone priorem* naʒium *ordinem*, a tergo nauium, *ſe recepere*, νεῶν μὲν ἐχώρησαν τῶν πρωτέρων, h. e. ὑπεχώρησαν, *quibus locis tentoria poſita erant; non tamen in caſtra ſe diſpergunt, ſed collecti ac conſtipati vno loco ſubſiſtunt.*

659—667. Neſtoris hor-

ἑσταμέναι κρατερῶς· μηδὲ τρωπᾶσθε φόβονδε.
Ὡς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου·
τοῖσι δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν νέφος ἀχλύος ὦσεν Ἀθήνη
θεσπέσιον· μάλα δέ σφι φόως γένετ' ἀμφοτέρωθεν,
ἠμὲν πρὸς νηῶν, καὶ ὁμοιΐου πολέμοιο.
Ἕκτορα δ' ἐφράσσαντο βοὴν ἀγαθὸν, καὶ ἑταίρους,
ἠμὲν ὅσοι μετόπισθεν ἀφέσταασαν, οὐδ' ἐμάχοντο,
ἠδ' ὅσσοι παρὰ νηυσὶ μάχην ἐμάχοντο θοῇσιν.
Οὐ δ' ἄρ' ἔτ' Αἴαντι μεγαλήτορι ἥνδανε θυμῷ

667 ΕΙΠΩΝ — ΘΥΜΟΝ ΤΕ ΕΚΑΣΤΟΥ 673
Vulg. πὰρ 674 ΜΕΓΑΛΗΤΟΡΙ ΗΝΔΑΝΕ

tatu firmantur Achiuorum animi. Neſtoris adhortatio magnam vim habet partim a viri auctoritate, partim a distributione rerum per quas obteſtatur.

668—673. Caligine ademta apertum proſpectum factum Achiuis dicit poeta; atqui non apparet, quae caligo, et vnde, et quorſum fuerit obducta; nec Hector eos latuerat. v. Obſſ. Aliis locis, vbi noctis inter pugnam, e puluere ſcilicet et tumultu, mentio fit, longe alio modo inſtruitur narratio; v. Π, 567. P, 269. 366. — 670. καὶ ὁ. π. pro ἠδέ. et a tergo verſus naves, ſeu mare, et ante, ad turmas pugnantium. — 671. καὶ ἑταίρους ſc. Hectoris.

674 ad fin. Cum ex plano non ſatis reſiſti poſſe Troianis videret Aiax, conſcendit nauium tabulata et inde Troianos contis arcere decreuit. 688. — quo animaduerſo Hector ordinibus pugnantium erumpit et vnam ex omnibus nauem e proximo adoritur; noua et acerrima ad hanc nauem fit pugna —703. — narratio de ea: —715. — Hector ignem ſibi afferri iubet; quo audito Troiani tanto animoſius irruunt in Achiuos; —726. At Aiax de naui propulſat ignem ferentes, ſuos autem in ſummo discrimine hortatur et animat. ad f.

674. *non ei placuit*: h. e. decreuit Aiax, e loco in-

ἑσταμεν, ἔνθα περ ἄλλοι ἀφέσταασαν υἷες Ἀχαιῶν· 675
ἀλλ' ὄγε νηῶν ἴκρι' ἐπῴχετο, μακρὰ βιβάσθων,
νώμα δὲ ξυστὸν μέγα ναύμαχον ἐν παλάμῃσι,
πολλητὸν βλήτροισι, δυωκαιεικοσίπηχυ.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἵπποισι κελητίζειν εὖ εἰδώς,
ὅστ', ἐπεὶ ἐκ πολέων πίσυρας συναείρεται ἵππους, 680
σεύας ἐκ πεδίοιο μέγα πρὸς ἄστυ δίηται,

678 ΔΥΟΚΑΙΕΙΚΟΣΙΠΗΧΥ 679 ΕΕΙΔΩΣ 680 Vulg. συναγείρεται. 681 ΠΡΟΤΙ ΓΑΣΤΥ vulg. προτὶ ἄστυ διώκει.

iquo proſilire, ex turma procurrere et nauem conſcendere, vnde propulſaret hoſtem. Fecerant hoc iam alii ſup. 587—9.

676. νηῶν ἴκρι' ἐπῴχετο. tabulata in prora et puppi: nam in his tantum partibus conſtratae erant naues. v. Obſſ. — 677. (τὸ) ξυστὸν, (δόρυ.) contum e pluribus breuioribus coagmentatum, et vinctum: vincula ſunt βλῆτρα. Vidimus iam ſup. 388. 9 οἱ δ' (ἐμάχοντο) ἀπὸ νηῶν — μακροῖσι ξυστοῖσι, τά ῥα σΦ' ἐπὶ νηυσὶν ἔκειτο, Ναύμαχα, πολλήεντα, κατὰ στόμα εἰμένα χαλκῷ.

679—684. Comparatio referenda vnice ad ſaltum ex vna naui in alteram factum. Locus notabilis, cum altero Od. E, 371 quod equo inſidere homines, non ignorauit Homerus, etſi equitatum in acie non nouit. Artis etiam genus nouit τὸ κελητίζειν, deſultoris modo, et quidem quatuor equis; vt eius aetate rem equeſtrem iam ad artem adductam fuiſſe appareat. Quod heroum aetate equis ad currus bellicos, non ad equitatum, vtebantur, videtur potius ab inopia et caritate equorum repetendum eſſe. Si Caſtor tamen cum fratre equis inſediſſe narratur: ſerioribus hoc poetis debetur. Ceterum vel ex h. l. probari poteſt, morem ſaeculi Troiani diligenter Homerum ſeruaſſe: nam ſuae aetatis morem ſedulo discernit: — ἐκ πολέων dilectu facto e multis. — 681. προτὶ ἄστυ. forte quia op-

Digitized by Google

λαοφόρον καθ' ὁδόν· πολέες τέ ἑ θηήσαντο
ἀνέρες, ἠδὲ γυναῖκες· ὁ δ' ἔμπεδον ἀσφαλὲς αἰεὶ
θρῴσκων, ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον ἀμείβεται, οἱ δὲ πέτονται·
ὡς Αἴας ἐπὶ πολλὰ θοάων ἵκρια νηῶν
φοίτα, μακρὰ βιβάς, φωνὴ δέ οἱ αἰθέρ' ἵκανεν·
αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοόων Δαναοῖσι κέλευε,
νηυσί τε καὶ κλισίῃσιν ἀμυνέμεν. Οὐδὲ μὲν Ἕκτωρ
μίμνεν ἐνὶ Τρώων ὁμάδῳ πύκα θωρηκτάων·
ἀλλ' ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν αἰετὸς αἴθων
ἔθνες ἐφορμᾶται, ποταμὸν πάρα βοσκομενάων
χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων·
ὡς Ἕκτωρ ἴθυσε νεὸς κυανοπρῴροιο,
ἀντίος αἴξας· τὸν δὲ Ζεὺς ὦρσεν ὄπισθε
χειρὶ μάλα μεγάλῃ, ὤτρυνε δὲ λαὸν ἅμ' αὐτῷ.
Λύτις δὲ δριμεῖα μάχη παρὰ νηυσὶν ἐτύχθη·
φαίης κ' ἀκμῆτας καὶ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν
ἄντεσθ' ἐν πολέμῳ· ὡς ἐσσυμένως ἐμάχοντο.
τοῖσι δὲ μαρναμένοισιν ὅδ' ἦν νόος· ἦτοι Ἀχαιοὶ
οὐκ ἔφασαν φεύξεσθαι ὑπ' ἐκ κακοῦ, ἀλλ' ὀλέεσθαι·

682 ΔΕ FE 686 ΔΕ FOI 691 FEΘΝΟΣ 694
Vulgg. ὥσεν

pidani prospiciunt e muris. — 682. θηήσαντο *mirantur.* — 683. *continuo, sine offensa,* ἀσφαλῶς.

688—695. Etiam Hector ante ordines procedit et vnam nauem adoritur.

690. αἰετὸς αἴθων. *aquila fulua.* ὀρνίθων ἔθνος. vidimus iam B, 459. — 693. ἴθυσεν, ὥρμησε κατὰ νεός.

696—704. Redintegrata acerrima pugna, maxime ab Hectore ad nauem cui Aiax institerat. — 698. ὡς ἐσσυμένως tanta cum contentione, enixe, intentis viribus. — 699. 700. Achiui

Digitized by Google

Τρωσὶν δ' ἤλπετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἑκάστου, 701
νῆας ἐνιπρήσειν, κτενέειν θ' ἥρωας Ἀχαιούς.
οἱ μὲν τὰ Φρονέοντες ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν.
Ἕκτωρ δὲ πρύμνης νεὸς ἥψατο ποντοπόροιο,
καλῆς, ὠκυάλου, ἣ Πρωτεσίλαον ἔνεικεν 705
ἐς Τροίην, οὐδ' αὖτις ἀπήγαγε πατρίδα γαῖαν·
τοῦ περ δὴ περὶ νηὸς Ἀχαιοί τε Τρῶές τε
δῄουν ἀλλήλους αὐτοσχεδόν· οὐδ' ἄρα τοίγε
τόξων αἰνὰς ἀμφὶς μένον, οὐδέ τ' ἀκόντων,
ἀλλ' οἵγ' ἐγγύθεν ἱστάμενοι ἕνα θυμὸν ἔχοντες, 710
ὀξέσι δὴ πελέκεσσι καὶ ἀξίνῃσι μάχοντο,
καὶ ξίφεσι μεγάλοισι, καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
πολλαὶ δὲ Φάσγανα καλὰ, μελάνδετα, κωπήεντα,

701 ΤΡΩΣΙ Δ ΕΓΕΛΠΕΤΟ quod esse potest et Τρωσὶ δὲ ϝελπετο. et Τρωσὶ δ' εϝελπετο. vtrumque bene. — ΣΤΗΘΕΣΣΙ ΓΕΚΑΣΤΟΤ

tantum non desperata salute pugnabant.

704—726. Hector vna ex reliquis naue apprehensa ignem et incendium minatur. — 704. πρύμνηθεν. *a puppi* apprehendit navem, quippe stabant naues puppibus in terram, proris in mare, conuersis. Adhuc pugnatum erat a tergo prioris nauium ordinis, videntur adeo collectis viribus Achiui Troianos iterum repressisse.

705. nauis Protesilai: cf. sup. B, 701. prima illa appulerat; ideo stabat priore loco in ordine nauium anteriore, qua parte Troiani irruerant. — 708. τοίγε et Achiui et Troiani; sic iterum 710 ἀλλ' οἵ γε *comminus* pugnarunt, vt *missilium* vsus nullus esset. ἀϊκὴ, ὁρμὴ, — 709. ἀμφὶς *eminus*. v. Obss.

713. μελάνδετα κωπήεντα. est sane idem quod μελαίνας κώπας ἐνδεδεμένα h. ἔχοντα. At vis poetica inest, dum obiiciuntur animo

ἄλλα μὲν ἐκ χειρῶν χαμάδις πέσον, ἄλλα δ' ἀπ' ὤμων
ἀνδρῶν μαρναμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα μέλαινα.
Ἕκτωρ δὲ πρύμνηθεν ἐπεὶ λάβεν, οὐχὶ μεθίει,
ἄφλαστον μετὰ χερσὶν ἔχων, Τρωσὶ δὲ κέλευεν·
Οἴσετε πῦρ, ἅμα δ' αὐτοὶ ἀολλέες ὄρνυτ' ἀϋτήν.
νῦν ἡμῖν πάντων Ζεὺς ἄξιον ἦμαρ ἔδωκε,
νῆας ἑλεῖν, αἳ δεῦρο θεῶν ἀέκητι μολοῦσαι,
ἡμῖν πήματα πολλὰ θέσαν, κακότητι γερόντων·
εἴ μ', ἐθέλοντα μάχεσθαι ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσιν,
αὐτόν τ' ἰσχανάασκον, ἐρητύοντό τε λαόν.
ἀλλ' εἰ δή ῥα τότε βλάπτε Φρένας εὐρυόπα Ζεὺς

717 Vulg. δ' ἐκέλευεν. 720 ΑΕΕΚΗΤΙ 724 Vulg. τότ' ἔβλαπτε.

ſpecies plures in enſe: nigredo, tum manubrium ipſum, quod nunc è contexto et collocatione ſit magnum: vt et Π, 332. — 714. ἀπ' ὤμων ἔπεσον. Non ſatis definias modum: puto eſſe enſes humeris thorace munitis inflictos et fractos aut reſilientes in terram decidere. — 717. ἄφλαστον· in puppi; anteceſſerat πρύμνηθεν.

719. πάντων ἄξιον ἦμαρ. non vno modo hoc quoque dictum eſſe poteſt. v. Obſſ. accipio: *diem, qui compenſat omnia* ſc. quae ſuperioribus temporibus ene-nere minus fauſta et ex voto.

721. κακότητι γερόντων, puſillanimitate, qui eonſultum eſſe putauerant, non in acie obiicere Achiuis iuventutem, ſed murorum munimentis tutos vim hoſtilem aut depellere aut vires eorum conſumere. — 724. Quod ipſe Iupiter de ſana mente deturbare homines rudi ſermone dicitur, res nunc nota eſt. Si olim ſtulto conſilio omiſimus facere quod optimum factu erat, nunc ipſa res nos eo ducit et ſucceſſum praebet.

Digitized by Google

ἡμετέρας, νῦν αὐτὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισιν ὄρουσαν·
Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε, βιάζετο γὰρ βελέεσσιν·
ἀλλ' ἀνεχάζετο τυτθὸν, ὀϊόμενος θανέεσθαι,
θρῆνυν ἐφ' ἑπταπόδην, λίπε δ' ἴκρια νηὸς ἐΐσης·
ἔνθ' ἄρ' ὅγ' ἑστήκει δεδοκημένος· ἔγχει δ' αἰεὶ
Τρῶας ἄμυνε νεῶν, ὅστις φέροι ἀκάματον πῦρ·
αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοόων, Δαναοῖσι κέλευεν·
Ὦ Φίλοι, ἥρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος,
ἀνέρες ἐστὲ, Φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
ἦέ τινάς Φαμεν εἶναι ἀοσσητῆρας ὀπίσσω;
ἦέ τι τεῖχος ἄρειον, ὅ κ' ἀνδράσι λοιγὸν ἀμύναι;
οὐ μέν τις σχεδόν ἐστι πόλις, πύργοις ἀραρυῖα,
ἣ κ' ἀπαμυναίμεσθ', ἑτεραλκέα δῆμον ἔχοντες·

729 ΕΡΙΣΗΣ

727 ad f. Aiax etſi ſe ab hoſte vrgeri videns, Achiuos hortatur et Troianos ad nauem incendendam properantes retundit. In hortatibus his, non vniuerſe ac communiter, ſed, ipſius hortantis verbis appoſitis, quanta vis inſit, ſuus quemque ſenſus docere poteſt.

728. ὀϊόμενος *metuens.* — 729. θρῆνυν. tabulatis in puppi relictis, deſiluit in *mediam* nauis partem, *non tectam*, et inſtitit tranſtris, in quibus remigantes ſedent; ex eoque loco hoſtem *obſeruat* accedentem et prohibet. Erat quoque ſic ad mediam vsque eo poris partem tectus nauis latere, τοίχῳ.

733. ſequentia iam alibi vidimus. Danai ἥρωες, ſimpliciter fortes bellatores — μνήσασθε, *exerite veſtram virtutem* intendite eam. — 735. ἦὲ Φαμὲν *an putamus.* — 736. ἀνδράσι pro *nobis.* — 737. πόλις πύργοις ἀραρυῖα. pro vrbe munita, cui ſint muri, πύργοι, ἀραρότες, iuncti, adeoque firmi. — 738. ἑτεραλκέα δῆμον, aut,

Digitized by Google

ἀλλ' ἐν γαίῃ Τρώων πεδίῳ πύκα θωρηκτάων,
πόντῳ κεκλιμένοι, ἑκὰς ἤμεθα πατρίδος αἴης. 740
τῷ ἐν χερσὶ φόως, οὐ μειλιχίῃ πολέμοιο.
Ἦ, καὶ μαιμώων ἔφεπ' ἔγχει ὀξυόεντι·
ὅστις δὲ Τρώων κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ φέροιτο
σὺν πυρὶ κηλείῳ, χάριν Ἕκτορος ὀτρύναντος,
τόνδ' Αἴας οὔτασκε, δεδεγμένος ἔγχεϊ μακρῷ. 745
δώδεκα δὲ πρόπάροιθε νεῶν αὐτοσχεδὸν οὗτα.

740 ΓΕΚΑΣ 745 Vulg. ὀξέϊ δουρί.

alium, h. e. nouum robur adiecturam ciuitatem, aut, quae in alteram partem victoriam erat inclinatura et, vt Achiui ſuperiores pugnando eſſent, effectura. — 740. πόντῳ κεκλιμένοι, ad extremum littus caſtra habentes. — 741. Φόως *ſalus* eſt in manu, fortiter pugnando; non in remittendo a pugna. v. Obſſ.

742. Cum impetu, animoſe, hoſtes adeuntes *excipit* haſta, *ferit*. Fere vt ἐΦέπειν ἔγχει τινά inſequi haſta et occidere. Idem quod ſupra 730 ἔγχεϊ δ' αἰεὶ Τρῶας ἄμυνε νεῶν.

Digitized by Google

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Π

ARGVMENTVM.

Patroclus ad Achillem redux, cur lacrimas fundat interrogatus, quo in discrimine Achiui verſentur exponit, Achillem obiurgat, tandem precatur, vt ſibi ſaltem concedat, eius armis indutum Myrmidones ad auxilium Achiuis ferendum educere — 47. Annuit Achilles, praecipit tamen, vt reiectis a claſſe Troianis ſtatim ad ſe redeat — 100. Interea Aiax, et vrgente hoſte, et virium defectu, tandem haſta ictu gladii ab Hectore prae-

Digitized by Google

cisa, recedere coactus; ita ignis naui iniectus — 123. Quo conspecto Achilles Patroclum iubet festinare — 129. Armat se Patroclus — 154. educuntur Myrmidones — 197. Achilles ad virtutem animos inflammat — 220. poculo e penu depromto libat et vota facit; egressum copiarum prospicit — 256. Procedunt Myrmidones, Patroclo hortante, — 275. cuius adspectu perturbati extemplo Troiani fugam circumspiciunt — 284. Pyraechme caeso, fugientes a nauibus depellit, ignem restinguit Patroclus — 301. Iterum collectis et resistentibus Troianis, grauis fit pugna. Enumerantur caesi et caedentes — 351 donec Troiani vallo excedere coguntur, et cum iis ipse Hector. Patroclus, praeceptorum Achillis parum memor, eos extra castra insequitur, proturbat, dissipat, caedit multos — 418. Ecce aduersus eum procedit Sarpedon, Ioue a Iunone admonito, ne fatis intercederet, pugna facta, Sarpedon a Patroclo necatur — 490. Glaucus a moriente Sarpedone inuocatus, ne spoliari se sineret, arcessit Aeneam et Hectorem; Patroclus sibi adiungit vtrumque Aiacem; instauratur pugna circa Sarpedonis corpus — 562. Caeduntur multi, et modo hi modo illi cedunt; — 644. tandem Hectore recedente terga vertunt Troiani, Sarpedon spoliatur, corpus in Lyciam defertur — 683. Exultans secundo successu Patroclus, contra quam praeceperat Achilles, fugientes insequitur, vsque sub vrbis moenia; — 697. Frustra ab Apolline deterritus muros escendere annititur — 711. Hector sub porta Scaea viribus refectis iterum in Achiuos inuehitur et Patroclum adoritur — 732. a quo Cebriones, Hectoris auriga, saxo iacto prosternitur; fit pugna circa corpus spoliandum; cedunt tandem Troiani — 782. Noua hac victoria animo elatus Patroclus denuo in Troianos inuectus tandem viribus exhaustis deliquium passus, Apollinis opera, vacillat, ab Euphorbo vulneratus, dum se ad suos recipit, hasta ab Hectore transfigitur — 827. Insultanti se Hectori Patroclus simile fatum ominatur — 863. Auriga eius Automedon Hectorem se insequentem effugit — ad s.

Digitized by Google

Deorum miniſteria maxime ad Iouem et Apollinem redeunt: Patroclo et Sarpedone congreſſis deliberat Iupiter, an Sarpedon, eius filius, a morte ſeruandus ſit, Iuno intercedit, vt tamen corpus ad populares deferatur haud improbat; tum Iupiter quem adhuc ex Ida proſpicientem cogitare licet, cf. ad 432. inſtantem Sarpedonis caedem imbre cruento portendit. 431—462. Defenditur eius corpus a Glauco ab Apolline ſanato ex vulnere 508—531. Cum Patroclo fatale eſſet, hac pugna occumbere, idque ſtatim hac circa Sarpedonis corpus ſpoliandum contentione fieri poſſet, iterum Iupiter euentum differt, et, vt Troianos ille vsque ſub moenia vrbis fuget, permittit: 644—658. Interea ab Apolline Iouis iuſſu Sarpedonis corpus in Lyciam perfertur —683. Ab Apolline porro Patroclus a muris Troiae repellitur 698—710. mox viribus ſolutis eum inermem dat Euphorbo vulnerandum, et Hectori occidendum: 786—821.

Digitized by Google

Ὣς οἱ μὲν περὶ νηὸς ἐϋσσέλμοιο μάχοντο.
Πάτροκλος δ' Ἀχιλῆϊ παρίστατο, ποιμένι λαῶν,
δάκρυα θερμὰ χέων, ὥστε κρήνη μελάνυδρος,
ἥτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ.
τὸν δὲ ἰδὼν ὤκτειρε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τίπτε δεδάκρυσαι, Πατρόκλειες; ἠΰτε κούρη
νηπίη, ἥθ' ἅμα μητρὶ θέουσ' ἀνελέσθαι ἀνώγει,
εἱανοῦ ἁπτομένη, καί τ' ἐσσυμένην κατερύκει·
δακρυόεσσα δέ μιν προτιδέρκεται, ὄφρ' ἀνέληται·
τῇ ἴκελος, Πάτροκλε, τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβεις.
ἦέ τι Μυρμιδόνεσσι πιφαύσκεαι, ἢ ἐμοὶ αὐτῷ;
ἦέ τιν' ἀγγελίην Φθίης ἐξ ἔκλυες οἷος;
ζώειν μὰν ἔτι φασὶ Μενοίτιον, Ἀκτορος υἱὸν,
ζώει δ' Αἰακίδης Πηλεὺς μετὰ Μυρμιδόνεσσι,
τῶν κε μάλ' ἀμφοτέρων ἀκαχοίμεθα τεθνειώτων.

5 ΤΟΝ ΔΕ ΓΙΔΩΝ 6 ΓΕΠΕΑ 9 ΓΕΙΑΝΟΤ
11 ΓΙΚΕΛΟΣ

1—101. Patroclus lacrimabundus ad Achillem accedit, rogatus nuntiat, quo loco Achiuorum res ſint; eius duritiem accuſat, impetratque vt Myrmidones in aciem educat.

2. Tumultu pugnae propiore facto Patroclus, Eurypylo, cuius vulnus curabat, relicto ad Achillem redierat: O, 390—404. — 3. 4. Comparationem lacrimantis cum fonte perenni iam vidimus I, 14. 15. placuit ea veteribus.

7—11. Suauis oratio per ornamenta; pro vulgari Hes vt puella. — 8. ἀνώγει (ſc. τὴν μητέρα) ἀνελέσθαι αὐτὴν, ſcilicet in ſinum.

12. πιφαύσκεαι *renuntias, habes, quod renuntiet.* v. Obſſ. — 13. οἷος, h. e. quam

ἠὲ σύ γ' Ἀργείων ὀλοφύρεαι, ὡς ὀλέκονται
νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσιν, ὑπερβασίης ἕνεκα σφῆς;
ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω.

Τὸν δὲ βαρυστενάχων προσέφης, Πατρόκλεις ἱππεῦ·
ὦ Ἀχιλεῦ, Πηλέος υἱὲ, μέγα Φέρτατ' Ἀχαιῶν,
μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιούς.
οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
ἐν νηυσὶ κέαται βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε.
βέβληται μὲν Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης·
οὔτασται δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς, ἠδ' Ἀγαμέμνων·
βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν ὀϊστῷ.
τοὺς μέν τ' ἰητροὶ πολυφάρμακοι ἀμφιπένονται,
ἕλκε' ἀκειόμενοι· σὺ δ' ἀμήχανος ἔπλευ, Ἀχιλλεῦ.
μὴ ἐμὲ γοῦν οὕτός γε λάβοι χόλος, ὃν σὺ φυλάσσεις.
αἰναρέτη, τί σευ ἄλλος ὀνήσεται ὀψίγονός περ,

19 ΗΙΝΑ ΓΕΙΔΟΜΕΝ
31 Vulg. τίς σευ

25 Vulg. βέβληται μὲν ὁ Τ.

ipſe *nondum reſciuerim*: ex v. 19. — 18. ὑπερβασίης ἕνεκα σφῆς *ſuo ſcelere. ſua improbitate.* h. e. *merito ſuo*, propter iniuriam mihi illatam.

21—45. Patrocli verba ad Achillem *prudentia* et *grauitate* ſe commendant.

25. Diomedes vulneratus erat Paridis telo in planta pedis, Λ, 376. 7. Vlyſſes a Soco in coſtis Λ, 436 ſq. Agamemnon a Coone manu haſta traiecta Λ, 251 ſq. Eurypylus femore ſagitta traiecto a Paride Λ, 580 ſq.

29. ἀμήχανος ἔπλευ pro πέλῃ *es indomitus; qui flecti nequeas.* v. Obſſ. — 31. αἰναρέτη. ὁ ἐπὶ κακῷ ἀρετὴν, ἀνδρίαν, ἔχων. nam τὸ αἰνὸν eſt τὸ κακόν. v. Obſſ. Sic αἰνόπαρις. αἰνολέκη. αἰνόγαμος. ergo et ὁ αἰναρέτης, *virtutem cum aliorum malo habens*, h. e. cum animi duritie coniunctam, non ad alios ſeruandos, cum

αἴ κε μὴ Ἀργείοισιν ἀείκέα λοιγὸν ἀμύνῃς;
νηλέες, οὐκ ἄρα σοί γε πατὴρ ἦν ἱππότα Πηλεύς,
οὐδὲ Θέτις μήτηρ· γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα,
πέτραι τ' ἠλίβατοι· ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής.
εἰ δέ τινα Φρεσὶ σῇσι θεοπροπίην ἀλεείνεις,
καί τινά τοι παὰ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ·
ἀλλ' ἐμέ περ πρόες ὦχ', ἅμα δ' ἄλλον λαὸν ὄπασσον
Μυρμιδόνων, ἵν' που τι Φόως Δαναοῖσι γένωμαι.
δὸς δέ μοι ὦμοιϊν τὰ σὰ τεύχεα θωρηχθῆναι,
αἴ κ' ἐμέ σοι ἴσκοντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' Ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν

32 ΑΕΙΚΕΑ 41 ΙΣΚΟΝΤΕΣ

haud moueatur Achinorum clade.

33. Locus a multis expreſſus ad ſignificandam animi duritiem; inprimis a Virgilio Aen. IV, 365 ſq. Conuenit hoc cum priſco ſermone, quo tanquam per ſymbola haec, mox per tropos, ſenſus hic animi reddebatur. Ita homines natos aiebant e ſaxis; ita tot fabulae de feris hominibus e Neptuno natis.

36. εἰ δέ τινα. Dicta et haec ex ingenio iſtorum hominum, qui, ſi cauſſa rei vel facti occulta erat, ab oraculo vel vaticinio accepto eam repetebant. Prohiberi autem diuino moni-

to, ne in pugnam prodiret, cum vitae periculo, non tam ſuſpicari debebat Patroclus, quam potius noſſe poterat ac debebat: v. ſup. I, 410 ſq. Ergo verba in eum ſenſum interpretanda ſunt: *ſi forte metuis euentum reſponſi quod a matre audiiſſe diceris.* — 39. Φόως, *ſalus*; h. is, qui e ſummo discrimine Achivos eripiat ac ſeruet. ἵν' που pro ἵνα vt et mox αἴ κ' ἐμέ. — 40. Valet hoc egregium poetae inuentum ad Achillis gloriam, quanta de eius virtute perſuaſio eſſe debuerit, vt vel eius conſpectu inopinato fugiant Troes. — 41. ἐμέ σοι ἴσκου-

τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀναπνευσὶς πολέμοιο.
ξεῖα δέ κ' ἀκμῆτες κεκμηότας ἄνδρας ἀϋτῇ
ὦταιμεν προτὶ ἄστυ, νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Ὣς φάτο λισσόμενος, μέγα νήπιος· ἦ γὰρ ἔμελλεν
οἱ αὐτῷ θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα λιτέσθαι.
τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ὤ μοι, Διογενὲς Πατρόκλεις, οἷον ἔειπες·
οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἥντινα οἶδα,
οὔτε τί μοι πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ·

45 ΠΡΟΤΙ ΓΑΣΤΤ 47 ΓΟΙ ΑΤΤΩΙ 49 ΕΓΕΙΠΕΣ 50 ΗΝΤΙΝΑ ΓΟΙΔΑ

τες, assimulantes, pro te habentes, putantes te in conspectum prodiisse. — 43. ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο scil. γέγηται. εἴη. v. Obss.

46. 47. Praeiuit aliis Homerus h. l. interponendis, tanquam e narrantis persona, iis, quae audientis animum erigant quidem et doceant, quid euenturum sit, de modo tamen rei gerendae incertum relinquunt.

49 — 100. Affectus varietate notabilis oratio Achillis; non vaticinium matri datum de se ad Troiam occubituro, sed iniuriam ab Agamemnone acceptam se retinere, quominus Achiuis succurrat — 59. constitutum itaque sibi fuisse, non movere arma, antequam suam ipsius nauem Troiani sint adorti — 63. concedere tamen se nunc velle, vt armis suis Patroclus indutus in praelium exeat, in tanta salutis Achiuorum desperatione — 82. Verum hoc iniungit Patroclo, vt, hoste de nauibus depulso, statim ad se redeat, ne Achiui omnino bello liberati nullam posthac Achillis curam habeant, neue ipse in vitae periculum incurrat.

50. οὔτε θεοπροπίης — ἥντινα οἶδα. pro ἣν οἶδα. vaticinium, quod quidem novi. — 51. οὔτε τί μοι, nec mater a Ioue mihi renun-

Digitized by Google

ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει,
ὁππότε δὴ τὸν ὁμοῖον ἀνὴρ ἐθέλῃσιν ἀμέρσαι,
καὶ γέρας ἂψ ἀφελέσθαι, ὅ τε κράτει προβεβήκῃ.
αἰνὸν ἄχος τό μοι ἐστίν. ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
κούρην, ἣν ἄρα μοι γέρας ἔξελον υἷες Ἀχαιῶν,
δουρὶ δ' ἐμῷ πτεάτισσα, πόλιν εὐτείχεα πέρσας,
τὴν ἂψ ἐκ χειρῶν ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρεΐδης, ὡσεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην.
ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν· οὐδ' ἄρα πως ἦν
ἀσπερχὲς κεχολῶσθαι ἐνὶ φρεσίν· ἦτοι ἔφην γε
οὐ πρὶν μηνιθμὸν καταπαυσέμεν, ἀλλ' ὁπόταν δὴ
νῆας ἐμὰς ἀφίκηται ἀϋτή τε, πτόλεμός τε.
τύνη δ' ὧμοιϊν μὲν ἐμὰ κλυτὰ τεύχεα δῦθι,
ἆρχε δὲ Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι μάχεσθαι·

54 Vulg. προβεβήκει 60 Vulg. οὐδ' ἄρα πες ἦν.

tiauit, aperuit ſcil.: quod me a pugnando retineat.

52. 53. ἀλλὰ τόδε ἄχος ἐφικνεῖται (ἐπ') ἐμὲ, ὅτε, ἐπειδὴ, ἀνὴρ, ὅτε, ὃς, κράτει προβεβήκῃ, προέχῃ ἀξίᾳ, θέλει ἀμέρσαι (ex ſqq. τοῦ γέρους) τὸν ὁμοῖον, τὸν ἐν ἴσῃ ἀξίᾳ ὄντα, καὶ ἂψ ἑλέσθαι, ἀφελέσθαι αὐτὸν τὸ γέρας.

55. De mutata interpunctione v. Obſſ. τοῦτό μοι ἐστὶν αἰνὸν ἄχος. Poſtquam multas aerumnas pertuleram, captiuam mihi eripuit Agamemnon. — 57. πόλιν εὐτείχεα πέρσας, Lyrneſſum, cuius captae pars praedae fuerat Briſeis. v. B, 90. T, 29. — 59. ὡσεί τιν' — ταύτην ἀφείλετο ἐμὲ, ὡσεί φυγάδα τινά. v. Obſſ.

60. ἀλλὰ τὰ μὲν π. verum mittamus praeterita. οὐδ' ἄρα πως ἦν. οὐκ ἔξεστι. οὐ πρέπον. conſentaneum non eſt, pertinaciter iram retinere. — 61. Sane quidem conſtitutum apud me habebam, non, antequam meas ipſius naues ad-

εἰ δὴ κυάνεον Τρώων πέφος ἀμφιβέβηκε
νηυσὶν ἐπικρατέως· οἱ δὲ ῥηγμῖνι θαλάσσης
κεκλίαται, χώρης ὀλίγην ἔτι μοῖραν ἔχοντες,
Ἀργεῖοι· Τρώων δὲ πόλις ἐπὶ πᾶσα βέβηκε,
θάρσυνος· οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσσουσι μέτωπον
ἐγγύθι λαμπομένης· τάχα κεν φεύγοντες, ἐναύλους
πλήσειαν νεκύων, εἴ μοι κρείων Ἀγαμέμνων
ἤπια εἰδείη· νῦν δὲ στρατὸν ἀμφιμάχονται.
οὐ γὰρ Τυδείδεω Διομήδεος ἐν παλάμῃσι
μαίνεται ἐγχείη, Δαναῶν ἄπο λοιγὸν ἀμῦναι·

73 ΗΠΙΑ ΕΙΔΕΙΗ

oriturus eſſet hoſtis, arma iterum capere ira depoſita. — 66. εἰ δὴ, ἐπειδὴ, quandoquidem Troianorum ingens multitudo περιέχει, circumdat naues. — 68. οἱ δὲ κέκλινται ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. illi conſiſtunt in ipſo littore, exiguum adhuc ſpatium loci tenentes; ad tantas anguſtias illi redacti ſunt. — 69. Τρώων δὲ πόλις πᾶσα ἐπιβέβηκε, ἐπιβαίνει, ἐπίκειται. tota Troiana ciuitas, omnes eorum copiae, adueniunt.

70—79. Paullo quidem iactantius haec ſunt dicta, eueniſſe Achiuis aduerſa quia ipſe aberat; eo tamen loco ſunt dicta, quo quis recte ſuam virtutem praedicare poteſt, ex ſenſu iniuriae ſibi factae. οὐ γὰρ ἐμῆς — Nam antea quod ſup. I, 352 ſq. gloriatus erat Achilles, quoad ipſe interfuerat Achiuis, Troiani moenibus exire auſi non erant. — 71. ἐναύλους, foſſas campi. poſſis ad loca caua referre, quae inter montes decurrens facit Simois; aberant tamen ea longius a locis, in quibus pugnabatur. — 73. εἴ μοι — ἤπια εἰδείη. pro ἤπιος εἴη. γένοιτο. aequus h. l. pro grauiore vocabulo: homo eſt arrogans, inſolens, ſtolide ferox. — 75. μαίνεται ἐγχείη, antiquo ſermone, vibratur: vt iam Π, Θ, 111.

Digitized by Google

οὐδέ πω Ἀτρείδεω ὀπὸς ἔκλυον αὐδήσαντος
ἐχθρῆς ἐκ κεφαλῆς· ἀλλ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο,
Τρωσὶ κελεύοντος, περιάγνυται· οἱ δ' ἀλαλητῷ
πᾶν πεδίον κατέχουσι, μάχῃ νικῶντες Ἀχαιούς.
ἀλλὰ καὶ ὣς, Πάτροκλε, νεῶν ἄπο λοιγὸν ἀμύνων
ἔμπεσ' ἐπικρατέως· μὴ δὴ πυρὸς αἰθομένοιο
νῆας ἐνιπρήσωσι, Φίλον δ' ἀπὸ νόστον ἕλωνται.
πείθεο δ', ὥς τοι ἐγὼ μύθου τέλος ἐν Φρεσὶ θείω·
ὡς ἄν μοι τιμὴν μεγάλην καὶ κῦδος ἄρηαι
πρὸς πάντων Δαναῶν· ἀτὰρ οἱ περικαλλέα κούρην
ἄψ ἀπονάσσωσι, πρτὶ δ' ἀγλαὰ δῶρα πέρωσιν.
ἐκ νηῶν ἐλάσας, ἰέναι πάλιν· εἰ δέ κεν αὖ τοι
δώῃ κῦδος ἀρέσθαι ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,

78 ΠΕΡΙΓΑΓΝΤΤΑΙ 84 Vulg. ἄρσιο. 85 Vulg. ἀτὰρ οἱ

— 76. οὐδέ πω. amare haec dicta: Agamemnonem quoque pugna exceſſiſſe. — 78. Hectoris vox ὄψ, (Euſtath. ſupplet αὐδὴ ex αὐδήσαντος) περιάγνυται. reſonat, pro vulgari, auditur. Homero frequentatum, petitum a *repercuſſione vocis*, inde ſaepe vſurpatum a poetis.

80—86. Reiici et expelli caſtris Troianos vult Achilles, ne Achiui cum claſſe pereant; inuidet quoque laudem eam Troianis; at nec Troianos clade affici vult, ne ſui omne deſiderium tollatur Achiuis. — 83. μύθου τέλος ἐν Φρεσὶ θείω. ὡς ἐνθῶ Φρεσί σου τὸν μῦθον. Aliter nunc μύθου τέλος quam ſup. I, 56 οὔπω τέλος ἴκεο μύθων. Nunc propius dictum ad vulgarem vſum, vt periphraſi et ornatui inſeruiat: *ſumma orationis* pro ipſa oratione. cf. inf. 630. — 84. ὡς ἄν μοι. Scilicet hoc ipſum laudi ceſſurum erat Achilli, ſi Myrmidones ab amico educti ſtatim rem erant reſtituturi. — 85. 86.

μὴ σὺ γ' ἄνευθεν ἐμεῖο λιλαίεσθαι πολεμίζειν
Τρωσὶ Φιλοπτολέμοισιν· ἀτιμότερον δέ με θήσεις. 90
μηδ', ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δηϊοτῆτι,
Τρῶας ἐναιρόμενος, προτὶ Ἴλιον ἡγεμονεύειν·
μή τις ἀπ' Οὐλύμποιο θεῶν αἰειγενετάων
ἐμβήῃ· μάλα τούς γε φιλεῖ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
ἀλλὰ πάλιν τροπάασθαι, ἐπὴν Φάος ἐν νήεσσι 95
θήῃς, τούσδε δ' ἐᾷν πεδίον καταδηριάασθαι.
αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
μήτε τις οὖν Τρώων θάνατον φύγοι, ὅσσοι ἔασι,
μήτε τις Ἀργείων· νῶϊν δ' ἐκδύμεν' ὄλεθρον·

92 ΠΡΟΤΙ ΓΙΛΙΟΝ 94 ΕΚΑΕΡΓΟΣ

Ita quoque Achiuos procliues fore ad iniuriam reparandam, reddita Briſeide.

87 - 90. *ne pugnam continues fortuna elatus: ne meo honori aliquid inde detrahatur*, cum Achiui iam exiſtimaturi ſint, ſe me non, magnopere nunc egere, cum tu iis interſis. — *εἰ δέ κεν*. Non eſt aduerſatiua δὲ ſed copula. debebat eſſe, *ſi igitur*.

91 — 96. Multo minus vrbem expugnare conare; nam hoc ad tuam ipſius perniciem verti poteſt. ἐπαγαλλόμενος cum dilectu, de eo qui effertur ſucceſſu, exſultat, ferocit: vt mox, P, 473. Praeiuit in vſu vocis aliis multis Homerus h. l. Synonyma ſunt γαυριᾶν. ἐπαγαίεσθαι ap. Apollon. IV, 1261. πολέμῳ autem. pugna, pro ſucceſſu pugnae ac fortuna ſecunda.

93. μή τις ἀπ' Οὐ. ſiue vt vaticinium haec reſpiciant, ſiue metum a diis Troiae defenſoribus. ἐμβήῃ, ἐμβῇ, de hoſtili incurſu. v. Obſſ. — 95. 96. Φάος iterum ſalus, reſtituta pugna.

97 — 100 Verba hominis ira non excandeſcentis ſed furentis et inſanientis. v. Obſſ.

99. νῶϊν δ' ἐκδύμεν' ὄλεθρον. νῶϊν δὲ γένοιτο ἐκδύμεναι ὄλεθρον, nobis duo-

Digitized by Google

ὄφρ' οἷοι Τροίης ἱερὰ κρήδεμνα λύωμεν. 100

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε· βιάζετο γὰρ βελέεσσι·
δάμνατο μιν Ζηνός τε νόος, καὶ Τρῶες ἀγαυοὶ
βάλλοντες· δεινὴν δὲ περὶ κροτάφοισι φαεινὴ
πήληξ βαλλομένη καναχὴν ἔχε· βάλλετο δ' αἰεί· 105
καὶ φάλαρ' εὐποίηθ'· ὁ δ' ἀριστερὸν ὦμον ἔκαμνεν,
ἔμπεδον αἰὲν ἔχων σάκος αἰόλον· οὐ δὲ δύναντο
ἀμφ' αὐτῷ πελεμίξαι ἐρείδοντες βελέεσσιν·
αἰεὶ δ' ἀργαλέῳ ἔχετ' ἄσθματι· κὰδ δέ οἱ ἰδρὼς
πάντοθεν ἐκ μελέων πολὺς ἔρρεεν, οὐδέ πη εἶχεν 110
ἀμπνεῦσαι· πάντῃ δὲ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο.

95 Vulg. τρωπᾶσθαι 96 Vulg. θείης. 99 Vulg. ἐκδῦμεν. v. Obſſ. 100 Vulg. λύοιμεν. 106 Vulg. καπφάλαρ' 109 ΚΑΔ ΔΕ ΕΟΙ

bus ſolis obtingat, vt effugiamus interitum, vt tum ſoli Troiam, τὰ τείχη, τὴν ἄκραν, alibi pro τὴν πόλιν, expugnemus. v. Obſſ.

102—111. Aiax, etſi hoſtibus valde vrgentibus, animoſe tamen pugnat. Redit poeta ad dicta ſuperiore libro O. ſub fin. 727 ſqq. Locus dilectu verborum et viuida rerum declaratione conſpicuus; grammaticorum quoque iudicio in Schol. B.

103. Ζηνός τε νόος. decretum id eſſe a Ioue, noverat Aiax Il. O, 467 ſq. rupto neruo arcus Teueri. — 105. καναχὴν ἔχε. quod alias καναχὴν — ποιεῖσθαι. καναχεῖν. — 106. καὶ φάλαρα. reſonabat galea et ornamenta galeae in fronte, percuſſa repetitis telorum ictibus. v. Obſſ. — 108. οὐδὲ δύναντο (ſc. Τρῶες) ἐρείδοντες (σὺν) βελέεσσι ἀμφ' αὐτῷ πελεμίξαι (αὐτόν.) *loco mouere*, vrgendo eum telis. ἐρείδοντες ἀμφὶ αὐτῷ, h. e. ἐπερείδοντες αὐτῷ ἀμφί, vndique eum vrgentes. ἐρείδοντες εἰς αὐτόν. — 111. continuo labore exhauſtus viribus deficiebat: κακὸν κα-

Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
ὅππως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ἕκτωρ Αἴαντος δόρυ μείλινον ἄγχι παραστὰς
πλῆξ' ἄορι μεγάλῳ, αἰχμῆς παρὰ καυλὸν ὄπισθεν·
ἀντικρὺ δ' ἀπάραξε· τὸ μὲν Τελαμώνιος Αἴας
πῆλ' αὖτως ἐν χειρὶ κόλον δόρυ, τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ
αἰχμὴ χαλκείη χαμάδις βόμβησε πεσοῦσα.
γνῶ δ' Αἴας κατὰ θυμὸν ἀμύμονα, ῥίγησέν τε
ἔργα θεῶν, ὅ ῥα πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κεῖρε
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην.
χάζετο δ' ἐκ βελέων· τοὶ δ' ἔμβαλον ἀκάματον πῦρ
νηῒ θοῇ· τῆς δ' αἶψα κατ' ἀσβέστη κέχυτο φλόξ.

117 Vulg. κολὸν 120 ΕΡΓΑ — vulg. κείρει

κῷ ἐστήριχτο. continuo ex- videns retrocedit; ignis na-

ſerendis viribus, dum alia alii aerumnae ſuccedebat. Nam quae continuantur, tanquam iuncta ſe alterum alterum excipiunt, videntur ſe ἐρείδεσθαι. ſuffulciunt ea ſe mutuo, dum ſe mutuo attingunt.

112. 3. Ad momentum rerum ſummum, quod ipſe Iupiter interuentus ſui tanquam metam, et Troum fortunae terminum conſtituerat: ſup. O, 596 ſq. peruenerat poeta; nunc locus Muſis inuocandis erat.

114—123. Aiax haſtam ſuam ab Hectore praeciſam vi iniicitur.

115. παρὰ καυλὸν τοῦ δόρατος, haſtile, qua parte illud ferro inſertum eſt. cf. N, 162. — 117. πῆλ' αὖτως — nullo cum effectu, inutiliter. Viuide ſingula reddita mentem in mediam rem ducunt. — 119. 120. ἔργα θεῶν, pro, ὃ ἐγένετο πραχθὲν ὑπὸ θεοῦ· ὅτι Ζεὺς ἐπέκειρε τὰ μήδεα μάχης, Iouem ſentit Aiax *conſilia pugnae intercidiſſe, intercepiſſe et euertiſſe:* vt id. eo incaſſum virtutem pugnando exſererent Achiui. — 123. αἶψα φλὸξ ἀσβέ-

ὣς τὴν μὲν πρύμνην πῦρ ἄμφεπεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
μηρῷ πληξάμενος Πατροκλῆα προσέειπεν·
Ὄρσεο, Διογενὲς Πατρόκλεις, ἱπποκέλευθε·
λεύσσω δὴ παρὰ νηυσὶ πυρὸς δηΐοιο ἰωήν.
μὴ δὴ νῆας ἕλωσι, καὶ οὐκέτι Φυκτὰ πέλωνται·
δύσεο τεύχεα θᾶσσον, ἐγὼ δέ κε λαὸν ἀγείρω.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ·
κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἁραρυίας·
δεύτερον αὖ, θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε,
ποικίλον, ἀστερόεντα, ποδώκεος Αἰακίδαο·

125 ΠΡΟΣΕΦΕΙΠΕ 127 Vulg. δηΐοιο ἰωήν.

στη κατεκέχυτο αὐτῆς, *per* mine: ornatur ille a poeta
nauem flamma cucurrit, eximie; primo quidem in
quae extingui haud facile armis Achillis Patroclo in-
posset. duendis — 144. et quidem
non enarrando, quibus ar-
124—129. Incendio na- mis ille iam indutus sit, sed,
vis animaduerso Achilles, more callide et alibi seruato, vt commemoret ordine
conuerso animi affectu, Pa- deinceps sigillatim, quae
troclum etiam festinare iu- Achillis arma Patroclus in-
bet. duerit, adeoque, id quod
ratio ad sensus tenendos
124. ὣς τὴν μὲν πρύμνην facere iubet, motum et
πῦρ ἄμφεπε. circumdedit, actum induendi ante ocu-
amplexa est flamma nauem, los ponat et succedentes si-
inuoluit. — 128. Vereor ne bi res exponat, non quae
nauium interitu intercipia- iam vna sunt et habentur.
tur omnino reditus: μὴ ἔ- Singula per se saepius iam
τι Φυκτὸν εἴη. μὴ Φεύγειν sunt memorata.
ἐξείη. μὴ Φεύγειν, ἀνέρχε-
σθαι, δυνήσωνται. 134. θώρηκα, ἀστερόεντα
accipiam simpliciter fulgen-
130—275. Cum egressus
Patrocli ad pugnam res sit
magni momenti in hoc car-

Digitized by Google

ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισι βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,
χάλκεον· αὐταὶρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὐτυκτον ἔθηκεν
ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε, τά οἱ παλάμηφιν ἀρήρει·
ἔγχος δ' οὐχ ἕλετ' οἷον ἀμύμονος Αἰακίδαο,
βριθὺ, μέγα, στιβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν
πάλλειν, ἀλλά μιν οἷος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεύς·
Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ πόρε Χείρων
Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσιν.
ἵππους δ' Αὐτομέδοντα θοῶς ζευγνύμεν' ἄνωγε,
τὸν μετ' Ἀχιλλῆα ξηξήνορα τῖε μάλιστα·
πιστότατος δέ οἱ ἔσκε μάχῃ ἔνι μεῖναι ὁμοκλήν.
τῷδε καὶ Αὐτομέδων ὕπαγε ζυγὸν ὠκέας ἵππους,
Ξάνθον καὶ Βαλίον, τὼ ἅμα πνοιῇσι πετέσθην·
τοὺς ἔτεκε Ζεφύρῳ ἀνέμῳ Ἅρπυια Ποδάργη,

139 ΤΑ FOI et vulg. δοῦρα 147 ΔΕ FOI

tem. v. Obſſ. — 138. ἵππουριν, δεινὸν δὲ — habet δεινότητα ſeiunctio haec epitheti, pro ἵππουριν καὶ ἔχουσαν λόφον, verbo κυνέην εὔλοφον. — 140. nobilis haſta Pelias et locus hic de ea claſſicus. v. Obſſ. ad vſ. 144. — 144. Φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσι, ex antiquo ſermone; πρὸς τὸ Φονεύειν.

145—154. Equi iunguntur currui ab Automedonte, Achillis auriga. — 147. ὁμοκλὴν, ad excipienda Patrocli iuſſa in curru regendo — Eſt hic locus 148 ſq. locus de equis Achillis clariſſimus. Xanthus et Balius a colore dicti, (vt Pedaſus ἀπὸ τοῦ πηδᾶν) et, propter celeritatem curſus a vento geniti dicti, et hinc immortales; nam quicquid a mortalibus haud proficiſcitur, θεῖον eſſe credere licebat. v. Obſſ.

βοσκομένη λειμῶνι παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο.
ἐν δὲ παρηορίῃσιν ἀμύμονα Πήδασον ἵει,
τόν ῥά ποτ' Ἠετίωνος ἕλων πόλιν ἤγαγ' Ἀχιλλεύς·
ὃς καὶ θνητὸς ἐὼν, ἕπεθ' ἵπποις ἀθανάτοισι.
Μυρμιδόνας δ' ἄρ' ἐποιχόμενος θώρηξεν Ἀχιλλεὺς
πάντας ἀνὰ κλισίας σὺν τεύχεσιν· οἱ δὲ, λύκοι ὡς
ὠμοφάγοι, τοῖσί τε περὶ Φρεσὶν ἄσπετος ἀλκὴ,
εἶτ' ἔλαφον κεραὸν μέγαν οὔρεσι δηώσαντες
δάπτουσι· πᾶσι δὲ παρήϊον αἵματι φοινόν·
καί τ' ἀγεληδὸν ἴασιν, ἀπὸ κρήνης μελανύδρου
λάψοντες γλώσσῃσιν ἀραιῇσι μέλαν ὕδωρ
ἄκρον, ἐρευγόμενοι φόνον αἵματος· ἐν δέ τε θυμὸς
στήθεσιν ἄτρομός ἐστι, περιστένεται δέ τε γαστήρ·

156 Bentl. λύκοι *Fus.* 161 ΓΛΩΣΣΗΙΣΙ ΓΑΡΑΙΗΙΣΙ 162 Vulg. ἐν δέ γε

152. ἐνίσι, ἐνέβαλεν, ἐνετίθει, ἐνεδέσμει, ταῖς παρηορίαις, sc. σειραῖς, quibus adiungebatur equus, non ad trahendum currum, sed vt in promtu esset, vt succederet in locum equi iugalis qui forte vulneratus esset. — 153. Thebe capta v. sup. A, 366 sq. in praedae parte acceperat Pedasum equum Achilles.

155—167. Myrmidonas armare se et ad pugnam procedere iubet Achilles. Locus splendidus! etiam comparatione cum lupis gregatim incedentibus, fera laniata, ad sitim fonte restinguendam. spectat tamen comparatio tantum ad duces Myrmidonum et ad τὸ εἰς τὴν μάχην πρόθυμον et concursum plurium. Fatendum, de nimia copia ornamentorum moneri forte posse; saltem interpositis in medio: ἐν δέ τε θυμὸς στήθεσιν ἄτρομός ἐστι.

159. παρήϊον αἵματι φοινόν. *rubet sanguine mala, rictus.* — 161—3. Viuida descriptio bibentium luporum ἐρευγόμενοι φόνον αἵ-

τοῖοι Μυρμιδόνων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο
ξώοντ'· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν Ἀρήϊος ἵστατ' Ἀχιλλεύς,
ὀτρύνων ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας.

Πεντήκοντ' ἦσαν νῆες θοαὶ, ἧσιν Ἀχιλλεὺς
ἐς Τροίην ἡγεῖτο Διΐ Φίλος· ἐν δὲ ἑκάστῃ
πεντήκοντ' ἔσαν ἄνδρες ἐπὶ κληῖσιν ἑταῖροι·
πέντε δ' ἄρ' ἡγεμόνας ποιήσατο, τοῖς ἐπεποίθει,
σημαίνειν· αὐτὸς δὲ μέγα κρατέων ἥνασσε.
τῆς μὲν ἰῆς στιχὸς ἦρχε Μενέσθιος αἰολοθώρηξ,

169 ΕΝ ΔΕ ΓΕΚΑΣΤΗΙ 172 ΕΓΑΝΑΣΣΕ

ματος rubicundum ſanguinem eructantes. v. Obſſ. omnia, etiam 163. ad ingluuiem luporum referenda ſunt. Iungenda ſunt λάψοντες ὕδωρ ἀπὸ κρήνης.

168—197. Recenſus copiarum a Patroclo educendarum et ducum: numero bis mille et quingentorum virorum. — Quinquaginta in vnaquaque naui erant; at in Boeotorum nauibus centum et viginti: inter hos numeros errant, qui Achivorum copias ad computum reuocant. v. ad B, 494. ἐπὶ κληῖσιν ad transtra. v. Obſſ.

173. Ducum quinque, praeerant ſinguli quingentorum virorum turmae, notitia ſubiicitur cum notionibus genealogicis heroicarum aetatum. *Meneſthius Eudorus* 179. *Piſander* 193. *Phoenix* et *Alcimedon*, 196. 7. De quibus v. Obſſ.

Meneſthius, Sperchio, Theſſaliae fluuio, natus e Polydora, Pelei filia, Achillis ſorore, quae Boro nupta erat, a Sperchio tamen compreſſa fuerat. αἰολοθώρηξ pro αἰόλος, *agilis*, ſimpl. ſed nunc cum adiuncto, quod corporis cum motu mouet ille thoracem. v. ad Δ, 489. — διϊπετέος ποταμοῖο. epitheton ornans fluminum, quatenus imbribus increſcunt aquae. v. V. L.

Digitized by Google

υἱὸς Σπερχειοῖο, διϊπετέος ποταμοῖο·
τὸν τέκε Πηλῆος θυγάτηρ, καλὴ Πολυδώρη,
Σπερχειῷ ἀκάμαντι, γυνὴ θεῷ εὐνηθεῖσα·
αὐτὰρ ἐπίκλησιν Βώρῳ, Περιήρεος υἷϊ,
ὃς ῥ' ἀναφανδὸν ὄπυιε, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
τῆς δ' ἑτέρης Εὔδωρος Ἀρηΐος ἡγεμόνευε,
παρθένιος, τὸν ἔτικτε χορῷ καλὴ Πολυμήλη,
Φύλαντος θυγάτηρ· τῆς δὲ κρατὺς Ἀργειφόντης
ἠράσατ', ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν, μετὰ μελπομένῃσιν
ἐν χορῷ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου, κελαδεινῆς.
αὐτίκα δ' εἰς ὑπερῷ' ἀναβὰς, παρελέξατο λάθρῃ
Ἑρμείας Ἀκάκητα· πόρεν δέ οἱ ἀγλαὸν υἱὸν
Εὔδωρον, περὶ μὲν θεῖειν ταχύν, ἠδὲ μαχητήν.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τόν γε μογοστόκος Εἰλείθυια

178 ΑΠΕΡΕΙΣΙΑ ΓΕΔΝΑ 182 ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ ΓΙΔΩΝ 185 ΔΕ ΓΟΙ

— 177. (κατ') ἐπίκλησιν Βώρῳ. vt haberetur et nominaretur Meneſthius Bori filius.

179—193. Eudorus Polymelae filius: quae e Phylante nata erat. Haec in choro Dianae ducto a Mercurio conſpecta mox in thalamo compreſſa puerum ediderat, quem auus Phylas educauit; cum mater nupſiſſet Echecli Actoris filio. — παρθένιος a virgine non nupta natus. χορῷ καλὴ, καλὴ ἐν τῷ χορεύειν. v. Obſſ.

— μετὰ μελπομένῃσι. proprium pro ſaltare et canere. v. ad H, 240. Diana χρυσηλάκατος, χρυσότοξος, et κελαδεινὴ ἀπὸ τοῦ κελάδου τῶν θηρευόντων. *Diana venatrix.* v. Obſſ.

184. εἰς ὑπερῷ' ἀναβὰς in ſuperiore aedium parte erant tum feminarum thalami v. Obſſ. — 185. Ἑρμείας Ἀκάκητα a monte Arcadiae Acaco et Acaceſio. — 187. μογοστόκος Εἰλείθυια quae laborat circa partum, obſtetriciam operam prae-

Digitized by Google

ἐξάγαγε πρὸ Φόωσδε, καὶ ἠελίου ἴδεν αὐγάς,
τὴν μὲν Ἐχεκλῆος κρατερὸν μένος Ἀκτορίδαο
ἠγάγετο πρὸς δώματ', ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα·
τὸν δ' ὁ γέρων Φύλας εὖ ἔτρεφεν, ἠδ' ἀτίταλλεν,
ἀμφαγαπαζόμενος, ὡσεί θ' ἑὸν υἱὸν ἐόντα.
τῆς δὲ τρίτης Πείσανδρος Ἀρήϊος ἡγεμόνευε,
Μαιμαλίδης, ὃς πᾶσι μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσιν,
ἔγχεϊ μάρνασθαι, μετὰ Πηλείωνος ἑταῖρον.
τῆς δὲ τετάρτης ἦρχε γέρων ἱππηλάτα Φοῖνιξ.
πέμπτης δ' Ἀλκιμέδων, Λαέρκεος υἱὸς ἀμύμων.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντας ἅμ' ἡγεμόνεσσιν Ἀχιλλεὺς
στῆσεν ἐὺ κρίνας, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε·

Μυρμιδόνες, μήτις μοι ἀπειλάων λελαθέσθω,
ἃς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἀπειλεῖτε Τρώεσσι,
πάνθ' ὑπὸ μηνιθμόν· καί μ' ἠτιάασθε ἕκαστος·
σχέτλιε, Πηλέος υἱὲ, χόλῳ ἄρα σ' ἔτρεφε μήτηρ·

188 FIΔE 190 MTPIA FEΔNA 192 ΙΩΣΕΙ, ΤΕ FON 202 HITIAASΘE FEKASTOS

stat: v. Obss. — ἐπειδὴ τόν γε προεξήγαγεν εἰς Φῶς, καὶ (ἐπειδὴ αὐτὸς, ὁ Εὔδωρος) ἠελίου ἴδεν αὐγάς.

193—195. *Pisander*, tertiam turmam ducebat, Maemali filius, excellens pugna stataria. Idem ἀρήϊος simpliciter fortis, vt et vs. 179 Eudorus erat dictus.

198—209. Achilles hortatur Myrmidones, in pugnam egressuros ad fortiter pugnandum.

202. πάνθ' ὑπὸ μηνιθμόν, per totum tempus, quo in ira perstiti et ab armis destiti. Erat autem dies octavus, a quo Achilles discessum ab Achiuis fecerat. — 203. χόλῳ ἄρα σ' ἔτρεφε μήτηρ. Vides antiquum morem loquendi symbolicum, hominum mores animi a caussis physicis ducentium;

Digitized by Google

ηλεὲς, ὃς παρὰ νηυσὶν ἔχεις ἀέκοντας ἑταίρους.
εἰκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα ποντοπόροισιν
αὖτις· ἐπεί ῥά τοι ὧδε κακὸς χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
ταῦτά μ' ἀγειρόμενοι θαμὰ βάζετε· νῦν δὲ πέφανται
φυλόπιδος μέγα ἔργον, ἔης τὸ πρὶν γ' ἐράασθε.
ἔνθα τις ἄλκιμον ἦτορ ἔχων Τρώεσσι μαχέσθω.

Ὡς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου·
μᾶλλον δὲ στίχες ἄρθεν, ἐπεὶ βασιλῆος ἄκουσαν.
ὡς δ' ὅτε τοῖχον ἀνὴρ ἀράρῃ πυκινοῖσι λίθοισι
δώματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων·
ὣς ἄραρον κόρυθές τε καὶ ἀσπίδες ὁμφαλόεσσαι·
ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ·
ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι

204 ΑΦΕΚΟΝΤΑΣ 205 ΦΟΙΚΑΔΕ 207 Vulg. θάμ' ἐβάζετε. 208 ΜΕΓΑ ΦΕΡΤΟΝ 210 ΦΕΙΠΩΝ — ΜΕΝΟΣ ΘΥΜΟΝ ΤΕ ΦΕΚΑΣΤΟΥ

bile nutritus aliquis dicitur, pro iracundo; vt ſermone ſerius expolito, biliosus. Euſtathius comparat e Bucolico laudatum: ἦ ῥα λεαίνας μαστὸν ἐθήλαξε. (Idyll. III, 16.) Nota ſunt e Virgilio Aen. IV, 367 ſq. *Nec tibi diua parens.*

210—220. Inceſſus Myrmidonum ordinibus denſis. In hoc iam apparent veſtigia melioris tacticae Achilli notae, qua ille inter ceteros Achiuos non minus, quam virtute, eminere debuit. — 211. στίχες ἤρθησαν, ἥρμόσθησαν, ὡς ὁ τέκτων ἀράρῃ τοῖχον, (proprie iungit τοὺς λίθους, e quibus paries fit) ὣς ἄραρον κόρυθες· ſic iungebant ſe, ſeu iunctae erant galeae, h. e. attingebant ſe inuicem propter denſos ordines. Ergo ἀράρω modo actiue modo actione immanente dictum. Notionem mox variata voce reddit, per ἐρείδειν et ψαύειν. — 216. κόρυθες ἔψαυον κόρυθας.

γευόντων· ὣς πυκνοὶ ἐφέσταασαν ἀλλήλοισι.
πάντων δὲ προπάροιθε δύ' ἀνέρε θωρήσσοντο,
Πάτροκλός τε καὶ Αὐτομέδων, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
πρόσθεν Μυρμιδόνων πολεμιζέμεν. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς κλισίην· χηλοῦ δ' ἄπο πῶμ' ἀνέῳγε 221
καλῆς, δαιδαλέης, τήν οἱ Θέτις ἀργυρόπεζα
θῆκ' ἐπὶ νηὸς ἄγεσθαι, εὖ πλήσασα χιτώνων,
χλαινάων τ' ἀνεμοσκεπέων, οὔλων τε ταπήτων,
ἔνθα δέ οἱ δέπας ἔσκε τετυγμένον, οὐδέ τις ἄλλος 225
οὔτ' ἀνδρῶν πίνεσκεν ἀπ' αὐτοῦ αἴθοπα οἶνον,
οὔτε τέῳ σπένδεσκε θεῶν, ὅτε μὴ Διὶ πατρί.
τό ῥα τότ' ἐκ χηλοῖο λαβὼν ἐκάθηρε θείῳ
πρῶτον, ἔπειτα δὲ νίψ' ὕδατος καλῇσι ῥοῇσι·
νίψατο δ' αὐτὸς χεῖρας, ἀφύσσατο δ' αἴθοπα οἶνον·
εὔχετ' ἔπειτα στὰς μέσῳ ἕρκεϊ, λεῖβε δὲ οἶνον, 231

221 Vulg. χηλοῦ δ' ἀπὸ 222 THN FOI 223 Vulg. ἐϋπλήσασα vna voce. 225 ΔΕ FOI 226 AIΘOΠA FOINON 230 AIΘOΠA FOINON 231 ΔΕ FOINON

220—256. Achilles poculo e penu depromto libatione facta preces facit Ioui pro fausto egressu Myrmidonum et Patrocli.

221. Obserua, qua arte instituta sit narratio per enumerationem ad conciliandam dignitatem et religiosam augustamque caerimoniam, libationi faciendae, ex ipsa quoque poculi dignitate. — 223. θῆκ' ἐπὶ νηὸς ἄγεσθαι pro vulgari ἔδωκεν, ὥστε, vel ἐπέθηκε νηΐ, ἄγεσθαι. — εὖ πλήσασα τὸν χηλὸν χιτώνων. — 225. δέπας τετυγμένον, pro εὖ τετυγμένον, εὔτυκτον. — 228. Tota liban. di h. l. tenenda est ratio, ad morem religiosum obseruandum. — 231. μέσῳ ἕρκει. Erat ante tentorium, seu tectum, Achillis, tanquam in domo aliqua, au-

οὐρανὸν εἰσανιδών· Διά δ' οὐ λάθε τερπικέραυνον·
Ζεῦ ἄνα, Δωδωναῖε, Πελασγικέ, τηλόθι ναίων,
Δωδώνης μεδέων δυσχειμέρου· ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ
σοὶ ναίουσ' ὑποφῆται ἀνιπτόποδες, χαμαιεῦναι. 235

233 FANA

la, in qua Iouis Hercei ara erat, vt in aliis aedibus. v. Obſſ.

233. Ζεῦ ἄνα, Δωδωναῖε. Achilles inuocat Ionem nominibus, quae communia erant ceteris Pelasgis, e quorum medio erant quoque Myrmidones, etſi Achivi iis admixti principatum tenebant. cf. disputata ad B, 684. p. 361 ſqq. Pelasgorum ſtirps aliqua antiquiore aetate e Theſſalia profecta Dodonam condiderat; non mirum itaque Pelasgicam religionem eo fuiſſe adductam. Antiquiſſimum Pelasgorum numen fuit Iupiter; condito autem oraculo praecipua Iouis religio fuit Dodonaei. ergo Iupiter Dodonaeus et Pelasgicus, non minus Achilli domeſticum eſſe debuit numen, quod ab eo nunc invocari potuit. Ita facile compones tradita et disputata inter veteres. v. Obſſ.

τηλόθι ναίων, reſpectu Dodonae a Troade magno interuallo remotae et diſitae.

234. Δωδώνης δυσχειμέρου. gelidum fuiſſe tractum quis miretur, cum ſilueſtris et montana ſit regio; propter id ipſum etiamnum agrorum et hominum cultu deſtituta, incolarum feritate et barbarie infamis. ἀμφὶ δὲ Σελλοί. Selli, Pelasgicus populus, ſeu tribus aliqua, quam nos dicimus, inter varios populos iſtum tractum habitantes, in quibus fuere quoque Γραικοί, v. Obſſ. Hi Selli curam habuere ſacri; ex iisdem erant ὑποφῆται, qui reſponſa a deo edita enuntiabant inter ceteros templi antiſtites facile principes. Iidem ſanctitatem ſacro conſtituerant affectando cultum corporis horridum, pedibus illotis incedentes, et humi ſtrati. v. Excurſ. I. ad h. l.

ἦ μὲν δή ποτ' ἐμὸν ἔπος ἔκλυες εὐξαμένοιο·
τίμησας μὲν ἐμὲ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν·
ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ·
αὐτὸς μὲν γὰρ ἐγὼ μενέω νηῶν ἐν ἀγῶνι,
ἀλλ' ἕταρον πέμπω, πολέσι μετὰ Μυρμιδόνεσσι,
μάρνασθαι· τῷ κῦδος ἅμα πρόες, εὐρυόπα Ζεῦ·
θάρσυνον δέ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσὶν, ὄφρα καὶ Ἕκτωρ
εἴσεται, ἦ ῥα καὶ οἷος ἐπίστηται πολεμίζειν
ἠμέτερος θεράπων, ἦ οἱ τότε χεῖρες ἄαπτοι
μαίνονθ', ὁππότ' ἐγώ περ ἴω μετὰ μῶλον Ἄρηος.
αὐτὰρ ἐπεί κ' ἀπὸ ναῦφι μάχην ἐνοπήν τε δίηται,
ἀσκηθής μοι ἔπειτα θοὰς ἐπὶ νῆας ἵκοιτο,
τεύχεσί τε ξὺν πᾶσι καὶ ἀγχεμάχοις ἑτάροισιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητιέτα Ζεύς·

236 ΕΜΟΝ ΓΕΠΟΣ 238 ΕΓΕΛΔΩΡ 242 ΔΕ FOI 243 ΓΕΙΣΕΤΑΙ 244 Η FOI

236. ἦ μὲν δή ποτε — ἠδ' ἔτι καὶ νῦν. pro εἰ μὲν δή ποτε — ἦτε καὶ νῦν. v. Obſſ. ſi vnquam audiuiſti preces meas — exaudi me nunc. — 238. τόδ' ἐέλδωρ. ſequitur illud vſ. 241 τῷ κῦδος ἅμα πρόες. — 239. νηῶν ἐν ἀγῶνι de loco claſſis, ideoque, in caſtris. — 242. *Obſirma eius animum*; virtute inſtrue: *vt Hector intelligat, num Patroclus, vel ſolus, eum pugnantem ſuſtineat, an mecum congredi auſurus ſit, quando ego ipſe in pugnam proceſſero.* — 243. ἦ ῥα καὶ οἷος pro εἴ ἄρα — ἦ (εἰ) οἱ τότε χ. — 244. 5. χεῖρες ἄαπτοι μαίνονται. proprie μαίνεται ipſe pugnator; tum eius *haſta*, (vt Θ, 111 et ſup. Π, 75.) tandem et *manus*, ſummo cum impetu vibrantes haſtam et immittentes in hoſtem.

249—252. Occupat euentum poeta, narrando, precum tantum partem exauditum iri. Verſus ſunt notiſſimi.

Digitized by Google

τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε·
νηῶν μέν οἱ ἀπώσασθαι πόλεμόν τε μάχην τε
δῶκε, σόον δ' ἀνένευσε μάχης ἐξ ἀπονέεσθαι.
ἦτοι ὁ μὲν, σπείσας τε, καὶ εὐξάμενος Διὶ πατρὶ,
ἂψ κλισίην εἰσῆλθε, δέπας δ' ἀπέθηκ' ἐνὶ χηλῷ.
στῆ δὲ πάροιθ' ἐλθὼν κλισίης, ἔτι δ' ἤθελε θυμῷ
εἰσιδέειν Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνήν.

Οἱ δ' ἅμα Πατρόκλῳ μεγαλήτορι θωρηχθέντες
ἔστιχον, ὄφρ' ἐν Τρωσὶ μέγα φρονέοντες ὄρουσαν.
αὐτίκα δὲ σφήκεσσιν ἐοικότες ἐξεχέοντο
εἰνοδίοις, οὓς παῖδες ἐριδμαίνωσιν ἔθοντες,
αἰεὶ νεπιάχοι· ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι τιθεῖσι.

251 ΜΕΝ ΓΟΙ 256 ΕΣΓΙΔΕΕΙΝ 259 ΣΦΗΚΕΣΣΙ ΓΕΓΟΙΚΟΤΕΣ 260 ΕΡΙΘΜΑΙΝΩΣΙ ΓΕΘΟΝΤΕΣ — vulg. ἐριδμαίνουσι 261 ΕΠΙ ΓΟΙΚΙ

253—274. Repoſito in penu poculo Achilles exeuntes Myrmidones proſpicit: quod praeclaro cum dilectu adiicitur, nam animo geſtiebat Achilles cum iisdem et ipſe exire. Illi ſpirant iram et pugnandi ardorem; Patroclus eos hortatur.

259—265. Comparatio Myrmidonum cum veſpis in eo continetur, quod multitudo magna ira et exaſperatis animis effundit ſe. vſſ. 263. 4. 5. ornant tantum.

260. οὓς παῖδες ἐριδμαίνωσιν ἔθοντες *frequenter accedentes laceſſunt.* — 262. ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι τιθεῖσι. quaeri poteſt de ſubiecto. ſi τιθεῖσιν ſcil. οἱ σφῆκες, veſpae multis promiſcue mala inferunt, ſive pueris, ſiue etiam aliis praetereuntibus, non modo pueris petulantibus. Sin ſubiectum ſunt ipſi pueri, iterum πολέεσσι ambiguum eſt, vel ipſis σφήκεσσι, dum pueri multas veſpas necant, vel pueri malum creant

τοὺς δ' εἴπερ παρὰ τίς τε κιὼν ἄνθρωπος ὁδίτης
κινήσῃ ἀέκων, οἱ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες
πρόσσω πᾶς πέτεται, καὶ ἀμύνει οἷσι τέκεσσι.
τῶν τότε Μυρμιδόνες κραδίην καὶ θυμὸν ἔχοντες
ἐκ νηῶν ἐχέοντο· βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει·
Πάτροκλος δ' ἑτάροισιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας·
Μυρμιδόνες, ἕταροι Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι· μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς·
ὡς ἂν Πηλείδην τιμήσομεν, ὅς μέγ' ἄριστος
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ, καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες·
γνῶ δὲ καὶ Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
ἣν ἄτην, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου·
ἐν δὲ πέσον Τρώεσσιν ἀολλέες· ἀμφὶ δὲ νῆες
σμερδαλέον κονάβησαν, ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν.
Τρῶες δ', ὡς εἶδοντο Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν,
αὐτὸν, καὶ θεράποντα, σὺν ἔντεσι μαρμαίροντας,

264 ΑΓΕΚΩΝ — vulg. κινήσει. 265 ΓΟΙΣΙ 275 ΓΕΙΠΩΝ — ΜΕΝΟΣ ΘΥΜΟΝ ΤΕ ΓΕΚΑΣΤΟΥ 276 Vulg. ἐν δ' ἔπεσον. 278 ΓΕΙΔΟΝΤΟ

multis promiſcue hominibus, quos veſpae irritatae a pueris appetunt, ſi praetereant. Praeferenda videtur propter reliqua ea ratio, vt pueri ipſi πολέσσι σφήκεσσι afferant malum, irritando, vexando, necando. Ita enim exaſperatae veſpae ſi fuerint: τοὺς δ' εἴπερ etc. pro εἴπερ γάρ.

268—274. Patrocli hortatus.

273. γνῶ δὲ καὶ Ἀτρείδης — ἣν ἄτην, et ſtultitiam et iniuriam. οὐδὲν ἔτισεν. ὕβρισεν. v. ſup. A, 412.

275—283. Irruunt Myrmidones ſubuenientes Achivis: Troiani putantes Achillem cum iis adeſſe fugam circumſpiciunt. — 277. ὑπ'

πᾶσιν ὀρίνθη θυμὸς, ἐκίνηθεν δὲ Φάλαγγες,
ἑλπόμενοι παρὰ ναῦφι ποδώκεα Πηλείωνα
μηνιθμὸν μὲν ἀποῤῥίψαι, φιλότητα δ' ἑλέσθαι·
πάπτηνεν δὲ ἕκαστος, ὅπη φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.

Πάτροκλος δὲ πρῶτος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
ἀντικρὺ κατὰ μέσσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο,
νηὶ παρὰ πρύμνῃ μεγαθύμου Πρωτεσιλάου·
καὶ βάλε Πυραίχμην, ὃς Παίονας ἱπποκορυστὰς
ἦγαγεν ἐξ Ἀμυδῶνος ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρὺ ῥέοντος·
τὸν βάλε δεξιὸν ὦμον· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
κάππεσεν οἰμῴξας· ἕταροι δέ μιν ἀμφὶ Φόβηθεν
Παίονες· ἐν γὰρ Πάτροκλος φόβον ἧκεν ἅπασιν,
ἡγεμόνα κτείνας, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
ἐκ νηῶν δ' ἔλασε, κατὰ δ' ἔσβεσεν αἰθόμενον πῦρ.
ἡμιδαὴς δ' ἄρα νηῦς λίπετ' αὐτόθι· τοὶ δὲ Φόβηθεν
Τρῶες θεσπεσίῳ ὁμάδῳ· Δαναοὶ δ' ἐπέχυντο

281 ΓΕΛΠΟΜΕΝΟΙ 283 ΔΕ ΓΕΚΑΣΤΟΣ 290
Vulg. ἀμφεφόβηθεν. 294 Vulg. τοὶ δ' ἰφόβηθεν

280 285 290 295

Ἀχαιῶν ſunt ipſi Myrmidones. cf. B, 684. — 280. ἐκίνηθεν turbati ſunt ordines. ἑλπόμενοι ſimpl. *putantes*. ἑλπομένων αὐτῶν. — 282. φιλότητα δ' ἑλέσθαι praeferre et amplecti: h. e. placatum eſſe, *in gratiam cum Atridis rediiſſe*.

284 — 296. Sequuntur ſtrenue facta Patrocli ad nauem Proteſilai: (ad quam pugnabatur ſup. O, 705 ſq.) primo ictu ferit *Pyraechmen*, ducem *Paeonum*, de quo v. B, 848. vbi et de *Amydone* Theſſaliae, tum adhuc Thraciae. quo facto nauis iam ambuſta a Troianis relinquitur. — 295. Δαναοὶ δ' ἐπέχυντο νῆας ἀνὰ γλαφυρὰς, vt ſupra O, 653 ſq. Achiuos videramus interuallis nauium cum diu pugnaſſent pone naues verſus littus fugiſſe: ſic nunc

νῆας ἀνὰ γλαφυρὰς· ὅμαδος δ' ἀλίαστος ἐτύχθη.
ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλοιο
κινήσῃ πυκινὴν νεφέλην στεροπηγερέτα Ζεὺς,
ἔκ τ' ἔφανεν πᾶσαι σκοπιαὶ καὶ πρώονες ἄκροι,
καὶ νάπαι, οὐρανόθεν δ' ἄρ' ὑπερρήγη ἄσπετος αἰθήρ·
ὣς Δαναοὶ, νηῶν μὲν ἀπωσάμενοι δήϊον πῦρ,
τυτθὸν ἀνέπνευσαν. πολέμου δ' οὐ γίνετ' ἐρωή·
οὐ γάρ πώ τι Τρῶες Ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
τρωτροπάδην Φοβέοντο μελαινάων ἀπὸ νηῶν,

298 Vulg. κινήσει. 299 Vulg. ἔφανον

Troianis cedentibus iisdem interuallis fugientibus inſtant.

297—302. Reſpirant tandem Achiui repreſſis Troianis. Comparationis non ſatis explicite ac dilucide expoſitae vis huc redit: Achivi ita reſpirarunt, vt, quum caelum omne caligine obductum eſt, repente de monte vento exorto nubibus dispulſis caelum ſerenum factum eſt. Declaratur autem aliquoties pugna in melius mutata per Φῶς. vt Il. Z, 6 Αἴαντ' Τρώων ῥῆξε Φάλαγγα, Φόως δ' ἑτάροισιν ἔθηκε. Eſt itaque, quod appellamus, tertium comparationis poſitum in ſimilitudine ſalutis, quae per Φῶς declarari ſolet, cum ſereno caelo; et debebat 301 ſequi: ſic et Achiui, aliquantum, laetiore rerum fortuna vſi, procellam pugnae dispulerunt. Comparatio autem a coeli caligine dispulſa ſimilis erat iam ſup. Θ, 551—7. allata: ſed ibi de caelo ſerena nocte, ſtellis per nubes caeruleas igni micantibus.

300. ὑπερρήγη ἄσπετος αἰθήρ. luce transmiſſa per ſerenitatem factam nubibus dispulſis. Aether fit ea parte pellucidus, aperitur. vt iam Θ, 554. — 302. Troiani, etſi a naui incenſa depelluntur, adhuc tamen reſiſtunt, *nec effuſe fugiunt*; quin pugnant potius acriter. Inde ſequitur expoſitio vsque ad 351. multarum

Digitized by Google

ἀλλ' ἔτ' ἄρ' ἀνθίσταντο, νεῶν δ' ὑπόεικον ἀνάγκη. 305
ἔνθα δ' ἀνὴρ ἕλεν ἄνδρα, κεδασθείσης ὑσμίνης,
ἡγεμόνων. πρῶτος δὲ Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς
αὐτίκ' ἄρα στρεφθέντος Ἀρηϊλύκου βάλε μηρὸν
ἔγχει ὀξυόεντι, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε·
ῥῆξεν δ' ὀστέον ἔγχος· ὁ δὲ πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ 310
κάππεσ'· ἀτὰρ Μενέλαος Ἀρήϊος οὔτα Θόαντα,
στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα· λῦσε δὲ γυῖα.
Φυλείδης δ' Ἄμφικλον ἐφορμηθέντα δοκεύσας,
ἔφθη ὀρεξάμενος πρυμνὸν σκέλος, ἔνθα πάχιστος
μυιὼν ἀνθρώπου πέλεται· περὶ δ' ἔγχεος αἰχμὴ 315
νεῦρα διεσχίσθη· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.

310 Vulg. ἐπὶ γαίης. 315 Vulg. μυὼν 316 Vulg. ὅσσ' ἐκάλυψε.

virinque caedium ſingulorum, vt poeta facere debet ac ſolet, hominum. — 305. νεῶν δ' ὑ. nos: *etſi a navibus recedere coacti fuerant.*

307—311. Patroclus *Areilycum* caedit, non alibi memoratum. Alter hoc nomine erat ex Achiuis, Prothoenoris pater Ξ, 451.

310. femore haſta traiecta et femorali oſſe perfracto concidit praeceps Areilycus.

311—329. *Menelaus* caedit *Thoantem* Troianum.

313. *Meges* Phylei f. *Amphiclum* 317. *Antilochus Atymnium*, (diuerſum ab eo qui E, 581 memorabatur) *Marin* eius fratrem *Thraſymedes*. Erant illi Lycii, *Amiſodari* filii.

312. γυμνωθέντα (κατὰ) τὸ στέρνον, παρ' ἀσπίδα, ſubter clipeo, qua parte, clipeo incaute reducto, nudatum pectus erat. — 314. ἔφθη ὀρεξάμενος, antenertit eum petendo, atque etiam feriendo, (κατὰ τὸ) πρυμνὸν σκέλος. cf. Obſſ. partem ſuperiorem oſſis inter femur et genu percuſſam haſta putabimus. — 316.

Νεστορίδαι δ', ὁ μὲν οὖταε 'Ατύμνιον ὀξέι δουρὶ
'Αντίλοχος, λαπάρης δὲ διήλασε χάλκεον ἔγχος·
ἤριπε δὲ προπάροιθε· Μάρις δ' αὐτοσχεδὸν δουρὶ
'Αντιλόχῳ ἐπόρουσε, κασιγνήτοιο χολωθείς,
στὰς πρόσθε νέκυος· τοῦ δ' ἀντίθεος Θρασυμήδης
ἔφθη ὀρεξάμενος, πρὶν οὐτάσαι, οὐδ' ἀφάμαρτεν,
ὦμον ἄφαρ· πρυμνὸν δὲ βραχίονα δουρὸς ἀκωκὴ
δρύψ' ἀπὸ μυιώνων, ἀπὸ δ' ὀστέον ἄχρις ἄραξε·
δούπησεν δὲ πεσών, κατὰ δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
ὣς τὼ μὲν δοιοῖσι κασιγνήτοισι δαμέντε
βήτην εἰς Ἔρεβος, Σαρπηδόνος ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
υἷες ἀκοντισταὶ 'Αμισωδάρου· ὅς ῥα Χίμαιραν
θρέψεν ἀμαιμακέτην, πολέσι κακὸν ἀνθρώποισιν.
Αἴας δὲ Κλεόβουλον 'Οϊλιάδης ἐπορούσας

325 Vulg. ὅσσ' ἐκάλυψε

νεῦρα tendines. — 322. τοῦ δ' — ἔφθη ὀρεξάμενος. pro κατὰ τοῦδε (v. modo ad 314.) πρὶν (τὸν Μάριν) οὐτάσαι (τὸν 'Αντίλοχον.) - Iungenda porro: ἔφθη ὀρεξάμενος ἄφαρ, (κατὰ τὸν) ὦμον, οὔτ' ἀφάμαρτε. — 323. ἀκωκὴ δουρὸς ἀπέδρυψε βραχίονα πρυμνὸν (τὸν ἀπρότατον versus humerum) μυώνων, (pro ἀπέδρυψε τοὺς μυῶνας) ἀπήραξε δὲ ἄχρις (ἐπὶ τὸ) ὀστέον. *hasta brachium nudauit pulpa carnis et deeussit eam vsque ad os.*

325—329. Mire variata est tota narratio varietate casuum, vulnerum, etiam interpositis narrationibus, vt h. l. de *Amisodaro*, qui *Chimaeram* nutriisse dicitur: de qua v. Z, 179. Reliqua mythi nos fugiunt. ἀμαιμακέτη, *indomita*, dicta ea est eodem loco.

330—334. *Aiax* Oilei f. *Cleobulum*, 335—341. *Peneleos Lyconem*, 342—4. *Meriones Acamantem*, 345—350. *Idomeneus Erymantem*, Achiui Troianos, occiderunt. *Acamas* seu Asii

Digitized by Google

ζωὸν ἕλε, βλαφθέντα κατὰ κλόνον· ἀλλά οἱ αὖθι
λῦσε μένος, πλήξας ξίφει αὐχένα κωπήεντι·
πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
ἔλλαβε πορφύρεος Θάνατος καὶ Μοῖρα κραταιή.

Πηνέλεως δὲ, Λύκων τε, συνέδραμον· ἔγχεσι μὲν γὰρ
ἤμβροτον ἀλλήλων, μέλεον δ' ἠκόντισαν ἄμφω· 336
τὼ δ' αὖτις ξιφέεσσι συνέδραμον· ἔνθα Λύκων μὲν
ἱπποκόμου κόρυθος φάλον ἤλασεν, ἀμφὶ δὲ καυλὸν
φάσγανον ἐρρωίσθη· ὁ δ' ὑπ' οὔατος αὐχένα θεῖνε
Πηνέλεως, πᾶν δ' εἴσω ἔδυ ξίφος, ἔσχεθε δ' οἷον 340
δέρμα· παρηέρθη δὲ κάρη, ὑπέλυντο δὲ γυῖα.

Μηριόνης δ' Ἀκάμαντα, νιχεὶς ποσὶ καρπαλίμοισι,
νύξ', ἵππων ἐπιβησόμενον, κατὰ δεξιὸν ὦμον·
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς.

Ἰδομενεὺς δ' Ἐρύμαντα κατὰ στόμα νηλεῖ χαλκῷ
νύξε· τὸ δ' ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησε 346
νέρθεν ὑπ' ἐγκεφάλοιο· κέασσε δ' ἄρ' ὀστέα λευκά·
ἐκ δὲ τίναχθεν ὀδόντες· ἐνέπλησθεν δέ οἱ ἄμφω
αἵματος ὀφθαλμοί· τὸ δ' ἀνὰ στόμα καὶ κατὰ ῥῖνας

331 ΑΛΛΑ FOI 348 ΔΕ FOI

seu Antenoris f. nam duo sunt inter Troianos hoc nomine; nisi forte hic tertius. — 331. *βλαφθέντα offenso pede.* v. Obss. — 336. *μέλεον, ματαίως.* incassum. v. Obss. — 338. *κόρυθος φάλον, conus*, cui inserta crista; v. ad Γ, 371. ita fractus ensis *ad capulum.* — 340. *ἔσχεθε δ' οἷον δέρμα. ἀντεῖχε*, restitit, perculsa erat transuersim media ceruix, ita vt sola cutis parte extrema relicta *caput penderet.* — 349. Erymas *χανὼν ἔπρησε τὸ αἷμα ἀνὰ στόμα καὶ κατὰ ῥῖνας.* Vulnera et effecta vulnerum plura occurrunt in Homero no-

Digitized by Google

πρῆσε χαινών· θανάτου δὲ μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν.
οὗτοι ἄρ' ἡγεμόνες Δαναῶν ἕλον ἄνδρα ἕκαστος.
Ὡς δὲ λύκοι ἄρνεσσιν ἐπέχραον ἢ ἐρίφοισι
σίνται, ὑπ' ἐκ μήλων αἰρεύμενοι, αἴτ' ἐν ὄρεσσι
ποιμένος ἀφραδίῃσι διέτμαγεν· οἱ δὲ ἰδόντες,
αἶψα διαρπάζουσιν ἀναίλκιδα θυμὸν ἔχούσας·
ὡς Δαναοὶ Τρώεσσιν ἐπέχραον· οἱ δὲ φόβοιο
δυσκελάδου μνήσαντο, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
ἵετ' ἀκοντίσσαι· ὁ δὲ, ἰδρείῃ πολέμοιο,
αἰσπίδι ταυρείῃ κεκαλυμμένος εὐρέας ὤμους,
σκέπτετ' ὀϊστῶν τε ῥοῖζον, καὶ δοῦπον ἀκόντων.
ἦ μὲν δὴ γίγνωσκε μάχης ἑτεραλκέα νίκην·

351 ΑΝΔΡΑ ΕΚΑΣΤΟΣ 352 ΓΑΡΝΕΣΣΙ 354 ΔΕ ΓΙΔΟΝΤΕΣ 359 ΓΙΕΤ' — 360 ΔΕ ΓΙΔΡΕΙΗΙ

ſtra arte militari non vbique obuia. Genus hoc αἱμορῥαγίας notabile 348.

352—419. Troianos caſtris fugatos inſequitur Patroclus magna caede facta.

352—7. Ut Troianos irruunt Achiui: vt lupi invadunt pecudes, easque fugant: ἐπέχραον. pro praeſenti ἐπέρχονται. cf. Obſſ. μήλων αἵτε. Similia ſaepe illuſtrarunt viri docti; eſt ὑφαιρούμεναι ἐκ μήλων (ἐκείνας τὰς αἶγας ἢ ἐρίφους) αἵτε —

356. 7. φόβοιο μνήσαντο, λάθοντο — ſollenni vſu, pro *vſi ſunt*, et hoc periphraſtice, pro ἔφυγον καὶ οὐκ ἐμάχοντο.

358—364. Hector aliquamdiu reſiſtit Aiaci ſe telis petenti. tandem 364—383 et ipſe caſtris excedere cogitur; fuga Troianorum fit effuſa; Patroclus eos inſequitur extra vallum, Hectorem tamen non aſſequitur.

362. 3. ἑτεραλκέα νίκην, pugnam in alteram partem

Digitized by Google

ἀλλὰ καὶ ὡς ἀνέμιμνε, σάω δ' ἐρίηρας ἑταίρους.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπ' Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται οὐρανὸν εἴσω,
αἰθέρος ἐκ δίης, ὅτε τε Ζεὺς λαίλαπα τείνῃ·
ὡς τῶν ἐκ νηῶν γένετο ἰαχή τε Φόβος τε·
οὐδὲ κατὰ μοῖραν πέραον πάλιν· Ἕκτορα δ' ἵπποι
ἔκφερον ὠκύποδες σὺν τεύχεσι· λεῖπε δὲ λαὸν
Τρωϊκὸν, οὓς ἀέκοντας ὀρυκτὴ τάφρος ἔρυκε.
πολλοὶ δ' ἐν τάφρῳ ἐρυσάρματες ὠκέες ἵπποι,
ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ζυμῷ λίπον ἅρματ' ἀνάκτων·
Πάτροκλος δ' ἔπετο, σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων,
Τρωσὶ κακὰ φρονέων· οἱ δὲ ἰαχῇ τε φόβῳ τε

365 Vulg. τείνει. 366 ΓΕΝΕΤΟ ΓΙΑΧΗ 369 ΑΓΕΚΟΝΤΑΣ 370 ΓΕΡΤΣΑΡΜΑΤΕΣ 371 ΓΑΞΑΝΤ. ΓΑΡΜΑΤ ΑΝΑΚΤΩΝ peccat. v. Obſſ. 373 ΔΕ ΓΙΑΧΗΙ

inclinatam tandem intelexit eſſe.

364—6. Comparatio ita conſtituenda: Fuga facta eſt turmarum conglobatim et tanto cum impetu quanto nubes collecta a vento procelloſo de monte propellitur, vt per caelum feratur.

365. Ζεὺς λαίλαπα τείνει. facit vt ἐντεταμένως, *intente* flet. *immittit vehementem procellam* et 366 ὡς τῶν. pro: ſic fugiunt Troiani. — 367. πέραον πάλιν in animo habet τάφρον ὀρυκτὴν, quae demum 369 ſequitur. οὐδὲ κατὰ μοῖραν, ἀτάκτως, ἀκόσμως — Ita euentum habuit Polydamantis praedictio ſup. M, 223 ſqq. Ἕκτορα δ' ἵπποι ἔκφερον — Ita is curru vectus fugit. Atqui currus reliquerant ante vallum: Sup. M, 75 ſq. Verum ab Apolline iis via facta fuerat O, 260. 1. Tum O, 384. 5 Troiani κατὰ τεῖχος ἔβαινεν, ἵππους δ' εἰςελάσαντες ἐπὶ πρύμνῃσι μάχοντο. — 368. λεῖπε δὲ λαὸν ſc. ὡς Φυγὼν πρὸ αὐτῶν. — 371. ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ. anteriore, puto, qua iugati ſunt equi, temonis parte fracta. cf. Obſſ.

πάσας πλῆσαν ὁδοὺς, ἐπεὶ ἄρ τμάγεν· ὕψι δ' ἀέλλη
σκίδναθ' ὑπὸ νεφέων· τανύοντο δὲ μώνυχες ἵπποι
ἄψορρον προτὶ ἄστυ, νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Πάτροκλος δ', ᾗ πλεῖστον ὀρινόμενον ἴδε λαὸν,
τῇ ῥ' ἔχ' ὁμοκλήσας· ὑπὸ δ' ἄξοσι φῶτες ἔπιπτον
πρηνέες ἐξ ὀχέων, δίφροι δ' ἀνακυμβαλίαζον.
ἀντικρὺ δ' ἄρα τάφρον ὑπέρθορον ὠκέες ἵπποι,
ἄμβροτοι, οὓς Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα,
πρόσσω ἰέμενοι· ἐπὶ δ' Ἕκτορι κέκλετο θυμός·
ἵετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι.
Ὡς δ' ὑπὸ λαίλαπι πᾶσα κελαινὴ βέβριθε χθὼν

374 Vulg. ἄελλα 376 ΠΡΟΤΙ ΓΑΣΤΤ 377 FIΔE 379 Vulg. ἀνεκυμβαλίαζον 380 Vulg. ἀνὰ τάφρον 382 FIEMENOI 383 FIETO

378. 9. Valde animate omnia per totum locum narrata: ſi curruum humilem et leuem ſtructuram cogites, duorum verſuum vim melius aſſequaris. — ἀνακυμβαλίαζον *cum ſono ſubſilierunt*, ſ. *ſubſilientes reſonuere.* Niſi eſt ſimpliciter, euerſi ſunt. v. Obſſ. — 380. ἀντικρὺ δ' ἄρα τάφρον. Vix credam, currus Troianorum aut ſaltu equorum facto traieciſſe, aut deſcenſu in foſſam facto altera ora emerſiſſe; verum fuga ſit per eandem viam, qua ſtrata aditus erat, aggere per foſſam facto. — 381. οὓς Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν. vt et P, 443. Definite Ψ, 277 Ἀθάνατοί τε γάρ εἰσι. Ποσειδάων δ' ἔπορ' αὐτοὺς πατρὶ ἐμῷ, Πηλῆϊ. — 382. ἐπὶ δ' Ἕκτορι κέκλετο θυμός. ὁ θυμὸς ἐπεκέκλετο Ἕκτορι ſc. Patroclum: pro ἐπὶ τὸν Ἕκτορα. *animus eum incitabat in Hectorem:* h. e. vt Hectorem aſſequeretur.

384—393. Vti torrens ex imbre auctus rapide fertur: ſic Troiani fugientes; potenter autem nominat inprimis currus, et ſtrepitum quem facit curſus. Ornatiſſimus locus. χθὼν βέβρι-

ἤματ' ὀπωρινῷ, ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ
Ζεὺς, ὅτε δή τ' ἄνδρεσσι κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ,
οἳ βίῃ εἰν ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας,
ἐκ δὲ δίκην ἐλάσωσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες·
τῶν δέ τε πάντες μὲν ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
πολλὰς δὲ κλιτῦς τότ' ἀποτμήγουσι χαράδραι,
εἰς δ' ἅλα πορφυρέην μεγάλα στενάχουσι ῥέουσαι
ἐξ ὀρέων ἐπὶ ἔργ· μινύθει δέ τε ἔργ' ἀνθρώπων·
ὣς ἵπποι Τρωαὶ μεγάλα στενάχοντο θέουσαι.
Πάτροκλος δ', ἐπεὶ οὖν πρώτας ἐπέκερσε φάλαγγας,

386 Vulg ὅτε δή ῥ' 392 ΔΕ ΤΕ ΓΕΡΓ

θεν ὑπὸ λαίλαπι h. e. βέβριθε, βρίθει sc. ὕδατι quod sequitur.

385. ὅτε λαβρ. *cum pluit effuse.* — 386. obseruanda opinio istius quoque aetatis hominum, calamitates, inque his inundatas aquis terras, a diis ad puniendos homines improbos immitti. — 388. κρίνωσι θέμιστας σκολιὰς pro σκολιῶς. si *ferant sententias iniquas.* v. Obss. θεῶν ὄπιν, *respectum, ἐπιστροφὴν*, et *vltionem.* Illustrauit Clarke allatis Od. Φ, 28. Hesiod. Ἔργ. 185. Θ, 222 (et saepe) — 390. χαράδραι, torrentes, ἀποτμήγουσι, reuellunt, κλιτῦς *prominentes rupes.* v. Obss. — 392. ἐπὶ κὰρ, *decliui ac praecipite cursu:* inundati autem *agri* (ἔργα) *pereunt*, h. e. cultura pereunte vastantur.

394—418. Patroclus insequitur fugientes; multos interimit.

394. πρώτας ἐπέκερσε φάλαγγας, circumuectus et vltra primam aciem hostilem euectus conuerso curru fugientes a fronte adortus versus castra repellit. ἄψ παλιμπετὲς, ἄψ πάλιν. Ad Troianos fugientes haec spectare quis dubitet? Ceterum hic versus est inter eos, quorum vsus est ad locorum situm declarandum. Non longe a castrorum fronte et vallo Scamander amne transuerso a dextris

ἀψ ἐπὶ νῆας ἔεργε παλιμπετὲς, οὐδὲ πόληος
εἴα ἰεμένους ἐπιβαινέμεν, ἀλλὰ μεσηγὺ
νηῶν καὶ ποταμοῦ καὶ τείχεος ὑψηλοῖο
κτεῖνε μεταίσσων, πολέων δ' ἀπετίνυτο ποινήν·
ἔνθ' ἤτοι Πρόνοον πρῶτον βάλε δουρὶ Φαεινῷ,
στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα· λῦσε δὲ γυῖα.
δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δὲ Θέστορα, Ἤνοπος υἱὸν,
δεύτερον ὁρμηθείς· ὁ μὲν εὐξέστῳ ἐνὶ δίφρῳ
ἧστο ἀλείς· ἐκ γὰρ πλήγη φρένας, ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
ἡνία ἠίχθησαν· ὁ δ' ἔγχει νύξε παραστὰς
γναθμὸν δεξιτερὸν, διὰ δ' αὐτοῦ πεῖρεν ὀδόντων·
ἕλκε δὲ δουρὸς ἑλὼν ὑπὲρ ἄντυγος· ὡς ὅτε τις Φὼς,

395 ΕΓΕΡΓΕ 396 ΓΙΕΜΕΝΟΤΣ 398 Vulg. ἀπετίννυτο. 401 ΘΕΣΤΟΡΑ ΓΗΝΟΠΟΣ 403 ΗΣΤΟ ΓΑΛΕΙΣ 406 Vulg. εἶλκε

partibus in ſiniſtras ferri et cum Simoente iungi debuit; caeſi itaque fugientes et intra naues et vallum, tum caſtris elapſi inter vallum et Scamandrum, in ipſo traiectu: quem a poeta non memorari, eſt, quod miramur. v. Excurſum ad lib. VI. (Z) p. 306. et cf. ad Θ, 556 et 490 vbi Troianos oppugnaturos caſtra vidimus conſediſſe inter Scamandrum et caſtra. — 398. πολέων δ' ἀπετίνυτο ποινήν. ἀπετίνυτο (τοὺς Τρῶας) ποινὴν (ἀντὶ) πολέων. v. Obſſ. *vltionem expetiit*, vltus eſt multos, dum eos occidit. — 399. *Pronous* et qui ſequuntur, — 401. Theſtor, Enopis f. 411 Erylaus, et qui vſ. 415. 6. 7. enumerantur, a Patroclo occiſi, ne ſollicite quaeras, ſunt Troiani; alibi non memorati. — 401. ὁ δὲ, *porro* Patroclus. — 403. ἧστο ἀλείς, *metu contrahens ſe;* quod alibi eſt καταπτήσσειν et πτώσσειν, voces ἐναργεῖς. — 406. ἕλων δὲ δουρὸς (ſc. μέρος τι. adeoque pro δόρυ) εἷλκεν αὐτὸν ὑπὲρ ἄντυγος. Patroclus haſta, quam immiſerat, prehenſa, et retracta e The-

Digitized by Google

πέτρῃ ἐπὶ προβλῆτι καθήμενος, ἱερὺν ἰχθὺν
ἐκ πόντοιο θύραζε λίνῳ καὶ ἤνοπι χαλκῷ·
ὡς ἕλκ' ἐκ δίφροιο κεχηνότα δουρὶ φαεινῷ·
καὶδ' ἄρ' ἐπὶ στόμ' ἔωσε· πεσόντα δέ μιν λίπε θυμός.
αὐταὰρ ἔπειτ' Ἐρύλαον ἐπεσσύμεναν βάλε πέτρῳ, 411
μέσσην κακκεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη
ἐν κόρυθι βριαρῇ· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ
κάππεσεν· ἀμφὶ δέ μιν θάνατος χύτο θυμοραϊστής.
αὐταὰρ ἔπειτ' Ἐρύμαντα, καὶ Ἀμφοτερὸν, καὶ Ἐπάλτην,
Τληπόλεμόν τε Δαμαστορίδην, Ἔχιόν τε, Πύριν τε, 416
Ἰφέα τ', Εὐϊππόν τε, καὶ Ἀργεάδην Πολύμηλον,
πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.

Σαρπηδὼν δ' ὡς οὖν ἴδ' ἀμιτροχίτωνας ἑταίρους
χέρσ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμέντας, 420
κέκλετ' ἄρ' ἀντιθέοισι καθαπτόμενος Λυκίοισιν·

408 ΗΝΟΠΙ 411 Vulg. Ἐρύαλον 416 Vulg. Πύρην
417 ΙΦΕΑ 419 ΙΔ

ſioris corpore cum haſta traxit eum transfixum ſupra oram currus. v. Obſſ. ὡς ὅτε τις ἕλκει ἰχθύν. — 407. ἱερὸν ἰχθὺν, ſeu ornans epitheton, *ingentem*, ſeu certum genus, de quo ambigitur. v. Obſſ. — λίνῳ *lineâ piſcatoria*; καὶ ἤνοπι χαλκῷ, et *hamo* ex aere.

419—505. *Sarpedon* cum *Patroclo* congreſſus iugulatur. Res ſic ornata, vt Iupiter de fato Sarpedonis dubitet, Iuno autem nequaquam differendum eſſe fatum contendat. 422—457. Edit Iupiter ſigna futurae caedis —462.

ἀμιτροχίτωνας ἑταίρους. Lyciis peculiare hoc fuiſſe videtur, vt thoraces nulla ſubiecta mitra ſeu faſcia, quae atterendae cuti et tuendis inguinibus inſerviret, haberent.

421. κέκλετο τοῖς Λυκίοις καθαπτόμενος αὐτῶν ἑπέσ-

Αἰδὼς, ὦ Λύκιοι, πόσε φεύγετε; νῦν θοοὶ ἔστε·
ἀντήσω γὰρ ἐγὼ τοῦδ' ἀνέρος, ὄφρα δαείω,
ὅστις ὅδε κρατέει· καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε
Τρῶας· ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν.
Ἦ ῥα, καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμᾶζε.
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν, ἐπεὶ ἴδεν, ἔκθορε δίφρου.
οἱ δ', ὥστ' αἰγυπιοὶ, γαμψώνυχες, ἀγκυλοχεῖλαι,
πέτρῃ ἔφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μάχωνται·
ὣς οἱ, κεκλήγοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
τοὺς δὲ ἰδὼν ἐλέησε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω,
Ἥρην δὲ προσέειπε κασιγνήτην ἄλοχόν τε·

424 ΠΟΛΛΑ ΓΕΓΟΡΓΕ 427 ΓΙΔΕ 429 Vulg. μάχονται 431 ΔΕ ΓΙΔΩΝ 432 ΓΗΡΗΝ ΔΕ ΠΡΟΣΕΓΕΙΠΕ

σι. — 422. νῦν θοοὶ ἔστέ. Iouem adhuc in Ida ſedere. alacres. — 424. ὅστις ὅδε κρατέει ſuperior eſt pugnando. — 428. puta duo vultures in praedam, ἕλωρ, incidiſſe.

431. τοὺς δὲ ἰδὼν — Non appoſuit poeta, vbi locorum Iupiter verſari nunc putandus ſit; adhucne ex Ida proſpiciens: an in Olympo ſedens? Vidimus ſane eum ſedentem in Ida O, 150 ſq. Confabulatur nunc cum Iunone: vſ. 432 quae in Olympum redierat O, 79. Inf. 665 alloquitur Apollinem; is vſ. 677 ex Ida deſcendit. Ita putes Apollo ſupra ex mandato Iouis in Ida accepto Hectorem recreauerat: O, 236 ſq. — 261. Hectori mox in praelio anteit et terrorem Achiuis iniicit vſ. 307. Licet puto, rem ſic conſtituere: quandoquidem Iupiter cum Iunone confabulatur, illa autem in Olympum redierat, ſup. O, 77. neceſſe eſt etiam Iouem nunc, et per ſequentes libros, cf. Σ, 356. in Olympo ſedere; Apollinem autem, qui Ilio quaſi excubat, et modo in muris, modo in propinquo colle ſedet, vſ. 677. ex Ida,

Digitized by Google

Ὤ μοι ἐγὼ, ὅτε μοι Σαρπηδόνα, φίλτατον ἀνδρῶν,
μοῖρ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμῆναι.
διχθὰ δέ μοι κραδίη μέμονε, φρεσὶν ὁρμαίνοντι,
ἢ μιν ζωὸν ἐόντα μάχης ἀπὸ δακρυοέσσης
θείω ἀναρπάξας Λυκίης ἐνὶ πίονι δήμῳ,
ἦ ἤδη ὑπὸ χερσὶ Μενοιτιάδαο δαμάσσω.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,
αὖψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι;
ἔρδ', ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
εἴκε ζωὸν πέμψῃς Σαρπηδόνα ὄνδε δόμονδε,
φράζεο, μήτις ἔπειτα θεῶν ἐθέλῃσι καὶ ἄλλος

439 ΠΟΤΝΙΑ ΗΡΗ ζωὸν ΣΑΡΠΗΔΟΝΑ 440 ΕΦΕΙΠΕΣ ΦΟΝΔΕ 445 Vulg.

h. e. ex locis ad Idam, circa Ilium, descendere in campum, in quo pugnatur; nisi ille versus ab interpolatoris manu illatus est, et Apollo nunc in Olympo sedere est putandus.

433—438. ὤ μοι ἐγώ. Locus propter Fati notionem notabilis, quod a Iove differri poterat, omnino tolli non poterat. cf. sup. ad Z, 488. Iupiter animo fluctuat, differatne id quod fatale erat, Sarpedonem Patrocli manu occumbere, an nunc exitum habere decretum fatale iubeat.

435. διχθὰ μέμονε κραδίῃ, μενοινῇ. ὁρμῇ. v. ad E, 482. —436 εἴ μιν, ἦ — ἦ ἤδη — 438. δαμάσσω, permittam vt occumbat ille.

439—457. Iuno disuadet fati dilationem; suggerit autem pro solatio hoc, vt corpus Sarpedonis in Lyciam deferatur. Videtur fama fuisse de Sarpedonis sepulcro in Lycia; cuius generis monumenta erant frequentia, tumuli cum cip-

Digitized by Google

πέμπειν ὃν Φίλον υἱὸν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης·
πολλοὶ γὰρ περὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο μάχονται
υἱέες ἀθανάτων, τοῖσι κότον αἰνὸν ἐνήσεις.
ἀλλ' εἴ τοι Φίλος ἐστὶ, τεὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ,
ἦτοι μέν μιν ἔασον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
χέρσ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμῆναι·
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τόνγε λίπῃ ψυχή τε καὶ αἰών,
πέμπειν μιν Θάνατόν τε Φέρειν, καὶ νήδυμον Ὕπνον,
εἰσόκε δὴ Λυκίης εὐρείης δῆμον ἵκωνται·
ἔνθα ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε, ἕταί τε,
τύμβῳ τε, στήλῃ τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
αἱματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε,

447 FON 448 ΠΕΡΙ FΑΣΤΥ 456 ΕΝΘΑ FΕ — ΤΕ FΕΤΑΙ ΤΕ

pis, vt in campo Troiae tumulus Ili, Aeſyetae. probabile itaque erat corpus Sarpedonis in Lyciam eſſe reportatum.

454. πέμπειν, πέμπε, Θάνατον καὶ Ὕπνον, ὥστε Φέρειν μιν. Locus a multis obſeruatus, et iterum ac tertium inf. 671. 681 repetitus, notabilis propter Mortem et Somnum iunctos ad auferendum corpus. Infra iidem ſunt gemelli. Ducta hinc eſt diſputatio notiſſima inter Leſſingium et Klotzium, veniente in ſubſidium Herdero: adde Viſcontium Muſ. Pio-Clement. To. III. p. 59. — 456. ταρχύσουσι, iuſta ei facient, τύμβῳ τε στήλῃ τε. habitus igitur hic mos iuſtorum praeſtitorum illa aetate, ſi tumulus factus eſſet, cum cippo impoſito: itaque tumulos etiamnum in iſtis terris oculis obuios monimenta ſepulcralia eſſe credunt viri docti.

459. αἱματοέσσας δὲ ψιάδας. Petitum hoc ab imbre cruento, prodigio, quod portendere creditum eſt

παῖδα Φίλον τιμῶν, τόν οἱ Πάτροκλος ἔμελλε
φθίσειν ἐν Τροίῃ ἐριβώλακι, τηλόθι πάτρης.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
ἔνθ' ἤτοι Πάτροκλος ἀγακλειτὸν Θρασύμηλον,
ὃς ῥ' ἡὺς θεράπων Σαρπηδόνος ἦεν ἄνακτος,
τὸν βάλε νείαιραν κατὰ γαστέρα· λῦσε δὲ γυῖα·
Σαρπηδὼν δ' αὐτοῦ μὲν ἀπήμβροτε δουρὶ φαεινῷ,
δεύτερος ὁρμηθείς· ὁ δὲ Πήδασον οὔτασεν ἵππον
ἔγχεϊ δεξιὸν ὦμον· ὁ δ' ἔβραχε θυμὸν ἀίσθων·
καὶδ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός·
τὼ δὲ διαστήτην· κρίκε δὲ ζυγὸν, ἡνία δέ σφι
σύγχυτ', ἐπειδὴ κεῖτο παρήορος ἐν κονίῃσι.
τοῖο μέν Αὐτομέδων δουρικλυτὸς εὗρετο τέκμωρ·
σπασσάμενος ταναήκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ,

460 ΤΟΝ ΡΟΙ 464 ΗΕ ΡΑΝΑΚΤΟΣ

euentum rerum infauſtum et magnam calamitatem. At h. l. pet verba 460 *παῖδα Φίλον τιμῶν* alia cauſſa prodigii miſſi memoratur, vt edatur illud a Ioue in honorem Sarpedonis filii. Profecta videtur haec opinio ab ea notione, qua magnorum virorum mortes per prodigia denuntiari creduntur, quaſi rerum naturam ſenſus aliquis morte magni viri attingat. Eſt ſaltem phantaſma per ſe praeclarum!

462 — 489. Pugna Sarpedonis et Patrocli — 468. Pedaſus erat equus mortalis: ſup. 152 cui prope adſiſtiſſe puta Patroclum. — *ὁ δ' ἔβραχε θυμὸν ἀίσθων.* non, animum *exſpirans*; quod poſt factum v. 502 ſq. ſed, *graniter anhelans*: Erneſtio monente. — 470. *κρίκε δὲ ζυγόν*, *gemebat*, equis in diuerſa tendentibus. Ita *turbatae* quoque habenae (*συνεχέχυτο*) equis turbantibus. — 471. *παρήορος*. cf. v. 152 Pedaſus.

472. *εὗρετο τέκμωρ auxi-*

ἀΐξας ἀπέκοψε παρήορον, οὐδ' ἐμάτησε.
τὼ δ' ἰθυνθήτην, ἐν δὲ ξυτῆρσι τάνυσθεν·
τὼ δ' αὖτις συνίτην ἔριδος περὶ θυμοβόροιο.
Ἔνθ' αὖ Σαρπηδὼν μὲν ἀπήμβροτε δουρὶ φαεινῷ,
Πατρόκλου δ' ὑπὲρ ὦμον ἀριστερὸν ἦλυθ' ἀκωκὴ
ἔγχεος, οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν· ὁ δ' ὕστερος ὦρνυτο χαλκῷ
Πάτροκλος· τοῦ δ' αὐχ ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρὸς,
ἀλλ' ἔβαλ', ἔνθ' ἄρα τε φρένες ἔρχαται ἀμφ' ἀδινὸν
ἧρι πε δ', ὡς ὅτε τις δρῦς ἧριπεν, ἢ ἀχερωΐς, [κῆρ·
ἠὲ πίτυς βλωθρὴ, τήν τ' οὔρεσι τέκτονες ἄνδρες
ἐξέταμον πελέκεσσι νεήκεσι, νήϊον εἶναι·
ὣς ὁ πρόσθ' ἵππων καὶ δίφρου κεῖτο τανυσθείς,
βεβρυχὼς, κόνιος δεδραγμένος αἱματοέσσης.
ἠΰτε ταῦρον ἔπεφνε λέων ἀγέλῃφι μετελθὼν,
αἰθωνα, μεγάθυμον, ἐν εἰλιπόδεσσι βόεσσιν,
ὤλετό τε στενάχων ὑπὸ γαμφηλῇσι λέοντος·
ὣς ὑπὸ Πατρόκλῳ Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων
κτεινόμενος μενέαινε, Φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον·

476 Vulg. πέρι

lium, remedium. — 474. ἀπέκοψε παρήορον ſupra Θ, 87 de eadem re Neſtor ἵππου παρηορίας ἀπέταμνε. idque *haud moratus*, quod eſt οὐδ' ἐμάτησε. cf. Obſſ. — 475. ἐν δὲ ῥυτῆρσι τάνυσθεν. Iterum conſtiterunt equi et annixi ſunt adductis loris vt currum traherent. — 476. ἔριδος πέρι. Alias συνιέναι ἔριδι. μάχῃ.

481. Φρένες ἔρχαται ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ. qua parte leptum transuerſum includit cor, ſeparando thoracem a ventre, ἀμφιείργουσι. v. Obſſ. — κῆρ ἀδινὸν, propter membranas et muſculos denſos. — 482. ἧριπεν, ὡς ἐρείπει, ilex vel populus vel pinus procera.

491. μενέαινε debet eſſe h. l. *ingemuit*, ἐστέναχε.

Digitized by Google

Γλαῦκε πέπον, πολεμιστὰ μετ' ἀνδράσι, νῦν σε μάλα
αἰχμητήν τ' ἔμεναι, καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν· [χρὴ
νῦν τοι ἐελδέσθω πόλεμος κακὸς, εἰ θοὸς ἐσσί.
πρῶτα μὲν ὄτρυνον Λυκίων ἡγήτορας ἄνδρας,
πάντη ἐποιχόμενος, Σαρπηδόνος ἀμφὶ μάχεσθαι·
αὐτὰρ ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἐμεῦ πέρι μάρναο χαλκῷ.
σοὶ γὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα κατηφείη καὶ ὄνειδος
ἔσσομαι ἤματα πάντα διαμπερὲς, εἴ κε μ' Ἀχαιοὶ
τεύχεα συλήσωσι, νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα.
ἀλλ' ἔχεο κρατερῶς, ὄτρυνε δὲ λαὸν ἅπαντα.

Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψεν,
ὀφθαλμοὺς, ῥῖνας θ'· ὁ δὲ λαὶξ ἐν στήθεσι βαίνων,
ἐκ χροὸς ἕλκε δόρυ, προτὶ δὲ φρένες αὐτῷ ἕποντο·

494 ΕΕΛΔΕΣΘΩ 502 ΜΙΝ ΕΕΙΠΟΝΤΑ 504
Vulg. εἶλκε

492—501. Sarpedon moriens Glaucum hortatur, vt cum Lyciis corpus ſuum tueatur, ne a Patroclo ſpolietur. Erat id tanto aequius, quod Glaucum ſub vallo vulneratum ſup. M, 387 ſqq. Sarpedon vltus erat. Mirum videri poteſt, non tam, cum Euſtathio, hoc, quod praecordiis laeſis verba facit Sarpedon, (v. ad 481. V. L.) quam hoc, quod Patroclus adſtat et Glaucum impune mandata eius accipere permittit. Mihi videtur res ita probabilis, ſi cogites haſta eminus emiſſa Patroclum paullo poſt demum accurriſſe ad repetendam haſtam; interea Glaucum a Sarpedone eſſe appellatum; mox accurrente Patroclo receſſiſſe.

494. ἐελδέσθω *nunc tibi curae ſit pugna.* — 500. νεῶν ἐν ἀγῶνι. *apud naues.* ναύσταθμον. pro, in pugna ad naues, etſi continuata in campo, cum inde pulſi eſſent Troes. v. Obſſ.

504. Φρένες membranae

τοῖο δ' ἅμα ψυχήν τε, καὶ ἔγχεος ἐξέρυσ' αἰχμήν. 505
Μυρμιδόνες δ' αὐτοῦ σχέθον ἵππους φυσιόωντας
ἰεμένους Φοβέεσθαι, ἐπεὶ λίπον ἅρματ' ἀνάκτων.
Γλαύκῳ δ' αἰνὸν ἄχος γένετο φθογγῆς ἀΐοντι·
ὠρίνθη δέ οἱ ἦτορ, ὅτ' οὐ δύνατο προσαμῦναι.
χειρὶ δ' ἑλὼν ἐπίεζε βραχίονα· τεῖρε γὰρ αἰνῶς 510
ἕλκος, ὅ δή μιν Τεῦκρος ἐπεσσύμενον βάλεν ἰῷ
τείχεος ὑψηλοῖο, ἀρὴν ἑτάροισιν ἀμύνων.
εὐχόμενος δ' ἄρα εἶπεν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι·

Κλῦθι, ἄναξ, ὅς που Λυκίης ἐν πίονι δήμῳ
εἶς, ἠὲ ἐνὶ Τροίῃ· δύνασαι δὲ σὺ πάντοσ' ἀκούειν 515
ἀνέρι κηδομένῳ, ὡς νῦν ἐμὲ κῆδος ἱκάνει.
ἕλκος μὲν γὰρ ἔχω τόδε καρτερὸν, ἀμφὶ δέ μοι χεὶρ

507 FIEMENOTΣ — ΓΑΡΜΑ FANAKTOΣ 509
ΔΕ FOI 513 ΑΡΑ FEIΠΕ FΕΚΗΒΟΛΩΙ
514 ΚΑΤΘΙ FANAΞ

praecordiorum. — 506. 7. Myrmidones curru Sarpedonis potiri volebant. — 507. *ἐπεὶ λίπεν ἅρματ' ἀνάκτων.* ſi vera eſt lectio, eſt: *cum currus vacuus relictus eſſet a dominis.* *ἐλίπησαν, ἐρημώθησαν.* v. Obſſ.

508—531. Glaucus vulnerata manu telo Teucri (M, 387) aegre ferens, quod Sarpedonem tueri non poterat, inuocat Apollinem et ab eo ſanatur. — 509. *ὠρίνθη* dolore et ira. Locus, qui ſequitur, eſt *ἐναργέστατος.* Cernimus ante oculum dolentem Glaucum, *χειρὶ ἐπίεζε τὸν βραχίονα.*

512. *ἀρὴν ἑ. ἀμύνων propulſans malum a ſuis, eos tutatus.* v. Obſſ. Iunxi: *Τεῦκρος ἔβαλέ μιν ἰῷ τείχεος ὑψηλοῖο*, pro *ἀπὸ τοῦ τ. deſuper de muro.*

516. *κηδομένῳ, ὡς νῦν ἐγὼ κήδομαι*, dolore crucior.

517. *χεὶρ δὲ ἀμφιελήλαταί μοι ὀδύνῃσιν*, transfixa dolore ex vulnere: propter brachii motum inter pugnam.

Digitized by Google

ὀξείῃς ὀδύνῃσιν ἐλήλαται, οὐδέ μοι αἷμα
τερσῆναι δύναται· βαρύθει δέ μοι ὦμος ὑπ' αὐτοῦ·
ἔγχος δ' οὐ δύναμαι σχεῖν ἔμπεδον, οὐδὲ μάχεσθαι
ἐλθὼν δυσμενέεσσιν· ἀνὴρ δ' ἄριστος ὄλωλε,
Σαρπηδών, Διὸς υἱός· ὁ δ' οὐδ' οὗ παιδὸς ἀμύνει.
ἀλλὰ σὺ πέρ μοι, ἄναξ, τόδε καρτερὸν ἕλκος ἄκεσσαι,
κείμησον δ' ὀδύνας, δὸς δὲ κράτος, ὄφρ' ἑτάροισι
κεκλόμενος Λυκίοισιν ἐποτρύνω πολεμίζειν·
αὐτός τ' ἀμφὶ νέκυι κατατεθνειῶτι μάχωμαι.

Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων·
αὐτίκα παῦσ' ὀδύνας, ἀπὸ δ' ἕλκεος ἀργαλέοιο
αἷμα μέλαν τέρσηνε, μένος δέ οἱ ἔμβαλε θυμῷ.
Γλαῦκος δ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ, γήθησέν τε,
ὅττι οἱ ὦκ' ἤκουσε μέγας θεὸς εὐξαμένοιο.
πρῶτα μὲν ὤτρυνε Λυκίων ἡγήτορας ἄνδρας,
πάντη ἐποιχόμενος, Σαρπηδόνος ἀμφὶ μάχεσθαι.
αὐτὰρ ἔπειτα μετὰ Τρῶας κίε, μακρὰ βιβάσθων,
Πουλυδάμαντ' ἐπὶ Πανθοίδην, καὶ Ἀγήνορα δῖον·
βῆ δὲ μετ' Αἰνείαν τε, καὶ Ἕκτορα χαλκοκορυστήν,
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἕκτορ, νῦν δὴ πάγχυ λελασμένος εἰς ἐπικούρων,

522 Vulg. οὐδ' ᾧ παιδὶ ἀμύνει. ΟΤ ΡΟΤ ΠΑΙΔΟΣ
523 ΜΕ ΓΑΝΑΞ v. Obss. 529 ΔΕ ΡΟΙ 530
ΓΗΙΣΙΝ 531 ΡΟΤΙ ΓΟΙ 537 ΓΕΠΕΑ

525. Λυκίοισιν ad κεκλόμενος, ἐποτρύνω (αὐτοὺς)

531. ὅττι οἱ. in eius gratiam. εὐξαμένοιο (αὐτοῦ).

532—553. Glaucus vulnere sanato fortissimos Troianorum arcessit ad Sarpedonis corpus tuendum et in Achivos irruit.

οἳ σέθεν εἵνεκα τῆλε Φίλων καὶ πατρίδος αἴης
θυμὸν ἀποφθινύθουσι· σὺ δ' οὐκ ἐθέλεις ἐπαμύνειν. 540
κεῖται Σαρπηδὼν, Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων,
ὃς Λυκίην εἴρυτο δίκῃσί τε καὶ σθένεϊ ᾧ·
τὸν δ' ὑπὸ Πατρόκλῳ δάμασ' ἔγχεϊ χάλκεος Ἄρης.
ἀλλὰ, φίλοι, πάρστητε, νεμεσσήθητε δὲ θυμῷ,
μὴ ἀπὸ τεύχε' ἕλωνται, ἀεικίσσωσι δὲ νεκρὸν 545
Μυρμιδόνες, Δαναῶν κεχολωμένοι, ὅσσοι ὄλοντο,
τοὺς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἐπέφνομεν ἐγχείῃσιν.

Ὣς ἔφατο· Τρῶας δὲ κατακρῆθεν λάβε πένθος
ἄσχετον, οὐκ ἐπιεικτὸν, ἐπεί σφισιν ἔρμα πόληος
ἔσκε, καὶ ἀλλοδαπός περ ἐών· πολέες γὰρ ἅμ' αὐτῷ
λαοὶ ἕποντ', ἐν δ' αὐτὸς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι. 551
βὰν δ' ἰθὺς Δαναῶν λελιημένοι· ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἕκτωρ, χωόμενος Σαρπηδόνος· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
ὦρσε Μενοιτιάδαο Πατροκλῆος λάσιον κῆρ·
Αἴαντε πρώτω προσέφη, μεμαῶτε καὶ αὐτώ· 555
Αἴαντε, νῦν σφῶϊν ἀμύνεσθαι φίλον ἔστω,

542 ΣΘΕΝΕΙ ΦΩΙ 545 ΑΦΕΙΚΙΣΣΩΣΙ

540. θυμὸν ἀποφθινύθουσι *vitam perdunt*: vt ἀπώλεσε θυμόν et ſimilia. — 542. ὃς Λυκίην εἴρυτο. munera regis ex iſtarum aetatum notione h. l. reddita vides: tueri populum, iuſtitia et fortitudine, illud pace, iure dicundo, hoc bello, pugnando. δίκῃσι iudiciis, ſententiis. l. pro δίκῃ, iuſtitia. — 543. Ἄρης pro *pugna*. et 546 Δαναῶν ſc. ἕνεκα vel περί· vt 553 quoque. — 548. κατακρῆθεν. quod nos *penitus*; prorſus. v. Obſſ. inde a vertice, a faſtigio ſc. ad ima.

553—562. Patroclus his conſpectis arceſſit et ipſe auxiliatum Aiacem vtrumque.

556. Φίλον ἔστω σφῶϊν ſcil. οὖσι τοίοις, οἷοι περ ἦ-

Digitized by Google

οἷοί περ πάρος ἦτε μετ' ἀνδράσιν, ἢ καὶ ἀρείους.
κεῖται ἀνὴρ, ὃς πρῶτος ἐσήλατο τεῖχος Ἀχαιῶν,
Σαρπηδών· ἀλλ' εἴ μιν ἀεικισσαίμεθ' ἑλόντες,
τεύχεά τ' ὤμοιϊν ἀφελοίμεθα, καί τιν' ἑταίρων
αὐτοῦ ἀμυνομένων δαμασαίμεθα νηλεϊ χαλκῷ.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενέαινον.
εἰ δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρωθεν ἐκαρτύναντο Φάλαγγας,
Τρῶες καὶ Λύκιοι, καὶ Μυρμιδόνες καὶ Ἀχαιοὶ,
σύμβαλον ἀμφὶ νέκυι κατατεθνειῶτι μάχεσθαι,
δεινὸν ἀΰσαντες· μέγα δ' ἔβραχε τεύχεα φωτῶν.
Ζεὺς δ' ἐπὶ νύκτ' ὀλοὴν τάνυσε κρατερῇ ὑσμίνῃ,
ὄφρα Φίλῳ περὶ παιδὶ μάχης ὀλοὸς πόνος εἴη.
ὦσαν δὲ πρότεροι Τρῶες ἐλίκωπας Ἀχαιούς·
βλῆτο γὰρ οὔτι κάκιστος ἀνὴρ μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
υἱὸς Ἀγακλῆος μεγαθύμου, δῖος Ἐπειγεὺς,

559 ΑΦΕΙΚΙΣΣΑΙΜΕΘ 567 ΟΛΟΦΗΝ 568 ΟΛΟΦΟΣ 569 ΦΕΛΙΚΩΠΑΣ

τε. — 558. ὃς πρῶτος v. M, 397. primus labefactauit vallum, et ab ea saltem parte primus irrupit. v. Obss. — 559. ἀλλ' εἴ μιν. vt Lat. *quid? si. praeclara res esset, si.* sed videamus, an.

563 — 632. Enarrantur singula strenue facta *in pugna circa Sarpedonis corpus: ἀμφὶ νέκυι* 565. quod in animum reuocat inf. 638. 649. 661.

567. 8. Ad miraculum est ornatum, quod de puluerea nube in tumultu pugnantium concitata dici poterat: vt dictum est simpliciter E, 499 — 505. vbi subiicitur 507 ἀμφὶ δὲ νύκτα Θοῦρος Ἄρης ἐκάλυψε μάχῃ. Narratum erat: pugnatum esse acerrime; sequitur nunc, et nubes puluueris omnia caligine obduxerat. Versum hoc est in Iouis studium, et consilium, vt clara esset fama pugnae circa Sarpedonem factae.

571 — 580. Epigeus Bu-

ὅς ῥ' ἐν Βουδείῳ εὖ ναιομένῳ ἤνασσε
τὸ πρίν· αὐτὰρ τότε γ' ἐσθλὸν ἀνεψιὸν ἐξεναρίξας
ἐς Πηλῆ' ἱκέτευσε, καὶ ἐς Θέτιν ἀργυρόπεζαν·
οἵ δ' ἅμ' Ἀχιλλῆϊ ἑηξήνορι πέμπον ἕπεσθαι
Ἴλιον εἰς ἐΰπωλον, ἵνα Τρωέσσι μάχοιτο.
τόν ῥα τόθ' ἁπτόμενον νέκυος βάλε Φαίδιμος Ἕκτωρ
χερμαδίῳ κεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη
ἐν κόρυθι βριαρῇ· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ νεκρῷ
κάππεσεν, ἀμφὶ δέ μιν θάνατος χύτο θυμοραϊστής.
Πατρόκλῳ δ' ἄρ' ἄχος γένετο Φθιμένου ἑταίροιο·
ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων, ἴρηκι ἐοικὼς
ὠκεῖ, ὅστε φόβησε κολοιούς τε, ψῆράς τε·
ὣς ἰθὺς Λυκίων, Πατρόκλεις ἱπποκέλευθε,
ἔσσυο καὶ Τρώων· κεχόλωσο δὲ κῆρ, ἑταῖρε.
καί ῥ' ἔβαλε Σθενέλαον, Ἰθαιμένεος φίλον υἱόν,
αὐχένα χερμαδίῳ, ῥῆξε δ' ἄπο τοῖο τένοντας.
χώρησαν δ' ὕπο τε πρόμαχοι καὶ Φαίδιμος Ἕκτωρ.
ὅσση δ' αἰγανέης ἰπὴ ταναοῖο τέτυκται,
ἣν ῥά τ' ἀνὴρ ἀφέῃ πειρώμενος ἢ ἐν ἀέθλῳ,

572 Vulg. εὐναιομένῳ. ΕΓΑΝΑΣΣΕ 576 ΓΙΛΙΟΝ 582 ΙΡΗΚΙ ΓΕΓΟΙΚΩΣ 583 Vulg. ὅστ' ἐφόβησε.

deo vrbe caedis perpetratae reus ad Peleum ſupplex confugerat; nunc Achillem comitatus ab Hectore caeditur. Βούδειον in Theſſalia, et quidem Phthiotide, probabiliter editur: v. V. L.

581—592. Patroclo, vt ſodalem vlciſceretur irruenti, cedunt Troiani.

589. recedunt Troiani intra iaculi iactum: et quidem tergis verſis; vnde v. 594 Glaucus vertit ſe ἐτράπετο et 598 στρεφθείς. αἰγανέης ταναοῖο *iaculi longioris*. v. Obſſ. — 590. πειρώμενος, experiens ſc. quam longiſſime iaculari poſſit. Eſt enim abſolute

ἠὲ καὶ ἐν πολέμῳ, δηΐων ὑπὸ θυμοραϊστέων·
τόσσον ἐχώρησαν Τρῶες, ὥσαντο δ' Ἀχαιοί.
Γλαῦκος δὲ πρῶτος, Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων,
ἐτράπετ', ἔκτεινε δὲ Βαθυκλῆα μεγάθυμον,
Χάλκωνος φίλον υἱὸν, ὃς Ἑλλάδι οἰκία ναίων, 595
ὄλβῳ τε πλούτῳ τε μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσι.
τὸν μὲν ἄρα Γλαῦκος στῆθος μέσον οὔτασε δουρὶ,
στρεφθεὶς ἐξαπίνης, ὅτε μὶν κατέμαρπτε διώκων·
δούπησεν δὲ πεσών· πυκινὸν δ' ἄχος ἔλλαβ' Ἀχαιοὺς,
ὡς ἔπεσ' ἐσθλὸς ἀνὴρ, μέγα δὲ Τρῶες κεχάροντο· 600
στὰν δ' ἀμφ' αὐτὸν ἰόντες ἀολλέες· οὐδ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
ἁλκῆς ἐξελάθοντο, μένος δ' ἰθὺς φέρον αὐτῶν.
ἔνθ' αὖ Μηριόνης Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστὴν
Λάσγονον, Θρασὺν υἱὸν Ὀνήτορος, ὃς Διὸς ἱρεὺς
Ἰδαίου ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ· 605
τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος· ὦκα δὲ θυμὸς
ᾤχετ' ἀπὸ μελέων, στυγερὸς δ' ἄρα μὶν σκότος εἶλεν·

595 ΕΛΛΑΔΙ ΓΟΙΚΙΑ

dictum pro vires experiri. E, 279 νῦν αὖ τ' ἐγχείῃ πειρήσομαι αἴκε τύχοιμι. Plenior erat oratio in simili sententia O, 358 γεφύρωσε δὲ κέλευθον μακρὴν ἠδ' εὐρεῖαν, ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ γίγνεται, ὁππότ' ἀνὴρ σθένεος πειρώμενος ἧσει. — 591. δηΐων ὑπὸ — forte pro ἐν δηΐοις.

593—602. Glaucus conversus e fuga interimit Bathyclem; tum Troiani se ei iterum ad pugnandum adiungunt.

595. Ἑλλάδι. de hoc pago seu vrbe Thessaliae v. sup. ad B, 683. — 598. ὅτε μιν κατέμαρπτε διώκων. Bathycles fugientem Glaucum. — 601. ἀμφ' αὐτὸν, seu Glaucum; seu circa caesum: vt armis spoliari posset.

603—607. Meriones, Ido-

Αἰνείας δ' ἐπὶ Μηριόνῃ δόρυ χάλκεον ἧκεν·
ἔλπετο γὰρ τεύξεσθαι ὑπασπίδια προβιβῶντος·
ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος,
πρόσσω γὰρ κατέκυψε, τὸ δ' ἐξόπιθεν δόρυ μακρὸν
οὔδει ἐνισκίμφθη, ἐπὶ δ' οὐρίαχος πελεμίχθη
ἔγχεος· ἐνθάδ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὤβριμος Ἄρης·
αἰχμὴ δ' Αἰνείαο κραδαινομένη κατὰ γαίης
ὤχετ', ἐπεί ῥ' ἄλιον στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ὄρουσεν.
Αἰνείας δ' ἄρα θυμὸν ἐχώσατο, Φώνησέν τε·
Μηριόνη, τάχα κέν σε, καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα,

609 ΓΕΛΠΕΤΟ 610 ΑΝΤΑ ΓΙΔΩΝ

menei ſodalis, interimit et ſacrum Iouis in Ida fuiſſe, poetamque adeo probabiliter Ioui ſedem in Ida tribuere potuiſſe. Sacerdotes autem ab armis tractandis nec abhorrere, nec liberari illa aetate, iam aliquoties vidimus.

608—631. Aeneas Merione fruſtra haſta petito indignatur; Merionen ei reſpondentem, Patroclus increpans, pugnandi, non verba inaniter faciendi, locum eſſe ait.

609. *τεύξεσθαι (αὐτοῦ) προβιβῶντος ὑπασπίδια. ὑπ' ἀσπίδος. vt clipeo ſe tege-ret. Non bene iungeres: τεύξεσθαι ὑπασπίδια, vt haſtam ſubter telum incideret corpori. v. ad N, 158 κοῦΦα ποσὶ προβιβὰς καὶ ὑπασπίδια προποδίζων. — 612. 613. De his v. ad N, 443. 4. — 613. ἐνθάδ' ἔπειτ' ἀΦίει μένος Ἄρης. contremuit haſta, vsque dum vis et motus haſtae ſe ſiſteret, ceſſaret:* ſeu vt Marti hoc tanquam auctori tribuatur; quod parum placet; ſeu vt dicatur Ἄρης pro impetu, vi haſtae, ἐρωή. v. ad N, 444. — 617. *ὀρχηστήν περ ἐόντα* ad motum corporis refer in euitanda haſta, vti chori cum motu corporis et geſtu ducebantur. Ne autem haec

ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε διαμπερὲς, εἴ σε βάλον περ.
Τὸν δ' αὖ Μηριόνης δουρικλυτὸς ἀντίον ηὔδα·
Αἰνεία, χαλεπόν σε, καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα,
πάντων ἀνθρώπων σβέσσαι μένος, ὅς κέ σευ ἄντα
ἔλθῃ ἀμυνόμενος· θνητὸς δέ νυ καὶ σὺ τέτυξαι.
εἰ καὶ ἐγώ σε βάλοιμι τυχὼν μέσον ὀξέϊ χαλκῷ,
αἶψά κε, καὶ κρατερός περ ἐὼν καὶ χερσὶ πεποιθὼς,
εὖχος ἐμοὶ δώῃς, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἐνένιπτε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός·
Μηριόνη, τί σὺ ταῦτα, καὶ ἐσθλὸς ἐὼν, ἀγορεύεις;
ὦ πέπον, οὔτι Τρῶες ὀνειδείοις ἐπέεσσι
νεκροῦ χωρήσουσι· πάρος τινὰ γαῖα καθέξει·
ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, ἐπέων δ', ἐνὶ βουλῇ·
τῷ οὔτι χρὴ μῦθον ὀφέλλειν, ἀλλὰ μάχεσθαι.

618 Vulg. εἴ σ' ἔβαλόν περ. ΠΕΩΝ — 628 ΓΕΠΕΕΣΣΙ — 630 ΓΕ-

etſi per ſe ſatis otioſa pro nugatoriis habeantur, ſic eloquere: Bene tibi, quod motu corporis enitaſti haſtam! quae, qua vi iacta erat, facile te traieciſſet. *τάχα confeſtim.*

620 — 625. Non expectandum eſſe Aeneae ait, vt omnes haſtae ab eo emiſſae attingant eos qui petuntur. tu enim mortalis es etc.

623. *βάλοιμί σε μέσον, τυχών* (σου.) Non *τυχεῖν* cum quarto caſu ponitur. — 629. *νεκροῦ* Sarpedonis; antequam id fiat, proſternendus eſt vnus aliquis ex propugnantibus. — 630. *ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου* ſumma belli ſita eſt in viribus, in conſilio redeunt omnia ad verba quae quis facit. v. Obſſ. — 631. *μῦθον ὀφέλλειν. protrahere.* multa verba facere. Nam *ὀφέλλειν* non modo de *copia et auctu*, (cf. inf. 651.) verum et de tempore protracto.

Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς.
τῶν δ' ὥστε δρυτόμων ἀνδρῶν ἐρυμαγδὸς ὄρωρεν
οὔρεος ἐν βήσσῃς, ἔκαθεν δέ τε γίνετ' ἀκουή·
ὣς τῶν ὤρνυτο δοῦπος ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης, 635
χαλκοῦ τε, ῥινοῦ τε, βοῶν τ' εὐ ποιητάων,
νωσομένων ξίφεσί τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
τὸν δ' ἂν ἔτι Φράδμων περ ἀνὴρ Σαρπηδόνα δῖον
ἔγνω, ἐπεὶ βελέεσσι, καὶ αἵματι, καὶ κονίῃσιν,
ἓκ κεφαλῆς εἴλυτο διαμπερὲς ἐς πόδας ἄκρους. 640
οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ὁμίλεον, ὡς ὅτε μυῖαι
σταθμῷ ἔνι βρομέωσι περιγλαγέας κατὰ πέλλας,
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τὲ γλάγος ἄγγεα δεύει·

632 ΓΕΙΠΩΝ ΗΕΣΠΕΤΟ ΓΙΣΟΘΕΟΣ 634
ΓΕΚΑΘΕΝ 636 Vulg. εὐποιητάων 640 ΓΕΙΛΥΤΟ
643 ΗΩΡΗΙ ΓΕΙΑΡΙΝΗΙ

633—665. Pugna congredientium circa Sarpedonis corpus redintegrata a Patroclo et Merione: donec cedentibus Lyciis ſpoliatur a Patroclo Sarpedonis corpus. Haec ſimplex narratio epica arte ornatur. Comparationem 633 cum lignatorum ictibus et fragore inde orto per ſiluam nemo improbet. — 636. fragor fit alliſis et percuſſis aereis thoracibus galeisque et ſcutis.

638. 9. 640. adeo pulueree, vulneribus, telis immiſſis totus erat obtectus, vt vix agnoſceret eum aliquis καί περ Φράδμων, ἐγνωκὼς αὐτόν· — εἴλυτο, proprie ad κονίῃσιν ſpectat.

641—4. Comparatio in turbae confuſae motu conſtituenda eſt; πρὸς τὸ πλῆθος καὶ τὸ πρόθυμον ait Sch. B. neque adeo aſſumenda tenuitas animalculorum. ὁμιλεῖν de turba (ὁμίλῳ) pugnantium, μυῖαι βρομεῖν dicuntur κατὰ πέλλας περιγλαγέας, pro, *inter* vaſa lacte plena. cf. Obſſ. per locum, in quo vaſa repoſita ſunt.

Digitized by Google

ὣς ἄρα τοὶ περὶ νεκρὸν ὁμίλεον· οὐδέ ποτε Ζεὺς
τρέψεν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης ὄσσε φαεινώ,
ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς αἰὲν ὅρα, καὶ φράζετο θυμῷ
πολλὰ μάλ' ἀμφὶ φόνῳ Πατρόκλου μερμηρίζων,
ἢ ἤδη καὶ κεῖνον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
αὐτοῦ ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνι Φαίδιμος Ἕκτωρ
χαλκῷ δηώσῃ, ἀπό τ' ὤμων τεύχε' ἕλῃται,
ἢ ἔτι καὶ πλεόνεσσιν ὀφέλλειε πόνον αἰπύν.
ὧδε δέ οἱ Φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
ἕως ἠὺς Θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
ἐξαῦτις Τρῳάς τε καὶ Ἕκτορα χαλκοκορυστὴν
ὤσαιτο προτὶ ἄστυ, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Ἕκτορι δὲ πρωτίστῳ ἀνάλκιδα φύζαν ἐνῶρσεν·
ἐς δίφρον δ' ἀναβὰς φύγαδ' ἔτραπε, κέκλετο δ' ἄλλους
Τρῶας φευγέμεναι· γνῶ γὰρ Διὸς ἱρὰ τάλαντα.
ἔνθ' οὐδ' Ἰφθιμοι Λύκιοι μένον, ἀλλὰ φόβηθεν
πάντες, ἐπεὶ βασιλῆα ἴδον βεβλημένον ἦτορ,

648 Vulg. κἀκεῖνον. 652 ΔΕ ΦΟΙ 655 ΠΡΟΤΙ ΦΑΣΤΥ 656 Vulg. ἀνάλκιδα θυμόν 659 Vulg. ἀλλ' ἐφόβηθεν 660 ΒΑΣΙΛΗΑ ΓΙΔΟΝ

644—655. Varia pugnae fortuna petitur a Iouis consilio ac decreto, deliberatione facta, ſtatimne nunc Hectori traderet Patroclum necandum, an permitteret, vt antea iterum ſuperior eſſet pugna Patroclus. Iouem nunc ex Olympo proſpicere, recordandum eſt: cf. ad 432.

656—665. Hectore fugiente fugiunt Troiani et Lycii. Sarpedonis corpus ſpoliatur a Patroclo.

658. *γνῶ γὰρ Διὸς ἱρὰ τάλαντα* h. *voluntatem* Iouis, cui eſt cedendum; vt bene Erneſti. Declarandus locus ex Θ, 69. Supra eo ſenſu Hector: *γίγνωσκε μάχης ἑτεραλκέα νίκην* 362. — 660.

κείμενον ἐν νεκύων ἀγύρει· πολέες γὰρ ἐπ' αὐτῷ
κάππεσον, εὖτ' ἔριδα κρατερὴν ἐτάνυσσε Κρονίων.
οἱ δ' ἄρ' ἀπ' ὤμοιϊν Σαρπηδόνος ἔντε' ἔλοντο,
χάλκεα, μαρμαίροντα, τὰ μὲν κοίλας ἐπὶ νῆας
δῶκε Φέρειν ἑτάροισι Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός. 665
καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·

Εἶ δ' ἄγε νῦν, Φίλε Φοῖβε, κελαινεφὲς αἷμα κάθηρον
ἐλθὼν ἐκ βελέων Σαρπηδόνα, καί μιν ἔπειτα,
πολλὸν ἄπο προφέρων, λοῦσον ποταμοῖο ῥοῇσι,
χρῖσόν τ' ἀμβροσίῃ, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσον. 670
πέμπε δέ μιν πομποῖσιν ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι,

670 ΑΜΒΡΟΤΑ ΓΕΙΜΑΤΑ ΓΕΣΣΟΝ

βεβλημένον (κατὰ τὸ) ἦτορ, haſta traiectis praecordiis. — 662. εὖτ' ἔριδα κρατερὴν ἐτάνυσσε Κρονίων. *ex quo vtrinque acerrime pugnatum erat.* v. Obſſ.

667—683. Sarpedonis corpus, etſi nudum, in patriam reportatur. Iouis iuſſu ab Apolline id curatum narrat poeta.

667. εἶ δ' ἄγε νῦν — ἐλθὼν κάθηρον, h. e. ἐλθὲ καὶ κάθηρον Σαρπηδόνα (κατὰ τὸ) αἷμα ἐκ βελέων (*purga Sarpedonis corpus a ſanguine e vulneribus*) καὶ ἔπειτα λοῦσόν μιν. Quae moleſta ſint in his, v. in Obſſ. — 669. ποταμοῖο ῥοῇσιν. Scamandrum intelligimus, quippe qui traiiciendus erat: v. ſup. ad 395—397. et Excurſ. ad VI, p. 306. — 670. *ambroſia* etiam h. l. pro vnguento quo corruptio auertitur. — 671. e Iunonis ſuaſu ſup. 453 ſqq. quae confer. Suaviſſimum autem inuentum hoc et magno poeta dignum: cum Sarpedonis corpus exanimum transferendum eſſet in patriam, deportari illud a *Somno et Morte*, gemellis. Variatum in Quinto II, 549 ſq. Memnone caeſo mittuntur a matre Aurora Venti ad absportandum corpus et iterum

Digitized by Google

Ὑπνῳ καὶ Θανάτῳ διδυμάοσιν, οἵ ῥά μιν ὦκα
θήσουσ' ἐν Λυκίης εὐρείης πίονι δήμῳ·
ἔνθα ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε, ἔταί τε,
τύμβῳ τε, στήλῃ τε· τὸ γὰρ, γέρας ἐστὶ θανόντων. 675
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα πατρὸς ἀνηκούστησεν Ἀπόλλων·
βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἐς Φύλοπιν αἰνήν·
αὐτίκα δ' ἐκ βελέων Σαρπηδόνα δῖον ἀείρας,
πολλὸν ἄπο προφέρων, λοῦσε ποταμοῖο ῥοῇσι,
χρῖσέν τ' ἀμβροσίῃ, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσε· 680
πέμπε δέ μιν πομποῖσιν ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι,
Ὑπνῳ καὶ Θανάτῳ διδυμάοσιν· οἵ ῥά μιν ὦκα
πάτθεσαν ἐν Λυκίης εὐρείης πίονι δήμῳ.
Πάτροκλος δ' ἵπποισι καὶ Αὐτομέδοντι κελεύσας,
Τρῶας καὶ Λυκίους μετεκίαθε, καὶ μέγ' ἀάσθη, 685
νήπιος· εἰ δὲ ἔπος Πηληιάδαο φύλαξεν,
ἦ τ' ἂν ὑπέκφυγε Κῆρα κακὴν μέλανος θανάτοιο.
ἀλλ' αἰεί γε Διὸς κρείσσων νόος, ἠέ περ ἀνδρῶν,

674 ΕΝΘΑ ΓΕ — ΚΑΣΙΓΝΗΤΟΙ ΤΕ ΓΕΤΑΙ ΤΕ
680 ΑΜΒΡΟΤΑ ΓΕΙΜΑΤΑ ΓΕΣΣΕ 685 ΑΓΑΣΘΗ 686 ΕΙ ΔΕ ΓΕΠΟΣ

in Glauco caeſo IV, pr. — 673. θήσουσι. καταθήσουσιν. inf. 683 ἐν δήμῳ Λυκίης, ἐν χώρᾳ, γῇ. — 677. In Ida adhuc ſediſſe Iouem putes, vt mandatis a Ioue acceptis Apollo Ida deſcenderet: quod ceteris haud convenit. Iouem enim in Olympo ſediſſe proditur locis aliis. v. Not. ad vſ. 431.

684—711. Patroclus Achillis mandatorum immemor iuueniliter exſultans Troianos fugientes perſequitur, multisque caeſis ipſos muros Troiae adortus ab Apolline repellitur.

685. μέγ' ἀάσθη, vel: *admodum ſtulte egit.* vel: et *magnum ſibi malum arceſſiuit.* — 688. Sed fatale

ὅστε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην
ῥηιδίως, ὀτὲ δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μαχέσασθαι·
ὅς οἱ καὶ τότε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἀνῆκεν.
ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξας,
Πατρόκλεις, ὅτε δή σε θεοὶ θάνατόνδε κάλεσσαν;
Ἄδρηστον μὲν πρῶτα, καὶ Αὐτόνοον, καὶ Ἔχεκλον,
καὶ Πέριμον Μεγάδην, καὶ Ἐπίστορα, καὶ Μελάνιππον·
αὐτὰρ ἔπειτ' Ἔλασον, καὶ Μούλιον, ἠδὲ Πυλάρτην·
τοὺς ἕλεν· οἱ δ' ἄλλοι φύγαδε μνώοντο ἕκαστος.
ἔνθα κεν ὑψίπυλον Τροίην ἕλον υἷες Ἀχαιῶν,
Πατρόκλου ὑπὸ χερσὶ, περὶ πρὸ γὰρ ἔγχει θῦεν·
εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος ἐϋδμήτου ἐπὶ πύργου
ἕστη, τῷ ὀλοὰ Φρονέων, Τρώεσσι δ' ἀρήγων.
τρὶς μὲν ἐπ' ἀγκῶνος βῆ τείχεος ὑψηλοῖο

691 ΙΟΣ FOI 697 ΜΝΩΟΝΤΟ ΕΚΑΣΤΟΣ
vulg. φύγαδ' ἐμνώοντο 701 ΟΛΟΓΑ

hoc erat, Patroclum in fugam coniectos Troianos persequi, quo longius a castris prouectus, et viribus exhaustis deficiens, necaretur; vt eius mortis vlciscendae cupiditate incensus Achilles iterum arma sumeret: cum iam effectum esset id, quod Iupiter propositum habuerat, vt Achiui, propulsis a Patroclo et Myrmidonibus Troianis, quos ipsi Achiui sustinere haud potuerant, intelligerent, omnem eorum salutem in Achillis virtute positam esse. — 689. ἀφείλετο, ἀφαιρεῖται. — 690. ὀτὲ δ' αὐτὸς — *interdum autem ad pugnandum incendit.* — 691. θυμὸν ἀνῆκε. *eum exstimulauit*, vt longius quam debebat a castris procederet. — 697. φύγαδε μνώοντο h. τρέπεσθαι εἰς φυγήν. *admiserunt in animum, sustinuerunt fugere.*

700. Phoebus a muris Troiae prospiciens tanquam tutela vrbis; alibi ex acropoli. — 702. ἐπ' ἀγκῶνος

Πάτροκλος, τρὶς δ' αὐτὸν ἀπεστυφέλιξεν Ἀπόλλων,
χείρεσσ' ἀθανάτῃσι φαεινὴν ἀσπίδα νύσσων·
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος, 705
δεινὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·

Χάζεο, Διογενὲς Πατρόκλεις. οὔ νύ τοι αἶσα,
σῷ ὑπὸ δουρὶ πόλιν πέρθαι Τρώων ἀγερώχων,
οὐδ' ὑπ' Ἀχιλλῆος, ὅσπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.

Ὣς φάτο· Πάτροκλος δ' ἀνεχάζετο πολλὸν ὀπίσσω,
μῆνιν ἀλευάμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος. 711

Ἕκτωρ δ' ἐν Σκαιῇσι πύλῃς ἔχε μώνυχας ἵππους·
δίζε γὰρ, ἠὲ μάχοιτο κατὰ κλόνον αὖτις ἐλάσσας,
ἦ λαοὺς ἐς τεῖχος ὁμοκλήσειεν ἀλῆναι.
ταῦτ' ἄρα οἱ Φρονέοντι παρίστατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ἀνέρι εἰσάμενος αἰζηῷ τε, κρατερῷ τε, 716

704 Vulg. χείρεσιν 705 ΔΑΙΜΟΝΙ ΓΙΣΟΣ 706 ΓΕΚΑΓΕΡΓΟΣ 711 ΓΕΚΑΤΗΒΟΛΟΥ — vulg. ἀλευόμενος 714 ΗΟΜΟΚΛΗΣΕΙΕ ΓΑΛΗΝΑΙ 715 ΑΡΑ ΓΟΙ 716 ΑΝΕΡΙ ΓΕΙΣΑΜΕΝΟΣ

τείχεος ἔβη. ἐπέβη τοῦ ἀγκῶνος *adortus est murum*, qua parte prominebat pars muri inflexa in cubiti morem: (*Rondel*) — 706. δεινὰ δ' — in apodosi δέ. — 709. Ab Achille Troiam non captam esse, praemonuit poeta; vt plura post Iliaca.

712—725. Receperat se Hector cum copiis, ab hoste cedere coactus, sub moenia; inde animo confirmato conuersus iterum in Achiuos inuehitur; tribuitur hoc monito Apollinis in Asii personam versi.

712. Porta Scaea Achiuis obuersa cf. Γ, 149. Z, 392. 393. ἐν Σ. intra, circa portam. — 716. *Asius* Hecubae frater e Dymante; eoque Hectoris patruus a matre. Diuersus hic Asius ab Hyrtaci filio quem vidimus B, 837 sq. M, 35 sq. et cae-

Digitized by Google

Ἀσίῳ, ὃς μήτρως ἦν Ἕκτορος ἱπποδάμοιο,
αὐτοκασίγνητος Ἑκάβης, υἱὸς δὲ Δύμαντος,
ὃς Φρυγίην ναίεσκε ῥοῇς ἔπι Σαγγαρίοιο·
τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Ἕκτορ, τίπτε μάχης ἀποπαύεαι; οὐδέ τί σε χρή.
αἴθ', ὅσον ἥσσων εἰμὶ, τόσον σέο φέρτερος εἴην·
τῷ κε τάχα στυγερῶς πολέμου ἀπερωήσειας.
ἀλλ' ἄγε, Πατρόκλῳ ἔφεπε κρατερώνυχας ἵππους,
αἴκεν πώς μιν ἕλῃς, δώῃ δέ τοι εὖχος Ἀπόλλων.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη θεὸς ἀμπόνον ἀνδρῶν·
Κεβριόνῃ δὲ κέλευσε δαΐφρονι Φαίδιμος Ἕκτωρ
ἵππους ἐς πόλεμον πεπληγέμεν· αὐτὰρ Ἀπόλλων
δύσεθ' ὅμιλον ἰών· ἐν δὲ κλόνον Ἀργείοισιν
ἧκε κακὸν, Τρωσὶ δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζεν.
Ἕκτωρ δ' ἄλλους μὲν Δαναοὺς ἔα, οὐδ' ἐνάριζεν·
αὐτὰρ ὁ Πατρόκλῳ ἔφεπε κρατερώνυχας ἵππους.

720 ΤΩΙ ΜΙΝ ΕΦΕΙΣΑΜΕΝΟΣ vel. ΜΙΝ ΦΕΙΣΑΜΕΝΟΣ Tum vulg. προσεφώνεε Φοῖβος Ἀπόλλων.
726 ΦΕΙΠΩΝ ἔπεχε 727 Vulg. δ' ἐκέλευσε 732 Vulg.

ſum N, 384 ſq. — 723. τῷ κε τάχα στυγερῶς πολέμου ἀπερωήσειας. quod 721. ἀποπαύεσθαι a pugnando; *magno cum malo tuo;* male tibi hoc foret, quod ita feriaris et otioſus adſtas, κολαστέος εἶς. loquitur autem ex auunculi perſona et auctoritate. — 724. ἔφεπε ἵππους Πατρόκλῳ *immitte currum. irrue in Patroclum.*

727—782. Hector in Achiuos inuectus Patroclum petit: qui de curru deſiliens ſaxo Cebrionem Hectoris aurigam proſternit, eique illudens ſpolia colligere incipit; Hector obſiſtit; exoritur inter vtrumque pugna —765. mox adiungunt ſe pugnantibus vtrinque alii, donec die iam adueſperaſcente Achiui Cebrionis cor-

Digitized by Google

Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἅλτο χαμᾶζε,
σκαιῇ ἔγχος ἔχων· ἑτέρῃφι δὲ λάζετο πέτρον
μάρμαρον, ὀκριόεντα, τόν οἱ περὶ χεὶρ ἐκάλυψεν, 735
ἦκε δ' ἐρεισάμενος· οὐδὲ δὴν χάζετο Φωτὸς,
οὐδ' ἁλίωσε βέλος· βάλε δ' Ἕκτορος ἡνιοχῆα
Κεβριόνην, νόθον υἱὸν ἀγακλῆος Πριάμοιο,
ἵππων ἡνί' ἔχοντα, μετώπιον ὀξέϊ λαῖ·
ἀμφοτέρας δ' ὀφρῦς σύνελε λίθος, οὐδέ οἱ ἔσχεν 740
ὀστέον· ἀφθαλμοὶ δὲ χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν
αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν· ὁ δ' ἄρ', ἀρνευτῆρι ἐοικώς,
κάππεσ' ἀπ' εὐεργέος δίφρου· λίπε δ' ὀστέα θυμός.
τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφης, Πατρόκλεις ἱππεῦ·

Ὦ πόποι, ἦ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνήρ. ὡς ῥεῖα κυβιστᾷ.
εἰ δή που καὶ πόντῳ ἐν ἰχθυόεντι γένοιτο, 746

735 ΤΟΝ ΦΟΙ. v. Obſſ. 740 ΟΤΔΕ ΦΟΙ 742
ΑΡΝΕΥΤΗΡΙ ΕΕΟΙΚΩΣ 743 ΕΥΡΕΡΓΕΟΣ

pore potiuntur; — 782. — Cebriones auriga ſucceſſerat in locum Archeptolemi caeſi ſup. Θ, 312. 318.

735. *πέτρον, τόν οἱ περιχάλυψεν ἡ χείρ* h. e. *χερμάδιον. χειροπληθῆ.* — 736. *οὐδὲ δὴν χάζετο Φωτὸς nec multum ab eo* Patroclus abſtitit. prope adſtitit v. Obſſ. — 737. *Nec ſaxum incaſſum emiſit οὐχ ἅλιον βέλος ἦκε.* Inter haec quaerere licet, cur non haſta vſum eſſe fecerit poeta Patroclum ſed ſaxo? forte, vt ſeruaret haſtam in Hectorem; ſaltem variandi conſilio. — 742. *ἀρνευτῆρι ἐοικώς·* vrinatoris ſpecie iam ſupra vſus erat M, 385.

745—750. Condonandus eſt *χλευασμὸς* rudioribus hominibus; abhorret melior humanitas, et melius animi iudicium ac decori ſenſus; friget tamen vel ſic inepta cauillatio. — *κυβιστᾷν, ἵστασθαι ἐπὶ κεφαλῇ*, quae et *κύβη* fuit: v. Obſſ. et

πολλοὺς ἂν κορέσειεν ἀνὴρ ὅδε, τήθεα διφῶν,
νηὸς ἀποθρώσκων, εἰ καὶ δυσπέμφελος εἴη·
ὡς νῦν ἐν πεδίῳ ἐξ ἵππων ξεῖα κυβιστᾷ·
ἦ ῥα καὶ ἐν Τρώεσσι κυβιστητῆρες ἔασιν.
Ὣς εἰπὼν, ἐπὶ Κεβριόνῃ ἥρωϊ βεβήκει,
οἶμα λέοντος ἔχων, ὅστε, σταθμοὺς κεραΐζων,
ἔβλητο πρὸς στῆθος, ἑή τέ μιν ὤλεσεν ἀλκή·
ὡς ἐπὶ Κεβριόνῃ, Πατρόκλεις, ἆλσο μεμαώς.
Ἕκτωρ δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἆλτο χαμᾶζε.
τὼ περὶ Κεβριόναο, λέοντ' ὡς, δηριηθήτην·
ὥ τ' ὄρεος κορυφῇσι περὶ κταμένης ἐλάφοιο,
ἄμφω πεινάοντε, μέγα φρονέοντε μάχεσθον·
ὡς περὶ Κεβριόναο δύω μήστωρες ἀϋτῆς,
Πάτροκλός τε Μενοιτιάδης καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ,

751 ΕΙΠΩΝ 753 ΣΤΗΘΟΣ ΙΕΡΗ

homines dicti *κυβιστητῆρες*. — 747. *πολλοὺς ἂν κορέσειε, magnam teſtarum copiam paraturus eſſet;* declaratum per id quod ſequitur, vt ſatietatem ita afferat veſcentibus — *τήθεα διφῶν*, genus oſtrearum. v. Obſſ. — 748. *εἰ καὶ δυσπέμφελος εἴη.* ſc. *ὁ πόντος.* v. Obſſ.

751—776. Super Cebrionis corpore pugnatur a victore Patroclo et ab Hectore; vtrique ſuae ſe adiungunt copiae.

751. *ἐπιβεβηκέναι* et 754 *ἐφάλλεσθαι* vel *ἐφῆλθαί τινι* eodem ſenſu. — In comparatione eſt impetus leonis vulnerati, qui putandus eſt in eum, a quo vulneratus eſt, collectis viribus et ira irruere.

755. Diuerſa haec comparatio a ſuperiore: nunc duo leones fame in rabiem acti de cadauere, in quod ambo inciderant, pugnant: ſic duo viri bellicoſi, vſ. 759 digladiantur inter ſe de corpore Cebrionis.

Digitized by Google

ἵεντ' ἀλλήλων ταμέειν χρόα νηλεῖ χαλκῷ.
Ἕκτωρ μὲν κεφαλῇφιν ἐπεὶ λάβεν, οὐχὶ μεθίει·
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἔχε ποδός· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Τρῶες καὶ Δαναοὶ σύναγον κρατερὴν ὑσμίνην.
Ὡς δ' Εὖρός τε Νότος τ' ἐριδαίνετον ἀλλήλοιϊν
οὔρεος ἐν βήσσῃς βαθέην πελεμιζέμεν ὕλην,
φηγόν τε, μελίην τε, τανύφλοιόν τε κράνειαν,
αἵ τε πρὸς ἀλλήλας ἔβαλον τανυήκεας ὄζους
ἠχῇ θεσπεσίῃ, πάταγος δέ τε ἀγνυμενάων·
ὣς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θοróντες
δῄουν, οὐδ' ἕτεροι μνώοντ' ὀλοοῖο φόβοιο.
πολλαὶ δὲ Κεβριόνην ἀμφ' ὀξέα δοῦρα πεπήγει,
ἰοί τε πτερόεντες ἀπὸ νευρῇφι θοróντες·
πολλαὶ δὲ χερμάδια μεγάλ' ἀσπίδας ἐστυφέλιξε
μαρναμένων ἀμφ' αὐτόν· ὁ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης
κεῖτο μέγας μεγαλωστὶ, λελασμένος ἱπποσυνάων.
Ὄφρα μὲν Ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,

761 FIENT 769 FHXHI — ΔΕ ΤΕ ΓΑΓΝΤΜΕΝΑΩΝ 771 ΟΛΟΓΟΙΟ

765. Pugna aſperrima exoritur circa Cebrionis corpus, vt ſupra de Sarpedonis corpore: Comparatur illa cum pugna duorum ventorum ex aduerſis partibus ruentium. *ἐριδαίνετον πελεμιζέμεν*, *πελεμίζοντες*, *certatim agitant*, ita vt rami mutuo ſibi illidantur. — 769. *πάταγος δέ τε* dura omiſſio *τοῦ*, *γίνεται*. cf. Λ, 800. Comparatio ornatiſſima. — 773. *ἀπὸ νευρῇφι θοróντες*. *ἀποθοróντες ἀπὸ τῆς νευρᾶς*. — 776. *λελασμένος ἱπποσυνάων* pro — *σύνης*. et hoc pro vulgari *τῆς ἱππασίας*. non tam illudendi quam miſerandi cauſſa adiectum. *peritus ille auriga ecce iacet.*

777—828. Poſt medium diem, Sole iam vergente,

τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤπτετο, πίπτε δὲ λαίς·
ἦμος δ' Ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε,
καὶ τότε δή ξ' ὑπὲρ αἶσαν Ἀχαιοὶ φέρτεροι ἦσαν·
ἐκ μὲν Κεβριόνην βελέων ἤρωα ἔρυσσαν
Τρώων ἐξ ἐνοπῆς, καὶ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἔλοντο.
Πάτροκλος δὲ Τρωσὶ κακὰ φρονέων ἐνόρουσε·
τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε, θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
σμερδαλέα ἰάχων· τρὶς δ' ἐννέα φῶτας ἔπεφνεν·
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος,
ἔνθ' ἄρα τοι, Πάτροκλε, φάνη βιότοιο τελευτή·

779 Vulg. μετενείσσετο. 781 ΗΡΩΑ ΓΕΡΤΣΣΑΝ 785 ΣΜΕΡΔΑΛΕΑ ΓΙΑΧΩΝ 786 ΔΑΙΜΟΝΙ ΓΙΣΟΣ

inclinata eſt pugna et Troiani coacti cedere corpus Cebrionis Achiuis ſpoliandum. Patroclus ſucceſſu ferociens mortem ſibi arceſſit; manu Apollinis percuſſus, et viribus priuatus, ab Euphorbo a tergo vulneratus, tandem ab Hectore confectus.

780. ὑπὲρ αἶσαν hactenus, quod fato conſtitutum erat hoc die Troianos ſuperiores fieri pugna; attamen nunc ii in fugam coniecti ſunt: hac de re v. ad Z, 487. 8. cf. P, 321. — καὶ iterum in apodoſi.

787. Non magna ſagacitate opus eſt ad aſſequendum, qui fundus veri facti, quod aut fama acceperat Homerus aut ſumſerat tanquam acceptum, ſubeſſe videri debeat: nimia virium intentione, qua vsque ad furorem et rabiem inflammatus ſaeuierat, tandem exhauſtus Patroclus ſtupori ac deliquio animi propior fuerat; ita vt arma mouere vlterius haud poſſet. Eſt hoc, quod alias eſt θέλγειν, vt N, 435 Neptunus ὑπ' Ἰδομενῆϊ δάμασσε Alcathoum θέλξας ὄσσε φαεινὼ, πέδησε δὲ φαίδιμα γυῖα. οὐδὲ γὰρ ἐξοπίσω φυγέειν δύνατ' οὐτ' ἀλέασθαι etc. ad q. l. cf. Obſſ. Virgilius ſimilem fortunam Turni ex-

Digitized by Google

ἤντετο γάρ τοι Φοῖβος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
δεινός· ὁ μὲν τὸν ἰόντα κατὰ κλόνον οὐκ ἐνόησεν·
ἠέρι γὰρ πολλῇ κεκαλυμμένος ἀντεβόλησε.
στῆ δ' ὄπιθε, πλῆξέν τε μεταφρένων, εὐρέε τ' ὤμω,
χειρὶ καταπρηνεῖ· στρεφεδίνηθεν δέ οἱ ὄσσε.

791 Vulg. πλῆξεν δὲ 792 ΔΕ FOI

preſſit: cum ſaxum arreptum in Aeneam torquere vellet, lib. XII, 903 *Sed neque currentem ſe nec cognoſcit euntem, Tollentemue manu ſaxumque immane mouentem; Genua labant, gelidus concreuit frigore ſanguis.* Epice hoc praeclarum in modum ornauit poeta: Patroclum Apollo percuſſit manu, vertigo obnubilauit oculos; capite pendente decidit galea; haſta confracta eſt, clipeus prolapſus, thoracis vincula ſoluta: ita mens obſtupuit, genua labarunt, mentis haud compos ſtetit. Ita ab Euphorbo haſta percutitur; recedens ab Hectore conficitur. Nihil in his eſt, quod non et per ſe probabile, et ingenioſe inventum, et cum poetica vi enuntiatum ſit. Hectoris autem gloria valde imminuta, cum tertius acceſſerit; vt inf. 850 ipſe Patroclus facinus eleuat. Comparari quoque poteſt, quod Euſtath. habet, Mineruae opera Achilli praeſtita in necando Hectore X, 286 cum eo quod Apollo h. l. agit in Patroclo domando. Verbo deorum interuentu aguntur omnia epice, quae alicuius momenti ſunt.

792. Apollo a tergo Patroclum manu magna percutit. Ad ſenſum noſtrum cum hoc nulla cum virtute et aliqua cum fraude fiat, indignum deo eſſe bene ſenſit Koeppen olim noſter. Attamen non niſi de *potenti* numine nunc eſt cogitandum; et, ſi res ad ſenſum reuocanda erat, vt erat, percuſſu manus ſatis potenter et ἐναργῶς ea reddita eſt; nam dii contactu, ſeu manuum ſeu virgae, homines aut roborant, aut infirmant, aut alio modo af-

τοῦ δ' ἰὸ μὲν κρατὸς κυνέην βάλε Φοῖβος Ἀπόλλων·
ἡ δὲ κυλινδομένη κανα χὴν ἔχε ποσσὶν ὕφ' ἵππων
αὐλῶπις τρυφάλεια· μιάνθησαν δὲ ἔθειραι
αἵματι καὶ κονίῃσι· πάρος γε μὲν οὐ θέμις ἦεν,
ἱπποκόμον πήληκα μιαίνεσθαι κονίῃσιν·
ἀλλ' ἀνδρὸς θείοιο κάρη, χαρίεν τε μέτωπον
ξύετ' Ἀχιλλῆος· τότε δὲ Ζεὺς Ἕκτορι δῶκεν
ἦ κεφαλῇ φορέειν. σχεδόθεν δέ οἱ ἦεν ὄλεθρος·
πᾶν δὲ οἱ ἐν χείρεσσιν ἄγη δολιχόσκιον ἔγχος,
βριθύ, μέγα, στιβαρὸν, κεκορυθμένον· αὐτὰρ ἀπ' ὤμων
ἀσπὶς σὺν τελαμῶνι χαμαὶ πέσε τερμιόεσσα·
λῦσε δέ οἱ θώρηκα ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων.

795 ΔΕ ΓΕΘΕΙΡΑΙ 800 ΓΗΙ ΚΕΦΑΛΗΙ — ΔΕ ΓΟΙ 801 ΔΕ ΓΟΙ ΕΝ ΧΕΡΣΙ ΓΑΓΗ 804 ΔΕ ΓΟΙ ΘΩΡΗΚΑ ΓΑΝΑΞ

ficiunt. vt ſupra Neptunus Aiaces N, 59 ſq. Nec aliter vates Hebraei. Neptunus l. c. quidem σκηπανίῳ, quod tenebat, vtebatur; arcu vel ſagitta, vel enſe aut haſta vix vti potuit Apollo. — στρεφεδίνηθεν δέ οἱ ὄσσε. Oculorum *vertigo ei obortа eſt*; ἴλιγγίασε. nam ἴλιγγα vel ἴλιγγον appellant.

793. κυνέην βάλε Φοῖβος Ἀ. an *manu ſua*, quod puerile eſſe recte cenſebat Koeppen, poëta non adiecit; ſed enumerat ſimpliciter effecta contactus Apollinis; vt et 804 λῦσε δέ οἱ. non manu; ſed effectum eſt vt fieret.

794. κανα χὴν ἔχε vt alia vidimus pro κανα χὴν ἐποιήσατο. ἐκανάχησε. ἐψόφησε. — 796. πάρος γε μὲν οὐ θέμις ἦεν. deinῶς eſt adiectum pro noſtro: *ah! antea hoc nunquam erat factum!*

801. πᾶν δέ οἱ. tota haſta, quantaquanta illa erat. — 803. ἀσπὶς τερμιόεσσα *vsque ad talos pertingens.* ποδηνεκής. v. V. L. λῦσε autem ſc. balteo ſoluto, itaque

Digitized by Google

τὸν δ' ἄτη Φρένας εἶλε, λύθεν δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα·
στῆ δὲ ταφών· ὄπιθεν δὲ μεταφρενον ὀξέϊ δουρὶ 806
ὤμων μεσσηγὺ σχεδόθεν βάλε Δάρδανος ἀνὴρ,
Πανθοΐδης Εὔφορβος, ὃς ἡλικίην ἐκέκαστο
ἔγχεί θ', ἱπποσύνῃ τε, πόδεσσί τε καρπαλίμοισι·
καὶ γὰρ δὴ τότε φῶτας ἐείκοσι βῆσεν ἀφ' ἵππων, 810
πρῶτ' ἐλθὼν σὺν ὄχεσφι, δίδασκόμενος πολέμοιο.
ὅς τοι πρῶτος ἐφῆκε βέλος, Πατρόκλειος ἱππεῦ,
οὐ δὲ δάμασσ'· ὁ μὲν αὖτις ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὁμίλῳ,
ἐκ χροὸς ἁρπάξας δόρυ μείλινον· οὐδ' ὑπέμεινε
Πάτροκλον, γυμνόν περ ἐόντ', ἐν δηϊοτῆτι. 815
Πάτροκλος δὲ θεοῦ πληγῇ καὶ δουρὶ δαμασθεὶς
ἂψ ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, Κῆρ' ἀλεείνων.

810 ΕΓΕΙΚΟΣΙ Vulg. δή ποτε 817 ΕΣ ΓΕΘΝΟΣ

Patroclo discincto adstante. — 805. τὸν δ' ἄτη Φρένας εἶλε. Potens vocabulum h. l. de *perturbatione et occaecatione mentis* dictum. v. ad T, 88. — 808. *Euphorbus*, Panthoi f. is quem inf. P, 47—60 a Menelao caesum videbimus. Est is, quem Pythagoras aliquando se fuisse memincrat: quod ex Horat. I, 28, 10 tenemus. Add. Ouid. Met. XV, 160 sq. Pausan. II, 17. ὃς (κατὰ τὴν) ἡλικίην, (τοὺς ὁμήλικας) ἐκέκαστο (ὑπὲρ τοὺς ἄλλους. ὑπερεῖχε) ἔγχει. Ita N, 431 Hippodamia Anchisae filia πᾶσαν ὁμηλικίην ἐκέκαστο κάλλεϊ καὶ ἔργοισιν ἰδὲ Φρεσίν. Ita nunc Euphorbus: *excellebat pugna cominus facienda, arte aurigandi et pedum celeritate.* — 810. βῆσεν ἀφ' ἵππων. ἀπεβίβασεν. ἀπέβαλεν. deiecerat curru caesos. — 811. atque his rebus gestis inclaruerat cum ille, tiro adhuc, illo ipso tempore primum in pugnam progressus esset. v. Obss. — 813. ὁ μὲν αὖτις ἀνέδραμε. mox 817 ἂψ ἑ-

Ἕκτωρ δ', ὡς εἶδε Πατροκλῆα μεγάθυμον
ἂψ ἀναχαζόμενον, βεβλημένον ὀξέϊ χαλκῷ,
ἀγχίμολον ῥά οἱ ἦλθε κατὰ στίχας, οὗτα δὲ δουρὶ
νείατον ἐς κενεῶνα· διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε.
δούπησεν δὲ πεσών, μέγα δ' ἤκαχε λαὸν Ἀχαιῶν.
ὡς δ' ὅτε σῦν ἀκάμαντα λέων ἐβιήσατο χάρμῃ,
ὅ τ' ὄρεος κορυφῇσι μέγα φρονέοντε μάχεσθον,
πίδακος ἀμφ' ὀλίγης· ἐθέλουσι δὲ πιέμεν ἄμφω·
πολλὰ δέ τ' ἀσθμαίνοντα λέων ἐδάμασσε βίηφιν·
ὡς πολέας πέφνοντα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν
Ἕκτωρ Πριαμίδης σχεδὸν ἔγχεϊ θυμὸν ἀπηύρα·

818 ΓΕΙΔΕ 820 PA FOI 824 Vulg. τώ τ'

χάζετο. Euphorbi autem haſtam non alte penetraſſe puta. Tota narratio comparata eſt ad miratiouem et miſeratiouem herois Patrocli.

Contra 818 ſq. ad noſtrum ſenſum parum decore poeta adaptauit perſonae Hectoris, quod is non niſi ex hoſtis iam victi caede laudem habet. Sed iam ſaepe et ad h. l. etiam a Koeppen monitum, non vno loco hoc facere poetam; Ita et Achillis virtus in Hectoris caede priuatur ſua laude Mineruae interventu, cf. M, 450. Scilicet poeta miratiouem epicam magis in numinis viribus humana vi maioribus quaerit, quam in heroum robore humanae naturae attemperato.

820. 1. *νείατον ἐς κενεῶνα.* aut aduerſo in hoſtes ore Patroclus receſſerat, aut, vt in conflictu permiſta turba pugnantium ſit, Hector recedentem obliquo ictu aut etiam anteuertens in imſima aluo percutere halia potuit; vt ſup. 806 a tergo aggreſſus Patroclum ferierat Euphorbus. — 823. *ὡς δ' ὅτε.* Ingenioſe variata et ornata adiecta pugnae cauſſa, ſiti, comparatio; cf. ad 756. Obſſ. Egre-

Digitized by Google

καὶ οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Πάτροκλ', ἦ που ἔφησθα πόλιν κεραϊζέμεν ἁμήν,
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας, ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας,
ἄξειν ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
νήπιε· τάων δὲ πρόσθ' Ἕκτορος ὠκέες ἵπποι
ποσσὶν ὀρωρέχαται πολεμίζειν· ἔγχει δ' αὐτὸς
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισι μεταπρέπω, ὅς σφιν ἀμύνω
ἦμαρ ἀναγκαῖον· σὲ δέ τ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.

829 ΚΑΙ ΦΟΙ — ΠΕΠΕΑ Vulg. πτερόεντ' ἀγόρευε.

gie adiectum aprum πολλὰ ligere licet, *cogitaueras* et ὠθμαίνοντα, nam etiam *animo praesumseras no-* Patroclus *viribus exhaustus* *stram vrbem diripere.* — occubuerat.

831. ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπού-

829—842. Ad affectum ρας, *erepta libertate.* γυ-
mouendum faciunt quae subiiciuntur, priore loco Hectoris ferociter gloriantis, tum 843—854 Patrocli eum grauiter monentis et futura ominantis verba. Est autem locus cum his comparandus alter de Hectoris morte, vbi Achillis gloriatio X, 330 sq. Hectoris moribundi verba 337 sq. et praedictio de Achillis morte instante 355 sq. ad typum simillimum expressa sunt.

830. ἦ που ἔφησθα. *Sane quidem*, quantum intel-

ναῖκας ἄξειν. proprium de captiuis; grauius ἕλκειν.

833—6. Non meminerás, me pro matronis Troianis pugnare. Ἐναργὴς oratio, quod pugnantis speciem ante oculos ponit, dum *curru inuectum* se memorat, quodque ἵπποι memorantur, qui ποσσὶν ὀρωρέχαται, ὀρέγονται, *intendunt se*, concitate currunt, ad pugnandum, — ἦμαρ ἀναγκαῖον, quod alias ἦμαρ δούλιον, h. δουλοσύνην. — 836. σὲ δέ τ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται. hoc ipso simili fato corporis He-

ἆ δειλ', οὐδέ τοι, ἐσθλὸς ἐὼν, χραίσμησεν Ἀχιλλεὺς,
ὅς που τοι μάλα πολλὰ μένων ἐπετέλλετ' ἰόντι·
μή μοι πρὶν ἰέναι, Πατρόκλεις ἱπποκέλευθε,
νῆας ἐπὶ γλαφυρὰς, πρίν γ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
αἱματόεντα χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι·
ὥς που σε προσέφη, σοὶ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθε.

Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφης, Πατρόκλεις ἱππεῦ·
ἤδη νῦν, Ἕκτορ, μεγάλ' εὔχεο· σοὶ γὰρ ἔδωκε
νίκην Ζεὺς Κρονίδης καὶ Ἀπόλλων, οἵ με δάμασσαν
ῥηϊδίως· αὐτοὶ γὰρ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο.
τοιοῦτοι δ' εἴπερ μοι ἐείκοσιν ἀντεβόλησαν,
πάντες κ' αὐτόθ' ὄλοντο, ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες.
ἀλλά με Μοῖρ' ὀλοὴ, καὶ Λητοῦς ἔκτανεν υἱὸς,
ἀνδρῶν δ' Εὔφορβος· σὺ δέ με τρίτος ἐξεναρίζεις.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,

840 Vulg. νῆας ἀνὰ 845 Vulg. οἵ μ' ἐδάμασσαν. 847 ΕΓΕΙΚΟΣΙ 848 Vulg. πάντες ἂν 849 ΟΛΟΓΗ

ctoris praeluditur. — 837. Achilles, etsi fortis vir, interitum a te haud propulit, ὅς που *qui forte, vt probabile fit*, μένων ipse παρὰ ναυσὶ, vetuit redire te nisi caeso Hectore. — 839. ἰέναι pro πάλιν ἰέναι, ἀνιέναι, ἐπανελθεῖν.

840. 1. graphice, pro, *non nisi Hectore caeso.*

842—854. Patroclus, ὀλιγοδρανέων, *animam agens.* ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν, A, 593. Patroclus, inquam, partim eleuat iactanter dicta ab Hectore, partim minatur vltionem suae caedis, quam expetiturus esset Achilles. Hoc praeclare in praedictionem vertit, quae moribundis tribui solet, quippe quorum dicta et auctoritatem habere solent et veritatem. Nam *cadit persona, manet res.* Vnde

οὔ θην οὐδ' αὐτὸς δηρὸν βέῃ, ἀλλά τοι ἤδη
ἄγχι παρέστηκε Θάνατος καὶ Μοῖρα κραταιὴ,
χερσὶ δαμέντ' Ἀχιλῆος ἀμύμονος Αἰακίδαο.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε. 855
ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἀϊδόσδε βεβήκει,
ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην.
τὸν καὶ τεθνειῶτα προσηύδα Φαίδιμος Ἕκτωρ·
Πατρόκλεις, τί νύ μοι μαντεύεαι αἰπὺν ὄλεθρον;
τίς δ' οἶδ', εἴ κ' Ἀχιλεὺς, Θέτιδος παῖς ἠϋκόμοιο, 860
φθήῃ ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι;
Ὣς ἄρα φωνήσας δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς

855 MIN FEIΠONTA 857 FON 860 TIΣ FOIΔ

opinio hominum nata, *μαντικὰς* esse animas corpore iam soluendas; quam et philosophi adoptarunt. v. inf. ad X, 355. — 852. *οὐ θην οὐδ' αὐτὸς βέῃ* vinis pro *vines*, *superstes eris*. v. Obss.

855—858. Mors Patrocli ad sensum veterum expressa: anima corpore liberata in Hadis sedem abit, lamentando fatum suum, quod ex iuuenili corpore excessit. *λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην* *vigorem iuuenilem*, iuuentam. Sic igitur *ἀκμάζον τὸ σῶμα καὶ εὐσθενὲς*, inuitam relinquere animam putarunt rudiore aetate homines. Sic iterum de Hectore: X, 363. At seriores Homero substituerunt sententias ex suis philosophematibus ab Homero alienas. Ita Sch. B. *λυπεῖται ἡ ψυχὴ, μήποτε ἀνάξια πράξασα ἑαυτῆς ἀναξίοις περιπέσῃ, καὶ ὅτι σῶμα ἐᾷ ἀκμάζον.* De hoc iudicio v. Cic. de Diu. I, 30. vbi cf. Dauis. Haec, etsi tenuia visa, animo imprimenda sunt, tanquam notiones quibus multa alia tanquam fundo innituntur.

858—867. Placet Hector in ferocia persistens, et ani-

εἴρυσε, λαὶξ προσβάς· τὸν δ' ὕπτιον ὥς' ἀπὸ δουρός.
αὐτίκα δὲ ξὺν δούρι μετ' Αὐτομέδοντα βεβήκει,
ἀντίθεον θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο·
ἵετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔχφερον ὠκέες ἵπποι
ἄμβροτοι, οὓς Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα.

863 ΓΕΙΡΤΣΕ 866 ΓΙΕΤΟ

mose respondens, tum reli- cli, vt eo potiatur perse-
cto corpore currum Patro- quens.

Digitized by Google

ΥΠΕΤΑΓΗΣ
ΥΠΕΡΙΔΟΥ
ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ὑπερείδης Γλαύκου ἐγράφη Κολλυτεύς. ἐπεβίωσε δὲ τοῖς χρόνοις τοῖς Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀντιπάτρου. ἐπὶ τούτου δὲ καὶ ἀπέθανε τοῦ τρόπου τοιούτου τινός. ἐπεὶ γὰρ ἡττήθη τῆς πρὸς Ἀντίπατρον καὶ Κρατερὸν μάχης ἐν Κραννῶνι τῆς Θεσσαλίας, ἔφυγε μετὰ τῶν ἄλλων ῥητόρων καὶ στρατηγῶν εἰς Αἴγιναν. ἐκεῖ δὲ ἐπιζητούμενος ὑπὸ Ἀντιπάτρου καὶ ἀπαιτούμενος ἐκδοθῆναι ἐπὶ θανάτῳ, ἀπελθὼν εἰς τὸ τῆς Αἰακοῦ ἱερὸν ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐξαγόμενος ἐκομίζετο ὑπὸ τῶν Ἀντιπάτρου ὑπηρετῶν, ἐπιλαβόμενος τῆς θύρας τοῦ ἱεροῦ ἐδήξατο τὴν γλῶτταν καὶ οὕτως ἀπέθανε.

nelaus aduocat Aiacem ad tuendum Patrocli corpus: at illud interea ſpoliauerat Hector et eorum aduentu cum ſpoliis ad ſuos redierat. — 127. Stant ambo, Aiax et Menelaus, ante corpus nudum, — 139. Glaucus Hectorem obiurgat,: quod et Sarpedonem ab Achiuis caedi ac ſpoliari ſiuerit, et nunc Aiace veniente a Patrocli corpore ſubducendo receſſerit; potiundum eſſe Patrocli corpore, vt redimantur eo reddito Sarpedonis arma — 168. Hector, ceteris pugnare iuſſis, ipſe arma Achillis, quibus ſpoliato Patrocli corpore potitus erat, induit, quippe et validiora et terrorem iniectura Achiuis — 197. Iupiter ipſe inſtantem ei mortem auguratur 198 — 209. Redux in pugnam ſuos hortatur, pollicitus dimidiam partem armorum Patrocli ei, qui corpore potitus fuerit — 236. Hectore Troianos ducente verſus ſe, Aiacis Telamonii monitu Menelaus vociferans aduocat Aiacem, Oilei f., Idomeneum, Merionen cum aliis — 261 Troianis tamen ingruentibus deſerunt corpus Patrocli Achiui; at Aiax iterum conuerſus impetum in Troianos corpus trahentes facit, eosque diſpergit — 287. Exoritur pugna cruenta circa Patrocli corpus: caeduntur e Troianis Hippothous — 303 ex Achiuis Schedius — 311. inde Phorcyn Hippothoi corpus tuitus; vtrumque ſpoliant Achivi — 318. In eo iam res erat, vt Troiani fugerent, cum ecce Aeneas procedit hortatu Apollinis incitatus, eosque iterum in hoſtem ducit — 343. Pugnatur multis cum caedibus — 365. Obducitur caelum puluere ſub pugnantium pedibus circa Patrocli corpus orto — 377. Thraſymedes interea et Antilochus, Neſtoris filii, alia aciei parte pugnant, ignari mortis Patrocli — 383. Ita omni parte pugnatur acriter; circa Patrocli tamen corpus acerrime; — 401. Necdum tamen Achilles de Patrocli morte reſciuerat — 411. [Interea pugna nihil remittit, dum mutuo ſe vtrinque incendunt, hortantur — 425.] Automedon qui Hectorem inſequentem effugerat, videt equos, Patrocli morte moerentes, poſtquam aliquamdiu conſiterant, nec vltra citraque procedere voluerant,

Digitized by Google

Ioue, equos incitante, iterum in' praelium redit. —458. et Alcimedonte currum conſcendere iuſſo, in pugnam prodit; —483. qua re animaduerſa Hector ad equos in poteſtatem redigendos procurrit, adiuncto Aenea et aliis; contra Automedon Aiaces et Menelaum auxilio vocat; Aretum haſta traiicit, ipſe Hectoris haſtam euitat, qui aduentantibus Aiacibus, cum Aenea et Chromio, recedit, ſpoliandumque Aretum relinquit — 542. quo facto Achiui vires recipiunt; Minerua, Phoenicis faciem mentita, animos addente; — 573. at de caeſo Troiano Pode ab Apolline ſub Phaenopis Aſii forma latente monitus, dolore ſtimulatus Hector, impetum in Achiuos facit, et, Ioue tonante, fugam iis iniicit. — 596. Fugiunt vulnerati Peneleos et Leitus, Boeoti, fugit caeſo Coerano Idomeneus et Meriones. — 625. Aiax fugam diuinitus immiſſam ſentiens, Menelaum iubet circumſpicere Antilochum, vt mittatur ad nuntium de Patrocli morte Achilli ferendum; caligine ex pulueris moti nube dispulſa Menelaus ad Antilochum procedit; mandatisque ei datis ad Patrocli corpus reuertitur — 706. Menelao auctore conſilium capitur, vt ipſe et Meriones corpus absportent, Aiaces autem hoſtem imminentem auertant — 723. Inſequuntur eos abeuntes Troiani, ab Aiacibus ſubinde ſe conuertentibus repreſſi; fit tamen fuga foeda Achiuorum — f.

Deorum opera in hoc libro P. eſt tantum episodica; nam Hectorem in perſequendo Automedonte, auriga Patrocli, occupatum, dum interea Euphorbus caeditur, reuocat Apollo 72 — 82. Achiuisque metum incutit 118. Hectore erepta Patroclo arma Achillis induente, Iupiter inſtantem eius mortem ominatur, ſuperiorem tamen pugna huius diei eum fore promittit 198 — 209. Idem Iupiter ſtudet Achiuis corpus Patrocli tuentibus 268 — 272. Cedentibus Troianis Apollo, aſſumta ſpecie Periphantis, Epyti f. praeconis, Aeneam, vt virtutem exſerat, hortatur 321 — 334. Iupiter autem equos Patroclo caeſo moerentes et tanquam defixos ſtantes mouet, vt iterum in pugnam reuertantur 441 — 456. mox idem miſſa

Minerua quae Iridis ſpecie caelo deſcendit, cum ad hoc vsque tempus illa in Olympo ſediſſet, cum ceteris diis inde a Θ, 426 ſq. etiam O, 123 ſq. Achiuos concitat, inprimis Menelaum Phoenicis ſpeciem mutuata 544—573. Menelaus Poden necat —581. Tum Hectorem Apollo Phaenopis, Aſii f. perſona ſumta, concitat, vt ad eam pugnae partem aduolet; confirmatur ille animo tonitru audito —696.

Οὐδ' ἔλαθ' Ἀτρέος υἱὸν, Ἀρηΐφιλον Μενέλαον,
Πάτροκλος Τρώεσσι δαμεὶς ἐν δηϊοτῆτι·
βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ·
ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖν', ὥς τις περὶ πόρτακι μήτηρ,
πρωτοτόκος, κινυρὴ, οὐ πρὶν εἰδυῖα τόκοιο. 5
ὣς περὶ Πατρόκλῳ βαῖνε ξανθὸς Μενέλαος.
πρόσθε δέ οἱ δόρυ τ' ἔσχε καὶ ἀσπίδα πάντοσ' ἐίσην,
τὸν κτάμεναι μεμαὼς, ὅστις τοῦ γ' ἀντίος ἔλθοι.
οὐδ' ἄρα Πάνθου υἱὸς ἐϋμμελίης ἀμέλησε

5 ΠΡΙΝ ΕΙΔΥΙΑ 7 ΔΕ ΟΙ — ΕΓΙΣΗΝ

1—60. Menelaus, cum vidiſſet Patroclum caeſum, ante aciem procurrit ad corpus tuendum. Occurrit ei Euphorbus, Panthi f. ſruſtraque minis terret; pugna facta Euphorbus occiditur et ſpoliatur a Menelao.

4. ὥς τις περὶ πόρτακι μήτηρ. Suauis comparatio, ſuauior per adiecta, πρωτοτόκος, et οὐ πρὶν εἰδυῖα τόκοιο. Obſeruatio ad hiſtoriam naturae ſpectans in poeta notatu eſt digna.

9. Spoliandi corporis ius erat apud eum, cuius manu Patroclus occubuerat, Hectorem; is vero perſequebatur Automedontem cum equis: v. Π extr. cf. inf. 75. Proximo loco id

Digitized by Google

Πατρόκλοιο πεσόντος ἀμύμονος· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
ἔστη, καὶ προσέειπεν Ἀρηΐφιλον Μενέλαον·

Ἀτρεΐδη Μενέλαε, Διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
χάζεο, λεῖπε δὲ νεκρὸν, ἔα δ' ἔναρα βροτόεντα·
οὐ γάρ τις πρότερος Τρώων κλειτῶν τ' ἐπικούρων
Πάτροκλον βάλε δουρὶ κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
τῷ με ἔα κλέος ἐσθλὸν ἐνὶ Τρώεσσιν ἀρέσθαι,
μή σε βάλω, ἀπὸ δὲ μελιηδέα θυμὸν ἕλωμαι.

Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Ζεῦ πάτερ, οὐ μὲν καλὸν ὑπέρβιον εὐχετάασθαι.
οὔτ' οὖν πορδάλιος τόσσον μένος, οὔτε λέοντος,
οὔτε συὸς κάπρου ὀλοόφρονος, οὔ τε μέγιστος
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι περὶ σθένεϊ βλεμεαίνει,
ὅσσον Πάνθου υἷες ἐϋμμελίαι φρονέουσιν.
οὐδὲ μὲν οὐδὲ βίη Ὑπερήνορος ἱπποδάμοιο

11 ΠΡΟΣΕΓΕΙΠΕ 16 leg. τῷ μ' ἐάα. 17 ΜΕΛΙΗΔΕΑ 21 ΟΛΟΓΟΦΡΟΝΟΣ

ſibi vindicabat Euphorbus, Panthi f. qui prius vulnus intulerat: Π, 807. 8. Itaque ille Menelaum recedere iubet. *οὐ γάρ τις.* ſui enim ego is, qui primum (ante Hectorem) vulnus ei intulit.

18. Menelaus iactabunde haec dicta a Panthi filio dolens in mentem ei reuocat ſratrem eius a ſe caeſum Hyperenorem: ſup. Ξ, 516. etſi ibi nihil de conviciis vſ. 26 ab eo in Menelaum iactis memoratum.

20—23. Panthi prolem magnos ſpiritus habere, audaciam et confidentiam prae ſe ferre ſolere declarat. *οὐ μένος πορδάλιός ἐστι τόσον, ὅσον (μένος) Φρονέουσιν υἷες* Π. Eſt ergo *μένος Φρονεῖν, animum ſpirare* vt *μέγα Φρονεῖν* ſup. Π, 758. pro vulgari: *ὅσον μένος ἐστὶ τῶν υἱῶν* Π. *ὅσον Φρονοῦσι.* cf. Obſſ.

24. *οὐδὲ — ἧς ἥβης ἀπόνητο* h. e. *praematura morte obiit.* De Hyperenore

ἦς ἤβης ἀπόνηθ', ὅτε μ' ὤνατο, καί μ' ὑπέμεινε,
καί μ' ἔφατ' ἐν Δαναοῖσιν ἐλέγχιστον πολεμιστὴν
ἔμμεναι· οὐδέ ἑ φημὶ, πόδεσσί γε οἷσι κιόντα,
εὐφρῆναι ἄλοχόν τε φίλην, κεδνούς τε τοκῆας.
ὥς θην καὶ σὸν ἐγὼ λύσω μένος, εἴ κε μεῦ ἄντα
στήῃς· ἀλλά σ' ἔγωγ' ἀναχωρήσαντα κελεύω
ἐς πληθὺν ἰέναι, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
πρίν τι κακὸν παθέειν· ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.

Ὣς φάτο, τὸν δ' οὐ πεῖθεν· ἀμειβόμενος δὲ προσηύδα·
νῦν μὲν δή, Μενέλαε Διοτρεφὲς, ἦ μάλα τίσεις
γνωτὸν ἐμὸν, τὸν ἔπεφνες· ἐπευχόμενος δ' ἀγορεύεις·
χήρωσας δὲ γυναῖκα μυχῷ θαλάμοιο νέοιο,
ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας.
ἦ κέ σφιν δειλοῖσι γόου κατάπαυμα γενοίμην,
εἴ κεν ἐγὼ κεφαλήν τε τεὴν καὶ τεύχε' ἐνείκας
Πάνθῳ ἐν χείρεσσι βάλω καὶ Φρόντιδι δίῃ·
ἀλλ' οὐ μὰν ἔτι δηρὸν ἀπείρητος πόνος ἔσται,

25 ΗΣ 27 ΟΤΔΕ ΓΕ — ΠΟΔΕΣΣΙ ΓΕ FOIΣI
30 Vulg. στήῃς et σ' ἐγὼν

caeſo v. Ξ, 516. at h. l. plura memorantur. — 27. non ſaluus et viuus rediit. πόδεσσιν οἷσι κιόντα, ſcil. cum reſpectu, quod mortuus praelio exportatus eſt.

33—42. Fratris caeſi mentione facta exacerbatus Euphorbus vltionem eius minatur. — 36. θαλάμοιο νέοιο. ex more, quia nouis nuptis nouae aedes in συνοικίᾳ exſtruebantur. v. ſup. ad B, 701. — 37. ἀρητὸν γόον *horrendum* luctum. v. Obſſ. — 38. καταπαύοιμι ἄν τὸν γόον αὐτῶν. — 41. πόνος, μάχη, ἠδὲ (περὶ) ἀλκῆς ἢ (περὶ) Φόβοιο, h. περὶ νίκης ἢ Φυγῆς οὐκ ἔσται, pro ἔστω, δηρὸν ἀπείρητος οὐδέ τ' ἀδήριτος. *non differenda eſt amplius pugna, qua cernatur, vter vincat*

οὐδέ τ' ἀδήριτος, ἠδ' ἀλκῆς, ἠδὲ Φόβοιο.
Ὡς εἰπὼν, οὔτησε κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην·
οὐδ' ἔρρηξεν χαλκὸς, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμὴ
ἀσπίδι ἐν κρατερῇ. ὁ δὲ δεύτερος ὤρνυτο χαλκῷ
Ἀτρεΐδης Μενέλαος, ἐπευξάμενος Διὶ πατρί·
ἆψ δ' ἀναχαζομένοιο κατὰ στομάχοιο θέμεθλα
νύξ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἔρεισε, βαρείῃ χειρὶ πιθήσας·
ἀντικρὺ δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος ἦλυθ' ἀκωκή.
δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι, Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι,
πλοχμοί θ', οἱ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο.
οἷον δὲ τρέφει ἔρνος ἀνὴρ ἐριθηλὲς ἐλαίης

42 Vulg. οὔτ' ἀλκῆς οὔτε Φόβοιο. 43 ΕΕΙΠΩΝ — ΕΓΙΣΗΝ 44 ΔΕ ΓΟΙ vulg. χαλκόν. 45 legendum ἀσπίδ' ἐνὶ κρατερῇ. 51 ΓΑΙΜΑΤΙ ΓΟΙ

an vincatur. πειρατέος νῦν ὁ πόνος ἐστί. h. e. μαχητέον ἐστί. age ordiamur pugnam.

43—69. Euphorbus, haſta incaſſum emiſſa, a Menelao transfigitur, et ſpoliatur, nemine e Troianis accedere audente.

47. κατὰ στομάχοιο θέμεθλα ad imum guttur. cf. Obſſ. recedebat ille aduerſo corpore. — 48. χειρὶ πιθήσας *conſiſus* pro *vſus* manuum robore, vt iam ſaepe vidimus.

51—60. Ad miſeratio. nem mouendam adiecta κόμαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι h. ταῖς κόμαις τῶν Χαρίτων. Charites a comae pulcritudine commendari, non mirum eſt; ξανθὰς Χάριτας dixit Pindar. Nem. V. extr.

52. πλοχμοί θ' οἱ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο. συνεσφιγμένοι ἦσαν. Cincinni faſciis auro argentoque ornatis vincti, religati.

53—60. Elaborata comparatio: qualis olea floribus conſpicua a turbine correpta proſternitur; talis Euphorbus a Menelao caeſus

χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ, ὅθ' ἅλις ἀναβέβρυχεν ὕδωρ,
καλὸν, τηλεθάον, τό δέ τε πνοιαὶ δονέουσι
παντοίων ἀνέμων, καί τε βρύει ἄνθεϊ λευκῷ·
ἐλθὼν δ' ἐξαπίνης ἄνεμος, σὺν λαίλαπι πολλῇ,
βόθρου τ' ἐξέστρεψε καὶ ἐξετάνυσσ' ἐπὶ γαίῃ·
τοῖον Πάνθου υἱὸν ἐϋμμελίην Εὔφορβον
Ἀτρεΐδης Μενέλαος, ἐπεὶ κτάνε, τεύχε' ἐσύλα.

54 ΗΟΘ ΓΑΛΙΣ. cum vitio. forte ΗΟ ΓΑΛΙΣ. ὁ, καθ' ὅ, vbi.

procubuit. Vt lactius efflorescat arbor, prosunt humidum solum, peruius aeri locus, an etiam eo spectat χῶρος οἰόπελος? num quod vnius arboris tanto magis assidua est cura? vt fere Eustathius; an quod sola sata eo magis conspicua est arbor, quam in oliueto? aut quod sic minus est obnoxia iniuriae a praetereuntibus? At Schol. B. ne vicinia aliarum olearum alimenta radicibus subtrahat. Bene Koeppen laudat Catull. LXII, 49. *vt flos in septis secretus nascitur hortis ignotus pecori, nullo contusus aratro, quem mulcent aurae, firmat sol, educat imber.* Propert. I, 2, 11. adspice vt — *surgat et in solis felicius arbutus antris.* Monet idem in Ossiano similia occurrere loca; et quot non loca similia occurrunt in recentioribus poetis!

54. ὅθ' ἅλις ἀναβέβρυχεν ὕδωρ. ἀναβρύχει. cum sirepitu ebullit, ἀναβλύζει. v. Obss. — 56. παντοίων ἀνέμων, adiectum, quia motus a ventis vim magnam habet ad alendas et roborandas plantas: quae motu non minus vigent quam corpora animantium; sit τὸ φυτὸν εὔτονον. Vnde ἀνεμοτρεφὲς ἔγχος Λ, 256 ad quem cf. Obss. τὸ ἔρνος τηλεθάον, seu θάλλον, βρύει ἄνθεϊ λευκῷ. floribus abvndat verno tempore.

59. 60. Comparatio haec erat: οἷον, ὡς, ἔρνος ἄνεμος ἐκστρέφει καὶ ἐκτανύει ἐπὶ γαίῃ, τοῖον ἐξετάνυσεν Εὔφορβον Μενέλαος. pro hoc

ὡς δ' ὅτε τίς τε λέων ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθώς,
βοσκομένης ἀγέλης βοῦν ἁρπάσῃ, ἥτις ἀρίστη·
τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε, λαβὼν κρατερῇσιν ὀδοῦσι,
πρῶτον, ἔπειτα δέ θ' αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσ-
σῃων, ἀμφὶ δὲ τόν γε κύνες τ' ἄνδρες τε νομῆες [σει
πολλαὶ μάλ' ἰύζουσιν ἀπόπροθεν, οὐδ' ἐθέλουσιν 66
ἀντίον ἐλθέμεναι· μάλα γὰρ χλωρὸν δέος αἱρεῖ·
ὣς τῶν οὔ τινι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐτόλμα
ἀντίον ἐλθέμεναι Μενελάου κυδαλίμοιο.
ἔνθα κε ῥεῖα φέροι κλυτὰ τεύχεα Πανθοΐδαο 70
Ἀτρεΐδης, εἰ μή οἱ ἀγάσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ὅς ῥά οἱ Ἕκτορ' ἐπῶρσε, θοῷ ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
ἀνέρι εἰσάμενος Κικόνων ἡγήτορι Μέντῃ·

63 ΕΡΑΞΕ 71 FOI 72 ΙΟΣ ΡΑ FOI 73
ΑΝΕΡΙ ΕΙΣΑΜΕΝΟΣ

cum adiuncto dictum: *τεύχε' ἐσύλα.*

61—69. Nemo e Troianis propius accedere ausus est, vt leone in armenta irruente et bouem dilaniante nec pastores nec canes eum aggredi audent. Similis erat locus sup. Λ, 414. 417. 8. Ornata singula, et quidem ex propria leonis natura, si expenderis. *δηῶν* adiectum, *dilaniando.*

66. *ἰύζουσι*, clamant *ἰύ, ἰύ.*

70—113. Menelaum, quo minus spoliet Euphorbum, prohibet Hector. Tribuitur Apollini, Troianorum tutelari deo, quod Hector Menelaum adoritur. Assumit ille personam Mentae, e ducibus Ciconum. *ῥεῖα φέροι* pro *abstulisset. ἔφερεν ἄν. ἀγάσσατο. inuidisset*, pro, *vetuisset*, more Homerico. Ergo Menelaus non abstulit Euphorbi spolia. In fano tamen Iunonis apud Mycenas adhuc Pausaniae aetate (II, 17 p. 148) monstrabatur *ἀνάθημα ἀσπὶς, ἣν Μενέλαός ποτε ἀφείλετο Εὔφορβον ἐν Ἰλίῳ* Ergo creditus est Menelaus abstulis-

καί μιν Φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ἕκτορ, νῦν σὺ μὲν ὧδε θέεις, ἀκίχητα διώκων
ἵππους Αἰακίδαο δαΐφρονος· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, ἠδ' ὀχέεσθαι,
ἄλλῳ γ', ἢ Ἀχιλῆϊ, τὸν ἀθανάτη τέκε μήτηρ.
τόφρα δέ τοι Μενέλαος, Ἀρήϊος Ἀτρέος υἱὸς,
Πατρόκλῳ περιβὰς, Τρώων τὸν ἄριστον ἔπεφνε,
Πανθοΐδην Εὔφορβον, ἔπαυσε δὲ θούριδος ἀλκῆς.

Ὡς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη θεὸς ἀμπόνον ἀνδρῶν·
Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἀμφὶ μελαίνας·
πάπτηνε δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ στίχας· αὐτίκα δ' ἔγνω
τὸν μὲν ἀπαινύμενον κλυτὰ τεύχεα, τὸν δ' ἐπὶ γαίῃ
κείμενον· ἕρξει δ' αἷμα κατ' οὐταμένην ὠτειλήν.
βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,

74 ΓΕΠΕΑ 82 ΓΕΙΠΩΝ 83 Vulg. ἀμφιμελαίνας

ſe ſaltem clipeum: quem Pythagoras agnouiſſe narratur a Diogene Laert. et aliis. Clipeus etiam ab Horatio nobilitatus Carm. I, 28, 11. vbi v. Mitſcherlich.

74—89. Quod Hector facere debuit, cum currum Achillis, quo vectus fuerat Patroclus, fruſtra perſequeretur, vt rediret ad pugnam, facit nunc monitu Mentae, cuius perſonam Apollo induerat.

75. ἀκίχητα, ἀκιχήτως. ita vt μιχάνειν τοὺς ἵππους, aſſequi nequiret. v. Obſſ. — 76. οἱ δ' ἀλεγεινοὶ δαμήμεναι, pro, ἀλεγεινόν ἐστιν, αὐτοὺς δαμῆναι ὑπὸ θνητῶν ἀνδρῶν. iam vidimus: K, 402. 3. et ſimilia alibi. ὀχέεσθαι ἄλλῳ γε. h. l. paſſiue, *ab auriga regi.*

82. ἀμπόνον ἀνδρῶν. ἀνὰ τὴν μάχην. ἀνὰ τοὺς μαχομένους. — 83. ἄχος ἀμφιεπύκασε Φρένας Ἕκτορος, *obduxit, tanquam nubes, oppreſſit.* v. Obſſ. — 86. κατ' οὐταμένην ὠτειλήν, *cominus inflictum vulnus.*

Digitized by Google

ὀξέα κεκληγὼς, Φλογὶ εἴκελος Ἡφαίστοιο
ἀσβέστῳ· αὐδ' υἱὸν λάθεν Ἀτρέος ὀξὺ βοήσας·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγὼ, εἰ μέν κε λίπω κάτα τεύχεα καλὰ,
Πάτροκλόν θ', ὃς κεῖται ἐμῆς ἕνεκ' ἐνθάδε τιμῆς,
μή τις μοι Δαναῶν νεμεσήσεται, ὅς κεν ἴδηται·
εἰ δέ κεν Ἕκτορι μοῦνος ἐὼν καὶ Τρωσὶ μάχωμαι
αἰδεσθεὶς, μή πως με περιστείωσ' ἕνα πολλοί·
Τρῶας δ' ἐνθάδε πάντας ἄγει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
ὁππότ' ἀνὴρ ἐθέλῃ πρὸς δαίμονα Φωτὶ μάχεσθαι,
ὅν κε θεὸς τιμᾷ, τάχα οἱ μέγα πῆμα κυλίσθη·
τῷ μ' οὔ τις Δαναῶν νεμεσήσεται, ὅς κεν ἴδηται
Ἕκτορι χωρήσαντ', ἐπεὶ ἐκ θεόφι πολεμίζει.
εἰ δέ που Αἴαντός γε βοὴν ἀγαθοῖο πυθοίμην,

88 ΦΛΟΓΙ ΓΕΙΚΕΛΟΣ 89 ac ſi eſſet ἀσβίστῳ 'υδ' υἱόν. 90 ΑΡΑ ΓΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ΓΟΝ. Forte fuit: ὀχθήσας δ' ἄρ' ἔφη πρὸς ϝον. 93 ΓΟΣ ΚΕ ΓΙΔΗΤΑΙ 98 Vulg. ἐθέλει. 99 ΤΑΧΑ ΓΟΙ 100 ΓΟΣ ΚΕ ΓΙΔΗΤΑΙ

89—113. Menelaus Hectori imparem ſe eſſe videns, deliberat quid facto opus ſit; conſtituit tandem in praeſenti recedere a Patrocli corpore; aduocato tamen Aiace ſtatim redire.

91. τεύχεα Euphorbi. — 92. ἐμῆς ἕνεκα τιμῆς. *mei vlciſcendi cauſſa.* v. Obſſ. — 94. *verendum mihi eſt,* εὐλαβοῦμαι, μή τις et iterum idem ſupplendum 95 ante μή πως. — 96. Τρῶας δ' pro γάρ. — 97. διελέξατο, διαλογίζεται. Colligit nunc, ſibi recedendum eſſe. — 98. πρὸς δαίμονα *adverſo numine.* vt contra Hector pugnat ἐκ θεόφι 101 h. e. σὺν δαίμονι. iterum ſic 104 καὶ πρὸς δαίμονά περ. ὅν κε θεὸς τιμᾷ. ei ſtudet adeoque *eum pugna ſupe-*

ἄμφω κ' αὖτις ἰόντες ἐπιμνησαίμεθα χάρμης,
καὶ πρὸς δαίμονά περ, εἴ πως ἐρυσαίμεθα νεκρὸν
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ. κακῶν δέ κε φέρτατον εἴη.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἦλυθον· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ.
αὐτὰρ ὅγ' ἐξοπίσω ἀνεχάζετο, λεῖπε δὲ νεκρὸν
ἐντροπαλιζόμενος· ὥστε λὶς ἠϋγένειος,
ὅν ῥα κύνες τε καὶ ἄνδρες ἀπὸ σταθμοῖο δίωνται
ἔγχεσι καὶ φωνῇ· τοῦ δ' ἐν φρεσὶν ἄλκιμον ἦτορ
παχνοῦται, ἀέκων δέ τ' ἔβη ἀπὸ μεσσαύλοιο·
ὣς ἀπὸ Πατρόκλοιο κίε ξανθὸς Μενέλαος.
στῆ δὲ μεταστρεφθείς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων,
παπταίνων Αἴαντα μέγαν, Τελαμώνιον υἱόν·
τὸν δὲ μάλ' αἶψ' ἐνόησε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης,
θαρσύνονθ' ἑτάρους, καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι·

104 ΓΕΡΤΣΑΙΜΕΘΑ 105 Vulg. φέρτερον. 112 ΑΓΕ-ΚΩΝ 114 ΗΙΚΕΤΟ ΓΕΘΝΟΣ

riorem esse vult, vt iam aliquoties vidimus: v. c. O, 611. 612. — κυλίσθη, κυλίεται. ἐπέρχεται. — 105. κακῶν δέ κε φέρτατον εἴη. εἴη ἂν τοῦτο βέλτιον κακῶν vel ἐν τοῖς κακοῖς, *in his malis quibus premimur*, vel ἀνὰ, κατὰ τῶν κακῶν, *ex his malis*, optione data. quod nos solemus dicere, ex pluribus malis hoc esset minimum eligendum. cf. Obss.

106—124. Recedit Menelaus a corpore Patrocli, mox autem adsumto socio Aiace ad illud redit. Discedit ἐντροπαλιζόμενος, quia inuitus, subinde respiciens.

112. ἦτορ παχνοῦται. vt sollenne poetis, quoties seu subito terrore, seu metu et formidine constrictum pectus frigore corripitur, horret. — 116. μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης. versus Simo-

Digitized by Google

Θεσπέσιον γάρ σφι φόβον ἔμβαλε Φοῖβος Ἀπόλλων·
βῆ δὲ θέειν, εἶθαρ δὲ παριστάμενος ἔπος ηὔδα·
Αἴαν, δεῦρο, πέπον, περὶ Πατρόκλοιο θανόντος
σπεύσομεν, αἴ κε νέκυν περ Ἀχιλλῆϊ προφέρωμεν
γυμνόν· ἀτὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὡς ἔφατ'· Αἴαντι δὲ δαίφρονι θυμὸν ὄρινε·
βῆ δὲ διὰ προμάχων, ἅμα δὲ ξανθὸς Μενέλαος·
Ἕκτωρ μὲν Πάτροκλον, ἐπεὶ κλυτὰ τεύχε' ἀπηύρα,
ἕλχ', ἵν' ἀπ' ὤμοιϊν κεφαλὴν τάμοι ὀξέϊ χαλκῷ,
τὸν δὲ νέκυν Τρωῇσιν ἐρυσσάμενος κυσὶ δοίη·
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος, ἠΰτε πύργον.
Ἕκτωρ δ' ἂψ ἐς ὅμιλον ἰὼν ἀνεχάζετ' ἑταίρων·
ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε· δίδου δ' ὅγε τεύχεα καλὰ
Τρωσὶ φέρειν προτὶ ἄστυ, μέγα κλέος ἔμμεναι αὐτῷ.
Αἴας δ' ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ σάκος εὐρὺ καλύψας,

119 ΓΕΠΟΣ 127 ΤΡΩΗΙΣΙ ΓΕΡΤΣΣΑΜΕΝΟΣ
131 ΠΡΟΤΙ ΓΑΣΤΤ

entem puto. Patroclus in media fere acie pugnasse putandus. Non video quidem, quomodo hoc satis definiri possit. Si de acie Achiuorum agitur, qua vallo exierant, laeua spectabat versus Simoentem. Sin de fuga; ratio inuersa esse debuit. Probabilius hoc alterum. — 120. περὶ Πατρόκλοιο θανόντος σπεύσομεν. super Patrocli corpore studium adhibebimus. αἴκε vt saltem spoliatum illud reportemus ad Achillem.

125—139. Cum aduenirent Aiax et Menelaus, vident Hectorem Patrocli corpus spoliasse et in eo occupatum esse, vt caput amputet; tum illi eum conterritum fugant; et corpus Patrocli protegunt. — 127. ἐρυσσάμενος. vbi corpus ad se raptauerit, pertraxerit. — 132. ἀμφικαλύψας Με-

Digitized by Google

ἑστήκει, ὡς τίς τε λέων περὶ οἶσι τέκεσσιν·
ᾧ ῥά τε νήπι' ἄγοντι συναντήσωνται ἐν ὕλῃ
ἄνδρες ἐπακτῆρες· ὁ δέ τε σθένει βλεμεαίνει,
πᾶν δέ τ' ἐπισκύνιον κάτω ἕλκεται, ὄσσε καλύπτων·
ὣς Αἴας περὶ Πατρόκλῳ ἥρωϊ βεβήκει.
Ἀτρεΐδης δ' ἑτέρωθεν, Ἀρηΐφιλος Μενέλαος,
ἑστήκει, μέγα πένθος ἐνὶ στήθεσσιν ἀέξων.

Γλαῦκος δ', Ἱππολόχοιο πάις, Λυκίων ἀγὸς ἀνδρῶν,
Ἕκτορ' ὑπόδρα ἰδὼν χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ·
Ἕκτορ, εἶδος ἄριστε, μάχης ἄρα πολλὸν ἐδεύεο·

133 Vulg. hic et 139 *εἰστήκει* — ΠΕΡΙ ΓΟΙΣΙ 134
Vulg. *συναντήσονται* 141 ΥΠΟΔΡΑ ΓΙΔΩΝ 143
ΥΕΚΤΟΡ ΓΕΙΔΟΣ

γοιτιάδην σάκει. — 133. ὡς *quam multa leo cunctatus* τίς τε λέων περὶ οἶσι τέ- *in arta Mole virum* (in-
κεσσι. pro περιστῇ. περιβῇ. cluſus venatorum turba)
Elaborata comparatio: du- *rictuque genas et lumina*
cit νήπια ſc. τὰ τέκνα, τοὺς *preſſit* (frendet et palpe-
σκύμνους. — 135. σθένει bras contraluit.) — 139.
βλεμεαίνει, *fremit:* ſup. πένθος ἀέξων pro ἔχων.
22. — 136. πᾶν δέ τ' ἐπι- Lat. *fouens.* cf. ad 226.
σκύνιον κάτω ἕλκεται· pro- 140 — 168. Cum Hector,
prium leonis, *demiſſa* et Menelao et Aiace ſuperue-
corrugata fronte deſpice- nientibus, ſpoliis Patrocli
re, vnde tanto maior fit onuſtus receſſiſſet, obiurga-
vultus toruitas. Plinius VIII, tur a Glauco, Sarpedonis
16 ſ. 19 *Quum pro catulis* familiari (H, 491.) quod
ſeta dimicat, oculorum non Patrocli corpus ipſum
aciem traditur defigere in abstractum Jlium absporta-
terram, ne venabula ex- verit, ita enim Sarpedonis
pauescat. hoc itaque vulgo arma ab Achiuis redimi po-
creditum. Adhibent quoque tuiſſe. — 168. Quibus per-
alii poetae: Val. Fl. I, 758. motus Hector, iterum in

Digitized by Google

ἦ σ' αὔτως κλέος ἐσθλὸν ἔχει, φύζηλιν ἐόντα.
φράζεο νῦν, ὅππως κε πόλιν καὶ ἄστυ σαώσῃς
αὖος σὺν λαοῖσι, τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν·
οὐ γάρ τις Λυκίων γε μαχησόμενος Δαναοῖσιν
εἶσι περὶ πτόλιος· ἐπεὶ οὐκ ἄρα τὶς χάρις ἦεν
μάρνασθαι δηίοισιν ἐπ' ἀνδράσι νωλεμὲς αἰεί.
πῶς κε σὺ χείρονα φῶτα σαώσειας μεθ' ὅμιλον,

144 FASTT 145 ΣΤΝ ΛΑΟΙΣ ΤΟΙ ΓΙΛΙΩΙ
148 Vulg. δηΐοισι μετ' ἀνδράσι.

aciem prodire conſtituit, et, vt tanto maiorem terrorem Achiuis incutiat, arma Patrocli antea induit —232. Ceterum, ſi poetae artificium hoc imputari poteſt: magna ſane cum arte et ſagacitate effectum eſt, vt Hector ad induenda Patrocli arma permoueatur, quae res ad eius caedem magnum momentum habitura erat, dum Glauci obiurgatione eum ſtimulatum et incenſum narrat poeta. Noui conſilii noua a poeta cauſſa fuit inuenta. Accedit, quod ita quoque auertit poeta et prohibuit id, quod Achiuis intolerabile viſum foret ſi effectum fuiſſet, vt arma Achillis Patroclo detracta in vrbe ſuſpenſa pro tropaeo eſſent. Neque ita carmen finiri potuiſſet, niſi Achilles vrbe expugnata arma recepiſſet; dedecori fuiſſet, ſi Hectoris corpore reddito ea recuperare voluiſſet.

143. *Φύξηλιν ἐόντα pauidum*, qui adeo *fugam* circumſpicit, fugere ſolet. v. Obſſ. *Immerito tibi adeſt fama praeclara fortitudinis, cum tam ignauus ſis, vt retroceſſeris* adueniente Menelao et Aiace. — 145. cum Ilii incolis, cum oppidanis.

146. 7. *μαχησόμενος — εἶσι. ἐλεύσεται. ad pugnandum procedet.* — 147. *οὔ τις χάρις ἦεν, ἐστί.* quandoquidem apud te nulla gratia initur. beneficium gratus non agnoſcis, etſi aliquis continuis cum hoſte pugnis atteritur.

Digitized

σχέτλι· ἐπεὶ Σαρπηδόν', ἄμμε ξεῖνον καὶ ἑταῖρον,
κάλλιπες Ἀργείοισιν ἔλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι·
ὅς τοι πόλλ' ὄφελος γένετο πτόλεί τε καὶ αὐτῷ,
ζωὸς ἐών· νῦν δ' οὔ οἱ ἀλαλκέμεναι κύνας ἔτλης.
τῷ νῦν, εἴ τις ἐμοὶ Λυκίων ἐπιπείσεται ἀνδρῶν,
οἴκαδ' ἴμεν, Τροίῃ δὲ πεφήσεται αἰπὺς ὄλεθρος.
εἰ γὰρ νῦν Τρώεσσι μένος πολυθαρσὲς ἐνείη
ἄτρομον, οἷόν τ' ἄνδρας ἐσέρχεται, οἵ περὶ πάτρης
ἀνδράσι δυσμενέεσσι πόνον καὶ δῆριν ἔθεντο,
αἶψά κε Πάτροκλον ἐρυσαίμεθα Ἴλιον εἴσω·
εἰ δ' οὗτος προτὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
ἔλθοι τεθνειώς, καὶ μιν ἐρυσαίμεθα χάρμης,
αἶψά κεν Ἀργεῖοι Σαρπηδόνος ἔντεα καλὰ
λύσειαν, καὶ κ' αὐτὸν ἀγοίμεθα Ἴλιον εἴσω·
τοίου γὰρ θεράπων πέφατ' ἀνέρος, ὃς μέγ' ἄριστος
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ, καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες.

151 ΑΡΓΕΙΟΙΣΙ ΓΕΛΩΡ 153 ΟΤ ΓΟΙ 155 ΓΟΙΚΑΔ 159 ΠΑΤΡΟΚΛΟΝ ΓΕΡΤΣΑΙΜΕΘΑ ΓΙΛΙΟΝ 160 ΠΡΟΤΙ ΓΑΣΤΤ — ΠΡΙΑΜΟΙΟ ΓΑΝΑΚΤΟΣ 161 ΜΙΝ ΓΕΡΤΣΑΙΜΕΘΑ 163 ΑΓΟΙΜΕΘΑ ΓΙΛΙΟΝ

150. ἐπεὶ Σαρπηδόν' ἄμα — non quod occubuerit Sarpedon vitio dat, verum quod Sarpedonis corpus haud eripuerit Hector, ne ſpoliaretur a Patroclo. Π, 656. 663. Nam Apollinis cura corpus absportatum eſſe putandus eſt ignorare Glaucus. v. Obſſ. — 155. οἴκαδ' ἴμεν domum redire praeſtat, domum redeamus. πεφήσεται vt alias φαίνεται. inſtat, adeſt. Non male 156 εἰ γὰρ precatiue accipi poteſt. — 158. πόνον καὶ δῆριν ἔθεντο. ἐποιοῦντο. ποιοῦνται. μάχονται. — 163. ἔντεα λύσειαν, ſimpl. reddent. ἀνταποδώσουσι. — αὐτὸν δὲ Sarpedonis corpus. — 164. πέφαται pro ἐστὶ

ἀλλὰ σύγ' Αἴαντος μεγαλήτορος οὐκ ἐτάλασσας
στήμεναι ἄντα, κατ' ὄσσε ἰδὼν δηΐων ἐν ἀϋτῇ,
οὐδ' ἰθὺς μαχέσασθαι· ἐπεὶ σέο φέρτερός ἐστι.
Τὸν δ' αὖρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Γλαῦκε, τίη δὲ σὺ τοῖος ἐὼν ὑπέροπλον ἔειπες;
ὤ πόποι, ἦ τ' ἐφάμην σε περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων
τῶν, ὅσσοι Λυκίην εριβώλακα ναιετάουσι·
νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπες·
ὅς τέ με φῆς Αἴαντα πελώριον οὐχ ὑπομεῖναι.
οὔτοι ἐγὼ ἔρριγα μάχην, οὐδὲ κτύπον ἵππων·
ἀλλ' αἰεί γε Διὸς κρείσσων νόος αἰγιόχοιο.
ὅστε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην

167 ΚΑΤ ΟΣΣΕ ΓΙΔΩΝ 169 ΥΠΟΔΡΑ ΓΙΔΩΝ 170 ΕΓΕΙΠΕΣ 171 Vulg. ὦ πέπον. 173 ΕΓΕΙΠΕΣ

γὰρ ὁ πεφασμένος, ὁ Φονευθεὶς Πάτροκλος, familiaris, θεράπων viri inter Achiuos eminentissimi, vt pro eius corpore redimendo nihil recusaturi sint Achiui. — 167. κατ' ὄσσε ἰδών. κατιδὼν τὸ ὄσσε. *adspectum, vultum cum conspexisses.* Ita ὄσσος sup. Ξ, 286 πάρος Διὸς ὄσσε ἰδέσθαι.

169—181. Punxerat Hectorem Glauci obiurgatio: excusat discessum suum ex pugna, et virtutis suae tanto luculentius nunc documentum se editurum esse promittit.

170. τοῖος ἐών. e seqq. constituendum. *cum prudens homo sis.* — 171. περιεῖναι ἄλλων κατὰ τὰς Φρένας, Φρεσί. τῶν, h. τούτων, οἱ Λ. — 176. Suam itaque fugam diuinitus iniectam pronuntiat Hector. Quod toties profiteri heroes videmus. idque vbi multitudine et vi maiore sunt superati; fere vt modo Menelaus v. 98. Iouis *voluntas*, decretum, omnem virtutem hominis infringit.

177. ἀφείλετο. ἀφαιρεῖται. ὁτὲ δὲ — ἄλλοτε δὲ,

ῥηϊδίως· ὁτὲ δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μαχέσασθαι.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο, καὶ ἰδὲ ἔργον·
ἠὲ πανημέριος κακὸς ἔσσομαι, ὡς ἀγορεύεις,
ἤ τινα καὶ Δαναῶν ἀλκῆς, μάλα περ μεμαῶτα,
σχήσω ἀμυνέμεναι περὶ Πατρόκλοιο θανόντος.

Ὣς εἰπὼν, Τρώεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί,
ἄνέρες ἔστε, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς·
ὄφρ' ἂν ἐγὼ Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἔντεα δύω
καλὰ, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐναίριξα κατακτάς.

Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἕκτωρ
δηΐου ἐκ πολέμοιο· θέων δ' ἐκίχανεν ἑταίρους
ὦκα μάλ', οὔπω τῆλε, ποσὶ κραιπνοῖσι μεταστρὼν,
οἳ πρὸτὶ ἄστυ φέρον κλυτὰ τεύχεα Πηλείδαο.
στὰς δ', ἀπάνευθε μάχης πολυδακρύτου, ἔντε' ἄμειβεν.

179 ΓΙΔΕ ΓΕΡΓΟΝ 181 Vulg. μέγα περ 185 ΓΕΙΠΩΝ 185 Vulg. ἐστέ 191 ΠΡΟΤΙ ΓΑΣΤΥ

modo autem. — 180. ſupple: εἰ, ἠὲ — ἤ — 181. εἰ ἀλκῆς σχήσω τινὰ μέγα περ μεμαῶτα. *pugna*, qua virtus exeritur, *an aliquem, etſi magno ille cum impetu fertur, prohibiturus ſim, ne* Patrocli corpus tueatur: ſcilicet aut terrendo eum, aut vulnerando et occidendo.

183—197. Armis Patrocli, vt tanto maiorem Achivis metum iniiciat, corpus munire ſe velle pronuntiat Hector, et eos, qui ea in vrbem absportabant, (vt ibi ἀνάθημα fierent in fano) inſequutus, ea induit. Praeclara oeconomia in hoc, quod via et ratio idonea reperta eſt, vt Hectore caeſo Achilles ſua arma recuperare poſſet.

189. 190. ὦκα μάλα μεταστρὼν, cum *celeriter eos*

Digitized by Google

ἤτοι ὁ μὲν τὰ ἅ δῶκε, Φέρειν προτὶ Ἴλιον ἱρὴν,
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ὁ δ' ἄμβροτα τεύχεα δῦνε
Πηλείδεω Ἀχιλῆος, ἃ οἱ θεοὶ οὐρανίωνες
πατρὶ Φίλῳ ἔπορον· ὁ δ' ἄρα ᾧ παιδὶ ὄπασσε
γηράς· ἀλλ' οὐχ υἱὸς ἐν ἔντεσι πατρὸς ἐγήρα.

Τὸν δ' ὡς οὖν ἀπάνευθεν ἴδε νεφεληγερέτα Ζεὺς
τεύχεσι Πηλείδαο κορυσσόμενον θείοιο,
κινήσας ξα κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
Ἆ δειλ', οὐδέ τι τοὶ θανάτοιο καταθύμιός ἐστιν,
ἐς δή τοι σχεδόν ἐστι· σὺ δ' ἄμβροτα τεύχεα δύνεις
ἀνδρὸς ἀριστῆος, τόν τε τρομέουσι καὶ ἄλλοι·
τοῦ δὴ ἑταῖρον ἔπεφνες ἐνηέα τε, κρατερόν τε·
τεύχεα δ' οὐ κατὰ κόσμον ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων
εἵλευ· ἀτάρ τοι νῦν γε μέγα κράτος ἐγγυαλίξω,
τῶν ποινήν, ὅ τοι οὔ τι μάχης ἐκ νοστήσαντι

193 ΤΑ ΓΑ — ΠΡΟΤΙ ΓΙΛΙΟΝ 194 Vulg. τεύχε' ἔδυνε. 195 ΤΑ ΓΟΙ 196 ΗΟ Δ ΑΡΑ ΓΩΙ 198 ΑΠΑΝΕΤΘΕ ΓΙΔΕ 200 ΠΡΟΤΙ ΓΟΝ 207 Vulg. ἐκνοστήσαντι.

insequutus esset. — 193. Deb. ὁ, (at ille) τὰ μὲν ἅ — τὰ δὲ Ἀχιλῆος.

194. ἄμβροτα τεύχεα ipse poeta interpretatur: ἃ θεοὶ οὐρανίωνες οἱ πατρὶ Φίλῳ ἔπορον. pro, πατρὶ αὐτοῦ. Erant Pelei arma in nuptiis cum Thetide a diis dono data. v. Obss.

198—209. Quod poeta interponere poterat, vt moneret, de paullo post succedura rerum mutatione, cum mors immineat Hectori: id Ioui tribuit, cum indignatione miseranti Hectorem. — 201. οὐδέ τι τοι. pro οὔ τι. vt *nec vero*, pro, *non*. nulla tibi est cogitatio *de morte*. — 205. οὐ κατὰ κόσμον. *non vt par erat*, fortiori: vel σὺν ὕβρει. ὑπερφάνως vel *parum prudenter*. v. Obss. nam varie exponi potest. — 207. τῶν ποι-

δέξεται Ἀνδρομάχη κλυτὰ τεύχεα Πηλείωνος.
Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων·
Ἕκτορι δ' ἤρμοσε τεύχε' ἐπὶ χροΐ· δῦ δέ μιν Ἄρης
δεινὸς ἐνυάλιος· πλῆσθεν δ' ἄρα οἱ μέλε' ἐντὸς
ἀλκῆς καὶ σθένεος· μετὰ δὲ κλειτοὺς ἐπικούρους
βῆ ῥα μέγα ἰάχων· ἐνδάλλετο δέ σφισι πᾶσι,
τεύχεσι λαμπόμενος, μεγαθύμῳ Πηλείωνι.
ὄτρυνεν δὲ ἕκαστον ἐποιχόμενος ἐπέεσσι,
Μέσθλην τε, Γλαῦκόν τε, Μέδοντά τε, Θερσίλοχόν τε,
Ἀστεροπαῖόν τε, Δεισήνορά θ', Ἱππόθοόν τε,
Φόρκυν τε, Χρομίον τε, καὶ Ἔννομον οἰωνιστήν·
τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Κέκλυτε, μυρίαι φῦλα περικτιόνων ἐπικούρων,

211 ΑΡΑ ΓΟΙ 213 ΜΕΓΑ ΓΙΑΧΩΝ 214 Vulg. μεγαθύμου Πηλείωνος. 215 ΟΤΡΥΝΕ ΔΕ ΓΕΚΑΣΤΟΝ ΕΠΟΙΧΟΜΕΝΟΣ ΓΕΠΕΕΣΣΙ 219 ΓΕΠΕΑ

νὴν, ὅ. h. e. κατ' ὅ, pro ἀντὶ τούτου, ὅτι. *compenſationem* v. Obſſ. faciam vt tu nunc eximiae virtutis laudem conſequaris, vt hoc tibi ſit pro compenſatione mortis inſtantis. Cum affectu autem dictum hoc, quod, pro: Hector e pugna ſaluus haud redibit, Andromachen ei reduci non eſſe arma depoſita excepturam: quod quoque illa facere ſolebat: cf. Θ, 186 ſq.

209. ἐπένευσε σὺν ὀφρύσι.

210—232. Hector armis Achillis indutus incendi animum ſentiens ſociorum copias (nam ab ea aciei parte ſocii pugnaſſe putandi ſunt) ad pugnam hortatur, eique qui corpus Patrocli Aiaci, qui id maxime tuebatur, erepturus ſit, promittit partem ſpoliorum Patrocli.

210. Ἕκτορι δ' ἤρμοσε τεύχε'. ἁρμόσαι nunc vi media, *ſe aptare*, *aptum eſſe*. — 213. ἐνδάλλετο σφίσι

οὐ γὰρ ἐγὼ πληθὺν διζήμενος, οὐδὲ χατίζων,
ἐνθάδ' ἀφ' ὑμετέρων πολίων ἤγειρα ἕκαστον·
ἀλλ' ἵνα μοι Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα
προφρονέως ζύοισθε Φιλοπτολέμων ὑπ' Ἀχαιῶν.
τὰ Φρονέων, δώροισι κατατρύχω καὶ ἐδωδῇ
λαοὺς, ὑμέτερον δὲ ἑκάστου θυμὸν ἀέξω.
τῷ τις νῦν ἰθὺς τετραμμένος, ἢ ἀπολέσθω,
ἠὲ σαωθήτω· ἢ γὰρ πολέμου ἀαριστύς.
ὃς δέ κε Πάτροκλον, καὶ τεθνειῶτά περ, ἔμπης
Τρῶας ἐς ἱπποδάμους ἐρύσῃ, εἴξῃ δέ οἱ Αἴας,

222 ΗΓΕΙΡΑ ΓΕΚΑΣΤΟΝ 226 ΔΕ ΓΕΚΑΣΤΟΥ
230 ΓΕΡΥΣΗΙ ΕΙΞΗΙ ΔΕ ΓΟΙ vulg. ἐρύσει εἰ εἴξει

Πηλείωνι. *viſus ipſis eſt ſimilis eſſe Achilli.* v. Obſſ. — 225. τὰ Φρονέων *hoc animo, conſilio.* δώροισι κατατρύχω καὶ ἐδωδῇ λαούς. Locus inſeruit illuſtrandis vitae priſcae inſtitutis. Nondum ſtipendia erant conſtituta, nec tributa deſcripta, vnde ea ſoluerentur; ita nec alebat rex copias. Pro ſtipendiis ſunt δῶρα, quibus euocantur ſocii, et commeatum praebent Troiani: cf. Σ, 290. — 226. θυμὸν ἀέξω, recreo vos. ſc. rebus neceſſariis prouiſis. — 227. *Quare vnusquisque recta in hoſtem converſus*, inuadens aciem adverſam imperterrito animo, *aut pereat, aut ſalvus diſcedat,* ἢ ἀπολέσθω ἠὲ σαωθήτω. h. e. *putato ſibi aut pereundum, aut non niſi victori ſibi incolumi abeundum eſſe.* ἢ γὰρ (τοῦτο γάρ ἐστι) πολέμου ἀαριστύς. *haec ſunt belli commercia, haec eſt praelii lex et conditio.* Quod nos efferimus, aut pereundum eſt aut vincendum: alterum hoc effert per σαοῦσθαι· vt iam vidimus O, 502. 503 νῦν ἄρμιον ἢ ἀπολέσθαι ἠὲ σαωθῆναι· excluſa ſalute e fuga. v. ad O, 503. ἀαριστὺς proprie eſt ὁμιλία, *conſabulatio* cf. ad Ξ, 216. eoque, negotium quod aliquis cum altero peragit; μετὰ

ημισυ τῷ ἐναίρων ἀποδάσσομαι, ἥμισυ δ' αὐτὸς
ἔξω ἐγώ· τὸ δέ οἱ κλέος ἔσσεται, ὅσσον ἐμοί περ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἰθὺς Δαναῶν βρίσαντες ἔβησαν,
δούρατ' ἀνασχόμενοι· μάλα δέ σφισιν ἔλπετο θυμὸς
νεκρὸν ὑπ' Αἴαντος ἐρύειν Τελαμωνιάδαο·
νήπιοι· ἦτε πολέσσιν ἐπ' αὐτῷ θυμὸν ἀπηύρα.
καὶ τότ' ἄρ' Αἴας εἶπε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον·
Ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε Διοτρεφὲς, οὐκέτι νῶϊ
ἔλπομαι αὐτώ περ νοστησέμεν ἐκ πολέμοιο.
οὔ τι τόσον νέκυος πέρι δείδια Πατρόκλοιο,
ὅς κε τάχα Τρώων κορέει κύνας, ἠδ' οἰωνούς,
ὅσσον ἐμῇ κεφαλῇ πέρι δείδια, μή τι πάθῃσι,
καὶ σῇ· ἐπεὶ πολέμοιο νέφος περὶ πάντα καλύπτει

232 ΔΕ ΓΟΙ 234 ΣΦΙΣΙ ΓΕΛΠΕΤΟ 235 ΓΕΡΥΕΙΝ 237 ΓΕΙΠΕ 239 ΓΕΛΠΟΜΑΙ 240. 242 Vulg. περιδείδια

προμάχων ὀαριστὴν vidimus N, 291. cf. Obſſ.

233—6. Verbis Hectoris erecti ſocii Troianorum invadunt Achiuos. βρίσαντες ἔβησαν, impreſſione facta vrgent, ἔβρισαν. δούρατ' ἀνασχόμενοι, parati ad haſtam emittendam.

237—262. Aiace monente, cum tanta Troianorum turma ingrueret, Menelaus inuocat e proximo principes ex Achiuis, vt ſibi adſint. Subueniunt Aiax Oilei, Idomeneus, Meriones, cum aliis multis.

240—244. Ad noſtrum ſenſum abeſſe debebant hi verſus: ne Aiax de ſe magis quam de Patroclo ſollicitus eſſe videatur. Sed videtur ſententia ineſſe: nunc non minus, atque etiam multo magis, *nobis ipſis* metuo, quam Patrocli corpori.

243. πολέμοιο νέφος, Ἕκτωρ, περιπαλύπτει πάντα. Lyrico conueniens oratio, non epico poetae: *Hector*,

Digitized by Google

Ἕκτωρ· ἡμῖν δ' αὖτ' ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος.
ἀλλ' ἄγ', ἀριστῆας Δαναῶν κάλει, ἤν τις ἀκούσῃ.
Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
εἴτε παρ' Ἀτρεΐδῃς, Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ,
δήμια πίνουσι, καὶ σημαίνουσιν ἕκαστος
λαοῖς, ἐκ δὲ Διὸς τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ·
ἀργαλέον δέ μοι ἐστὶ διασκοπιᾶσθαι ἕκαστον
ἡγεμόνων· τόσση γὰρ ἔρις πολέμοιο δέδηεν.
ἀλλά τις αὐτὸς ἴτω, νεμεσιζέσθω δ' ἐνὶ θυμῷ,

250 ΣΗΜΑΙΝΟΤΣΙ FEKΑΣΤΟΣ 252 ΔΙΑΣΚΟΠΙΑΣΘΑΙ FEKΑΣΤΟΝ. forte ἅπαντας

pugnae nubes, obducit ſollennior erat, καὶ οἷς — *omnia.* Altera ratio eſt: Ἕκτωρ καλύπτει νέφος πολέμοιο περὶ πάντα, obducit Hector nubem pugnae omnibus, pugnam facit, mouet, omni parte. v Obſſ.

250. δήμια πίνουσι, vel τὰ δήμια, δημόσια, vel pro δημίως, publico ſumtu; epulis a rege habitis adhibentur. Vt autem rex haberet vnde tantae copiae ſuppeterent, prouiſum erat partim τῷ τεμένει, agro ei publice aſſignato, partim muneribus a populo afferri ſolitis. — 251. ἔκ τε Διὸς τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ. iunctura ὀπηδεῖ, h. πάρεστιν, ἐστί. Supra A, 97 τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι. Sententia ergo eſt: et qui dignitatem regiam habent; nihil amplius; ſed, ex iſtarum aetatum ſermone, eam diuinitus obtigiſſe, aiunt; quemadmodum omnia praeclara ſunt θεῖα. De iure diuino nihil cogitarunt iſti homines. — 253. τόσση γὰρ ἔρις πολέμοιο δέδηεν. ardet, pro vulgari, μάχη γίνεται. ſed cum notione adiuncta, late et acriter pugnari, omni aciei parte. — 254. ἀλλά τις. ἕκαστός τις. ἕκαστος. venito

Πάτροκλον Τρωῇσι κυσὶ μέλπηθρα γενέσθαι. 255
Ὣς ἔφατ'· ὀξὺ δ' ἄκουσεν Ὀιλῆος ταχὺς Αἴας·
πρῶτος δ' ἀντίος ἦλθε θεῶν ἀνὰ δηϊοτῆτα·
τὸν δὲ μέτ' Ἰδομενεὺς καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος
Μηριόνης, ἀταάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ.
τῶν δ' ἄλλων τίς κεν ἥσι φρεσὶν οὐνόματ' εἴποι, 260
ὅσσοι δὴ μετόπισθε μάχην ἤγειραν Ἀχαιῶν.
Τρῶες δὲ προΰτυψαν ἀολλέες· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ.
Ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προχοῇσι διιπετέος ποταμοῖο
βέβρυχε μέγα κῦμα ποτὶ ξόον, ἀμφὶ δέ τ' ἄκραι
ἠιόνες βοόωσιν, ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω· 265
τόσση ἄρα Τρῶες ἰαχῇ ἴσαν. αὐταὶρ Ἀχαιοὶ
ἔστασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,

259 Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ 260 v. Obſſ. 265 Bentl. βοοſωσι 266 ΤΡΩΕΣ ΓΙΑΧΗΙ

ſponte, pro ſe. — 255. *κυσὶ μέλπηθρα γενέσθαι praedam:* ſed cum notione dilaniationis.

257. *ἀνὰ δηϊοτῆτα* per pugnae ordines ſeu turmas. — 260. *ἥσιν ἐνὶ Φρεσὶν οὐνόματ' εἴποι.* adiecta ſunt priora, antiqua orationis copia: *quis dixerit apud ſe.* *μετόπισθε* erit adeo *poſt* et *praeter* hos duo. *μετὰ τούτους.* — 262. *προΰτυψαν* inuadunt procurrendo.

263—318. Redintegratur pugna circa Patrocli corpus; primo Troiani corpus abstrahunt; fortiter reſiſtunt Achiui; Hippothous ab Aiace, Schedius ab Hectore, Phorcyn ab Aiace vita priuantur.

263. Troiani inuadunt Achiuos, cum clamore qui cum maris littori alliſi fragore comparatur. Ornatur comparatio dilectu loci, in quo maximus fluctuum fremitus fit, memorato: *ἐπὶ προχοῇσι ποταμοῖο*, aqua amnis erumpente alliſis fluctibus repreſſa. — 265. *ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω* puta in

Digitized by Google

φραχθέντες σάκεσι χαλκήρεσιν· ἀμφὶ δ' ἄρα σφι
λαμπρῇσι κορύθεσσι Κρονίων ἠέρα πολλὴν
χεῦ'· ἐπεὶ οὐδὲ Μενοιτιάδην ἔχθαιρε πάρος γε, 270
ὄφρα ζωὸς ἐὼν θεράπων ἦν Αἰακίδαο·
μίσησε δ' ἄρα μιν δηίων κυσὶ κύρμα γενέσθαι
Τρωῇσι· τῷ καί οἱ ἀμυνέμεν ὦρσεν ἑταίρους.
ὦσαν δὲ πρότεροι Τρῶες ἑλίκωπας Ἀχαιούς·
νεκρὸν δὲ προλιπόντες ὑπέτρεσαν. οὐδέ τιν' αὐτῶν 275
Τρῶες ὑπέρθυμοι ἔλον ἔγχεσιν, ἱέμενοί περ·
ἀλλὰ νέκυν ἐρύοντο. μίνυνθα δὲ καὶ τοῦ Ἀχαιοὶ

270 Vulg. ἤχθηρε 273 FOI 274 FEΛIKΩΠAΣ 276 EΓXEΣI FIEMENOI 277 NEKTN FEPT-ONTO

terram, fluctibus littus ſu- puluerem caligine omnia
perantibus. — 268. ἀμφὶ δ' obducentem, reuocatur res,
ἄρα σφι λαμπρῇσι κορύθεσσι Κρονίων ἠέρα πολλὴν χεῦ' more ſolito, ad Iouem. Iam,
— Caliginem ex puluere quod Ioui proprie tribui-
per pugnantes excitato co- tur, eſt, quod pro corpo-
ortam vt inf. 367. 371. 375. re Patrocli tuendo Achiuo-
6. 644. cf. Quintus XI, 247. rum ille virtutem inflam-
257. VIII, 442 ſq. videtur mat, cum nollet illud in-
poeta in oſtentum vertere ſepultum abiici. Ita conue-
quo Iupiter moneat, ſe nol- niunt ſequentia, inprimis
le Patrocli corpus inſepul- 273. quod Achiuos ad tu-
tum abiici. Forte ad ter- endum corpus concitat Iu-
rorem, qui auerteret Tro- piter. — 275. νεκρὸν δὲ,
ianos a corpore Patrocli, pro γάρ. mutato ſubiecto
valere hoc debuit. Simpli- nunc ſunt οἱ προλιπόντες
cior tamen ratio haec eſt: Achiui. — 277. μίνυνθα δὲ
Cum dicendum eſſet: ex- — Enimuero —
orta eſt acerrima pugna;
eaque declarari poſſet per 277—287. Troianos Pa-
troclum abstrahere volentes
Aiax denuo repellit.

Digitized

μέλλον ἀπέσσεσθαι· μάλα γὰρ σφέας ὦκ' ἐλέλιξεν
Αἴας, ὃς πέρι μὲν εἶδος, πέρι δ' ἔργα τέτυκτο
τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα·
ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων, συὶ εἴκελος ἀλκὴν
καπρίῳ, ὅστ' ἐν ὄρεσσι κύνας θαλερούς τ' αἰζηοὺς
ῥηϊδίως ἐκέδασσεν, ἐλιξάμενος, διὰ βήσσας·
ὣς υἱὸς Τελαμῶνος ἀγαυοῦ, Φαίδιμος Αἴας,
ῥεῖα μετεισάμενος Τρώων ἐκέδασσε φάλαγγας,
οἳ περὶ Πατρόκλῳ βέβασαν, Φρόνεον δὲ μάλιστα
ἄστυ ποτὶ σφέτερόν ἐρύειν, καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
ἤτοι τὸν, Λήθοιο Πελασγοῦ Φαίδιμος υἱὸς,
Ἱππόθοος ποδὸς εἶλκε κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην,
δησάμενος τελαμῶνι παρὰ σφυρὸν ἀμφὶ τένοντας,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος. τάχα δ' αὐτῷ
ἦλθε κακὸν, τό οἱ οὔ τις ἐρύκακεν ἱεμένων περ.
τὸν δ' υἱὸς Τελαμῶνος, ἐπαΐξας δι' ὁμίλου,
πλῆξ' αὐτοσχεδίην, κυνέης διὰ χαλκοπαρῄου·
ἤριπε δ' ἱπποδάσεια κόρυς περὶ δουρὸς ἀκωκῇ,

278 ὦκα Fελιξεν, ex mente Daweſii. 279 ΠΕΡΙ ΜΕΝ ΓΕΙΔΟΣ ΠΕΡΙ Δ ΓΕΡΓΑ 281 ΣΤΙ ΓΕΙΚΕΛΟΣ 283 ΕΚΕΔΑΣΣΕ ΓΕΛΙΞΑΜΕΝΟΣ 287 ΓΑΣΤΤ — ΓΕΡΤΕΙΝ 292 ΤΟ ΓΟΙ — ΕΡΤΚΑΚΕ ΓΙΕΜΕΝΩΝ

278. ἐλέλιξε, effecit vt ſe conuerterent Achiui. — 281. συὶ καπρίῳ. comparationem iam vidimus cum apro ſimilem Λ, 414. add. M, 41 ſq. — 283. ἐκέδασσεν, pro σκεδάζει, διὰ βήσσας. — 285. μετεισάμενος, *irruendo*.

288—303. Hippothous Lethi f. Patrocli corpus fune pedi religato abstracturus ab Aiace occiditur.

293. τὸν δ' manifeſte pro γάρ. — 294. (κατ') αὐτοσχεδίην (πληγὴν), *cominus* vt iam M, 192. — 295. ἤριπε, *diſſiluit. diffracta eſt.*

Digitized by Google

πληγεῖσ' ἔγχεί τε μεγάλῳ καὶ χειρὶ παχείῃ·
ἐγκέφαλος δὲ, παρ' αὐλὸν, ἀνέδραμεν ἐξ ὠτειλῆς,
αἱματόεις, τοῦ δ' αὖθι λύθη μένος· ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
Πατρόκλοιο πόδα μεγαλήτορος ἧκε χαμᾶζε
κεῖσθαι· ὁ δ' ἄγχ' αὐτοῖο πέσε πρηνὴς ἐπὶ νεκρῷ, 300
τῆλ' ἀπὸ Λαρίσσης ἐριβώλακος· οὐδὲ τοκεῦσι
θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν
ἔπλεθ', ὑπ' Αἴαντος μεγαθύμου δουρὶ δαμέντι.
Ἕκτωρ δ' αὖτ' Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος 305
τυτθόν· ὁ δὲ Σχεδίον, μεγαθύμου Ἰφίτου υἱὸν,
Φωκήων ὄχ' ἄριστον, ὃς ἐν κλειτῷ Πανοπῆϊ
οἰκία ναιετάασκε, πολέσσ' ἄνδρεσσιν ἀνάσσων·
τὸν βάλ' ὑπὸ κληῖδα μέσην· διὰ δ' ἀμπερὲς ἄκρη
αἰχμὴ χαλκείη παρὰ νείατον ὦμον ἀνέσχε. 310
δούπησε δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Αἴας δ' αὖ Φόρκυνα δαΐφρονα, Φαίνοπος υἱὸν,
Ἱπποθόῳ περιβάντα, μέσην κατὰ γαστέρα τύψε·

302 ΔΕ ΓΟΙ 305 ΑΝΤΑ ΓΙΔΩΝ 306 ΜΕΓΑ. ΘΥΜΟΥ ΓΙΦΙΤΟΥ Vulg. μεγάθυμον 308 ΓΟΙΚΙΑ — ΑΝΔΡΕΣΣΙ ΓΑΝΑΣΣΩΝ

— 297. παρ' αὐλὸν per conum galeae, cui alias inferitur criſta. — 301. *Lariſſa* haec ſeu Troadis, ſeu, quod probabile, Aeolidis: de qua quaeſitum ad B, 841.

304—311. Hector Aiacem haſta petens traiicit *Schedium*, e Phocenſium ducibus: de quo v. B, 517. et de *Panopeo* ſeu Panope, Phocidis vrbe, ad B, 520.

309. ὑπὰ κληῖδα, ſubter iugulo, qua iungitur ceruix humero. v. Not. ad Θ, 325.

312—315. Aiax *Phorcynem* interimit. Erat is B, 862 e Phrygum ducibus; de quo ſupra ad v. 218.

ξῆξε δὲ Θώρηκος γύαλον, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς
ἤφυσ'· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἔλε γαῖαν ἀγοστῷ. 315
χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι καὶ Φαίδιμος Ἕκτωρ.
Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς,
Φόρκυν θ', Ἱπποθόου τε· λύοντο δὲ τεύχε' ἀπ' ὤμων.
ἔνθα κεν αὖτε Τρῶες Ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Ἴλιον εἰσανέβησαν, ἀναλκείῃσι δαμέντες· 320
Ἀργείοις δέ κε κῦδος ἔλον, καὶ ὑπὲρ Διὸς αἶσαν,
κάρτεϊ καὶ σθένεϊ σφετέρῳ· ἀλλ' αὐτὸς Ἀπόλλων
Αἰνείαν ὤτρυνε, δέμας Περίφαντι ἐοικώς,
κήρυκ' Ἠπυτίδῃ, ὅς οἱ παρὰ πατρὶ γέροντι

317 ΜΕΓΑ ΓΙΑΧΟΝ ΓΕΡΤΣΑΝΤΟ 320 ΓΙ-
ΛΙΟΝ 323 ΠΕΡΙΦΑΝΤΙ ΓΕΓΟΙΚΩΣ 324
ΙΟΣ ΓΟΙ

314. *Θώρηκος γύαλον*, pro- gna hominis ſeu dei virtus prie cauam partem thoracis. v. Obſſ.

316—343. Caede Phorcynis perculſi Troiani recedunt: verum ab Apolline, ſub Periphantis perſona latente, excitatus Aeneas Troianos iterum aduerſus hoſtem ducit.

320. *ἀναλκείῃσι δαμέντες*. *δι' ἀναλκείας*, *ignauia*. — 321. — *καὶ ὑπὲρ Διὸς αἶσαν*. Idem mox 327 eſt *ὑπὲρ θεόν*. Licet multa argutari. Simpliciſſima tamen eſt ratio Homerica: poſſe Iouis decretum ſaltem pro tempore interuerti, vbi maſe exeruerit: cf. 328. 9. 330. Subtiliter excutere velle, quomodo id cum notione numinis conueniat, vanum eſſet; nam homines illi habuere vix ipſi aliquid apud ſe explorati. Illud tamen videntur perſpectum habuiſſe; vt deorum ſtudia propitia locum habeant, etiam hominum operam, virtutem et prudentiam in actum eſſe deducendam ſecundum id quod olim in prouerbio erat *σὺν Ἀθηνᾷ καὶ τὴν χεῖρα κίνει*. — 323. *Periphas*, Epyti f. praeco *Anchiſae*; diuerſus a Peri-

Digitized by Google

κηρύσσων γήρασκε, φίλα φρεσὶ μήδεα εἰδώς·
τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Αἰνεία, πῶς ἄν καὶ ὑπὲρ θεὸν εἰρύσαισθε
Ἴλιον αἰπεινήν, ὡς δὴ ἴδον ἀνέρας ἄλλους
καρτεί τε σθένεί τε πεποιθότας, ἠνορέῃ τε,
πλήθεί τε σφετέρῳ, καὶ ὑπερδεᾶ δῆμον ἔχοντας;
ὑμῖν δὲ Ζεὺς μὲν πολὺ βούλεται, ἢ Δαναοῖσι,
νίκην· ἀλλ' αὐτοὶ τρεῖτ' ἄσπετον, οὐ δὲ μάχεσθε.
Ὣς ἔφατ'· Αἰνείας δ' ἑκατηβόλον Ἀπόλλωνα
ἔγνω ἐσάντα ἰδών· μέγα δ' Ἕκτορα εἶπε βοήσας·
Ἕκτορ τ', ἠδ' ἄλλοι Τρώων ἀγοὶ, ἠδ' ἐπικούρων,

325 ΜΗΔΕΑ ΓΕΙΔΩΣ 326 ΜΙΝ ΕΓΕΙΣΑΜΕΝΟΣ vel ΜΙΝ ΓΕΙΣΑΜΕΝΟΣ 328 ΓΙΔΟΝ 330 Vulg. ὑπερδέα 331 Vulg. ἡμῖν 333 ΔΕ ΓΕΚΗΒΟΛΟΝ 334 ΕΣΑΝΤΑ ΓΙΔΩΝ — ΓΕΚΤΟΡΑ ΓΕΙΠΕ

phante Aetolo ſup. E, 842. — 325. *Φίλα Φρεσὶ μήδεα εἰδώς*, ſimpl. *Φίλα Φρονέων, Φιλόφρων*. — 327. quid ſit, *ὑπὲρ θεὸν* diſerte expoſitum eſt vſſ. 328. 9. 330. cf. ad 321. *deo inuito. contra quam deus conſtituerit, aut conſtituiſſe videri poſſit.* Eſt enim ſententia nulla alia quam haec: ſe vidiſſe viros fortes res arduas gerere et in ſummis periculis verſari, vt illis pereundum eſſe crederes, tamen eluctatos eſſe discrimen virtute, robore et animi firmitate, copiarumque alacritate, etſi exiguo valde eae eſſent numero.

330. *πλήθεί τε σφετέρῳ*, ſimpliciter pro *λαοῖς*, *copiis ſuis*, quas ducunt. *καὶ ὑπερδεᾶ δῆμον ἔχοντας*, *etſi valde inferiores numero copias haberent.* — 331. *πολὺ* (ſc. *μᾶλλον*) *βούλεται.*

333. 4. Aeneas nunc Apollinem ſub Periphantis perſona latentem agnoſcit; poeta tamen non monuit, quo indicio: quod alias facere ſolet. Ignorat tamen Aeneas, quis deus fuerit

αἰδὼς μὲν νῦν ἥδε γ', Ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Ἴλιον εἰσαναβῆναι, ἀναλκείῃσι δαμέντας.
ἀλλ' ἔτι γάρ τις φησὶ θεῶν, ἐμοὶ ἄγχι παραστὰς,
Ζῆν' ὕπατον μήστωρα μάχης ἐπιτάρροθον εἶναι·
τῷ ῥ' ἰθὺς Δαναῶν ἴομεν, μήδ' οἵ γε ἔκηλοι
Πάτροκλον νηυσὶ πελασσαίατο τεθνειῶτα.
Ὣς φάτο· καί ῥα πολὺ προμάχων ἐξάλμενος ἔστη.
οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.
ἔνθ' αὖτ' Αἰνείας Λειώκριτον οὔτασε δουρὶ,
υἱὸν Ἀρίσβαντος, Λυκομήδεος ἐσθλὸν ἑταῖρον.
τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν Ἀρηϊφίλος Λυκομήδης·
στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλεν Ἱππασίδην Ἀπισάονα, ποιμένα λαῶν,

337 ΓΙΛΙΟΝ 340 ΗΟΙ ΓΕ ΓΕΚΗΛΟΙ 343 οἱ δὲ ℱελιχθησαν Bentl. et Dawes. v. ad A, 530. 344 Vulg. Λειάκριτον.

338. — 336. *αἰδὼς ἥδε γε.* noſtro ſermone *τοῦτο γε εἴη ἂν αἰδὼς, αἰσχύνη,* h. aliquid pudendum, opprobrium. — 339. aut *μήστωρα μάχης* iungenda ſunt, *Ζῆνα ὕπατον εἶναι ἐπιτάρροθον (κατὰ) μάχης.* v. Obſſ.

343 — 377. Conuerſis nunc Aeneae hortatu, Troianis, ab Aenea Leocritus, a Lycomede Apiſaon, caeduntur; hunc Aſteropaeus fruſtra vlciſci ſtudet, verum Achiuorum ordines perrumpere nequit; ſit tamen caedes multorum cominus pugnantium; — 365. Ita circa Patrocli corpus puluerulenta caligo excitatur, dum ceteris locis eminus pugnatur eoque aeris proſpectus liber manet.

344. *Leocritus*, Arisbantis f. aliunde ignotus. At *Lycomedes* Creontis f. aliquoties inter principes Achiuorum memoratus, I, 84. M, 366. T, 244.

348. *Apiſaon*, Hippaſi f. inter Paeones ſortiſſimus poſt *Aſteropaeum*, et ipſum

ἦπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἴθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
ὅς ῥ' ἐκ Παιονίης ἐριβώλακος εἰληλούθει,
καὶ δὲ μετ' Ἀστεροπαῖον ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν Ἀρήϊος Ἀστεροπαῖος,
ὦρτο δὲ καὶ ὁ πρόφρων Δαναοῖσι μάχεσθαι·
ἀλλ' οὔπως ἔτι εἶχε· σάκεσσι γὰρ ἔρχατο πάντη
ἑσταότες περὶ Πατρόκλῳ, πρὸ δὲ δούρατ' ἔχοντο.
Αἴας γὰρ μάλα πάντας ἐπῴχετο, πολλὰ κελεύων·
οὔτε τιν' ἐξοπίσω νεκροῦ χάζεσθαι ἀνώγει,
οὔτε τινὰ προμάχεσθαι Ἀχαιῶν ἔξοχον ἄλλων,
ἀλλὰ μάλ' ἀμφ' αὐτῷ βεβάμεν, σχεδόθεν δὲ μάχεσθαι.
ὣς Αἴας ἐπέτελλε πελώριος. αἵματι δὲ χθὼν
δεύετο πορφυρέῳ· τοὶ δ' ἀγχηστῖνοι ἔπιπτον
νεκροὶ ὁμοῦ Τρώων καὶ ὑπερμενέων ἐπικούρων,
καὶ Δαναῶν· οὐδ' οἱ γὰρ ἀναιμωτί γε μάχοντο·
παυρότεροι δὲ πολὺ φθίνυθον· μέμνηντο γὰρ αἰεὶ
ἀλλήλοις ἀν' ὅμιλον ἀλεξέμεναι πόνον αἰπύν.

354 ἔτι εἶχε —et γὰρ ἔρχατο. v. Obſſ. 363 Vulg. γ' ἐμάχοντο.

e Paeonibus ad Axium Thraciae, v. ſup. ad M, 102. Φ, 140. Alius *Apiſaon*, Phauſii f. memorabatur ſup. Λ, 577.

354. ἀλλ' οὔπως ἔτι εἶχε, οὐκ ἐδύνατο μάχεσθαι αὐτοῖς. ἐϱγμένοι γὰϱ ἦσαν σάκεσι, quod ſup. 268 Φϱαχθέντες, ſepti. — 357. ἀνώγει licet reddere εἴα. Verum eſt proprie: *hortatus eſt, ne quis.* ἀνώγει, οὔτε χάζεσθαι — Aiax ordines denſos ſervare eos iuſſit, ita vt nemo nec recederet, nec procurreret, vt ſolebant facere πρόμαχοι, inprimis curribus. v. ſup. ad Δ, 303. 4. — 359. ἀμφ' αὐτῷ ſc. τῷ νεκρῷ. — 361. ἀγχηστῖνοι, ἐφεξῆς. ἐπάλληλοι. iam vidimus E, 141.

Ὡς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρός· οὐδέ κε Φαίης
οὔτε ποτ' Ἠέλιον σόον ἔμμεναι, οὔτε Σελήνην·
ἠέρι γὰρ κατέχοντο μάχης ἔπι, ὅσσοι ἄριστοι
ἔστασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ κατατεθνειῶτι·
οἱ δ' ἄλλοι Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
εὐκήλοι πολέμιζον ὑπ' αἰθέρι· πέπτατο δ' αὐγὴ
Ἠελίου ὀξεῖα, νέφος δ' οὐ φαίνετο πάσης
γαίης, οὐδ' ὀρέων· μεταπαυόμενοι δὲ μάχοντο,
ἀλλήλων ἀλεείνοντες βέλεα στονόεντα,

366 — 377. Ad maius phantaſma extulit, quod ipſa res afferebat, vt in turba cominus circa Patrocli corpus pugnantium nubes pulueris excitaretur, contra quam ceteris in locis. Idque iam praedictum erat ſup. 268. 9 ἀμφὶ δ' ἄρα σφιν Κρονίων ἠέρα πολλὴν χεῦε.

367. οὔτε ποτ' ἠέλιον σόον ἔμμεναι οὔτε σελήνην. antiquo ſermone, de caelo obſcurato, vt nullum ſidus conſpici poſſet. — Bene Sch. br. „diceret aliquis ἀμφότερα τὰ στοιχεῖα, ἥλιον καὶ σελήνην, ἐκλείπειν ἀπὸ τῆς ἀχλύος. Ceterum haec, etſi multum aucta re, melioro cum iudicio dicta ſunt, quam illa in poetis obuia, *telis lucem*, *caelum*, eripi vel obſcurari: cuiusmodi loca ad h. l. attulit Barnes; quanquam in his ipſe Virgil. Aen. XI, 611 eſt: *fundunt vndique tela — caelumque obtexitur vmbra.* Notum quoque eſt illud Perſae: *Sagittarum multitudine caelum obſcuratum iri*, reſpondente Lacone: *ita in vmbra pugnabimus.* — 368. μάχης ἔπι, κατὰ τῆς μάχης, ἐν μάχῃ. Verum de hoc et de ceteris v. Obſſ. — 371. εὐκήλοι πολέμιζον. ἐμάχοντο ἐκήλως, ἡσύχως. πέπτατο αὐγὴ ἠελίου. magis proprie eſt dictum Od. Z, 44 μάλ' αἰθρη πέπταται ἀννέφελος. opp. ſol obſcuratus per nubes. Itaque liber et clarus ſol exſplendeſcebat. τὴν βαθεῖαν οὖν αἰθρίαν ἐδήλωσε poeta. Sch. B. — 373 ſq. Habemus tanquam in tabula

πολλὸν ἀφεσταότες· τοὶ δ' ἐν μέσῳ, ἄλγε' ἔπασχον
ἠέρι καὶ πολέμῳ, τείροντο δὲ νηλεῖ χαλκῷ,
ὅσσοι ἄριστοι ἔσαν. Δύο δ' οὔπω φῶτε πεπύσθην,
ἀνέρε κυδαλίμω, Θρασυμήδης, Ἀντίλοχός τε,
Πατρόκλοιο θανόντος ἀμύμονος, ἀλλ' ἔτ' ἔφαντο
ζωὸν ἐνὶ πρώτῳ ὁμάδῳ Τρώεσσι μάχεσθαι.
τὼ δ', ἐπιοσσομένω θάνατον καὶ φῦζαν ἑταίρων,
νόσφιν ἐμαρναέσθην, ἐπεὶ ὣς ἐπετέλλετο Νέστωρ,
ὀτρύνων πόλεμόνδε μελαινάων ἀπὸ νηῶν.
τοῖς δὲ πανημερίοις ἔριδος μέγα νεῖκος ὀρώρει
ἀργαλέης· καμάτῳ δὲ καὶ ἱδρῷ νωλεμὲς αἰεὶ
γούνατά τε, κνῆμαί τε, πόδες θ' ὑπένερθεν ἑκάστου,

386 ΥΠΕΝΕΡΘΕ ΓΕΚΑΣΤΟΥ

ſpeciem pugnarum iſtius aevi: Pugnatur turmatim; nunquam tota acie concurritur; acrius diuerſis locis, ſegnius aliis, eminus et per interualla, miſſilibus iactis.

377—383. Ex quo Troiani caſtris pulſi exceſſerant, Π, 294 ſqq. Neſtoris filii, Thraſymedes et Antilochus, pugnabant in alia aciei parte, et quidem inſ. 682 μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης. itaque de Patrocli caede nihil audierant.

380. ἐν πρώτῳ ὁμάδῳ, ante ordines inter promachos. — 381. ἐπιοσσομένω θάνατον καὶ φῦζαν ἑταίρων reperiantes quae caedes et fuga fieri poſſet in ea parte, *pugnabant ſeorſum a ceteris* qui circa Patrocli corpus ſtabant. v. Obſſ.

384—401. Iterum ad pugnam circa Patrocli corpus redit narratio. Comparatur a v. 389 conatus vtrinque abſtrahendi corpus cum opera eorum, qui oleo invnctum corium molliunt.

384. *at illi per totum diem grauem pugnam ſuſtinebant* ἔριδος μέγα νεῖκος, vt alibi ἔρις καὶ νεῖκος, vtrumque pro μάχη. ὀρώρει

χεῖρές τ', ὀφθαλμοί τε, παλάσσετο μαρναμένοιϊν,
ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ταύροιο βοὸς μεγάλοιο βοείην
λαοῖσι δῴῃ τανύειν, μεθύουσαν ἀλοιφῇ·
δεξάμενοι δ' ἄρα τοίγε διαστάντες τανύουσι
κυκλόσ', ἄφαρ δέ τε ἰκμὰς ἔβη, δύνει δέ τ' ἀλοιφὴ,
πολλῶν ἑλκόντων, τάνυται δέ τε πᾶσα διὰ πρό·
ὣς οἵγ' ἔνθα καὶ ἔνθα νέκυν ὀλίγῃ ἐνὶ χώρῃ
εἵλκεον ἀμφότεροι· μάλα γάρ σφισιν ἔλπετο θυμὸς,
Τρωσὶ μὲν, ἐρύειν προτὶ Ἴλιον, αὐτὰρ Ἀχαιοῖς,
νῆας ἐπὶ γλαφυράς· περὶ δ' αὐτοῦ μῶλος ὀρώρει
ἄγριος· οὐδέ κ' Ἄρης λαοσσόος, οὐδέ κ' Ἀθήνη
τόν γε ἰδοῦσ' ὀνόσαιτ', οὐδ' εἰ μάλα μιν χόλος ἵκοι.
τοῖον Ζεὺς ἐπὶ Πατρόκλῳ ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων
ἤματι τῷ ἐτάνυσσε κακὸν πόνον. Οὐ δ' ἄρα πώ τι

392 ΔΕ ΤΕ ΓΙΚΜΑΣ 395 ΣΦΙΣΙ ΓΕΛΠΕΤΟ.
Vulg. ἤλπετο 396 ΜΕΝ ΓΕΡΤΕΙΝ ΠΡΟΤΙ ΓΙΛΙΟΝ 399 ΤΟΝ ΓΕ ΓΙΔΟΤΣ

pro ἦν vt et alibi. — 390. μεθύουσαν ἀλοιφῇ βοείην. ἐλαίῳ διάβροχον. Nondum vſum norant faciliorem cuneo vel clauo affigendi extremas pellis extendendae oras. — 398. οὐδὲ — ὀνόσαιτο. Vidimus iam ſup. N, 127. praeterea edocti ſumus, deos delectari adſpectu virtutis hominum. Quod adiectum οὐδ' εἰ μάλα μιν χόλος ἵκει, rei ſpeciem auget; et ductum eſt ex eo, quod dii alterutri parti pugnantium quae vincitur, putantur eſſe aduerſi et infeſti: h. l. Minerua Troianis, Mars Achiuis.

401—411. Interponitur alia memoratio de Achille quod nondum mortem Patrocli reſciuerat. — ἐτάνυσσε κακὸν πόνον. pugnam aerumnoſam intendit, fecit vt multo acrior et pertinacior fieret. vt ἐντεταμένως pugnaretur.

Digitized by Google

ἤδεε Πάτροκλον τεθνειότα δῖος Ἀχιλλεύς·
πολλὸν γὰρ ἀπάνευθε νεῶν μάρναντο θοάων,
τείχει ὑπὸ Τρώων· τό, μιν οὔποτε ἔλπετο θυμῷ
τεθναέμεν, ἀλλὰ ζωὸν, ἐνιχριμφθέντα πύλῃσιν,
ἆψ ἀπονοστήσειν· ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ἔλπετο πάμπαν,
ἐκπέρσειν πτολίεθρον ἄνευ ἔθεν, οὐδὲ σὺν αὐτῷ.
πολλάκι γὰρ τόδε μητρὸς ἐπεύθετο, νόσφιν ἀκούων,
ἢ οἱ ἀπαγγέλεσκε Διὸς μεγάλοιο νόημα.
δὴ τότε γ' οὔ οἱ ἔειπε κακὸν τόσον, ὅσσον ἐτύχθη,
μήτηρ, ὅττι ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὤλεθ' ἑταῖρος.

Οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ἀκαχμένα δούρατ' ἔχοντες,

402 ΓΗΙΔΕΕ 404 ΟΤΠΟΤΕ ΓΕΛΠΕΤΟ Vulg. ἤλπετο. 406 ΤΟ ΓΕΛΠΕΤΟ 407 ΑΝΕΤ ΓΕΘΕΝ 408 Vulg. τόγε 409 ΓΗ ΓΟΙ 410 ΟΤ ΓΟΙ ΕΓΕΙΠΕ 411 ΡΑ ΓΟΙ

404. *τείχει ὑπὸ Τρώων* De Patroclo nihil monitum *verſus vrbem*, longius a caſtris itaque — 405. *ἐνιχριμφθέντα πύλῃσιν. τό μιν οὔποτε.* pro *διὸ ὅ*, *quamobrem.* — 408. A matre reſciuerat duplicem fati vicem, aut ad Troiam proficiſcendum et ibi gloria parta moriendum, aut domi eſſe manendum, ſup. I, 410. vbi v. Not. Hoc loco docemur praeterea: *praedictum Achilli fuiſſe, Troiam eum nunquam eſſe expugnaturum.* Tertium eſt inf. Σ, 8—11. eo adhuc ſuperſtite fortiſſimum Myrmidonum eſſe occubiturum. fuerat; contra Patroclum ſibi ſuperſtitem futurum crediderat Achilles inf. Τ, 328 ſqq. At ipſe ei praeceperat, ne Troiam ſine ſe expugnare vellet: ſup. Π, 83 ſq. 88 ſq. Igitur alterum *οὐδὲ σὺν αὐτῷ* ad vaticinium, alterum *ἄνευ ἔθεν* ad praeceptum referendum. *νόσφιν ſeorſum* ab aliis, ſecreto. — 411. non a matre tunc, vſque ad illud tempus, reſciuerat id quod nunc ei euenerat fore vt Patroclo morte orbaretur.

412—423. Vtrinque et Achiui et Troiani ſe ad for-

γωλεμὲς ἐγχρίμπτοντο, καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
Ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἧμιν ἐϋκλεὲς ἀπονέεσθαι
νῆας ἐπὶ γλαφυράς· ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα μέλαινα
πᾶσι χάνοι· τό κεν ἧμιν ἄφαρ πολὺ κέρδιον εἴη·
ἢ τοῦτον Τρώεσσι μεθήσομεν ἱπποδάμοισιν
ἄστυ ποτὶ σφέτερον ἐρύσαι, καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
Ὧδε δέ τις Τρώων μεγαθύμων αὐδήσασκεν·
ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῖρα παρ' ἀνέρι τῷδε δαμῆναι
πάντας ὁμῶς, μήπω τις ἐρωείτω πολέμοιο.
ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, μένος δ' ὄρσασκεν ἑκάστου.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο· σιδήρειος δ' ὀρυμαγδὸς

414 FEIΠΕΣΚΕ 419 FΑΣΤΥ — FΕΡΤΣΑΙ 423
ΤΙΣ FΕΙΠΕΣΚΕ — ΟΡΣΑΣΚΕ FΕΚΑΣΤΟΥ
Vulg ὄρσασκεν ἑταίρου.

titer pugnandum hortantur. — 416. ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα χάνοι. *ſed terra potius nos hiatu facto excipiat*; terra prius condamur, occultemur; quam relinquamus Patrocli corpus Troianis absportandum. In medio poſita ſunt τό κεν ἧμιν ἄφαρ πολὺ κέρδιον εἴη. id quod nobis vtique optabilius eſſet.

424—483. Equi Achillis, effugiendo Hectorem, iam aliquantum a pugna digreſſi, repente ſubſtiterant, nec ſine Patroclo in caſtra redire voluerant. Ioue annuente, vt, etſi Troianis hodierna pugna victoribus, incolumes tamen in caſtra redeant, reuertuntur in pugnam, et discurrunt per ordines. Cum tamen Automedon eos regendo ſimul armis tractandis vacare non poſſet, Alcimedontem cur… rum conſcendere iubet, ipſe ad pugnandum deſcendit.

424. σιδήρειος δ' ὀρυμαγδὸς — Vix *ſubtilius* indagare licet, quae notio et huic et ei quod ſequitur, χάλκεον οὐρανὸν, poetae menti obuerſata fuerit: obſcura vtique, ad ſenſum ta-

Digitized by Google

χάλκεον οὐρανὸν ἶκε δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο. 425
Ἵπποι δ' Αἰακίδαο, μάχης ἀπάνευθεν ἐόντες,
κλαῖον, ἐπειδὴ πρῶτα πυθέσθην ἡνιόχοιο
ἐν κονίῃσι πεσόντος ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο.
ἦ μὰν Αὐτομέδων, Διώρεος ἄλκιμος υἱὸς,
πολλὰ μὲν ἄρ μάστιγι θοῇ ἐπεμαίετο θείνων, 430
πολλὰ δὲ μειλιχίοισι προσηύδα, πολλὰ δ' ἀρειῇ·
τὼ δ' οὔτ' ἄψ ἐπὶ νῆας ἐπὶ πλατὺν Ἑλλήσποντον
ἠθελέτην ἰέναι, οὔτ' ἐς πόλεμον μετ' Ἀχαιούς·

men animi mouendum potens. Si fragor *e ferro armorum* illud eſt, hoc alterum debet ſpectare ad *caelum aereo ſolo* inſtructum, quale ad A, 426 vidimus. Sin eſt caelum *firmum, ſtabile, aeternum, ferreus fragor* eſſe debet *durus* ad auditum, adeoque ingens. Hocque praeferam, quia iſta aetate ferrum in armis nondum memoratur. Per ſe bene eſſet ἐρυμαγδὸς σιδήρειος pro σιδήρου. vt ſimilia alia. *αἰθέρος ἀτρυγέτοιο. vaſtum per aerem:* v. Obſſ.

426. Sequitur locus *de equis humano ſenſu inſtructis* notabilis ad ſenſus veterum hominum agnoſcendos ab vſu, cura et amore iumentorum profectus. Adiecit alia mox ſuperſtitio, vti de equis flentibus: quod et in oſtentum verſum. Exempla collegit Barnes ad vſ. 438. — 427. ἡνιόχοιο Patrocli, qui Achillis auriga erat etſi mox ἐπιβάτης factus. cf. ad T, 401 ne arguteris cum Popio. πυθέσθην, ἤσθοντο. ſi tamen illis ſenſus vere humanus tribuitur: quidni et auditus?

430. ἐπεμαίετο inceſſebat flagro, proprie ad percutiendum eleuato corpore prominebat. — 431. ἀρειῇ. diuerſa a vocibus μειλιχίοις, adeoque *increpatio. minae.* v. Obſſ.

432. ἐπὶ πλατὺν Ἑλλήσποντον. Monitum iam, latius apud Homerum patere Hellesponti nomen, etiam ad mare ante fretum; ita *latum* dici eum iure, re-

Digitized by Google

ἀλλ', ὥστε στήλη μένει ἔμπεδον, ἤτ' ἐπὶ τύμβῳ
ἀνέρος ἕστηκει τεθνειότος, ἠὲ γυναικὸς,
ὣς μένον ἀσφαλέως περικαλλέα δίφρον ἔχοντε,
οὔδει ἐνισκίμψαντε καρήατα· δάκρυα δέ σφι
θερμὰ κατὰ βλεφάρων χαμάδις ῥέε μυρομένοιϊν,
ἡνίοχοιο ποθῇ· θαλερὴ δὲ μιαίνετο χαίτη,
ζεύγλης ἐξερυπουσα παρὰ ζυγὸν ἀμφοτέρωσε
μυρομένω δ' ἄρα τώ γε ἰδὼν, ἐλέησε Κρονίων,
κινήσας δὲ κάρη, προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
Ἆ δειλὼ, τί σφῶϊ δόμεν Πηλῇϊ ἄνακτι
θνητῷ, ὑμεῖς δ' ἐστὸν ἀγήρω τ', ἀθαναάτω τε.
ἦ ἵνα δυστήνοισι μετ' ἀνδράσιν ἄλγε' ἔχητον;
οὐ μὲν γάρ τί που ἐστὶν ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς
πάντων, ὅσσα τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἕρπει.
ἀλλ' οὐ μὰν ὑμῖν γε καὶ ἅρμασι δαιδαλέοισιν

436 Vulg. ἔχοντες 437 Vulg. ἐνισκήψαντε 438 Vulg. μυρομένοισιν. 439 Vulg. πόθῳ. 440 Vulg. ἀμφοτέροισι 441 ΤΩ ΓΕ ΓΙΔΩΝ 442 ΠΡΟΤΙ ΓΟΝ 443 ΠΗΛΗΙ ΓΑΝΑΚΤΙ 447 Vulg ἐπιπνείει

ſpectu ipſius freti et oris anguſtioris. v. Obſſ. — 434. στήλη ἐπὶ τύμβῳ *columna* ſepulcralis, cippus, non ſignum: cf. ad Λ, 371. — 440. χαίτη ζεύγλης ἐξερυπουσα. παρὰ ζυγὸν, ſcilicet ex more antiquo ὁ ζυγὸς, *iugum*, h. e. lignum transverſum, loris alligatum temoni; perforatum binis extremis partibus, ita vt per hos orbes ζεύγλας, immittantur capita boum vel iugum. — 443. τί σΦῶϊ δόμεν. πρὸς τί, διὰ τί. ἔδομεν, homini mortali, cum vos ſitis immortales. — 444. ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε per quae duo notio conſtituta erat naturae non humanae, adeoque diuinae. cf. ad Β, 447.

447. γαῖαν ἔπι pro ἐπὶ γῆς, κατὰ γῆν.

Digitized by Google

Ἕκτωρ Πριαμίδης ἐποχήσεται· οὐ γὰρ ἐάσω.
ἦ οὐχ ἅλις, ὡς καὶ τεύχε' ἔχει, καὶ ἐπεύχεται αὕτως;
σφῶϊν δ' ἐν γούνεσσι βαλὼ μένος, ἠδ' ἐνὶ θυμῷ,
ὄφρα καὶ Αὐτομέδοντα σαώσετον ἐκ πολέμοιο
νῆας ἐπὶ γλαφυρὰς· ἔτι γάρ σφισι κῦδος ὀρέξω,
κτείνειν, εἰσόκε νῆας ἐϋσσέλμους ἀφίκωνται,
δύῃ τ' Ἠέλιος, καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.
Ὣς εἰπὼν, ἵπποισιν ἐνέπνευσε μένος ἠΰ·
τὼ δ' ἀπὸ χαιτάων κονίην οὐδάσδε βαλόντε,
ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς.
τοῖσι δ' ἔπ' Αὐτομέδων μάχετ', ἀχνύμενός περ ἑταίρου,
ἵπποις αἴσσων, ὥστ' αἰγυπιὸς μετὰ χῆνας.
ῥέα μὲν γὰρ Φεύγεσκεν ὑπ' ἐκ Τρώων ὁρυμαγδοῦ,

450 Η ΟΤ ΓΑΛΙΣ 451 Vulg. γούνασσι 456 ΕΙΠΩΝ

453. σΦίσι Troianis: paullo durius. — 455. κνέΦας ἱερὸν diuina, alma nox. cf. Λ, 194. Superuenit veſpera inf. Σ, 239.

456—482. Equos puta diu peruicaciter reſiſtentes tandem nouo impetu retro in pugnam, vnde venerant, cum curru ruiſſe. Hoc in miraculum verſum et ad interpoſitum Iouis numen revocatum eſt. Conſilio vtique Automedontis factum hoc non erat; nam equos ſe regere non poſſe ipſe fatetur: 475 ſq. ſorte, quod Koeppen bene coniicit, quia nouum aurigam, Automedontem non audiebant equi, deſiderantes Patroclum aurigam, cuius voci adſueuerant. Solus autem ille curru inuectus arma tractare non poterat; quo animadverſo Alcimedon ſe offert aurigam. Neceſſe eſt hunc aurigandi peritiorem fuiſſe.

459. τοῖσι δ' ἔπ' et ad Τρῶας καὶ Ἀχαιούς referri poteſt et ad ἵππους. hoc praefero, vt diſtinguatur verſu ſequenti: τοῖσί δ' ἔπ', ἐπὶ τούτοις ἵπποις, αἴσσων.

ῥεῖα δ' ἐπαΐξασκε πολὺν καθ' ὅμιλον ὀπάζων.
ἀλλ' οὐχ ἥρει Φῶτας, ὅτε σεύαιτο διώκειν·
οὐ γάρ πως ἦν, οἷον ἐόνθ' ἱερῷ ἐνὶ δίφρῳ
ἔγχει ἐφορμᾶσθαι, καὶ ἐπίσχειν ὠκέας ἵππους. 465
ὀψὲ δὲ δή μιν ἑταῖρος ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν
Ἀλκιμέδων, υἱὸς Λαέρκεος Αἰμονίδαο·
στῆ δ' ὄπιθε δίφροιο, καὶ Αὐτομέδοντα προσηύδα·

Αὐτόμεδον, τίς τοί νυ θεῶν νηκερδέα βουλὴν
ἐν στήθεσσιν ἔθηκε, καὶ ἐξέλετο φρένας ἐσθλάς; 470
οἷον πρὸς Τρῶας μάχεαι πρώτῳ ἐν ὁμίλῳ
μοῦνος· ἀταίρ τοι ἑταῖρος ἀπέκταθ'· τεύχεα δ' Ἕκτωρ
αὐτὸς ἔχων ὤμοισιν ἀγάλλεται Αἰακίδαο.

Τὸν δ' αὖτ' Αὐτομέδων προσέφη, Διώρεος υἱός·
Ἀλκίμεδον, τίς γάρ τοι Ἀχαιῶν ἄλλος ὁμοῖος, 475
ἵππων ἀθανάτων ἐχέμεν δμῆσίν τε μένος τε,

463 Vulg. ὅτ' ἐσσεύαιτο. 466 FIΔE

v. Obſſ. ἀχνύμενός περ, nunc eſt, quippe, quidem.

462. ὀπάζων. διώκων vt verſu ſequ. redditur. — 464. οὔπως γὰρ ἦν, δυνατὸν ἦν, αὐτὸν, οἷον ἐόντα. — Patet ex h. l. quod ſane per ſe intelligitur, curruum vſum in hoc quoque parum fuiſſe probandum, quod e duobus viris fortibus alter non pugnabat, ſed regendis equis vacabat, et, altero occiſo, alter quoque pugnae inutilis erat, quippe cui equi regendi eſſent. ἱερῷ ἐνὶ δίφρῳ praeſtat inter plura accipere, θείῳ, praeclaro. cf. ad K, 56. — 465. καὶ ἐπίσχειν ἵππους, h. e. ἡνιοχεύειν. — 468 ſq. Dramatice narrata res per ſermones vtriusque habitos; quod per ſe patet, inutilem, vanam fuiſſe diſcurſationem equorum Automedontis.

476. ἐχέμεν δμῆσίν τε μένος τε videtur eſſe pro δχμῆν

εἰ μὴ Πάτροκλος, θεόφι μήστωρ ἀτάλαντος,
ζωὸς ἐών; νῦν δ' αὖ θανάτοιο καὶ μοῖρα κιχάνει.
ἀλλὰ σὺ μὲν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα
δέξαι, ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι, ὄφρα μάχωμαι.
Ὣς ἔφατ'· Ἀλκιμέδων δὲ βοὴ θοὸν ἄρμ' ἐπορούσας,
καρπαλίμως μάστιγα καὶ ἡνία λάζετο χερσίν·
Αὐτομέδων δ' ἀπόρουσε. νόησε δὲ Φαίδιμος Ἕκτωρ,
αὐτίκα δ' Αἰνείαν προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε χαλκοχιτώνων,
ἵππω τώδ' ἐνόησα ποδώκεος Αἰακίδαο
ἐς πόλεμον προφανέντε σὺν ἡνιόχοισι κακοῖσι·
τῷ κεν ἐελπoίμην αἱρησέμεν, εἰ σύ γε θυμῷ
σῷ ἐθέλεις· ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐφορμηθέντε γε νῶϊ
τλαῖεν ἐναντίβιον στάντες μαχέσασθαι Ἄρηϊ.

481 Vulg. βοηθόον 488 ΕΓΕΛΠΟΙΜΗΝ 489 Vulg. νωΐν

τὸ μένος. — 477. θεόφι μήστωρ ἀτάλαντος ad prudentiam referre praestat. v. Obss. — 478. μοῖρα κιχάνει αὐτὸν, *occupat*, *tenet*. v. Obss. — 480. ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι. vt pedes pugnet. — 481. ἐπορούσας ἅρμα θοὸν βοῇ, ἐν μάχῃ.

483—542. Curru Patrocli iterum conspecto, Hector Aenea adsumto, tum viris fortibus, Chromio et Areto, eius potiundi consilium init: — 490. quo animaduerso Alcimedon et ipse arcessit Aiaces et Menelaum —515. simulque emittit hastam transfigitque Aretum —524. Hector frustra Automedontem hasta cum petiisset, aduentu Aiacis vtriusque perterritus cum Aenea et Chromio retrocedit, Automedonti Aretum spoliandum relinquit; —538. qua de re Automedon gloriatur —542.

485. βουληφόρε de viro principe, vt statim B, 24 vidimus: οὐ χρὴ π. — 490. οὐ τλαῖεν ἂν μαχέσασθαι

Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησεν ἑὸς πάϊς Ἀγχίσαο·
τὼ δ' ἰθὺς βήτην, βοέης εἰλυμένω ὤμους
αὐχέσι, στερεῇσι· πολὺς δ' ἐπελήλατο χαλκός·
τοῖσι δ' ἅμα Χρομίος τε, καὶ Ἄρητος θεοειδής,
ἦισαν ἀμφότεροι· μάλα δέ σφισιν ἔλπετο θυμὸς
αὐτῷ τε κτενέειν, ἐλάαν τ' ἐριαύχενας ἵππους.
νήπιοι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον ἀναιμωτί γε νέεσθαι
αὖτις ἀπ' Αὐτομέδοντος· ὁ δ', εὐξάμενος Διΐ πατρὶ,
ἀλκῇς καὶ σθένεος πλῆτο φρένας ἀμφὶ μελαίνας·
αὐτίκα δ' Ἀλκιμέδοντα προσηύδα, πιστὸν ἑταῖρον·
Ἀλκίμεδον, μὴ δή μοι ἀπόπροθεν ἰσχέμεν ἵππω,
ἀλλὰ μάλ' ἐμπνείοντε μεταφρένῳ· οὐ γάρ ἔγωγε
Ἕκτορα Πριαμίδην μένεος σχήσεσθαι ὄΐω,
πρίν γ' ἐπ' Ἀχιλλῆος καλλίτριχε βήμεναι ἵππω,
νῶϊ καταπτείναντα, φοβῆσαί τε στίχας ἀνδρῶν
Ἀργείων, ἢ κ' αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισιν ἀλώῃ.

492 ΓΕΙΛΤΜΕΝΩ 494 ΘΕΟΓΕΙΔΗΣ 495 ΣΦΙΣΙ ΓΕΛΠΕΤΟ 499 Vulg. ἀμφιμελαίνας 501 Vulg. ἵππους. 505 Vulg. φοβῆσαι δὲ 506 ΠΡΩΤΗΙΣΙ ΓΑΛΩΙΗ

Ἄρηϊ, πολέμῳ, στάντες ἐναντίβιον, νῶϊ ἐφορμηθέντε; casus absolute positi, nobis eos inuadentibus. — 492. Incedebant aduersus hostem scutis pectori et ori praetentis, adeoque ipsis humeris. — 498. Automedon firmato animo Hectorem accedentem excipit, vt tamen Alcimedon currum in propinquo habeat, rogat, scilicet vt vulneratus aut turba oppressus saluti fuga prospicere possit. — 503. Ἕκτορα μένεος σχήσεσθαι, Hectorem peruicaciter institurum sibi esse ait, *non destiturum, antequam aut curru Achillis potiatur aut occumbat.* Proprie: eum *non se ab impetu cohibiturum.* v. Obss. — 506. aut antequam ipse ceciderit in-

Ὣς εἰπὼν, Αἴαντε καλέσσατο, καὶ Μενέλαον·
Αἴαντ', Ἀργείων ἡγήτορε, καὶ Μενέλαε,
ἦτοι μὲν τὸν νεκρὸν ἐπιτράπεθ', οἵ περ ἄριστοι,
ἀμφ' αὐτῷ βεβάμεν, καὶ ἀμύνεσθαι στίχας ἀνδρῶν·
νῶϊν δὲ ζωοῖσιν ἀμύνετε νηλεὲς ἦμαρ.
τῇδε γὰρ ἔβρισαν πόλεμον κατὰ δακρυόεντα
Ἕκτωρ, Αἰνείας θ', οἵ Τρώων εἰσὶν ἄριστοι·
ἀλλ' ἦτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται·
ἴσσω γὰρ καὶ ἐγώ· τὰ δέ κεν Διΐ πάντα μελήσει.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Ἀρήτοιο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἴσην·
ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο χαλκός·
νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστῆρος ἔλασσεν.
ὡς δ' ὅταν ὀξὺν ἔχων πέλεκυν αἰζήϊος ἀνὴρ,
κόψας ἐξόπιθε κεράων βοὸς ἀγραύλοιο,

507 ΕΙΠΩΝ 509 Vulg ὅσσοι ἄριστοι. 517 ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΣΙΝ 518 leg. διὰ πρὸ δ' εἴσατο.

ter προμάχους. — 507. Aiaces et Menelaum aduocat Automedon. — 509. ἐπιτράπετε τόσοις ὅσοι (τούτοις οἵ) ἄριστοι (pro τοῖς ἀρίστοις) τὸν νεκρὸν ὥστε αὐτοὺς ἀμφιβῆναι αὐτῷ. — 514. ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται vt nos, in alicuius ſinu aliquid deponere; ſic Homericum, in alicuius ſedentis gremio res poni, ſiue vt v. c. puer in patris gremio; ſiue vt quae diis vota vel dona offeruntur. cf. Obſſ. — 518. διὰ πρὸ δὲ εἴσατο χαλκὸς, διῆλθε. vt iam E, 538. Mox 519 ἔλασσεν ſc. Alcimedon. — 520. ὡς δὲ βοῦς προθορὼν ἐρίπῃ, ὡς ἄρ' ὅγε ἔπεσε προθορών, etſi ὕπτιος, — *cum ſaltu, ſubſultim.* Nam ita ſert natura, vt percuſſum corpus erigat ſe, ſed cum ſenſu laeſionis corruat: in tergum, pondere in eam partem inclinato.

ἶνα τάμῃ διὰ πᾶσαν, ὁ δὲ προθορὼν ἐρίπτησιν·
ὣς ἄρ' ὅγε προθορὼν πέσεν ὕπτιος· ἐν δέ οἱ ἔγχος
νηδυίοισι μάλ' ὀξὺ κραδαινόμενον λύε γυῖα.
Ἕκτωρ δ' Αὐτομέδοντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος·
πρόσσω γὰρ κατέκυψε· τὸ δ' ἐξόπιθε δόρυ μακρὸν
οὐδει ἐνισκίμφθη, ἐπὶ δ' οὐρίαχος πελεμίχθη
ἔγχεος· ἐνθάδ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης·
καί νύ κε δὴ ξιφέεσσ' αὐτοσχεδὸν ὡρμηθήτην,
εἰ μὴ σφὼ Αἴαντε διέκριναν μεμαῶτε,
οἵ ῥ' ἦλθον καθ' ὅμιλον, ἑταίρου κικλήσκοντος.
τούσδ' ὑποταρβήσαντες ἐχώρησαν πάλιν αὖτις
Ἕκτωρ, Αἰνείας τ', ἠδὲ Χρομίος θεοειδής·
Ἄρηϊον δὲ κατ' αὖθι λίπον, δεδαϊγμένον ἦτορ,
κείμενον· Αὐτομέδων δὲ, θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
τεύχεά τ' ἐξενάριξε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Ἦ δὴ μὰν ὀλίγον γε, Μενοιτιάδαο θανόντος,
κῆρ ἄχεος μεθέηκα, χερείονά περ καταπέφνων.
Ὡς εἰπὼν, ἐς δίφρον ἑλὼν ἔναρα βροτόεντα

522 FINA 523 ΔΕ FOI 526 ANTA FIΔΩN 531 Vulg. ει μή σφω 534 ΘΕΟFΕΙΔΗΣ 537 FΕΠΟΣ 540 FΕΙΠΩΝ

527—9. *haſta infixa eſt ſolo a tergo eius, tanto cum impetu vt ſumma eius pars aliquantum vibratione ſe moueret, donec* motus haſtiae a Martio pugnantis robore et impetu impreſſus (ὄβριμος Ἄρης) remitteret vim ſuam. — 531. Aduenerant interea Aiaces cum Menelao Automedontis clamore excitati 507 quorum metu recedunt Hector, Aeneas et Chromius. — 531. σφῶε — μεμαῶτε ſunt iungenda pro αὐτώ.

θῆκ', ἀνὰ δ' αὐτὸς ἔβαινε, πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν
αἱματόεις, ὥς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδώς.
Ἄψ δ' ἐπὶ Πατρόκλῳ τέτατο κρατερὴ ὑσμίνη,
ἀργαλέη, πολύδακρυς· ἔγειρε δὲ νεῖκος Ἀθήνη,
οὐρανόθεν καταβᾶσα· προῆκε γὰρ εὐρυόπα Ζεὺς,
ὀρνύμεναι Δαναούς· δὴ γὰρ νόος ἐτράπετ' αὐτοῦ.
ἠΰτε πορφυρέην ἶριν θνητοῖσι τανύσσῃ

541 Vulg. ἀν δ' αὐτὸς 547 FIPIN

543—592. Inſtauratur pugna iterum circa Patrocli corpus; redit quoque eo Menelaus, ab Athene ſub Phoenicis perſona monitus, ſtatimque Poden occidit — 581. Eodem etiam Hector reuertitur ab Apolline compellatus — 592. Sequitur pugna acerrima.

546. Iouis animus non tam *mutatus*, quam *converſus ad hoc*, dicendus eſt, quod ſequitur. Sed v. Obſſ. — 547. Comparatio Mineruae de caelo delapſae cum arcu caeleſti non vnum ſenſum admittit: aut vt eius iter et motus cum arcu per aerem orto comparetur, aut vt illa intuentibus ſpeciem iridis praeberet, aut vt illa in nube, quae iridem reddit, lateret. Poſtremum veriſimillius; nam nube ſe obtexerat, occultaverat: πυκάσασα δ' αὐτὴν, καλύψασα. ſiue ea caerulea, aut rubens, ſiue candida ſit putanda. Redit autem comparatio ad haec verba: deſcendit caelo Athene nube nigricante induta, qualis eſſe ſolet ea nubes, quae arcum caeleſtem in caelo exhibet. Reliqua ornantia ſunt. Porro ex h. l. manifeſtum fit, arcum caeleſtem inter oſtenta habitum eſſe, modo procellae ingruentis, modo belli ſeu pugnae. Hoc diſertius quam ſupra Λ, 28 ἴρισσιν — ἅς τε Κρονίων ἐν νέφεϊ στήριξε, τέρας μερόπων ἀνθρώπων. Quomodo in prius inciderint, facile eſt ad aſſequendum. ſi procellas, inprimis Ioniae, cogites, grandines et imbres afferentes, infeſtas repentino frigore ſub-

Digitized by Google

Ζεὺς ἐξ οὐρανόθεν, τέρας ἔμμεναι ἢ πολέμοιο,
ἢ καὶ χειμῶνος δυσθαλπέος· ὅς ῥά τε ἔργων
ἀνθρώπους ἀνέπαυσεν ἐπὶ χθονὶ, μῆλα δὲ κήδει·
ὡς ἢ, πορφυρέῃ νεφέλῃ πυκάσασά ἑ αὐτὴν,
δύσετ' Ἀχαιῶν ἔθνος, ἔγειρε δὲ φῶτα ἕκαστον.
πρῶτον δ' Ἀτρέος υἱὸν ἐποτρύνουσα προσηύδα,
ἴφθιμον Μενέλαον, ὃ γάρ ῥά οἱ ἐγγύθεν ἦεν,
εἰσαμένη Φοίνικι δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·

Σοὶ μὲν δή, Μενέλαε, κατηφείη καὶ ὄνειδος
ἔσσεται, εἴ κ' Ἀχιλῆος ἀγαυοῦ πιστὸν ἑταῖρον
τείχει ὑπὸ Τρώων ταχέες κύνες ἑλκήσωσιν·
ἀλλ' ἔχεο κρατερῶς, ὄτρυνε δὲ λαὸν ἅπαντα.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Φοίνιξ, ἄττα, γεραιὲ παλαιγενὲς, εἰ γὰρ Ἀθήνη

548 ΤΕ ΓΕΡΓΩΝ 551 ΠΤΚΑΣΑΣΑ ΓΕ 552 ΓΕΘΝΟΣ — ΦΩΤΑ ΓΕΚΑΣΤΟΝ 553 Vulg. ἐποτρύνασα. 554 ΡΑ ΓΟΙ 555 ΓΕΙΣΑΜΕΝΗ 558 Vulg. ἑλκύσωσιν. 560 ΠΡΟΣΕΓΕΙΠΕ

orto pecudibus: auocantes autem ab opere ruſtico agricolas, vt ſe intra tuguria ſua recipiant. at poſterius a mero tropo petitum videtur, vt ſuborta tempeſtas, atra nubes repente obducta, color ferrugineus ac purpureus, videretur ſymbolicum ſignum eſſe ſimilis rerum mutationis, h. e. belli inſtantis. Ita enim fert multitudinis ſuperſtitio, vt phaenomena phyſica ad res humanas, conſilia et fata, transferant. — *χειμὼν μῆλα κήδει*, *βλάπτει*, per morbos e frigore in medio aeſtu exorto. Nam ad hiemem haec trahi nolim.

555. Phoenicis perſonam aſſumere poterat, quia is cum Patroclo exierat in aciem ſup. Π, 196. *φωνὴν ἀτειρέα*, epitheton ornans, iam N, 45 vidimus: eſt proprie *firma*, valida. —

δοίη κάρτος ἐμοὶ, βελέων δ' ἀπερύκοι ἐρωήν·
τῷ κεν ἔγωγ' ἐθέλοιμι παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
Πατρόκλῳ· μάλα γάρ με θανὼν ἐσεμάσσατο θυμόν·
ἀλλ' Ἕκτωρ πυρὸς αἰνὸν ἔχει μένος, οὐδ' ἀπολήγει
χαλκῷ δηιόων· τῷ γὰρ Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.

Ὡς Φάτο· γήθησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὅττι ῥά οἱ πάμπρωτα θεῶν ἠρήσατο πάντων·
ἐν δὲ βίην ὤμοισι καὶ ἐν γούνεσσιν ἔθηκε,
καί οἱ μυίης θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἐνῆκεν,
ἥτε, καὶ ἐργομένη μάλα περ χροὸς ἀνδρομέοιο,
ἰσχανάᾳ δακέειν· λαρόν τέ οἱ αἷμ' ἀνθρώπου·
τοίου μιν θάρσευς πλῆσε φρένας ἀμφὶ μελαίνας·

564 ἐσεμάσσατο. non ἐσεμάσατο. 568 PA FOI 569 Vulg. γούνασσιν 570 FOI 571 ΗΗ ΚΑΙ ΓΕΡΓΟΜΕΝΗ vel quod praeferam ΕΓΕΡΓΟΜΕΝΗ cum Bentleio. 572 TE FOI

562. βελέων ἐρωὴν, nunc ὁρμήν. impetum. τὰ βέλη βεβλημένα. πετόμενα. — 563. τῷ κεν. οὕτως ἄρα. — 564. μάλα γάρ με θανὼν ἐσεμάσσατο θυμόν. Sensus expeditus est: moriendo, morte sua magno moerore Patroclus animum meum affecit. At grammatica ratio molestias creat: v. Obss. Videtur accipiendum esse: μᾶσθαι, εἰςμᾶσθαι, ὁρμᾷν, εἰς θυμόν τινος. *irruere, repente opprimere animum.* — 565. *At Hector ignea virtute grassatur, furit.*

569 — 573. Menelaus Phoenicis seu Mineruae hortatu firmatus pertinaciter in repellendis a Patrocli corpore Troianis persistit: haec pertinacia, τὸ ἐπίμονον, quod per θάρσος designatur, cum peruicacia mulcae comparatur.

572. ἰσχανάᾳ *perseuerat mordendo et dulcis ei est sanguis humanus:* pro, dulcedine enim sanguinis allicitur. — 573. Simili pervicacia in pugnando replevit eius pectus: ἔπλησεν (αὐτὸν) ἀμφὶ φρένας, san-

Digitized by

βῆ δ' ἐπὶ Πατρόκλῳ, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
ἔσκε δ' ἐνὶ Τρώεσσι Ποδῆς, υἱὸς Ἠετίωνος,
ἀφνειός τ', ἀγαθός τε· μάλιστα δέ μιν τίεν Ἕκτωρ
δήμου, ἐπεί οἱ ἑταῖρος ἔην φίλος εἰλαπιναστής·
τόν ῥα κατὰ ζωστῆρα βάλε ξανθὸς Μενέλαος,
ἀΐξαντα φόβονδε· διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε·
δούπησεν δὲ πεσών· ἀτὰρ Ἀτρεΐδης Μενέλαος
νεκρὸν ὑπ' ἐκ Τρώων ἕρυσε μετὰ ἕθνος ἑταίρων.
Ἕκτορα δ' ἐγγύθεν ἱστάμενος ὤτρυνεν Ἀπόλλων,
Φαίνοπι Ἀσιάδῃ ἐναλίγκιος, ὅς οἱ ἀπάντων
ξείνων φίλτατος ἔσκεν, Ἀβυδόθι οἰκία ναίων·
τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἕκτορ, τίς κέ σ' ἔτ' ἄλλος Ἀχαιῶν ταρβήσειεν;
οἷον δὴ Μενέλαον ὑπέτρεσας, ὃς τὸ πάρος περ
μαλθακὸς αἰχμητής· νῦν δ' οἴχεται οἷος ἀείρας
νεκρὸν ὑπ' ἐκ Τρώων· σὸν δ' ἔκτανε πιστὸν ἑταῖρον,
ἐσθλὸν, ἐνὶ προμάχοισι, Ποδῆν, υἱὸν Ἠετίωνος.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

577 FOI 581 FEPTΣE META FEΘNOΣ 583 ΙΟΣ FOI 584 ABTΔOΘI FOIKIA 585 TΩI MIN FEIΣAMENOΣ vel EFEIΣAMENOΣ — FEKAFEPΓOΣ

guine circa praecordia: vt 499. — 575. *Podes, Eetionis* f. alibi non memoratus: Erat is Hectoris familiaris, quem is ad epulas vocare ſolebat. κατὰ ζωστῆρα 578 vulneratus, *a tergo* tamen; fugiebat enim. — 582. *Phaenopis* ſpecie aſſumta Apollo Hectorem qui aduentu Menelai et Aiacis a Patrocli corpore receſſerat et alia parte pugnabat, increpat et ad vlciſcendam Podis caedem incendit — 592. quo facto ille, oſten-

Καὶ τότ' ἄρα Κρονίδης ἔλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,
μαρμαρέην, Ἴδην δὲ κατὰ νεφέεσσι κάλυψεν·
ἀστράψας δὲ, μάλα μεγάλ' ἔκτυπε, τὴν δ' ἐτίναξε·
νίκην δὲ Τρώεσσι δίδου, ἐφόβησε δ' Ἀχαιούς. 596
Πρῶτος Πηνέλεως Βοιώτιος ἦρχε φόβοιο·
βλῆτο γὰρ ὦμον δουρὶ, πρόσω τετραμμένος αἰεὶ,
ἄκρον ἐπιλίγδην· γράψε δέ οἱ ὀστέον ἄχρις
αἰχμὴ Πουλυδάμαντος· ὁ γὰρ ἔβαλε σχεδὸν ἐλθών. 600
Λήϊτον αὖθ' Ἕκτωρ σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
υἱὸν Ἀλεκτρυόνος μεγαθύμου, παῦσε δὲ χάρμης.
τρέσσε δὲ παπτήνας, ἐπεὶ οὐκέτι ἔλπετο θυμῷ
ἔγχος ἔχων ἐν χειρὶ μαχήσεσθαι Τρώεσσιν.
Ἕκτωρα δ' Ἰδομενεὺς μετὰ Λήϊτον ὁρμηθέντα 605

597 Vulg. ἦρξε 599 ΔΕ ΓΟΙ 600 Vulg. γάρ ῥ' ἔβαλε
603 ΟΥΚΕΤΙ ΓΕΛΠΕΤΟ. vulg. ἤλπετο.

to tonitru confirmatus Achivos aggreditur, qui conturbati fugam circumſpiciunt — 596. *Phaenops* Aſii filius. *Aſius* hic videtur idem cum filio Dymantis, fratris Hecubae, eſſe Π, 717 ſq.

593—6. Iouem aegidem pro clipeo incutere terroris cauſſa, iam vidimus. Quae h. l. adiiciuntur, videntur notionem aegidis, clipei aere fulgentis, reuocare ad fulmen nigra nube erumpens. Quod Hectore nouo cum impetu in Achiuos incurrente factum eſt, vt illi fugam circumſpicerent, praeclare a terrore diuinitus iniecto repetitur.

597. *Peneleos* et 601. *Leitos*, Boeotorum duces ſup. B, 494. iunctos quoque N, 91. 92. illum Polydamas, Panthi f. hunc Hector vulnerat. — 599. *ἐπιλίγδην ſtrictim, in cute* h. in carne, ſatis tamen alte vsque ad os. — 603. *τρέσσε δὲ*, Leitus, dextra vulnere percuſſa.

605—626. Leiti, in quem Hector irruebat, caedem auertit curru inuectus Ido-

βεβλήκει θώρηκα κατὰ στῆθος παρὰ μαζόν·
ἐν καυλῷ δ' ἐάγη δολιχὸν δόρυ· τοὶ δ' ἐβόησαν
Τρῶες· ὁ δ' Ἰδομενῆος ἀκόντισε Δευκαλίδαο
δίφρῳ ἐφεσταότος· τοῦ μέν ῥ' ἀπὸ τυτθὸν ἅμαρτεν·
αὐτὰρ ὁ Μηριόναο ὀπάονά θ', ἡνίοχόν τε,
Κοίρανον, ὅς ῥ' ἐκ Λύκτου εὐκτιμένης ἕπετ' αὐτῷ·
πεζὸς γὰρ τὰ πρῶτα, λιπὼν νέας ἀμφιελίσσας
ἦλυθε, καί κε Τρωσὶ μέγα κράτος ἐγγυάλιξεν,
εἰ μὴ Κοίρανος ὦκα ποδώκεας ἤλασεν ἵππους·
καὶ τῷ μὲν Φάος ἦλθεν, ἄμυνε δὲ νηλεὲς ἦμαρ·
αὐτὸς δ' ὤλεσε θυμὸν ὑφ' Ἕκτορος ἀντιφόνοιο.

607 ΕΓΑΓΗ. sed v. Obss.

meneus, Hectore hasta in pectore percusso, fracta tamen hasta; — 607. at Hector hastam in Idomeneum torsit, quae ab eo aberrans Coeranum, Merionis aurigam, traiecit — 619. qui arreptis habenis versus castra fugit vna cum Idomeneo.

607. ἐν καυλῷ. fracta est hasta ea parte, qua ferrum hastili iunctum erat. Inclamant Troiani seu ea fracta laetantes seu Hectori metuentes. — 611. *Coeranus*, Cretensis, *Lycto* quam B, 647 memoratam vidimus, oriundus, ideoque Idomenei et Merionis popularis, Merionis auriga. — 612. πεζὸς γὰρ sc. Idomeneus: quod vidimus N, 210 sq. 240 sq. ergo 609 δίφρῳ ἐφεσταώς ille sc. Coerano adnoto. Videtur adeo Meriones curru descendisse et pedes pugnasse. Vbi Coeranus, qui curru Idomeneum receperat, hasta Hectoris traiectus prolapsus est, Meriones habenis humi collectis Idomeneum in castra se recipere iubet; e seqq. 717 apparet, Merionen in pugna permansisse; itaque Idomeneum, habenis ei traditis, iubere poterat 622 μάστιε νῦν. — 613. *et praebiturus fuisset ille morte sua Troianis materiem magnae laudis.* — 615. Φάος, *salutem*: vt saepe. —

τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος, ἐκ δ' ἄρ' ὀδόντας
ὦσε δόρυ πρυμνὸν, διὰ δὲ γλῶσσαν τάμε μέσσην.
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ἡνία χεῦεν ἔραζε·
καὶ τάγε Μηριόνης ἕλαβε χείρεσσι φίλῃσι
κύψας ἐκ πεδίοιο, καὶ Ἰδομενῆα προσηύδα·

Μάστιε νῦν, εἴως κε θοὰς ἐπὶ νῆας ἵκηαι·
γιγνώσκεις δὲ καὶ αὐτὸς, ὅτ' οὐκέτι κάρτος Ἀχαιῶν.
Ὣς ἔφατ'· Ἰδομενεὺς δ' ἵμασε καλλίτριχας ἵππους
νῆας ἐπὶ γλαφυράς· δὴ γὰρ δέος ἔμπεσε θυμῷ.

Οὐδ' ἔλαθ' Αἴαντα μεγαλήτορα καὶ Μενέλαον
Ζεὺς, ὅτε δὴ Τρώεσσι δίδου ἑτεραλκέα νίκην·
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·

Ὤ πόποι, ἤδη μέν κε καὶ, ὃς μάλα νήπιός ἐστι,
γνοίη, ὅτι Τρώεσσι πατὴρ Ζεὺς αὐτὸς ἀρήγει.
τῶν μὲν γὰρ πάντων βέλε' ἅπτεται, ὅστις ἀφείη,
ἠ κακὸς, ἠ ἀγαθός· Ζεὺς δ' ἔμπης πάντ' ἰθύνει·

629 Vulg. μέν γε

617. Debebat ſequi: Ἕκτωρ γὰρ τὸν, τοῦτον, ἔβαλε. obliquo ictu a latere ſtans, Coerano in curru equos circumagente.

626—701. Troianis cum Hectore in Achiuos magna cum vi irruentibus, Achivorum rebus ipſe Aiax metuens, Achilli Patrocli mortem nuntiari cupiens, Menelaum mittit ad Antilochum, vt is nuntium perferat; —701 eumque reducem Merione ſocio adſumto, corpus Patrocli abstrahere et in caſtra reportare iubet.

631. 2. 3. Troianos magis propitia cum fortuna pugnare, ἐναργῶς declarat per caedes et vulnera quae faciunt. Siue ab imbelli ſive a valida manu emiſſa ſint tela, feriunt; ita Iupiter ea cuncta dirigit, ἔμπης nihilominus, nullo discrimine, ellipſice, καίπερ ἢ κα-

ἡμῖν δ' αὕτως πᾶσιν ἐτώσια πίπτει ἔραζε.
ἀλλ' ἄγετ', αὐτοί περ φραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην,
ἠμὲν ὅπως τὸν νεκρὸν ἐρύσσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
χάρμα φίλοις ἑτάροισι γενώμεθα νοστήσαντες·
οἵ που δευῤ ὁρόωντες ἀκηχέδατ', οὐδ' ἔτι φασὶν
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους
σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσι πεσέεσθαι·
εἴη δ', ὅστις ἑταῖρος ἀπαγγείλειε τάχιστα
Πηλείδῃ· ἐπεὶ οὔ μιν ὀΐομαι οὐδὲ πεπύσθαι
λυγρῆς ἀγγελίης, ὅτι οἱ φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος.
ἀλλ' οὔ πη δύναμαι ἰδέειν τοιοῦτον Ἀχαιῶν·

633 ΠΑΣΙ ΓΕΤΩΣΙΑ 635 ΓΕΡΤΣΣΟΜΕΝ v. Obſ.
642 ΓΟΤΙ ΓΟΙ 643 ΓΙΔΕΕΙΝ

νὸς ἥτε ἀγαθὸς ἀφείη αὐτὰ, τὰ βέλη.

ves eſſe fugituros. v. Obſ. — 640. Videri debet Aiax ſpem aliquam habuiſſe in Achille, ſi forte ira et vlciſcendi ſtudio aut ad ſeruandum amici corpus, ne Troiani eo potirentur, (inf. 692) in pugnam proditurus eſſet. Saltem praeparat poeta ea quae mox lib. ſequ. euentura ſunt. adde inf. 709—711.

634. Cum *videret* Aiax, *reſiſti amplius Troianis non poſſe*, nec eos in fugam verti, conſilium mutat, idque agit, vt corpus Patrocli ſaltem absportare et ſe in caſtra ſaluos recipere ſtudeant. — 637. ἀκηχέδαται, ἀκήχημαι, *moerent et ſolliciti ſunt de noſtra ſalute* — Φασὶ, *putant, metuunt*, τὸ μένος καὶ χεῖρας Ἕκτορος (h. τὸν Ἕκτορα) οὐ σχήσεσθαι. *non eſſe Hectorem ſibi temperaturum*, pugnandi finem facturum; — ἀλλ' (ἡμᾶς) ἐμπεσεῖσθαι νηυσὶν *nos ad na-*

643—650. Eſt et hic locus inter eos, in quibus poeta inopinato magnos ſenſus animi mouet; quod Iupiter in caelo, facit ipſe in carmine, vt fulgur e nube atra excitet. Pugnantium ſtudiis moto puluere,

Digitized by Google

ἠέρι γὰρ κατέχονται ὁμῶς αὐτοί τε καὶ ἵπποι.
Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας Ἀχαιῶν. 645
ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι·
ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον, ἐπεί νύ τοι εὔαδεν οὕτως.
Ὡς φάτο· τὸν δὲ πατὴρ ὀλοφύρατο δακρυχέοντα.
αὐτίκα δ' ἠέρα μὲν σκέδασε, καὶ ἀπῶσεν ὀμίχλην·
ἠέλιος δ' ἐπέλαμψε, μάχη δ' ἐπὶ πᾶσα φαάνθη. 650
καὶ τότ' ἄρ' Αἴας εἶπε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον·
Σκέπτεο νῦν, Μενέλαε Διοτρεφὲς, αἴκεν ἴδηαι
ζωὸν ἔτ' Ἀντίλοχον, μεγαθύμου Νέστορος υἱόν·
ἔτρυνον δ' Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι θᾶσσον ἰόντα
εἰπεῖν, ὅττι ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὤλεθ' ἑταῖρος. 655
Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
βῆ δ' ἰέναι, ὥς τίς τε λέων ἀπὸ μεσσαύλιο,

646 ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ ΓΙΔΕΣΘΑΙ 647 ΕΓΑΔΕ 651 ΓΕΙΠΕ 652 ΑΙΚΕ ΓΙΔΗΑΙ 655 ΓΕΙΠΕΙΝ ΓΟΤΙ ΡΑ ΓΟΙ

caligo obduxerat locum, vt proſpectus ereptus eſſet; ſeu vento moto, ſeu quod ſubſederat puluis motus, mox proſpiciendi copia Aiaci datur. At ornatur res 645. 6. 7. animoſa Aiacis oratione. Ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον ingentes animi ſpiritus prodit: vt ſaltem videamus, per quos perimus vtque caede eorum facta haud inulti moriamur.

643. ἀλλ' οὔπη — τοιοῦτον. quaerit Aiax *idoneum* nuntium: ſecundum dicta ſup. O, 207 et Pindar. P. IV, 493 ſq. Antilochus autem communis erat amicus, inprimis Achilli gratus, cuius etiam cineri communem vrnam habuit mortuus Od. Ω, 77.

657. Menelaus *inuitus* discedit a Patrocli corpore: eo ſpectat comparatio elaboratiſſima cum leone inſidiante armentis, et re infecta abeunte. — 657. ἀπο μεσσαύλοιο. *a corte. a vil-*

ὅστ', ἐπεὶ ἄρ κε κάμῃσι κύνας τ' ἄνδρας τ' ἐρεθίζων,
οἵτε μιν οὐκ εἰῶσι βοῶν ἐκ πῖαρ ἑλέσθαι,
πάννυχοι ἐγρήσσοντες, ὁ δὲ κρειῶν ἐρατίζων
ἰθύει, ἀλλ' οὔτι πρήσσει· θαμέες γὰρ ἄκοντες
ἀντίοι αἴσσουσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
καιόμεναί τε δεταὶ, τάς τε τρεῖ ἐσσύμενός περ·
ἠῶθεν δ' ἀπὸ νόσφιν ἔβη τετιήότι θυμῷ·
ὡς ἀπὸ Πατρόκλοιο βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
ἤιε πόλλ' ἀέκων· πέρι γὰρ δίε, μή μιν Ἀχαιοὶ,
ἀργαλέου πρὸ Φόβοιο, ἔλωρ δηΐοισι λίποιεν·
πολλὰ δὲ Μηριόνῃ τε καὶ Αἰάντεσσ' ἐπέτελλεν.

Αἴαντ', Ἀργείων ἡγήτορε, Μηριόνη τε,
νῦν τις ἐνηείης Πατροκλῆος δειλοῖο
μνησάσθω· πᾶσι γὰρ ἐπίστατο μείλιχος εἶναι
ζωὸς ἐών· νῦν αὖ Θανάτοιο καὶ Μοῖρα κιχάνει.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη ξανθὸς Μενέλαος,

666 ΑΦΕΚΩΝ 667 ΦΟΒΟΙΟ ΓΕΛΩΡ 668 Vulg. Αἰάντεσσι κέλευε

Ia. Ad ſeqq. cf. Λ, 547 ſq. — 658. ὅς τε iunge inf. 664 ἠῶθεν ἀπὸ νόσφιν ἔβη. ἐρεθίζων *tentando*, vndique aggreſſus. cf. Obſſ. — 667. μὴ προλίποιέν μιν (διὰ) Φόβου, ἔλωρ δηΐοισι.

670. ἐνηείης. laudata in Patroclo beneuolentia et humanitas erga omnes aliquoties. v. ad 204. νῦν τις, ἕκαστος. vt ſaepe. — 672. κιχάνει non *conſequitur*, *occupat*, ſed, *tenet*.

673 — 684. Menelaus per aciem diſpiciens, cum aquila, praedam indagante, comparatur. Tandem ille Antilochum proſpicit. — Pugnabat ille in ſiniſtro cornu — vt ſup. 116 Aiax: qui inde fuerat auocatus, eumque nuntium de Patrocli caſu ad Achillem perferre iubet, vt is ad Patro-

Digitized by Google

πάντοσε παπταίνων, ὥστ' αἰετὸς, ὅν ῥά τε φασὶν
ὀξύτατον δέρκεσθαι ὑπουρανίων πετεηνῶν,
ὅν τε καὶ ὑψόθ' ἐόντα πόδας ταχὺς οὐκ ἔλαθε πτώξ,
θάμνῳ ὑπ' ἀμφικόμῳ κατακείμενος· ἀλλά τ' ἐπ' αὐτῷ
ἵσσυτο, καί τέ μιν ὦκα λαβὼν ἐξείλετο θυμόν.
ὡς τότε σοὶ, Μενέλαε Διοτρεφὲς, ὄσσε φαεινὼ
πάντοσε δινείσθην, πολέων κατὰ ἔθνος ἑταίρων,
εἴ που Νέστορος υἱὸν ἔτι ζώοντα ἴδοιτο.
τὸν δὲ μάλ' αἶψα νόησε, μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης,
θαρσύνονθ' ἑτάρους, καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι·
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·

Ἀντίλοχ', εἶδ' ἄγε δεῦρο, Διοτρεφὲς, ὄφρα πύθηαι
λυγρῆς ἀγγελίης, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι.
ἤδη μέν σε καὶ αὐτὸν οἴομαι εἰσορόωντα
γιγνώσκειν, ὅτι πῆμα θεὸς Δαναοῖσι κυλίνδει,
νίκη δὲ Τρώων· πέφαται δ' ὤριστος Ἀχαιῶν
Πάτροκλος, μεγάλη δὲ πιθὴ Δαναοῖσι τέτυκται.
ἀλλὰ σύ γ' αἶψ' Ἀχιλῆϊ, θέων ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
εἰπεῖν, αἴ κε τάχιστα νέκυν ἐπὶ νῆα σαώσῃ
γυμνόν· ἀταὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ.

Ὣς ἔφατ'· Ἀντίλοχος δὲ κατέστυγε, μῦθον ἀκούσας·

680 ΚΑΤΑ ΓΕΘΝΟΣ 681 ΖΩΟΝΤΑ ΓΙΔΟΙΤΟ.
vulg. ἴδοιο. 682 Vulg. αἶψ' ἐνόησε. 692 ΓΕΙΠΕΙΝ

cli corpus ſeruandum in aciem prodeat: vsque ad vſ. 692. — ἀγγελίη vſ. 686 eſt ipſa res nuntiata, ipſe caſus: quem eueniſſe nollet — 692. αἴ κε pro ἵνα et h. l. vſ. 693. Ad vſ. 692 notata ſup. ad 640.

694 — 701. Antilochus contriſtatus ad Achillem perfert nuntium de Patrocli morte. κατέστυγε. ἀλυ-

δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε· τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφι πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
ἀλλ' οὐδ' ὡς Μενελάου ἐφημοσύνης ἀμέλησε·
βῆ δὲ θέειν, τὰ δὲ τεύχε' ἀμύμονι δῶκεν ἑταίρῳ
Λαοδόκῳ, ὅς οἱ σχεδὸν ἔστρεφε μώνυχας ἵππους·
τὸν μὲν, δακρυχέοντα πόδες φέρον ἐκ πολέμοιο,
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ κακὸν ἔπος ἀγγελέοντα.

Οὐδ' ἄρα σοὶ, Μενέλαε Διοτρεφὲς, ἤθελε θυμὸς
τειρομένοις ἑτάροισιν ἀμυνέμεν, ἔνθεν ἀπῆλθεν
Ἀντίλοχος, μεγάλη δὲ ποθὴ Πυλίοισιν ἐτύχθη·
ἀλλ' ὄγε τοῖσιν μὲν Θρασυμήδεα δῖον ἀνῆκεν,
αὐτὸς δ' αὖτ' ἐπὶ Πατρόκλῳ ἥρωϊ βεβήκει·
στῆ δὲ παρ' Αἰάντεσσι θεών, εἶθαρ δὲ προσηύδα·

Κεῖνον μὲν δὴ νηυσὶν ἐπιπροέηκα θοῇσιν,
ἐλθεῖν εἰς Ἀχιλῆα πόδας ταχύν. οὐ δέ μιν οἴω
νῦν ἰέναι, μάλα περ κεχολωμένον Ἕκτορι δίῳ·
οὐ γάρ πως ἂν γυμνὸς ἐὼν Τρώεσσι μάχοιτο.

695 ΕΕΠΕΩΝ — ΤΩ ΔΕ FOI 696 ΔΕ FOI 699 ΙΟΣ FOI 701 ΚΑΚΟΝ ΕΕΠΟΣ 707 θέων vulg. χιών.

πήθη. v. Obſſ. — 699. *Laodocus* ignotus aliunde; diverſus ab Antenoris filio Δ, 87. pro Antilochi auriga videtur eſſe habendus.

702 — 722. Menelaus, Thraſymede qui cum Antilocho pugnauerat v. 378. Pylios in hoſtem ducere iuſſo, ad Patrocli corpus propere redit, et cum Aiace conuenit de eo absportando.

705. Θρασυμήδεα δῖον ἀνῆκεν ἀμύνειν αὐτοῖς h. e. αὐτὸς ἐπώτρυνε μάχεσθαι, tanquam partibus Antilochi qui abierat ſuſceptis. — 709. οὐδέ μιν, Achillem. *nec tamen ſpero eum eſſe huc venturum.* — 711. γυ-

ἡμεῖς δ' αὐτοί περ Φραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην,
ἠμὲν ὅπως τὸν νεκρὸν ἐρύσσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Τρώων ἐξ ἐνοπῆς Θάνατον καὶ Κῆρα φύγωμεν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
πάντα κατ' αἶσαν ἔειπες, ἀγακλεὲς ὦ Μενέλαε·
ἀλλὰ σὺ μὲν καὶ Μηριόνης, ὑποδύντε μάλ' ὦκα,
νεκρὸν ἀείραντες φέρετ' ἐκ πόνου· αὐτὰρ ὄπισθε
νῶϊ μαχησόμεθα Τρωσί τε καὶ Ἕκτορι δίῳ,
ἶσον θυμὸν ἔχοντες ὁμώνυμοι, οἵ τὸ πάρος περ
μίμνομεν ὀξὺν Ἄρηα παρ' ἀλλήλοισι μένοντες.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα νεκρὸν ἀπὸ χθονὸς ἀγκάζοντο
ὕψι μάλα μεγάλως· ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς ὄπισθε
Τρωικός, ὡς εἶδόντο νέκυν ἄραντας Ἀχαιούς·
ἴθυσαν δὲ, κύνεσσιν ἐοικότες, οἵτ' ἐπὶ κάπρῳ
βλημένῳ αἰόλωσι πρὸ κούρων θηρητήρων·
ἕως μὲν γάρ τε θέουσι, διαῤῥαῖσαι μεμαῶτες·
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐν τοῖσιν ἑλίξεται, ἀλκὶ πεποιθώς,

713 ΝΕΚΡΟΝ ΓΕΡΤΣΣΟΜΕΝ v. Obſſ. 714 Vulg. φύγοιμεν. 716 ΕΓΕΙΠΕΣ 718 Vulg. ὀπίσσω 720 ΓΙΣΟΝ 723 Δ ΓΙΑΧΕ v. Obſſ. fuit ϝιαχε δ' επι. 724 ΓΕΙΔΟΝΤΟ — ΑΙΡΑΝΤΑΣ vulg. αἴροντας. 725 ΚΤΝΕΣΣΙ ΓΕΓΟΙΚΟΤΕΣ 728 ΕΝ ΤΟΙΣΙ ΓΕΛΙΞΕΤΑΙ

μνὸς ἐὼν ſine armis: perpetuo loquendi vſu.

717—721. Aiax iubet Menelaum cum Merione corpus Patrocli humeris ſuſcipere et auferre; ſe cum Aiace Oilei a tergo Troianos repellere velle.

722—733. Ita abſportatur corpus Patrocli, Troianis in ſequentibus et ſubinde repulſis. — Comparatio valde ἐναργὴς cum canibus aprum perſequentibus: οἵ τ' ἐπαΐξωσι κάπρῳ. ἕως μὲν 727 et 730 eſt pro τέως, *aliquantum. aliquotenus.*

728. *cum aper animoſus*

ἄψ τ' ἀνεχώρησαν, διά τ' ἔτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος·
ὣς Τρῶες, εἶως μὲν ὁμιλαδὸν αἰὲν ἔποντο,
νύσσοντες ξίφεσί τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν·
ἀλλ' ὅτε δὴ ξ' Αἴαντε μεταστρεφθέντε κατ' αὐτοὺς
σταίησαν, τῶν δὲ τράπετο χρὼς, οὐδέ τις ἔτλη
πρόσσω αἴξας, περὶ νεκροῦ δηριάασθαι.
Ὡς οἵ γε μεμαῶτε νέκυν Φέρον ἐκ πολέμοιο
νῆας ἐπὶ γλαφυράς· ἐπὶ δὲ πτόλεμος τέτατό σφιν
ἄγριος, ἠΰτε πῦρ, τό τ' ἐπεσσύμενον πόλιν ἀνδρῶν,
ὅρμενον ἐξαίφνης, φλεγέθει, μινύθουσι δὲ οἶκοι
ἐν σέλαϊ μεγάλῳ· τὸ δ' ἐπιβρέμει ἶς ἀνέμοιο·
ὣς μὲν τοῖς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν αἰχμητάων
ἀζηχὴς ὀρυμαγδὸς ἐπήϊεν ἐρχομένοισιν.
οἱ δ' ὥσθ' ἡμίονοι, κρατερὸν μένος ἀμφιβαλόντες,
ἕλκωσ' ἐξ ὄρεος κατὰ παιπαλόεσσαν ἀταρπὸν

733 Vulg. τρέπετο 736 Vulg. ὣς οἵγ' ἐμμεμαῶτε 738 ΔΕ ΕΟΙΚΟΙ 739 ΓΙΣ v. Obll.

so conuerterit in eorum medio. — 733. τῶν δὲ τράπετο χρώς. *expalluerunt:* vt iam vidimus N, 279.

735—741. Progredientibus Achiuis qui ad caſtra cum Patrocli corpore recedunt, pugna inſequentium Troianorum per campos protracta cum incendio comparatur latius ſerpente.

737. ἠΰτε πῦρ ſcil. ἐντείνεται, increbeſcit; creſcit. — 739. τὸ δ' ἐπιβρέμει ἶς ἀνέμοιο. *ventus facit ignem fremere.* v. Obll. — 741. τοῖς ἐπήϊεν, a tergo inſectando proſequebatur.

742—752. Comparatione a iumentis petita declaratur et labor portantium corpus Patrocli et virtus reſiſtentium inſequentibus Troianis. κρατερὸν μένος ἀμφιβαλόντες. μένος non poteſt de onere dictum eſſe, ſed eſſe debet ipſorum mulorum; illi igitur onus tra-

ἢ δακὸν, ἠὲ δόρυ μέγα νηΐϊον· ἐν δέ τε θυμὸς
τείρεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἰδρῷ, σπευδόντεσσιν·
ὡς οἵ γε μεμαῶτε νέκυν Φέρον. αὐτὰρ ὄπισθεν
Αἴαντ' ἰσχανέτην, ὥστε πρὼν ἰσχάνει ὕδωρ
ὑλήεις, πεδίοιο διαπρύσιον τετυχηκώς·
ὅστε καὶ ἰφθίμων ποταμῶν ἀλεγεινὰ ῥέεθρα
ἴσχει, ἄφαρ δέ τε πᾶσι ῥόον πεδίονδε τίθησι
πλάζων, οὐδέ τί μιν σθένεϊ ῥηγνῦσι ῥέοντες·
ὣς αἰεὶ Αἴαντε μάχην ἀνέεργον ὀπίσσω

746 Vulg. οἵγ' ἐμμεμαῶτε 747 ὥσπερ 752 ΑΝΕ. ΡΕΡΓΟΝ

hendo ſumma vi annituntur, robur ſuum intendunt, itaque ἀμφιβάλλουσι μένος aut ſibi, induunt, aſſumunt, robur ſuum, aut περιβάλλουσι μένος ipſi oneri portando, adhibent, περιλαμβάνουσι. Prius tamen convenit alteri loquendi formae, ἐπισιμένος ἀλκὴν, H, 164 et al. ἀναιδείην A, 149. indutus, pro inſtructus, exerens. Ita ἀμφιβάλλειν, περιλαβεῖν χιτῶνα, σάκος, ergo et robur, μένος. cf. Obſſ.

744. 5. ἐν δέ τε θυμὸς τείρεται αὐτοῖς σπεύδουσι. — 747. ὄπισθεν Αἴαντ' ἰσχανέτην ſcil. Τρῶας, quod ſequitur demum vſ. 752 μάχην ἀνέεργον Τρώων. — 748. πρὼν τετυχηκὼς (διὰ) πεδίοιο διαπρύσιον. per campum in longum ſpatium ductus, ſtans: h. e. extentus, procurrens, crepido, agger. v. Obſſ. — 750. πᾶσι (ῥεέθροις) ῥόον πεδίονδε. εἰς πεδίον, τίθησι, πλάζων ſc. αὐτὰ, faciens aquam exſpatiari in vicina loca plana. Situm locorum fingere licet apud animum non vno modo: dummodo cogites aquarum vim imbribus auctam de montium iugis in planitiem camporum delatam, et in curſu intra alveum pergentem, donec incidat in oppoſitam molem, quae aquas collectas vltra ripas exundare et per plana loca ſe explicare cogit.

Τρώων· οἱ δ' ἅμ' ἕποντο, δύω δ' ἐν τοῖσι μάλιστα,
Αἰνείας τ' Ἀγχισιάδης, καὶ Φαίδιμος Ἕκτωρ.
τῶν δ' ὥστε ψαρῶν νέφος ἔρχεται, ἠὲ κολοιῶν,
οὖλον κεκλήγοντες, ὅτε προΐδωσιν ἰόντα
κίρκον, ὅ τε σμικρῇσι φόνον φέρει ὀρνίθεσσιν·
ὣς ἄρ' ὑπ' Αἰνείᾳ τε καὶ Ἕκτορι κοῦροι Ἀχαιῶν,
οὖλον κεκλήγοντες ἴσαν, λήθοντο δὲ χάρμης·
πολλαὶ δὲ τεύχεα καλὰ πέσον περί τ' ἀμφί τε τάφρον,
φευγόντων Δαναῶν· πολέμου δ' οὐ γίγνετ' ἐρωή.

756 ΠΡΟ ΓΙΔΩΣΙ

753—761. Fugam tandem capeſſunt Achiui haud dubiam.

756. οὖλον κεκλήγοντες, ſturni conſpecto accipitre, οὖλον, ὀλεθρίως, tanquam inſtante ſibi exitio; ac ſi iam morte teneantur; v. Obſſ. — 757. *Circus* accipitrum genus v. ibid. Erat quoque ſup. Π, 582 in ſimili loco pro circo memoratus accipiter: ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων, ἴρηκι ἐοικὼς ὠκεῖ, ὅς τε Φόβησε κολοιούς τε ψῆράς τε.

Digitized by Google

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Γ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΣ.

Ἡμεῖς τοίνυν ἐκεῖνα ἐροῦμεν ἃ ἐν τῷ τρίτῳ τῆς Ἰλιάδος ὁ ποιητὴς ἐπεξῆλθε περὶ τῆς μονομαχίας τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Μενελάου, ἐπειδὴ ἐν τῷ δευτέρῳ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπεσκόπησε πλήθη καὶ τὰς ἐκείνων ἀρχάς. Ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ τέλει τοῦ δευτέρου ἐπὶ τὴν Τροίαν ἐστράτευσαν, ἐν τῷ τρίτῳ τὰ τῶν Τρώων ἐπεσκόπησε πλήθη καὶ τὰς ἐκείνων ἀρχάς. Ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ τέλει τοῦ τρίτου ἐπὶ τὴν Τροίαν ἐστράτευσαν, ἐν τῷ τρίτῳ τὰ τῶν Τρώων ἐπεσκόπησε πλήθη καὶ τὰς ἐκείνων ἀρχάς. Ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ τέλει τοῦ τρίτου ἐπὶ τὴν Τροίαν ἐστράτευσαν, ἐν τῷ τρίτῳ τὰ τῶν Τρώων ἐπεσκόπησε πλήθη καὶ τὰς ἐκείνων ἀρχάς.

ciſci conſtituit Achilles — 126. Docet mater, cum amiſſis Patroclo ſpoliato armis, inermis in pugnam prodire nequeat, noua ſe ei arma allaturam eſſe a Vulcano fabricanda — 147. Appropinquantibus iam ad caſtra Achivis inſtat tamen Hector, vt Patrocli corpore potiatur; donec, Iride monente, Achilli in animum venit, in vallum caſtrorum prodire et Troianos terrere, vt fugiant. Patrocli corpus in caſtra ducitur. Ita dies, cuius acta inde a libro XI (Λ.) narrata erant, occidit — 238.

Troianis, qui ante caſtra Achiuorum conſtiterant, concione habita, ſuadet Polydamas, vt in vrbem ſe recipiant et Achillem in pugnam poſtero die proditurum a muris pugnando auertant — 283. Contra Hector fortunae diei inſiandum ratus, altero die caſtra oppugnare conſtituit; aſſentientibus Troianis — 313. At Achilles luctui per noctem indulget, nec ſe humaturum eſſe Patroclum denuntiat, niſi Hectoris necem vltus fuerit; decernit ſimul XII captiuos e Troianis in eius funere immolare; interea captiuas corpus circumſtare lamentantes, nunc autem illud lauare, vngere et linteo obtegere iubet 355. Obiurgat Iupiter Iunonem propter rerum ſummam ab ea ſic adminiſtratam, vt Achilles iterum in pugnam prodeat — 368. Thetis interea Vulcanum adit, a Charite, inde ab ipſo Vulcano honorifice excepta, — 427. quid petitum veniat, exponit, — 462. Vulcanus promtam voluntatem oſtentans discedit in officinam, et armorum fabricam aggreditur; — 477. Inprimis in ſcuti fabrica et ſignis in eo expreſſis exponendis copioſus eſt poeta vsque ad libri extrema.

Deorum miniſterium non abeſt ab hoc libro. Vt taceam, quae in ornamentis ſunt, Mineruam augere clamorem Achillis et oris terrorem, 205. 217., auditis filii lamentis Thetis e mari progreſſa accurrit, filium cauſſam luctus rogat, et arma ſe ei eſſe curaturam promittit 35 — 147. Poſtea Thetidis aduentus in Olympo, ingreſſus in Vulcani aedes, preces Vulcano factae, deique facilitas in annuendo et armis fabricandis narratur

Digitized by Google

inde a 369. Haec ipsius actionis epicae partem constituunt. Praeter haec Iris a Iunone missa Achillem excitat, vt in vallum prodeat, et Troianos terreat 166—202. Interponitur quoque altercatio Iunonis et Iouis 356—368. in Olympo facta.

Ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο.
Ἀντίλοχος δ' Ἀχιλῆϊ πόδας ταχὺς ἄγγελος ἦλθε.
τὸν δ' εὗρε προπάροιθε νεῶν ὀρθοκραιράων,
τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμὸν, ἃ δὴ τετελεσμένα ἦεν·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν· 5
Ὤ μοι ἐγὼ, τί τ' ἄρ' αὖτε κατηκομόωντες Ἀχαιοὶ
νηυσὶν ἔπι κλονέονται ἀτυζόμενοι πεδίοιο;
μὴ δή μοι τελέσωσι θεοὶ κακὰ κήδεα θυμῷ,

5 ΑΡΑ ΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ΕΟΝ v. Obſſ. f. ἄῤ' ἔφη.
7 Vulg. ἐπικλονέονται.

1—21. Nuntium de Patroclo caeſo ad Achillem perfert Antilochus.

7. Achiui κλονέονται διὰ τοῦ πεδίου, ἀτυζόμενοι, ἐπὶ νηυσίν. Sentiebat Achilles pugnae tumultum et ſpargi latius per campum et admoueri caſtris ac nauibus. — 8. μὴ δή μοι. auertant dii, ne euentum habeat, quod mihi mater e praedictione aliquando nuntiauit, fore vt me viuente fortiſſimus Myrmidonum ad Troiam occumbat. Debuit hoc vaticinium coniunctum eſſe cum altero, quod acceperat Achilles, ſi claris factis cluere vellet, morte praematura ad Troiam eſſe occubiturum; acceſſit ergo hoc alterum: nec tamen id euenturum eſſe, niſi antea vidiſſet alium e Myrmidonibus fortiſſimum occidiſſe. Quatenus autem Patroclus, ipſe Locrus, inter Myrmi-

ὥς ποτέ μοι μήτηρ διεπέφραδε, καί μοι ἔειπε,
Μυρμιδόνων τὸν ἄριστον, ἔτι ζώοντος ἐμεῖο,
χερσὶν ὑπὸ Τρώων λείψειν φάος Ἠελίοιο.
ἦ μάλα δὴ τέθνηκε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς,
σχέτλιος· ἦτ' ἐκέλευον, ἀπωσάμενον δήϊον πῦρ,
ἂψ ἐπὶ νῆας ἴμεν, μηδ' Ἕκτορι ἴφι μάχεσθαι.

Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
τέφρα οἱ ἐγγύθεν ἦλθεν ἀγαυοῦ Νέστορος υἱὸς,
δάκρυα θερμὰ χέων, φάτο δ' ἀγγελίην ἀλεγεινήν·

Ὤ μοι, Πηλέος υἱὲ δαίφρονος, ἦ μάλα λυγρῆς
πεύσεαι ἀγγελίης, ἣ μὴ ὄφελλε γενέσθαι.
κεῖται Πάτροκλος· νέκυος δὲ δὴ ἀμφὶ μάχονται
γυμνοῦ· ἀτὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ.

Ὣς φάτο· τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν,

9 ΕΓΕΙΠΕ 14 ΗΕΚΤΟΡΙ ΓΙΦΙ 16 ΤΟΦΡΑ FOI

dones referri potuerit, quaesitum est a veteribus. v. Obss. v. 10. — 12. ἦ μάλα δὴ τέθνηκε. Achilli de Patrocli virtute ita persuasum erat, vt eo viuo Achiuos versus castra recedere posse haud crederet. — 13. ἦτ' ἐκέλευον. sup. Π, 83 sqq. — 17. Nuntiauit Antilochus casum tristissimum. — 19. ἀγγελίη ἣ μὴ ὄφελλε γενέσθαι. ipsa res quae nuntiatur. De artificio versuum v. Obss.

22—35. Achillis dolor, miseratio captiuarum, et Antilochi affectus, graphice omnia sunt adumbrata. Achillis autem insanus dolor exhibitus est ad ductum barbarorum hominum nullo in animi affectu sibi temperantium, itaque efferatis quoque animis e dolore saeuientium; abiecto in terram corpore volutantur, manu puluerem corradunt, sibi iniiciunt, vociferantur.

23. κόνιν αἰθαλόεσσαν aut

χεύατο καὶ κεφαλῆς, χαρίεν δ' ἤσχυνε πρόσωπον·
νεκταρέῳ δὲ χιτῶνι μέλαιν' ἀμφίζανε τέφρη.
αὐτὸς δ' ἐν κονίῃσι μέγας μεγαλωστὶ τανυσθεὶς
κεῖτο, φίλῃσι δὲ χερσὶ κόμην ἤσχυνε δαίζων.
δμωαὶ δ', ἃς Ἀχιλεὺς λῄσσατο, Πάτροκλός τε,
θυμὸν ἀκηχέμεναι μεγάλ' ἴαχον, ἐκ δὲ θύραζε
ἔδραμον ἀμφ' Ἀχιλῆα δαΐφρονα· χερσὶ δὲ πᾶσαι
στήθεα πεπλήγοντο, λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης.
Ἀντίλοχος δ' ἑτέρωθεν ὀδύρετο, δάκρυα λείβων,
χεῖρας ἔχων Ἀχιλῆος· ὁ δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ·
δείδιε γὰρ μὴ λαιμὸν ἀποτμήξειε σιδήρῳ.
σμερδαλέον δ' ὤμωξεν· ἄκουσε δὲ πότνια μήτηρ,
ἥμένη ἐν βένθεσσιν ἁλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι,
κώκυσέν τ' ἄρ' ἔπειτα· θεαὶ δέ μιν ἀμφαγέροντο
πᾶσαι, ὅσαι κατὰ βένθος ἁλὸς Νηρηίδες ἦσαν·
ἔνθ' ἄρ' ἔην Γλαύκη τε, Θάλειά τε, Κυμοδόκη τε,
Νησαίη, Σπειώ τε, Θόη θ', Ἁλίη τε βοῶπις,
Κυμοθόη τε, καὶ Ἀκταίη, καὶ Λιμνώρεια,
καὶ Μελίτη, καὶ Ἰαιρα, καὶ Ἀμφιθόη, καὶ Ἀγαύη,
Δωτώ τε, Πρωτώ τε, Φέρουσά τε, Δυναμένη τε,

29 ΜΕΓΑ FIFAXON 31 ΓΤΙΑ ΓΕΚΑΣΤΗΣ

ſimpliciter puluerem atrum; aut cinere ex foco adſtante et fuligine permiſtum. — 29. ἐκ δὲ θύραζε ἔδραμον. ergo in caſtris quoque captae mulieres thalamos ſuos ἐν κλισίαις, ab herili atrio remotos habuere. — 31. λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης genua labant: quippe ſubito exterritarum. — 33. ὁ δ' ἔστενε Achilles. δείδιε γὰρ vſ. 34 Antilochus. At 35 ὤμωξεν Achilles. v. Obſſ.

35 — 69. Mater auditis filii eiulatibus lamentata mari prodit, comitantibus Nereidibus. In fundo maris

Δεξαμένη τε, καὶ Ἀμφινόμη, καὶ Καλλιάνειρα,
Δωρὶς, καὶ Πανόπη, καὶ ἀγακλειτὴ Γαλάτεια,
Νημέρτης τε, καὶ Ἀψεύδης, καὶ Καλλιάναασσα·
ἔνθα δ' ἔην Κλυμένη, Ἰάνειρά τε, καὶ Ἰάναασσα,
Μαῖρα, καὶ Ὠρείθυια, ἐϋπλόκαμός τ' Ἀμάθεια·
ἄλλαι θ', αἱ κατὰ βένθος ἁλὸς Νηρηίδες ἦσαν.
τῶν δὲ καὶ ἀργύφεον πλῆτο σπέος· αἱ δ' ἅμα πᾶσαι
στήθεα πεπλήγοντο· Θέτις δ' ἐξῆρχε γόοιο·

Κλῦτε, κασίγνηται Νηρηίδες, ὄφρ' ἐῢ πᾶσαι
εἴδετ' ἀκούουσαι, ὅσ' ἐμῷ ἔνι κήδεα θυμῷ.
ὤ μοι ἐγὼ δειλὴ, ὤ μοι δυσαριστοτόκεια,
ἦ τ' ἐπεὶ ἄρ τέκον υἱὸν ἀμύμονά τε, κρατερόν τε,
ἔξοχον ἡρώων, ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος,
τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα, φυτὸν ὡς γουνῷ ἀλωῆς,
νηυσὶν ἐπιπροέηκα κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω,
Τρωσὶ μαχησόμενον· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις
οἴκαδε νοστήσαντα, δόμον Πηλήϊον εἴσω.
ὄφρα δέ μοι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος Ἠελίοιο,

46 ΚΑΛΛΙΓΑΝΑΣΣΑ 47 Vulg. ἔνθα δὲ ἦν. Bentl. *Γιανειρα* et *Γιανασσα*. 53 ΓΕΙΔΕΤ 56 ΕΡΝΕΙ ΓΙΣΟΣ 57 *Φυτὸν Γως* Bentl. 58 ΚΟΡΩΝΙΣΙ ΓΙΛΙΟΝ 60 ΓΟΙΚΑΔΕ

sedes Nerei. v. ad A, 358. De enumeratione hac cf. dicta in Obss.

50. ἀργύφεον σπέος. *candens.* v. Obss. rupibus candentibus, μαρμαρέαις, seu topho, seu alio genere. —

51. Θέτις δ' ἐξῆρχε γόοιο alio modo quam in luctus sollennibus v. c. inf. 316. Sed h. l. illa dolorem prodit gestu, cum expositione rei coniuncto. — 55. ἦ τ' ἐπεὶ ἄρ — τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις. turbata prae

ἄχνυται, οὐδέ τί οἱ δύναμαι χρειομῆσαι ἰοῦσα.
ἀλλ' εἶμ', ὄφρα ἴδοιμι Φίλον τέκος, ἠδ' ἐπακούσω,
ὅ ττι μιν ἵκετο πένθος, ἀπὸ πτολέμοιο μένοντα.

Ὣς ἄρα Φωνήσασα λίπε σπέος· αἱ δὲ σὺν αὐτῇ
δακρυόεσσαι ἴσαν, περὶ δέ σφισι κῦμα θαλάσσης
ῥήγνυτο· ταὶ δ', ὅτε δὴ Τροίην ἐρίβωλον ἵκοντο,
ἀκτὴν εἰσανέβαινον ἐπισχερώ, ἔνθα θαμειαὶ
Μυρμιδόνων εἴρυντο νέες ταχὺν ἀμφ' Ἀχιλῆα.
τῷ δὲ βαρὺ στενάχοντι παρίστατο πότνια μήτηρ,
ὀξὺ δὲ κωκύσασα κάρη λάβε παιδὸς ἑοῖο·
καί ῥ' ὀλοφυρομένη, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
ἐξαύδα, μὴ κεῦθε· τὰ μὲν δή τοι τετέλεσται
ἐκ Διός, ὡς ἄρα δή πρίν γ' εὔχεο, χεῖρας ἀνασχών,
πάντας ἐπὶ πρύμνῃσιν ἀλήμεναι υἷας Ἀχαιῶν,

62 ΤΙ ΡΟΙ 63 ΟΦΡΑ ΓΙΔΟΙΜΙ vulg. ὄφρα ἴδω τε 69 ΓΕΙΡΤΝΤΟ 70 Vulg. βαρυστενάχοντι 71 ΠΑΙΔΟΣ ϜΕΡΟΙΟ 72 ΓΕΠΕΑ 76 ΠΡΤΜΝΗΙΣΙ ΓΑΛΗΜΕΝΑΙ

dolore oratione. — 62. ὄφρα δέ μοι ζώει. hoc ſaltem de futuro tempore: inde ab iniuriae acceptae, ἀτιμίας, tempore. — 65. Comitantur Nymphae Thetidem tanquam ſorores maiorem natu. κῦμα περιεῤῥήγνυτό σφισι emergentibus ex maris fundo et natantibus per mare. — 70 ſq. Iudicium et veritas naturae cum ſimplicitate in ſermonibus Thetidis et Achillis notari merentur. Ait illa: eueniſſe ei, quae in votis habuerat, vt Achiuos poenitentia iniuriae inceſſeret, vltima paſſos, poſtquam Achilles ab iis diceſſerat.

71. κάρη λάβε brachio ceruicem amplexa. — 76. πάντας ἐπὶ πρύμνῃσιν ἀλήμεναι. *fugientes conglomerari*; alibi κλονεῖσθαι. —

σεῦ ἐπιδευομένους, παθέειν τ' ἀεκήλια ἔργα.
Τὴν δὲ βαρὺ στενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
μῆτερ ἐμή, τὰ μὲν ἄρ μοι Ὀλύμπιος ἐξετέλεσσεν·
ἀλλὰ τί μοι τῶν ἧδος, ἐπεὶ φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος,
Πάτροκλος; τὸν ἐγὼ περὶ πάντων τῖον ἑταίρων,
ἶσον ἐμῇ κεφαλῇ, τὸν ἀπώλεσα· τεύχεα δ' Ἕκτωρ
δηώσας ἀπέδυσε πελώρια, θαῦμα ἰδέσθαι,
καλά· τὰ μὲν Πηλῇϊ θεοὶ δόσαν, ἀγλαὰ δῶρα,
ἤματι τῷ, ὅτε σε βροτοῦ ἀνέρος ἔμβαλον εὐνῇ.
αἴθ' ὄφελες σὺ μὲν αὖθι μετ' ἀθανάτῃς ἁλίῃσι
ναίειν, Πηλεὺς δὲ θνητὴν ἀγαγέσθαι ἄκοιτιν.
νῦν δ', ἵνα καὶ σοὶ πένθος ἐνὶ φρεσὶ μυρίον εἴη,
παιδὸς ἀποφθιμένοιο· τὸν οὐχ ὑποδέξεαι αὖτις
οἴκαδε νοστήσαντ'· ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ θυμὸς ἀνώγει

77 ΑΡΕΚΗΛΙΑ ΕΡΓΑ 80 ΓΗΔΟΣ 83 ΓΙ-ΣΟΝ 83 ΘΑΥΜΑ ΓΙΔΕΣΘΑΙ 86 Vulg. ὡς 88 Vulg. μύριον 90 ΓΟΙΚΑΔΕ vulg. ἄνωγε

77. σεῦ ἐπιδευομένους, non modo *indigentes*, ἐπιδεεῖς, verum *deſiderantes*, ποθοῦντας quod in votis habuerat: vt ſtatim A, 240 ἦ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἔξεται υἷας Ἀχαιῶν.

78—93. Achillis verba ad matrem moribus Achillis conſentanea, impatientis, vt irae, ita nunc doloris ex luctu.

81. τὸν ἐγὼ — τὸν ἀπώλεσα, pro ὃν — τοῦτον. — 85. Arma Achillis a Peleo accepta, qui in nuptiis Thetidis a diis pro munere nuptiali ea acceperat; erant ergo ea διόςδοτα cf. ſup. ad P, 443. Apollod. III, 13, 5 f. — 88. Νῦν δ', ſc. nunc autem Peleo mortali nupſiſti et me mortalem peperiſti, vt etiam ex filii morte dolorem maximum experireris. — 90. *quandoquidem taedet me vitae;* intolerabilis mihi vita eſt, *niſi Hectorem vltus fuero;* hoc autem quomodo perfi-

Digitized by Google

ζώειν, οὐδ' ἄνδρεσσι μετέμμεναι, αἴ κε μὴ Ἕκτωρ
πρῶτος ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃ,
Πατρόκλοιο δ' ἕλωρα Μενοιτιάδεω ἀποτίσῃ.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θέτις καταδακρυχέουσα·
ὠκύμορος δή μοι, τέκος, ἔσσεαι, οἷ' ἀγορεύεις·
αὐτίκα γάρ τοι ἔπειτα μεθ' Ἕκτορα πότμος ἑτοῖμος.

Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
αὐτίκα τεθναίην, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἑταίρῳ
κτεινομένῳ ἐπαμῦναι· ὁ μὲν μάλα τηλόθι πάτρης
ἔφθιτ'· ἐμεῖο δὲ δῆσεν ἀρῆς ἀλκτῆρα γενέσθαι.

93 ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ ΔΕ ΦΕΛΩΡΑ 94 ΠΡΟΣΕΦΕΙΠΕ

ecret, non habebat armis cum Patroclo ereptis. —
92. πρῶτος, πρότερον non ante cupiam viuere quam vltus Hectorem fuero. —
93. ἕλωρα — ἀποτίσῃ. poenam pro eo quod corpus Patrocli abiicere ἕλωρ praedam alitibus canibusque voluit. cf. Obſſ. — 95. 96. A matre monetur Achilles, Hectori caeſo non diu ipſum ſuperſtitem futurum. v. ad 10.

97—126. Nunc hoc ipſo audito, tanto magis vlciſcendi ſtudio incenditur Achilles; regnat haec cupido per totam orationem — iraſcitur ſibi quod ab armis receſſit, quod in contentionem cum Agamemnone deſcendit, — eluat mortis fatum — portendit ſibi gloriam ex vltione, et voluptatem ex hoſtium luctu a ſe iis inferendo.

98. αὐτίκα τεθναίην, ἐπεὶ — tantum abeſt, vt hoc, quod Hectore caeſo mortem mihi inſtare dixiſti, me deterreat, vt potius extemplo occumbere velim, quandoquidem amico meo ſuccurrere non potui, οὐκ ἄρ' ἔμελλον, qui longe a patria occubuit. ἐμεῖο δὲ δῆσεν ἀρῆς ἀλκτῆρα γενέσθαι, vſ. 100. vel pro ἐδέησε, me indiguit, me opus habuit, cui debueram auxilio venire; vel, qui me precatus

νῦν δ', ἐπεὶ οὐ νέομαί γε Φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
οὐδέ τι Πατρόκλῳ γενόμην Φάος, οὐδ' ἑτάροισι
τοῖς ἄλλοις, οἱ δὴ πολέες δάμεν Ἕκτορι δίῳ·
ἀλλ' ἧμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης,
τοῖος ἐών, οἷος οὔτις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
ἐν πολέμῳ· ἀγορῇ δέ τ' ἀμείνονές εἰσι καὶ ἄλλοι.
ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν, ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο,
καὶ χόλος, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπῆναι,
ὅς τε, πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο,
ἀνδρῶν ἐν στήθεσσιν ἀέξεται, ἠΰτε καπνός·
ὡς ἐμὲ νῦν ἐχόλωσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ,
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ.
νῦν δ' εἶμ', ὄφρα φίλης κεφαλῆς ὀλετῆρα κιχείω
Ἕκτορα· Κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι, ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλῆος φύγε Κῆρα,

104 ΝΗΥΣΙ ΕΤΩΣΙΟΝ 111 ΕΧΟΛΩΣΕ ΦΑΝΑΞ

est vt vltor ei essem. v. Obss.

101. νῦν δ', ἐπεὶ οὐ νέομαί γε — deficit apodosis, vt sup. 88 post νῦν δὲ, et ante ἐπεὶ alibi, vt N, 68. quae ex mente Achillis est supplenda: At nunc mortem obire ardenter cupio; vita intolerabilis mihi est; quandoquidem. v. Obss.

102. Φάος, tutela; vt saepe, salus. De vs. 106. v. Obss.

107. ὡς ἔρις imprecatio haec irae et contentionis praeclare accommodata est Achillis affectui; nisi enim haec fuisset, nec Patroclus exiisset sine Achille.

117. Mortem non recusat: quippe quae fortissimo

ὅσπερ Φίλτατος ἔσκε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι·
ἀλλά ἑ Μοῖρα δάμασσε καὶ ἀργαλέος χόλος Ἥρης·
ὡς καὶ ἐγὼν, εἰ δή μοι ὁμοίη μοῖρα τέτυκται,
κείσομ', ἐπεί κε θάνω. νῦν δὲ κλέος ἐσθλὸν ἀροίμην,
καί τινα Τρωϊάδων καὶ Δαρδανίδων βαθυκόλπων,
ἀμφοτέρῃσιν χερσὶ παρειάων ἀπαλάων
δάκρυ' ὀμορξαμένην, ἀδινὸν στοναχῆσαι ἐφεῖην·
γνοῖεν δ', ὡς δὴ δηρὸν ἐγὼ πολέμοιο πέπαυμαι.
μηδέ μ' ἔρυκε μάχης, φιλέουσά περ· οὐδέ με πείσεις.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον, ἐτήτυμον· οὐ κακόν ἐστι,

118 ΚΡΟΝΙΩΝΙ FANAKTI 119 ΑΛΛΑ FE

mortali, Herculi, ſubeunda ſuit. Herculem itaque in deos receptum non norat Homerus: hoc ſaltem loco; nam alibi alia ſequi potuit, vt poeta. Sane in Odyſſ. Λ, 601. 2 in inferis eſt Herculis vmbra, εἴδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι τέρπεται ἐν θαλίῃς, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην. — 121. κείσομαι, ἐπεί κε θάνω. accipio ex ipſa re; ſe mortem contemnere ait: moriar, quandoquidem moriendum eſt. v. Obſſ. — 122. καί τινα Τρωϊάδων — ἀδινὸν στοναχῆσαι ἐφεῖην, pro ἐφήσω. faciam multas Troianas matronas eiulare, orbas et viduas redditas. Nam ἐφιέναι τινα στοναχῇ εἰς στοναχήν, nunc eſt ἐφιέναι (ὡς) στοναχῆσαι. Fere vt A, 518 ὅτ' ἔμ' ἐχθοδοπῆσαι ἐφήσεις Ἥρῃ. Sic ἐνιέναι. vt I, 696 νῦν δ' αὖ μιν πολὺ μᾶλλον ἀγηνορίῃσιν ἐνῆκας. — 125. γνοῖεν δ' ὡς ὀὴ δηρὸν — vtque intelligant me iterum praeliis intereſſe, me iterum arma ſumſiſſe. hoc declarat inuerſe: me diu a pugna abfuiſſe.

128—137. Mater admonet Achillem de armis Patrocli nece ei ereptis; promittitque ſe ei noua arma a Vulcano eſſe allaturam. Inde illa vſ. 147 ſqq. di-

τειρομένοις ἑταίροισιν ἀμυνέμεν αἰπὺν ὄλεθρον·
ἀλλά τοι ἔντεα καλὰ μετὰ Τρώεσσιν ἔχονται,
χάλκεα, μαρμαίροντα· τὰ μὲν κορυθαίολος Ἕκτωρ
αὐτὸς ἔχων ὤμοισιν ἀγάλλεται· οὐδέ ἑ φημὶ
δηρὸν ἐπαγλαιεῖσθαι, ἐπεὶ φόνος ἐγγύθεν αὐτῷ.
ἀλλὰ σὺ μὲν μήπω καταδύσεο μῶλον Ἄρηος,
πρίν γ' ἐμὲ δεῦρ' ἐλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδηαι·
ἠῶθεν γὰρ νεῦμαι, ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντι,
τεύχεα καλὰ φέρουσα παρ' Ἡφαίστοιο ἄνακτος.

Ὣς ἄρα φωνήσασα, πάλιν τράπετ' υἱὸς ἑοῖο·
καὶ στρεφθεῖσ', ἀλίῃσι νασιγνήτῃσι μετηύδα·

Ὑμεῖς μὲν νῦν δῦτε θαλάσσης εὐρέα κόλπον,
ἐψόμεναί τε γέροντ' ἅλιον καὶ δώματα πατρὸς,
καί οἱ πάντ' ἀγορεύσατ'· ἐγὼ δ' ἐς μακρὸν Ὄλυμπον
εἶμι παρ' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην, αἴ κ' ἐθέλῃσιν
υἱεῖ ἐμῷ δόμεναι κλυτὰ τεύχεα παμφανόωντα.

Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ὑπὸ κῦμα θαλάσσης αὐτίκ' ἔδυσαν·
ἡ δ' αὖτ' Οὐλύμπονδε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα
ἤιεν, ὄφρα φίλῳ παιδὶ κλυτὰ τεύχε' ἐνείκοι.

132 ΟΤΔΕ FΕ 135 ΕΝ ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ FΙΔΗΙ-
ΑΙ 137 ϝΗΦΑΙΣΤΟΙΟ FΑΝΑΚΤΟΣ 138
ϝΤΙΟΣ ϝΕFΟΙΟ 142 FΟΙ

missis Nereidibus ad Olympum contendit.

128 ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον, ἐτήτυμον. hoc pro adverbio: ταῦτα ἐτύμως εἶπες. οὐ κακὸν ἐστιν ἀμυνέμεν. non improbandum; immo, praeclara res est, vlcisci. — 130. μετὰ Τρώεσσι. pro ἐν. παρά. vulgare, ὑπὸ Τρώων. — 133. ἀγλαιεῖσθαι ἐπ' αὐτοῖς. — 136. νεῦμαι, ἐλεύσομαι. v. Obss. — 142. ἐς μ. Ὄλυμπον. Vulcani officina nunc in Olympo: v. inf. 370.

Digitized by Google

τὴν μὲν ἄρ' Οὐλυμπόνδε πόδες φέρον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
δεσπεσίῳ ἀλαλητῷ ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
φεύγοντες, νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο.
οὐδέ κε Πάτροκλόν περ ἐΰκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ἐκ βελέων ἐρύσαντο νέκυν, ῥεφάπαντ' Ἀχιλῆος·
αὖτις γὰρ δὴ τόν γε κίχον δαΐφρων τε καὶ ἵπποι,
Ἕκτωρ τε, Πριάμοιο πάϊς, φλογὶ εἴκελος ἀλκήν·
τρὶς μέν μιν μετόπισθε ποδῶν λάβε φαίδιμος Ἕκτωρ,
ἑλκέμεναι μεμαώς, μέγα δὲ Τρώεσσιν ὁμόκλα·
τρὶς δὲ δύ' Αἴαντες, θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκήν,
νεκροῦ ἀπεστυφέλιξαν· ὁ δ' ἔμπεδον, ἀλκὶ πεποιθώς,
ἄλλοτ' ἐπαΐξασκε κατὰ μόθον, ἄλλοτε δ' αὖτε
στάσκε μέγα ἰάχων· ὀπίσω δ' οὐ χάζετο πάμπαν.
ὡς δ' ἀπὸ σώματος οὔ τι λέοντ' αἴθωνα δύνανται
ποιμένες ἀγραύλοι μέγα πεινάοντα διῆσαι·

152 ΕΡΥΣΑΝΤΟ 154 ΦΛΟΓΙ ΕΙΚΕΛΟΣ
157 ΒΠΙΕΕΙΜΕΝΩ 160 ΜΕΓΑ ΒΙΑΧΩΝ

148—238. Patrocli corpore Troiani tantum non potiti Achillis vociferatione absterrentur. Et primo quidem 148—164 fuga Achivorum, tum pugna super Patrocli corpore narratur. Est haec pars carminis in pulcerrimis. Finiendae huius diei pugnae modus erat inueniendus. Reducendus erat in medium Achilles; nec hoc fieri debuit nisi illustri aliquo et insigni orsu. Ecce solo conspectu et clamore fugat Troianos. Verum ex epica nostri poetae ratione circumspiciendum erat numinis ministerium, quo res perpetraretur: nulla opportunior opera fuit, quam Iunonis.

151. οὐδέ κε — Sequitur apodosis inf. 166. εἰ μὴ — 158. ἀλκὶ πεποιθώς *robur exerendo*, vt iam aliquoties monitum.

ὣς ἄρα τὸν οὐκ ἐδύναντο δύω Αἴαντε κορυστὰ,
Ἕκτορα Πριαμίδην, ἀπὸ νεκροῦ δειδίξασθαι.
καί νύ κεν εἴρυσσέν τε, καὶ ἄσπετον ἤρατο κῦδος,
εἰ μὴ Πηλείωνι ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
ἄγγελος ἦλθε θέουσ' ἀπ' Ὀλύμπου, θωρήσσεσθαι,
κρύβδα Διὸς, ἄλλων τε θεῶν· πρὸ γὰρ ἦκέ μιν Ἥρη·
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὄρσεο, Πηλεΐδη, πάντων ἐπαγλότατ' ἀνδρῶν·
Πατρόκλῳ ἐπάμυνον, οὗ εἵνεκα φύλοπις αἰνὴ
ἕστηκε πρὸ νεῶν· οἱ δ' ἀλλήλους ὀλέκουσιν,
οἱ μὲν, ἀμυνόμενοι νέκυος πέρι τεθνειῶτος,
οἱ δὲ, ἐρύσσασθαι προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν
Τρῶες ἐπιθύουσι· μάλιστα δὲ φαίδιμος Ἕκτωρ,
ἕλκέμεναι μένουσι· κεφαλὴν δέ ἑ θυμὸς ἀνώγει
πῆξαι ἀνὰ σκολόπεσσι, τετμόνθ' ἁπαλῆς ἀπὸ δειρῆς.
ἀλλ' ἄνα, μηδ' ἔτι κεῖσο· σέβας δέ σε θυμὸν ἰκέσθω,
Πάτροκλον Τρωῇσι κυσὶ μέλπηθρα γενέσθαι·
σοὶ λώβη, αἴ κεν τι νέκυς ἡσχυμένος ἕλθῃ.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·

165 ΚΑΙ ΝΥ ΚΕ ΓΕΙΡΥΣΕ aut vt nos ſcribimus Γειρύσσειν 166 ΩΚΕΑ ΓΙΡΙΣ 169 ΓΕΠΕΑ 174 ΓΟΙ ΔΕ ΓΕΡΥΣΣΑΣΘΑΙ ΠΡΟΤΙ ΓΙΛΙΟΝ 176 ΔΕ ΓΕ

165 — 180. Iris ad Achillem miſſa, vt amici corpus ſeruet, hortatur. — 167. ἄγγελος ἦλθε θωρήσσεσθαι, pro ἤγγελλε θωρήσσεσθαι, vt ſe accingeret ad producendum. — 175. ἐπιθύουσι. ἐφορμῶσι vt ſaepe ἰθύειν v. c. modo P, 661 de leone. — 178. σέβας, αἰδώς, αἰσχύνεσθω θυμόν σου. pudori tibi duc, ideoque *prohibe*, ne Patrocli corpus proiiciatur, et a canibus distraha-

Ἶρι θεὰ, τίς γάρ σε θεῶν ἐμοὶ ἄγγελον ἧκε;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
Ἥρη με προέηκε, Διὸς κυδρὴ παράκοιτις·
οὐδ' οἶδε Κρονίδης ὑψίζυγος, οὐδέ τις ἄλλος
ἀθανάτων, οἳ Ὄλυμπον ἀγάννιφον ἀμφινέμονται.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
πῶς τ' ἄρ' ἴω μετὰ μῶλον; ἔχουσι δὲ τεύχε' ἐκεῖνοι·
μήτηρ δ' οὔ με φίλη πρίν γ' εἴα θωρήσσεσθαι,
πρίν γ' αὐτὴν ἐλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι·
στεῦτο γὰρ Ἡφαίστοιο πάρ' οἰσέμεν ἔντεα καλά.
ἄλλου δ' οὔ τευ οἶδα, τεῦ ἂν κλυτὰ τεύχεα δύω,
εἰ μὴ Αἴαντός γε σάκος Τελαμωνιάδαο.
ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὅγ', ἔλπομ', ἐνὶ πρώτοισιν ὁμιλεῖ,
ἔγχει δηιόων περὶ Πατρόκλοιο θανόντος.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν, ὅ τοι κλυτὰ τεύχε' ἔχονται·
ἀλλ' αὐτως ἐπὶ τάφρον ἰὼν, Τρώεσσι φάνηθι,
αἴ κε σ' ὑποδδείσαντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' Ἀρήιοι υἷες Ἀχαιῶν
τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.

182 ΓΙΡΙ 183 ΠΡΟΣΕΓΕΙΠΕ ΩΚΕΑ ΓΙΡΙΣ 185 ΟΥ ΓΟΙΔΕ 190 ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ ΓΙΔΩΜΑΙ 192 ΓΟΙΔΑ vulg. οὔ θην οἶδα 194 ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΓΕΛΠΟΜ ΕΝΙ 196 ΠΡΟΣΕΓΕΙΠΕ — ΩΚΕΑ ΓΙΡΙΣ 197 ΓΙΔΜΕΝ

tur. — 191. στεῦτο, *pollicita eſt*, vt iam alibi vidimus. v. Obſſ.

196—201. Iris ſuggerit conſilium adſpectu et vociferatione deterrendi Achivos; quod Achilles exſequitur —221.

198. αὔτως *quo habitu es;* nullis armis ſumtis. — αἴ κε *vt.* — 201. ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις (ἀπὸ) πολέμοιο.

Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις·
αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς ὦρτο Διῒ φίλος· ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
ὤμοις ἰφθίμοισι βάλ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν·
ἀμφὶ δέ οἱ κεφαλῇ νέφος ἔστεφε δῖα θεάων 205
χρύσεον, ἐκ δ' αὐτοῦ δαῖε φλόγα παμφανόωσαν.

202. ΓΕΙΠΟΥΣ — ΩΚΕΑ ΓΙΡΙΣ 205 ΔΕ ΓΟΙ

τῆς μάχης (εἴη ἄν, γένηται ἄν.) cf. Obſſ. — 203. Locus, quod iam ad vſ. 148 monui, vt in carminis argumento eminentior; ſpectat enim res nunc ad exitum; ita ornatiſſimus de Achille in pugnam prodeunte, et magno ingenio dignus. Qui naturalis eſſe, et Troianos inuadere, debuit terror ex adſpectu hominis irati, terribilis ardentibus oculis, tum ex clamore ac minis, eximie augetur phantaſmatibus epicis: aegide, qua terrent dii, inſtruit Achillem Minerua, nube cingit caput, intermicante flamma, tanquam e nube fulmine. Iram, et ex ea ductum terrorem, iam declaratum ſic vidimus in Apolline A, 47 ſq. Simili modo O, 307 exercitum Troianum praecedebat Apollo εἰμένος ὤμοιϊν νεφέλην. ἔχε δ' αἰγίδα θοῦριν, δεινήν, a Vulcano fabrefactam Ioui εἰς Φόβον ἀνδρῶν. — 204. αἰγίδα nunc de clipeo accipere praeſtat, v. ad B, 448 et E, 738 et quidem fimbriato, vt tanto magis perſtringerentur oculi fulgore aerearum laminarum. — 205. 6. νέφος χρύσεον, quod eſſe ſolet, quoties nubes caliginoſa radiis ſolis fulgidis in ora extrema eſt circumdata, emicantibus ſubinde ex media nube fulguribus, cum quibus crebros truculentorum oculorum motus, capite verſo, comparari puta. Verbo eſt flammeus obtutus hominis irati. — 206. ἐκ δ' αὐτοῦ ſcil. τοῦ νέφους dea δαῖς φλόγα fecit emicare, emiſit flammam: vt E, 5 Minerua Diomedi: δαῖε οἱ ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ, ἀστέρ' ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον — τοῖον οἱ πῦρ δαῖεν ἀπὸ χρατός τε

ὡς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν ἐξ ἄστεος αἰθέρ' ἵκηται
τηλόθεν ἐκ νήσου, τὴν δήϊοι ἀμφὶ μάχονται,
οἵτε πανημέριοι στυγερῷ κρίνωνται Ἄρηϊ
ἄστεος ἐκ σφετέρου· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
πυρσοί τε φλεγέθουσιν ἐπήτριμοι, ὑψόσε δ' αὐγὴ
γίγνεται αἰσσουσα, περικτιόνεσσιν ἰδέσθαι,
αἴ κεν πως σὺν νηυσὶν ἄρεως ἀλκτῆρες ἵκωνται·
ὣς ἀπ' Ἀχιλλῆος κεφαλῆς σέλας αἰθέρ' ἵκανε.
στῆ δ', ἐπὶ τάφρον ἰὼν ἀπὸ τείχεος· οὐδ' ἐς Ἀχαιοὺς
μίσγετο· μητρὸς γὰρ πυκινὴν ὠπίζετ' ἐφετμήν.
ἔνθα στὰς ἤϋσ'· ἀπάτερθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
φθέγξατ'· ἀτὰρ Τρώεσσιν ἐν ἄσπετον ὦρσε κυδοιμόν.

207 ΕΚ ΓΑΣΤΕΟΣ 209 Vulg. κρίνονται 210 ΓΑΣΤΕΟΣ 212 ΠΕΡΙΚΤΙΟΝΕΣΣΙ ΓΙΔΕΣΘΑΙ

καὶ ὤμων ad q. loc. v. Not. et Obſſ. ibi galea et thorax ex aere fulgenti locum phantaſmati dabat; nunc numen deae, ſua vi, per aegidem et nubem.

207—214. Comparantur fulgura e nube Achillis caput inuoluente cum flamma, noctu viſa, vrbis obſeſſae, pro ſigno edita, vt auxilium ſubmittatur a ſociis et amicis; inſula memoratur, vt ſunt in mari Aegaeo vicinae ſibi et propinquae Cyclades et Sporades. Iunctura autem loci haec eſt: ὡς δὲ — ἅμα ἠελίῳ καταδύντι πυρσοί τε φλεγέθουτιν ἐπήτριμοι etc. ὣς ἀπ' Ἀχιλλῆος κεφαλῆς σέλας αἰθέρ' ἵκανε. — 209. οἵ τε πανημέριοι debent intelligi oppidani, qui interdiu pugnant de muris, ἄστεος ἐκ σφετέρου. — 211. πυρσοί τε φλεγέθουσιν, ardent ignes incenſi, h. e. oppidani incendunt ignes ex alto, ἐπήτριμοι, ἐφεξῆς, deinceps plures. — 213. Ἄρεως ἀλκτῆρες h. l. qui hoſtem obſidentem cogunt obſidionem ſoluere. Ἄρης pro bello, pugna, ergo et obſidio. — 215. στῆ, ἰὼν ἐπὶ τάφρον ἀπὸ τείχεος. de

ὡς δ' ὅτ' ἀριζήλη Φωνὴ, ὅτε τ' ἴαχε σάλπιγξ
ἄστυ περιπλομένων δηίων ὑπὸ θυμοραίστεων·
ὣς τότ' ἀριζήλη Φωνὴ γένετ' Αἰακίδαο.
οἱ δ' ὡς οὖν ἄϊον ὄπα χάλκεον Αἰακίδαο,
πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἀτὰρ καλλίτριχες ἵπποι
ἂψ ὄχεα τρόπεον· ὄσσοντο γὰρ ἄλγεα θυμῷ.
ἡνίοχοι δ' ἔκπληγεν, ἐπεὶ ἴδον ἀκάματον πῦρ
δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς μεγαθύμου Πηλείωνος
δαιόμενον· τὸ δὲ δαῖε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
τρὶς μὲν ὑπὲρ τάφρου μεγάλ' ἴαχε δῖος Ἀχιλλεύς·
τρὶς δὲ κυκήθησαν Τρῶες κλειτοί τ' ἐπίκουροι.
ἔνθα δὲ καὶ τότ' ὄλοντο δυώδεκα φῶτες ἄριστοι

219 ΗΟΤΕ FIAXE 220 FAΣTT 225 FIΔON
227 Vulg. τὸ δ' ἐδαιε. 228 ΜΕΓΑ FIAXE 229
Vulg. τρὶς δ' ἐκυκήθησαν

vallo degreſſus ad foſſam, ſtetit; στῆ ἰὼν ſaepe ſic iunctum. v. Obſſ.

219—231. Narratio de effectu conſpectus Achillis, et vociferationis auditae mirifice inſtructa eſt comparatione eaque ornatiſſima.

219. ὡς δ' ὅτ' ἀριζήλη Φωνὴ ſcil. γίνεται, exoritur ſonus tubae, late auditur clangor, ὅτε σάλπιγξ ἴαχεν ὑπὸ δηίων, pro ὅτε ἐσαλπίζετο ὑπὸ τῶν δηίων, cum ab hoſtibus ſignum tuba datur; tum ὑπὸ δηίων πελομένων περὶ ἄστυ, κυκλούντων τὸ ἄστυ. — 224. ὄσσοντο γὰρ ἄλγεα θυμῷ, κακὰ, praeſentiebant cladem nunc futuram *equi*; nam opp. ἡνίοχοι. — 225. poteſt iungi πῦρ — δεινὸν δαιόμενον, pro δεινῶς. τὸ δὲ δαῖεν Ἀθήνη, ex nube, vt vſ. 206 vidimus; fecit ardere flammam, excitauit, dea. — 228. ὑπὲρ τάφρου, adſtans foſſae vocem emiſit ſupra foſſam verſus Troianos irruentes ad caſtra. — 229. ἐκυκήθησαν, ἐταράχθησαν,

Digitized by Google

ἀμφὶ σφοῖς ὀχέεσσι καὶ ἔγχεσιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
ἀσπασίως Πάτροκλον ὑπ' ἐκ βελέων ἐρύσαντες,
κάτθεσαν ἐν λεχέεσσι· φίλοι δ' ἀμφέσταν ἑταῖροι
μυρόμενοι· μετὰ δέ σφι ποδώκης εἵπετ' Ἀχιλλεύς,
δάκρυα θερμὰ χέων, ἐπεὶ εἴσιδε πιστὸν ἑταῖρον
κείμενον ἐν φέρτρῳ, δεδαιγμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
τόν ῥ' ἤτοι μὲν ἔπεμπε σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν
ἐς πόλεμον, οὐδ' αὖτις ἐδέξατο νοστήσαντα.
Ἠέλιον δ' ἀκάμαντα βοῶπις πότνια Ἥρη
πέμψεν ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοὰς ἀέκοντα νέεσθαι·
Ἠέλιος μὲν ἔδυ, παύσαντο δὲ δῖοι Ἀχαιοὶ
φυλόπιδος κρατερῆς καὶ ὁμοίου πολέμοιο.
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν, ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης
χωρήσαντες, ἔλυσαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους.
ἐς δ' ἀγορὴν ἀγέροντο, πάρος δόρποιο μέδεσθαι·

232 ΕΡΤΣΑΝΤΕΣ 236 Vulg. φερέτρῳ 239 ΠΟΤΝΙΑ ΗΡΗ 240 ΑΕΚΟΝΤΑ 242 forte ὁμοιΐῳ φι πτολέμοιο

— 231. ἀμφὶ σφοῖς ὀχέεσσι καὶ ἔγχεσι. pro διὰ, ſuis curribus et haſtis impediti et transfixi perierunt in turba tumultuantium. v. Obſſ.

231 — 238. Patroclum intra caſtra tandem receptum, feretro portant ad tentorium, comitante corpus Achille.

239 — 242. Nox pugnae interuenit. De Iunonis hac in re opera v. Obſſ.

243 — 283. Receptu e pugna facto Troiani nouitate rei conſternati ſtatim in concionem conueniunt; Polydamas argumentis a poſſibili, a neceſſario, et ab vtili petitis, prudenter ſuadet, vt ſe in vrbem recipiant et, a muris propugnando, auertant Achillem, quem poſtridie in pugnam proditurum eſſe ominatur.

245. ἐς δ' ἀγορὴν ἀγέ-

ὀρθῶν δ' ἑσταότων ἀγορὴ γένετ', οὐδέ τις ἔτλη
ἔζεσθαι· πάντας γὰρ ἔχε τρόμος, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς.
τοῖσι δὲ Πουλυδάμας πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν
Πανθοίδης· ὁ γὰρ οἷος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
Ἕκτορι δ' ἦεν ἑταῖρος, ἰῇ δ' ἐν νυκτὶ γένοντο·
ἀλλ' ὁ μὲν ἄρ μύθοισιν, ὁ δ' ἔγχεϊ πολλὸν ἐνίκα·
ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

Ἀμφὶ μάλα φράζεσθε, φίλοι. κέλομαι γὰρ ἔγωγε
ἄστυδε νῦν ἰέναι, μὴ μίμνειν Ἠῶ δῖαν
ἐν πεδίῳ παρὰ νηυσίν· ἑκὰς δ' ἀπὸ τείχεος εἰμέν.
ὄφρα μὲν οὗτος ἀνὴρ Ἀγαμέμνονι μήνιε δίῳ,
τόφρα δὲ ῥηίτεροι πολεμίζειν ἦσαν Ἀχαιοί.
χαίρεσκον γὰρ ἔγωγε θοῆς ἐπὶ νηυσὶν ἰοῦσιν,
ἐλπόμενος νῆας αἱρήσεμεν ἀμφιελίσσας·
νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα ποδώκεα Πηλείωνα·
οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὐκ ἐθελήσει
μίμνειν ἐν πεδίῳ, ὅθι περ Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ

253 ΜΕΤΕΓΕΙΠΕ 255 FΑΣΤΤ 256 ΝΗΤΣΙ ΓΕΚΑΣ 260 ΓΕΛΠΟΜΕΝΟΣ — ΑΜΦΙΓΕΛΙΣΣΑΣ. vulg. νῆάς γ'

ροντο, πρὶν — Concio e veſtigio, ſtatim poſt receptum in campum, habita, a confluentibus, nec conuocata; tam cupidi erant audiendi, quid in re noua factu opus eſſet et quid eſſet conſultum. — 248. μάχης δ' ἐπέπαυτ' ſermone antiquo, pro, ἐξεφάνη ὁ πρὶν πεπαυμένος, vel ὃς πρὶν ἐπέπαυτο. — 250. ὁ γὰρ οἷος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω. eſſe ex antiquo ſermone prudentiae declarationem, vidimus iam ad A, 343 — ἰῇ δ' ἐν νυκτὶ γένοντο alter ab Hecuba Priamo, Polydamas autem Panthoo a Pronome, Clytii filia: Schol. br. ad M,

ἐν μέσῳ ἀμφότεροι μένος Ἄρηος δατέονται,
ἀλλὰ περὶ πτόλιός τε μαχήσεται, ἠδὲ γυναικῶν.
ἀλλ' ἴομεν προτὶ ἄστυ, πίθεσθέ μοι, ὧδε γὰρ ἔσται·
νῦν μὲν νὺξ ἀπέπαυσε ποδώκεα Πηλείωνα
ἀμβροσίη· εἰ δ' ἄμμε κιχήσεται ἐνθάδ' ἐόντας
αὔριον ἐρμηθεὶς σὺν τεύχεσιν, εὖ νύ τις αὐτὸν
γνώσεται· ἀσπασίως γὰρ ἀφίξεται Ἴλιον ἱρὴν,
ὅς κε φύγῃ· πολλοὺς δὲ κύνες καὶ γύπες ἔδονται
Τρώων· αἶ γὰρ δή μοι ἀπ' οὔατος ὧδε γένοιτο.
εἰ δ' ἂν ἐμοῖς ἐπέεσσι πιθώμεθα, κηδόμενοί περ,
νύκτα μὲν εἰν ἀγορῇ σθένος ἔξομεν, ἄστυ δὲ πύργοι,

266 ΠΡΟΤΙ FAΣTT 270 ΑΦΙΞΕΤΑΙ FΙΛΙΟΝ v. Obſſ. 273 FΕΠΕΕΣΣΙ 274 ΗΕΞΟΜΕΝ FAΣTT v. Obſſ.

231. — 264. μένος Ἄρηος δατέονται. primo μένος Ἄρηος eſt pro Ἄρης, et hic pro πόλεμος, μάχη. δατεῖσθαι μάχην, partiri pugnam, quatenus duo vel plures invicem et mutuo ictus et vulnera ſibi inferunt, dum manus conſerunt. ἐν μέσῳ ſeu πεδίου, ſeu ἐν μεταιχμίῳ, interuallo inter vtramque aciem, quo πρόμαχοι procurrunt; hoc praefero. — 265. περὶ πτόλιος ἠδὲ γυναικῶν, (mox vſ. 279 περὶ τείχεος) pugnant alias obſeſſi, nunc qui obſident, vt vrbe et mulieribus potiantur. v. Obſſ. — 266. ὧδε γὰρ ἔσται pro ἔστω. vt ſolent futura pro imperatiuo adhiberi. ſic faciendum, factu opus eſt. — 272. αἶ γὰρ δή μοι ἀπ' οὔατος ὧδε γένοιτο. ne vnquam hoc auditum ad aures meas accidat. v. Obſſ. — 274. Polydamas ſuadet copias intra muros ſub armis pernoctare, et altero die per muros diſtribui, et ex iis Achiuorum adorientium impetum ſuſtinere. νύκτα, διὰ νύκτα. σθένος ἔξομεν, vel, robur recuperabimus, reficiemus nos; vel, copias in agmine, ſub armis, continebimus; vt σθένος ſit noue dictum,

ὑψηλαί τε πύλαι, σανίδες τ' ἐπὶ τῇς ἀραρυῖαι
μακραὶ, εὔξεστοι, ἐζευγμέναι εἰρύσονται.
πρωΐ δ' ὑπηοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
στησόμεθ' ἀν πύργους· τῷ δ' ἄλγιον, αἴ κ' ἐθέλῃσιν,
ἐλθὼν ἐκ νηῶν περὶ τείχεος ἄμμι μάχεσθαι.
ἆψ πάλιν εἶσ' ἐπὶ νῆας, ἐπεί κ' ἐριαύχενας ἵππους
παντοίου δρόμου ἄσῃ ὑπὸ πτόλιν ἠλασκάζων.
εἴσω δ' οὔ μιν θυμὸς ἐφορμηθῆναι ἐάσει,
οὐδέ ποτ' ἐκπέρσει· πρίν μιν κύνες ἀργοὶ ἔδονται.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Πουλυδάμα, σὺ μὲν οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις,
ὃς κέλεαι κατὰ ἄστυ ἀλήμεναι αὖτις ἰόντας.

278 Vulg. ἀμπύργους. 284 ΥΠΟΔΡΑ ΓΙΔΩΝ 286 ΚΑΤΑ ΓΑΣΤΥ ΓΑΛΗΜΕΝΑΙ

exercitus. v. Obſſ. ἐν ἀγο. mi ac virtutis defectu et ῥῇ, intra vrbem. v. Obſſ. — 275. πύλαι σανίδες τε. vt ſemper ap. Homerum, πύλαι eſt apertura, σανίδες ipſae fores — ἐζευγμένοι, fores iunctae, valuis obductis obice ſeu peſſulo, trabe ſeu vna ſeu duabus invicem e pariete immiſſis. — 278. τῷ δ' ἄλγιον ſcil. ἔσται, vt vſ. 306. — 280. ἆψ πάλιν εἶσι pro εἴσεται. ἵππους παντοίου δρόμου ἄσῃ. vbi diſcurſu vario ac multiplici circa muros incaſſum equos defatigauerit. v. Obſſ. — 282. θυμὸς οὐκ ἐάσει. nunc dictum θυμὸς de animo abſentia; non facient hoc, quia non audebunt, non ſatis animi habebunt: Solent enim nomina in communi ſermone interdum ſic adhiberi: non admittet facere hoc animus non ſatis firmus et fidens.

284—309. Polydamantem grauiter obiurgat Hector, quod iterum includi vult Troianos muris, quo bellum protrahatur; eſſe potius hic, vbi excubant, nocte exacta, craſtino die pugnandum; nec ſe detrectare congreſſum cum Achille.

286. κατὰ ἄστυ ἀλήμεναι,

ἦ οὔπω κεκόρησθε ἐελμένοι ἔνδοθι πύργων;
πρὶν μὲν γὰρ Πριάμοιο πόλιν μερόπες ἄνθρωποι
πάντες μυθέσκοντο πολύχρυσον, πολύχαλκον·
νῦν δὲ δὴ ἐξαπόλωλε δόμων κειμήλια καλά· 290
πολλὰ δὲ δὴ Φρυγίην καὶ Μῃονίην ἐρατεινὴν
κτήματα περναίμεν' ἵκει, ἐπεὶ μέγας ὠδύσατο Ζεύς.
ὧν δ' ὅτε πέρ μοι ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω
κῦδος ἀρέσθ' ἐπὶ νηυσὶ, θαλάσσῃ τ' ἔλσαι Ἀχαιούς,

287 ΚΕΚΟΡΗΣΘΕ ΓΕΓΕΛΜΕΝΟΙ 294 ΘΑΛΑΣ-ΣΗΙ Τ' ΓΕΛΣΑΙ. v. Obſſ.

ἀλῆναι, ἀλίζεσθαι, includi intra muros. Omni autem ſuperiore tempore intra vrbem ſe continuerant Troiani, vsque ad Iliados initium. cf. E, 788 ſq. I, 352 ſq. — 287. ἦ οὔπω κεκόρησθε. cuius tamen conſilii noxam malo veſtro iam ſatis experti eſtis; omnibus enim opibus et copiis ea res vos exhauſit. — 288. πρὶν μὲν γάρ. Ilium olim propter opulentiam inclutum fuiſſe, videramus I, 401 ſq. — 290. attriti erant Troiani belli neceſſitatibus et ſociis alendis: ſup. P, 225 ſq. cum interea ager in Achiuorum poteſtate haberetur nec coli poſſet. Apparet autem ex his vrbem obſeſſam non ita circumdatam fuiſſe ab hoſtibus, quo minus in vrbem commeatus inferri poſſet; ſcilicet a parte orientali, per iuga Idae: quod docet locorum ſitus: cum Achiui tantum loca inde a mari occupaſſent. Ne rudiora quidem oppugnandarum vrbium elementa adhuc tenebant Achiui. — 291. 2. habemus hic exemplum commerciorum cum vicinis populis ad commeatum parandum permutatione τῶν κειμηλίων. περνάω et πέρνημι eſt proprie τὸ περᾶν, ἐξάγεσθαι, etſi per πιπράσκεσθαι redditur: quod, de emtione dictum, ab illa aetate erat alienum. — ἐπεὶ μέγας ὠδύσατο Ζεύς. h. e. quando bellum nobis illatum eſt; ex nota vulgi opinione, inprimis priſcorum hominum, mala belli

νήπιε, μηκέτι ταῦτα νοήματα Φαῖν' ἐνὶ δήμῳ.
οὐ γάρ τις Τρώων ἐπιπείσεται· οὐ γὰρ ἐάσω.
ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
ὑμῖν μὲν δόρπον ἕλεσθε, κατὰ στρατὸν, ἐν τελέεσσι,
καὶ Φυλακῆς μνήσασθε, καὶ ἐγρήγορθε ἕκαστος·
Τρώων δ' ὅς κτεάτεσσιν ὑπερφιάλως ἀνιάζει,
συλλέξας, λαοῖσι δότω καταδημοβορῆσαι,
τῶν τινα βέλτερόν ἐστιν ἐπαυρέμεν, ἤπερ Ἀχαιούς.
πρωΐ δ' ὑπηοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες,
νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσιν ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα.
εἰ δ' ἐτεὸν παρὰ νηυσὶν ἀνέστη δῖος Ἀχιλλεύς,
ἄλγιον, αἴ κ' ἐθέλῃσι, τῷ ἔσσεται· αὖ μιν ἔγωγε
φεύξομαι ἐκ πολέμοιο δυσηχέος, ἀλλὰ μάλ' ἄντην
στήσομαι, ἤ κε φέρῃσι μέγα κράτος, ἤ κε φεροίμην.

297 ΕΓΩ ΕΕΙΠΩ 299 ΕΓΡΗΓΟΡΘΕ ΕΚΑΣΤΟΣ

repetendi a numinis ira. cf. vſ. 311. — 298. ἐν τελέεσσι, ἐν τάγμασι. in ordinibus ſtantes: vti iam vidimus idem hoc H, 380. Λ, 729.

300. 1. 2. Τρώων δ' ὅς κτεάτεσσιν ὑπερφιάλως ἀνιάζει. videntur per ſarcaſmum dicta eſſe in Polydamantem eiusque conſilium recipiendi ſe intra moenia, quaſi illud a cura tuendarum fortunarum profectum ſit, ne in hoſtium poteſtatem eae veniant: ὁ κτεάτεσσιν ἀνιάζων, ἀνιώμενος, ὑπὲρ κτεάτων, ne ſcilicet vrbe capta in hoſtium manus veniant, et qui propterea a muris vrbem tueri vult; ſi itaque aliquis hac ſollicitudine tenetur, is praeueniat hoſtem, distribuendo bona inter cives, ad inopiam eorum levandam. In ſarcaſmis non nimis ſubtiles eſſe ſolent homines in rerum et ſententiarum comparatione. — 304. νηυσὶν ἐπὶ, caſtra iterum aggredi vult Hector. — 308. ἤ κε φέρῃσι μέγα

ξυνὸς Ἐνυάλιος, καί τε κταμένοντα κατέκτα.

Ὣς Ἕκτωρ ἀγόρευε· ἐπὶ δὲ Τρῶες κελάδησαν,
νήπιοι· ἐκ γάρ σφεων Φρένας εἵλετο Παλλὰς Ἀθήνη·
Ἕκτορι μὲν γὰρ ἐπήνησαν κακὰ μητιόωντι,
Πουλυδάμαντι δ' ἄρ' οὔ τις, ὃς ἐσθλὴν φράζετο βουλήν.
δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο κατὰ στρατὸν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
παννύχιοι Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες.
τοῖσι δὲ Πηλείδης ἀδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσιν ἑταίρου,
πυκνὰ μάλα στενάχων· ὡς τε λὶς ἠϋγένειος,
ᾧ ῥά θ' ὑπὸ σκύμνους ἐλαφηβόλος ἁρπάσῃ ἀνὴρ
ὕλης ἐκ πυκινῆς· ὁ δέ τ' ἄχνυται ὕστερος ἐλθών·
πολλαὶ δέ τ' ἄγκε' ἐπῆλθε μετ' ἀνέρος ἴχνι' ἐρευνῶν,

κράτος ἤ κε φεροίμην. siue ille victoriam auferat, siue ego obtinuero. v. Obss. — 309. ξυνὸς Ἐνυάλιος. communis est belli fortuna; eaque etiam ei, qui ad occidendum alium egressus erat, caedem interdum parare solet. de verbis v. Obss.

310—314. Hectoris iussu sub dio pernoctant Troiani. Versamur iterum in rerum, et in carminis, cardine. Si in vrbem se recipiebant Troiani, actum erat de tota Iliade. v. Obss. ad vs. 311.

314—355. Achillis lamenta de Patrocli morte, cum cura cadaueris.

314. Ἀχαιοὶ sunt h. l. Myrmidones, qui cum Achille erant. — 316. ἀδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο. exemplo suo praeiuit Achilles, luctumque et lamenta aliorum mouit: v. Obss. ad h. v. ἀδινὸς lamenta continua designat, seu crebra. — 317. χεῖρας ἀνδροφόνους, suas; ἐπιθέμενος στήθεσσιν ἑταίρου, attingendo, nihil amplius. v. Obss.

318. ὡς τε λὶς ἠϋγένειος. ingemiscere fertur leaena rugitu suo, cum ablatos sibi se absente animaduertit catulos. — 321. πολλαὶ δέ τ' ἄγκεα. multas conualles pererrat μετερευνῶν ἴχνια

εἴ ποθεν ἐξεύροι· μάλα γὰρ δριμὺς χόλος αἱρεῖ.
ὣς ὁ βαρὺ στενάχων μετεφώνεε Μυρμιδόνεσσιν·
Ὤ πόποι, ἦ ῥ' ἄλιον ἔπος ἔκβαλεν ἤματι κείνῳ,
θαρσύνων ἥρωα Μενοίτιον ἐν μεγάροισι·
φῆν δέ οἱ εἰς Ὀπόεντα περικλυτὸν υἱὸν ἀπάξειν,
Ἴλιον ἐκπέρσαντα, λαχόντα τε λητίδος αἶσαν.
ἀλλ' οὐ Ζεὺς ἀνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ·
ἄμφω γὰρ πέπρωται ὁμοίην γαῖαν ἐρεῦσαι
αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ· ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ νοστήσαντα
δέξεται ἐν μεγάροισι γέρων ἱππηλάτα Πηλεύς,
οὐδὲ Θέτις μήτηρ, ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα καθέξει.
νῦν δ' ἐπεὶ οὖν, Πάτροκλε, σεῦ ὕστερος εἶμ' ὑπὸ γαῖαν,
οὔ σε πρὶν κτερίω, πρίν γ' Ἕκτορος ἐνθάδ' ἐνεῖκαι
τεύχεα καὶ κεφαλὴν μεγαθύμου σεῖο φονῆος·
δώδεκα δὲ προπάροιθε πυρῆς ἀποδειροτομήσω

324 ΙΛΙΟΝ ΠΕΠΟΣ 326 ΔΕ ΠΟΙ 327 ΠΙΛΙΟΝ 330 Vulg. αὐδέ με

ἀνδρὸς, venatoris. — 324. Ὤ πόποι, ἦ ῥ' ἄλιον. Ad miserationem faciunt haec, non ex poetae, sed ex ipsius Achillis, ore, pronuntiata, memoratione eorum, quae sperata aliter cecederant: qui locus omnino ad miserationem est efficax, propter comparationem fortunae et vicissitudinem. Menoetium Opunte oriundum vidimus iam, et videbimus disertius Ψ, 85 sq. Conf. Notam ad Λ, 764. et sup. Obss. ad Σ, 10. — 329. γαῖαν ἐρεύθειν scil. αἵματι. Φοινίξαι. — 333. σεῦ ὕστερος εἶμ' ὑπὸ γαῖαν, εἴσομαι. — 334. οὔ σε πρὶν κτερίῳ. exsequitur haec inf. Ψ, 20 sq. — 336. δώδεκα δὲ πρ. inferiarum loco: in homine tamen saevo hoc cum respectu, vt vita Patrocli compensaretur duodecim aliorum vita. Immanitatem ipse poeta incusat Ψ, 175.

Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, σέθεν κταμένοιο χολωθείς.
τόφρα δέ μοι παρὰ νηυσὶ κορωνίσι κείσεαι αὕτως·
ἀμφὶ δέ σε Τρωαὶ καὶ Δαρδανίδες βαθύκολποι
κλαύσονται, νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέουσαι· 340
τὰς αὐτοὶ καμόμεσθα βίῃφί τε δουρί τε μακρῷ,
πτολίεθρα πέρθοντε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων.
Ὣς εἰπὼν, ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα τάχιστα
Πάτροκλον λούσειαν ἄπο βρότον αἱματόεντα. 345
οἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἵστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ,
ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἐλόντες·
γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ.

343 ΓΕΙΠΩΝ

176. — 337. σέθεν κταμέ- per praeficas. — 341. τὰς νοιο χολωθείς. h. e. ad explendam iram et vindictam. — 338. κείσεαι αὕτως. ſic vt es. αὐτοὶ καμόμεσθα, parauimus multis aerumnis toleratis. — 342. πέρθοντε πόλεις circumferendis armis per oppida Jlio vicina: I, 328. 329.

339—342. Videmus hic et inf. Ω, 664 ritum barbarorum populorum eiulandi et lamentandi aſſidendo cadaueri per plures dies et noctes. Maxime cura ea erat mulierum, h. l. captivarum. Ita ſatis habebatur, lamenta fieri: quo ſenſu et affectu, non quaerebatur. Manſit tamen mos etiam per vitae cultioris tempora, vt Athenis, et Romae

343 ſq. Exponitur cura cadaueris abluendi et veſtibus operiendi. Locus eſt ex iis, qui tantum in priſco poeta placere poſſunt, res tenues ſigillatim et copioſe enarrante; iuvat audire vitae priſcae ſimplicitatem narratam ab homine earum rerum teſte. — 347. δαῖον ἐλόντες, εἶλον καὶ ἔδαιον, antiqua copia. ligna incenderunt. —

αὐτὰρ ἐπειδὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ,
καὶ τότε δὴ λοῦσάν τε, καὶ ἤλειψαν λίπ' ἐλαίῳ·
ἐν δ' ὠτειλὰς πλῆσαν ἀλείφατος ἐννεώρειο·
ἐν λεχέεσσι δὲ θέντες, ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν
ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς· καθύπερθε δὲ, φάρεϊ λευκῷ.
παννύχιοι μὲν ἔπειτα πόδας ταχὺν ἀμφ' Ἀχιλῆα
Μυρμιδόνες Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες.

Ζεὺς δ' Ἥρην προσέειπε κασιγνήτην, ἄλοχόν τε·
Ἔπρηξας καὶ ἔπειτα, βοῶπις πότνια Ἥρη,
ἀνστήσασ' Ἀχιλῆα πόδας ταχύν· ἦ ῥά νυ σεῖο
ἐξ αὐτῆς ἐγένοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
καὶ μὲν δή που τις μέλλει βροτὸς ἀνδρὶ τελέσσαι,

349 ΕΝΙ ΦΗΝΟΠΙ 357 ΠΟΤΝΙΑ ΦΗΡΗ 360
ΠΟΤΝΙΑ ΦΗΡΗ 361 ΕΦΕΙΠΕΣ

351. vulnera repleuerunt ἀλείφατος ἐννεώροιο h. vnguento quod domo ſecum attulerant ante nouem annos. v. Obſſ. — 352. ἑανῷ λιτὶ tenui peplo. v. Obſſ.

356—368. Iupiter Iunoni exprobrat tantum Achivorum ſtudium, quo effectum ſit eius artibus, vt Achilles in pugnam redeat; ſane hoc ſarcaſtice; ipſe enim hoc idem parauerat; excuſat illa ſtudium ſuum ira et vltione, qua Troianos proſequitur, exemplo et more mortalium. — 357. ἔπειτα καὶ (εἶτα) ἔπρηξας τὸ ἀναστῆσαι τὸν Ἀχιλλέα, ὥστε τὸν Ἀχιλλέα ἀναστῆναι. Ita tandem effeciſti hoc, vt Achilles, miſſa pervicacia in abſiſtendo ab armis, excitatus iterum ad res agendas ſe accingat. — 358. ἦ ῥά νυ σεῖο ἐξ αὐτῆς ἐγένοντο. ſarcaſtice. ſane ex te ipſa geniti videntur eſſe Achiui; pro vulgari, diligere te neceſſe eſt Achiuos tanquam liberos ex te prognatos. — 362. τελέσσαι ſcili-

Digitized by Google

ἔσπερ θνητός τ' ἐστὶ, καὶ οὐ τόσα μήδεα οἶδε·
πῶς δὴ ἔγωγ', ἣ φημὶ θεάων ἔμμεν' ἀρίστη,
ἀμφότερον, γενεῇ τε, καὶ οὔνεκα σὴ παράκοιτις 365
κέκλημαι, σὺ δὲ πᾶσι μέτ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις,
οὐκ ὄφελον Τρώεσσι κοτεσσαμένη κακὰ ῥάψαι;
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.

Ἡφαίστου δ' ἵκανε δόμον Θέτις ἀργυρόπεζα
ἄφθιτον, ἀστερόεντα, μεταπρεπὲ' ἀθανάτοισι, 370
χάλκεον, ὃν ξ' αὐτὸς ποιήσατο Κυλλοποδίων.
τὸν δ' εὗρ' ἱδρώοντα, ἑλισσόμενον περὶ φύσας,
σπεύδοντα· τρίποδας γὰρ εἴκοσι πάντας ἔτευχεν,
ἑστάμεναι περὶ τοῖχον ἐϋσταθέος μεγάροιο·

363 ΜΗΔΕΑ ΓΟΙΔΕ 366 ΑΘΑΝΑΤΟΙΣΙ ΓΑΝΑΣΣΕΙΣ 372 ΗΙΔΡΩΟΝΤΑ ΓΕΛΙΣΣΟΜΕΝΟΝ 373 ΕΓΕΙΚΟΣΙ

cet tale quid, vt vltionem in eos paret, quos odit. — 363. *οὐ τόσα μήδεα οἶδε* ſcil. vt ego quae dea ſum. — 364. Cur non ego, quae primum locum inter deas teneo, debui mala machinari Troianis mihi exoſis? Platonem in has ſententias non inuectum eſſe mirari licet.

369—381. Thetis intrat domum Vulcani in Olympo: cf. ſup. 142.

369. *δόμον ἄφθιτον.* — quem mox *χάλκεον* appellat; omnino de eo, quod ſolidum et durabile eſt: cf. ad B, 46. Aeris autem vſus in pauimento et pariete obducendo, et in foribus. — 372. *ἑλισσόμενον περὶ φύσας* ſimpl. *verſantem in opere fabrili:* ideoque circa folles: quos, cum ars rudis nondum meliora excogitaſſet, manu tractabat faber ad flammam accendendam; vt inf. 409 *ὄφρ' ἂν ἐγὼ φύσας ἀποθείομαι.* add. 412. — 373. *εἴκοσι πάντας pleno numero.* Ex vſ. 374 apparet, vitam iam tum ita fuiſſe excultam, vt parietes atrii circumcirca eſſent tripodibus adſtanti-

χρύσεα δέ σφ' ὑπὸ κύκλα ἑκάστῳ πυθμένι θῆκεν, 375
ὄφρα οἱ αὐτόματοι θεῖον δυσαίατ' ἀγῶνα,
ἠδ' αὖτις πρὸς δῶμα νεοίατο, θαῦμα ἰδέσθαι.
οἱ δ' ἤτοι τόσσον μὲν ἔχον τέλος, οὔατα δ' οὔπω
δαιδάλεα προσέκειτο, τά ῥ' ἤρτυε, κόπτε δὲ δεσμούς.

375 ΚΥΚΛΑ ΓΕΚΑΣΤΩΙ 376 ΟΦΡΑ ΓΟΙ 377
ΘΑΥΜΑ ΓΙΔΕΣΘΑΙ

bus ornati; erat autem tripodum vſus pro baſi, cui imponeretur modo tabula, vt pro menſa eſſet, modo peluis, modo lebes, focus, craticula, patella et ſic porro. — 375. ὑπέθηκε δέ σφιν (pro οἷς ὑπέθηκε) ἑκάστῳ, πυθμένι, (ἐν π.) κύκλα, h. e. τροχούς.

375—377. Verſum eſt in miraculum, quod loco moveri poterant tripodes rotis ſubditis; vt in mytho de Daedali ſignis αὐτομάτοις. v. Obſſ. ad vſ. 419. — Tripodibus rotas *aureas* ſubiectas eſſe narrat; an etiam tripodes aurei fuerint, non addit; ſit tamen probabile; etſi aerei ſollenni vſu erant tripodes. — Porro tripodibus οὔατα affixa ſunt, h. e. anſae, non ferruminatione, ſed fibulis, vncis, aut clavis exiguis impactis. Anſae autem affixae exterius in ſuperiora ora, vt tolli poſſent et portari. — 376. 7. ὄφρα οἱ θεῶν δυσαίατ' ἀγῶνα, vt conſeſſum deorum ipſi ſponte ingrederentur, ἠδ' αὖτις πρὸς δῶμα νεοίατο. Cogitandum eſt de ſpecie et proſpectu Olympi, qualis apud Homerum eſt: cf. Excurſ. VIII ad Il. A. p. 189. Praeter magnum illud atrium Iouis, quod excipit deos ſeu conſultantes ſeu epulantes, δῶμα, adiacent οἶκοι, δόμοι, δώματα, μέγαρα, diis ſingulis exſtructa, vt h. l. δόμος Vulcani vſ. 369. Cum tripodes redeant πρὸς δῶμα Vulcani, neceſſe eſt θεῖον ἀγῶνα, conſeſſum deorum eſſe h. l. in magno illo atrio Iouis, quod Vulcanus operibus ſuis exornat; vnde ea in domum Vulcani reportantur. — 378. οἱ δ' ἤτοι τόσσον μὲν ἔχον τέλος, οὔατα δ' οὔπω προσέκειτο, niſi quod anſae adiungendae erant

ἄφρ' ὄγε ταῦτα πονεῖτο ἰδυίῃσι πραπίδεσσι,
τόφρα οἱ ἐγγύθεν ἦλθε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα.
τὴν δὲ ἴδε προμολεῦσα Χάρις λιπαροκρήδεμνος
καλή, τὴν ὤπυιε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τίπτε, Θέτις ταναίπεπλος, ἱκάνεις ἡμέτερον δῶ,
αἰδοίη τε φίλη τε; πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις·
ἀλλ' ἕπεο προτέρω, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω.
Ὡς ἄρα φωνήσασα, πρόσω ἄγε δῖα θεάων·
τὴν μὲν ἔπειτα καθεῖσεν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
καλοῦ, δαιδαλέου, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦε·
κέκλετο δ' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην, εἶπέ τε μῦθον·

380 ΠΟΝΕΙΤΟ ΓΙΔΤΙΗΙΣΙ vulg. ταῦτ' ἐπονεῖτο.
381 ΤΟΦΡΑ ΓΟΙ 382 ΤΗΝ ΔΕ ΓΙΔΕ 384. ΑΡΑ ΓΟΙ ΦΤ ΧΕΙΡΙ ΓΕΠΟΣ 385 Vulg. Θέτι ταναίπεπλε 389 ΑΡΓΤΡΟΓΗΛΟΤ 390 Vulg. ἦεν. 391 ΓΕΙΠΕ

clauis, quos δεσμοὺς appellat. τόσσον — οὔατα δὲ — h. e. ἐπὶ τόσον, ἐφ' ὅσον τὰ οὔατα μὴ προσέκειτο, hoc antiquo more extulit per δὲ, οὔατα δ' οὔπω προσέκειτο. — 382. τὴν δὲ ἴδε προμολοῦσα Charis, ex atrio domus prospiciens et procurrens venientem deam amanter excipit. Charis Vulcano nupta; ingenioso mytho. Quae enim potest esse artis gratia, qua placeat, nisi venustas adsit. — 387. ἵνα τοι παραθῶ ξείνια, epulas, quibus hospes excipitur, lotus antea et vnctus. — 389. ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου sellas putabis fuisse aureas, vt Ξ, 238. 9. argenteis clauis insignitas: miro ornatu! Pro dignitatis autem gradu altiores fuisse sellas nota res est, vnde scabella subiecta pedibus. cf. Σ, 240.

391—467. Charis induxerat Thetidem intra domum seu atrium, cui vicina esse debet officina Vulcani, ita vt ab eo Charitis

Ἥφαιστε, πρόμολ' ὧδε, Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει.
τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις·
Ἦ ῥά νύ μοι δεινή τε καὶ αἰδοίη θεὸς ἔνδον,
ἣ μ' ἐσάωσ', ὅτε μ' ἄλγος ἀφίκετο τῆλε πεσόντα
μητρὸς ἐμῆς ἰότητι κυνώπιδος, ἣ μ' ἐθέλησε
κρύψαι χωλὸν ἐόντα· τότ' ἂν πάθον ἄλγεα θυμῷ,
εἰ μή μ' Εὐρυνόμη τε, Θέτις θ' ὑπεδέξατο κόλπῳ,
Εὐρυνόμη θυγάτηρ ἀψορρόου Ὠκεανοῖο.
τῇσι πάρ' εἰνάετες χάλκευον δαίδαλα πολλά,
πόρπας τε, γναμπτάς θ' ἕλικας, κάλυκάς τε, καὶ ὅρ-
ἐν σπῇ γλαφυρῷ· περὶ δὲ ῥόος Ὠκεανοῖο [μους,

396 Vulg. ἐθέλεσκε

vox exaudiri poſſet; itaque reſpondet intra officinam opere adhuc occupatus. Eſt autem hic rerum narratarum ordo: Vulcanus euocatus a Charite, audito Thetidis nomine, beneficia ab ea accepta gratus memorat; tum vſ. 410 adornat ſe, vt in conſpectum deae honeſte ac decenter venire poſſit. Tum vſ. 423 ex officina prodit, Thetidis poſtulata audit ſibi ab ea expoſita; ipſe vſ. 462 ſe paratum ad arma Achilli fabricanda oſtendit, et ad opus faciendum protinus ſe accingit.

395. Ingenioſe poeta mytho antiquo in rem ſuam vtitur, quo permotus Vulcanus prona ſit voluntate ad praeclara illa et memorabilia Achillis arma fabricanda; non enim vulgaris illa operae erant. De mytho ipſo v. Obſſ. — 397. τότ' ἂν πάθον. ex tam gravi lapſu fieri non potuiſſet, quin corpus ſugillatum et male affectum haberet. — 400. Vulcanus ſtatim puer fabrilia tractat et opera leuioris artis perficit. v. Obſſ. — 402. ἐν σπῇ γλαφυρῷ. In fundo maris puta eſſe ſpecus, non aliter ac in littorum rupibus, quos Nereides et Oceanides inhabitant; de his ad opiniones populares figmentis poeta-

Digitized by

ἀΦρῷ μορμύρων ξέεν ἄσπετος· οὐδέ τις ἄλλος
ἤδεεν οὔτε θεῶν, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων,
ἀλλὰ Θέτις τε, καὶ Εὐρυνόμη ἴσαν, αἵ μ' ἐσάωσαν. 405
ἦ νῦν ἡμέτερον δόμον ἵκει· τῷ με μάλα χρεὼ
πάντα Θέτι καλλιπλοκάμῳ ζωάγρια τίνειν.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν οἱ παράθες ξεινήϊα καλὰ,
ὄφρ' ἂν ἐγὼ Φύσας ἀποθείομαι ὅπλα τε πάντα.
Ἦ, καὶ ἀπ' ἀκμοθέτοιο πέλωρ αἴητον ἀνέστη 410
χωλεύων, ὑπὸ δὲ κνῆμαι ἐρώοντο ἀραιαί.
Φύσας μέν ῥ' ἀπάνευθε τίθει πυρὸς, ὅπλα τε πάντα
λάρνακ' ἐς ἀργυρέην συλλέξατο, τοῖς ἐπονεῖτο·
σπόγγῳ δ' ἀμΦὶ πρόσωπα καὶ ἄμΦω χεῖρ' ἀπομόργνυ,
αὐχένα τε στιβαρὸν, καὶ στήθεα λαχνήεντα· 415
δῦ δὲ χιτῶν'· ἕλε δὲ σκῆπτρον παχύ· βῆ δὲ θύραζε
χωλεύων· ὑπὸ δ' ἀμΦίπολοι ἐρώοντο ἄνακτι,

404 ΓΗΙΔΕΕ 405 Vulg. ἔσαν ΓΙΣΑΝ 406 Vulg. ἥκει. 408 ΓΟΙ 411 ΡΩΟΝΤΟ ΓΑΡΑΙΑΙ 417 ΡΩΟΝΤΟ ΓΑΝΑΚΤΙ

rum v. ad Virgil. Ge. IV, Excurſ. III. in vno ex his ſpecubus latuit Vulcanus; *circumfluit Oceanus:* ergo h. l. Thetis et Eurynome in Oceano ſedes habent. At in Iliade Thetidis et patris Nerei regia erat in fundo ἁλὸς, θαλάσσης, tanquam parte maris Aegaei, ex aduerſo Troiae: A, 357. 8. Σ, 36. 140. — 407. ζωάγρια τίνειν, praemia, hoc eſt, gratiam pro vita ſervata referendam. v. Obſſ.

410. πέλωρ αἴητον, portentum immane, h. e. deus portentoſae ſtaturae, ingenti corporis magnitudine: nec mirum, cum illud duro fabrili opere exercitum eſſet. De verbis v. Obſſ. — 411. ὑπὸ δὲ κνῆμαι crura ex claudicatione infirma movebant ſe grauiter. ὑπερρώοντο αἱ κνῆμαι, ὑπ' αὐτῷ. — 417. ὑπὸ δ' ἀμΦίπολοι ἐρώοντο ἄνακτι. ὑπερρώοντο

χρύσειαι, ζωῇσι νεήνισιν εἰοικυῖαι,
τῇς ἐν μὲν νόος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν, ἐν δὲ καὶ αὐδὴ,
καὶ σθένος, ἀθανάτων δὲ θεῶν ἄπο ἔργα ἴσασιν. 420
αἱ μὲν ὕπαιθα ἄνακτος ἐπείπνυον· αὐτὰρ ὁ ἔρρων,
πλησίον, ἔνθα Θέτις περ, ἐπὶ θρόνου ἷζε φαεινοῦ,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·

Τίπτε, Θέτις τανύπεπλος, ἱκάνεις ἡμέτερον δῶ,
αἰδοίη τε, φίλη τε; πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις. 425
αὖδα ὅ τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,

418 ΝΕΗΝΙΣΙ ΓΕΙΓΟΙΚΤΙΑΙ 420 ΑΠΟ ΓΕΡ-
ΓΑ ΓΙΣΑΣΙ. 421 ΗΤΠΑΙΘΑ ΓΑΝΑΚΤΟΣ —
ΗΟ ΓΕΡΡΩΝ 423 ΕΝ Τ ΑΡΑ ΓΟΙ ΦΤ ΧΕΙ-
ΡΙ ΓΕΠΟΣ 424 Vulg. Θέτι τανύπεπλε.

ὑπ' αὐτῷ, mouebant ſe, incedebant, ſubeundo, ſuſtentando eius brachia et humeros. In his puellis poeta miraculum in prodigium auxit, cum eſſent Vulcani arte factae ex auro, tanquam mouentes ſe et ad res agendas idoneae: ducta haec eſſe ex antiquo loquendi et res notionesque de iis declarandi more, expoſitum eſt in Obſſ. — 418. 9. 420. εἰοικυῖαι νεήνισι ζωῇσι, τῇς (αἷς) ἔνεστι νοῦς καὶ αὐδὴ, καὶ σθένος καὶ τὸ ἐργάζεσθαι ἔργα σοφά. vt ſaepe legimus captivas et ſeruas melioris conditionis, muliebria opera edoctas, haud dubie ipſo habitu cultuque corporis conſpicuas. θεῶν ἄπο ἔργα ἴσασιν, ex antiquo more, quem toties vidimus, omnem ingenii corporisque facultatem et praeſtantiam ad beneficium dei alicuius referendi itaque et ſagacitatem in texendo, acu pingendo, veſtes parando, et ſic porro. ἔργα abſolute; alias, ἔργα γυναικῶν. — 421. Illae operam praeſtabant, miniſtrabant, ſubiiciendo ſe ei, brachiis ſuis eum ſuſtentando. At ille ἔρρων, incedens. v. Obſſ.

424—461. Rogatu Vulcani, Thetis vſ. 428 ſq. aerumnas ſuas, tum 456 filii fata, enarrat, ſatis copio-

Digitized by Google

εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστί.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Θέτις καταδακρυχέουσα·
Ἥφαιστ', ἦ ἄρα δή τις, ὅσαι θεαὶ εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
τοσσάδ' ἐνὶ Φρεσὶν ἧσιν ἀνέσχετο κήδεα λυγρά,
ὅσσ' ἐμοὶ ἐκ πασέων Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν;
ἐκ μέν μ' ἀλλάων ἁλιάων ἀνδρὶ δάμασσεν,
Αἰακίδῃ Πηλῆϊ, καὶ ἔτλην ἀνέρος εὐνήν,
πολλὰ μάλ' οὐκ ἐθέλουσα. ὁ μὲν δὴ γήραϊ λυγρῷ
κεῖται ἐνὶ μεγάροις ἀρημένος. ἄλλα δέ μοι νῦν.
υἱὸν ἐπεί μοι δῶκε γενέσθαι τε, τραφέμεν τε,
ἔξοχον ἡρώων, ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος·
τὸν μὲν ἐγὼ, θρέψασα, φυτὸν ὡς γουνῷ ἀλωῆς,
νηυσὶν ἔπι προέηκα κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω,

430 ΦΡΕΣΙ ΓΗΙΣΙ 437 ΕΡΝΕΙ ΓΙΣΟΣ 438
Bentl. φυτον ϝως 439 ΚΟΡΩΝΙΣΙ ΓΙΛΙΟΝ vulg.
νηυσὶν ἐπιπροέηκα

se, vt Vulcanum rerum, quae extra officinam gererentur, valde ignarum esse illa credidisse videri debeat, tandem 457. sua postulata exponit, vt Vulcanus noua ei arma paret.

426. εἰ τετελεσμένον ἐστί. τελεστέον, τὸ δυνάμενον τελεῖσθαι, quod perfici potest. v. sup. ad Ξ, 195. 6. — 432. ἀνδρὶ δάμασσεν, pro elocauit, in coniugium dedit. v. Obss.

434. οὐκ ἐθέλουσα μάλα πολλὰ, πολύ, *plurimum renuens:* vnde subnatae fabulae de Thetide in varias se mutante formas, ne Peleus ea potiri posset; iam in Pindaro Nem. IV, 101 sq. — ὁ μὲν δὴ γήραϊ λυγρῷ κεῖται ἀρημένος. sane non tum, cum Thetis ei nuberet, sed quod dolet dea, quae non senescebat, esse putes quod ille consenuit. ἀρημένος confectus senio. v. Obss. — 435. ἄλλα δέ μοι νῦν refer ad vs. 431 ἄλγεα δῶκε. —

437—443. cf. sup. 56 — 62.

Τρωσὶ μαχησόμενον· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις 440
οἴκαδε νοστήσαντα, δόμον Πηλήϊον εἴσω.
ὄφρα δέ μοι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος Ἠελίοιο,
ἄχνυται, οὐδέ τι οἱ δύναμαι χραισμῆσαι ἰοῦσα.
κούρην ἣν ἄρα οἱ γέρας ἔξελον υἷες Ἀχαιῶν,
τὴν αὖψ ἐκ χειρῶν ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων. 445
ἤτοι ὁ τῆς ἀχέων, Φρένας ἔφθιεν· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Τρῶες ἐπὶ πρύμνῃσιν ἐείλεον, οὐδὲ θύραζε
εἴων ἐξιέναι· τὸν δὲ λίσσοντο γέροντες
Ἀργείων, καὶ πολλὰ περικλυτὰ δῶρ' ὀνόμαζον.
ἔνθ' αὐτὸς μὲν ἔπειτ' ἠναίνετο λοιγὸν ἀμῦναι· 450
αὐτὰρ ὁ Πάτροκλον περὶ μὲν τὰ ἃ τεύχεα ἔσσε,
πέμπε δέ μιν πόλεμόνδε, πολὺν δ' ἅμα λαὸν ὄπασσε.
πᾶν δ' ἦμαρ μάρναντο περὶ Σκαιῇσι πύλῃσι·
καί νύ κεν αὐτῆμαρ πόλιν ἔπραθον, εἰ μὴ Ἀπόλλων,
πολλὰ κακὰ ῥέξαντα, Μενοιτίου ἄλκιμον υἱόν, 455
ἔκταν' ἐνὶ προμάχοισι, καὶ Ἕκτορι κῦδος ἔδωκε.

441 FOIKAΔE 443 TI FOI 444 APA FOI 447 EFEIΛEON 450 Vulg. ἠνήνατο 451 TA FA TETXEA FEΣΣE

444—456. Habes brevem repetitionem totius argumenti Iliadis ad hunc vsque diem; inprimis si adieceris alteram narrationem Achillis ad Thetidem matrem Il. A, 366 sq.

446. ὁ τῆς (ἕνεκα) ἀχέων, Φρένας ἔφθισν *de moerore*, quo conficimur, contabescimus. — αὐτὰρ Ἀχαιοὶ — *intra vallum compulsi* a Troianis, qui noctu ante castra excubabant: Θ, 343. 5 sq. θύραζε ἐξιέναι non *nauibus*, sed *vallo*. — 448. τὸν δὲ λίσσοντο γέροντες. legati, Vlysses, Phoenix cum Aiace Il. I. — 453. περὶ Σκαιῇσι πύλῃσι Π, 653. 712. — 454. ἔνθακεν Π, 698 sq. — 456.

τοὔνεκα νῦν τοὶ σοὶ γούναθ' ἱκάνομαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα
υἱ' ἐμῷ ὠκυμόρῳ δόμεν ἀσπίδα καὶ τρυφάλειαν,
καὶ καλὰς κνημῖδας, ἐπισφυρίοις ἀραρυίας,
καὶ θώρηχ'· ὃ γὰρ ἦν οἱ, ἀπώλεσε πιστὸς ἑταῖρος,
Τρωσὶ δαμείς· ὁ δὲ κεῖται ἐπὶ χθονὶ θυμὸν ἀχεύων.

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις·
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
αἲ γάρ μιν θανάτοιο δυσηχέος ὧδε δυναίμην
νόσφιν ἀποκρύψαι, ὅτε μιν μόρος αἰνὸς ἱκάνοι·
ὡς οἱ τεύχεα καλὰ παρέσσεται, οἷά τις αὖτε
ἀνθρώπων πολέων θαυμάσσεται, ὅς κεν ἴδηται.

Ὡς εἰπὼν, τὴν μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δ' ἐπὶ φύσας·
τὰς δ' ἐς πῦρ ἔτρεψε, κέλευσέ τε ἐργάζεσθαι·
φῦσαι δ' ἐν χοάνοισιν εἰκοσι πᾶσαι ἐφύσων,
παντοίην εὔπρηστον ἀϋτμὴν ἐξανιεῖσαι,

460 ΕΟΙ 466 ΕΟΙ 467 ΚΕ ΓΙΔΗΤΑΙ 468 ΓΕΙΠΩΝ 469 ΚΕΛΕΤΣΕ ΤΕ ΓΕΡΓΑΖΕΣΘΑΙ 470 ΕΓΕΙΚΟΣΙ

Ἀπόλλων — ἔκτανε Patroclum; ſcilicet vertigine ei iniecta, vt vidimus Π, 788 ſq. — 464. θανάτοιο — ἀποκρύψαι. pro vulgari, *a morte liberare, mortem auertere*, v. V. L. — 466. τὶς ἀνθρώπων πολέων iterum, quod vulgo ἕκαστός τις.

468—477. Orditur Vulcanus opus fabrile; tum arma fabricatur.

469. 470—3. Maiora ſolito omnia tribui dei arti, conſentaneum eſt, nec poſtulatur, vt doceat poeta, quomodo ille ſolus XX folles inflauerit. Artis tamen rationem aliquam in follibus parandis et adhibendis iam tum notam fuiſſe apparet; etſi diſerte eam exponere nequeo. Machina admota, non ſolis manibus, folles inflatos collecto vento fuiſſe probabile fit: quandoquidem viginti ſimul in-

ἄλλοτε μὲν σπεύδοντι παρέμμεναι, ἄλλοτε δ' αὖτε,
ὅππως Ἥφαιστός τ' ἐθέλοι καὶ ἔργον ἄνοιτο.
χαλκὸν δ' ἐν πυρὶ βάλλεν ἀτειρέα, κασσίτερόν τε,
καὶ χρυσὸν τιμῆντα, καὶ ἄργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα
ϑῆκεν ἐν ἀκμοϑέτῳ μέγαν ἄκμονα· γέντο δὲ χειρὶ
ῥαιστῆρα κρατερὴν, ἑτέρῃφι δὲ γέντο πυράγρην.

Ποίει δὲ πρώτιστα σάκος μέγα τε, στιβαρόν τε,
πάντοσε δαιδάλλων, περὶ δ' ἄντυγα βάλλε φαεινὴν,

473 ΕΡΓΟΝ 477 Vulg. κρατερὸν

flari poterant. Fuiſſe folles mobiles, ſupra 412 vidimus Φύσας μέν ῥ' ἀπάνευϑε τίϑει. Poterant adeo apponi et amoueri, et quidem plures paucioresue numero, et maiore minoreue impetu ac vi, ſi opus poſceret. ἐνσΦύτων χοάνοισι, *vaſis* ſeu ollis metallo coquendo paratis *ventum admouebant, immittebant, folles*, — εὔπρηστον ἄϋτμὴν, *ventum bene efflatum*, quatenus eius vis temperatur 472. 3. vel afflantem, ſpirantem.

472. ἄλλοτε δ' αὖτε ſcil. παρέμμεναι μὴ σπεύδοντι. viciſſim. v. Obſſ. — 474. χαλκὸν ἐνέβαλλε πυρὶ, proprie ollis, χοάνοις, igni admotis, et quidem, quod res poſtulabat, pluribus ollis ex ordine poſitis, etiam pro metallorum diuerſitate. — 475. incus erat mobilis, vt nunc imponenda eſſet caudici ſeu fulcro, baſi. — 476. 7. εἵλετο, prehendit malleum cum forcipe.

478. Sequitur locus nobiliſſimus de Clipeo Achillis, de cuius inuento, arte, antiquitate, probabilitate, v. disputata in Excurſu ad h. v.

478—481. Clipeus erat materiis, figuris et coloribus variegatus; ora e metallo fulgente eum ambiebat, eaque triplici lamina compacta, ſubter qua circumfluum Oceanum expreſſum fuiſſe, infra 606. 7. declarare videtur. Anſa erat ex argento. Clipei ſuperficies quinque ſeu coriis ſeu laminis altera ſuper alteram inductae, vt tanto

Digitized by Google

τρίπλακα, μαρμαρέην, ἐκ δ' ἀργύρεον τελαμῶνα. 480
πέντε δ' ἄρ' αὐτοῦ ἔσαν σάκεος πτύχες. αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
ποίει δαίδαλα πολλὰ ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.
ἐν μὲν γαῖαν ἔτευξ', ἐν δ' οὐρανὸν, ἐν δὲ θάλασσαν,
Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα, Σελήνην τε πλήθουσαν,

482 ΠΟΛΛΑ ΓΙΔΤΙΗΙΣΙ

maior eſſet clipei firmitas. In ſumma ſuperficie, ex aere puta, erant anaglypha.

Fecit autem Vulcanus primo loco *clipeum*, h. e. cratem, e quinque ſeu laminis ſeu coriis conſtantem, quae πτύχες ſunt, πλάκες, e diuerſis metallis: quod docet locus alter inf. Υ, 270 ſqq. cf. Obſſ. πάντοτε δαιδάλλων, affabre fabricando. itaque etiam oram triplici lamina circumduxit ἄντυγα τρίπλακα, τρισὶ πλαξὶ τετυγμένην, arbitror: ex aere quidem, vnde Φαεινὴν, μαρμαρέην.

480. τελαμῶνα, ἐκ τῆς ἄντυγος, vel ἐκ τοῦ σάκους, quod praeſtat; nam clipeo balteus appendebat humero dextro iniunctus. Cf. Obſſ. — 482. ἐν αὐτῷ, τῷ σάκει, in ſumma eius ſuperficie, ex aerea lamina, fecit multa ſigna affabre efficta. Dixit generatim δαίδαλα, arte fabricata, affabre efficta. Ea autem ſunt ſigna, quae mox commemorantur.

483—489. Expreſſum fuit in clipeo Vniuerſum: terra, caelum, mare. Memorantur inde ſigillatim in caelo Sol, Luna, Sidera. Reliqua a vſ. 490 ad Terram ſpectant; ambit eam vſ. 606 Oceanus. Ars priſca itaque cum poeſi antiqua in eo conueniſſe videtur, quod argumenta ſua a rerum natura exprimenda petiit. Simili enim modo carmina ab ipſis poetis pro antiquiſſimis memorata, a rerum primordiis erant ducta; quae res nota eſſe poteſt vel ex Virgilii Sileno Ecl. VI. Iopa Aen. I, 740 vnde ipſe Virgilius colorem duxit, cum carminum argumenta, quae ſibi deligere vellet, memorat Ge. II, 475. *me vero primum*. Conuenit hoc

ἐν δέ τε τείρεα πάντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται, 485
Πληιάδας θ', Ὑάδας τε, τό τε σθένος Ὠρίωνος,
Ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει·
οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο.

cum miro procudendarum coſmogoniarum ſtudio, quod certa aliqua aetate viguiſſe inter Graecos debet. De ceteris, quae ex his ſequantur, v. Excurſ. de Clipeo.

485. Terram, Caelum, et Mare, et Solem cum Luna et Aſtris ordine naturali haud memorat; θάλασσα mare mediterraneum eſſe credendum eſt. Hemiſphaerium arcticum declarari vſſ. 485 apparet. τείρεα πάντα. antiqua voce, τὰ τείρεα, pro aſtris. Memorabilis autem hic locus 486—490 vsque ad noſtra tempora habitus eſt, quia creditum eſt inde apparere, quae ſidera iam Homeri aetate Ionibus innotuerint: Pleiades, Hyades, Orion, Vrſa maior nunquam occidua; ea — 487 Ἄρκτος quae et Ἅμαξα, *Plauſtrum*, a ſitu ſtellarum huius ſideris, appellata eſſe memoratur. Inter haec tamen nec ſtatui debebat, nulla alia ſidera tum fuiſſe cognita; nam, tanquam poeta, per distributionem et ſigillatim *nonnulla* tantum enumerat, eoque πάντα vſ. 485 reſtringitur; tum non pronuntiari poteſt tam indubitate, ad ea, quibus Homeri vita aſſignatur, haec quoque ſatis tuto referri poſſe. — 488. ἥτ' αὐτοῦ στρέφεται, καὶ' αὐτοῦ τοῦ τόπου, latius tamen eodem caelo, in quo Pleiades, Hyades et Orion verſantur. alioqui eſt probandum: eodem ſemper in loco, nullo motu. porro, ἥ — Ὠρίωνα δοκεύει. ex *aduerſo ſibi poſitum in ſphaera auſtrali*, ἐπ' εὐθείας; *obſeruat* autem eum, tanquam ſuſpectum ſibi, quippe venantem. Tandem 489 οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο, h. non occidit, non ſubter ὁρίζοντα, finitorem, deſcendit, quae perpetua inde ab Homero manſit declaratio occaſus ſiderum, vti et ortus, per

Digitized by Google

Ἐν δὲ δύω ποίησε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων
καλάς· ἐν τῇ μέν ῥα γάμοι τ' ἔσαν, εἰλαπίναι τε·
νύμφας δ' ἐκ θαλάμων, δαΐδων ὑπὸ λαμπομενάων,
ἠγίνεον ἀνὰ ἄστυ· πολὺς δ' ὑμέναιος ὀρώρει·
κοῦροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίνεον, ἐν δ' ἄρα τοῖσιν
αὐλοὶ, Φόρμιγγές τε βοὴν ἔχον· αἱ δὲ γυναῖκες
ἱστάμεναι θαύμαζον ἐπὶ προθύροισιν ἑκάστη.

492 Vulg. ὑπολαμπομενάων. 493 ΑΝΑ ΓΑΣΤΤ 496 ΠΡΟΘΤΡΟΙΣΙ ΓΕΚΑΣΤΗ

ſpeciem ſubmerſionis in Oceano. cf. E, 6.

490—540. Ornatiſſimus locus. Expreſſae erant aere *duae vrbes: altera* 490—508 *pacatis rebus florens, altera ab hoſte obſeſſa.* Pacatum rerum ſtatum declarat ab iis, quae an poeta alicubi ſculpta viderit, recte dubitari poteſt, certe vt poeta carmine reddidit, narrare itaque putandus eſt res ſculptas, non tanquam ſculptas, ſed tanquam viſas, auditas, ſenſu perceptas. Itaque cantus nuptialis cum tibiis et fidibus auditur, altercantur duo, pronuntiant, et ſic porro. Haec ſemel monita eſſe ſatis ſit; poetica omnia ſunt, non plaſticae et ſculptoriae artis. Clipeus eſt poeticus, non ab arte fabrefactus. De quibus v. Excurſ. Admirabilis quoque eſt rerum dilectus, non quem artifex faceret, ſed poeticus, eorum ſcilicet, quae et ſuaviſſima phantaſmata et obiicerent, et poetici ornatus plurimum admitterent: *deductio nouae nuptae* 491—496. *iudicium et cauſſa forenſis* 497—508.

492. *ὑπὸ δαΐδων, μετὰ,* fiebat enim deductio veſperi, a domo ſponſae ad ſponſum. Memoratu dignum, quod *ὑμέναιος* iam tum in vſu fuit; vocabulum de *cantu nuptiali:* 493. et mos, quod inter illum inceſſum erant, qui ſaltabant, et quidem *ſoli,* inter cantum tibiarum et fidium. — 495. *βοὴν ἔχον,* alias *ἐποιοῦντο βοὴν, ἀβώων, ἐφώνευν.*

λαοὶ δ' εἰν ἀγορῇ ἔσαν ἀθρόοι· ἔνθα δὲ νεῖκος
ὠρώρει· δύο δ' ἄνδρες ἐνείκεον εἵνεκα ποινῆς
ἀνδρὸς ἀποφθιμένου· ὁ μὲν εὔχετο, πάντ' ἀποδοῦναι,
δήμῳ πιφαύσκων· ὁ δ' ἀναίνετο, μηδὲν ἑλέσθαι. 500
ἄμφω δ' ἰέσθην ἐπὶ ἴστορι πεῖραρ ἑλέσθαι.

501 ΓΙΕΣΘΗΝ ΕΠΙ ΓΙΣΤΟΡΙ

497—508. Memorabilis locus, qui *iudicii antiquiorum aetatum* formam ante oculos ponit. *Iudicium in foro habitum;* antiquissimo more, in populi coetu, ἐκκλησίᾳ. Seniores e populo sunt iudices. Controuersia erat de pretii solutione pro compensanda caede, altero asseuerante, se iam persoluisse, altero negante se quicquam accepisse. Populo silere iusso consedit Senatus; iussus vterque caussam agere: binis auri talentis in medio positis, seu vt esset sacramentum, seu quod erat illud ipsum pretium, quo satisfieret pro caede. νεῖκος ὠρώρει. non quasi nunc primo *ortum;* sed *agebatur controuersia*, caussa.

498. εἵνεκα ποινῆς ἀνδρὸς ἀποφθιμένου e more priscarum aetatum in iudiciis Φονικῶν· quae primum Athenis instituta fuere. Est itaque hic locus memoratus, vnde pateat, caussas φονικὰς iam ante Draconem in iudicio fuisse actas sed aliter constituto. Soluendum erat proximis agnatis et cognatis pretium pro caeso, maxime tamen in caede haud voluntaria. Res nunc nota ex antiquitate graeca. cf. I, 628 sq. — 499. πάντ' ἀποδοῦναι, pro πᾶσαν ποινήν. vt I, 387 πρίν γ' ἀπὸ πᾶσαν ἐμοὶ δόμεναι θυμαλγέα λώβην. — 500. εὔχετο δήμῳ πιφαύσκων, professus est asseuerando, declarando iis qui aderant. — 501. ἰέσθην ἐπὶ ἴστορι πεῖραρ ἑλέσθαι, finire litem testibus adhibitis. vterque paratus erat ad producendos testes, secundum quos sententia ferri et lis decidi posset. At alii: ἐπὶ ἴστορι, arbitro seu iudice sententiam ferente. v. Obss.

Digitized by Google

λαοὶ δ' ἀμφοτέροισιν ἐπήπυον, ἀμφὶς ἀρωγοί·
κήρυκες δ' ἄρα λαὸν ἐρήτυον· οἱ δὲ γέροντες
εἵατ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοις, ἱερῷ ἐνὶ κύκλῳ·
σκῆπτρα δὲ κηρύκων ἐν χέρσ' ἔχον ἠεροφώνων·
τοῖσιν ἔπειτ' ἤϊσσον, ἀμοιβηδὶς δὲ δίκαζον·
κεῖτο δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι δύο χρυσοῖο τάλαντα,
τῷ δόμεν, ὃς μετὰ τοῖσι δίκην ἰθύντατα εἴπῃ.

506 Vulg. δ' ἐδίκαζον. 508 ΙΘΥΝΤΑΤΑ ΕΙΠΗΙ

502. ἐπήπυον, acclamabant fauendo alterutri. Faciunt adiuncta haec ad rem ἐμφαντικῶς declarandam. — 503. λαὸν ἐρήτυον ſilere iubebant vt B, 96. 97. γέροντες, ſeniores populi, qui pro Senatu erant, etiam pro iudicibus: nam ipſi populi ipſius vices ſuſtinebant; erant autem iudicia antiquiſſimo more populi, non ſingulorum iudicum; niſi his arbitrium delatum eſſet a litigantibus. Videmus itaque h. l. conſeſſum Senum ſeu Senatus populi ſeu vrbis. — 504. ἱερῷ ἐνὶ κύκλῳ, de ipſo conſeſſu accipio, auguſto, venerabili, ſacro. v. Obſſ. — 505. baculum ſeu haſtam dicturi ſumunt, vt hoc ipſo declarent, ſe publice dicturos eſſe venia dicendi impetrata: v. Obſſ. vt ſup. B, 185 Vlyſſes ſumta Agamemnonis haſta ſeu ſceptro mandata ſe a rege accepta dare ſignificabat. praecones ἠερόφωνοι, quorum vox per aerem diditur, et auditur. — 506. τοῖσιν vel vt vulgo accipitur, σὺν οἷς σκήπτροις. vel, vt ſexcenties, pro ἐν τοῖσιν, ἐν αὐτοῖς, ἤϊσσον, ſurrexerunt ad dicendum, et petitor et is, vnde petitur; et alter poſt alterum ἐδίκαζον, cauſſam egerunt. cf. Obſſ. — 507. κεῖτο. duo talenta, quae, vt probabile eſt, ipſam ποινὴν ἀντὶ φόνου conſtituebant, erant a reo apportata, in medio poſita, vt ea auferret is qui cauſſa viciſſet. — 508. ὃς δίκην ἰθύντατα εἴπῃ. qui cauſſam ſuam veriſſime dixiſſet, h. e. edocuiſſet iudices, iuſſa ſe poſtulare. v. Obſſ.

Τὴν δ' ἑτέρην πόλιν ἀμφὶ δύο στρατοὶ εἵατο λαῶν,
τεύχεσι λαμπόμενοι· δίχα δέ σφισιν ἤνδανε βουλὴ,
ἠὲ διαπραθέειν, ἢ ἄνδιχα πάντα δάσασθαι 511
κτῆσιν, ὅσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἔέργει.
οἱ δ' οὔπω πείθοντο, λόχῳ δ' ὑπεθωρήσσοντο.

510 ΣΦΙΣΙ ΗΝΔΑΝΕ 512 ΕΕΡΓΕΙ

509—540. Vrbs obsessa, et quidem a duobus exercitibus. Pro more istorum hominum, in primis poliorceticis rudimentis, exibant oppidani et in insidiis collocati praedabantur obsidentium armenta, vt haberent, vnde ipsi obsidionem tolerarent. Quo conspecto, accurrit agmen obsidentium, et pugnam committit.

Non haec narrata esse, vti sculpta, per se obuium est; narrata sunt, vt poeta rem auditam ante oculos positam mente concipiat et carmine viuide enarret. Obscuratur tamen narratio vsu pronominum parum accurate instituto; et quod δύο στρατοὶ sunt.

510. τεύχεσι λαμπόμενοι bene adiectum, vt sensui oculorum res subiiciatur. δίχα δέ σφισιν, obsidentibus, qui deliberant, vrbe capta, diripere ne vrbem an praedam diuidere consultius futurum sit. Videntur haec nimis otiose interposita esse. Cum igitur sequantur vss. 513 οἱ δ' οὔπω πείθοντο, qui oppidani sunt, videtur conditio esse proposita oppidanis, vt obsidentibus dimidiam bonorum suorum partem tradant, quo facto fore, vt obsidione liberentur, sin recusent, et vltima experiantur, fore vt vrbs diripiatur. Nec tamen oppidani conditionem admiserunt. v. Obss. — 511. 512. πάντα, per appositionem, κτῆσιν, ὅσην. Similis prorsus est pactio ab Hectore proposita inf. X, 114 sq. — 120 ἀλλ' ἄνδιχα πάντα δάσασθαι. — 513. οἱ δ' οὔπω πείθοντο. oppidani. οὐκ ἐπείθοντο, conditionem oblatam non admisere, vt dimidiam bonorum partem hosti traderent. λόχῳ δ' ὑπεθωρήσσοντο. εἰς λόχον. Conuenit cum more veterum in re bellica, vt non

Digitized by Google

τεῖχος μέν ῥ' ἄλοχοί τε φίλαι καὶ νήπια τέκνα
ῥύατ', ἐφεσταότες, μετὰ δ' ἀνέρες, οὓς ἔχε γῆρας. 515
οἱ δ' ἴσαν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
ἄμφω χρυσείω, χρύσεια δὲ εἵματα ἕσθην,
καλὼ καὶ μεγάλω σὺν τεύχεσιν, ὥς τε θεώ περ,
ἀμφὶς ἀριζήλω· λαοὶ δ' ὑπολίζονες ἦσαν.
οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανεν, ὅθι σφίσιν εἶκε λοχῆσαι, 520
ἐν ποταμῷ, ὅθι τ' ἀρδμὸς ἔην πάντεσσι βοτοῖσιν,
ἔνθ' ἄρα τοί γ' ἵζοντ', εἰλυμένοι αἴθοπι χαλκῷ.
τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε δύω σκοποὶ εἵατο λαῶν,

517 ΔΕ ΓΕΙΜΑΤΑ ΓΕΣΘΗΝ 520 ΣΦΙΣΙ ΓΕΙΚΕ 522 lectum ΗΙΖΟΝ ΓΕΙΛΥΜΕΝΟΙ

modo eruptionem facerent obſeſſi, verum et extra vrbem inſidias ſtruerent obſidentibus, inprimis ad pecora, pro praeda abacta, recuperanda et in vrbem abducenda. Obſidentes autem, cum machinas et alias artes oppugnationis ignorarent, id machinabantur, vt vrbem propugnatoribus vacuam occuparent; itaque oppidanis de tutela murorum erat cogitandum vſſ. 514. 515. cf. ſup. Θ, 518 ſq. — 516. οἱ δ' ἴσαν, oppidani ad inſidias ſtruendas egreſſi. Sequentia animum ad anaglyphum aliquod revocare poſſunt; Mars et Pallas auro efficti et, tanquam dii, maiore ſpecie quam mortales; ſunt tamen nec minus poetica; notabiles quoque verſus ſunt ad opinionem de pulcritudine et magnitudine corporum, quibus dii ad humanam naturam adumbrabantur.

520. οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανον — ἔνθ' ἄρα τοίγε ſunt iidem oppidani: vbi venerant ad locum, vbi ipſis viſum erat, inſidias collocare, apud amnem, ad quem obſidentis exercitus pecudes potum duci ſolebant: illi ibi conſederunt, humi, clipeis ſuis tecti, conſtitutis antea duobus ſpeculatoribus. Pecudes ſunt λεῖαι, eaedem, quas hoſtes prae-

Digitized by Google

δέγμενοι, ὁππότε μῆλα ἰδοίατο καὶ ἕλικας βοῦς.
οἱ δὲ τάχα προγένοντο, δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες,
τερπόμενοι σύριγξι· δόλον δ' οὔ τι προνόησαν.
οἱ μὲν τὰ προϊδόντες ἐπέδραμον, ὦκα δ' ἔπειτα
τάμνονθ' ἀμφὶ βοῶν ἀγέλας καὶ πώεα καλὰ
ἀργεννῶν οἰῶν· κτεῖνον δ' ἐπὶ μηλοβοτῆρας.
οἱ δ' ὡς οὖν ἐπύθοντο πολὺν κέλαδον παρὰ βουσίν,
εἰρέων προπάροιθε καθήμενοι, αὐτίκ' ἐφ' ἵππων
βάντες ἀερσιπόδων μετεκίαθον· αἶψα δ' ἵκοντο.
στησάμενοι δὲ μάχοντο μάχην ποταμοῖο παρ' ὄχθας,
βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
ἐν δ' Ἔρις, ἐν δὲ Κυδοιμὸς ὁμίλεον, ἐν δ' ὀλοὴ Κήρ,
ἄλλον ζωὸν ἔχουσα νεούτατον, ἄλλον ἄουτον,
ἄλλον τεθνειῶτα κατὰ μόθον ἕλκε ποδοῖϊν.

524 ΜΗΛΑ ΓΙΔΟΙΑΤΟ De ϝελικας v. Exc. de digammo. 527 ΠΡΟΓΙΔΟΝΤΕΣ 529 ΓΙΩΝ 531 ΓΕΙΡΑΩΝ vulg. ἰρέων et ἰρέων. 533 Vulg. δ' ἐμάχοντο. 535 ολοϝη

dati vicina abegerant. — 525. οἱ δὲ (ſc. μῆλα καὶ βόες) τάχα προγένοντο, παρεγένοντο. Tum vſ. 527 οἱ μὲν τὰ προϊδόντες ſunt oppidani in inſidiis ſedentes; ii ſtatim ἀμφιετάμνοντο, ἀπετάμνοντο, armenta et pecora, vndique includendo, quo minus fugae locus eſſet, iisque potiti in vrbem egerunt. — 529. κτεῖνον δ' ἐπὶ μηλοβοτῆρας, vel ἐπὶ praeterea, vel ἐπ' αὐτοῖς καθεστηκότας, ἐπ' αὐτοῖς ὄντας. — 530. οἱ δ' ὡς οὖν ἐπύθοντο. iam hi ſunt obſidentes, et quidem excubantes ante caſtra, in quibus exercitus verſabatur in foro, loco publico, ἐν ἀγορᾷ, in qua concio habebatur. Excubias agentes etiam ante caſtra Achiuorum vidimus K, 180. εἴρα vel ἴρα eſt locus concionis, et ipſe coetus. v. Obſſ.

535 — 538. Poeticum

εἵμα δ' ἔχ' ἀμφ' ὤμοισι δαφοινεὸν αἵματι φωτῶν·
ὠμίλευν δ', ὥστε ζωοὶ βροτοὶ, ἠδ' ἐμάχοντο,
νεκρούς τ' ἀλλήλων ἕρυον κατατεθνειῶτας. 540
Ἐν δὲ τίθει νειὸν μαλακὴν, πίειραν ἄρουραν,

538 ΕΙΜΑ 540 ΕΡΥΟΝ 541 Vulg. ἐν δ' ἐτίθει

phantaſma, quo declaratur, alios vulnerari inter pugnandum, alios occidi. Pugna et Caedes in perſonas mutatae ſunt: Ἔρις et Κυδοιμὸς ipſe tumultus pugnando contendentium inter ſe; inprimis Κὴρ, Mors fatalis, ſaeuit, alium iam vulnerauit, arripit alterum ἄουτον, vt eum vulneret, alium iam caeſum abstrahit, vt ſolent corpora abstrahi ad ſpolia legenda. Accedunt tamen et haec propius ad argumentum anaglyphi conſtituendum. Ita in arca Cypſeli ad pugnam inter Aiacem et Hectorem declarandam expreſſa eſt ſtans inter vtrumque Ἔρις, tum Φόβος, Κήρ. Sunt haec inter ea, in quibus ars plaſtica antiquior plura audebat, quam arti natura rerum conceſſit; voluit illa reddere ea, quae mera phantaſmata ſunt, ſermone antiquo et oratione poetica feliciter exprimi ſolita, cum abstracta in perſonas mutata ſint; eadem ab arte expreſſa, allegorica ſunt, quae rebus ex vera natura adumbratis vix bene interponuntur et admiſcentur: nam pugnantibus addita femina ad oculorum ſenſum nihil aliud erit quam femina pugnans; nec niſi nomine adſcripto aſſequi licet, eſſe deam Discordiam.

539. ὠμίλευν, ἐμάχοντο, οἱ στησάμενοι vſ. 533. 534. — 540. et corpora caeſorum mutuo abstrahunt, vt ea ſpolient.

541 — 573. Sequuntur argumenta iucundiora, inter ſe cognata; aratio, meſſis, vindemia; putes tria anni tempora adumbrari. Tum ſubiiciuntur paſcua primo armentorum, tum ouium 574 — 589. priora illa georgici erant argumenti, haec vitae paſtoralis.

541. νειὸν μαλακὴν, agrum noualem, molli ſolo. τρίπολον, trina aratione ver-

εὐρεῖαν, τρίπολον· πολλοὶ δ' ἀροτῆρες ἐν αὐτῇ
ζεύγεα δινεύοντες ἐλάστρεον ἔνθα καὶ ἔνθα.
οἱ δ' ὁπότε στρέψαντες ἵκοιατο τέλσον ἀρούρης,
τοῖσι δ' ἔπειτ' ἐν χερσὶ δέπας μελιηδέος οἴνου
δόσκεν ἀνὴρ ἐπιών· τοὶ δὲ στρέψασκον ἀν' ὄγμους,
ἱέμενοι νειοῖο βαθείης τέλσον ἱκέσθαι.
ἡ δὲ μελαίνετ' ὄπισθεν, ἀρηρομένῃ δὲ ἐῴκει,

545 ΜΕΛΙΓΗΔΕΟΣ FOINOT v. Obſſ. 547 FIEMENOI 548 ΔΕ ΓΕΓΩΙΚΕΙ

ſam. cf. Ge. I, 47. — 544. οἱ δὲ, ὁπότε ἵκοιντο ἐπὶ τέλσον, τέρμα ἀρούρης, ſulco ducto. — 546. ἀν' ὄγμους, ſecundum ſeries iugorum, κατὰ τάξεις, cum plures eſſent aratores, et iuga. vulgo, per ſulcos accipiunt. v. Obſſ. — 548. 9. agri ſuperficies auro adumbrata erat, a tergo tamen arantium nigricabat; h. e. fuſco colore aurum inductum erat. Hic ſane videtur poeta iterum opus fabrile ex metallo ante oculos habere, tincto per aliud metallum fuſura aliqua cum auro mixtum, forte opus encauſtum aliquod ex aere mixto. Simili modo licet coniectare de ſeqq. quando 562 μέλανες βότρυες, 564 κυανέη πάτεος, memorantur. Poteſt tamen acumen noſtrum perperam in his ſe exercere; et non improbabile videri poteſt, poetam haec narrare, non quomodo ars ea effecerit aut efficere potuerit, ſed qua ſpecie res ipſae extra opus in ipſa rerum natura ſe offerunt: et eſſe phantaſmata mere poetica. Minorem difficultatem ad cogitationem de ipſa arte habent admixtae ex argento et caſſitero partes et figurae. In miracula operis diuini refert ſulcos nigricantes Plinius XVII, 5. — *terram teneram, quae vocatur pulla; erit igitur haec optima et operi et ſatis, — illa poſt vomerem niteſcens; qualem fons ingeniorum Homerus in armis a deo caelatum dixit, addiditque miraculum nigreſcentis, quamuis ſe-*

χρυσείη περ ἐοῦσα· τὸ δὴ περὶ θαῦμα τέτυκτο.
Ἐν δὲ τίθει τέμενος βαθυλήϊον· ἔνθα δ' ἔριθοι
ἤμων, ὀξείας δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες·
δράγματα δ' ἄλλα μετ' ὄγμον ἐπήτριμα πίπτον ἔραζε,
ἄλλα δ' ἀμαλλοδετῆρες ἐν ἑλλεδανοῖσι δέοντο.
τρεῖς δ' ἄρ' ἀμαλλοδετῆρες ἐφέστασαν· αὐτὰρ ὄπισθε
παῖδες δραγμεύοντες, ἐν ἀγκαλίδεσσι φέροντες,
ἀσπερχὲς πάρεχον· βασιλεὺς δ' ἐν τοῖσι σιωπῇ
σκῆπτρον ἔχων ἑστήκει ἐπ' ὄγμου γηθόσυνος κῆρ.
κήρυκες δ' ἀπάνευθεν ὑπὸ δρυῒ δαῖτα πένοντο·
βοῦν δ' ἱερεύσαντες μέγαν, ἄμφεπον· αἱ δὲ γυναῖκες

549 Vulg. θαῦμ' ἐτέτυκτο. 550 et 561 Vulg. ἐν δ' ἐτίθει

ret in auro. (alii, ex auro.) — 549. περὶ vel πέρι, περισσῶς, admodum.

550—560. Meſſis; argumentum et arti et poeticae facultati egregie accommodatum. ἔριθοι ſunt, qui opus faciunt, ſeu mercenarii, ſeu famuli. v. Obſſ.

552. Dum culmi falce ſecantur, manipuli alii quidem ſerie, qua reciſi fuerant deinceps, ἐπήτριμα, συνεχῆ καὶ πυκνά, cadebant in ſolum, alii autem faſciculis colligabantur; nam plura δράγματα colliguntur in ἄμαλλαν, *Garben*, et obligantur. — 553. ἐν ἑλλεδανοῖσι, σὺν δεσμοῖς. v. Obſſ. — 555. δραγμεύοντες, qui culmos demeſſos manipulatim colligunt et collectos porrigunt iis, qui ἄμαλλαν, faſciculum, vinciunt. — 556. βασιλεὺς, herus, ἄναξ, adſtabat ad eam ſeriem metentium. — 558. κήρυκες officia principum virorum et publica et domeſtica obibant. — 559. βοῦν ἱερεύσαντες, ſimpliciter de mactatione, vt notum eſt; nulla vero pecus mactabatur, cuius primitiae non diis conſecrarentur; ita vtraque res ad vnam notionem redibat; vt in Odyſſea

δεῖπνον ἐρίθοισι, λευκὴ ἄλφιτα πολλὰ πάλυνον. 560
Ἐν δὲ τίθει σταφυλῇσι μέγα βρίθουσαν ἀλωὴν,
καλὴν, χρυσείην, μέλανες δ' ἀνὰ βότρυες ἦσαν·
ἑστήκει δὲ κάμαξι διαμπερὲς ἀργυρέῃσιν.
ἀμφὶ δὲ, κυανέην κάπετον, περὶ δ' ἕρκος ἔλασσε
κασσιτέρου· μία δ' οἴη ἀταρπιτὸς ἦεν ἐπ' αὐτὴν, 565
τῇ νίσσοντο Φορῆες, ὅτε τρυγόωεν ἀλωήν.
παρθενικαὶ δὲ καὶ ἠίθεοι, ἀταλὰ φρονέοντες,
πλεκτοῖς ἐν ταλάροισι φέρον μελιηδέα καρπόν.

568 ΜΕΛΙΓΗΔΕΑ

locis pluribus. — 560. λεύκ' ἄλφιτα πολλὰ πάλυνον, ſcil. ἐπ' αὐτοῦ, τοῦ δείπνου, carnibus apponendis; nam caro aſſa farina aſperſa tanquam cruſtam induebat. Alibi quoque vt Od. Ξ, 76. 77. Non aptum eſſet voc. παλύνειν, ſi intelligere vellemus paratum farina potum, vt ſup. Λ, 630. nam hoc ἐνέμασσον, ἐνέμισγον ἄλφιτα ὕδατι eſſet.

561 — 572. Vindemia. Mirum eſt, quod in hac potiſſimum diuerſorum colorum ſit mentio, et quod tam diuerſis coloribus eſt diſtincta ac variata. ἀλωὴ, vinea in plano h. l. βρίθουσα σταφυλῇσι, dicta eſt pro vitibus; erant ἄμπελοι, vites, βρίθουσαι σταφυλαῖς, βότρυσι. ἑστήκει δὲ ἡ ἀλωὴ, h. e. αἱ ἄμπελοι ἑστήκεισαν, ἦσαν, (ἀνὰ) κάμαξιν. Ipſa vinea, cum vitibus, ex auro facta, vuae autem purpureae, pali quibus alligantur, argentei, foſſa caerulea, et ſeptum e ſtanno. Si vere notio artis et operis ſimilis obuerſata eſt poetae animo: nae vixit ille ea aetate, qua metallorum tractandorum ratio eſſe debuit admodum elaborata. v. Excurſ. de clipeo.

566. ὅτε τρυγόωεν τὰς βότρυας. — 567. pueri ἀταλὰ φρονέοντες, ἀπαλοὶ, ἁβροὶ aetate.

Digitized by Google

τοῖσιν δ' ἐν μέσσοισι παὶς Φόρμιγγι λιγείῃ
ἱμερόεν κιθάριζε, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδε
λεπταλέῃ Φωνῇ· τοὶ δὲ ῥήσσοντες ἀμαρτῇ
μολπῇ τ' ἰϋγμῷ τε, ποσὶ σκαίροντες ἕποντο.
Ἐν δ' ἀγέλην ποίησε βοῶν ἐρίθοκεραιέων·
αἱ δὲ βόες χρυσοῖο τετεύχατο, κασσιτέρου τε,

571 Vulg. ὁμαρτῇ

569—572. Suaue phantaſma, poeticum vtique; puer ſtans in medio ſaltantium: Qui tamen illi ſunt? aliine ac diuerſi ab iis qui vuas ferunt caniſtris? eſt ergo alius temporis articulus, vindemia iam facta. At eſt τοῖσι δ' ἐν μέσσοισι. Videntur ergo eſſe iidem vindemiantes: incedunt illi ac geſtant calathos, in capite puta, factis ad numeros greſſibus; σκαίροντες ἕποντο, puero quaſi chorago antecedente et ducente chorum incedentium. Suauior ſic rerum adſpectus; ſicque acceperat quoque Philoſtratus l. c. παρθένοι τε γὰρ καὶ ἠίθεοι εὔιον καὶ βακχικὸν ἐν ῥυθμῷ βαίνουσιν, ἐμβιβόντος αὐτοῖς τὸν ῥυθμὸν ἑτέρου.

570. ὁ παῖς ἱμερόεν κιθάριζε, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδε. Sunt plures iungendi et interpretandi modi; ſequamur grammaticum, eumque elegantiorem, ipſe puer ἄειδε καλὸν, ὑπὸ λίνον. ὑπῇδε τῷ λίνῳ, fidibus accinuit, voce ſeu ſubmiſſa, ſeu molli ac ſuauiore.

571. 2. τοὶ δὲ ἕποντο, ῥήσσοντες ὁμαρτῇ, σὺν μολπῇ τ' ἰϋγμῷ τε, σκαίροντες πόδεσσι. ῥήσσοντες ſcil. τὸ πέδον, τὴν γῆν, σὺν ποσί. pulſantes, quatientes pede terram.

573—586. Armentorum paſcua; variatum argumentum per leones ea aggreſſos. Etiam in hac area colorum ratio habita eſt, plus quam in ſuperioribus; boves auro et caſſitero efficti, fului, et candidi an nigri? nam quis κασσίτερος fuerit,

μυκηθμῷ δ' ἀπὸ κόπρου ἐπεσσεύοντο νομόνδε
παὶρ ποταμὸν κελάδοντα, παρὰ ῥοδανὸν δονακῆα.
χρύσειοι δὲ νομῆες ἅμ' ἑστιχόωντο βόεσσι
τέσσαρες, ἐννέα δέ σφι κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
σμερδαλέω δὲ λέοντε δύ' ἐν πρώτῃσι βόεσσι
ταῦρον ἐρύγμηλον ἐχέτην· ὁ δὲ, μακρὰ μεμυκὼς
ἕλκετο· τοὺς δὲ κύνες μετεκίαθον, ἠδ' αἰζηοί.
τὼ μὲν ἀναρρήξαντε βοὸς μεγάλοιο βοείην,
ἔγκατα καὶ μέλαν αἷμα λαφύσσετον· οἱ δὲ νομῆες
αὖτως ἐνδίεσαν, ταχέας κύνας ὀτρύνοντες.
οἱ δ' ἤτοι δακέειν μὲν ἀπετρωπῶντο λεόντων,
ἱσταμένοι δὲ μάλ' ἐγγὺς ὑλάκτεον, ἔκ τ' ἀλέοντο.

576 Vulg. περὶ. legendum διὰ ῥοδανὸν δονακῆα per arundinetum mobile. 581 Vulg. τὸν

ignoramus; ex auro paſtores.

575. ἀπὸ κόπρου. *e ſtabulo*. v. Obſſ. ἐπεσσεύοντο, cum dilectu poſitum, ad naturam pecudum paſcua nota petentium. — 576. παρὰ ῥοδανὸν δονακῆα. paſcua erant ad amnem; et quidem *ad eam amnis partem, qua* inundata ripa aquis *arundinetum enatum erat;* hoc arundinetum, δονακῆα, dixit *mobile, vento quaſſatum*. an vero ῥοδανὸν hanc notionem habeat, videndum eſt in Obſſ. vbi et de δονακεὺς, male pro adiectiuo vulgo habito dicta vide. — 578. πόδας ἀργοὶ, ταχύποδες. — 580. ταῦρον ἐρύγμηλον *mugientem*. v. Obſſ. — 584. οἱ δὲ νομῆες αὖτως ἐνδίεσαν. ἐνδίωπον, *nec tamen aliquid efficiebant;* non enim prope accedere audebant nec ipſi nec canes. — 585. ἀπετρωπῶντο λεόντων (ὥστε μὴ) δακέειν αὐτούς. refugiebant, detrectabant, morſu appetere leones.

Ἐν δὲ νομὸν ποίησε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
ἐν καλῇ βήσσῃ μέγαν οἰῶν ἀργεννάων,
σταθμούς τε, κλισίας τε κατηρεφέας, ἰδὲ σηκούς.
Ἐν δὲ χορὸν ποίκιλλε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
τῷ ἴκελον, οἷόν ποτ' ἐνὶ Κνωσσῷ εὐρείῃ
Δαίδαλος ἤσκησε καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδνῃ.
ἔνθα μὲν ἠίθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
ὠρχεῦντ', ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχοντες·
τῶν δ' αἱ μὲν λεπτὰς ὀθόνας ἔχον, οἱ δὲ χιτῶνας

588 οιϝων 591 ΓΙΚΕΛΟΝ

587—9. Paſcua ouium ſed cum ſtabulis et tuguriis et caulibus.

590—605. *Chorum* ſ. choricam ſaltationem expreſſerat Vulcanus, quem poeta deſcripſit, qualem ſibi aliquis fingere poteſt animo, non qualem ars poteſt exprimere. Attamen materiem et colorem ille memorat, enſes ex auro, balteis argenteis ſuſpenſos. — 591. Τῷ ἴκελον. Extabat ergo in Creta exemplum ſimilis operis, cuius auctor Daedalus ferebatur. Forte inde argumentum habet ſingulare aliquid, quod Creticum morem referret; eſt enim ſaltationis genus inſolens: quae obſeruatio ad criſin huius loci tenenda eſt. — 592. ἤσκησε. vocabulo proprio artis, ἀσκεῖν, elaborare, vt iam vidimus Γ, 388. — 593. ἔνθα μὲν — in hac chorea efficti erant a Vulcano ſaltantes; non enim haec ad Daedalum ſpectant. — ἀλφεσίβοιαι, amabiles *quae ad amorem ſui allicerent*; hoc ex priſco more redditum: *quae procos nanciſcerentur*, a quibus emebantur a parentibus. In ſeriore aetate alio more nominantur puellae quae dotem afferunt, vbi declarandae ſunt ingenuae, nobiles, patrimae et matrimae.

595. Quae ſequuntur ad

εἵατ' ἐϋνήτους, ἦκα στίλβοντας ἐλαίῳ·
καί ῥ' αἱ μὲν καλὰς στεφάνας ἔχον, οἱ δὲ μαχαίρας
εἶχον χρυσείας ἐξ ἀργυρέων τελαμώνων.
οἱ δ' ὅτε μὲν θρέξασκον ἐπισταμένοισι πόδεσσι
ῥεῖα μάλ', ὡς ὅτε τις τροχὸν ἅρμενον ἐν παλάμῃσιν 600
ἑζόμενος κεραμεὺς πειρήσεται, αἴ κε θέῃσιν·
ἄλλοτε δ' αὖ θρέξασκον ἐπὶ στίχας ἀλλήλοισι.
πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περίστα θ' ὅμιλος

596 FEIAT et FHKA vulg. εἵατο εὐνήτους.

605. non ab artifice expreſſa, ſed tanquam a poeta mente concepta narrari puta. Ad chori apparatum maxime veſtitus ſpectat, quippe ad ſenſus percutiendos valens; itaque puellae peplo tenui ſunt indutae, et comas habent redimiculis vinctas; iuuenes tunicis candore fulgentibus et gladiis inſignes e balteo pendentibus. Debuit igitur hoc eſſe certum genus ſaltationis choricae, forte Creticum.

596. ἦκα στιλβοντας ἐλαίῳ χιτῶνας, antiqua loquendi forma, de nitore: de qua v. Obſſ. — 598. οἱ δ' ὅτε μὲν et 602 ἄλλοτε, pro ὅτε μὲν, ὅτε δέ. —

600. ὡς ὅτε τις. ad cyclicam ſaltationem ſpectare, ex comparatione apparet. Celeritatem motus in orbem declarat a celeritate rotae figulinae circumactae; πειρήσεται αἴ κε θέῃσιν, ſi quis opus aggreſſus principio manus impulſu explorat rotam, ſitne ſatis mobilis et facile circumagenda; itaque aſſidet figulus, ἑζόμενος, vt opus faciat. τροχὸν ἅρμενον ἐν παλάμῃσιν, ἐνάρμενον, habilem, quae manu bene poſſit apprehendi et facile moueri. — 602 eſt ὄρχησις κατὰ στροφάς, nam procedunt ordinibus rectis, et aliquantum progreſſi iterum ſe conuertunt. θρέξασκον ἐπὶ στίχας (ἐν) ἀλλήλοις, inter ſe diuiſi in certos nu-

τερπόμενοι· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς
μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους. 605
Ἐν δὲ τίθει ποταμοῖο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο
ἄντυγα πὰρ πυμάτην σάκεος πύκα ποιητοῖο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε σάκος μέγα τε στιβαρόν τε,
τεῦξ' ἄρα οἱ θώρηκα φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς·

609 ΑΡΑ ΓΟΙ

meros et ordines: alii poſt alios. — 604. *δύο κυβιστητῆρε.* Spectat et hoc ad certum ac ſingulare aliquod ſaltationis genus e more priſco, cum eſſent, qui ſeorſum a ceteris in medium prodirent et motus exquiſitiores facerent, in quibus et hi erant, vt capiti inſiſterent et pedibus ſublatis motus numeroſos facerent. Videri poteſt haec ὄρχησις propria fuiſſe Cretenſibus, et cum ab his plura inſtituta ad Lacones peruenerint, potuit ea illis quoque familiaris eſſe, vt apud Menelaum hoſpites Telemachus et Piſiſtratus eo ſpectaculo delectarentur Od. Δ, 18. 19. Videmus tamen etiam Hippocliden Athenienſem hac ὀρχήσει ſpectatum fuiſſe, nota narratione, cum apud Cliſthenem nuptiis filiae per eam excideret. Spectat res ad Solonis tempora; nam Cliſthenes Sicyonis tyrannus vicit Pythia Ol. XLIX, 3. *ἐδίνευον*, videtur proprie in ea ὀρχήσει dictum eſſe, forte vt in ipſa *κυβιστήσει*, capiti inſiſtendo corpus rotarent. Sed quod vſ. 604. 5 *κυβιστητῆρες ἐξάρχουσι μολπῆς* difficultatem habet, de qua v. Obſſ.

607. *ἄντυγα πὰρ πυμάτην.* non in ipſa ora Oceanus expreſſus erat, ſed interius ſubter ora. Hic vtique manifeſtum fit, auctorem voluiſſe orbem terrarum in clipeo eſſe adumbratum. *ἄντυγα Φαεινὴν*, ſupra vſ. 479 *τρίπλακα, μαρμαρέην.*

609. Ex aere puta reli-

τεῦξε δέ οἱ κόμυθα βριαρὴν, κροτάφοις ἀραρυῖαν, 610
καλὴν, δαιδαλέην· ἐπὶ δὲ χρύσεον λόφον ἧκε·
τεῦξε δέ οἱ κνημῖδας ἑανοῦ κασσιτέροιο.

Αὐτὰρ ἐπεὶ πάνθ' ὅπλα κάμε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
μητρὸς Ἀχιλλῆος θῆκε προπάροιθεν ἀείρας.
ἡ δ', ἴρηξ ὥς, ἆλτο κατ' Οὐλύμπου νιφόεντος, 615
τεύχεα μαρμαίροντα παρ' Ἡφαίστοιο φέρουσα.

610 ΔΕ FOI 612 ΔΕ FOI 615 *fως* Bentl.

qua quoque arma eſſe facta; itaque adiicitur vſ. 611 aurea criſta, ſeu potius ſumma galeae pars cum cono, cui criſta e iuba inſerta erat.

612. ἑανοῦ κασσιτέροιο, ductili. v. Obſſ.

THE ITALIAN TAPESTRY

AND THE LIBRARY OF ANNE OF AUSTRIA

ANNE PARENTY

The new tapestry from Anne of Austria's library at the Louvre is a fine example of the Italian tapestry. It is a large piece, measuring 12 feet by 8 feet, and is woven in wool and silk. The design is a complex one, with a central figure surrounded by a border of flowers and fruit. The figure is a woman, probably Anne herself, dressed in a rich gown and holding a book. The border is filled with a variety of flowers and fruit, including roses, lilies, and grapes. The tapestry is in excellent condition, with only a few small repairs. It is a valuable addition to the collection of the Louvre.

facta excuſat, reatum in Aten coniicit, promittit eadem dona, quibus antea (Jl. J.) Achillem placare voluerat — 144. Omnis morae impatiens Achilles confeſtim in pugnam ruere mauult, — 153. Vlyſſes non niſi cibo ſumto copias educi poſſe docet; interea donis allatis publico inter Agamemnonem et Achillem res compoſitum iri. — 183. adiipulatur Agamemnon — 197. aegre aſſentitur Achilles, at cibum ſumere recuſat — 214. refellit eius dicta Vlyſſes — 237. Interea miſſi Neſtoris filii afferunt dona, ab Agamemnone promiſſa cum Briſeide; ipſe Agamemnon iureiurando fidem facit, intactam a ſe Briſeidem reddi — 268. Achillis iuſſu ad tentorium dona absportantur cum Briſeide: — 282. quae conſpecto Patrocli corpore lamenta mouet — 302. aduenium ſeniores Achivorum, Achillemque hortantur, vt cibo ſumto vires roboret; at ille pertinaciter ſe facturum negat, et in lamenta de Patrocli morte effunditur — 338. Cum verendum eſſet, ne impaſtus in pugnam proditurus Achilles viribus deficiat, miſſa a Ioue Minerua nectar et ambroſiam ei inſtillat — 356.

Interea corpore curato prodeunt agmina in aciem; ipſe Achilles ſe armat; equos iunctos affatus hortatur, vt videant, ne niſi ſe ſaluo et incolumi in caſtra redeant; reſpondet alter ex iis Xanthus, non ſua culpa factum eſſe, vt Patroclus caeſus caderet; ſimile tamen fatum ipſum Achillem manere — 417. quod Achilles profitetur ſe haud curare, dummodo Troianos vltus fuerit. ad f.

Deorum interuentus eſt primo Thetidis, quae arma apportat, et nectare et ambroſia inſtillata Patrocli corpus a corruptione ſeruat 1 — 39 tum Mineruae a Ioue miſſae, vt Achillis omnem cibum detrectantis vires pari modo nectare et ambroſia inſtillata recreet. 340 — 356. Nam episodium de Ate 95 — 133 a Ioue ex Olympo deturbata non ad ipſam actionem Iliadis ſpectat.

Digitized by Google

Ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἀπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν·
ἡ δ' ἐς νῆας ἵκανε, θεοῦ πάρα δῶρα φέρουσα·
εὗρε δὲ Πατρόκλῳ περικείμενον ὃν φίλον υἱὸν,
κλαίοντα λιγέως· πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
μύρονθ'. ἡ δ' ἐν τοῖσι παρίστατο δῖα θεάων,
ἕν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·

Τέκνον ἐμὸν, τοῦτον μὲν ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ,
κεῖσθαι, ἐπειδὴ πρῶτα θεῶν ἰότητι δαμάσθη·
τύνη δ' Ἡφαίστοιο πάρα κλυτὰ τεύχεα δέξο,
καλὰ μάλ', οἷ' οὔπω τις ἀνὴρ ὤμοισι φόρησεν.

Ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ κατὰ τεύχε' ἔθηκε
πρόσθεν Ἀχιλλῆος· τὰ δ' ἀνέβραχε δαίδαλα πάντα.
Μυρμιδόνας δ' ἄρα πάντας ἔλε τρόμος, οὐδέ τις ἔτλη
ἄντην εἰσιδέειν, ἀλλ' ἔτρεσαν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς

4 ΠΕΡΙΚΕΙΜΕΝΟΝ FON. v. Obſſ. 7 ΑΡΑ FOI ΦΤ ΧΕΙΡΙ ΓΕΠΟΣ 15 ΕΣΓΙΔΕΕΙΝ

1—18. Apportat orto die Thetis arma Vulcani ad Achillem; quorum adſpectu ille delectatur. — Vna autem nocte arma a deo facta eſſe puta.

2. ἀθανάτοισι, quia etiam in Olympo dies noctesque ſibi ſuccedunt, vt iam aliquoties vidimus. — 4. περικείμενον, vt ἀμφιχυθείς, περιφὺς, de amplexu.

9. ἐπειδὴ πρῶτα cum ſcholiaſte v. Obſſ. — 13. τὰ δ' ἀνέβραχε πάντα. cum in terram reponerentur, reſonabant. δαίδαλα. epitheton pro voce primaria, vel cum vellet dicere τὰ δὲ τεύχεα δαίδαλα, vel quod vſus erat τὰ δαίδαλα dicere ſimpl. pro opere arte facto; ſic et 19.

14. Myrmidones contremiſcunt primum fragore audito, tum fulgore armorum repente oculos praeſtringente. Magnifice haec in maius aucta. — 15. Achilles

ὡς εἶδ', ὥς μιν μᾶλλον ἔδυ χόλος· ἐν δέ οἱ ὄσσε
δεινὸν ὑπὸ βλεφάρων, ὡσεὶ σέλας, ἐξεφάανθεν·
τέρπετο δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων θεοῦ ἀγλαὰ δῶρα.
αὐτὰρ ἐπεὶ φρεσὶν ἧσι τεταίρπετο, δαίδαλα λεύσσων,
αὐτίκα μητέρα ἣν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Μῆτερ ἐμή, τὰ μὲν ὅπλα θεὸς πόρεν, οἷ' ἐπιεικὲς
ἔργ' ἔμεν ἀθανάτων, μηδὲ βροτὸν ἄνδρα τελέσσαι.
νῦν δ' ἦτοι μὲν ἐγὼ θωρήξομαι· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
δείδω, μή μοι τόφρα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν
μυῖαι, καδδῦσαι κατὰ χαλκοτύπους ὠτειλάς,
εὐλὰς ἐγγείνωνται, ἀεικίσσωσι δὲ νεκρόν·

16 ΓΕΙΔ — ΔΕ ΓΟΙ 19 ΦΡΕΣΙ ΓΗΙΣΙ vulg. Φρεσὶν ἧσιν ἐτάρπετο. 20 ΜΗΤΕΡΑ ΓΗΝ ΓΕΠΕΑ 21 ΕΠΙΓΕΙΚΕΣ 22 ΓΕΡΓ 26 ΑΓΕΙΚΙΣΣΩΣΙ

ira incenditur multo magis re Patrocli incolumi ſeruando ex adſpectu, praeclare: ſcilicet recordatione armorum Patroclo ademtorum, et vlciſcendi cupiditate.

19—39. Armorum adſpectu cupiditate pugnandi incenſus Achilles a Patrocli corpore diſceſſurus de eo a corruptione vindicando ſollicitus, a matre hac cura leuatur, et iubetur concione conuocata iram Agamemnoni remittere tumque in pugnam exire.

24. Cum Achilles ad pugnam feſtinaturus eſt, neceſſario et ipſi et poetae fuit cogitandum de corpodo a putredine, inprimis ſub illo caelo. Reperit aut excogitauit poeta modum conditurae ſimilem, v. mox ad 39. aut a legendis oſſibus petitum: nam Achillis oſſa lecta οἴνῳ ἐν ἀκράτῳ καὶ ἀλείφατι. Od. Ω, 73. Nullus in his eſt commentis multorum locus; res aperta per ſe. Sic inf. Ψ, 186. Hectoris cadauer vnguento ſeruatur: Venus ῥοδόεντι δὲ χρῖεν ἐλαίῳ, Ἀμβροσίῳ, — 25. 26. vermes pullulant ex muſcarum ouulis, quae tamen veteres non memorant, ſed: ἐντί-

ἐκ δ' αἰὼν πέφαται· κατὰ δὲ χρόα πάντα σαπήῃ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
τέκνον, μή τοι ταῦτα μετὰ Φρεσὶ σῇσι μελόντων·
τῷ μὲν ἐγὼ πειρήσω ἀλαλκεῖν ἄγρια Φῦλα
μυίας, αἵ ῥά τε Φῶτας ἀρηιφάτους κατέδουσιν.
ἢν περ γὰρ κῆταί γε τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν,
αἰεὶ τῷδ' ἔσται χρὼς ἔμπεδος, ἢ καὶ ἀρείων.
ἀλλὰ σύ γ' εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιοὺς,
μῆνιν ἀποειπὼν Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
αἶψα μάλ' ἐς πόλεμον θωρήσσεο, δύσεο δ' ἀλκήν.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, μένος πολυθαρσὲς ἐνῆκε·
Πατρόκλῳ δ' αὖτ' ἀμβροσίην καὶ νέκταρ ἐρυθρὸν

27 Vulg. σαπείη. 32 Vulg. κεῖται. 35 ΑΠΟΕΙΠΩΝ

ντουσί τι αἱ μυῖαι. — 27. 283 erat Ἀχιλλῆϊ μεθέμεν χόλον. — 36. δύσεο δ' ἀλκήν. iam aliquoties vſum τοῦ δύεσθαι, δύσεσθαι, vidimus; vt *indui* dicantur, quae ſumuntur, adhibentur, exſeruntur. *et vtere virtute tua. exere virtutem.* — 37. μένος ἐνῆκε, quod ſolent facere dii, modo non ſemper declarato, alibi afflatu, interdum tactu. vt ſup. N, 59 vbi v. — 38. ἀμβροσίην καὶ νέκταρ ἐρυθρόν. A numine petitum eſt remedium, quod vulgari vſu erat parandum antiſepticis odoribus. Vnguentum eſſe ἀμβροσίην h. l. ma-

Digitized by Google

στάξε κατὰ ῥινῶν, ἵνα οἱ χρὼς ἔμπεδος εἴη.

Αὐταὶρ ὁ βῆ παρὰ θῖνα θαλάσσης δῖος Ἀχιλλεύς,
σμερδαλέα ἰάχων, ὤρσε δ' ἥρωας Ἀχαιούς·
καί ῥ', οἵπερ τὸ πάρος γε νεῶν ἐν ἀγῶνι μένεσκον,
οἵ τε κυβερνῆται, καὶ ἔχον οἰήϊα νηῶν,
καὶ ταμίαι παρὰ νηυσὶν ἔσαν, σίτοιο δοτῆρες·
καὶ μὴν οἱ τότε γ' εἰς ἀγορὴν ἴσαν, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς.
τὼ δὲ δύω σκάζοντε βάτην Ἄρεος θεράποντε,
Τυδείδης τε μενεπτόλεμος, καὶ δῖος Ὀδυσσεύς,
ἔγχει ἐρειδομένω· ἔτι γὰρ ἔχον ἕλκεα λυγρά·
καὶδ δὲ μετὰ πρώτῃ ἀγορῇ ἵζοντο κιόντες.

39 ΗΝΑ ΡΟΙ 41 ΣΜΕΡΔΑΛΕΑ ΓΙΑΧΩΝ

nifeſtum eſt: de quo cf. Excurſ. IX. ad lib. I. alte- rum *nectar* diis paratum eſſe tanquam vinum gene- roſius, eiusque notionem a vini inter mortales vſu pe- titam eſſe, apparet ex epi- theto ἐρυθρόν. Nam hoc vini genere maxime vſi erant antiquiores Graeci. Norant iidem vim eius ad- ſtringentem et antiſepticam: de qua h. l. cogitaſſe vi- dentur.

40—54. Achilles conuo- cat Achiuos non praeconis, ſed ſua voce: re noua per- culſi omnis multitudo ac- currit.

41. παρὰ θῖνα, inde a Sigeo, in dextro cornu, procedit in medium caſtro- rum, in quo ἀγορὰ erat; id- eoque incedit *ſecundum lit- tus*. cf. Θ, 223.

42—44. Nondum remi- ges et milites diuerſi erant ordinis; ſed heroes ipſi re- migabant; at gubernatores et qui penum victumque curabant extra pugnantium numerum fuiſſe videmus.

44. Conſtituti ergo in ex- ercitu fuere certi homines ad distribuendum victum.

50. μετὰ πρώτῃ ἀγορῇ ἵζοντο in primis ſedibus tan-

Digitized by Google

αὐτὰρ ὁ δεύτατος ἦλθεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
ἕλκος ἔχων· καὶ γὰρ τὸν ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
οὖτα Κόων Ἀντηνορίδης χαλκήρει δουρί.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντες ἀολλίσθησαν Ἀχαιοί,
τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἀτρεΐδη, ἦ ἄρ τι τόδ' ἀμφοτέροισιν ἄρειον
ἔπλετο, σοὶ καὶ ἐμοί· ὅτε νῶϊ περ, ἀχνυμένω κῆρ,
θυμοβόρῳ ἔριδι μενεήναμεν, εἵνεκα κούρης.
τὴν ὄφελ' ἐν νήεσσι κατακτάμεν Ἄρτεμις ἰῷ,
ἤματι τῷ, ὅτ' ἐγὼν ἑλόμην Λυρνησσὸν ὀλέσσας·

51 ΗΛΘΕ ΦΑΝΑΞ

quam principes. — 53. Coon vulnerauerat Agamemnonem sup. Λ, 251. Diomeden Paris sagitta Λ, 376 et Vlyssem Socus Λ, 436 sq.

55—73. Inde Achilles ad dicendum surgit, et Agamemnoni omnem simultatem se abdicare profitetur, tum vt pugna fiat hortatur. Oratio homine generosae indolis digna, qui ira semel discussa iniuriae acceptae facile obliuiscitur.

56. ἦ ἄρ τι τόδ' ἀμφοτέροισιν ἄρειον ἔπλετο. est ellipsis τοῦ· *si nunquam in hanc contentionem descendissemus*, τότε, ὅτε νῶϊ περ etc. v. Obss. — 57. ἀχνυμένω κῆρ, dolentes alter repetita Chryseide, alter erepta Briseide.

58. ἔριδι μενεήναμεν, ὠργιζόμεθα. cum dilectu verborum, etiam θυμοβόρῳ ἔριδι, *animum vexante*, vt iam H, 210. — 59. Iterum a Dianae sagittis repetita mors violenta et iusto maturior: quae obseruatio nunc inter vulgares habetur. Quod autem Achilles nunc in votis habet, Briseidem, quam tamen amabat, morte abreptam fuisse, ad hominum rudium ingenium et affectus mobilitatem spectat. — 60. Lyrnesso capta Briseis abducta: vt vidimus B, 690. erat vna ex XI vrbibus Troadis ab Achille euersis.

Digitized by

τῷ κ' οὐ τόσσοι Ἀχαιοὶ ἐδαίξ ἕλον ἄσπετον οὖδας
δυσμενέων ὑπὸ χερσὶν, ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος.
Ἕκτορι μὲν καὶ Τρωσὶ τὸ κέρδιον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
δηρὸν ἐμῆς καὶ σῆς ἔριδος μνήσεσθαι οἴω.
ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ, 65
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ.
νῦν δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παύω χόλον, οὐδέ τί με χρὴ
ἀσκελέως αἰεὶ μενεαινέμεν· ἀλλ' ἄγε θᾶσσον
ὄτρυνον πόλεμόνδε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
ὄφρ' ἔτι καὶ Τρώων πειρήσομαι ἀντίον ἐλθὼν, 70
αἴ κ' ἐθέλωσ' ἐπὶ νηυσὶν ἰαύειν· ἀλλά τιν' οἴω
ἀσπασίως αὐτῶν γόνυ κάμψειν, ὅς κε φύγῃσι
δηίου ἐκ πολέμοιο ὑπ' ἔγχεος ἠμετέροιο.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ χάρησαν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,

70 Vulg. ἀντίος 74 Vulg. οἱ δ' ἐχάρησαν

— 62. ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος nunc eſt *in ira perſeuerante me.* — 66. ἀνάγκῃ l. inuiti l. rebus ſic exigentibus l. omnibus viribus, dolorem comprimendo. — 67. 68. οὐδέ τί χρὴ, ἀσκελέως αἰεὶ ἐμὲ μενεαινέμεν. Nunc χρὴ pro εἰκός ἐστι *conſentaneum, rectum, decorum.* ἀσπελέως, *indeſinenter, continuo, ſine fine.*

71. ἰαύειν aut nunc ſimpl. *manere* aut alia nocte iterum pernoctare; et τινὰ pro πολλούς. *ante vallum,* ἐπὶ νηυσίν. — 72. γόνυ κάμψειν, conſidere et ſe e fuga recipere. Puto fore qui ſaluos ſe ex pugna euaſiſſe laetentur.

74—144. Excipit Achillem Agamemnon longa oratione, eaque prorſus ad priſcorum hominum ſenſum ac morem compoſita. Primo vt ſe patienter audiant, rogat; tum iracundiae ſuae ſiultitiam fatetur, ſed culpam a ſe auertit in fatalem aliquam neceſſitatem, qua ita fieri debuerit, et qua ipſi dii adducantur vt inuiti faciant aliquid mox

Digitized by Google

μῆνιν ἀπειπόντος μεγαθύμου Πηλείωνος. 75
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
αὐτόθεν ἐξ ἕδρης, οὐδ' ἐν μέσσοισιν ἀναστάς·
Ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοί, θεράποντες Ἄρηος,
ἑσταότος μὲν καλὸν ἀκουέμεν, οὐδὲ ἔοικεν
ὑββάλλειν· χαλεπὸν γάρ, ἐπισταμένόν περ ἐόντα. 80
ἀνδρῶν δ' ἐν πολλῷ ὁμάδῳ πῶς κέν τις ἀκούσαι,

76 ΜΕΤΕΓΕΙΠΕ ΓΑΝΑΞ 79 ΟΥΔΕ ΓΕΓΟΙΚΕ

exitiosum futurum; appellat hanc *Aten*, et de ea disserit more veterum hominum, vt in personam mutet, et praedicata in factum vertat, adeoque mythum enarret: quem mox videbimus. Inde, 134. se stultitiae dudum poenituisse et nunc pro iniuria satisfacere et muneribus placare velle Achillem pronuntiat.

78—82. *Audite me dicentem, nec interpellate me. Est enim molesta res dicenti, si interpelletur strepitu tumultuantium, etiamsi sit bonus orator.* Scilicet veretur Agamemnon tumultum Achiuorum pervicaciam eius accusantium, et tot fortissimorum virorum caedes et vulnera exprobrantium; forte et metuentium, ne iterum noua expostulatione cum Achille iras redintegret. Viuidior fit rerum propositarum species, si concionem Agamemnone ad dicendum surgente commotam et tumultuantem ante oculos nobis ponamus; vt in dramatibus, quae legimus, hoc idem saepe faciendum est.

79. ἑσταότος simpliciter, dicentis; eius qui ad dicendum surgit. καλόν ἐστι, consentaneum, aequum est, ἔοικὸς, audire dicentem. οὐδὲ ἔοικεν, ἐοικός ἐστιν, ὑποβάλλειν, κραυγάζειν καὶ ὑποκρούεσθαι τὸν λόγον. non autem decet interpellare dicentem: quod faciebant forte aut facere poterant οἱ Φιλαχιλλεῖς, qui Achilli studebant, Agamemnoni ve-

Digitized by

ἢ εἴποι; βλάβεται δὲ, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής.
Πηλείδῃ μὲν ἐγὼν ἐνδείξομαι· αὐταὶρ οἱ ἄλλοι
σύνθεσθ', Ἀργεῖοι, μῦθόν τ' εὖ γνῶτε ἕκαστος.
πολλάκι δή μοι τοῦτον Ἀχαιοὶ μῦθον ἔειπον, 85
καί τέ με νεικείεσκον. ἐγὼ δ' οὐκ αἴτιός εἰμι,
ἀλλὰ Ζεὺς, καὶ Μοῖρα, καὶ ἠεροφοῖτις Ἐριννύς,
οἵ τέ μοι εἰν ἀγορῇ Φρεσὶν ἔμβαλον ἄγριον ἄτην,
ἤματι τῷ, ὅτ' Ἀχιλλῆος γέρας αὐτὸς ἀπηύρων.

82 ΕΙΠΟΙ 84 ΓΝΩΤΕ ΕΚΑΣΤΟΣ 85 ΕΓΕΙΠΟΝ

ro iraſcebantur. — 82. βλάβεται, βλάπτεται λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής. et licet ſit orator ſonora voce inſtructus, non auditur, eoque non perſuadet, ſiue quod conturbatur, ſiue quod vox ſtrepitu obtunditur: pro hoc vetus poeta generali voce vtitur: noxam habet, h. e. ſucceſſum non habet. — 83. Πηλείδῃ μὲν ἐγὼ ἐνδείξομαι ſcil. τὸν λόγον. convertam verba ad Achillem. αὐταὶρ οἱ ἄλλοι. at vos ceteri, o Achiui, percipite et recte conſiderate ea, quae dicturus ſum.

85. πολλάκι δή μοι τοῦτον μῦθον. non eloquitur, quaenam haec dicta ſint: ſcil. obiurgantium eum, quod iniuria in Achillem et ira ac rixa intempeſtiua abalienauerat Achillem, huiusque ab armis diceſſu Achiuis tot ſtrages arceſſiuerat. Fuerat ex numero increpantium Neſtor: J, 104 ſq. — 87. ἐγὼ δ' οὐκ αἴτιός εἰμι, ἀλλὰ Ζεύς. Bene ad morem hominum, culpam calide et ſtulte perpetratorum in fatalem aliquam neceſſitatem transferentium. Decantatum hoc in Tragicis, etiam in facinoribus perpetratis, vt Clytaemneſtra marito interfecto ad Oreſtem: ἡ Μοῖρα τούτων, ὦ τέκνον, παραιτία. Aeſchyl. Choeph. 910. Ζεὺς, tanquam auctor omnium rerum, etiam fatalium. Μοῖρα, quae fata ordinat, alia cum Ioue, alia, quibus ipſe Iupiter tenetur. Ἐριν-

Digitized by Google

ἀλλά τί κε ῥέξαιμι; θεὸς διὰ πάντα τελευτᾷ 90
πρέσβα Διὸς θυγάτηρ Ἄτη, ἣ πάντας ἀᾶται,
οὐλομένη. τῇ μέν θ' ἁπαλοὶ πόδες· οὐ γὰρ ἐπ' οὐδει
πίλναται· ἀλλ' ἄρα ἧγε κατ' ἀνδρῶν κράατα βαίνει,
βλάπτουσ' ἀνθρώπους. κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδησε.

90 Vulgo κεν ῥέξαιμι 92 Vulg. τῆς μὲν 93 legendum ἀλλ' ἄρα τή γε

νὺς, quae ἄτην vlciſcitur. — 88. ἅ τε μοι εἰν ἀγορῇ. haec reſpiciunt narrata A, 130 ſqq. ἔμβαλον ἄγριον ἄτην, quae mox in perſonam mutata procedit, nunc eſt ira et rixa qua occaecatus Achillem iniuria affecerat.

90. ἡ θεὰς πρέσβα, Διὸς θυγάτηρ, Ἄτη, διατελευτᾷ πάντα, διατελεῖ, ad effectum adducit, quae ipſa in fraudem hominum machinatur. De ſingulis v. Obſſ. ἣ πάντας ἀᾶται, βλάπτει praecipiti animi impetu ad calida et ſtolida conſilia impellit. — 92. 93. τῆς μέν θ' ἁπαλοὶ πόδες. Eſt hoc memorabile ſpecimen ſermonis ſymbolici antiquiorum hominum, quo vti licet ad multa alia ſimilia illuſtranda. Sollertia ingenii ſe probat in abstractis, ac mente, non ſenſu, perceptis forma ac ſpecie ad ſenſus induendis. Ea ἄτη, quam paullo ante vidimus, noxa ac ſtultitia, nunc *dea* eſt, vt J, 500 ſq. (nec tamen facie prorſus eadem) eſt *Iouis filia*, vt ſolent ad Iouem omnia referri; contra Eridis filia eſt in Theog. 226. 230. alio reſpectu: quandoquidem ex animi affectu et impetu vecordiaque proficiſcitur ἄτη. Quae gentis et originis diuerſitas pro diuerſo conſilio a poetis admittitur. eſt πρέσβα, σεμνή, dea. ἣ πάντας ἀᾶται, *promiſcue omnes deos hominesque illo malo afficit, et in ſtultitiam ſaepe inicit, et* hactenus illa eſt *exitioſa*, οὐλομένη. Sequitur: 92. 93. *eam opprimere et inuadere homines inopinato;* quatenus animi affectu aliquo caeco ad ſtulta conſilia impellimur; haec dicta ſic: *illa habet pedes molles*, ſine ſtrepitu incedentes, et *corpus leue li-*

καὶ γὰρ δὴ νύ ποτε Ζῆν' ἄσατο, τόν περ ἄριστον 95
ἀνδρῶν ἠδὲ θεῶν φάσ' ἔμμεναι, ἀλλ' ἄρα καὶ τὸν

95 al. ἄσσατο

brat, et euolat ſupra hominum capita alis ſuſpenſa; ita vt inuolare aliquem et opprimere incautum poſſit.

94. 95. κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδησε. καταπεδᾷ. κατεπέδησε δὲ καὶ ἕτερόν γε (ἢ καὶ νῷϊ) καὶ γὰρ δὴ — *ipſum enim Iouem ea in fraudem et malum induxit*, ἄσατο, dum ille incaute eſt elocutus iurauitque, illectus fraude et dolo *Iunonis* perſuadentis ei, vt iuraret; tribuitur hoc *Atae*, quia ſtoliditati ſuae Iupiter vtrumque imputare debuit; dumque ille mox poenitentia et pudore tenebatur, indignatione motus Aten de caelo praecipitauit. 125. 6. Monui haec, vt perſpiciatur hominum priſcorum ratio excogitandi ſymbolice dicta, et cum his mythos huius generis ſtruendi.

96. Locus conſpicuus ex mythologia, de Hercule, et tractatus haud dubie ἐν Ἡρακλείαις, ad reddendam cauſſam probabilem, cur Hercules fortiſſimus, et Iove natus imperio Euryſthei ignaui hominis paruerit et iuſſos ab eo labores ſuſceperit. Fundus mythi eſt hiſtoricus, hoc eſt, verus rerum euentus. Mycenis a Perſeo conditis regnabat Electryon, vnus ex Perſei filiis, pater Alcmenae, quam duxerat Amphitruo, natus ex Alcaeo, alio Perſei filio. Is Electryone patruo caeſo exulatum abierat Thebas; itaque occupauit regnum alter filius Perſei, Sthenelus; cui ſucceſſit Euryſtheus filius, aequalis ille aetate Herculi, niſi quod Euryſtheus praematuro partu editus vno vel altero menſe Herculem anteuerterat. Parendum itaque fuit Herculi iuſſis Euryſthei, qui regnum Mycenarum tenebat, priuatus regi. Heraclidae quoque regno Mycenarum excluſi non niſi multis aetatibus ſerius Peloponneſum occuparunt. Etſi enim poſt Herculis mor-

Digitized by Google

Ἥρη, θῆλυς ἐοῦσα, δολοφροσύνῃς ἀπάτησεν
ἤματι τῷ, ὅτ' ἔμελλε βίην Ἡρακληείην
Ἀλκμήνη τέξεσθαι ἐϋστεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ.
ἦτοι ὄγ' εὐχόμενος μετέφη πάντεσσι θεοῖσι·
Κέκλυτέ μευ, πάντες τε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι,
ὄφρ' εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγει·
σήμερον ἄνδρα φόωσδε μογοστόκος Εἰλείθυια

102 ΟΦΡ ΕΙΠΩ. v. Obſſ.

tem Euryſtheum, a quo bello petiti fuerant, ad Marathonem victum interfecerant, Hyllus tamen peſte Peloponneſum vaſtante a Mycenis adeundis retractus eſt; quas occupauit Atreus a Pelope oriundus, poſt eum Agamemnon, Oreſtes, Penthilus, ſub cuius mortem Heraclidae cum Doribus Peloponneſum occuparunt. Mythica narratio ad numen infeſtum Iunonis cauſſas horum caſuum retulit; odia in pellicem Alcmenam et Herculem in ipſo partu illa exercuit.

99. ἐϋστεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ. Sunt Thebae a muris et a ſeptem portis ſaepe commendatae. — 100. Alcmena iam partui vicina Iupiter, fatorum gnarus, praedixerat, eo die mortalem ex ſe ortum in lucem proditurum eſſe, qui Mycenis regnaret; Iuno, euge, inquit, iura hoc. Iurauit ille ſtolide. Tum Iuno, quae norat Stheneli coniugem vtero ferre filium, aduolauit Argos, eiusque partum maturauit, retardato partu Alcmenae. Ita Euryſtheus prior natus Hercule. Narrat ex Homero Apollod. II, 4, 5. p. 103. Latebat fraus in Iouis verbis obſcuris, quae videntur ex priſco ſermone ſeruata eſſe; volebat ille declarare aliquem ex ſe procreatum filium; at ille vtitur voce generaliore: naſciturum eſſe aliquem e ſuo ſanguine: v. mox vſ. 105 et 111. — 103. μογοστόκος Εἰλείθυια labores partus leuans. v. ad Λ, 270.

ἐκφανεῖ, ὅς πάντεσσι περικτιόνεσσιν ἀνάξει,
τῶν ἀνδρῶν, γενεῆς οἵθ' αἵματος ἐξ ἐμεῦ εἰσι.
Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
ψευστήσεις, οὐδ' αὖτε τέλος μύθῳ ἐπιθήσεις.
ἀλλ' ἄγε, νῦν μοι ὄμοσσον, Ὀλύμπιε, καρτερὸν ὅρκον,
ἦ μὴν τὸν πάντεσσι περικτιόνεσσιν ἀνάξειν,
ὅς κεν ἐπ' ἤματι τῷδε πέσῃ μετὰ ποσσὶ γυναικὸς
τῶν ἀνδρῶν, οἳ σῆς ἐξ αἵματός εἰσι γενέθλης.
Ὣς ἔφατο· Ζεὺς δ' οὔτι δολοφροσύνην ἐνόησεν,

104 ΠΕΡΙΚΤΙΟΝΕΣΣΙ FANAΞΕΙ 106 ΠΟΤΝΙΑ FΗΡΗ 109 ΠΕΡΙΚΤΙΟΝΕΣΣΙ FANAΞΕΙΝ

105. τῶν ἀνδρῶν γενεῆς. Obſcura haec, vt dixi, ex antiquo ſermone ſeruata. Primo totus locus ſic eſt conſtituendus: σήμερον Ilithyia ἐκφανεῖ Φόωσδε ἄνδρα τῶν ἀνδρῶν γενεῆς. in lucem producet partu, quod inf. vſ. 118 προεξάγειν Φόωσδε, ſeu εἰς Φῶς. Porro, ἄνδρα τῶν ἀνδρῶν pro τινὰ τῶν ἀνδρῶν. Iam duplex eſt ſe poteſt iunctura: vel vt ἀνδρῶν γενεῆς, interpungatur, vt ſit: ἄνδρα γενεῆς ex ſtirpe, progenie illorum, τῶν ἀνδρῶν, (h. e. τούτων,) οἵτε (pro οἵ) εἰσὶν ἐξ αἵματος ἐμεῦ, vel vt veteres voluere, οἵ εἰσιν αἵματος ἐξ ἐμεῦ, qui, ſanguine, ſunt ex me. vel interpungi potest: τῶν ἀνδρῶν, γενεῆς οἵθ' αἵματος ἐξ ἐμεῦ εἰσιν. vt iunctura ſit: οἵ τε (κατὰ) γενεῆς, εἰσὶν αἵματος ἐξ ἐμεῦ. qui ſtirpe, (quod ad ſtirpem attinet) ſunt ſanguine ex me (prognati). Haec, etſi durior, videtur antiquior fuiſſe acceptio.

Nunc vero aliam difficultatem faciunt verba Iouis a Iunone repetita vſ. 111. τῶν ἀνδρῶν, οἳ σῆς ἐξ αἵματός εἰσι γενέθλης. quae cum priore iunctura et ratione, vt poſt τῶν ἀνδρῶν γενεῆς interpungatur, prorſus non conueniunt. Per ſe ſententia eſt: οἵ εἰσιν ἐξ αἵματος σῆς γενέθλης. Sed mirum in his eſt αἷμα γενέθλης. et verba vſ. 105

Digitized by Google

ἀλλ' ὄμοσε μέγαν ὅρκον, ἔπειτα δὲ πολλὸν ἀάσθη·
Ἥρη δ' αἶξασα λίπε ξίον Οὐλύμποιο,
καρπαλίμως δ' ἵκετ' Ἄργος Ἀχαιϊκὸν, ἔνθ' ἄρα ἤδη
ἰφθίμην ἄλοχον Σθενέλου Περσηϊάδαο·
ἡ δὲ κύει Φίλον υἱὸν, ὁ δ' ἕβδομος ἑστήκει μείς.
ἐκ δ' ἄγαγε πρὸ Φόωσδε, καὶ ἡλιτόμηνον ἐόντα·
Ἀλκμήνης δ' ἀπέπαυσε τόκον, σχέθε δ' Εἰλειθυίας.

114 ΓΗΡΗ 115 ΕΝΘ ΑΡΑ ΓΗΙΔΗ 117 Vulg. ὁ δ' ἐκύει

poſtulabant αἵματος ἔκ σευ, eſt ipſa vrbs, neceſſe eſt Sthenelum cum Mycenis Argos quoque tenuiſſe; poteſt tamen eſſe pro Argolide, vt iam B, 108. I, 141. vidimus. v. ad B, 684. — 116. Sthenelus Perſei f. ex Andromeda v. Apollod. II, 4, 5. p. 102. 3. — 117. ὁ δ' ἕβδομος ἑστήκει μείς. *erat.* Fuit igitur iam Homerica aetate hic vſus vocis ἵστασθαι, qui ſerius in μηνὸς ἱσταμένου, de menſe in curſu, ſeu decurſu, eſt. Diſertius hoc videmus Od. Ξ, 162 et T, 519. — 118. ἐκ δ' ἄγαγε πρὸ Φόωσδε. προεξήγαγεν εἰς φῶς, ἐξῆγεν. v. Obſſ. καὶ, καίπερ ὄντα, ἡλιτόμηνον, τὸν ἁλιτοῦντα (κατὰ) μηνῶν, deficientem iuſto menſium numero, ἄωρον. — 119. σχέθε δ' Εἰλειθυίας, deas cohibuit,

σευ. et οἵτε εἰσὶ γενέθλης, quod antea erat γενεῆς. Latere ergo videtur vitium in σῆς. v. Obſſ. Si σευ legitur, confecta eſt res: οἵ (κατὰ) γενέθλης, εἰσὶν αἵματος ἔκ σευ.

113. πολλὸν ἀάσθη, ἐβλάφθη et animo, dum ſtolide egit, et, euentu, dum magna noxa affectus eſt; et quandoquidem factum eſt per fraudem, accipi potuit pro ἠπατήθη. Iupiter de Hercule cogitabat, at Iuno de Euryſtheo, qui non quidem ex ipſo Ioue erat prognatus, genus tamen ducebat a Ioue, progenitore Perſidarum; nam e Ioue et Danae natus Perſeus, e Perſeo Sthenelus, Euryſthei pater.

115. Ἄργος Ἀχαιϊκόν. Si

αὐτὴ δ' ἀγγελέουσα, Διὰ Κρονίωνα προσηύδα·
Ζεῦ πάτερ, ἀργικέραυνε, ἔπος τί τοι ἐν Φρεσὶ θήσω·
ἤδη ἀνὴρ γέγον' ἐσθλὸς, ὃς Ἀργείοισιν ἀνάξει,
Εὐρυσθεὺς, Σθενέλοιο πάϊς Περσηιάδαο,
σὸν γένος· οὔ οἱ ἀεικὲς ἀνασσέμεν Ἀργείοισιν.
Ὡς φάτο· τὸν δ' ἄχος ὀξὺ κατὰ φρένα τύψε βαρύνας.
αὐτίκα δ' εἴλ' Ἄτην κεφαλῆς λιπαροπλοκάμοιο, [θεῖαν.
χωόμενος Φρεσὶν ᾗσι, καὶ ὤμοσε καρτερὸν ὅρκον,
μήποτ' ἐς Οὔλυμπόν τε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα
αὖτις ἐλεύσεσθαι Ἄτην, ἣ πάντας ἀᾶται.
Ὡς εἰπὼν, ἔρριψεν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
χειρὶ περιστρέψας· τάχα δ' ἵκετο ἔργ' ἀνθρώπων.
τὴν αἰεὶ στενάχεσχ', ὅθ' ἑὸν φίλον υἱὸν ὁρῴτο

121 ΑΡΓΙΚΕΡΑΤΝΕ ΓΕΠΟΣ 122 ΑΡΓΕΙΟΙΣΙ ΓΑΝΑΞΕΙ 124 ΟΤ ΓΟΙ ΑΓΕΙΚΕΣ ΓΑΝΑΣΣΕΜΕΝ v. Obſſ. 127 ΦΡΕΣΙ ΓΗΙΣΙ 130 ΓΕΙΠΩΝ 131 ΗΙΚΕΤΟ ΓΕΡΓ 132 ΗΟΤΕ ΓΟΝ

quominus Alcmenae partum maturum educerent in lucem.

121. Iupiter, narrabo tibi aliquid, quod factum eſt; ἔπος pro euento. ἐνθέσθαι τι ταῖς Φρεσὶν, vt ἐμβάλλειν, ἐμβάλλεσθαι. animo ſeu ſuo ſeu alterius mandare. — 124. σὸν γένος, ortu a Perſeo ſcilicet: v. modo ad vſ. 113. οὔ οἱ ἀεικές. οὐκ ἀεικές ἐστιν, αὐτὸν ἀνάσσειν Ἀργείοις. dignus ille eſt, qui Arginis imperet, cum ex te genus ducat.

125. ἄχος ἔτυψεν αὐτὸν κατὰ φρένα, ἔπληξε. Vſitatius καταπλήσσειν, ἐκπλήσσειν. — 126. Manu prehenſis capillis Aten Olympo proturbauit. Habemus ita iterum Iouem ῥιπτάζοντα κατὰ δῶμα, vt videramus eum Ξ, 257. more iratorum hominum. — 131. ταχέως κατέπεσεν εἰς γῆν.

132. τὴν, h. διὰ ταύτην τὴν Ἄτην. vt vulgari vſu di-

Digitized by Google

ἔργον ἀεικὲς ἔχοντα ὑπ' Εὐρυσθῆος ἀέθλων.

Ὣς καὶ ἐγών, ὅτε δ' αὖτε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ
Ἀργείους ὤλεσκεν ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσιν,
οὐ δυνάμην λελαθέσθ' ἄτης, ἣ πρῶτον ἀάσθην.
ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, καί μευ Φρένας ἐξέλετο Ζεύς,
ἄψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα.
ἀλλ' ὄρσευ πόλεμόνδε, καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαούς·
δῶρα δ' ἐγὼν ὅδε πάντα παρασχεῖν, ὅσσα τοι ἐλθὼν
χθιζὸς ἐνὶ κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῖος Ὀδυσσεύς.
εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐπειγόμενός περ ἄρηος·
δῶρα δέ τοι θεράποντες, ἐμῆς παρὰ νηὸς ἑλόντες,
εἴσουσ', ὄφρα ἴδῃαι, ὅ τοι μενοεικέα δώσω.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·

133 ΕΡΓΟΝ ΑΕΙΚΕΣ 135 Vulg. ὀλέσκεν 139 ΟΦΡΑ ΙΔΗΑΙ et ΜΕΝΟΕΙΚΕΑ

cimur στενάχειν τινὰ, gemere aliquid. — 133. ἔργον ἀεικὲς ἔχοντα. debet h. l. ἔργον ἔχειν esse pro πόνον ἔχειν, πονεῖσθαι. aerumnam tolerare, ὑπ' ἀέθλων Εὐρυσθέως. v. Obss. — 134. ὅτε δ' αὖτε. nullam vim habet. οὕτω καὶ ἐγὼ αὖτε, postea, ὅτε Ἕκτωρ. — 136. οὐ δυνάμην λελαθέσθ' ἄτης. respiciunt vs. 132. τὴν, αἰεί στενάχεσκε Iupiter. ita et ego semper recordabar stultitiae, qua primum abreptus fueram, vt Achillem ab Achiuorum causa et armis abalienarem. — 137. ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, ἀσάμην, ἄσα, quandoquidem stolide egi. docet hoc quoque quod adiectum est, καί μευ Φρένας ἐξέλετο Ζεύς. — 140. δῶρα δ' ἐγὼ ὅδε πάντα παρασχεῖν. ἐγὼ ὅδε, ego ille scil. πάρειμι. ἕτοιμός εἰμι, ὥστε παρασχεῖν. v. Obss. — 141. ὅσσα τοι ἐλθὼν respiciunt legationem Il. I, 262 sqq.

145—153. Achilles munera quidem non aspernatur; ante omnia tamen pugnam iubet parari.

Digitized by Google

Ἀτρεΐδη, κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον, 146
δῶρα μὲν αἴ κ' ἐθέλῃσθα παρασχέμεν, ὡς ἐπιεικὲς,
ἧτ' ἐχέμεν, παρά σοι· νῦν δὲ μνησώμεθα χάρμης
αἶψα μάλ'· οὐ γὰρ χρὴ κλοτοπεύειν ἐνθάδ' ἐόντας,
οὐδὲ διατρίβειν· ἔτι γὰρ μέγα ἔργον ἄρεκτον· 150
ὥς κέ τις αὖτ' Ἀχιλῆα μετὰ πρώτοισιν ἴδηται
ἔγχεϊ χαλκείῳ Τρώων ὀλέκοντα Φάλαγγας.
ὧδε τις ὑμείων μεμνημένος ἀνδρὶ μαχέσθω.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
μηδ' οὕτως, ἀγαθός περ ἐών, θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ, 155

146 ΚΤΔΙΣΤΕ ΓΑΝΑΞ 147 ΕΠΙΓΕΙΚΕΣ 150
ΜΕΓΑ ΓΕΡΓΟΝ 151 ΠΡΩΤΟΙΣΙ ΓΙΔΗΤΑΙ
153 Vulg. ὡς δέ τις 165 ΘΕΟΓΕΙΚΕΛ

147. παρά σοι (ἐστὶ) παρασχεῖν τὰ δῶρα, ὡς ἐπιεικές ἐστιν, ἧτ' ἐχέμεν αὐτά. v. Obſſ. — 149. κλοτοπεύειν, ſubterfugere pugnam hic terendo tempus, ἐνθάδ' ἐόντας. v. Obſſ. — 150. reſtat enim adhuc magna res infecta, vt vlciſcar Hectorem. — 151. ὥς κε τις. ſeu vt aliquis, certus aliquis, cum reſpectu ad Hectorem, ſeu, omnino: vt, qui volet, videat. — 153. ὧδέ τις, οὕτως ἕκαστός τις ὑμῶν, veſtrum quisque, ad pugnam ſe accingito. ἀνδρὶ, cum adverſario quisque ſuo. μεμνημένος, ſcil. τοῦ μάχεσθαι. τῆς ἀρετῆς. τῆς ἀλκῆς, τῆς χάρμης. modo 148. forte ex feſtinatione omiſſum.

154—183. Vlyſſes Achillis impetum et feſtinationem reprimit; ante pugnam eandem neceſſe eſſe, vt Achiui corpora curent. Interea ſuadet primo, (vſ. 172) vt munera Agamemnonis Achilles in ſuum tentorium afferri patiatur, vtque Agamemnon iureiurando aſſeueret, nunquam ſe Briſeidis vſum habuiſſe; tum vero (178 ſq.) Agamemnonis epulis vt interſit et cibo ſe recreet Achilles. Tandem (vſ. 180) Agamemnoni bene conſulit in poſterum.

Digitized by Google

νήστιας ὄτρυνε προτὶ Ἴλιον υἷας Ἀχαιῶν
Τρωσὶ μαχησομένους· ἐπεὶ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἔσται
Φύλοπις, εὖτ' ἂν πρῶτον ὁμιλήσωσι Φάλαγγες
ἀνδρῶν, ἐν δὲ θεὸς πνεύσῃ μένος ἀμφοτέροισιν·
ἀλλὰ πάσασθαι ἄνωχθι θοῇς ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιοὺς 160
σίτου καὶ οἴνοιο· τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή.
οὐ γὰρ ἀνὴρ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἄκμηνος σίτοιο δυνήσεται ἄντα μάχεσθαι.
εἴπερ γὰρ θυμῷ γε μενοινάᾳ πολεμίζειν,
ἀλλά τε λάθρῃ γυῖα βαρύνεται, ἠδὲ κιχάνει 165
δίψα τε καὶ λιμὸς, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι.
ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς
ἀνδράσι δυσμενέεσσι παναμέριος πολεμίζῃ,
θαρσαλέον νύ οἱ ἦτορ ἐνὶ Φρεσὶν, οὐδέ τι γυῖα
πρὶν κάμνει, πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο. 170

156 ΠΡΟΤΙ ΓΙΛΙΟΝ 161 FOINOÏO 167 FOINOIO 168 Vulg. πολεμίζει. 169 NT FOI

158. εὖτ' ἂν πρῶτον. cum ſemel congreſſi fuerint. — 161. τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή. eo paratur robur et vires, reparantur vires ex nutritione. — 163. ἄκμηνος σίτοιο. ἄγευστος. cibi expers. ab ἄκμη, ἡ νηστεία. ἔνδεια. v. Obſſ. — 165. εἴπερ γὰρ προθυμεῖται μάχεσθαι, γυῖα βαρύνεται, membra grauantur, tardantur, feſſa ad motum et actum, deficientibus viribus. — 166. δίψα καὶ λιμὸς κιχάνει αὐτὸν, oppri. mit eum, καταλαμβάνει. βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι debilitantur; corpore viribus exhauſto, mox vſ. 170 κάμνει. noto loquendi more. H, 271 βλάψε δέ οἱ φίλα γούνατα. quod alias λύειν, λύεται γοῦνα. — 170. πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο, ὑποχωρῆσαι. pugna excedere, verbo, ille poſtre-

ἀλλ' ἄγε, λαὸν μὲν σκέδασον, καὶ δεῖπνον ἄνωχθι
ὄπλεσθαι· τὰ δὲ δῶρα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
οἰσέτω ἐς μέσσην ἀγορήν, ἵνα πάντες Ἀχαιοὶ
ἐφθαλμοῖσιν ἴδωσι, σὺ δὲ Φρεσσὶ σῇσιν ἰαν θῇς·
ὀμνυέτω δέ τοι ὅρκον, ἐν Ἀργείοισιν ἀναστὰς, 175
μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι, ἠδὲ μιγῆναι,
ᾗ θέμις ἐστὶν, ἄναξ, ἦτ' ἀνδρῶν ἤτε γυναικῶν·
καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ Φρεσὶν ἵλαος ἔστω.
αὐτὰρ ἔπειτά σε δαιτὶ ἐνὶ κλισίῃς ἀρεσάσθω
πιείρῃ, ἵνα μή τι δίκης ἐπιδευὲς ἔχῃσθα. 180
Ἀτρεΐδη, σὺ δ' ἔπειτα δικαιότερος καὶ ἐπ' ἄλλῳ
ἔσσεαι. οὐ μὲν γάρ τι νεμεσσητὸν, βασιλῆα
ἄνδρ' ἀπαρέσσασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.

172 ΔΩΡΑ FANAΞ 174 ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ ΓΙΔΩΣΙ 177 ΕΣΤΙ FANAΞ

mus omnium pugna recedit. 171. λαὸν h. l. Myrmidones, quibus imperabat. σκέδασον, fac eos discedere in ſua tentoria: vt B, 398 ἀνστάντες δ' ὁρέοντο, κεδασθέντες κατὰ νῆας. ὅπλεσθαι δεῖπνον, ὁπλίζεσθαι. — 173. ἐς μέσσην ἀγορὴν, vt ſatisfiat Achilli pro iniuria publice, in conſpectu omnium Achiuorum in loco publico; — 177. nec congreſſum eſſe, vt vir cum muliere ſolet, v. ad I, 134. — 178. et tu ipſe te placabilem praebe, *tu placator.* — 179. ἀρεσάσθω σε δαιτὶ πιείρῃ *lautis epulis te excipito.* — 180. ἵνα μή τι δίκης ἐπιδευὲς ἔχῃσθα, μὴ δέῃ τινος τῶν δικαίων. *vt conſequaris omnia, quae, ad ſatisfaciendum tibi pro iniuria accepta, poſtulare iure poteras.* Cogitandum autem eſt de honore epularum, ad quas admittuntur a rege principes. — 181. ἐπ' ἄλλῳ, εἰς ἄλλους. — 183. ἀνδρ' ἀπαρέσσασθαι, placare, vt vulgo accipitur. Sententia itaque alia eſſe nequit quam haec: non in-

Digitized by Google

Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγαμέμνων·
χαίρω σεῦ, Λαερτιάδη, τὸν μῦθον ἀκούσας·
ἐν μοίρῃ γὰρ πάντα δίκεο καὶ κατέλεξας·
ταῦτα δ' ἐγὼν ἐθέλω ὀμόσαι, κέλεται δέ με θυμὸς,
οὐδ' ἐπιορκήσω, πρὸς δαίμονος. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
μιμνέτω αὖθι τέως περ, ἐπειγόμενός περ ἄρηος,
μίμνετε δ' ἄλλοι πάντες ἀολλέες, ὄφρα κε δῶρα
ἐκ κλισίης ἔλθῃσι, καὶ ὅρκια πιστὰ τάμωμεν.
σοὶ δ' αὐτῷ τόδ' ἐγὼν ἐπιτέλλομαι, ἠδὲ κελεύω,
κρινάμενος κούρητας ἀριστῆας Παναχαιῶν,

184 ΠΡΟΣΕΦΕΙΠΕ FANAΞ 189 Vulg. τέως γε

digne ferenda res eſt, h. e. aequum eſt, ſatisfacere viro principi, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ, ὀργίζηται, ſi quis prior exarſerit, eumque iniuria affecerit: quemadmodum Agamemnon prior abreptus ira laceſſierat Achillem. Ita ſententia per ſe bene habet; nullo tamen modo cum antecedentibus cohaeret. Nam haec requirunt, vt ſententia ſit: non enim indignandum eſt, virum principem alienari animo, ſi quis eum vltro laceſſierit; ergo ἀπαρέσσασθαι, δυσαρεστεῖν. v. Obſſ. Alterutrum igitur eſt ſtatuendum; aut hoc, noua vi vocem eſſe poſitam; aut prius, vt aliena a loco ſuo ſententia ſit.

184 — 197. Probat Agamemnon dicta Vlyſſis.

186. ἐν μοίρῃ. κατὰ μοῖραν. κατὰ τὸ δέον. — 187. 8. ὀμόσαι πρὸς δαίμονος. vt πρὸς Διός. — 189. ἐπειγόμενος περ ἄρηος h. e. μάχης ἕνεκα, vt ſup. 145. — 191. καὶ (ὄφρα) ὅρκια πιστὰ τάμωμεν, τάμω. *dum ego iurauero.* Nam ſolus Agamemnon iurat quod ſit 250. 257. Quia tamen res communis eſt cum Achille, et adducunt alii τὰ ὅρκια (σφαγεῖα) poterat dicere, *mactemus victimas.* — 193. κρινάμενος — ἐνεγκέμεν puta eſſe, σὺ ἐνεγκέμεν μέ-

δῶρα δ' ἐμῆς παρὰ νηὸς ἐνεγκέμεν, ὅσσ' Ἀχιλῆϊ
χθιζὸν ὑπέστημεν δώσειν, ἀγέμεν τε γυναῖκας. 195
Ταλθύβιος δέ μοι ὦκα κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
κάπρον ἑτοιμασάτω ταμέειν Διΐ τ', Ἠελίῳ τε.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ.
Ἀτρεΐδη, κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγαέμνον, [λεύς'
ἄλλοτέ περ καὶ μᾶλλον ὀφέλλετε ταῦτα πένεσθαι,
ὁππότε τις μετὰ παυσωλὴ πολέμοιο γένηται, 201
καὶ μένος οὐ τόσον ἦσιν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσι·
νῦν δ' οἱ μὲν κέαται δεδαϊγμένοι, οὓς ἐδάμασσεν
Ἕκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν·
ὑμεῖς δ' ἐς βρωτὺν ὀτρύνετον. ἦτ' ἂν ἔγωγε 205
νῦν μὲν ἀνώγοιμι πτολεμίζειν υἷας Ἀχαιῶν
νήστιας, ἀκμήνους, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
τεύξεσθαι μέγα δόρπον, ἐπὴν τισαίμεθα λώβην.
πρὶν δ' οὔπως ἂν ἔμοιγε φίλον κατὰ λαιμὸν ἰείη

194 Vulg. δῶρα ἐμῆς et ἐνεικέμεν 199 ΚΤΔΙΣΤΕ FANAΞ 201 Vulgo μεταπαυσωλή. 204 ΗΟΤΕ FOI

μνησο. — κούρητας, κούρους. v. Obſſ. — 195. χθιζὸν, vt ſup. 141 pro nudius tertius. — 197. ταμέειν pro *mactare*, στόμαχον ἀποταμεῖν.

198—214. Impatienter ferens omnem moram Achilles grauatur et recuſat cibum ſumere.

200. ὀφέλλετε *debetis*. pro, *conſentaneum erit vt paretis*. — At nunc alieno tempore id facitis 203. — 202. μένος τόσον *animus tam concitatus* vltionis cupidine et pugnandi ardore. — 205. ἦτ' ἂν ἔγωγε *ſane quidem ego, atqui ego, iam nunc malim* in pugnam educere, et pugna demum facta de cibo cogitare.

209. Antea autem, (niſi hoc facto) *ego vtique cibum non ſumam*. Sic et

οὐ πόσις, οὐδὲ βρῶσις, ἑταίρου τεθνειῶτος, 210
ὅς μοι ἐνὶ κλισίῃ δεδαϊγμένος ὀξέϊ χαλκῷ
κεῖται, ἀνὰ πρόθυρον τετραμμένος, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
μύρονται. τό μοι οὔ τι μετὰ φρεσὶ ταῦτα μέμηλεν,
ἀλλὰ φόνος τε, καὶ αἷμα, καὶ ἀργαλέος στόνος ἀνδρῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ Ἀχιλεῦ, Πηλέος υἱὲ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν, 216
χρείσσων εἰς ἐμέθεν καὶ φέρτερος οὐκ ὀλίγον περ
ἔγχει, ἐγὼ δέ κε σεῖο νοήματί γε προβαλοίμην
πολλόν· ἐπεὶ πρότερος γενόμην, καὶ πλείονα οἶδα·
τῷ τοι ἐπιτλήτω κραδίη μύθοισιν ἐμοῖσιν. 220
αἶψά τε φυλόπιδος πέλεται κόρος ἀνθρώποισιν,

216 Vulg. Πηλέως 219 ΠΛΕΙΟΝΑ ΓΟΙΔΑ

306. non deſcendat cibus in meas fauces. vt ap. Horat. Epod. 2 *non Afra auis deſcendat in ventrem meum iucundior.* — 212. ἀνὰ πρόθυρον τετραμμένος, amplificata ſententia, more commemorato *componendi mortuum iamiam efferendum.* — 213. τό, *mei ideo*, διὸ· διὰ τοῦτο.

215—237. Vlyſſes Achillis impetum compeſcit, docetque, fieri non poſſe, vt Achiui ieiuni pugnam ſuſtineant.

218. νοήματί γε προβαλοίμην κέ σε. τὸ νόημα *prudentia*, vt alibi. ὑπερβαλέσθαι, προβαλέσθαι, *ſuperare*, v. Obſſ. quia aetate et experientia rerum te antecedo. — 220. ἐπιτλήτω μύθοισι pro τλήτω ἐπὶ τοῖς μύθοις. ſcil. vt mea dicta admittas, iis pareas.

221. Puta omiſſum eſſe antecedens: *Si ieiuni milites exierint in praelium:* κόρος Φυλόπιδος πέλεται ἀνθρώποις, taedium pugnae celeriter ſubit, h. e. ardor pugnandi extinguitur, viribus deficientibus, pugnae, inquam, ἧς τε, in qua iam ferrum plurimos calamos deiecit, h. e. magna caedes iam facta eſt; nunc cum

ἧς τε πλείστην μὲν καλάμην χθονὶ χαλκὸς ἔχευεν,
ἄμητος δ' ὀλίγιστος, ἐπὴν κλίνῃσι τάλαντα
Ζεὺς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.
γαστέρι δ' οὔπως ἐστὶ νέκυν πενθῆσαι Ἀχαιούς. 225
λίην γὰρ πολλοὶ καὶ ἐπήτριμοι ἤματα πάντα
πίπτουσι· πότε κέν τις ἀναπνεύσειε πόνοιο;
ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν, ὅς κε θάνῃσι,
νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας·

κόρος τέλεται sunt iungenda: ἄμητός τ' ὀλίγιστος τέλεται, et iam rarae hostium fiunt caedes, ἐπὴν κλίνῃσι τάλαντα Ζεὺς, cum pugna inclinata fugam circumspiciunt hostes: scil. vires fame debilitatae non satis validae sunt ad instandum victis, ad persequendos fugientes, et ad caedem fugientium faciendam. Vides hac iunctura expedita esse omnia, dummodo memineris, comparatum cum comparante esse permixtum: caedes in pugna, primo magna, mox remissior, cum messe, in qua primo calami magna copia falce resecti procumbunt, eo facto autem non nisi paucae aristae, quae supersunt in agro, metuntur. — 223. ἐπὴν κλίνῃσι τάλαντα Ζεὺς, vt dixi, fugam iam parari, pugna in alterutram partem inclinata, innuit. Iouis τάλαντα, lancem iam vidimus Θ, 69 sq.

225. γαστέρι δ' οὔπως ἐστί. noua sententia et argumentatio. Abstinentia autem a cibo prae nimio luctu nullius frugis est ad mortuos, neque ad te ipsum; ita enim tibi fame erit contabescendum, nam quotidie homines moriuntur. γαστέρι, pro esurie. proprie, ventre scil. coercendo vt contra, etiam nude, γαστὴρ pro ingluuie et voracitate memoratur. — 226. quotidie multi pereunt, ἐπήτριμοι, alius super alium. — 227. πότε κεν. quando tandem aliquis vacare possit a luctu! πόνος pro πένθος.

229. νηλέα θυμὸν ἔχοντας, non crudelem, sed ani-

ὅσσοι δ' ἂν πολέμοιο περὶ στυγεροῖο λίπωνται,
μεμνῆσθαι πόσιος καὶ ἐδητύος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
ἀνδράσι δυσμενέεσσι μαχώμεθα νωλεμὲς αἰεί,
ἐσσάμενοι χροΐ χαλκὸν ἀτειρέα. μὴ δέ τις ἄλλην
λαῶν ἀτρυντὺν ποτιδέγμενος ἰσχαναάσθω.
ἥδε γὰρ ἀτρυντὺς κακὸν ἔσσεται, ὅς κε λίπηται
νηυσὶν ἔπ' Ἀργείων. ἀλλ' ἀθρόοι ὁρμηθέντες
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα.

Ἦ, καὶ Νέστορος υἷας ὀπάσσατο κυδαλίμοιο,
Φυλείδην τε Μέγητα, Θόαντά τε, Μηριόνην τε,

233 ΕΣΣΑΜΕΝΟΙ

mum obſirmatum habere, poſiquam humatum luctu proſequutus eſt aliquis. Scilicet: non vero decet fractum animo muliebria lamenta per longum tempus perpetuare. — 230. ὅσσοι δ' ἂν περιλίπωνται (ἐκ) πολέμοιο, τούτους χρὴ μεμνῆσθαι πόσιος. vti cibo et potu.

233. Nouum praeceptum. Cibo autem ſumto, non alio nouo expectato iuſſu, copiae continuo in pugnam exeunto. μήτε τις λαῶν ἰσχαναάσθω, contineto ſe, ceſſato, remaneto, (vt M, 98 Argiui apud naues ἰσχανόωνται.) ποτιδέγμενος ἄλλην ὀτρυντύν.

238—276. Vlyſſes, aſſumtis aliis, munera Agamemnonis afferri curat — 249. Talthybius praeco porcum adducit; quem Agamemnon mactat, et iurat, intactam a ſe Briſeidem ſe remittere — 268. Achilles, mala haec a Ioue immiſſa teſtatus, concionem dimittit — 276.

238. ὀπάσσατο, ſe ſequi iuſſit, ὀπηδοὺς ἔλαβε. nam cum iis ipſe iuit, vt e vſ. 247 apparet. Sunt autem illi cum Neſtoris filiis, Antilocho et Thraſymede, *Meges*, Phylei f. dux Dulichienſium B, 627. *Thoas* Aetolus, B, 638. *Meriones*, Idomenei comes, B, 651. *Lycomedes*, Creontis f. qui eratinter ſeptem principes excubias agentes, Λ. I, 84.

καὶ Κρειοντιάδην Λυκομήδεα, καὶ Μελάνιππον·
βὰν δ' ἴμεν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο.
αὐτίκ' ἔπειθ' ἅμα μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον·
ἑπτὰ μὲν ἐκ κλισίης τρίποδας φέρον, οὓς οἱ ὑπέστη,
αἴθωνας δὲ λέβητας εἰκοσι, δώδεκα δ' ἵππους·
ἐκ δ' ἄγον αἶψα γυναῖκας ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας,
ἑπτ', ἀτὰρ ὀγδοάτην, Βρισηΐδα καλλιπάρῃον·
χρυσοῦ δὲ στήσας Ὀδυσεὺς δέκα πάντα τάλαντα,
ἦρχ', ἅμα δ' ἄλλοι δῶρα φέρον κούρητες Ἀχαιῶν·
καὶ τὰ μὲν ἐν μέσσῃ ἀγορῇ θέσαν. ἂν δ' Ἀγαμέμνων
ἵστατο· Ταλθύβιος δὲ, θεῷ ἐναλίγκιος αὐδήν,
κάπρον ἔχων ἐν χειρὶ, παρίστατο ποιμένι λαῶν.
Ἀτρεΐδης δὲ ἐρυσσάμενος χείρεσσι μάχαιραν,
ἣ οἱ πὰρ ξίφεος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄωρτο,
κάπρου ἀπὸ τρίχας ἀρξάμενος, Διὶ χεῖρας ἀνασχὼν,

242 ΔΕ ΓΕΡΓΟΝ 243 ΓΟΙ 244 ΕΓΕΙΚΟΣΙ 245 ΑΜΥΜΟΝΑ ΓΕΡΓΑ ΓΙΔΥΙΑΣ vulg. ἀμύμονας 251 Vulg. χερσί, et ἄορτο. 252 ΔΕ ΓΕΡΤΣΣΑΜΕΝΟΣ 253 ΗΗ ΓΟΙ

Eum Cretenſem et ab Heſiodo inter procos Helenae memoratum fuiſſe, narrant Schol. Townl. *Melanippus*, non alibi memoratus.

247. χρυσοῦ δὲ στήσας. poſtquam appenderat ad libram; puta ex reliqua, quae aderat Agamemnoni, auri copia. — 249. ἐν μέσσῃ ἀγορῇ θέσαν, in conſpectu omnium, ſane nunc in ipſa concione: Vnde poſtea vſ. 279 in Achillis tentorium absportantur.

250. Talthybius, θεῷ ἐναλίγκιος αὐδήν, h. e. magna, inſigni, voce inſtructus; e vetere ſermone; nihil amplius; vt iam ſaepe vidimus, omnia praeclara cum diuinis comparari. — 252. Notant hinc morem cultri gerendi vna cum enſe. — 254. κάπρου τρίχας ἀπαρξάμενος. tanquam pri-

εὔχετο· τοὶ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτόφιν εἵατο σιγῇ
Ἀργεῖοι, κατὰ μοῖραν, ἀκούοντες βασιλῆος.
εὐξάμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν'
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα, θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
Γῆ τε, καὶ Ἠέλιος, καὶ Ἐριννύες, αἵ θ' ὑπὸ γαῖαν
ἀνθρώπους τίνυνται, ὅτις κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ.
μὴ μὲν ἐγὼ κούρῃ Βρισηΐδι χεῖρ' ἐπενεῖκαι,
οὔτ' εὐνῆς πρόφασιν κεχρημένος, οὔτε τευ ἄλλου·
ἀλλ' ἔμεν' ἀπροτίμαστος ἐνὶ κλισίῃσιν ἐμῇσιν.
εἰ δέ τι τῶνδ' ἐπίορκον, ἐμοὶ θεοὶ ἄλγεα δοῖεν
πολλὰ μάλ', ὅσσα διδοῦσιν, ὅ τις σΦ' ἀλίτηται ὀμόσσας.

257 ΑΡΑ ΓΕΙΠΕ ΓΙΔΩΝ 258 ΓΙΣΤΩ 261
Vulg. ἐπενεῖκα

mitias victimae, quibus in ignem coniectis preces fiunt. Locus in hac re frequentatus. cf. Obſſ. — 255. ἐπ' αὐτόφιν εἵατο, ἐπ' αὐτοῦ ſcil. τοῦ χώρου εἶντο. ἔζοντο, ἐν σιγῇ, κατὰ μοῖραν, compoſite, religioſo ſilentio, quo dicebantur fauere linguis.

258. Vetuſtiſſima numina in iureiurando excitari iam notatum erat ad Γ, 277 vbi dii inferi erant; pro quibus nunc Erinnyes. — 261. μὴ μὲν ἐγὼ ἐπενεῖκαι non poteſt iungi cum ἴστω γάρ. ſed ſupplendum eſt ὄμνυμι. nam eſt ὄμνυμι, μὴ ἐπενεῖκαι χεῖρα. — 262. οὔτ' εὐνῆς πρόφασιν κεχρημένος, οὔτε τευ ἄλλου. poteſt κεχρημένος eſſe a χρᾶσθαι, qui vtitur, tum ſupplendum αὐτῇ. κατὰ πρόφασιν ſeu conſuetudinis, ſeu alterius ſeruilis miniſterii cauſſa. poteſt etiam eſſe, qui indiget, cum caſu ſecundo. οὔτε εὐνῆς κεχρημένος, χρήζων, οὔτε ἄλλου τινὸς, διὰ πρόφασιν, nec expetens eius amplexus, nec aliud quid (ſeruile miniſterium) vlla de cauſſa. Prius, puto, ſimplicius. — 263. ἀλλ' ἔμεν' ἀπροτίμαστος, intacta, ἄψαυστος. v. Obſſ. — 264. εἰ δέ τι τῶνδ' ἐπίορκον. ſcil. ὄμοσα. ex vſ. 261. — 265. ὅσσα διδῶσιν ἐκείνῳ, ὅστις ὀμόσας ἀλίτηται

Ἦ, καὶ ἀπὸ στόμαχον κάπρου τάμε νηλεῖ χαλκῷ.
τὸν μὲν Ταλθύβιος πολιῆς ἁλὸς ἐς μέγα λαῖτμα
ῥίψ' ἐπιδινήσας, βόσιν ἰχθύσιν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ἀνστὰς Ἀργείοισι Φιλοπτολέμοισι μετηύδα·

Ζεῦ πάτερ, ἦ μεγάλας ἄτας ἄνδρεσσι διδοῖσθα· 270
οὐκ ἂν δήποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
Ἀτρεΐδης ὤρινε διαμπερὲς, οὐδέ κε κούρην
ἦγεν, ἐμεῦ ἀέκοντος, ἀμήχανος· ἀλλά ποθι Ζεὺς
ἤθελ' Ἀχαιοῖσι θάνατον πολέεσσι γενέσθαι.
νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα. 275

Ὣς ἄρ' ἐφώνησε λῦσε δ' ἀγορὴν αἰψηρήν.
οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὴν ἐπὶ νῆα ἕκαστος.

273 ΑΓΕΚΟΝΤΟΣ 277 ΕΣΚΙΔΝΑΝΤΟ ΓΕΓΗΝ ΕΠΙ ΝΗΑ ΓΕΚΑΣΤΟΣ. v. Obſſ.

(εἰς) σφε. h. e. ὅς ὀμόσῃ ἂν ἐπίορκον.

266. Notatur ſacrificandi mos in iureiurando, abiiciendi victimam in mare; quia cum diris illud coniunctum eſt. v. Γ, 300. 301. cf. Obſſ.

268—276. Achilles, iterum ſollenni excuſatione vſus, diuinitus (ἐκ θεομηνίας) hanc noxam ſuae cum Agamemnone altercationis euenisſe, concionem dimittit. Sunt autem haec eo conſilio dicta, vt placatum ſe Agamemnoni oſtendat, culpa ab eo in Iouem verſa.

270. ἦ μεγάλας ἄτας. ἄται nunc mala ſunt e ſtolida peruicacia profecta. — 273. ἀμήχανος, fere vt σχέτλιος, et Latinorum, improbus; notione non ſatis determinata, ſed cum exprobratione; h. l. de Agamemnone, qui ira excandeſcens iniuriam intulerat, animi impotens. ἀλλά ποθι Ζεύς. vulgaris iuncturae modus erat εἰ μὴ Ζεύς. — 276. λῦσε δ' ἀγορὴν αἰψηρήν. αἰψηρῶς. v. Obſſ.

277—302. Cum muneri-

δῶρα δὲ Μυρμιδόνες μεγαλήτορες ἀμφεπένοντο.
βὰν δ' ἐπὶ νῆα φέροντες Ἀχιλλῆος θείοιο·
καὶ τὰ μὲν ἐν κλισίῃσι θέσαν, κάθισαν δὲ γυναῖκας·
ἵππους δ' εἰς ἀγέλην ἔλασαν θεράποντες ἀγαυοί.
Βρισηὶς δ' ἄρ' ἔπειτ', ἰκέλη χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ,
ὡς ἴδε Πάτροκλον δεδαιγμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
ἀμφ' αὐτῷ χυμένη, λίγα κώκυε, χερσὶ δ' ἄμυσσε
στήθεά τ', ἠδ' ἀπάλην δειρὴν, ἰδὲ καλὰ πρόσωπα·
εἶπε δ' ἄρα κλαίουσα γυνὴ, εἰκυῖα θεῇσι·

Πάτροκλέ, μοι δειλῇ πλεῖστον κεχαρισμένε θυμῷ,
ζωὸν μέν σε ἔλειπον ἐγὼ, κλισίηθεν ἰοῦσα,
νῦν δέ σε τεθνειῶτα κιχάνομαι, ὄρχαμε λαῶν,
ἆψ ἀνιοῦσ'· ὥς μοι δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ αἰεί.
ἄνδρα μέν, ᾧ ἔδοσάν με πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
εἶδον πρὸ πτόλιος δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
τρεῖς τε κασιγνήτους, τούς μοι μία γείνατο μήτηρ,

282 ΕΠΕΙΤ FIKELH. v. Obll. 283 FIΔE 284
Vulg. λίγ' ἐκώκυε 286 FEIΠE — FEIKTIA 292
FEIΔON

bus ad Achillem missis venerat et Briseis; quae Patrocli corpus amplexa lamentatur, sua ipsius infortunia memorando. Ne haec ad nostros mores reuocemus, et miremur Achillem, suspicionsum hominem, hac mirifici in alium virum affectus testificatione non commotum fuisse, meminerimus sensus istorum rudiores et obtusiores in amore.

290. ὥς μοι δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ αἰεί. non δέχεται μοι sunt iungenda, pro, ὡς κακὸν δέχεταί με. sed interpositum μοι more vulgari, quo dicimus: periisti mihi. — 292. πρὸ πτόλιος, erat Lyrnessus, cuius rex Mynes matrimonio ha-

κηδείους, οἱ πάντες ὀλέθριον ἦμαρ ἐπέσπον.
οὐδὲ μὲν οὐδέ μ' ἔασκες, ὅτ' ἄνδρ' ἐμὸν ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
ἔκτεινε, πέρσε δὲ πόλιν θείοιο Μύνητος,
κλαίειν, ἀλλά μ' ἔφασκες Ἀχιλλῆος θείοιο
κουριδίην ἄλοχον θήσειν, ἄξειν τ' ἐνὶ νηυσὶν
ἐς Φθίην, δαίσειν δὲ γάμον μετὰ Μυρμιδόνεσσι.
τῷ σ' ἄμοτον κλαίω τεθνειότα, μείλιχον αἰεί.

Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες,
Πάτροκλον πρόφασιν, σφῶν δ' αὐτῶν κήδε' ἑκάστη.
αὐτὸν δ' ἀμφὶ γέροντες Ἀχαιῶν ἠγερέθοντο,

295 Vulg. οὐδ' ἔμ' 297 Vulg. ἀλλ' ἐμ' 302 ΚΗΔΕ ΕΚΑΣΤΗ. v. Obſſ.

bebat Hippodamiam, Briſei filiam. v. B, 690 ſq. et Obſſ. ad eum locum. — 294. κασιγνήτους κηδείους. valde caros. ſunt κήδειοι, ὧν κῆδος ἔχομεν. v. Obſſ. — 295. locus memorabilis, quam diuerſi ſenſus mulierum iſtius aetatis fuerint a noſtris; mulier caeſo marito captiua beatam ſe praedicat, quod victoris matrimonio ſe potituram eſſe ſperare poteſt. v. Obſſ. — 298. κουριδίην ἄλοχον. improprie dictum; non enim eſt h. l. quam virginem duxit; ſed omnino aut caram aut teneram. v. Obſſ. — 299. δαίσειν γάμον, epulas nuptiales inſtruere; parare nuptias.

302. Πάτροκλον πρόφασιν. Vix accipere licet: praetexta morte Patrocli, dum vere mala ſua plangebant. Verum: cauſſa oblata luctus de morte Patrocli, ſimul ſua ipſorum mala in memoriam reuocando: vt paullo poſt 338. 9. principes Achiuorum lamentis Achillis adgemiſcunt μνησάμενοι, τὰ ἕκαστος ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπον. Vide tamen Obſſ.

303—339. Cum principes Achiuorum fruſtra Achillem inuitaſſent ad cibum ſumendum, diſcedunt, ceteri reſtant cum eo pauci, inter quos ille lamenta perſequitur miſerantibus adſtantibus.

λισσόμενοι δειπνῆσαι· ὁ δ' ἠρνεῖτο στεναχίζων·

Λίσσομαι, εἴ τις ἔμοιγε Φίλων ἐπιπείθεθ' ἑταίρων,
μή με πρὶν σίτοιο κελεύετε μηδὲ ποτῆτος
ἅσασθαι Φίλον ἦτορ, ἐπεί μ' ἄχος αἰνὸν ἱκάνει·
δύντα δ' ἐς ἠέλιον μενέω, καὶ τλήσομαι ἔμπης.

Ὣς εἰπὼν, ἄλλους μὲν ἀπεσκέδασε βασιλῆας·
δοιὼ δ' Ἀτρεΐδα μενέτην, καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς,
Νέστωρ, Ἰδομενεύς τε, γέρων θ' ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
τέρποντες πυκινῶς ἀκαχήμενον. οὐδέ τι θυμῷ
τέρπετο, πρὶν πολέμου στόμα δύμεναι αἱματόεντος.
μνησάμενος δ' ἀδινῶς ἀνενείκατο, Φώνησέν τε·

Ἦ ῥα νύ μοι ποτὲ καὶ σὺ, δυσάμμορε, Φίλταθ' ἑταίρων,
αὐτὸς ἐνὶ κλισίῃ λαρὸν παρὰ δεῖπνον ἔθηκας
αἶψα καὶ ὀτραλέως, ὁπότε σπερχοίατ' Ἀχαιοὶ

309 ΕΙΠΩΝ 310 Vulg. Ἀτρεῖδαι

305. εἴ τις ἔμοιγε ἐπιπείθεται, vulgaris oratio: ὦ Φίλοι πείθεσθε ἐμοὶ μὴ κελεύοντες. — 308. ἔμπης reddi poteſt *vtique, pernicaciter:* proprie tamen ſubintellig. καίπερ οὐκ ἀσάμενος ἦτορ σίτου. καίπερ ἄσιτος ὤν. vt bene Koeppen. De modo loq. v. ad M, 326.

312. τέρποντες — τέρπετο. vides pro *ſolari* eſſe dictum, antiquo ſermone: paullo aliter ac Λ, 642 vbi ſimpliciter *ſermonibus recreare* erat. — 313. πολέμου στόμα δύμεναι· *Aciem* pugnantium iam vidimus declarari per *os*, vt nobis per *frontem*. — 314. ἀδινῶς ἀνενείκατο, ſubſtituendum eſt aliquid ex ipſa re, στεναγμούς, aut ex Φώνησέν τε, τὴν Φωνήν.

315. In memoriam reuocat Achilles, (huc μνησάμενος ſpectat) quod ſaepe ſibi ſub exitum in pugnam epulas parauerat Patroclus; ſecundum αὐτοδιακονίαν heroum. Petita haec ſunt ex ſenſu vero ac more lugentium in deſiderio eorum,

Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισι φέρειν πολύδακρυν ἄρηα.
νῦν δὲ σὺ μὲν κεῖσαι δεδαϊγμένος· αὐτὰρ ἐμοὶ κῆρ
ἄκμηνον πόσιος καὶ ἐδητύος, ἔνδον ἐόντων,
σῇ ποθῇ. οὐ μὲν γάρ τι κακώτερον ἄλλο πάθοιμι·
οὐδ' εἴ κεν τοῦ πατρὸς ἀποφθιμένοιο πυθοίμην,
ὅς που νῦν Φθίῃφι τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβει
χήτεϊ τοιοῦδ' υἱός· ὁ δ' ἀλλοδαπῷ ἐνὶ δήμῳ
εἵνεκα ῥιγεδανῆς Ἑλένης Τρωσὶ πτολεμίζω·
ἠὲ τὸν, ὃς Σκύρῳ μοι ἔνι τρέφεται φίλος υἱὸς,
εἴ που ἔτι ζώει γε, Νεοπτόλεμος θεοειδής.
πρὶν μὲν γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει,
οἷον ἐμὲ Φθίσεσθαι ἀπ' Ἄργεος ἱπποβότοιο
αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ, σὲ δέ τε Φθίηνδε νέεσθαι,
ὡς ἄν μοι τὸν παῖδα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ
Σκυρόθεν ἐξαγάγοις, καί οἱ δείξειας ἕκαστα,
κτῆσιν ἐμὴν, δμῳάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.

327 ΘΕΟΓΕΙΔΗΣ 328 ΕΝΙ ΣΤΗΘΕΣΣΙ ΓΕΓΩΛΠΕΙ 332 ΟΙ ΔΕΙΞΕΙΑΣ ΓΕΚΑΣΤΑ. v. Obſſ.

quos amaueramus. — 320. ἄκμηνον, ἄγευστον. ſup. 163. ἔνδον ἐόντων ſc. τούτων, τῆς πόσιος καὶ ἐδητύος *cum in domo parata ſint, in penu ſint, ſuppetant.* Aliquoties occurrit. — 324. χήτεϊ τοιοῦδ' υἱός. ἐμοῦ. pro ex abſentia mea, cum indiget meo auxilio. ἐνὶ δήμῳ. iterum pro *terra.* — 325. ῥιγεδανῆς Ἑλένης. Φρικτῆς. *abhorrendae.* v. Obſſ. — 326. ἠὲ τὸν ſc. ἀποφθίσθαι. Mutauit ſtructuram. Poſt εἴ κεν τοῦ πατρὸς ſequi debebat ἠὲ τοῦ, ὃς. — 328. πρὶν μὲν — Prius ſolum ſe morti ante Troiam deſtinatum eſſe norat, nihil de amico reſciuerat. ex vaticinio accepto, de quo v. ſup. I, 410. et Obſſ. ad Σ, 8. — 332. δείξειας, vt

ἤδη γὰρ Πηλῆά γ' οἴομαι ἢ κατὰ πάμπαν
τεθνάμεν, ἢ που τυτθὸν ἔτι ζώοντ' ἀκαχῆσθαι
γήραΐ τε στυγερῷ, καὶ ἐμὴν προτιδέγμενον αἰεὶ
λυγρὴν ἀγγελίην, ὅτ' ἀποφθιμένοιο πύθηται.

Ὣς ἔφατο κλαίων· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γέροντες,
μνησάμενοι τὰ ἕκαστος ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπε.

Μυρμένευς δ' ἄρα τούς γε ἰδὼν ἐλέησε Κρονίων,
αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τέκνον ἐμόν, δὴ πάμπαν ἀποίχεαι ἀνδρὸς ἑῆος.
ἦ νύ τοι οὐκέτι πάγχυ μετὰ Φρεσὶ μέμβλετ' Ἀχιλλεῖνος ὅγε, προπάροιθε νεῶν ὀρθοκραιράων,
ἧσται ὀδυρόμενος ἕταρον φίλον. οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
οἴχονται μετὰ δεῖπνον, ὁ δ' ἄκμηνος καὶ ἄπαστος.
ἀλλ' ἴθι, οἱ νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
στάξον ἐνὶ στήθεσσ', ἵνα μή μιν λιμὸς ἵκηται.

337 Vulg. πύθοιτο. 339 ΤΑ ΕΚΑΣΤΟΣ. porro ἔλειπον vulgg. 340 ΓΕ ΓΙΔΩΝ 341 ΕΠΕΑ 347 ΙΘΙ ΓΟΙ

vindicare ſibi poſſet ab aliis poſſeſſa. — 335. τυτθὸν ἔτι ζώοντα *aegre vitam trahentem* fere quod ὀλιγηπελεῖν.

340—356. Cum Achilles peruicaciter cibo abstineret, diuino beneficio et Minervae munere, ne pugnae mox futurae laboribus confectus viribus deficeret, ambroſia et nectare reficitur.

342. ἀποίχεαι ἀνδρὸς ἑῆος ſortem virum deſeris. cum non curas. ἀποίχεσθαι, non modo discedere, ſed et abeſſe, vt Vlyſſes δηρὸν ἀποίχεται Od. Δ, 109. abſiſtere. vt Λ, 408 οἱ κακοὶ ἀποίχονται πολέμοιο. — 343. μέμβλεταί σοι, ὑπό σου. μέλει σοι. — 347. 8. nectar et ambroſiam inſtilla ἔνστραξόν οἱ, ſi de cibo eſt accipiendum et potu, vt vires reficiantur, eſt ἀμβροσίη τροφή. v. Obſſ. quod pectus adiicitur, στήθεσιν, reſpicit

Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
ἡ δ', ἅρπη εἰκυῖα τανυπτέρυγι, λιγυφώνῳ,
οὐρανοῦ ἐκκατεπᾶλτο διʼ αἰθέρος. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
αὐτίκα θωρήσσοντο κατὰ στρατόν. ἡ δ' Ἀχιλῆϊ
νέκταρ ἐνὶ στήθεσσι καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
στάξ', ἵνα μή μιν λιμὸς ἀτερπὴς γούναθ' ἵκηται.
αὐτὴ δὲ πρὸς πατρὸς ἐρισθενέος πυκινὸν δῶ
ᾤχετο. τοὶ δ' ἀπάνευθε νεῶν ἐχέοντο θοάων.

Ὡς δ' ὅτε ταρφειαὶ νιφάδες Διὸς ἐκποτέονται
ψυχραὶ ὑπὸ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο·
ὡς τότε ταρφειαὶ κόρυθες, λαμπρὸν γανόωσαι,
νηῶν ἐκφορέοντο, καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι,

349 ΕΙΠΩΝ 350 ΕΙΚΤΙΑ 351 Vulg. ἐκκατέπαλτο.

vires in pectore, nec in voc. στάξον eſt haerendum; cum ſit omnino, immitte, ingere.

350. ἅρπη. aquilae genus eſt. v. Obſſ. — 351. ἐκκατεπᾶλτο, ἦλτο, ab ἄλλεσθαι. καθῆλτο, deſiluit, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, κατὰ τὴν γῆν ἐπὶ τὸν Ἀχιλλέα. v. Obſſ. — 356. ἀπάνευθε θεῶν ἐχέοντο. ſimpl. pro ἀπὸ, ἐκ νεῶν.

357 — 398. Procedunt Myrmidonum copiae armatae magno numero; declaratur res per effectum ad viſum, crebra arma, galeae, ſcuta. Armat ſe Achilles. Cum nunc res ad ἀκμὴν adducta ſit, vt Achilles in pugnam prodeat, qua rerum περιπέτειαι parabitur, conſentaneum erat, vt eius ſpecies exhiberetur quam maxime ornata.

360. νηῶν ἐκφορέοντο aut pro, prodibant, egrediebantur, vt arma dicta ſint pro armatis, vt ſit pro ἐξήρχοντο. vt contra ἐξέρχεσθαι dicuntur ea, quae exportantur, ἐκφοροῦνται. aut dicendum, arma in nauibus ſeruata nunc fuiſſe exportata ante naues in ordinibus; et inter eos ipſe

θώρηκές τε κραταιγύαλοι, καὶ μείλινα δοῦρα·
αἴγλη δ' οὐρανὸν ἷκε, γέλασσε δὲ πᾶσα πέρι χθὼν
χαλκοῦ ὑπὸ στεροπῆς· ὑπὸ δὲ κτύπος ὤρνυτο ποσσὶν
ἀνδρῶν· ἐν δὲ μέσοισι κορύσσετο δῖος Ἀχιλλεύς.
τοῦ καὶ ὀδόντων μὲν καναχὴ πέλε, τὼ δέ οἱ ἔσσε 365
λαμπέσθην, ὥσεί τε πυρὸς σέλας· ἐν δέ οἱ ἦτορ
δῦν' ἄχος ἄτλητον· ὁ δ' ἄρα Τρωσὶ μενεαίνων
δύσετο δῶρα θεοῦ, τά οἱ Ἥφαιστος κάμε τεύχων.
κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἁραρυίας. 370
δεύτερον αὖ, θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν·
ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισι βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,

362 Vulg. περὶ ΤΑ FOI 365 ΔΕ FOI 366 ΔΕ FOI 368

Achilles. Parum tamen placent haec. v. Obſſ. — 361. θώρηκες κραταιγύαλοι pro κρατα ιογύαλοι, pro ſimplici κραταιοί. Cum tamen thoraces haberent duo caua, anterius et poſterius, γύαλα, ſaltem omnis thorax habeat cauum intra ſe, et habeat γύαλον, ornatius eſt epitheton compoſitae vocis, aucta notione. — 366. ἐνέδυνε τὸ ἦτόρ οἱ ἄχος, dolor, recolendo Patrocli mortem.

369. Diſertus nunc eſt poeta in armando Achille. v. ad vſ. 357. Iterum narrationem ita inſtituit, vt non narret, eum iam armatum eſſe, et, quae arma illa fuerint, tum ſubiiciat; verum ponit eum ante oculos noſtros armantem ſe; ipſo rerum ordine eo ducente, non vt ipſi pro magna iudicii ſubtilitate hoc imputandum ſit. Pleraque ex hoc loco iam in locis ſimilibus fuere memorata. — 370. ἐπισφύρια fibulas iam Γ, 331 vidimus. — 372. ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισι βάλετο ξίφος. proprie περιεβάλετο balteum, ζῶμα, ex quo enſis pondebat.

χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε, στιβαρόν τε,
εἴλετο, τοῦ δ' ἀπάνευθε σέλας γένετ', ἠΰτε μήνης.
ὡς δ' ὅταν ἐκ πόντοιο σέλας ναύτῃσι φανήῃ
καιομένοιο πυρὸς, τὸ δὲ καίεται ὑψόθ' ὄρεσφι,
σταθμῷ ἐν οἰοπόλῳ· τοὺς δ' οὐκ ἐθέλοντας ἄελλαι
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φίλων ἀπάνευθε φέρουσιν·
ὣς ἀπ' Ἀχιλλῆος σάκεος σέλας αἰθέρ' ἵκανε
καλοῦ, δαιδαλέου. περὶ δὲ τρυφάλειαν ἀείρας
κρατὶ θέτο βριαρήν· ἡ δ', ἀστὴρ ὥς, ἀπέλαμπεν
ἵππουρις τρυφάλεια· περισσείοντο δ' ἔθειραι
χρύσεαι, ἃς Ἥφαιστος ἵει λόφον ἀμφὶ θαμειάς.
πειρήθη δ' ἔο αὐτοῦ ἐν ἔντεσι δῖος Ἀχιλλεύς,

375 Vulg. φανείη. 381 ἀστὴρ Fως Bentl. 382 Δ ΕΞΘΕΙΡΑΙ v. Obss. 384 ΠΕΙΡΗΘΗ ΔΕ ΕΕ' ΑΥΤΟΥ v. Obss.

375—380. Comparatur fulgor clipei cum igni in montibus eminus a nauigantibus conſpecto. Ignis poteſt videri eſſe πυρσὸς, Φανὸς, accenſus, vt ſignum ſit nauigantibus, qui ſeu incerto curſu feruntur, ſeu tempeſtate iactantur, quo loco appellenda ſit nauis; eo ducit, quod vento adverſante nautae prohibentur a littoris acceſſu; itaque ap. Euſtath. πυρσὸς σωστικὸς redditur. Etſi poteſt etiam de quouis igni in littore viſo accipi: ita vt adiecta tantum pro ornamentis Homericis habeantur. Aliud genus πυρσῶν vidimus Σ, 211. ἐκ πόντοιο. nautis e mari proſpicientibus conſpicitur: non ſatis ſubtiliter inſtituta oratio. — 380. ἀείρας περιέθετο· ἤειρε καὶ περιέθετο. — 382. περισσείοντο δ' ἔθειραι χρύσεαι, fuluae, vt quoque Σ, 611 ἐπὶ δὲ χρύσεον λόφον ἧκε, ἃς θαμειὰς ἀμφιίσι Ἥφαιστος ὡς εἶναι λόφον.

384. πειρήθη δ' ἔο αὐτοῦ ἐν ἔντεσι. experitur ſe in armis. h. e. aima, an ſint

εἴ οἱ ἐφαρμόσσειε, καὶ ἐντρέχοι ἀγλαὰ γυῖα·
τῷ δ' εὖτε πτεραὶ γίγνετ', ἄειρε δὲ ποιμένα λαῶν.
ἐκ δ' ἄρα σύριγγος πατρώϊον ἐσπάσατ' ἔγχος,
βριθὺ, μέγα, στιβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν
πάλλειν, ἀλλά μιν οἷος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεὺς,
Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ Φίλῳ τάμε Χείρων
Πηλίου ἐκ κορυφῆς, Φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσιν.
ἵππους δ' Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος ἀμφιέποντες

385 FOI 386 Vulg. ἠΰτε

satis apta membris, iisque mouendis an respondeant. — 385. εἰ τὰ γυῖα, h. e. οἱ πόδες, τρέχοι ἐν τοῖς ἔντεσι. — 386. Iam, cum nulla parte pondus aeris premeret nec nimium gravaret corpus, ille subsilit et se leuat, quasi alis instructus, ἐγίγνετο αὐτῷ ὡς πτερὰ, *erant ipsi quasi alae eleuantes ipsum*; debebat esse dictum: ὡς πτερὰ ἀείροντα αὐτόν, pro hoc, antiquo more dixit: ἄειρε δὲ αὐτὰ, τὰ πτερὰ, non vero τὰ ἔντεα, vt vulgo accipitur, quasi thorax eum elevauerit; sed tam parum grauabatur pondere eius, vt et eleuare se, et euolare sibi videretur. Creditur ex h. l. Xenophon duxisse suum illud: ἐμοὶ δοκεῖ τὰ τῶν ὅπλων Φορήματα πτερεῖς μᾶλλον ἐοικέναι ἢ Φορτίῳ. Cyrop. II, 3, 14. — 387. de hasta Peliade, ex trunco in Pelio monte resciſa, a Peleo, v. alterum locum Π, 141 sq.

392. Duo homines in iungendis equis sunt occupati pro vno ministro: alter Achillis auriga Automedon; alter Alcimedon, nunc Alcimus dictus, e Myrmidonum ducibus, qui, Patroclo caeso, currum conscenderat P, 467. λέπαδνα sunt lora, collum et pectus ambientia, quibus equi iugo illigati erant: cf. E, 730. Ori insertus est χαλινὸς, fraenum; et habenae quibus reguntur, e iugo nexae et retro versus currum extentae, αἱ ἡνίαι, vel τὰ ἡνία. οἱ ἡνιοχῆρες. γαμφη-

ζεύγνυον· ἀμφὶ δὲ καλὰ λέπαδν' ἔσαν· ἐν δὲ χαλινοὺς
γαμφηλῇσ' ἔβαλον, κατὰ δ' ἡνία τείναν ὀπίσσω
κολλητὸν προτὶ δίφρον. ὁ δὲ μάστιγα φαεινὴν 395
χειρὶ λαβὼν ἀραρυῖαν, ἐφ' ἵπποιϊν ἀνόρουσεν
Αὐτομέδων· ὄπιθεν δὲ κορυσσάμενος βῆ Ἀχιλλεύς,
τεύχεσι παμφαίνων, ὥστ' ἠλέκτωρ ὑπερίων.
σμερδαλέον δ' ἵπποισιν ἐκέκλετο πατρὸς ἑοῖο·

Ξάνθε τε, καὶ Βαλίε, τηλεκλυτὰ τέκνα Ποδάργης, 401
ἄλλως δὴ φράζεσθε σαωσέμεν ἡνιοχῆα
ἂψ Δαναῶν ἐς ὅμιλον, ἐπεί χ' ἑῶμεν πολέμοιο·
μηδ', ὡς Πάτροκλον, λίπετ' αὐτόθι τεθνειῶτα.

395 Vulg. ὁ δ' ὃς 399 ΠΑΤΡΟΣ ΘΕΟΙΟ

λῇσι, nunc de malis equorum rictu diductis. v. Obſſ.

396. Conſcendit currum Automedon ἡνίοχος, et poſt illum παραβάτης Achilles. — 398. ἠλέκτωρ ὑπερίων, omiſſo nomine ipſo Ἥλιος duo epitheta appoſita ſunt: ἀκάμας et in altum euectus. v. Obſſ.

399 ad fin. Achilles hortatus equos, currui iunctos, audit alterum ex iis, Xanthum, ſe et comparem, culpa caedis Patrocli liberantem, et ominantem ipſius Achillis fata iam inſtantia; at ille nihil ab ardore vlciſcendi mortem Patrocli remittit. Totus locus eſt ex antiquitatis ſenſu legendus: v. Obſſ. ad vſ. 407.

399. ἵπποισι πατρὸς ἑοῖο. equos Achilles habuit a patre Peleo, ille a Neptuno. v. ad Π, 149. — 401. ἄλλως δή, non vt antea, ſed melius. Nam antea Patroclum caeſum reliquerant in acie, reportandum ab aliis; ſolum Automedontem pugna extulerant. Vide loca Π, 866. P, 452. — 402. ἐπεί χ' ἑῶμεν πολέμοιο. poſtquam ſatis pugnatum erit. proprie, vbi ſatiauerimus nos pugna. ex antiquo ἕω, nunc ἔημι, ſatio; per elliplin, ἔειν, ἐξέειν, eximere, ἔρον τοῦ πολέμου, cupiditatem pugnandi. v. Obſſ.

Digitized by Google

Τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ ζυγόφι προσέφη πόδας ὠκὺς ἵππος
Ξάνθος, ἄφαρ δ' ἤμυσε καρήατι, πᾶσα δὲ χαίτη,
ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν, οὖδας ἵκανεν·
αὐδήεντα δ' ἔθηκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
Καὶ λίην σ' ἔτι νῦν γε σαώσομεν, ὄβριμ' Ἀχιλλεῦ·
ἀλλά τοι ἐγγύθεν ἦμαρ ὀλέθριον, οὐδέ τοι ἡμεῖς
αἴτιοι, ἀλλὰ θεός τε μέγας καὶ Μοῖρα κραταιή.
οὐδὲ γὰρ ἡμετέρῃ βραδυτῆτί τε, νωχελίῃ τε,
Τρῶες ἀπ' ὤμοιϊν Πατρόκλου τεύχε' ἔλοντο·
ἀλλὰ θεῶν ὤριστος, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητὼ,
ἔκταν' ἐνὶ προμάχοισι, καὶ Ἕκτορι κῦδος ἔδωκε.
νῶϊ δὲ καί κεν ἅμα πνοιῇ Ζεφύροιο θέοιμεν,
ἣνπερ ἐλαφροτάτην φάσ' ἔμμεναι· ἀλλά σοι αὐτῷ
μόρσιμόν ἐστι, θεῷ τε καὶ ἀνέρι ἶφι δαμῆναι.

409 Vulg. οὐδέ τι ἡμεῖς. 417 ANEPI FIΦI.

404. ἀλόλος ἵππος. nunc ταχύς. — 405. ἤμυσε καρήατι, ἐκλίθη, inclinauit ſe capite; demiſſo in terram capite ſtetit. — 406. tam alte quidem demiſſo capite, vt iuba in humum decideret, ſolum attingeret, iugi orbiculo, cui inſertum erat caput equi. χαίτη ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγόν. v. Obſſ. cf. ſup. P, 437. — 407. αὐδήεντα δ' ἔθηκε Ἥρη. Iuno loquendi facultatem indiderat equo; et, tanquam equus θεῖος habet quoque facultatem praedicendi futura. v. Obſſ. ad vſ. 407.

408. Vtique te et nunc quidem incolumem e pugna reducemus. — 410. θέος τε μέγας καὶ Μοῖρα κραταιή. θεὸς nunc omnino τὸ θεῖον; niſi, vt mos eſt, Iupiter et h. l. cum Fato iungitur. cf. ad Z, 488. — 413. ἀλλὰ θεῶν ὤριστος. Apollo Patroclo vertiginem obiecerat ſup. Π, 751. — 415. ἅμα πνοιῇ Ζεφύροιο. aequato Zephyri curſu, venti flatu. — 417. θεῷ τε καὶ ἀνέρι. Ab Apolline ſub Paridis ſpecie,

Ὣς ἄρα φωνήσαντος Ἐριννύες ἔσχεθον αὐδήν.
τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ξάνθε, τί μοι θάνατον μαντεύεαι; οὐδέ τί σε χρή.
ἐῦ νύ τοι εἶδα καὶ αὐτὸς, ὅ μοι μόρος ἐνθάδ' ὀλέσθαι,
νόσφι φίλου πατρὸς καὶ μητέρος· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
οὐ λήξω, πρὶν Τρῶας ἄδην ἐλάσαι πολέμοιο.
Ἦ ῥα, καὶ ἐν πρώτοις ἰάχων ἔχε μώνυχας ἵππους.

421 ΤΟΙ ΓΟΙΔΑ v. Obſſ. 424 ΓΙΑΧΩΝ

ſiue a Paride, iuſſu Apollinis ſagittam emittente, occiſus fuerat Achilles; ita ἑδάμη ὑπὸ θεοῦ καὶ ἀνδρός. cf. inf. X, 359. Virgil. Aen. VI, 56. Phoebe — *Dardana qui Paridis direxti tela manusque Corpus in Aeacidae.*

418. Subſtitit equus, nec diſertiora de Achillis fato edixit. Refertur hoc ad Erinnyes vetantes plura loqui. Ne vaticinio vulgentur plura, quam neceſſe viſum, tribuitur alibi diis, Iovi, Iunoni, Parcis; poena quoque infligitur vatibus, plura, quam iuſſi erant, vulgantibus; quod per Erinnyas bene fieri poterat; nam illae poenas exigunt a ſceleſtis. At h. l. vetant, ne plura vaticinetur equus; cuius cauſſam idoneam redditam nondum vidi, nec talem, quae ſatisfaciat, habeo; niſi Erinnys voluit vltionem ab Achille aliquando per Paridem ſumendam pro Hectore caeſo ſibi ſervare. v. Obſſ. ad h. v.

421. οἶδα καὶ αὐτός. audita a matre: iam v. ſup. ad Σ, 8. — 423. οὐ λήξω πρὶν Α, 416. 417. Τρῶας (ἀχορήτους μάχης ἐόντας. N, 639. 635.) ἐλάσαι εἰς ἄδην, κόρον, πολέμου. ita vt victi porro pugnare recuſent.

ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ.

Ἐρρωμένως ἔχει τὸ τῆς ἀληθείας ἐπιδεικνύναι κήρυγμα, καὶ τὸν ἐκ τῆς ἀληθείας ἐπιδεικνύμενον ἐρρωμένως ἔχειν ἀνάγκη· ἐπειδὴ τὸ μὲν ἀληθὲς ἰσχυρόν, καὶ τὸ ἰσχυρὸν ἀληθές· ὁ δὲ ἀληθὴς λόγος ἰσχυρός, καὶ ὁ ἰσχυρὸς ἀληθής· ὁ δὲ ἀληθὴς καὶ ἰσχυρὸς ἀνὴρ ἐρρωμένως ἔχει· ἐρρωμένως δὲ ἔχων, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὸν ἐρρωμένως ἔχοντα λόγον· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὸν ἐρρωμένως ἔχοντα λόγον, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὸν ἐρρωμένως ἔχοντα καιρόν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὸν ἐρρωμένως ἔχοντα καιρόν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἡμέραν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἡμέραν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἑορτήν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἑορτήν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν πανήγυριν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν πανήγυριν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἀγέλην· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἀγέλην, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἐκκλησίαν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἐκκλησίαν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἀρετήν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἀρετήν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἐλπίδα· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἐλπίδα, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἀνάστασιν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἀνάστασιν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ζωήν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ζωήν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν βασιλείαν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν βασιλείαν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν κληρονομίαν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν κληρονομίαν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν οἰκίαν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν οἰκίαν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν τράπεζαν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν τράπεζαν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἀγαλλίασιν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἀγαλλίασιν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν εὐφροσύνην· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν εὐφροσύνην, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν χαράν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν χαράν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἡδονήν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἡδονήν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν τρυφήν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν τρυφήν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν παράδεισον· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν παράδεισον, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν πόλιν· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν πόλιν, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἐπουράνιον Ἱερουσαλήμ· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν ἐπουράνιον Ἱερουσαλήμ, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν μητέρα· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν μητέρα, ἐρρωμένως καὶ ἐπιδείκνυται τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν νύμφην· ἐρρωμένως δὲ ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐρρωμένως ἔχουσαν νύμφ

pugnae dii ex aduerſo ſibi inuicem ſtantes — 75. Obiicit Achilli Aeneam Apollo adſcita facie Lycaonis, Priami f. — 111. Cum Iuno iam interponere ſe vellet, intercedit Neptunus, ſuadetque, vt, hominibus ſuas res agere iuſſis, ipſi dii ſpeculentur eorum facta, nec immiſceant ſe rebus, niſi Martem vel Apollinem videant contra Achillem aliquid manu mouentes; conſidunt ipſi in Herculis muro, alterius partis dii in colle Callicolone dicto — 155. Progreſſi Aeneas et Achilles ſermonibus mutuo habitis — 259 pugnant; eripitur Aeneas neci opera Neptuni — 353. Nunc confirmata vtraque acie hinc ab Achille, inde ab Hectore, cum hic ante aciem pugnare vellet, ab Apolline in turbam ſe recipere iubetur: — 380 Irruit Achilles et ſtragem Troianorum edit, caeſo Iphitione Oryntei f. — 393. Demoleonte Antenoris f. — 400. Hippodamante — 406. Polydoro Priami f. — 418. quem vlturus Hector irruit in Achillem, et fruſtra emiſſa haſta ab Apolline eripitur — 454. Pergit Achilles caedem facere: Dryopis, Demuchi, Laogoni et Dardani, Alaſtoridis, Mulii, Echecli, Deucalionis, Rigmi, Areithoi — 489. Verbo ipſe curru vectus quaqua verſus ſtragem facit ad f.

Maior rerum hoc libro narratarum pars continetur conſiliis et machinationibus deorum, ita quidem vt iam ipſi partes agendas ſuſcipiant. Habito concilio Iupiter, dum ipſe in Olympo ſe remanſurum eſſe docet, diis dat veniam, partes, vt quisque velit, ſuas tuendi ac iuuandi; itaque illi in aciem procedunt, vt paullo ante memoratum eſt: 1 — 40. Edunt pugnae ſignum Minerua et Mars, Ioue tonante, Neptuno terram concutiente 47 — 66. Stant aduerſis frontibus Neptunus et Apollo, Minerua et Mars, Iuno et Diana, Mercurius et Latona, Vulcanus et Xanthus 67 — 74. Obiicit Achilli Aeneam Apollo 79. Iuno, Achilli metuens, aut Aeneam auertere aut Achilli adſtare mallet; at Neptuno conſultius eſt viſum, pugnae inter Achillem et Aeneam haud intercedere, niſi vbi Mars vel Apollo pugnae ſe immiſcuerint; Ita conſidunt in muro Herculis et aduerſa deorum pars

Digitized by Google

in Pulcro Colle 112—155. Aeneam tamen iam in ſummo discrimine verſantem, ne ab Achille iuguletur, bona cum Iunonis venia ipſe Neptunus, etſi ab Achiuorum partibus ſtans, eripit, 290—342. Similiter haſtam in Achillem ab Hectore emiſſam repellit Minerua, et Achilli irruenti ſubducit Hectorem Apollo 438—444.

Ὣς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι θωρήσσοντο
ἀμφὶ σὲ, Πηλέος υἱὲ, μάχης ἀκόρητον, Ἀχαιοί·
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο.
Ζεὺς δὲ Θέμιστα κέλευσε θεοὺς ἀγορήνδε καλέσσαι
κρατὸς ἄπ' Οὐλύμποιο πολυπτύχου. ἡ δ' ἄρα πάντη
Φοιτήσασα κέλευσε Διὸς πρὸς δῶμα νέεσθαι.

1. Quod ad operis ſummam ſupererat, erat hoc, vt Achilles in pugnam progreſſus et cum Hectore congreſſus Patrocli mortem vltus victor rediret. Episodiis haec erant ornanda, inprimisque praeclaris Achillis facinoribus. Vt tamen tanto auguſtior eſſet rerum narrandarum ſpecies, Achille nunc tandem ad res agendas inducto, deos iterum rebus gerendis intereſſe comminiſcitur poeta, ingenioſo inuento. Nec tamen hoc ſuum conſilium ille ab initio ſtatim exponit, nec hiſtorici more rerum narrandarum ordinem praeſtruit aut conſtituit. Contra initium narrationis facit a concilio deorum, et Iouis edicto, vt ſuis quisque partibus auxilietur. Quae quorſum pertineant, non niſi vſ. 26 ſq. intelligitur.

3. Troiani ad pugnam ſe accingunt ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο, in camporum planitie verſus Troiam. v. Obſſ.

4—30. Concilium deorum habetur; dat diis veniam Iupiter, vt ſuis quisque partibus auxilietur. Notabile autem, quod Themis

οὔτε τις οὖν Ποταμῶν ἀπέην, νόσφ' Ὠκεανοῖο,
οὔτ' ἄρα Νυμφάων, ταί τ' ἄλσεα καλὰ νέμονται,
καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ πίσεα ποιήεντα.
ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα Διὸς νεφεληγερέταο,
ξεστῇσ' αἰθούσῃσιν ἐνίζανον, ἃς Διὶ πατρὶ
Ἥφαιστος ποίησεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.
ὣς οἱ μὲν Διὸς ἔνδον ἀγηγέρατ'. οὐδ' Ἐνοσίχθων
νηκούστησε θεᾶς, ἀλλ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε μετ' αὐτούς.
ἵζε δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι, Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν·
Τίπτ' αὖ, Ἀργικέραυνε, θεοὺς ἀγορήνδε κάλεσσας;
ἦ τι περὶ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν μερμηρίζεις;
τῶν γὰρ νῦν ἄγχιστα μάχη πόλεμός τε δέδηε.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·

11 Vulg. ἐφίζανον. 12 ΠΟΙΗΣΕ ΓΙΔΥΙΗΙΣΙ 16
Vulg. ἀγορήνδ' ἐκάλεσσας.

nunc deos conuocat. v. Obſſ. Eſt autem ea hic Olympi facies, vt ſparſae ſint per diuerſa loca deorum domus, Iouis autem ſit magnum aliquod δῶμα, aedes, in qua dii conueniant in oeco ſeu atrio. v. ad vſ. 11.

7. Nouum hoc, quod Fluuii et Nymphae cum Neptuno in Olympo adſunt. v. Obſſ. Sunt autem Nymphae ἀλσηίδες, κρηνίδες et λειμωνίδες. — 11. ξεστῇσ' αἰθούσῃσιν ἐνίζανον. δῶμα illud puta eſſe magnum atrium (*Saal*) columnis interuallo aliquo intra parietes relicto, porticus in modum, procurrentibus: inter columnas ſunt ſedilia, quibus dii inſident; in medio atrio ſedet Iupiter. v. Obſſ.

18. τῶν γὰρ νῦν ἄγχιστα — δέδηε, proxime inſtat. v. Obſſ. Neptunus autem prior Iouem de conuentus cauſſa interrogat quippe ei dignitate, auctoritate, et aetate proximus, tum idem rerum gerendarum ſtudioſiſſimus, a Ioue fratre ſuperioribus diebus pugna excedere inſſus:

ἔγνως, Ἐννοσίγαιε, ἐμὴν ἐν στήθεσι βουλήν,
ὧν ἕνεκα ξυνάγειρα· μέλουσί μοι, ἀλλύμενοί περ.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ μενέω πτυχὶ Οὐλύμποιο
ἥμενος, ἔνθ' ὁρόων φρένα τέρψομαι· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
ἔρχεσθ', ὄφρ' ἂν ἵκησθε μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς.
ἀμφοτέροισι δ' ἀρήγεθ', ὅπη νόος ἐστὶν ἑκάστου.
εἰ γὰρ Ἀχιλλεὺς οἷος ἐπὶ Τρώεσσι μαχεῖται,
οὐδὲ μίνυνθ' ἕξουσι ποδώκεα Πηλείωνα.
καὶ δέ τέ μιν καὶ πρόσθεν ὑποτρομέεσκον ἐρῶντες.
νῦν δ', ὅτε δὴ καὶ θυμὸν ἑταίρου χώεται αἰνῶς,

20 v. Obſſ. 22 v. Obſſ. 25 ΕΣΤΙ ΕΚΑΣΤΟΥ

Il. O. — 20. ἔγνως aſſequutus es mentem meam, ὧν ἕνεκα, pro οὗ ἕνεκα. quid illud ſit, cuius cauſſa concilium deorum conuocauerim. — 21. μέλουσί μοι, Achiui et Troiani ex vſ. 17.

26—30. Aperitur nunc cauſſa, cur dii prodire iubeantur in pugnam, quod Troiani, ſi nullum deorum auxilium adfuerit, Achillis impetum ſuſtinere non poterunt. Non conueniunt haec cum ſumma conſiliorum Iouis, qui, ſi de vnitate carminis quaeritur, hoc tantum ſpectauit, vt Achilles iniuriae quidem ab Agamemnone illatae ſatisfactione accepta, nunc inſuper in ſummo honore per edenda virtutis ſummae exempla conſitueretur; declarari haec mirabili modo poterat, ſi ipſi dii praelio intererant, et ipſe Achilles cum deo pugnabat. At poeta nunc ad id conuertit Iouem, quod fatale erat, ne Achilles Ilium expugnaret: quod ab altero illo diuerſum eſt. Locum hunc in animo habuit Horatius IV. Carm. 6, 17 ſqq. *Sed palam captis gravis* etc. *Ni tuis victus precibus* etc. vbi Apollinis et Veneris precibus victus Iupiter Achillem ab Ilii expugnatione auertit, ne omnis progenies Troiana cum Aenea ferro deleatur. cf. Obſſ.

δείδω, μὴ καὶ τεῖχος ὑπὲρ μόρον ἐξαλαπάξῃ.
Ὣς ἔφατο Κρονίδης, πόλεμον δ' ἀλίαστον ἔγειρε.
βὰν δ' ἴμεναι πόλεμόνδε θεοὶ, δίχα θυμὸν ἔχοντες·
Ἥρη μὲν μετ' ἀγῶνα νεῶν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
ἠδὲ Ποσειδάων γαιήοχος, ἠδ' ἐριούνης
Ἑρμείας, ὃς ἐπὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσι κέκασται·
Ἥφαιστος δ' ἅμα τοῖσι κίε, σθένεϊ βλεμεαίνων,
χωλεύων, ὑπὸ δὲ κνῆμαι ῥώοντο ἀραιαί.
ἐς δὲ Τρῶας Ἄρης κορυθαίολος· αὐτὰρ ἅμ' αὐτῷ
Φοῖβος ἀκερσεκόμης, ἠδ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
Λητώ τε, Ξάνθος τε, Φιλομμειδὴς τ' Ἀφροδίτη.

35 Vulg. ἐνὶ — κέκασται. 37 ΡΩΟΝΤΟ ΓΑΡΑΙΑΙ

30. ὑπὲρ μόρον. Credidit ergo antiquitas, fieri aliquid poſſe etiam praeter fatum, ſiue cum omnino non fatale ſit, ſiue vt non hoc tempore fatale ſit, vt id eueniat, ſiue vt alio modo, per alios homines, fato id conſtitutum ſit: id quod nunc locum habet; fatale enim erat Troiam ab Achiuis deleri, non autem ab Achille. cf. disputata ad B, 155. Z, 487. 488.

31—40. Ad alterutras quibus quisque fauet, partes procedunt dii: Iuno, Minerua, Neptunus, Mercurius, Vulcanus ad Achivos, Mars, Apollo, Diana, Latona, Xanthus, Venus, ad Troianos.

35. ἐπὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσι κέκασται. pro ὃς ἐπικέκασται, idem quod ſimpl. κέκασται, κεκόσμηται. Mercurium et Vulcanum ſtare pro Achiuis, ſupra memoratum meminimus O, 214. at alterum nunc, puto, primum diſcimus, vſ. 39. 40. Dianam, Latonam et Xanthum ſtudere Troianis. — 36. σθένεϊ βλεμεαίνων iam aliquoties vidimus; *robore fremens*. γυιῶν. v. Obſſ. — 37. ὑπὸ δὲ κνῆμαι ῥώοντο ἀραιαί. ὑπερῥώοντο, ὑπεκινοῦντο, *incedebant*, movebant ſe *crura infirma, claudicantia*. v. Obſſ.

εἵως μὲν ῥ' ἀπάνευθε θεοὶ θνητῶν ἔσαν ἀνδρῶν,
τέως ἄρ' Ἀχαιοὶ μὲν μέγα κύδανον, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς·
Τρῶας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον,
δειδιότας, ὅθ' ὁρῶντο ποδώκεα Πηλείωνα
τεύχεσι λαμπόμενον, βροτολοιγῷ ἶσον Ἄρηϊ.
αὐτὰρ, ἐπεὶ μεθ' ὅμιλον Ὀλύμπιοι ἦλυθον ἀνδρῶν,
ὦρτο δ' Ἔρις κρατερὴ, λαοσσόος. αὖε δ' Ἀθήνη,
στᾶσ' ὁτὲ μὲν παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν, τείχεος ἐκτὸς,
ἄλλοτ' ἐπ' ἀκταίων ἐριδούπων μακρὸν ἀΰτει.

42 Vulg. μίγ' ἐκύδανον. 43 Vulg. ἀπέπαυτ' 44 ΓΥΙΑ ΕΚΑΣΤΟΝ 46 ΓΙΣΟΝ

41—74. Procedunt vtrinque dii hominesque ad congreſſum pugnae.

42. μέγα κύδανον. h. l. *efferebant ſe.* ἐσεμνύνοντο. Alias hoc ſenſu dixit κυδιᾶν, vt B, 579. cf. Obſſ. — 43. δηρὸν δὲ, pro γάρ. poſtea in vſu habitum eſt participium, ὁ πεπαυμένος πάρος τῆς μάχης. — 47. 48. Apodoſis eſt in ὦρτο, abundante δὲ vt ſaepe. *Poſtquam dii in aciem prodierant, Eris progreſſa eſt, proceſſit:* h. e. pugna habuit initium. Quod porro in pugnae initio fieri ſolebat, vt duces vociferatione h. e. hortatu, alta voce facto, incenderent pugnantium animos, discurrentes per turmas: id nunc tribuitur hinc Mineruae, inde Marti. — 48. 49. Mineruam putes modo a primis ordinibus, modo a poſtremis ſtantem hortatam eſſe; h. e. modo a fronte, modo ab extremo agmine; pro his tamen foſſam ante vallum, h. e. propiorem agmini ſeu quod educitur, ſeu educto, et littoralem plagam, tanquam remotiorem, memorat; — Contra 51. 2. 3. modo ab acropoli Pergamo hortatur Troianos, modo a Callicolone ad Simoentem, qui propior agmini collis fuiſſe videtur. De hac

αὖε δ' Ἄρης ἐτέρωθεν, ἐρεμνῇ λαίλαπι ἶσος,
ὀξὺ κατ' ἀκροτάτης πόλιος Τρώεσσι κελεύων,
ἄλλοτε παρ Σιμόεντι θέων ἐπὶ Καλλικολώνῃ.

Ὣς τοὺς ἀμφοτέρους μάκαρες θεοὶ ὀτρύνοντες,
σύμβαλον, ἐν δ' αὐτοῖς ἔριδα ῥήγνυντο βαρεῖαν. 55
δεινὸν δὲ βρόντησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
ὑψόθεν· αὐταὶρ νέρθε Ποσειδάων ἐτίναξε
γαῖαν ἀπειρεσίην, ὀρέων τ' αἰπεινὰ κάρηνα.

51 ΛΑΙΛΑΠΙ ΓΙΣΟΣ 52 Vulg. πόλεως 56 Vulg. δ' ἐβρόντησε. et mox vs. 57. αὐταὶρ ἔνερθε.

v. Obſſ. — 51. Mars ἐρεμνῇ λαίλαπι ἶσος ſiue inuolutus ipſe nube atra, ſiue, vt procellae ſimilis eſſet. v. ad Α, 47. — 52. (ὅτε μὲν) κατ' ἀκροτάτης — ἄλλοτε δὲ παρ Σ.

54. ὣς μάκαρες θεοὶ σύμβαλον, καὶ ῥήγνυντο ἔριδα ἐν αὐτοῖς. Putes σύμβαλον ſcil. αὐτούς, ἀμφοτέρους eſſe ſupplendum, vt vtramque aciem dii commiſerint pugna inita; poteſt tamen σύμβαλον abſolute dictum eſſe, ipſi dii conflixerunt, *ipſi congreſſi ſunt et pugnam inter ſe fecerunt.* Sequitur enim mox 66. τόσσος ἄρα κτύπος ὦρτο θεῶν ἔριδι ξυνιόντων. v. Obſſ. — ἔριδα ῥήγνυντο aut *pugnam exorſi ſunt*; aut *excitarunt*; proprie, *fecerunt pugnam erumpere.* v. Obſſ.

56—66. Sublimia haec et ad terrorem iniiciendum praeclara: tonitru facto et terra conquaſſata. Referes autem ad pugnae auſpicia, etſi nonnulla ſunt in loco quae non ſatis conueniant, et adducere poſſunt legentem, ipſum pugnae tumultum ita deſcribi, vt accedat tonitruum fragor et terra concuſſa. Aliquoties ſimile quid narratum, quoties Iupiter terrorem alterutri parti iniicit, Θ, 75. 170. P, 593. Coaceruata haec et ſimilia videbis in pugna deorum ap. Heſiod. Theog. 839—853.

57. Neptuno terrae motus tributos eſſe priſca opi-

πάντες δ' ἐσσείοντο πόδες πολυπίδακος Ἴδης,
καὶ κορυφαὶ, Τρώων τε πόλις, καὶ νῆες Ἀχαιῶν.
ἔδδεισε δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων, Ἀϊδωνεὺς,
δείσας δ' ἐκ θρόνου ἆλτο, καὶ ἴαχε, μή οἱ ὕπερθε
γαῖαν ἀναρρήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανήῃ
σμερδαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ·
τόσσος ἄρα κτύπος ὦρτο θεῶν ἔριδι ξυνιόντων.
ἦ τοι μὲν γὰρ ἔναντα Ποσειδάωνος ἄνακτος
ἵστατ' Ἀπόλλων Φοῖβος, ἔχων ἰὰ πτερόεντα·
ἄντα δ' Ἐνυαλίοιο θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἥρῃ δ' ἀντέστη χρυσηλάκατος, κελαδεινὴ,
Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, κασιγνήτη Ἑκάτοιο·
Λητοῖ δ' ἀντέστη σῶκος, ἐριούνιος Ἑρμῆς·
ἄντα δ' ἄρ' Ἡφαίστοιο μέγας ποταμὸς βαθυδίνης,
ὃν Ξάνθον καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον.

Ὡς οἱ μὲν θεοὶ ἄντα θεῶν ἴσαν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἕκτορος ἄντα μάλιστα λιλαίετο δῦναι ὁμίλου

59 al. πολυπιδάκου. 61 ΕΤΠΕΝΕΡΘΕ FANAΞ AFI-ΔΩΝΕΥΣ 62 ΑΛΤ ΙΔΕ FIFAXE ΜΗ FOI 64 FOIKIA Vulgo φανείη. 67 ΠΟΣΕΙΔΑΩΝΟΣ FANAKTOΣ v. Obſſ. 71 FEKATOIO

nione, nota nunc res eſt vel ex Homero. — 60. *naves concuſſae*, nam in terram erant ſubductae: etſi et mare ſentit terrae tremores. — 61. tam magnificum phantaſma ductum eſt a vulgari illo: terram eſſe concuſſam vsque ad intimos receſſus. — 62. καὶ ἴαχε μή οἱ. ſupple δείσας, μή οἱ.

70. χρυσηλάκατος Ἄρτεμις ab aureis ſagittis; vt χρυσότοξος. — 72. σῶκος Ἑρμῆς. h. e. ἰσχυρὸς, κρατύς. v. Obſſ.

75—340. Nunc dii debebant congredi, tanta ex-

Πριαμίδεω· τοῦ γάρ ἑα μάλιστά ἑ θυμὸς ἀνώγει
αἵματος ἆσαι Ἄρηα, ταλαύρινον πολεμιστήν.
Αἰνείαν δ' ἰθὺς λαοσσόος ὦρσεν Ἀπόλλων
ἀντία Πηλείωνος, ἐνῆκε δέ οἱ μένος ἠΰ·
υἱεῖ δὲ Πριάμοιο Λυκάονι εἴσατο φωνήν,
τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·

Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε, ποῦ τοι ἀπειλαί,
τὰς Τρώων βασιλεῦσιν ὑπέσχεο οἰνοποτάζων,
Πηλείδεω Ἀχιλῆος ἐναντίβιον πολεμίζειν;

Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας ἀπαμειβόμενος προσέειπε·
Πριαμίδη, τί με ταῦτα, καὶ οὐκ ἐθέλοντα, κελεύεις

77 ΜΑΛΙΣΤΑ ΓΕ. vulg. μάλιστά γε 80 ΔΕ ΓΟΙ 81 ΛΥΚΑΟΝΙ ΓΕΙΣΑΤΟ 82 ΕΓΕΙΣΑΜΕΝΟΣ 84 ΥΠΕΣΧΕΟ ΟΙΝΟΠΟΤΑΖΩΝ 86 ΠΡΟΣΕΓΕΙΠΕ

pectatione animis iniecta. Quod non fieri aegre ferre auditorem neceſſe eſt. Differtur res in librum ſequentem. v. Obſſ. Interponitur certamen Achillis et Aeneae.

78. αἵματος ἆσαι Ἄρηα. ſeruatum ex rudiore aeuo, quo delectare ſe *caede* et exſatiare Mars dictus eſt. Itaque et is, qui ſtrages hominum edit, Martem caedibus et ſanguine ſatiare dictus. Vides in nulla re magis inter ſe conuenire homines, ſeu barbaros ſeu humaniores, quam adumbranda diuina natura ex ſenſibus ſuis.

79. 80. ὦρσεν. ἐνῆκεν de conatu. *id agebat vt eum concitaret*; quod aegre efficitur dei hortatu.

81. *Lycaon*, Priami f. ſupra nomine memoratus Γ, 333. de eius fatis v. inf. Φ, 34 ſq. cui nunc voce ſe aſſimulat, vocem eius imitatur, Apollo. — 87. ταῦτα, κατὰ ταῦτα, pro οὕτως κελεύεις. nam κελεύεις με μάχεσθαι iungenda, vt interpunxi. Puta igitur Aeneam detrectare pugnam cum Achille, quem iam

ἀντίαι Πηλείωνος ὑπερθύμοιο μάχεσθαι;
οὐ μὲν γὰρ νῦν πρῶτα ποδώκεος αἴντ' Ἀχιλῆος
στήσομαι, ἀλλ' ἤδη με καὶ ἄλλοτε δουρὶ φόβησεν
ἐξ Ἴδης, ὅτε βουσὶν ἐπήλυθεν ἠμετέρῃσι,
πέρσε δὲ Λυρνησσὸν καὶ Πήδασον· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς
εἰρύσαθ', ὅς μοι ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα.
ἦ κ' ἐδάμην ὑπὸ χερσὶν Ἀχιλλῆος καὶ Ἀθήνης,
ἥ οἱ πρόσθεν ἰοῦσα τίθει φάος, ἠδὲ κέλευεν
ἔγχει χαλκείῳ Λέλεγας καὶ Τρῶας ἐναίρειν.
τῷ οὐκ ἔστ' Ἀχιλῆος ἐναντίον ἄνδρα μάχεσθαι·
αἰεὶ γὰρ πάρα εἷς γε θεῶν, ὃς λοιγὸν ἀμύνει.
καὶ δ' ἄλλως τοῦ γ' ἰθὺ βέλος πέτετ', οὐδ' ἀπολήγει,
πρὶν χροὸς ἀνδρομέοιο διελθέμεν· εἰ δὲ θεός περ

93 ΕΙΡΤΣΑΘ. corruptum. v. Obſſ. 95 ΕΟΙ vulg. ἠδ' ἐκέλευεν.

olim ait vix effugiſſe armenta adortum.

90. Educatus Aeneas in agro apud armenta. v. Exc. I* ad Aen. IX. — 92. *Lyrneſſus* cum Thebe, inter vrbes Troadis ab Achille direptas iam memorata. B, 690 ſq. T, 60. 295 ſq. add. inf. 191. De *Pedaſo* v. ad B, 690. Add. ad B, extr. inpr. inf. Φ, 86 ſq. Nequaquam autem hae vrbes in Aeneae ditione erant, quippe paullo longius inde ad auſtrum ſitae. Verum Aeneas per Idae montis iuga fugam verſus eas vrbes, perſequente eum Achille, ceperat, fueratque, vt appareret, cauſſa expugnatae ab Achille Lyrneſſi, ipſe tamen inde fugerat: vt narrat Achilles inf. 191 ſq. — 95. ἥ οἱ πρόσθεν ἰοῦσα τίθει φάος. antecedit Achillem et ei omnia tuta reddit dea; mox eadem λοιγὸν ἀμύνει. — 96. Λέλεγας. quorum per varia loca diſperſorum pars loca circa Lyrneſſum et Pedaſum habitabat. v. ad B, extr. — 100. εἰ δὲ θεός περ ἶσον τείνεια πτολέμου

ἶσον τείνειε πολέμου τέλος, οὔ με μάλα ῥέα
νικήσει, οὐδ' εἰ παγχάλκεος εὔχεται εἶναι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων·
ἤρως, ἀλλ' ἄγε καὶ σὺ θεοῖς αἰειγενέτῃσιν
εὔχεο. καὶ δὲ σέ φασι Διὸς κούρης Ἀφροδίτης
ἐκγεγάμεν, κεῖνος δὲ χερείονας ἐκ θεοῦ ἐστίν.
ἡ μὲν γὰρ Διός ἐσθ', ἡ δ' ἐξ ἁλίοιο γέροντος.
ἀλλ' ἰθὺς φέρε χαλκὸν ἀτειρέα, μηδέ σε πάμπαν
λευγαλέοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ.
Ὣς εἰπὼν, ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν.
βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.
οὐ δ' ἔλαθ' Ἀγχίσαο παῖς λευκώλενον Ἥρην,
ἀντία Πηλείωνος ἰὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν·
ἡ δ' ἄμυδις καλέσασα θεοὺς μετὰ μῦθον ἔειπε·
Φράζεσθον δὴ σφῶϊ, Ποσειδάων, καὶ Ἀθήνη,

101 ΓΙΣΟΝ 103 ΠΡΟΣΕΓΕΙΠΕ ΓΑΝΑΞ 104 al. ἀλλά γε 109 ΓΕΠΕΕΣΣΙ 110 ΓΕΙΠΩΝ 113 ΑΝΑ ΓΟΤΛΑΜΟΝ 114 ΕΓΕΙΠΕ

τέλος. si vero deus quidem fortunam pugnae, seu pugnam, faciat parem, ita vt a neutra parte stet deus aliquis.

104. καὶ σὺ θεοῖς εὔχεο, vt adsit tibi, pariter atque Achilli, numen. — 105. Φασὶ δὲ καὶ σὲ, etiam te dea natum esse. Apparet ex his, Thetidem pro inferiore numine habitam; prae Venere, Iovis filia, cum ipsa e Nereo nata esset. — 109. ἀρειῇ. *nec conuiciis nec minis.*

112—155. Cum iam congressuri essent Aeneas et Achilles, Iuno de pugnae fortuna sollicita, cum Apollo Achilli adesset, suadet diis partium suarum vt aut pugnam dirimant aut auxilientur Achilli. At Neptunus vt recedant pugna nec, nisi Mars vel Apollo praelio se immiscuerint, subueniant Achilli, persuadet.

ἐν Φρεσὶν ὑμετέρῃσιν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Αἰνείας ὅδ' ἔβη, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
ἀντίος Πηλείωνος· ἀνῆκε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων.
ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς πέρ μιν ἀποτρωπῶμεν ὀπίσσω
αὐτόθεν, ἤ τις ἔπειτα καὶ ἡμείων Ἀχιλῆϊ
παρσταίη, δοίη δὲ κράτος μέγα. μηδέ τι θυμῷ
δευέσθω, ἵνα εἰδῇ, ὃ μιν Φιλέουσιν ἄριστοι
ἀθανάτων, οἱ δ' αὖτ' ἀνεμώλιοι, οἳ τὸ πάρος περ
Τρωσὶν ἀμύνουσι πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα.
πάντες δ' Οὐλύμποιο κατήλθομεν ἀντιόωντες
τῆσδε μάχης, ἵνα μή τι μετὰ Τρώεσσι πάθῃσι
σήμερον· ὕστερον αὖτε τὰ πείσεται, ἄσσα οἱ Αἶσα
γεινομένῳ ἐπέκλωσε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
εἰ δ' Ἀχιλεὺς οὐ ταῦτα θεῶν ἐκπεύσεται ὀμφῆς,
δείσετ' ἔπειθ', ὅτε κέν τις ἐναντίβιον θεὸς ἔλθῃ
ἐν πολέμῳ· χαλεποὶ δὲ θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς.

116 ΤΑΔΕ ΓΕΡΓΑ
ΓΛΣΣΑ ΓΟΙ

122 ΓΙΝΑ ΓΕΙΔΗΙ 127

Conſident dii vtrinque in locis propinquis.

118. ἀνῆκε δὲ Φοῖβος Ἀ. ſc. μιν. vti E, 405 σοὶ δ' ἔπι τοῦτον ἀνῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη. et ſaepe ὁ θυμός μιν ἀνῆκε. — 119. μὶν et ad Apollinem et ad Aeneam trahi poteſt. Praefero prius. — 123. οἱ δ' αὖτ' ἀνεμώλιοι, pendet ab ἵνα εἰδῇ, ὃ. καὶ ὅ, ὅτι, αὖτε οἱ (ἐκεῖνοι) quodque contra illi dii, qui Troianis ex more auxiliari ſolent, ſunt imbecilli, impotentes; ſaltem viribus inferiores. — 125. πάντες δ' O. profitentur dii, ſe in pugnam proceſſiſſe omnes, vt Achilles pugna ſuperior fieret. At v. Obſſ. — 130. metuit Iuno, pera turbatum iri Achillem, ſi Apollinem conſpexerit, nec norit ſibi ipſi alios deos adeſſe. — 131. χαλεποὶ δὲ θε-

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἥρη, μὴ χαλέπαινε παρὲκ νόον· οὐδέ τί σε χρή.
οὐκ ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι θεοὺς ἔριδι ξυνελάσσαι
ἡμέας τοὺς ἄλλους, ἐπεὶ πολὺ φέρτεροι εἰμέν.
ἀλλ' ἡμεῖς μὲν ἔπειτα καθεζώμεσθα, κιόντες
ἐκ πάτου, ἐς σκοπιήν, πόλεμος δ' ἀνδρεσσι μελήσει.
εἰ δέ κ' Ἄρης ἄρχωσι μάχης, ἢ Φοῖβος Ἀπόλλων,
ἢ Ἀχιλῆ' ἴσχωσι, καὶ οὐκ εἰῶσι μάχεσθαι,
αὐτίκ' ἔπειτα καὶ ἄμμι παρ' αὐτόφι νεῖκος ὀρεῖται

135 Vulg. ἦμεν.

οἱ Φαίνεσθαι ἐναργεῖς. dictum ſollenni graeciſmo, χαλεπόν ἐστι, δεινόν, terribile eſt, terrorem iniicit, τοὺς θεοὺς Φαίνεσθαι ἐναργῶς, ſi cui dii appareant maniſeſte, diuina ſua ſpecie, vt agnoſcantur. cf. Obſſ.

132 — 143. Neptunus nihil metuendum eſſe ait, nec opus eſſe, vt dii pugnae ſe immiſceant, cum pars aduerſa ſit inferior; praeſtare, vt recedant pugna, nec in eam procedant, niſi vbi dii Troianarum partium contra Achillem aliquid moliantur.

133. παρὲκ νόον, ἀνοήτως. οὐδέ τί σε χρή. οὐδὲ κατά τι χρή σε χαλεπαίνειν. nec vllo modo opus eſt, tantopere excandeſcere. — 134. οὐκ ἂν ἔγωγε ἐθέλοιμι, ἡμᾶς (nos, qui ſtamus ab Achiuorum partibus,) ξυνελάσαι τοὺς ἄλλους θεοὺς ἔριδι, μάχῃ. h. e. εἰς μάχην, ὡς μάχεσθαι. committere pugna; ſup. 55 συμβάλλειν ὡς τοὺς ἀμφοτέρους μάκαρες θεοὶ ὀτρύνοντες σύμβαλον, ἐν δ' αὐτοῖς ἔριδα ῥήγνυντο βαρεῖαν. Pari ſenſu συνίημι. A, pr. τίς δ' ἄρα σφῶϊ θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι; adhuc autem dii nondum manus conſeruerant. v. ad vſ. 75. — 137. ἐς σκοπιήν, vix eſſe poteſt locus idem editus, qui inf. X, 145 memoratur prope vrbem; ſed omnino locus aliquis editior; mox deligitur agger, ſeu vallum. — 140. αὐτίκα παρ' αὐτόφι. παρ' αὐτοῦ τοῦ χρόνου vel τόπου, illico. —

Φυλόπιδος· μάλα δ' ὦκα διακρινθέντας ὀΐω
ἆψ ἴμεν Οὔλυμπόνδε, θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἄλλων,
ἡμετέρῃς ὑπὸ χερσὶν ἀναγκαίῃ ἴφι δαμέντας.

Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο Κυανοχαίτης
τεῖχος ἐς ἀμφίχυτον Ἡρακλῆος θείοιο,
ὑψηλὸν, τό ῥά οἱ Τρῶες καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
ποίεον, ὄφρα τὸ κῆτος ὑπεκπροφυγὼν ἁλέοιτο,
ὁππότε μιν σεύαιτο ἀπ' ἠϊόνος πεδίονδε.
ἔνθα Ποσειδάων κατ' ἄρ' ἕζετο, καὶ θεοὶ ἄλλοι,
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄρρηκτον νεφέλην ὤμοισιν ἔσαντο·
οἱ δ' ἑτέρωσε κάθιζον ἐπ' ὀφρύσι Καλλικολώνης,
ἀμφὶ σὲ, ἥϊε Φοῖβε, καὶ Ἄρηα πτολίπορθον.
ὣς οἱ μέν ῥ' ἑκάτερθε καθείατο μητιόωντες
βουλάς· ἀρχέμεναι δὲ δυσηλεγέος πολέμοιο

143 ΓΙΦΙ 146 ΡΑ ΓΟΙ 150 ΩΜΟΙΣΙ ΓΕΣΑΝΤΟ 153 ΜΕΝ ΓΕΚΑΤΕΡΘΕ

141. μάλα δ' ὦκα διακρινθέντας sc. αὐτοὺς οἵω ἆψ ἴμεν, deos aduerſae partis; ſaltem Martem et Apollinem. Vt κρίνεσθαι, συγκρίνεσθαι Ἄρηϊ, μάχῃ, dicuntur pugnantes: ita qui, iudicio finito, vel pugna facta, victi ſunt, dicti ſunt διακρίνεσθαι, discedere diremti; quod et ſine victoria factum vidimus Γ, 98. 102. H, 306.

144—155. Praeit Neptunus et conſidet cum ſuis diis in muro ſeu vallo Herculis; dii aduerſi in Callicolone; prius illud propius ad mare, alterum hoc remotius ad vrbem eſſe debuit. τεῖχος ἀμφίχυτον vallum, aggeſta vtrinque humo: quod Hercules habuiſſe propugnaculum narrabatur, ſi cetos eum aſſequeretur, quod liberandae Heſiones cauſſa adortus erat. De Callicolone v. ſup. 53. — 154. δυσηλεγέος πολέμοιο. pugna grauis, moleſta, dura. Ad verbum eſt, quae curam et ſollicitudinem ani-

ὄκνεον ἀμφότεροι· Ζεὺς δ', ἤμενος ὕψι, κέλευε.
Τῶν δ' ἅπαν ἐπλήσθη πεδίον, καὶ λάμπετο χαλκῷ
ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων· καίρκαιρε δὲ γαῖα πόδεσσιν
ὀρνυμένων ἄμυδις. δύο δ' ἀνέρες ἔξοχ' ἄριστοι
ἐς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην, μεμαῶτε μάχεσθαι,
Αἰνείας τ' Ἀγχισιάδης, καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
Αἰνείας δὲ πρῶτος ἀπειλήσας ἐβεβήκει,
νευστάζων κόρυθι βριαρῇ· ἀτὰρ ἀσπίδα θοῦριν
πρόσθεν ἔχε στέρνοιο, τίνασσε δὲ χάλκεον ἔγχος.
Πηλείδης δ' ἑτέρωθεν ἐναντίον ὦρτο, λέων ὡς
σίντης, ὅν τε καὶ ἄνδρες ἀποκταίμεναι μεμάασιν,
ἀγρόμενοι, πᾶς δῆμος· ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἀτίζων
ἔρχεται, ἀλλ', ὅτε κέν τις Ἀρηϊθόων αἰζηῶν
δουρὶ βάλῃ, ἐάλη τε χανὼν, περὶ τ' ἀφρὸς ὀδόντας

155 Vulg. ὄκνειον 156 Vulg. καὶ ἐλάμπετο. 164 λίων *Fws.* Bentl. 168 ΕΓΑΛΗ

mo iniicit; aerumnosa. v. Obss. — 155. Ζεὺς δ', ἤμενος ὕψι, κέλευε, pro vulgari: etsi Iupiter ad pugnam concitandam eos hortatus fuerat: sup. 23. 24. 25.

156—340. Nunc tandem pugna fit inter Aeneam et Achillem; cuius ex manibus eripitur Aeneas Neptuni opera.

157. κάρκαιρε δὲ γαῖα πόδεσσι. quassata resonuit. v. Obss. — 165. λέων ὡς σίντης. βλαπτικός. v. ad Λ, 481. Inter plures comparationes a leone petitas haec facile est disertissima. Similis locus est in Scuto Herc. 426 sq. Ex iis profecore alii, etiam Romani, poetae, vt Virgil. Aen. XII, 4 sq. ex eoque Lucan. I, 205 sq. — 168. ἐάλη τε χανών. pro ἅλη, colligit se corpore incuruato, quippe mox saltu facto irruiturus. Est hoc obseruatum de leone: de quo v. congesta a Gesnero in hist. Animal.

Digitized by Google

γίγνεται, ἐν δέ τέ οἱ κραδίῃ στένει ἄλκιμον ἦτορ,
οὐρῇ δὲ πλευράς τε καὶ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν
μαστίεται, ἔε δ' αὐτὸν ἐποτρύνει μαχέσασθαι·
γλαυκιόων δ' ἰθὺς Φέρεται μένει, ἤν τινα πέφνῃ
ἀνδρῶν, ἢ αὐτὸς ὀφθίεται πρώτῳ ἐν ὁμίλῳ·
ὣς Ἀχιλῆϊ ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
ἀντίον ἐλθέμεναι μεγαλήτορος Αἰνείαο.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τὸν πρότερος προέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·

Αἰνεία, τί σὺ, τόσσον ὁμίλου πολλὸν ἐπελθών,
ἕστηκας; ἦ σέ γε θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθαι ἀνώγει,
ἐλπόμενον Τρώεσσιν ἀνάξειν ἱπποδάμοισι
τιμῆς τῆς Πριάμου; ἀτὰρ εἴ κεν ἔμ' ἐξεναρίξῃς,

169 ΤΕ ΓΟΙ 171 ϝΕΓΕ 177 ΠΡΟΣΕΓΕΙΠΕ
180 ΓΕΛΠΟΜΕΝΟΝ ΤΡΩΕΣΣΙ ΓΑΝΑΞΕΜΕΝ

cap. de leone. — 169. ἐν δέ τέ οἱ κραδίῃ στένει ἄλκιμον ἦτορ. Est hic gemitus, seu fremitus, diuersus a rugitu. Ap. Lucan. l. l. *erexitque iubas, vasto et graue murmur hiatu Infremuit.* — 170. Nota res. Plinius VIII, c. 18. *leonum animi index cauda, sicut et equorum aures; — in principio terra verberatur, incremento terga, ceu quodam incitamento, flagellantur.* cf. Obss. — 172. ἰθὺς Φέρεται μένει. διὰ μέσου. σὺν μένει. et γλαυκιόων f. fulgentibus f. acriter intentis oculis intuens. v. Obss.

176—271. Mira carminis oeconomia, quod, cum magna facta esset expectatio, primo pugnae deorum, mox pugnae inter Achillem et Aeneam, nunc ad sermones mutuos vtrinque descenditur. v. Obss. ad h. v.

178—186. Achilles suspicatur Aeneam spe succedendi in regno Troianorum, seu agrorum partem obtinendi processisse in pugnam. πολλὸν ὁμίλου ἐπ-

οὔ τοι τεὔνεκά γε Πρίαμος γέρας ἐν χερὶ θήσει·
εἰσὶν γάρ οἱ παῖδες· ὁ δ' ἔμπεδος, οὐδ' ἀεσίφρων.
ἦ νύ τί τοι Τρῶες τέμενος τάμον, ἔξοχον ἄλλων,
καλὸν, Φυταλιῆς καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμηαι,
αἴ κεν ἐμὲ κτείνῃς; χαλεπῶς δέ σ' ἔολπα τὸ ῥέξειν.
ἤδη μέν σέ γε, φημὶ, καὶ ἄλλοτε δουρὶ φέβησα.
ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε πέρ σε, βοῶν ἄπο, μοῦνον ἐόντα,
σεῦα κατ' Ἰδαίων ὀρέων ταχέεσσι πόδεσσι
καρπαλίμως; τότε δ' οὔτι μετατροπαλίζεο φεύγων·
ἔνθεν δ' ἐς Λυρνησσὸν ὑπέκφυγες· αὐτὰρ ἐγὼ τὴν
πέρσα, μεθορμηθεὶς σὺν Ἀθήνῃ καὶ Διῒ πατρί·
ληϊάδας δὲ γυναῖκας, ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας,

183 ΓΑΡ ΦΟΙ 186 ΔΕ Σ ΕΦΟΛΠΑ

ελθὼν, pro διελθών. v. Obſſ. — 182. τιμῆς τῆς Πριάμου. ἐν τῇ τιμῇ καὶ γέρᾳ, conſtitutum in loco Priami. v. Obſſ. — 182. γέρας videtur nunc eſſe idem quod τιμή. regia dignitas, principatus, quo ſeu cedat Priamus, ſeu ſucceſſorem conſtituat Aeneam. — 183. ὁ δ' ἔμπεδος. opp. ἀεσίφρων, leuis, ergo prius eſt, prudens. Sic quoque Z, 352 τούτῳ δ' οὔτ' ἄρ νῦν φρένες ἔμπεδοι. Communi vſu aliis locis eſt mens integra, imperterrita. — 184. 5. quod iam Jl. I, 575. 6. τέμενος περικαλλὲς — οἰνοπέδοιο. ἤμισυ δὲ ψιλὴν ἄροσιν πεδίοιο ταμέσθαι. τέμενος τάμον, aſſignarunt. — 186. χαλεπῶς δέ σ' ἔολπα τὸ ῥέξειν. „ſpero, ſperaui" Clarke. At h. l. eſt, vereor, vt hoc efficias.

187—198. Achilles iam antea Aeneam apud armenta inopinato oppreſſerat, cumque is fuga Lyrneſſum ſe recepiſſet, vrbe obſeſſa iterum eum fugere coegerat. Eſt et hoc ex Ante-Jliacis temporibus; h. e. ante argumentum Jliadis. cf. ſup. 90 ſq.

193. ληϊάδας δὲ γυναῖκας. In his captiuis erat Briſeis.

Digitized by Google

ἦγον· αἰτάρ σε Ζεὺς ἐρρύσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.
ἀλλ' οὐ νῦν σε ῥύεσθαι ὀΐομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
βάλλεαι· ἀλλά σ' ἔγωγ' ἀναχωρήσαντα κελεύω
ἐς πληθὺν ἰέναι, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
πρίν τι κακὸν παθέειν· ἐχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.

Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας ἀπαμείβετο, Φώνησέν τε·
Πηλείδη, μὴ δή μ' ἐπέεσσί γε, νηπύτιον ὥς,
ἔλπεο δειδίξεσθαι· ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτὸς,
ἠμὲν κερτομίας ἠδ' αἴσυλα μυθήσασθαι·
ἴδμεν δ' ἀλλήλων γενεὴν, ἴδμεν δὲ τοκῆας,
πρόκλυτ' ἀκούοντες ἔπεα θνητῶν ἀνθρώπων·
ὄψει δ' οὔτ' ἄρ' πω σὺ ἐμοὺς ἴδες, οὔτ' ἄρ' ἐγὼ σούς.
Φασί σε μὲν Πηλῆος ἀμύμονος ἔκγονον εἶναι,
μητρὸς δ' ἐκ Θέτιδος, καλλιπλοκάμου, ἁλοσύδνης·

195 Vulg. σ' ἐρύεσθαι. v. Obſſ. 200 ΜΕ ΓΕΠΕΣΣΙ νηπύτιον ſως Beuil. 201 ΓΕΛΠΕΟ — ΣΑΦΑ ΓΟΙΔΑ. 203 ΓΙΔΜΕΝ — ΓΙΔΜΕΝ 204 ΓΕΠΕΑ 205 ΓΙΔΕΣ

B, 690. — 195. ἀλλ' οὐ νῦν σε ῥύεσθαι ὀΐομαι. non ſpero, h. e. vereor ſerueris. — 196. ἀλλά σ' ἔγωγε — μήδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο. per inverſionem; quocirca ego tibi auctor ſum, vt e veſtigio omiſſa pugna recedas, et intra turmas te recipias.

199—258. Aeneas Achillem docet, nulla re ei ſe inferiorem eſſe, nec genere et natalibus, (— ad 241) neque animo et virtute.

202. κερτομίας ἠδ' αἴσυλα. Sunt haec, αἴσυλα, quae proprie ſunt *maledicta*, illa, quae cum *cauillatione et dicacitate* dicuntur. Erat autem Aeneas iam monitus ab Apolline, vt conuicia haec adſpernaretur ſup. 108. 109. — 204. πρόκλυτ' ἀκούοντες *tenentes ex auditu, narrationes antiquas, maiorum fama celebratas.* v. Obſſ. — 207. ἁλοσύδνης. h. ἁλοσύνης, ἐναλίας. Thetis

αὐτὰρ ἐγὼν υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο
εὔχομαι ἐκγεγάμεν, μήτηρ δέ μοι ἔστ' Ἀφροδίτη.
τῶν δὴ νῦν ἕτεροί γε φίλον παῖδα κλαύσονται
σήμερον· οὐ γάρ φημ' ἐπέεσσί γε νηπυτίοισιν
ὧδε διακρινθέντε, μάχης ἐξ ἀπονέεσθαι.
εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, ὄφρ' εὖ εἰδῇς
ἡμετέρην γενεήν, πολλοὶ δέ μιν ἄνδρες ἴσασι·
Δάρδανον ἄρ πρῶτον τέκετο νεφεληγερέτα Ζεύς
κτίσσε δὲ Δαρδανίην, ἐπεὶ οὔπω Ἴλιος ἱρὴ

211 ΦΗΜΙ ΓΕΠΕΣΣΙ 212 al. ἐξαπονέεσθαι vna voce.
213 ΓΕΙΔΗΙΣ 214 ΑΝΔΡΕΣ ΓΙΣΑΣΙ v. Obſſ.
216 ΓΙΛΙΟΣ

marina. v. Obſſ. Simile iudicium de praeſtantia ex natalibus v. inf. Φ, 186 ſq. — 210. τῶν δὴ νῦν ſc. τοκέων ex 203. — 213. εἰ δ' ἐθέλεις. Maternum genus noſti. Si autem etiam paternum genus etſi haud obſcurum noſſe cupis, accipe. cf. Obſſ.

215 ſq. Ad Aeneae ſtirpem cognoſcendam digreſſio haec a momento pugnae, ad noſtrum vtique ſenſum, eſt aliena, ad doctrinam autem mythicam praeclara. De Dardano Iouis ex Electra filio v. Excurſ. VI. ad Aen. III. et ad ſeqq. v. Apollod. III, 12, 1. cum Dionyſ. Hal. I, 62. — 216. Fuit antiquioris originis *Dardania:* habitabant tum homines, (more primorum in terris nouis colonorum, quem Plato de Legg. III. p. 681. et ex eo Strabo XIII, p. 885. bene obſeruarunt) adhuc in locis montanis, donec in campo Ilium fuit conditum. Cauſſa memoratur metus aquarum e Deucalioneo diluuio. Licet de aquarum Ponti Euxini in mare Aegaeum eruptionis fama aliqua antiqua cogitare; cauſſa tamen ſimpliciſſima erat, cura ſe tuendi a vi hoſtili, ſi in loco edito conſiderent. Nec vero Dardania in iisdem locis eſt quaerenda, quibus Ilium conditum fuit; longius enim verſus ſepten-

ἐν πεδίῳ πεπόλιστο, πόλις μερόπων ἀνθρώπων,
ἀλλ' ἔθ' ὑπωρείας ὤκεον πολυπίδακος Ἴδης.
Δάρδανος αὖ τέκεθ' υἱὸν Ἐριχθόνιον βασιλῆα,
ὃς δὴ ἀφνειότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
τοῦ τρισχίλιαι ἵπποι ἕλος κάτα βουκολέοντο
θήλειαι, πώλοισιν ἀγαλλόμεναι ἀταλῇσι.
τάων καὶ Βορέης ἠράσσατο βοσκομενάων,
ἵππῳ δ' εἰσάμενος παρελέξατο κυανοχαίτῃ·

218 ΠΟΙΚΕΤΝ al. πολυπιδάκου. 224 Δ ΓΕΙΣΑΜΕΝΟΣ v. Obss.

trionem fuit sita. Porro, si inhabitarunt homines ὑπωρείας Ἴδης, intelligendum hoc de iugis a vertice remotioribus et ad planitiem littoralis plagae vergentibus: nec τὰ κάτω μέρη τῶν ὀρῶν sunt ipsae radices aut plana. Nimium presse Maro: *Nondum Ilium et arces Pergameae steterant; habitabant vallibus imis* Aen. III, 109. Tandem si Ilium ἐν πεδίῳ fuit conditum: videri debet et hoc non absolute dictum, *in ipsa campi planitie;* sed relate ad antecedens, *paul. lo longius hinc sub radicibus Idae,* qua versus plana loca subsidunt iuga; vnde fit, vt epitheta Ilii a montanis locis petita sint: Ἴλιος ἠνεμόεσσα, ὀφρυόεσσα, αἰπεινή.

Quibus neglectis, argutandi opportunitatem ex h. l. inprimis e verbis ἐν πεδίῳ nacti sunt viri docti in disputatione de situ Ilii veteris.

219—229. *Erichthonius,* Dardani filius, Trois pater; cuius equi nobilissimi.

221. ἕλος κάτα, forte Simoentis, hoc nomine celebrati ab ipso Homero, quod stagna facit. — 222. πώλοισιν ἀγαλλόμεναι, ornate pro ἔχουσαι πώλους. — 223. Vento concipere equas, vidimus iam Π, 150. Coniunxere homines notionem velocitatis in ventis. Nunc *Boreas* tanquam rapidissimus inter ventos genuisse

αἱ δ' ὑποκυσσάμεναι ἔτεκον δυοκαίδεκα πώλους· 225
αἱ δ' ὅτε μὲν σκιρτῷεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν,
ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θέον, οὐδὲ κατέκλων·
ἀλλ' ὅτε δὲ σκιρτῷεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
ἄκρον ἐπὶ ῥηγμῖνος ἁλὸς πολιοῖο θέεσκον.
Τρῶα δ' Ἐριχθόνιος τέκετο Τρώεσσιν ἄνακτα· 230
Τρωὸς δ' αὖ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο,
Ἶλός τ', Ἀσσάρακός τε, καὶ ἀντίθεος Γανυμήδης,
ὃς δὴ κάλλιστος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
τὸν καὶ ἀνηρείψαντο θεοὶ Διΐ οἰνοχοεύειν,
κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη. 235
Ἶλος δ' αὖ τέκεθ' υἱὸν ἀμύμονα Λαομέδοντα·
Λαομέδων δ' ἄρα Τιθωνὸν τέκετο, Πρίαμόν τε,
Λάμπον τε, Κλυτίον θ', Ἱκετάονά τ', ὄζον Ἄρηος·
Ἀσσάρακος δὲ Καπυν· ὁ δ' ἄρ' Ἀγχίσην τέκε παῖδα·

228 Vulg. ἀλλ' ὅτε δή. 230 ΤΡΩΕΣΣΙ FΑΝΑΚΤΑ 232 FΙΛΟΣ 234 ΔΙΙ FΟΙΝΟΧΟΕΥΕΙΝ 235 ΓΕΙΝΕΚΑ FΟΙΟ 236 FΙΛΟΣ

equos hos dictus eſt. — 226—9. Repetita ex h. l. a multis prodigioſa celeritas; ex antiquo ſermone ad miracula procliui, repetita: in quo, pro priſcorum hominum ſenſu, nec laudandi nec reprehendendi locus eſt. Simile iam vidimus illud N, 29 ſq. — 229. ἐπὶ τὸ ἄκρον ῥηγμῖνος ἁλὸς ſimpliciter in *ſummo mari*. v. Obſſ.

230. Erichthonii filius Tros iis, quibus imperabat, nomen impertiit, vt Troes eſſent.

234. 5. τὸν καὶ ἀ. Nihil amplius Homerus, quam pulcritudinem *Ganymedis* declarat ſollenni formula: Amari a diis pulcros et pulcras, et rapi ab iis. Verſa mox ornamenta mythica in narrationes mythicas. cf. Obſſ.

Digitized by Google

αὐτὰρ ἔμ' Ἀγχίσης, Πρίαμος δὲ τέχ' Ἕκτορα δῖον. 240
ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι.
Ζεὺς δ' ἀρετὴν ἀνδρεσσιν ὀφέλλει τε, μινύθει τε,
ὅππως κεν ἐθέλῃσιν· ὁ γὰρ κάρτιστος ἁπάντων.
ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, νηπύτιοι ὥς,
ἑσταότ' ἐν μέσσῃ ὑσμίνῃ δηϊοτῆτος. 245
ἔστι γὰρ ἀμφοτέροισιν ὀνείδεα μυθήσασθαι
πολλὰ μάλ'· οὐδ' ἂν νηῦς ἑκατόζυγος ἄχθος ἄροιτο.
στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν, πολέες δ' ἔνι μῦθοι,
παντοῖοι· ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὁπποῖόν κ' εἴπῃσθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις. 250
ἀλλὰ τίη ἔριδας καὶ νείκεα νῶϊν ἀνάγκη
νεικεῖν ἀλλήλοισιν ἐναντίον, ὥστε γυναῖκας,
αἵτε χολωσάμεναι ἔριδος περὶ θυμοβόροιο
νείκεῦσ' ἀλλήλῃσι μέσην ἐς ἀγυιὰν ἰοῦσαι,

240 Vulg. δ' ἔτεχ' 244 νηπύτιοι *Fuit* Bentl. 247 ΕΚΑΤΟΖΤΓΟΣ vulg. ἑκατόνζυγος 249 ΕΕΠΕΩΝ 250 ΟΠΟΙΟΙΟΝ ΕΕΙΠΗΙΣΘΑ ΕΕΠΟΣ 254 Vulg. ἀγυιάν

242. De *virtute*, quod alterum erat, quo Achilles ſuperbiebat, et Aeneam ſe inferiorem iactauerat, modeſte loquitur Aeneas. Virtutem meam qualis ſit, praedicare nolo; eſt ea inter dona deorum. Praeiuit Homerus Socraticis, ἀρετὴν θείᾳ μοίρᾳ obtingere hominibus.

246—255. De his otioſe dictis v. Obſſ.

247. νηῦς ἑκατόζυγος. ergo iam Homerica aetate fuit in vſu nauis C. remigum; cum heroum aetate πεντηκόντορος eſſet maxima moles nauis, quae innotuiſſet: ſcilicet Argo. — 248. 9. ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς — h. e. ἔπη πολλὰ νέμονται *distribuuntur vtrinque, ſparguntur*, iactantur. v. Obſſ. — 253. χολωσάμεναι ἔριδος περὶ θ. per conten-

πόλλ' ἔτεά τε καὶ οὐκί· χόλος δέ τε καὶ τὰ κελεύει. 255
ἀλκῆς δ' οὔ μ' ἐπέεσσιν ἀποτρέψεις μεμαῶτα,
πρὶν χαλκῷ μαχέσασθαι ἐναντίον· ἀλλ' ἄγε, θᾶσσον
γευσόμεθ' ἀλλήλων χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.

Ἦ ῥα, καὶ ἐν δεινῷ σάκεϊ ἤλασεν ὄβριμον ἔγχος
σμερδαλέῳ, μέγα δ' ἀμφὶ σάκος μύκε δουρὸς ἀκωκῇ·
Πηλείδης δὲ σάκος μὲν ἀπὸ ἕο χειρὶ παχείῃ 261
ἔσχετο ταρβήσας· Φάτο γὰρ δολιχόσκιον ἔγχος
ῥέα διελεύσεσθαι μεγαλήτορος Αἰνείαο·
νήπιος, οὐδ' ἐνόησε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ὡς οὐ ῥηϊδίη ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα 265
ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, οὐδ' ὑποείκειν.
οὐδὲ τότ' Αἰνείαο δαΐφρονος ὄβριμον ἔγχος
ᾔξε σάκος· χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε, δῶρα θεοῖο·
ἀλλὰ δύο μὲν ἔλασσε διὰ πτύχας, αἱ δ' ἄρ' ἔτι τρεῖς

256 ΜΕ ΕΗΠΕΣΣΙ 259 Vulg. χάλκεον ἔγχος 261
ΑΠΟ ΕΕΟ 263 Vulg. ῥεῖά δ' ἐλεύσεσθαι.

tionem, rixam, exaſperatae. — 255. νεικεῦσι — πολλὰ. nunc eſt *probra multa ſibi inuicem ingerunt.* paullo ante 251, ἔριδας καὶ νείκεα νεικεῖν erat *iurgia facere.*

259—289. Pugna inter Achillem et Aeneam: primo iacta ab Aenea haſta Achillis clipeum ferit, nec tamen perforat: —272.

259. ἐνήλασε τῷ σάκει δεινῷ (*terribili*) τὸ ἔγχος. *impegit.* — 261. Achilles clipeum Ἡφαιστότευκτον, tanquam opus diuinum, haud perforari poſſe, non reputauerat; — 266. ἀνδράσι δαμήμεναι. ὡς οὐ ῥᾴδιόν ἐστι τὰ — δαμῆναι ὑπ' ἀνδρῶν, οὐδὲ ῥᾴδιόν ἐστιν, αὐτὰ ὑποείκειν. cedere materiam ictibus, adeoque perforari aut cauari. — 269. δύο πτύχες. laminae duae e quinis, quibus clipei crates inducta erat: ſup. Σ, 481. πέντε δ' ἄρ αὐτοῦ ἔσαν σάκεος πτύχες. Vsque ad tertiam haſta penetrauerat, in hac

Digitized by Google

ἦσαν· ἐπεὶ πέντε πτύχας ἤλασε Κυλλοποδίων,
τὰς δύο χαλκείας, δύο δ' ἔνδοθι κασσιτέροιο,
τὴν δὲ μίαν χρυσέην· τῇ ῥ' ἔσχετο μείλινον ἔγχος.
δεύτερος αὖτ' Ἀχιλεὺς προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Αἰνείαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην,
ἄντυγ' ὑπὸ πρώτην, ᾗ λεπτότατος θέε χαλκὸς,
λεπτοτάτη δ' ἐπέην ῥινὸς βοός· ἡ δὲ διὰ πρὸ
Πηλιὰς ἤιξε μελίη, λάκε δ' ἀσπὶς ὑπ' αὐτῆς.
Αἰνείας δ' ἐάλη, καὶ ἀπὸ ἕθεν ἀσπίδ' ἀνέσχε
δείσας· ἐγχείη δ' ἄρ' ὕπερ νώτου ἐνὶ γαίῃ
ἔστη ἱεμένη, διὰ δ' ἀμφοτέρους ἔλε κύκλους
ἀσπίδος ἀμφιβρότης. ὁ δ' ἀλευάμενος δόρυ μακρὸν,

272 Vulg. χάλκειον 274 ΠΑΝΤΟΣ ΕΓΙΣΗΝ 278 ΕΓΑΛΗ et ΑΠΟ ΓΕΘΕΝ 280 ΓΙΕΜΕΝΗ

haerebat: fuit haec haud dubie aurea, media inter ceteras, quarum duae ex caſſitero inferiore, duae ex aere ſuperiore loco erant. Caſſiteri vſus habet forte, quod mireris in clipeo, ſi, quod vulgo male ſit, pro ſtanno habeas; v. ad Λ, 25. Telum, quod per tres laminas iam penetrauerat, non potuit niſi obtuſius eſſe et in lamina, etſi forte molliore haerere. Ex aere erat ſuperficies cum altera lamina ex aere ſubiecta. Supra Δ, 135 transit ſagitta per balteum ex aere, per thoracem et mitram, et ſtringit ipſam cutem. At Hectoris haſta transit per ſex coria clipei Aiacis H, 248 et langueſcens ad ſeptimum haeret.

273—283. Achillis haſta extimam traiicit oram clipei Aeneae et terrae infigitur. — Aeneas ἐάλη. vt haſta praeteruolaret, *collecto corpore et incuruato ſubſedit.* v. Obſſ.

280. ἀμφοτέρους κύκλους, laminam aeream cum corio: 275. 6. — 281. ἔστη ἱεμένη. *cupiens vlterius procedere:* vt iam aliquoties vidimus. διεῖλε ἀμφοτέρους κύκλους ἀσπίδος, ſc. extre-

ἔστη, καὶδ' ἄχος οἱ χύτο μυρίον ὀφθαλμοῖσι,
ταρβήσας, ὅ οἱ ἄγχι πάγη βέλος. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ἐμμεμαὼς ἐπόρουσεν, ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξύ,
σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ
Αἰνείας, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἷος.
ἔνθα κεν Αἰνείας μὲν ἐπεσσύμενον βάλε πέτρῳ,
ἢ κόρυθ', ἠὲ σάκος, τό οἱ ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
τὸν δέ κε Πηλείδης σχεδὸν ἄορι θυμὸν ἀπηύρα·
εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·

282 ΚΑΔ Δ ΑΧΟΣ ΦΟΙ. corrigendum ἀχλὺς χύτο. 283 ΟΙ ΦΟΙ 284 ΕΠΟΡΟΤΣΕ ΓΕΡΤΣΣΑΜΕΝΟΣ 285 ΣΜΕΡΔΑΛΕΑ ΓΙΓΑΧΩΝ 286 ΜΕΓΑ ΓΕΡΓΟΝ 289 ΤΟ ΦΟΙ

mam oram duplicis integumenti ex aere et corio, quo clipeus Aeneae obductus erat.

281—291. Haſta fruſtra emiſſa irruit Achilles in Aeneam gladio ſtricto; at hic magnum ſaxum arripit. Nunc (vſſ. 288. 9.) praeuideri poterat, cum Achillis arma frangi aut penetrari non poſſent, eum incolumem fore, Aeneam autem occidi: hoc animaduertit Neptunus et pugnam dirimere decernit.

282. offuſſa eius oculis eſt ex ſubito diſcriminis ſenſu et terrore caligo: v. Obſſ. ἔστη ταρβήσας. — 285. ὁ δὲ χ. neceſſe eſt adeo Aeneam clipeum perforatum abieciſſe, vt ſaxum manu capere poſſet; aut clipeum haſta perforatum et in terra fixum recipere et regere nequiiſſe. — 287. cf. ad E, 303. 4. — 289. ἢ (κατὰ) κόρυθ' ἠὲ σάκος. atqui haec arma ἠΦαιστότευκτα frangi nequibant.

291—340. Neptunus eripit Aeneam pugnae. Hoc ita adornatum a poeta: Neptunus diis ſuadet vt ſubducant morti Aeneam, tanquam probum et religioſum hominem; (298. 9.) eumque Ioui carum, a quo, fato, conſtitutum ſit, vt

αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι θεοῖς μετὰ μῦθον ἔειπεν·
Ὤ πόποι, ἦ μοι ἄχος μεγαλήτορος Αἰνείαο,
ὃς τάχα Πηλείωνι δαμεὶς Ἀϊδόσδε κάτεισι,
πειθόμενος μύθοισιν Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο, 295
νήπιος· οὐδέ τί οἱ χραισμήσει λυγρὸν ὄλεθρον.
ἀλλὰ τίη νῦν οὗτος ἀναίτιος ἄλγεα πάσχει,
μάψ ἕνεκ' ἀλλοτρίων ἀχέων, κεχαρισμένα δ' αἰεὶ
δῶρα θεοῖσι δίδωσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς πέρ μιν ὑπ' ἐκ θανάτου ἀγάγωμεν,
μήπως καὶ Κρονίδης κεχολώσεται, αἴκεν Ἀχιλλεὺς 301
τόνδε κατακτείνῃ· μόριμον δέ οἱ ἔστ' ἀλέασθαι,
ὄφρα μὴ ἄσπερμος γενεὴ καὶ ἄφαντος ὄληται

292 ΕΦΕΙΠΕ 295 ΕΚΑΤΟΙΟ 296 ΤΙ ΟΙ
302 ΔΕ ΟΙ

per eum reliquiae ſtirpis Dardani, quem Iupiter inſigniter amauerat, ſuperſtites ſeruentur, et vt, altera progenie Priami inuiſa et exitio deſtinata, Aeneas cum poſteris ſuis Troianis regnet. Hunc in modum dispeſco ſententias. — 308. Relinquit hoc Iuno, ſuo et ceterorum deorum nomine, Neptuni arbitrio, vt pro lubitu faciat — 317. tum ille pugnantis Achillis oculis caliginem obiicit, haſtam Aeneae ſolo euulſam ante Achillis pedes proiicit, Aeneam ſublimem aere ſubdu-cit et in extrema acie Troianorum collocat — 329 eumque obiurgat, quod cum Achille congreſſus ſit, quem in poſterum euitare in pugna iubet — 339.

295. *οὐδέ τι οἱ χραισμήσει* Apollo. — 297. *ἄλγεα πάσχει.* pro grauiore, perire, ex vſ. antec. *ἕνεκ' ἀλλοτρίων ἀχέων*, Apollinis infeſti Achiuis. Verſus 298. 299. videntur fuiſſe fundus *pietatis Aeneae* a Virgilio celebratae. *Sum pius Aeneas.* — 302. *μόριμον δέ οἱ ἔστ' ἀλέασθαι.* per fata licet, vt ſeruetur Aeneas.

Δαρδάνου, ὃν Κρονίδης περὶ πάντων φίλατο παίδων,
οἳ ἔθεν ἐξεγένοντο, γυναικῶν τε θνητάων.
ἤδη γὰρ Πριάμου γενεὴν ἤχθηρε Κρονίων·
νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει,
καὶ παίδων παῖδες, τοί κεν μετόπισθε γένωνται.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·

305 ΓΕΘΕΝ 307 ΤΡΩΕΣΣΙ ΓΑΝΑΞΕΙ 309
ΠΟΤΝΙΑ ΓΗΡΗ

Potuiſſet tamen ille occidi ὑπὲρ μοῖραν, vt inf. 336. Conf. ſupra ad P, 321. — 303. Fatale itaque erat, vt ex Dardani ſtirpe altera progenies ſuccederet alteri. — 306. Priamus et ipſe oriundus erat a Dardano, vt vidimus vſſ. 215 ſqq. nam Dardani nepos, Tros, habuit filios Ilum et Aſſaracum. Ex Ilo natus Laomedon, ex hoc Priamus: hanc ſtirpis ex Ilo progeniem cum excidio Troiae defeciſſe, norat auctor horum verſuum. Supererat altera progenies, ab Aſſaraco ducta, a quo Capys, ab eoque Anchiſes, Aeneae pater, progenitus fuerat. Aeneam Troiae excidio ſuperfuiſſe vulgata fama conſtabat: vſſ. 338. 9. Conſtare porro debuit, Aeneam principatum aliquem Troianorum, qui Troiae exciſae ſuperfuerant, habuiſſe, eumque ad eius poſteros perveniſſe: nec tamen additum, quibus in locis. Hinc enata narrationum ſeges, quam vide in Excurſſ. ad Virgilium. Succinit obſcuritas oraculi; quo loco haberi poſſunt, et habita ſunt, haec Neptuni verba. Πριάμου γενεὴν ἤχθηρε Κρονίων. A rudibus hominibus credebantur dii odiſſe eos, quibus magnae calamitates acciderant. Sic et Atrei ſtirps loco haud abſimili Od. Λ, 435 ſq. T, 563 ſq. Latiſſime per omne genus humanum patuit ſiniſtra haec opinio, innumerorum fraudum et ſuperſtitionum genetrix. Notata quoque res a Koeppen.

Digitized by Google

Ἐννοσίγαι', αὐτὸς σὺ μετὰ Φρεσὶ σῇσι νόησον
Αἰνείαν, ἤ κέν μιν ἐρύσσεαι, ἤ κεν ἐάσεις
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ δαμήμεναι, ἐσθλὸν ἐόντα.
ἦτοι μὲν γὰρ νῶϊ πολεῖς ὠμόσσαμεν ὅρκους
πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν, ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
μήποτ' ἐπὶ Τρώεσσιν ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ,
μηδ' ὁπόταν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται
δαιομένη, δαίωσι δ' Ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
βῆ ῥ' ἴμεν ἂν τε μάχην καὶ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων,
ἷξε δ' ὅθ' Αἰνείας ἠδὲ κλυτὸς ἦεν Ἀχιλλεύς.

311 MIN ΓΕΡΤΣΣΕΑΙ. corr. *μιν ῥύσεαι.* 320 Vulg. *ἠδ' ὁ κλυτὸς*

310—317. Arbitrium ſervandi Aeneam Neptuno relinquit Iuno; ſui ipſius et Mineruae nullam ea in re operam fore. Erant enim hae deae Troianis infeliſſimae vſſ. 313 ſqq. cuius odii cauſſas ſeriores a Paridis iudicio repetierunt.

310. *νόησον Αἰνείαν ἤ κέν μιν ἐρύσσεαι* noto graeciſmo pro: *νόησον, εἰ Αἰνείαν ἢ ἐρύσσεαι ἢ ἐάσεις.* — 315. nos non eſſe depulſuras exitium a Troianis: v. Obſſ. contra vero exitium ipſis eſſe machinaturas.

318—329. Aeneas discrimini a Neptuno eripitur ſubductus per aerem, caligine Achilli obiecta: talis aeris obſcuratio paſſim memoratur in miraculum aucta et dei alicuius interuentui tributa, vt P, 644. O, 668. Diuerſi generis eſt haec caligo ab ea, quam alibi a vertigine capitis ortam memorat, vt de Patroclo Π, 792. Alia *ἀχλὺς* a moerore ſubito inf. 421. pro qua eſt *ἄχεος νεφέλη*, P, 591. vnde et Ἀχλὺς pro Triſtitia in Sc. Herc. 264. alia oculorum caligo a ſubito terrore memorabatur ſupra 282. Propius ad noſtrum locum ſpectat caligo Diomedi obiecta E, 127.

αὐτίκα τῷ μὲν ἔπειτα κατ' ὀφθαλμῶν χέεν ἀχλὺν,
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ· ὁ δὲ μελίην εὐχαλκον
ἀσπίδος ἐξέρυσε μεγαλήτορος Αἰνείαο·
καὶ τὴν μὲν προπάροιθε ποδῶν Ἀχιλῆος ἔθηκεν,
Αἰνείαν δ' ἔσσευεν ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀείρας·
πολλὰς δὲ στίχας ἡρώων, πολλὰς δὲ καὶ ἵππων
Αἰνείας ὑπεράλτο, θεοῦ ἀπὸ χειρὸς ὀρούσας·
ἷξε δ' ἐπ' ἐσχατιὴν πολυαίικος πολέμοιο,
ἔνθα δὲ Καύκωνες πόλεμον μέτα θωρήσσοντο.
τῷ δὲ μάλ' ἐγγύθεν ἦλθε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Αἰνεία, τίς σ' ὧδε θεῶν ἀτέοντα κελεύει
ἀντία Πηλείωνος ὑπερθύμοιο μάχεσθαι,
ὅς σευ ἅμα κρείσσων, καὶ φίλτερος ἀθανάτοισιν;

325 Vulg Αἰνείαν δ' ἐπέσευεν 329 Vulg. μεταθωρήσσοντο
331 ΓΕΠΕΑ 333 Vulg. ἀντί' Ἀχιλλῆος πολεμίζειν ἠὲ μάχεσθαι

remouenda ab eius oculis, vt numen videre posset.

325. Sublimis per aerem raptus Aeneas, pari modo, quo iam sup. E, 445 ab Apolline abductus fuerat e pugna cum Diomede. — 327. θεοῦ ἀπὸ χειρὸς ὀρούσας pro διὰ, ὑπὸ, χειρὸς, ὀρνύμενος. Φερόμενος. — 329. ἔνθα δὲ Καύκωνες, stetere Caucones in extremis ordinibus Troianae aciei, quos iam memoratos meminimus sup. K, 429. vbi illi versus mare tendebant in dextro Troianorum cornu: quod tamen haud referre licet ad pugnam, de qua nunc agitur. Eos Paphlagonibus accensos fuisse iam notatum est ad B, extr.

330—340. Increpat Aeneam Neptunus cum Achille congredi ausum.

332. σὲ — ἀτέοντα. tanquam diuinitus insania correptum; stolide agentem.

ἀλλ' ἀναχωρῆσαι, ὅτε κεν συμβλήσεαι αὐτῷ,
μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηαι.
αὐτὰρ ἐπεί κ' Ἀχιλεὺς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ,
θαρσήσας δὴ ἔπειτα μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι·
οὐ μέν γάρ τις σ' ἄλλος Ἀχαιῶν ἐξεναρίξει.
Ὡς εἰπὼν, λίπεν αὐτόθ', ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.
αἶψα δ' ἔπειτ' Ἀχιλῆος ἀπ' ὀφθαλμῶν σκέδασ' ἀχλὺν
θεσπεσίην· ὁ δ' ἔπειτα μέγ' ἔξιδεν ὀφθαλμοῖσιν·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
ἔγχος μὲν τόδε κεῖται ἐπὶ χθονὸς, οὐδέ τι φῶτα
λεύσσω, τῷ ἐφέηκα, κατακτάμεναι μενεαίνων.
ἦ ῥα καὶ Αἰνείας φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσιν
ἦεν. ἀτάρ μιν ἔφην μὰψ αὖτως εὐχετάασθαι.
ἐρρέτω. οὔ οἱ θυμὸς ἐμεῦ ἔτι πειρηθῆναι
ἔσσεται, ὃς καὶ νῦν φύγεν ἄσμενος ἐκ θανάτοιο.
ἀλλ' ἄγε δὴ, Δαναοῖσι φιλοπτολέμοισι κελεύσας,
τῶν ἄλλων Τρώων πειρήσομαι ἀντίος ἐλθών.

340 ΕΕΙΠΩΝ 343 ΑΡΑ ΕΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ΕΟΝ de hoc v. Obſſ. 349 ΕΕΡΡΕΤΩ. ΟΥ ΕΟΙ

v. Obſſ. — 335. ἀναχωρῆσαι (μέμνησο) — 336. ὑπὲρ μοῖραν, praeter fatalem rerum ordinem: v. modo v. 302. et ſup. vſ. 30. et Obſſ. ad Z, (VI) 488. — 339. Si Achillis manum effugeris, a nullo alio necari te fato conſtitutum eſt. cf. 306. Norat adeo auctor horum verſum, ſuperſtitem Troiae excidio fuiſſe Aeneam.

341—352. Achilles caligine ab oculis deterſa, Aeneam ſibi ereptum cum didiciſſet, pugnando alios Troianos aggredi ſtatuit. — 342. μέγ' ἔξιδεν, intentis oculis. v. Obſſ. — 348. ἀτάρ μιν ἔφην. ſup. 207.

Ἦ, καὶ ἐπὶ στίχας ἆλτο, κέλευε δὲ φωτὶ ἑκάστῳ·
μηκέτι νῦν Τρώων ἑκὰς ἔστατε, δῖοι Ἀχαιοὶ,
ἀλλ' ἄγ', ἀνὴρ ἄντ' ἀνδρὸς ἴτω, μεμάτω δὲ μάχεσθαι.
ἀργαλέον δέ μοι ἐστὶ, καὶ ἰφθίμῳ περ ἐόντι,
τοσσούσδ' ἀνθρώπους ἐφέπειν, καὶ πᾶσι μάχεσθαι·
οὐδέ κ' Ἄρης, ὅσπερ θεὸς ἄμβροτος, οὐδέ κ' Ἀθήνη,
τοσσῆσδ' ὑσμίνης ἐφέποι στόμα, καὶ πονέοιτο·
ἀλλ' ὅσσον μὲν ἐγὼ δύναμαι χερσί τε, ποσί τε,
καὶ σθένει, οὔ με τι φημὶ μεθησέμεν οὐδ' ἠβαιόν·
ἀλλὰ μάλα στιχὸς εἶμι διαμπερὲς, οὐδέ τιν' οἴω
Τρώων χαιρήσειν, ὅστις σχεδὸν ἔγχεος ἔλθῃ.

353 ΦΩΤΙ ΓΕΚΑΣΤΩΙ οὔ μ' ἔτι. 354 ΓΕΚΑΣ 361 Vulg.

353 — 374. Hortantur vtrinque copias ſuas, hinc Achilles, illinc Hector.

353. ἐπὶ στίχας ἆλτο. vt inf. 381 ἐν δ' Ἀχιλεὺς Τρώεσσι θόρε. procurrit in turmas Troianorum, ſimulque conuerſus ad ſuos, alloquitur eos et adhortatur. Ita ſtatuendum eſt, vtramque aciem interuallo in medio relicto conſtitiſſe, in quod Achilles et Hector progreſſi pugnarunt. Itaque vſ. 362 Achilles procurrens variis partibus ordines Troianorum tentat et irruit, ἀλλὰ μάλα στιχὸς εἶμι διαμπερές. h. e. διὰ στιχῶν τῶν Τρώων. — 357. τόσσουςδ' ἀνθρώπους ἐφέπειν καὶ πᾶσι μάχεσθαι, pro, ἐφέπειν μαχόμενον, obire tantam aciem pugnando cum omnibus. ἐφέπει is, qui oberrat, et aggreditur aut perſequitur, et 359 ἐφέποι καὶ πονέοιτο, pro πονούμενος, h. μαχόμενος, ἐφέποι. obeat, diſcurſitet per totam aciem pugnandō. στόμα πολέμου, μάχης, acies, quam nos frontem dicimus. v. ad K, 8. — 362. στιχὸς εἶμι διαμπερὲς, h. e. εἶσομαι διὰ στιχὸς, oberrabo totam aciem hoſtilem, et aggrediar, quicunque ſe obtulerit.

Digitized by Google

Ὣς φάτ' ἐποτρύνων· Τρώεσσι δὲ Φαίδιμος Ἕκτωρ
κέκλεθ' ὁμοκλήσας, φάτο δ' ἴμμεναι ἄντ' Ἀχιλῆος·
Τρῶες ὑπέρθυμοι, μὴ δείδιτε Πηλείωνα·
καί κεν ἐγὼν ἐπέεσσι καὶ ἀθανάτοισι μαχοίμην,
ἔγχει δ' ἀργαλέον, ἐπεὶ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
οὐδ' Ἀχιλεὺς πάντεσσι τέλος μύθοις ἐπιθήσει,
ἀλλὰ τὸ μὲν τελέει, τὸ δὲ καὶ μεσσηγὺ κολούει.
τοῦ δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν,
εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μένος δ' αἴθωνι σιδήρῳ.
Ὣς φάτ' ἐποτρύνων· οἱ δ' ἀντίοι ἔγχε' ἄειραν
Τρῶες. τῶν δ' ἄμυδις μίχθη μένος, ὦρτο δ' ἀϋτή.
καὶ τότ' ἄρ' Ἕκτορα εἶπε παραστὰς Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἕκτορ, μηκέτι πάμπαν Ἀχιλλῆϊ προμάχιζε,
ἀλλὰ κατὰ πληθύν τε καὶ ἐκ Φλοίσβοιο δέδεξο,
μή πως σ' ἠὲ βάλῃ, ἠὲ σχεδὸν ἄορι τύψῃ.

367 ΕΓΩ ΓΕΠΕΕΣΣΙ 371 ΕΓΟΙΚΕ 372 ΕΓΟΙΚΕ 373 Vulg. ἄιρον. 375 ΗΕΚΤΟΡΑ ΓΕΙΠΕ

366. μὴ δείδιτε Πηλείωνα, pro, Achillis minas, vt e ſqq. apparet: καί κεν ἐγώ· ſi minis res peragi poſſet, ſane et ego cum diis pugnarem; deos ad pugnandum prouocarem. ἔγχει δὲ, vera pugna, ipſa re. — 369. τέλος ἐπιθήσει, τελέσει, τελειώσει. — 370. κολούει, h. e. οὐ τελέει, relinquet imperfectum. v. Obſſ. — 371. qui ſiragem hoſtium facit, comparatur cum igni late vaſtante; itaque ille manu, virtute, (κατὰ) τὰς χεῖρας ἔοικε πυρί. cf. inf. 490. 493. quatenus haud cedit, repulſus et ſuperatus, animus eius inuictus comparatur cum ferro.

375—380. Apollinis monitu Hector vitat congreſſum cum Achille, nec προμαχίζει h. ἐν προμάχοις μάχεται, ſed intra turmas pugnantium ſe continet.

Ὣς ἔφαθ'· Ἕκτωρ δ' αὖτις ἐδύσατο οὐλαμὸν ἀνδρῶν,
ταρβήσας, ὅτ' ἄκουσε θεοῦ ὄπα φωνήσαντος. 380
ἐν δ' Ἀχιλεὺς Τρώεσσι θόρε, Φρεσὶν εἰμένος ἀλκήν,
σμερδαλέα ἰάχων· πρῶτον δ' ἔλεν Ἰφιτίωνα
ἐσθλὸν, Ὀτρυντείδην, πολέων ἡγήτορα λαῶν,
ὃν Νύμφη τέκε Νηΐς Ὀτρυντῆι πτολιπόρθῳ,
Τμώλῳ ὑπὸ νιφόεντι, Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ· 385
τὸν δ' ἰθὺς μεμαῶτα βάλ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεὺς,
μέσσην κὰκ κεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη·
δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεύς·

Κεῖσαι, Ὀτρυντείδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν,
ἐνθάδε τοι θανάτοιο· γενεὴ δέ τοι ἔστ' ἐπὶ λίμνῃ 390
Γυγαίῃ, ὅθι τοι τέμενος πατρώϊόν ἐστιν,
Ὑλλῳ ἐπ' ἰχθυόεντι, καὶ Ἕρμῳ δινήεντι.

Ὣς φάτ' ἐπευχόμενος· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε·

379 ΕΔΤΣΑΤΟ ΓΟΤΛΑΜΟΝ 381 ΦΡΕΣΙ ΓΕΙΜΕΝΟΣ 382 ΣΜΕΡΔΑΛΕΑ ΓΙΓΑΧΩΝ ΠΡΩΤΟΣ Δ ΗΕΛΕ ΓΙΦΙΤΙΩΝΑ. 385 f. ΓΤΔΗΣ 386 Vulg. τόν ῥ'

381—418. Cum nemo Achilli ſe offerret προμαχίζων, turmam Troianorum ille adoritur facitque caedes promiſcuas; necat primo *Iphitionem*, Otryntei filium —393 tum *Demoleontem*, Antenoris f. —400 *Hippodamantem* —406 *Polydamantem* Priami f. —418.

383. *Iphition* Otryntei f. ex Nympha *Naide*, ſub *Tmolo* in vico *Hydae*, ad *lacum Gygaeum*, inter *Hermum* et *Pactolum*, amnes, ſitum; ſupra Hermum ad *Hyllum* vsque camporum planities erat fertilitatis laude celebratiſſima; in ea agrum tenuerat Otryntei filius. — 390. γενεὴ δέ τοι ἔστ' ἐπὶ λίμνῃ Γυγαίῃ. Longe hinc in Lydia natus occumbis in terra peregrina, Troade. v. Obſſ.

Digitized by Google

τὸν μὲν Ἀχαιῶν ἵπποι ἐπισσώτροις δατέοντο
πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ· ὁ δ' ἐπ' αὐτῷ Δημολέοντα,
ἐσθλὸν ἀλεξητῆρα μάχης, Ἀντήνορος υἱὸν,
νύξε κατὰ κρόταφον, κυνέης διὰ χαλκοπαρήου·
οὐδ' ἄμυδις χαλκείη κόρυς ἔσχεθεν, ἀλλὰ δι' αὐτῆς
αἰχμὴ ἰεμένη ξῆξ' ὀστέον, ἐγκέφαλος δὲ
ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα.
Ἱπποδάμαντα δ' ἔπειτα καθ' ἵππων αἴξαντα,
πρόσθεν ἔθεν φεύγοντα, μεταφρένου οὔτασε δουρί·
αὐτὰρ ὁ θυμὸν ἄϊσθε καὶ ἤρυγεν, ὡς ὅτε ταῦρος
ἤρυγεν ἑλκόμενος Ἑλικώνιον ἀμφὶ ἄνακτα,
κούρων ἑλκόντων, γάνυται δέ τε τοῖς Ἐνοσίχθων·

399 FIEMENH 401 Vulg. αἴσσοντα. 402 ΠΡΟΣΘΕ ΘΕΘΕΝ 404 AMΦI FANAKTA

394. ἐπίσσωτρα vidimus E, 725. rotarum igitur canthis, ſeu laminis, quibus rotarum extremi orbes muniuntur, ſ. ſimpliciter, rotis, ἵπποι h. e. currus δατέοντο, *laniarunt corpus.*

395—400. *Demoleontem*, Antenoris filium, occidit Achilles, haſta per tempora traiecta. ἐπ' αὐτῷ. *deinceps.* poſt iſtum. ἀλεξητῆρα (κατὰ) μάχης, propugnatorem in pugna.

401—406. *Hippodamantem* a tergo Achilles haſta percuſſit.

404. Ἑλικώνιον ἀμφὶ ἄνακτα, Neptunum. Sacrum hoc ab Aegis Achaiae in Ioniam a nouis colonis fuiſſe traductum ſatis conſtat; dubitatur de etymo nominis, quod non proxime ab *Helice* ductum eſſe potuit, ſed ab *Helicone*, ſeu nomine Helices minus vſitato, ſeu loco ſeu heroe: nam incerta ratio eſt. Proprium autem huic ſacro fuiſſe apparet, vt pro bono omine haberetur, (πρὸς τὸ καλλιερεῖν, *litare*) ſi victima ad aram pertracta mugiebat. Ita fere Apollo delectatus dicitur a Pindaro apud Hyperboreos, ſi aſini mactandi ſubſilirent et cal-

ὣς ἄρα τόν γ' ἐρυγόντα λίπ' ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ.
Αὐταὶρ ὁ βῆ σὺν δουρὶ μετ' ἀντίθεον Πολύδωρον
Πριαμίδην, τὸν δ' οὔτι πατὴρ ἔᾶσκε μάχεσθαι,
οὕνεκά οἱ μετὰ παισὶ νεώτατος ἔσκε γόνοιο,
καί οἱ φίλτατος ἔσκε, πόδεσσι δὲ πάντας ἐνίκα. 410
δὴ τότε νηπιέῃσι, ποδῶν ἀρετὴν ἀναφαίνων,
θῦνε διὰ προμάχων, εἵως φίλον ὤλεσε θυμόν·
τὸν βάλε μέσσον ἄκοντι ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς
νῶτα παραΐσσοντος, ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες

409 ΓΟΥΝΕΚΑ FOI FOI vulg. μετὰ πᾶσι. 410 ΚΑΙ

citrarent. — 406. (κατὰ τὰ) ὀστέα. ἔλιπε τὰ ὀστέα αὐτοῦ, pro τὸ σῶμα, ὁ θυμὸς, vita: quod antea erat: θυμὸν ἄϊσθε καὶ ἤρυγε, pro, ἤρυγεν ἀΐσθων θυμὸν, efflando animam, exspirando.

407—418. Tandem *Polydorum* Priami filium natu minimum, iaculo traiicit Achilles in ilibus a latere. Alter locus de eo Φ, 91. vbi eius frater Lycaon occiditur ab Achille; ibidem e Laothoe, Altae regis Lelegum filia, susceptus memoratur. Adde X, 46. Ab hoc diuersus est Polydorus memoratus tragicis, vt Euripidi in Hecuba, ex eoque Virgilio Aen. III, 22 qui Polydorum Priami ex Hecuba filium in Chersonnesum Thracicam missum narrant, a Polymnestore proditum. Notata res iam a pluribus: v. Eustath. p. 1214 extr.

411. νηπιέῃσι. νηπιέῃ pro διὰ νηπιείας. iuuenili stultitia. — 413. ἄκοντι, hasta missili. — 414. νῶτα παραΐσσοντος scil. αὐτοῦ. pro, βάλε (κατὰ τὰ) νῶτα, τὸν, τοῦτον, παραΐσσοντα. — ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες σύνεχον. quo loco aureae cinguli fibulae coibant; eoque constringebant thoracem; et thorax mitra subiuncta munitus ac duplicatus occurrebat ictui: tamen vel sic hasta penetravit ad ilia et corpus traiecit vt vmbilicum exiret.

Digitized by Google

χρύσειοι σύνεχον, καὶ διπλόος ἤντετο θώρηξ. 415
ἀντικρὺ δὲ διέσχε παρ' ὀμφαλὸν ἔγχεος αἰχμή.
γνὺξ δ' ἔριπ' οἰμώξας· νεφέλη δέ μιν ἀμφεκάλυψε
κυανέη, πρωτί οἱ δὲ λάβ' ἔντερα χερσὶ λιασθείς.

Ἕκτωρ δ', ὡς ἐνόησε κασίγνητον Πολύδωρον,
ἔντερα χερσὶν ἔχοντα, λιαζόμενον προτὶ γαίῃ, 420
κάρ ῥα οἱ ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
δηρὸν ἐκὰς στρωφᾶσθ', ἀλλ' ἀντίος ἦλθ' Ἀχιλῆϊ,
ὀξὺ δόρυ προθέων, φλογὶ εἴκελος· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ὡς εἶδ', ὡς ἀνεπᾶλτο καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·

418 ΠΡΟΤΙ FOI vulg. δ' ἔλαβ' 421 ΚΑΡΡΑ FOI 422 ΔΗΡΟΝ FΕΚΑΣ v. Obſſ. 423 ΦΛΟΓΙ FΕΙΚΕΛΟΣ 424 FΕΙΔ — FΕΠΟΣ vulg. ἀνέπαλτο.

Thorax cingebatur et firmabatur ſuperaddito balteo, cuius extremae orae fibula conſtringebantur; tuebatur hac inferiore corporis parte ilia ſubtexta thoraci faſcia ſeu lamina, μίτρη alibi dicta, vnde duplicatus videri poterat thorax. v. diſputata de his ad Δ, 132. 133. Contra ſup. Λ, 234 ſq. erat qui haſta ne quidem balteum traiiceret, multo minus ad zonam ſeu mitram penetraret. — 418. λιασθείς, proprie declinando a recto curſu, in obliquum prolapſus, nunc omnino *corruens*, vt vſ. 420. Facit mirationem h. l. quod, cum a tergo haſta traiectus eſſet, vulnus tamen excepiſſe narratur ea parte, qua baltei fibulae conſtrictae erant; ſequitur itaque, balteum non in anteriore corpore, ſed in tergo, fibulis adſtrictum fuiſſe.

419—454. Polydori fratris caede exardeſcens Hector in Achillem progreſſus haſtam fruſtra in eius ſcutum emittit; ne ab Achille iuguletur, ab Apolline eripitur.

421. οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη. immemor praeceptorum Apollinis 375 ſq. — 424. ὡς ἀνεπᾶλτο. *Statim atque* eum animaduerterat, exiluit prae-

Ἐγγὺς ἀνὴρ, ὃς ἐμόν γε μάλιστ' ἐσεμάσσατο θυμὸν,
ὅς μοι ἑταῖρον ἔπεφνε τετιμένον· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
ἀλλήλους πτώσσοιμεν ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας.

Ἦ, καὶ ὑπόδρα ἰδὼν προσεφώνεεν Ἕκτορα δῖον·
ἆσσον ἴθ', ὡς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι.

Τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Πηλείδη, μὴ δή μ' ἐπέεσσί γε, νηπύτιον ὥς,
ἔλπεο δειδίξεσθαι· ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτὸς
ἠμὲν κερτομίας ἠδ' αἴσυλα μυθήσασθαι·
οἶδα δ', ὅτι σὺ μὲν ἐσθλὸς, ἐγὼ δὲ σέθεν πολὺ χείρων.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
αἴκε σε χειρότερός περ ἐὼν ἀπὸ θυμὸν ἕλωμαι,
δουρὶ βαλών· ἐπεὶ καὶ ἐμὸν βέλος ὀξὺ πάροιθεν.

Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δόρυ, καὶ τό γ' Ἀθήνη

425 Vulg. ἐσεμάσατο. 428 ΥΠΟΔΡΑ ΓΙΔΩΝ 431
ΜΗ ΔΗ ΜΕ ΓΕΠΕΣΣΙ νηπύτιον Fœs. Bentl. 432
ΓΕΛΠΕΟ — ΣΑΦΑ ΓΟΙΔΑ 434 ΓΟΙΔΑ

gaudio. — 425. ὃς ἐμόν γε μάλιστ' ἐσεμάσσατο θυμόν, *qui percuſſit me maximo dolore*, quaſi penetrauit animum. μᾶσθαι, vt μαίεσθαι, vnde εἰσμᾶσθαι, *irrumpere, irruere*. v. Obſſ. — 426. *ne diutius in medio vtriusque aciei*, inter προμάχους, *ſtemus*, tanquam alter alterum expaueſcentes: πτώσσοιμεν (πρὸς) ἀλλήλους. De γεφύρᾳ πολέμου v. Δ, 371. — 429. ὀλέθρου πείρατα. εἰς τέλειον ὄλεθρον. et ἱκέσθαι (ἐπὶ) τὸ πέρας ὀλέθρου, ἐπὶ τὸν ὄλεθρον.

431 ſqq. Eadem iam vidimus ſup. 200. 1. 2. Aeneae ad Achillem. — 435. θεῶν ἐν γούνασι κεῖται. Sententiam tenemus: *deorum in poteſtate et voluntate ſita ſunt*. Cauſſa formae incertae: ſiue quod in gremio alterius repoſita fidei quaſi eius creduntur; ſiue a ſupplicibus. v. ad P, 514.

438. Mineruae opera haſtae Hectoris impetus debi-

Digitized by Google

πνοιῇ Ἀχιλλῆος πάλιν ἔτραπε κυδαλίμοιο,
ἦκα μάλα ψύξασα· τὸ δ' ἂψ ἴκεθ' Ἕκτορα δῖον, 440
αὐτοῦ δὲ προπάροιθε ποδῶν πέσεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ἐμμεμαὼς ἐπόρουσε, καταπτάμεναι μενεαίνων,
σμερδαλέα ἰάχων· τὸν δ' ἐξήρπαξεν Ἀπόλλων
ῥεῖα μάλ', ὥστε θεός, ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ.
τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς 445

440 ΗΚΑ 443 ΣΜΕΡΔΑΛΕΑ ΓΙΓΑΧΩΝ

litatur et a ſcuto Achillis repellitur. Saepe iam notatum eſt: nihil Homerum putaſſe detrahi heroum virtuti, ſi dii ſe interponerent et hoſtem ipſi ſternerent. Neque illud indecorum viſum, ſi armorum praeſtantia magis quam manuum robore vinceret aliquis. Tandem, quod ab aere indurato reſiliebat haſta immiſſa ab Hectore, in miraculum verſum tribuitur Minervae, quae Achilli adeſt. Atqui illa violat id, de quo ſupra, Neptuno auctore, erat conuentum, 136 ſq. vt non interponerent ſe pugnae dii Achiuorum, niſi Mars aut Apollo aliquid mouiſſent. Nunc, cum ipſa ſe pugnae immiſcuiſſet, fas quoque fuit Apollini 443 Hectoris ſaluti proſpicere. Illa autem praeclare ad vim et numen Mineruae declarandam adiecta ſunt, quod impetum haſtae *magna cum vi vibratae* (ἀναπεπαλὼν v. Γ, 355.) ſolo halitu oris illa auertit; quod ad noſtrum ſenſum, inprimis cum prouerbio ſimili vti ſoleamus, puerile videri poſſit; (id quod bene ſenſit Koeppen) ſi tamen ab hoc diſceſſeris, et ſpectaculum deae inflatis buccis ſpirantis haud admiſeris, magnam ſpeciem habet numinis ſolo halitu grauem haſtam repellentis, nec manus opera vti neceſſe habentis.

440. Haſta reſilit ab aere propter aeris duritiem. At poeta a leui deae halitu hoc repetiit: quod ad deam magnificum eſt.

445 ſq. Similia legebamus in pugna Diomedis cum Aenea ab Apolline erepto

ἔγχει χαλκείῳ, τρὶς δ' ἠέρα τύψε βαθεῖαν·
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος,
δεινὰ δ' ὀμοκλήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ἐξ αὖ νῦν ἔφυγες θάνατον, κύον. ἦτέ τοι ἄγχι
ἦλθε κακόν· νῦν αὖτέ σ' ἐρύσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ᾧ μέλλεις εὔχεσθαι, ἰὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων·
ἦ θήν σ' ἐξανύω γε καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας,
εἴπου τις καὶ ἔμοιγε θεῶν ἐπιτάρροθός ἐστι·
νῦν δ' ἄλλους Τρώων ἐπιείσομαι, ὅν κε κιχείω.

Ὡς εἰπὼν, Δρύοπ' οὖτα κατ' αὐχένα μέσσον ἄκοντι·
ἤριπε δὲ προπάροιθε ποδῶν. ὁ δὲ τὸν μὲν ἔασε,
Δημοῦχον δὲ Φιλητορίδην ἠΰν τε μέγαν τε
καὶγ γόνυ δουρὶ βαλὼν ἠρύκακε· τὸν μὲν ἔπειτα
οὐτάζων ξίφεϊ μεγάλῳ, ἐξαίνυτο θυμόν.
αὐτὰρ ὁ Λαόγονον καὶ Δάρδανον, υἷε Βίαντος,
ἄμφω ἐφορμηθεὶς ἐξ ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
τὸν μὲν δουρὶ βαλὼν, τὸν δὲ σχεδὸν ἄορι τύψας.

447 ΔΑΙΜΟΝΙ ΓΙΣΟΣ 448 ΓΕΠΕΑ 450 Vulg. ἐρύσσατο. 455 ΓΕΙΠΩΝ

E, 436 sq. add. Π, 703 de Patroclo, muros Troiae adoriente. — 447. δαίμονι ἶσος, vti E, 438. — 451. ᾧ μέλλεις l. soles, l. ad quem probabile fit, te preces facere, ἔοικας. — 452. ἦ θήν (pro δὴ) σ' ἐξανύω, pro futuro, *conficiam*, perimam.

455—489. Facit nunc Achilles aliorum caedes promiscuas; inter hos necat *Dryopem*, *Demuchum*, — 460. *Laogonum* et *Dardanum*, Biantis filios, —463. *Troem*, Alestoris f. 473. *Mulium* —474. *Echeclum* —478. *Deucalionem* —485. *Rigmum* Pirei f. —487. *Areithoum* eius aurigam.

458. ἠρύκακε scil. μεμαῶτα. dum ille cum impetu ferebatur, in cursu eum sus-

Τρῶα δ' Ἀλαστορίδην· ὁ μὲν ἀντίος ἦλυθε, γούνων,
εἴπως εὖ πεφίδοιτο, λαβὼν, καὶ ζωὸν ἀφείη,
μηδὲ κατακτείνειεν, ὀμηλικίην ἐλεήσας·
νήπιος, οὐδὲ τὸ ἤδη, ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν.
οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ' ἀγανόφρων,
ἀλλὰ μάλ' ἐμμεμαώς· ὁ μὲν ἤπτετο χείρεσι γούνων,
ἱέμενος λίσσεσθ', ὁ δὲ Φασγάνῳ οὖτα καθ' ἧπαρ·
ἐκ δέ οἱ ἧπαρ ὄλισθεν, ἀτὰρ μέλαν αἷμα κατ' αὐτοῦ
κόλπον ἐνέπλησε, τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε,
θυμοῦ δευόμενον· ὁ δὲ Μούλιον οὖτα παραστὰς
δουρὶ κατ' οὖς· εἶθαρ δὲ δι' οὔατος ἦλθ' ἑτέρωσε
αἰχμὴ χαλκείη· ὁ δ' Ἀγήνορος υἱὸν Ἔχεκλον
μέσσην κὰκ κεφαλὴν ξίφει ἤλασε κωπήεντι.
πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
ἕλλαβε πορφύρεος Θάνατος καὶ Μοῖρα κραταιή.
Δευκαλίωνα δ' ἔπειθ', ἵνα τε ξυνέχουσι τένοντες
ἀγκῶνος, τῇ τόν γε φίλης διὰ χειρὸς ἔπειρεν

464 ΕΕΤ 466 ΤΟ ΓΗΙΔΗ 469 ΓΙΕΜΕΝΟΣ 470
ΔΕ ΓΟΙ

tinuit, pergere prohibuit. — 463. γούνων λαβὼν — εἴπως, vbi vulgo ὅπως. ἵνα. — 466. ὃ, ὅ τι, οὐ πείσεσθαι ἔμελλε ſc. Achilles. nam Tros eum πείθειν vult, at ille non flectitur. — 468. ἐμμεμαὼς, pro ſimplici μεμαώς. impetuoſus, violentus. — 470. αἷμα κατ' αὐτοῦ ſc. τοῦ ἤπατος ſcil. ἀνακοντίζον aut ſimile quid, emicans, ἀνερχόμενον.

477. πορφύρεος Θάνατος *mors atra.* v. ad E, 83. — 478. ἵνα τε ξυνέχουσι accipio dictum abſolute pro συνέχονται, coeunt iunctura, ligantur: Sic ſup. 414. 5 et Δ, 133 ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες σύνεχον, fibulae conſtrictae erant.

αἰχμὴ χαλκείη· ὁ δέ μιν μένε χεῖρα βαρυνθείς, 480
πρόσθ' ὁρόων θάνατον· ὁ δὲ φασγάνῳ αὐχένα θείνας,
τῇλ' αὐτῇ πήληκι κάρη βάλε. μυελὸς αὖτε
σφονδυλίων ἔκπαλθ'· ὁ δ' ἐπὶ χθονὶ κεῖτο τανυσθείς.
αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετ' ἀμύμονα Πείρεω υἱὸν,
Ῥίγμον, ὃς ἐκ Θρῄκης ἐριβώλακος εἰληλούθει· 485
τὸν βάλε μέσσον ἄκοντι, πάγη δ' ἐν νηδύϊ χαλκός·
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων. ὁ δ' Ἀρηίθοον θεράποντα,
ἠΰν ἵππους στρέψαντα, μετάφρενον ὀξέϊ δουρὶ
νύξ', ἀπὸ δ' ἄρματος ὦσε· κυκήθησαν δέ οἱ ἵπποι.

Ὡς δ' ἀναμαιμάει βαθὲ' ἄγκεα θεσπιδαὲς πῦρ 490
οὔρεος ἀζαλέοιο, βαθεῖα δὲ καίεται ὕλη,
πάντη τε κλονέων ἄνεμος φλόγα εἰλυφάζει·
ὣς ὅγε πάντη θῦνε σὺν ἔγχεϊ, δαίμονι ἶσος,
κτεινομένους ἐφέπων, ῥέε δ' αἵματι γαῖα μέλαινα.
ὡς δ' ὅτε τις ζεύξῃ βόας ἄρσενας εὐρυμετώπους, 495
τριβέμεναι κρῖ λευκὸν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,

489 ΔΕ ΦΟΙ 492 ΦΛΟΓΑ ΦΕΙΛΥΦΑΖΕΙ 493
ΔΑΙΜΟΝΙ ΙΣΟΣ 496 Vulgo ἐϋτροχάλῳ

482. 3. μυελὸς σφονδυλίων ἔκπαλτο, e vertebris ſpinae dorſi medulla exſiliit. v. Obſſ.

490. Comparatio ſaepe obuia; nunc autem ornatiſſima, verbis quoque ſignificantibus. cf. Λ, 155 ſq. ignis furit, ἀναμαιμᾷ ſcil. ἀνὰ τὰ ἄγκεα. — 493. φλόγα εἰλυφάζει *flammam voluit ventus.* — 494. κτεινομένους ἐφέπων pro διώκων καὶ κτείνων *perſequens caedendo.*

495 — f. Adhuc peditem pugnare vidimus Achillem; nunc et curru inuectum: quo per aciem acto pulſantur corpora et arma: vt frumenta a bobus trituran-tibus.

496. ἐν ἀλωῇ, parte agri editiore, aptata et ad id inſtructa v. ad Tibull. I, 5, 22.

δίμφα τε λέπτ' ἐγένοντο βοῶν ὑπὸ πόσσ' ἐριμύκων·
ὣς ὑπ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου μώνυχες ἵπποι
στεῖβον ὁμοῦ νέκυάς τε καὶ ἀσπίδας· αἵματι δ' ἄξων
νέρθεν ἅπας πεπάλακτο, καὶ ἄντυγες αἱ περὶ δίφρον,
ἃς ἄρ' ἀφ' ἱππείων ὁπλέων ῥαθάμιγγες ἔβαλλον, 501
αἵ τ' ἀπ' ἐπισσώτρων· ὁ δὲ ἵετο κῦδος ἀρέσθαι
Πηλείδης, λύθρῳ δὲ παλάσσετο χεῖρας ἀάπτους.

502 ΔΕ FIETO

500. ἄντυγες αἱ περὶ δίφρον *duo hemicycli*, intra quos ſtat qui vehitur. cf. ad E, 728. — 501. τὰς ἄντυγας ῥαθάμιγγες ἔβαλλον. προσέβαλλον, ἔῤῥαινον. (αἵτε) ἀφ' ὁπλῶν, αἵ τ' ἀπ' ἐπισσώτρων. — 502. ἀπ' ἐπισσώτρων *rotarum canthis*, h. rotis. ſup. 394. v. E, 725. — 503. λύθρῳ. cruore. v. Obſſ.

ΤΗΣ ΓΑΛΑΔΟΣ ΡΑΨΩΔΙΑΣ Θ

ΔΙΑΙΤΗΤΑΙ ΤΡΩΕΣ

Τῶν δὲ Τρώων ἐγρηγορόων ἐγένοντο κήρυκες,
ἀγγελίην ἐρέοντες ἐς ἀθανάτους καὶ ἐς ἄνδρας.
Ἀμφὶ δὲ Ζῆνα πάτερ βουλαὶ ἔσαν ἀργικέραυνον.
Τοῖσι δὲ Νέστωρ ἦρχε νοήμασιν ἠδὲ καὶ ἔργοις.
Ἐν δὲ Διὸς μεγάλου πρόμος ἔστο θοὸς Ἰρις
ἀγγελίην ἐρέουσα ἐς ἀθανάτους καὶ ἐς ἄνδρας.
Ἀμφὶ δὲ Ζῆνα πάτερ βουλαὶ ἔσαν ἀργικέραυνον.
Τοῖσι δὲ Νέστωρ ἦρχε νοήμασιν ἠδὲ καὶ ἔργοις.
Ἐν δὲ Διὸς μεγάλου πρόμος ἔστο θοὸς Ἰρις

in Lycaonem Priami f. quem ſupplicem factum caedit et in amnem proiicit — 135. Iraſcitur Xanthus — 138. Caedit Achilles porro Aſteropaeum — 204 et facit ſtragem Paeonum, quos iſte duxerat: — 210. Xanthus iruſtra increpato Achille, et Apolline, vt Troianis opem ferat, monito, vim parat, et Achillem in alueum deſilientem fluctibus collectis opprimit, — 245 egreſſum amne perſequitur fugientem campos inundans — 271. Perterritum Achillem et ſibi timentem obfirmant Neptunus et Athene — 297. Aſſumto Simoente Xanthus inundat totum campum — 327. Achille noniſſima iam timente, Vulcanus a Iunone enocatus igni domat Xanthum, alveum exſiccat, donec Iuno exorata Vulcanum ceſſare iubet — 384. Sequuntur deorum ſingulorum inter ſe certamina: Martis cum Minerua. Martem victum abducit Venus: — 417. eam, Iunone hortante, adorta Minerua proſternit — 434. Apollo et Neptunus congreſſi mutuis ſe ſermonibus dehortati a pugna discedunt — 469. Dianam, dum Apollinem increpat, Iuno arreptam pharetra de humeris detracta verberat — 496. Latonam Mercurius veritus, non audet manus cum ea conſerere — 513. Finita ita deorum pugna ceteri ad Olympum redeunt. Apollo Ilium ſe recipit, vt vrbem tueatur — 519. Priamus pórtam vrbis reſerare iubet, vt fugientes Troiani intra muros ſe recipere poſſint Achille a tergo inſtante — 543. Auertit eum Apollo immiſſo in eum Agenore, Antenoris filio; qui multa apud ſe cum reputaſſet, Achilli ſe obiicere conſtituit — 570. haſta incaſſum in Achillis ocream emiſſa, ne ab Achille interficiatur, ab Apolline ereptus ſeruatur — 598. Apollo eius ſpeciem mentitus recedendo a pugna Achillem in diuerſas partes ſeuocat, vt interea Troiani fugientes in vrbem ſe recipiant: ad f.

In hoc libro dii non ſe in tuendis iis, quibus fauent, continent, ſed ipſi pugnam inter ſe facere conſtituunt: motis principio et conuerſis a Scamandro flunio aquis in Achillem caeſorum cadaueribus alueum ob-

ſtruentem. Facit pugnam, vt Fluuius, aquarum fluctibus auctis tum littus egreſſus, Simoente ſibi ſocio aſſumto, camporum plana inundans, a Vulcano, Iunonis iuſſu, ſolutis in vapores aquis et exareſcente ſolo in alueum ſe recipere cogitur. 212—384. De hac Fluuii pugna v. ad 238. Ea quaſi proluſum eſt pugnae reliquorum deorum 385—391.; congreditur Mars cum Athene; 391—415. quem proſtratum cum Venus vellet absportare, percuſſa pugno ab Athene proſternitur et ipſa: 416—434. Apollo Neptunum reueritus pugnam declinat; 435—469. Dianae ira in eum exardeſcentis ſpiritus domat Iuno, ne armis quidem adhibitis, ſed ipſa deae pharetra derepta ore verberato: 470—496. Latona et Mercurius verbis inter ſe factis manus conſerre recuſant. 497—502. Latona collectis Dianae ſagittis ad Olympum redit; vbi Diana apud Iouem de iniuria a Iunone ſibi illata conqueritur 502—514. ad Olympum reuerſis diis ceteris, Apollo Ilium ſe recipit 515—520. Inde Agenorem Antenoris f. in Achillem incitat 545 ſeqq. cumque res iam in eo eſſet, vt Agenor ab eo conficeretur, eo erepto, faciemque eius ipſe mentitus Achillem inducit in fraudem, vt, pugna relicta, ſe fugientem perſequatur. Ita fugientibus Troianis data poteſtas recipiendi ſe intra portam patentem; fugatisque etiam diis qui Troianis auxiliantur, e praelio, reſtant Achilles cum Hectore: magnum ſpectaculum! Iudicium noſtrum de hac deorum pugna v. inf. Obſſ. ad vſ. 385.

Digitized by Google

Ἀλλ', ὅτε δὴ πόρον ἵξον ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο,
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς,
ἔνθα διατμήξας, τοὺς μὲν πεδίονδε δίωκε
πρὸς πόλιν, ἦπερ Ἀχαιοὶ ἀτυζόμενοι φοβέοντο

5 Vulg. πεδίονδ' ἐδίωκε

1—16. Troiani in fugam acti, ad Scamandrum cum peruentum esset, partim per camporum planitiem diffugiunt, partim attoniti in amnem se coniiciunt, Achille fugientibus instante.

1. Vt haec in principio moneamus, primo, rerum et locorum facies in miraculum est aucta, fluuioque per se exigui aluei ingens aquarum moles tributa; quae quandoquidem a poetico oestro proficiscuntur, cum consilio poetae bene conueniunt; tum vero Scamandri is cursus esse debuit, vt a castris Achiuorum ad vrbem tendentes partim per camporum planitiem, ideoque secundum ripam amnis, iter facere possent, partim vt traiecto amne alia via ad vrbem duceret: haec manifesta fiunt e vss. 3 sqq. Videtur igitur alia esse loci facies, quam sup. E, 755. vbi Simois et Scamander, loco aliquo ante castra, miscentur. v. Obss. Quod autem poeta de locorum situ magis perspicue et accurate tradere neglexit, tanquam poeta recte fecisse statuitur: non enim geographica subtilitate singula haec constituenda ab eo erant; relinquenda erant plura audientium animis, quae ipsi effingerent et in maius, si vellent ac possent, augustiusque amplificarent. Apparet tamen a littore inde et castris Achiuorum, cum in superioribus libris pugnae quas Troiani exorsi erant, fere factae essent a boreali parte versus et secundum Simoentem, nunc a dextra parte, versus Scamandrum, res geri: qua tamen parte iam superiore die Achiuorum a Patroclo ad vrbem ductorum fuga facta erat. — 4. ἦπερ. sub extr. τῆς P. Patroclo reiecto ab vrbe ac caeso.

Digitized by Google

ἤματι τῷ πρστέρῳ, ὅτε μαίνετο Φαίδιμος Ἕκτωρ. 5
τῇ ῥ' οἵ γε προχέοντο πεφυζότες. ἠέρα δ' Ἥρη
πίτνα πρόσθε βαθεῖαν, ἐρυκέμεν. ἡμίσεες δὲ
ἐς ποταμὸν εἰλεῦντο βαθύῤῥοον, ἀργυροδίνην·
ἐν δ' ἔπεσον μεγάλῳ παταάγῳ· βρέχε δ' αἰπὰ ῥέεθρα,
ἔχθαι δ' ἀμφὶ περὶ μεγάλ' ἴαχον· οἱ δ' ἀλαλητῷ 10
ἔννεον ἔνθα καὶ ἔνθα, ἑλισσόμενοι κατὰ δίνας.
ὡς δ', ὅθ' ὑπὸ ῥιπῆς πυρὸς ἀκρίδες ἠερέθονται
φευγέμεναι ποταμόνδε, τὸ δὲ φλέγει ἀκάματον πῦρ
ὄρμενον ἐξαίφνης, ταὶ δὲ πτώσσουσι καθ' ὕδωρ·
ὣς ὑπ' Ἀχιλλῆος Ξάνθου βαθυδινήεντος 15
πλῆτο ῥόος κελαίδων ἐπιμὶξ ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν.

5 Vulg. ὅτ' ἐμαίνετο 6 δέησε Bentl. 8 ΕΙΛΕΤΝΤΟ 10 ΜΕΓΑ ΓΙΓΑΧΟΝ 11 ΕΝΘΑ ΓΕΛΙΣΣΟΜΕΝΟΙ

6. Praeclarum hoc inuentum, quod a Iunone obiecta eſt caligo fugientibus, vt trepidantes et occaecati timore ipſi ſe Achilli caedendos offerrent; hoc dixit: ἠέρα πίτνα Iuno, praetendit nebulam ſeu tenebras, ὥς τε ἐρύκειν αὐτούς, vt iis impediret fugam, eos retardaret, cum alias iter verſus Ilium ipſis liberum pateret; partim illi in amnis alueum deſilierunt. εἰλεῦντο, ſeu coacti et incluſi ſunt, vt exire et alteram ripam ſuperare non poſſent, vt Achiui in caſtris erant incluſi, et ἐν στένει εἵλεον Od. X, 460. ſeu εἰλεῦντο ἐς ποταμὸν, detruſi, prouoluti ſunt, permixtim ac praecipites, nam ſequitur ἐν δ' ἔπεσον.

12. Comparatio cum locuſtis, incenſis camporum herbis, ad fluuium profugientibus, (πτώσσουσι, καταδύονται) eſt a re petita in locis Aſiae etiamnum obvia, cum agreſtes incendunt in agris ſtipulas, vt locuſtas fugent ingruentes ſegeti. Quod 15 alueus repletur viris et curribus, opportunitatem dat vndis obiecta

αὐτὰρ ὁ Διογενὴς δόρυ μὲν λίπεν αὐτοῦ ἐπ' ἰχθῇ,
κεκλιμένον μυρίκῃσιν· ὁ δ' ἔσθορε, δαίμονι ἶσος,
φάσγανον οἷον ἔχων, κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα·
τύπτε δ' ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὦρνυτ' ἀείκης
ἄορι θεινομένων, ἐρυθαίνετο δ' αἵματι ὕδωρ.
ὡς δ' ὑπὸ δελφῖνος μεγακήτεος ἰχθύες ἄλλοι
φεύγοντες, πιμπλᾶσι μυχοὺς λιμένος εὐόρμου,
δειδίότες· μάλα γάρ τε κατεσθίει, ὅν κε λάβῃσιν·
ὣς Τρῶες ποταμοῖο κατὰ δεινοῖο ξέεθρα
πτῶσσον ὑπὸ κρημνούς. ὁ δ', ἐπεὶ κάμε χεῖρας ἐναίρων,
ζωοὺς ἐκ ποταμοῖο δυώδεκα λέξατο κούρους,
ποινὴν Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος·
τοὺς ἐξῆγε θύραζε τεθηπότας, ἠΰτε νεβρούς,
δῆσε δ' ὀπίσσω χεῖρας εὐτμήτοισιν ἱμᾶσι,
τοὺς αὐτοὶ φορέεσκον ἐπὶ στρεπτοῖσι χιτῶσι·

17 Vulg. ὄχθαις 18 Vulg. ἔνθορε 19 ΜΗΔΕΤΟ ΓΕΡΓΑ 20 ΑΓΕΙΚΗΣ

mole auctis et fluctus volventibus.

17—26. Achilles, seposita hasta, in alueum Scamandri insilit et Troianos fugientes gladio caedit. Illustratur res exemplo piscium delphinem fugientium.

18. μυρίκῃσιν. Nam abvndat campestris illa regio hoc arbusto. v. K, 466. 7. — 19. κακὰ δὲ, insiluit infesto, hostili animo, caedem parans. — 26. πτῶσσον ὑπὸ κρημνούς. Vox cum dilectu posita de eo, qui submisso capite et incurvato corpore latebras quaerit. Vidimus eam Δ, 371. E, 634 et al.

26—33. Achilles XII iuvenes captiuos in castra mittit seruandos inferiis, quas Patroclo meditatur: vt iam vouerat Σ, 336.

28. ποινήν. vt Π, 398. τὴν ἐκδίκησιν quod inf. 134 Τίσατο Πατρόκλοιο φόνον. — 31. τοὺς αὐτοὶ φορέεσκον.

δῶκε δ' ἑταίροισι, κατάγειν κοίλας ἐπὶ νῆας·
αὐτὰρ ὁ ἆψ ἐπόρουσε, δαιζέμεναι μενεαίνων.
Ἔνθ' υἱεῖ Πριάμοιο συνήντετο Δαρδανίδαο,
ἐκ ποταμοῦ Φεύγοντι, Λυκάονι· τόν ῥά ποτ' αὐτὸς
ἦγε λαβὼν ἐκ πατρὸς ἀλωῆς, οὐκ ἐθέλοντα,
ἐννύχιος προμολών· ὁ δ' ἐρινεὸν ὀξέϊ χαλκῷ
τάμνε, νέους ὄρπηκας, ἵν' ἅρματος ἄντυγες εἶεν·
τῷ δ' ἄρ' ἀνώϊστον κακὸν ἤλυθε δῖος Ἀχιλλεύς.
καὶ τότε μέν μιν Λῆμνον ἐϋκτιμένην ἐπέρασσε,

33 Vulg. καταχτάμεναι

Quaeras, quorsum? Praeeunte Eustath. referunt ad morem lora secum gestandi, quibus vinciantur quos captos abducere contigerit. Probabilius mihi fit, eos, pro balteis affabre factis, ilia cinxisse loris coriaceis. Χιτὼν στρεπτὸς qualis fuerit, satis tuto pronuntiari nequit. v. Obss. Supra E, 113 de thorace dictum esse, manifestum erat. Nunc, cum de hominibus agatur, qui in gregariis cateruis militabant, videntur tunicae, vestimenta, esse e tortis filis texta. χιτῶνες ἐκ στρεπτῶν ῥοκῶν.

34 — 135. Lycaonem, Priami filium, quem, antea iam captum, pretio soluto liberauerat, iterum sibi oblatum miratus, supplicem sibi factum, efferato animo occidit Achilles. Digressio inserta habet nonnulla, quae discere iucundum est. — Oppressus fuerat ille ab Achille ἐν ἀλωῇ πατρὸς, vinea vel arbusto, noctu, dum fabricabatur manu sua currum. Poliebat ille capificum, vt inde *orbem* currus, intra quem currui instaret, ἄντυγας τοῦ δίφρου, nam duo erant semicirculi, vt modo Υ, 500 vidimus, elaboraret. — τάμνεν ἐρινεὸν (κατὰ τοὺς) ὄρπηκας h. nouellas frondes, ramos, amputabat, exasciabat. — 40. vendidit Achilles (inf. Ψ, 747. Patroclo tribuitur) captiuum in insulam Lemnum, in qua Achiui Tro-

Digitized by Google

νησὶν ἄγων· αὐτὰρ υἱὸς Ἰήσονος ὦνον ἔδωκε.
κεῖθεν δὲ ξεῖνός μιν ἐλύσατο, πολλὰ δὲ δῶκεν,
Ἴμβριος Ἠετίων, πέμψεν δ' ἐς δῖαν Ἀρίσβην·
ἔνθεν ὑπεκπροφυγὼν, πατρώϊον ἵκετο δῶμα.
ἕνδεκα δ' ἤματα θυμὸν ἐτέρπετο οἷσι φίλοισιν,
ἐλθὼν ἐκ Λήμνοιο· δυωδεκάτῃ δέ μιν αὖτις
χερσὶν Ἀχιλλῆος θεὸς ἔμβαλεν, ὅς μιν ἔμελλε
πέμψειν εἰς Ἀΐδαο, καὶ οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι.
τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς
γυμνὸν ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος· οὐ δ' ἔχεν ἔγχος,
ἀλλὰ τὰ μὲν ῥ' ἀπὸ πάντα χαμαὶ βάλε· τεῖρε γὰρ ἱδρὼς
φεύγοντ' ἐκ ποταμοῦ, κάματος δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
ἦ μάλα δὴ Τρῶες μεγαλήτορες, οὓσπερ ἔπεφνον,

42 Vulg. δ' ἔδωκε 45 ΕΤΕΡΠΕΤΟ ΓΟΙΣΙ 48 ΑΓΙΔΑΟ 53 ΑΡΑ ΓΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ΓΟΝ v. Obſſ.

iam oppugnantes mercatum facere ſolebant: vt H, 467 ſq. — ὦνον, pretium pro captiuo. Emit eum Iaſonis filius, *Euneus*, quem ſupra memorauerat H, 468. Fuit autem pretium crater ex argento: quod diſerte memoratur inf. Ψ, 746. — 42. Hoſpitio iunctus Priamo, redimit eius filium *Eetion*, ex inſula Imbro, ab Euneo, et mittit eum *Arisbam*, Aſiae vrbem ad Helleſpontum: de qua v. ſup. ad B, 836 vnde Lycaon in patriam ſe recepit. Eius redemtio et ad patrem reditus paullo ante hoc tempus contigerat: XII dies 45 ſq. ſatis ſubtiliter memorantur, reſpectu temporis rerum in Iliade geſtarum.

49. τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε — ὀχθήσας δ' ἄρα, ſe excipiunt. δὲ in apodoſi; vt aliquoties vidimus.

55. ἦ μάλα δὴ — Sane

αὖτις ἀναστήσονται ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος·
οἷον δὴ καὶ ὅδ' ἦλθε, Φυγὼν ὑπὸ νηλεὲς ἦμαρ,
Λῆμνον ἐς ἠγαθέην πεπερημένος· οὐδέ μιν ἔσχε
πόντος ἀλὸς πολιῆς, ὃ πολεῖς ἀέκοντας ἐρύκει.
ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ δουρὸς ἀκωκῆς ἡμετέροιο
γεύσεται, ὄφρα ἴδωμαι ἐνὶ Φρεσὶν, ἠδὲ δαείω,
ἦ ἄρ' ὁμῶς καὶ κεῖθεν ἐλεύσεται, ἤ μιν ἐρύξει
γῆ Φυσίζοος, ἥτε κατὰ κρατερὸν περ ἐρύκει.

Ὣς ἄρμαινε μένων· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθε τεθηπὼς,
γούνων ἅψασθαι μεμαώς· πέρι δ' ἤθελε θυμῷ
ἐκφυγέειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν·
ἦτοι ὁ μὲν δόρυ μακρὸν ἀνέσχετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
οὐτάμεναι μεμαώς· ὁ δ' ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων
κύψας· ἐγχείη δ' ἄρ' ὑπὲρ νώτου ἐνὶ γαίῃ
ἔστη, ἱεμένη χροὸς ἆμεναι ἀνδρομέοιο.
αὐτὰρ ὁ τῇ ἑτέρῃ μὲν ἑλὼν ἐλλίσσετο γούνων,
τῇ δ' ἑτέρῃ ἔχεν ἔγχος ἀκαχμένον, οὐδὲ μεθίει·
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Γουνοῦμαί σ', Ἀχιλεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον.

59 ΑΓΕΚΟΝΤΑΣ 61 ΟΦΡΑ ΓΙΔΩΜΑΙ 64 ΔΕ ΓΟΙ 70 ΓΙΕΜΕΝΗ. Porro vulg. ἄμμεναι 73 ΓΕΠΕΑ

nunc eueniet, vt Troiani a me caesi etiam ex inferis redeant, cum hic Lemnum venditus redierit. v. V. L. — 57. (κατὰ τοῖον) οἷον. οὕτως, ὡς.

62. Vt videam et discam (εἰ) ἦ — ἦ — num etiam illinc, *ex inferis*, (ex 56) reuersurus sit, an terra eum coercitura sit, h. e. redi-turus non sit. ὁμῶς, *pari modo*.

70. ἱεμένη χροὸς ἆμεναι. ἄσασθαι, κορέσασθαι. v. Obss. — 74. σὺ δέ μ' αἴδεο quid

ἀντί τοι εἶμ' ἱκέταο, Διοτρεφὲς, αἰδοίοιο. 75
πάρ γάρ σοι πρώτῳ πασάμην Δημήτερος ἀκτὴν
ἤματι τῷ, ὅτε μ' εἶλες ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
καί με πέρασσας, ἄνευθεν ἄγων πατρός τε, φίλων τε,
Λῆμνον ἐς ἠγαθέην· ἑκατόμβοιον δέ τοι ἦλφον·
νῦν δὲ λύμην τρὶς τόσσα πορών· ἠὼς δέ μοι ἐστὶν 80
ἥδε δυωδεκάτη, ὅτ' ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα,
πολλὰ παθών· νῦν αὖ με τεῇς ἐν χερσὶν ἔθηκε
Μοῖρ' ὀλοή· μέλλω που ἀπέχθεσθαι Διὶ πατρὶ,

78 Vulg. καί μ' ἐπέρασσας. 79 ΕΚΑΤΟΜΒΟΙΟΝ
80 Vulg. δ' ἐλύμην. 81 ΗΟΤΕ ΓΙΛΙΟΝ v. Obss.
83 ολοϝη Bentl.

proprium de religione in hoſpitem et ſupplicem. vnde is eſt αἰδοῖος, αἰδοῦς ἄξιος. — 75. 76. Locus notabilis propter notiones hominum priſcae aetatis. Vult Lycaon, ſeruatus, cum in pugna captus eſſet ab Achille, videri ei eſſe loco ἱκέτου. An recte Lycaon ita cenſuerit, disputari poteſt. Euſtath. hoc negauit: ἱκέτης μὲν γὰρ, ὁ ἑκουσίως προσφυγών τινι. Itaque adiectum ab ipſo Lycaone: ἀντὶ ἱκέτου σοι εἰμὶ, h. e. κατὰ τρόπον τινὰ ἱκέτης. Alterum eſt: adhibitum menſae eſſe, erat pignus incolumitatis. Vendi tamen, etſi fide data, talis captivus poterat. — 79. ἑκατόμβοιον δέ τοι ἦλφον ſc. τιμὴν, ἀξίαν ſ. τίμημα. videtur non ſubtiliter de pretio centum boum, ſed omnino de magno pretio dictum eſſe, quod Achilli ſolutum fuerat eo vendito. Fuit enim pro pretio crater argenteus; quod inf. Ψ, 746 diſerte narratur. Nam id, vnde diteſcimus, dicitur ἄλφειν, parare nobis opes. vt Od. O, 452. P, 250. Υ, 383. vnde etiam dici potuit puella ἀλφεσίβοια quae acquireret parentibus boues: Σ, 593.

80. Νῦν δὲ λύμην. *Nunc autem*, iam vero, (formula pergendi in narratione) *illo tempore* (cum in Lemnum venditus eram) *redemtus fui*. — 83. *videor*

ὅς με σοὶ αὖτις δῶκε· μινυνθάδιον δέ με μήτηρ
γείνατο Λαοθόη, θυγάτηρ Ἄλταο γέροντος,
Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι Φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει,
Πήδασον αἰπήεσσαν ἔχων ἐπὶ Σατνιόεντι·
τοῦ δ' ἔχε θυγατέρα Πρίαμος, πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας.
τῆσδε δύω γενόμεσθα, σὺ δ' ἄμφω δειροτομήσεις.
ἦτοι τὸν πρώτοισι μετὰ πρυλέεσσι δάμασσας,
ἀντίθεον Πολύδωρον, ἐπεὶ βάλες ὀξέϊ δουρί·
νῦν δὲ δὴ ἐνθάδε μοι κακὸν ἔσσεται· οὐ γὰρ ἐίω
σὰς χεῖρας φεύξεσθαι, ἐπεί ῥ' ἐπέλασσέ γε δαίμων.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
μή με κτεῖν', ἐπεὶ οὐχ ὁμογάστριος Ἕκτορός εἰμι,
ὅς τοι ἑταῖρον ἔπεφνεν ἐνηέα τε, κρατερόν τε.

Ὣς ἄρα μιν Πριάμοιο προσηύδα Φαίδιμος υἱὸς,
λισσόμενος ἐπέεσσιν· ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσε·

Νήπιε, μή μοι ἄποινα πιφαύσκεο, μηδ' ἀγόρευε·
πρὶν μὲν γὰρ Πάτροκλον ἐπισπεῖν αἴσιμον ἦμαρ,
τόφρα δέ μοι πεφιδέσθαι ἐνὶ φρεσὶ φίλτερον ἦε

86 ΦΙΛΟΠΤΟΛΕΜΟΙΣΙ FANΑΣΣΕΙ 87 Vulg. ὑπὸ Σ. 98 ΓΕΠΕΕΣΣΙΝ 100 Vulg. μόρσιμον 101 Vulg. τόφρα τί μοι.

inuiſus eſſe Ioui, qui me iterum in tuas manus incurrere fecit. Odiſſe videntur dii eum, qui in mala grauiora incidit.

84. *Lycaonis* genus maternum: *Laothoe* filia *Altis*, ſ. Altae, regis Lelegum, qui *Pedaſum* ad *Satnioentem* fl. in auſtrali Troadis parte ad ſinum Adramyttenum inhabitabant. v. ad Jl. B extr. De Pedaſo et Satnioente v. ad Z, 34. — 90. ἦτοι τὸν — Polydorum. ſup. Υ, 407 ſq. — 92. κακὸν, h. l. ὄλεθρος. — 100. πρὶν μὲν — τόφρα. aut pro ὄφρα, τόφρα. aut πρὶν μὲν,

Τρώων, καὶ πολλοὺς ζωοὺς ἕλον, ἠδὲ πέρασσα·
νῦν δ' οὐκ ἔσθ', ὅστις θάνατον φύγοι, ὃν κε θεός γε
Ἰλίου προπάροιθεν ἐμῇς ἐν χερσὶ βάλῃσι,
καὶ πάντων Τρώων, πέρι δ' αὖ, Πριάμοιό γε παίδων. 105
ἀλλὰ, φίλος, θάνε καὶ σύ· τίη ὀλοφύρεαι οὕτως;
κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.
οὐχ ὁράᾳς, οἷος κἀγὼ, καλός τε, μέγας τε,
πατρὸς δ' εἶμ' ἀγαθοῖο, θεὰ δέ με γείνατο μήτηρ·
ἀλλ' ἐπί τοι καὶ ἐμοὶ θάνατος καὶ μοῖρα κραταιὴ 110
ἔσσεται, ἢ ἠὼς, ἢ δείλης, ἢ μέσον ἦμαρ,
ὁππότε τις καὶ ἐμεῖο ἄρει ἐκ θυμὸν ἕληται,
ἢ ὄγε δουρὶ βαλὼν, ἢ ἀπὸ νευρῆφιν ὀιστῷ.

Ὣς φάτο· τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
ἔγχος μέν ῥ' ἀφέηκεν, ὁ δ' ἕζετο χεῖρε πετάσσας 115
ἀμφοτέρας· Ἀχιλεὺς δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ
τύψε κατὰ κληῖδα παρ' αὐχένα· πᾶν δέ οἱ εἴσω

102 Vulg. ἠδ' ἐπέρασσα 103 Vulg. ὅς κεν θάνατον φύγῃ. 104 ΓΙΛΙΟΦΙ 105 Vulg. συμπάντων 106 Vulg. αὖτως. 109 Vulg. δέ μ' ἐγείνατο 110 Vulg. κἀμοὶ 112 ἐμεῖο ἄρει v. Obſſ. 116 ΔΕ ΓΕΡΤΣΣΑΜΕΝΟΣ 117 ΔΕ ΓΟΙ

πρὶν ἦ. — 110. ἀλλὰ τοι καὶ ἐμοὶ ἐπέσσεται θάνατος· ingruet mors. v. Obſſ. — 111. ἢ δείλης. ἐπὶ δείλης. Enumeratio mira partium diei, quibus in pugna cadere poſſit; pro, quocunque tempore, quauis hora. — 113. βαλών. dum eminus telo petitur. nam vt cominus aliquis pugna congreſſus eum interimat, haud veretur.

115. ἔγχος μὲν ῥ' ἀφέηκεν. ἔγχος puta Achillis, quod Lycaon manu ſua prehenſum retinebat ſup. vſ. 72. — 117. κατὰ κληῖδα, in iugulo. vt E, 146.

δῦ ξίφος ἄμφηκες· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ
κεῖτο ταθείς· ἐκ δ' αἷμα μέλαν ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
τὸν δ' Ἀχιλεὺς ποταμόνδε, λαβὼν ποδὸς ἧκε φέρεσθαι,
καί οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
Ἐνταυθοῖ νῦν κεῖσο μετ' ἰχθύσιν, οἵ σ' ὠτειλὴν
αἷμ' ἀπολιχμήσονται, ἀκηδέες· οὐδέ σε μήτηρ
ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται· ἀλλὰ Σκάμανδρος
οἴσει δινήεις εἴσω ἁλὸς εὐρέα κόλπον.
Θρῴσκων τις κατὰ κῦμα μέλαιναν ῥῖχ' ὑπαλύξει
ἰχθύς, ὅς κε φάγῃσι Λυκάονος ἀργέτα δημόν.
φθείρεσθ', εἰσόκεν ἄστυ κιχείομεν Ἰλίου ἱρῆς,
ὑμεῖς μὲν φεύγοντες, ἐγὼ δ' ὄπιθεν κεραΐζων·
οὐδ' ὑμῖν ποταμός περ ἐΰῤῥοος ἀργυροδίνης

121 FOI — FEΠEA 122 Vulg. ὠτειλῆς 128 EIΣO. KE FAΣTT KIXEIOMEN FIΛIOT. v. Obſſ.

122—135. Si parum humana parumque amabili indole in his ſarcaſmis Achilles habendus eſt: naturae tamen ſuae conuenienter exhibetur, ipſo molliore affectu in Patroclum ad atrocitatem irae et affectus abreptus.

123. ἀκηδέες piſces, qui id non curant vt ſepulturae honorem habeat: οὐ φροντίζοντες. οὐ κηδόμενοί σου. v. Obſſ. — 126. μέλαιναν ῥῖχ' ὑπαλύξει. ῥῖξ h. l. mare ipſum venti motu horrens. ὑπαλύσκειν, ὑποδύεσθαι, poteſt dici et is, qui fundum maris petit, et is, qui e fundo maris emergens ſubit ſuperficiem maris, ὑπέρχεται. ὑπονήχεται. ὑποτρέχει τὴν ἐπιφάνειαν ἁλός. Poteſt vtroque modo accipi, melius tamen, cenſeo, hoc altero: nam natat in ſummo mari cadauer recens. Tum θρῴσκων κατὰ κῦμα, ludens in mari, emicans, exiliens, vt ſolent, inprimis delphines, maxime imminente tempeſtate, vt inf. Ψ, 692 ὡς ὅθ' ὑπὸ ῥιπὸς Βορέω ἀναπάλλεται ἰ-

ἀρκέσει, ᾧ δὴ δηθὰ πολεῖς ἱερεύετε ταύρους,
ζωοὺς δ' ἐν δίνῃσι καθίετε μώνυχας ἵππους.
ἀλλὰ καὶ ὣς ὀλέεσθε κακὸν μόρον, εἰσόκε πάντες
τίσετε Πατρόκλοιο φόνον, καὶ λοιγὸν Ἀχαιῶν,
οὓς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἐπέφνετε, νόσφιν ἐμεῖο.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Ποταμὸς δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον·
ὥρμηνεν δ' ἀνὰ θυμὸν, ὅπως παύσειε πόνοιο
δῖον Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λοιγὸν ἀλάλκοι.
τόφρα δὲ Πηλέος υἱὸς, ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος,
Ἀστεροπαίῳ ἐπᾶλτο, κατακτάμεναι μενεαίνων,
υἱεῖ Πηλεγόνος· τὸν δ' Ἀξιὸς εὐρυρέεθρος
γείνατο, καὶ Περίβοια, Ἀκεσσαμενοῖο θυγατρῶν
πρεσβυτάτη· τῇ γάρ ῥα μίγη Ποταμὸς βαθυδίνης.
τῷ δ' Ἀχιλεὺς ἐπόρουσεν· ὁ δ' ἀντίος ἐκ ποταμοῖο
ἔστη, ἔχων δύο δοῦρε· μένος δέ οἱ ἐν φρεσὶ θῆκε

145 ΔΕ FOI

χθὺς θῆν' ἐπὶ Φυκιόεντι. — 131. 2. οὐδ' ὑμῖν — ἀρκέσει, ἐπαρκέσει. Notabile ſacrum Fluuio, non modo tauris, ſed et equis factum. — 135. νόσφιν ἐμεῖο. ἐμοῦ οὐ παρόντος, ideoque nec opitulante me Patroclo. — 137. ὅπως παύσειε πόνοιο. μάχης. vt toties vidimus.

139—202. Aſteropaeum, Pelegonis filium, Axii et Periboeae nepotem, Thracem e Paeonibus ad Axium fl. Thraciae, poſthaec Macedoniae, aggreſſus Achilles altera eius haſta, nam ambidexter ille erat, in manu leuiter perſtringitur, ipſe haſtam fruſtra in illum emiſerat, tum gladio eum percutit, antequam ille haſtam terrae infixam recipere poterat. De eius caede gloriatur Achilles inde a vſ. 184.

145. ἔχων δύο δοῦρε. memorabile exemplum non geſtantis modo duo ſpicula, ſed etiam iis vtentis vno eodemque iactu in pugna.

Ξάνθος, ἐπεὶ κεχόλωτο δαϊκταμένων αἰζηῶν,
τοὺς Ἀχιλεὺς ἐδάϊζε κατὰ ῥόον, οὐδ' ἐλέαιρεν.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τὸν πρότερος προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·

Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν, ὅ μευ ἔτλης ἀντίος ἐλθεῖν;
δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσι.

Τὸν δ' αὖ Πηλεγόνος προσεφώνεε Φαίδιμος υἱός·
Πηλείδη μεγάθυμε, τίη γενεὴν ἐρεείνεις;
εἰμὶ ἐκ Παιονίης ἐριβώλου, τηλόθ' ἐούσης,
Παίονας ἄνδρας ἄγων δολιχεγχέας· ἦδε δέ μοι νῦν
ἠὼς ἐνδεκάτη, ὅτ' ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα·
αὐτὰρ ἐμοὶ γενεὴ ἐξ Ἀξιοῦ εὐρὺ ῥέοντος,
Ἀξιοῦ, ὃς κάλλιστον ὕδωρ ἐπὶ γαῖαν ἵησιν,
ὃς τέκε Πηλεγόνα κλυτὸν ἔγχεϊ· τόνδ' ἐμὲ φασὶ
γείνασθαι. νῦν αὖτε μαχώμεθα, Φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ.

Ὣς φάτ' ἀπειλήσας. ὁ δ' ἀνέσχετο δῖος Ἀχιλλεὺς
Πηλιάδα μελίην· ὁ δ' ἀμαρτῇ δούρασιν ἀμφὶς
ἥρως Ἀστεροπαῖος, ἐπεὶ περιδέξιος ἦε.
καί ῥ' ἑτέρῳ μὲν δουρὶ σάκος βάλεν, οὐδὲ διὰ πρὸ
ῥῆξε σάκος· χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε, δῶρα θεοῖο·

147 Vulg. ἐδάϊξε 149 ΠΡΟΣΕΦΕΙΠΕ 156 ΗΟΤΕ ΓΙΛΙΟΝ 162 Vulg. ὁμαρτῇ

v. inf. 162. Fuit igitur ambidexter; eumque ſine clipeo adſtitiſſe, neceſſe eſt.

154. *Paeones* hi, e Thracum ſtirpe, loca Thraciae ad Axium habitantes, noti nobis ſunt ex B, 848. vbi v. Obſſ.

162. ὁ δ' ἀμαρτῇ δούρασιν ἀμφὶς ſc. ἔβαλλεν. ἠκοντίζετο. ἀμφὶς vtrinque, *vtraque manu*, ἀμφοῖν. *eodem momento*. cf. Obſſ. —

165. χρυσὸς γὰρ — comparandus locus Υ, 269 ſq.

τῷ δ' ἑτέρῳ μιν πῆχυν ἐπιγράβδην βάλε χειρὸς
δεξιτερῆς, σύτο δ' αἷμα κελαινεφές· ἡ δ' ὑπὲρ αὐτοῦ
γαίη ἐνεστήρικτο, λιλαιομένη χροὸς ἆσαι.
δεύτερος αὖτ' Ἀχιλεὺς μελίην ἰθυπτίωνα /
Ἀστεροπαίῳ ἐφῆκε, κατακταμένοιο μενεαίνων·
καὶ τοῦ μέν ῥ' ἀφάμαρτεν· ὁ δ' ὑψηλὴν βάλεν ὄχθην,
μεσσοπαλὲς δ' ἄρ' ἔθηκε κατ' ὄχθης μείλινον ἔγχος.
Πηλείδης δ', ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
ἆλτ' ἐπί οἱ μεμαώς· ὁ δ' ἄρα μελίην Ἀχιλῆος
οὐ δύνατ' ἐκ κρημνοῖο ἐρύσσαι χειρὶ παχείῃ·
τρὶς μέν μιν πελέμιξεν, ἐρύσσεσθαι μενεαίνων,
τρὶς δὲ μεθῆκε βίῃ· τὸ δὲ τέτρατον, ἤθελε θυμῷ
ἄξαι ἐπιγνάμψας δόρυ μείλινον Αἰακίδαο,
ἀλλὰ πρὶν Ἀχιλεὺς σχεδὸν ἄορι θυμὸν ἀπηύρα.
γαστέρα γάρ μιν τύψε παρ' ὀμφαλόν· ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι
χύντο χαμαὶ χολάδες· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν
αἰσθμαίνοντ'· Ἀχιλεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ στήθεσσιν ὀρούσας

172 Vulg. μεσσοπαγὲς 173 ΟΞΥ ΓΕΡΥΣΣΑΜΕΝΟΣ
174 ΕΠΙ Γ··Ι 175 ΚΡΗΜΝΟΙΟ ΓΕΡΥΣΣΑΙ
176 ΠΕΛΕΜΙΞΕ ΓΕΡΥΣΣΕΣΘΑΙ vulg. ἐρύσσασθαι. 178 ΓΑΞΑΙ

— 167. σύτο, ἔσσυτο, pro ἐξέσσυτο.

169. μελίην ἰθυπτίωνα. ἐπ' ἰθὺ πετόμενον. a πτῖμι. v. Obſſ. — 172. μεσσοπαλὲς δ' ἄρ ἔθηκε — pro ἔπηξε τὸ ἔγχος· κατὰ τῆς ὄχθης ἐν μέσῳ παλλόμενον, propter longitudinem teres haſta in medio incuruata vibrat ſe. cf. Obſſ.

174. ἐφῆλτο, ἐπῆλθεν, αὐτῷ. ὁ δ' ἄρα· Aſteropaeus, qui duabus haſtis emiſſis, nihil habebat armorum. — 177. μεθῆκε βίῃ, ἐν βίῃ, defecit, robore. quod alias eſſet βίην, κατὰ βίην. v. Obſſ.

τεύχεά τ' ἐξενάριξε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Κεῖσ' οὕτω. χαλεπόν τοι ἐρισθενέος Κρονίωνος
παισὶν ἐριζέμεναι, Ποταμοῖό περ ἐκγεγαῶτι.
φῆσθα σὺ μὲν Ποταμοῦ γένος ἔμμεναι εὐρὺ ῥέοντος·
αὐτὰρ ἐγὼ γενεὴν μεγάλου Διὸς εὔχομαι εἶναι·
τίκτε μ' ἀνὴρ, πολλοῖσιν ἀνάσσων Μυρμιδόνεσσι,
Πηλεὺς Αἰακίδης· ὁ δ' ἄρ' Αἰακὸς ἐκ Διὸς ἦε·
τῷ κρείσσων μὲν Ζεὺς Ποταμῶν ἁλιμυρηέντων,
κρείσσων δ' αὖτε Διὸς γενεὴ, Ποταμοῖο τέτυκται.
καί γάρ σοι Ποταμός γε πάρα μέγας, εἰ δύναταί τι
χραισμεῖν· ἀλλ' οὐκ ἔστι Διῒ Κρονίωνι μάχεσθαι·
τῷ οὐδὲ κρείων Ἀχελώϊος ἰσοφαρίζει,
οὐδὲ βαθυῤῥείταο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο,
ἐξ οὗπερ πάντες ποταμοὶ, καὶ πᾶσα θάλασσα,
καὶ πᾶσαι κρῆναι, καὶ φρείατα μακρὰ νάουσιν·

183 ΓΕΠΟΣ 188 ΠΟΛΛΟΙΣΙ ΓΑΝΑΣΣΩΝ 194 Vulg. τῷ οὔτε ΑΧΕΛΩΙΟΣ ΓΙΣΟΦΑΡΙΖΕΙ. v. Obſſ.

184—199. Fatendum eſt, inaniter gloriantem et ſatis loquacem h. l. Achillem induci. Comparat primum genus ſuum a Ioue ductum cum ortu Aſteropaei a Fluvio ducto: iam autem Fluvium Ioue eſſe inferiorem.

186. *φῆσθα*, *ἔφης*, *iactabas*. — 190. Quare, quum Iupiter praecellat Fluvios, neceſſe eſt, eius quoque progeniem praeſtare progenie Fluuiorum. — 192. *καί γάρ σοι Ποταμός γε πάρα μέγας*. Dubitari poteſt, ſitne Axius intelligendus an Xanthus ſeu Scamander. Sēd de hoc accipere iubet voc. *πάρα σοι*. — *τῷ* ſc. *Διῒ ἰσοφαρίζει*, nec Achelous, inter Fluvios princeps, nec ipſe Oceanus, cum Ioue conten-

ἀλλὰ καὶ ὃς δείδοικε Διὸς μεγάλοιο κεραυνὸν,
δεινήν τε βροντὴν, ὅτ' ἀπ' οὐρανόθεν σμαραγήσῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἐκ κρημνοῖο ἐρύσσατο χάλκεον ἔγχος.
τὸν δὲ κατ' αὐτόθι λεῖπεν, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα,
κείμενον ἐν ψαμάθοισι, δίαινε δέ μιν μέλαν ὕδωρ.
τὸν μὲν ἄρ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες ἀμφεπένοντο,
δημὸν ἐρεπτομενοι ἐπινεφρίδιον κείροντες.
αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετὰ Παίονας ἱπποκορυστὰς,
οἵ ῥ' ἔτι παρ ποταμὸν πεφοβήατο δινήεντα,
ὡς εἶδον τὸν ἄριστον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
χέρσ' ὑπὸ Πηλείδαο καὶ ἄορι ἴφι δαμέντα.
ἔνθ' ἔλε Θερσίλοχόν τε, Μύδωνά τε, Ἀστύπυλόν τε,

198 καὶ ὅς, non *fos.* eſt enim οὗτος ἐκεῖνος, non *luus.* 200
ΚΡΗΜΝΟΙΟ ΕΡΤΣΣΑΤΟ 207 ΕΕΙΔΟΝ 208
ΑΟΡΙ ΕΙΦΙ 209 ΤΕ ΑΣΤΤΠΤΛΟΝ ΤΕ

dit. — 198. 199. metuit Iovem. At poſitum eſt id, quo Iupiter terret, fulmen.

200 234. Relicto corpore ſpoliato Aſteropaei ad caedem aliorum Paeonum procedit Achilles in ripa et arenis Scamandri diſcurrentium. Indignatus Fluuius (212) curſu aquarum ſtrage cadauerum intercepto, monet eum, vt relicto alveo Troianos agitet per campos. Recte, ait ſarcaſtice Achilles, 222. faciam hoc, ſimulque e ripa in medium alueum deſilit. Interea Scamander Apollinem obiurgat ceſſantem a ſuccurrendo Troianis.

203. ἀμφεπένοντο ſimpl. *occupati erant circa corpus*, niſi propria ea notione accipias, qua eſt, epulas inſtruere — δημὸν ἐπινεφρίδιον *pinguedinem renum* ἐρεπτόμενοι κείροντες *deuorantes arrodendo:* cf. Obſſ.

206. παρ ποταμὸν, *in ripa:* nam non inſilit in amnem, niſi demum 233. 234.

209. 210. ſunt ii e vulgo Paeonum.

Μνῆσόν τε, Θρασίον τε, καὶ Αἴσηπον, ἠδ' Ὀφελέστην·
καί νύ κ' ἔτι πλέονας κτάνε Παίονας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
εἰ μὴ χωσάμενος προσέφη Ποταμὸς βαθυδίνης,
ἀνέρι εἰσάμενος, βαθὲης δ' ἐφθέγξατο δίνης·
Ὦ Ἀχιλεῦ, περὶ μὲν κρατέεις, περὶ δ' αἴσυλα ῥέζεις
ἀνδρῶν· αἰεὶ γάρ τοι ἀμύνουσι θεοὶ αὐτοί.
εἴ τοι Τρῶας ἔδωκε Κρόνου παῖς πάντας ὀλέσσαι,
ἐξ ἐμέθεν γ' ἐλάσας πεδίον κάτα, μέρμερα ῥέζε·
πλήθει γὰρ δή μοι νεκύων ἐρατειναὶ ῥέεθρα,
οὐδέ τί πη δύναμαι προχέειν ῥόον εἰς ἅλα δῖαν,
στεινόμενος νεκύεσσι· σὺ δὲ κτείνεις ἀϊδήλως.
ἀλλ', ἄγε δὴ καὶ ἔασον· ἄγη μ' ἔχει, ὄρχαμε λαῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
ἔσται ταῦτα, Σκάμανδρε Διοτρεφές, ὡς σὺ κελεύεις·
Τρῶας δ' οὐ πρὶν λήξω ὑπερφιάλους ἐναρίζων,
πρὶν ἔλσαι κατὰ ἄστυ, καὶ Ἕκτορι πειρηθῆναι

213 ΑΝΕΡΙ ΕΕΙΣΑΜΕΝΟΣ vulg. βαθέης δ' ἐφθέγξατο δίνης. 217 Vulg. ῥέζειν. 225 ΠΡΙΝ ΕΕΛΣΑΙ ΚΑΤΑ ΕΑΣΤΤ

214. 5. περὶ — (ὑπὲρ) ἀνδρῶν. (ὑπὲρ ἄλλων) *nefanda perpetras plus quam quisquam alius inter homines:* quod fane non mirandum, *dii enim tibi semper adfunt.* Attamen tibi vel fic mei reuerentia erat habenda *nec alueus meus cadaueribus obftruendus; perfequere Troianos extra alueum in campo.* — 218 ῥέεθρα πλήθει, πλήθουσι.

221. ἄγε δὴ καὶ ἔασον, *tandem nunc faltem define:* ἔασον τὸ κτείνειν. ἄγη μ' ἔχει. vt conueniat fatis, coniunge cum fuperioribus: σὺ δὲ κτείνεις ἀϊδήλως. ἄγη μ' ἔχει. *ftupor me tenet, obftupefco* temeritatem tuam. Sarcaftice refpondet Achilles: fiet hoc: fed tum demum, cum Troianos in vrbem compulero et cum Hectore pugnauero. — 225. κα

ἀντιβίην, ἤ κέν με δαμάσσεται, ἤ κεν ἐγὼ τόν.

Ὡς εἰπὼν, Τρώεσσιν ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος.
καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη Ποταμὸς βαθυδίνης·

Ὦ πόποι, Ἀργυρότοξε, Διὸς τέκος, οὐ σύ γε βουλὰς
εἰρύσαο Κρονίωνος, ὅ τοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλε
Τρωσὶ παριστάμεναι καὶ ἀμύνειν, εἰσόκεν ἔλθῃ
δείελος ὀψὲ δύων, σκιάσῃ δ' ἐρίβωλον ἄρουραν.

Ἦ, καὶ Ἀχιλλεὺς μὲν δουρικλυτὸς ἔνθορε μέσσῳ,
κρημνοῦ ἀπαΐξας· ὁ δ' ἐπέσσυτο, οἴδματι θύων·
πάντα δ' ὄρινε ῥέεθρα κυκώμενος· ὦσε δὲ νεκροὺς
πολλούς, οἵ ῥα κατ' αὐτὸν ἔσαν ἅλις, οὓς κτάν' Ἀχιλ-
τοὺς ἔκβαλλε θύραζε, μεμυκὼς, ἠΰτε ταῦρος, [λεύς·
χέρσονδε· ζωοὺς δὲ σάω κατὰ καλὰ ῥέεθρα,
κρύπτων ἐν δίνῃσι βαθείῃσι μεγάλῃσι.

227 ΕΕΙΠΩΝ — ΔΑΙΜΟΝΙ ΓΙΣΟΣ 234 ΕΠΕΣ-ΣΥΤΟ ΓΟΙΔΜΑΤΙ 236 ΕΣΑΝ ΓΑΛΙΣ vulg. ἅλις ἔσαν. 238 Vulg. δ' ἐσάω

Ἕκτορι πειρηθῆναι ἀντιβίην. Iunge: καὶ πειρηθῆναι (ſcil. τῆς μάχης,) ἀντιβίην Ἕκτορι· κατ' ἀντιβίην τῷ Ἕκτορι.

229. βουλὰς, voluntatem, mandata: et ἐπέτελλε ſequitur. Reſpicit adeo Υ, 25. 26.

233. ἔνθορε μέσσῳ l. ποταμῷ, l. εἰς τὸ μέσον τῶν Τρώων. Tum in Achillem irruit Scamander 233. Quod enim neceſſe erat aliquando fieri, vt obſtructus amnis auctis aquis tandem maiores fluctus faceret, irae Scamandri bene tribuitur.

238. ζωοὺς δὲ σάω. poeticum phantaſma, non phyſicum: ſi fluctibus ac vorticibus inuoluendo Troianos ſervat v. Obſſ. Totus hic locus de congreſſu Scamandri cum Achille eſt haud dubie e praeſtantiſſimis propter magna et ſublimia phantaſma-

Digitized by Google

δεινὸν δ' ἀμφ' Ἀχιλῆα κυκώμενον ἵστατο κῦμα,
ὦθει δ' ἐν σάκεϊ πίπτων ῥόος, οὐδὲ πόδεσσιν
εἶχε στηρίξασθαι· ὁ δὲ πτελέην ἔλε χερσὶν
εὐφυέα, μεγάλην· ἡ δ' ἐκ ῥιζῶν ἐριποῦσα
κρημνὸν ἅπαντα διῶσεν, ἐπέσχε δὲ καλὰ ῥέεθρα
ὄζοισι πυκινοῖσι· γεφύρωσε δέ μιν αὐτὸν,
εἴσω πᾶσ' ἐριποῦσ'· ὁ δ' ἄρ' ἐκ δίνης ἀνορούσας,
ἤϊξε πεδίοιο ποσὶ κραιπνοῖσι πέτεσθαι,
δείσας· οὐδ' ἔτ' ἔληγε μέγας θεὸς, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτὸν
ἀκροκελαινιόων, ἵνα μιν παύσειε πόνοιο
δῖον Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λοιγὸν ἀλάλκοι.
Πηλείδης δ' ἀπόρουσεν, ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ,
αἰετοῦ οἴματ' ἔχων μέλανος τοῦ θηρητῆρος,
ὅς θ' ἅμα κάρτιστός τε καὶ ὤκιστος πετεηνῶν.
τῷ εἰκὼς ἤϊξεν· ἐπὶ στήθεσσι δὲ χαλκὸς

246 Vulg. ἐκ λίμνης 254 FEIKΩΣ

ta poetae. — 241. 2. ὁ ῥόος ἐμπίπτων σάκει, h. e. τὸ κῦμα, ὦθει αὐτὸν, οὐδὲ αὐτὸς ἐδύνατο στῆναι τοῖς ποσὶν, ὥστε στηρίξαι ἑαυτόν.

245. γεφύρωσε δέ μιν αὐτὸν — ipſum fluuium: proprie is, qui iungit vtramque ripam, tanquam ponte, nunc ſaltem partem alvei, qua ille in ripam enitteretur, vlmo in alueum prolapſa. — 246. tum tandem eniſus ex alueo Achilles in plana camporum ſe recipit, at inſequuntur eum aquae late in campum euolutae. — 249. ἀκροκελαινιόων, nigricans in ſuperficie, vt in aquis altis ſolet fieri. et ἵνα μιν παύσειε πόνοιο, μάχης.

251. ὅσον τ' ἐπὶ δ. ſaltibus factis fugit ἐπὶ τόσον, ἐφ' ὅσον δουρὸς ἐρωὴ γίνεται. *quam longe haſta manu emitti poteſt.* v. Obſſ. — 252. αἰετοῦ οἴματ' ἔχων *cum impetu* et ῥιπῇ *aquilae*, ex earum genere, quae venantur minora animantia.

σμερδαλέον κονάβιζεν· ὕπαιθα δὲ τοῖο λιασθεὶς
Φεῦγ', ὁ δ' ὄπισθε ῥέων ἕπετο μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ὀχετηγὸς ἀπὸ κρήνης μελανύδρου
ἀμφὶ φυτὰ καὶ κήπους ὕδατος ῥόον ἡγεμονεύῃ,
χερσὶ μάκελλαν ἔχων, ἀμάρης δ' ἐξ ἔχματα βάλλων·
τοῦ μέν τε προρέοντος, ὑπὸ ψηφῖδες ἅπασαι
ὀχλεῦνται, τὸ δέ τ' ὦκα κατειβόμενον κελαρύζει
χώρῳ ἐνὶ προαλεῖ, φθάνει δέ τε καὶ τὸν ἄγοντα·
ὣς αἰεὶ Ἀχιλῆα νιχήσατο κῦμα ῥόοιο,
καὶ λαιψηρὸν ἐόντα. θεοὶ δέ τε φέρτεροι ἀνδρῶν.
ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς
στῆναι ἐναντίβιον, καὶ γνώμεναι, εἴ μιν ἅπαντες
ἀθάνατοι φοβέουσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
τοσσάκι μιν μέγα κῦμα Διιπετέος ποταμοῖο
πλάζ' ὤμους καθύπερθεν· ὁ δ' ὑψόσε ποσσὶν ἐπήδα,

258 Vulg. ἡγεμονεύει

— 255. ὕπαιθα τοῖο λιασθεὶς φεῦγε. fugit ante alterum, sed ὕπαιθα, ὑπ' αὐτοῦ, quippe a quo desuper in eum inuolante iamiam attingi posset, φεῦγε καὶ ἐλιάζετο, *se subduxit celeritate* cursus: v. ad O, 520.

257. Comparatio suauis et ornata fluuii Achillem insequentis cum riuulo in viridariuni e fonte per canaliculos deducto. Suauitas maxime ipsa re, et positu eius inter terrorem et discrimen Achillis, tum ante sensum oculorum et animi singula apponendo, proficiscitur. Versatur ante oculos vinitor cum ligone canaliculum aperiens 259. et obstantes riuo glebas vel lapillos remouens. — 258. ἀνὰ φυτὰ καὶ κήπους. Etsi omnino de agro culto cuiusuis generis accipi potest, φυτὰ tamen de arbusto proprie, vt vidimus Ξ, 123. dicuntur, et h. l. per κήπους declarantur.

269. πλάζε μιν κῦμα (κατὰ τοὺς) ὤμους, καθύπερθεν.

θυμῷ ἀνιάζων· ποταμὸς δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα
λάβρος, ὕπαιθα ῥέων, κονίην δ' ὑπέρεπτε ποδοῖιν·
Πηλεΐδης δ' ὤμωξεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·

Ζεῦ πάτερ, ὡς οὔ τις με θεῶν ἐλεεινὸν ὑπέστη
ἐκ ποταμοῖο σαῶσαι· ἔπειτα δὲ καί τι πάθοιμι.
ἄλλος δ' οὔ τις μοι τόσσον αἴτιος οὐρανιώνων,
ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἥ με ψεύδεσσιν ἐθελγεν,
ἥ μ' ἔφατο Τρώων ὑπὸ τείχει θωρηκτάων
λαιψηροῖς ὀλέεσθαι Ἀπόλλωνος βελέεσσιν.
ὥς μ' ὄφελ' Ἕκτωρ κτεῖναι, ὃς ἐνθάδε γ' ἔτραφ' ἄριστος,
τῷ κ' ἀγαθὸς μὲν ἔπεφνε, ἀγαθὸν δέ κεν ἐξενάριξε·

272 ΩΙΜΩΞΕ ΓΙΔΩΝ 279 Vulg. ὃς ἐνθάδε τίτραφ' 280 Vulg. immutato ordine: ἀγαθὸν — ἀγαθὸς —

amnis in altos fluctus intumescens irruit in ipsum desuper. πλάζειν ita σφάλλειν, de statu mouere. vide tamen Obss. — 271. Amnis subter pedes impetu suo eruens solum, subducta sub pedibus arena labantem gressum efficiebat, ideoque eum ἐδάμνα, labefactabat, statu deiiciebat.

272 — 298. Achilles iam salutem desperans et mortem ignobilem in vndis conquestus, confirmatur a Neptuno et Minerua asseuerantibus, saluum ipsum e discrimine euasurum esse et Hectorem, fuga Troianorum facta, occisurum.

273. οὔ τις θεῶν ὑπέστη σαῶσαι ἐμὲ ἐλεεινὸν, ἐλέου ἄξιον ὄντα, ἐκ ποταμοῦ. pro ὑφίσταται, ὑπομένει. *nemo sustinet, in se recipit, id agit, vt me seruet.* ἔπειτα δὲ καί τι πάθοιμι. ex noto vsu τοῦ, παθεῖν τι, de eo, *cui humani aliquid accidit*, h. e. qui moritur. Postea, licet, alia morte occumbam, dummodo honesta! — 277. 8. Iterum noua vaticinii, toties memorati, accessio: quod Apollinis sagittis confodietur: v. ad Σ, 8—11. — 279. ὥς μ' ὄφελ' *quanto magis debebat.* h. e. *vtinam.* ὃς ἐνθάδε γ' ἔτραφ' ἄριστος pro

νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι,
ἐρχθέντ' ἐν μεγάλῳ ποταμῷ, ὡς παῖδα συφορβόν,
ὅν ῥά τ' ἔναυλος ἀποέρσῃ χειμῶνι περῶντα.

Ὣς φάτο· τῷ δὲ μάλ' ὦκα Ποσειδάων καὶ Ἀθήνη
στήτην ἐγγὺς ἰόντε, δέμας δ' ἄνδρεσσιν εἰκτην·
χειρὶ δὲ χεῖρα λαβόντες ἐπιστώσαντ' ἐπέεσσι·
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·

Πηλείδη, μήτ' ἄρ τι λίην τρέε, μήτε τι τάρβει·
τοίω γάρ τοι νῶϊ θεῶν ἐπιταρρόθω εἰμέν,
Ζηνὸς ἐπαινήσαντος, ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη·
ὡς οὔ τοι ποταμῷ γε δαμήμεναι αἴσιμόν ἐστιν·
ἀλλ' ὅδε μὲν τάχα λωφήσει, σὺ δὲ εἴσεαι αὐτός.
αὐτάρ τοι πυκινῶς ὑποθησόμεθ', αἴκε πίθηαι,
μὴ πρὶν παύειν χεῖρας ὁμοίου πολέμοιο,
πρὶν κατὰ Ἰλιόφι κλυτὰ τείχεα λαὸν ἐέλσαι

281 ΕΙΜΑΡΤΟ ΓΑΛΩΝΑΙ. Bentl. *Εἵμαρτο*, ſiue cauſſa idonea. 282 ΓΕΡΧΘΕΝΤ ΕΝ 283 Vulg. *ἀποέρσει*. An *ἀποΓέρσει* ſit, v. Obſſ. 285 ΑΝΔΡΕΣΣΙ ΓΕΙΚΤΗΝ 286 ΕΠΙΣΤΩΣΑΝΤΟ ΓΕΠΕΣΣΙ 292 ΣΤ ΔΕ ΓΕΙΣΕΑΙ 294 ΗΟΜΟΙΙΟΦΙ ΠΤΟΛΕΜΟΙΟ 295 ΚΑΤΑ ΕΙΛΙΟΦΙ — ΕΓΕΛΣΑΙ

ἐγένετο. v. Obſſ. — 283. ὅν ῥα τ' ἔναυλος ἀποέρσει futurum, ſollenni more; pro coniunctiuo cum ἄν, *quem ſorte perdat, mergat aqua, et ſuffocet:* v. Obſſ.

290. Ζηνὸς ἐπαινήσαντος. *Ioue probante:* haud temere adiectum; valet ad τὸ πιστοῦν, ſ. πιστοῦσθαι, tanquam fide data confirmare animum, proprie manu data. — Non autem homines iſtius aetatis ſenſiſſe, virtutis heroum opinionem ita imminui, ſi ſe incolumes et victores euaſuros eſſe, edocti pro certo ſcirent, iam ſaepe vidimus. Altera ſcilicet ex parte tanto maior erat rerum ſpecies, ſi deus intereſſet iis agendis.

Τρωϊκὸν, ὅς κε φύγῃσι· σὺ δ' Ἕκτορι θυμὸν ἀπούρας
αὖψ ἐπὶ νῆας ἴμεν· δίδομεν δέ τοι εὖχος ἀρέσθαι.

Τὼ μὲν ἄρ' ὣς εἰπόντε μετ' ἀθανάτους ἀπεβήτην.
αὐτὰρ ὁ βῆ, μέγα γάρ ῥα θεῶν ὤτρυνεν ἐφετμὴ,
ἐς πεδίον. τὸ δὲ πᾶν πλῆθ' ὕδατος ἐκχυμένοιο,
πολλαὶ δὲ τεύχεα καλὰ δαϊ κταμένων αἰζηῶν
πλῶον, καὶ νέκυες. τοῦ δ' ὑψόσε γούνατ' ἐπήδα
πρὸς ῥόον αἴσσοντος ἀν' ἰθύν· οὐδέ μιν ἔσχεν
εὐρὺ ῥέων ποταμός· μέγα γὰρ σθένος ἔμβαλ' Ἀθήνη.
οὐδὲ Σκάμανδρος ἔληγε τὸ ὃν μένος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
χώετο Πηλείωνι, κόρυσσε δὲ κῦμα ῥόοιο,
ὑψόσ' ἀειρόμενος· Σιμόεντι δὲ κέκλετ' ἀῦσας·

Φίλε κασίγνητε, σθένος ἀνέρος ἀμφότεροί περ
σχῶμεν, ἐπεὶ τάχα ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος

298 ΕΙΠΟΝΤΕ 301 Vulg. δαϊκταμένων vna voce. 305 ΤΟ ΓΟΝ 309 ΤΑΧΑ ΓΑΣΤΤ — ΠΡΙΑΜΟΙΟ ΓΑΝΑΚΤΟΣ

299—327. Confirmatus ita animo Achilles per campos fugam continuat: haud dubie verſus loca edita. At aquae, Simoente Scamandri hortatu aquas ſuas admiſcente, auctae in nouiſſimum discrimen adducunt Achillem.

299. 300. ἐφετμὴ, nunc eſt *hortatus*. Abierunt μετ' ἀθανάτους, non, in Olympum, ſed ad deos aſſidentes ſuarum quemque partium defenſores, Υ, 144 ſq. — 303. τοῦ δ' ὑψόσε γούνατ' ἐπήδα πρὸς ῥόον αἴσσοντος ἀν' ἰθύν. amnem *a tergo* venientem fluctibus eum impuliſſe, animo tene; nam ipſe ab amnis alueo fugerat altiora loca petendo; ergo ordo verborum et ſententia eſſe debet: τοῦ δὲ αἴσσοντος ἀν' ἰθὺν, dum ille recta contenderet curſu, τὰ γούνατα ἐπήδα ὑψόσε, πρὸς ῥόον, prouti fluctus auctus (a tergo ſcilicet) in eum irrueret. — 306. κό-

ἐκπέρσει, Τρῶες δὲ κατὰ μόθον οὐ μενέουσιν.
ἀλλ' ἐπάμυνε τάχιστα, καὶ ἐμπίπληθι ῥέεθρα
ὕδατος ἐκ πηγέων, πάντας δ' ὀρόθυνον ἐναύλους·
ἵστη δὲ μέγα κῦμα· πολὺν δ' ὀρυμαγδὸν ὄρινε
Φιτρῶν καὶ λάων, ἵνα παύσομεν ἄγριον ἄνδρα,
ὃς δὴ νῦν κρατέει, μέμονε δ' ὅγε ἶσα θεοῖσι.
Φημὶ γὰρ οὔτε βίην χραισμησέμεν, οὔτε τι εἶδος,
οὔτε τὰ τεύχεα καλά· τά που μάλα νειόθι λίμνης
κείσεθ' ὑπ' ἰλύος κεκαλυμμένα· καὶδ δέ μιν αὐτὸν
εἰλύσω ψαμάθοισιν, ἄλις χέραδος περιχεύας
μυρίον, οὐδέ οἱ ὀστέ' ἐπιστήσονται Ἀχαιοὶ
ἀλλέξαι· τόσσην οἱ ἄσιν καθύπερθε καλύψω.
αὐτοῦ οἱ καὶ σῆμα τετεύξεται, οὐδέ τι μιν χρεὼ
ἔσται τυμβοχοῆσ', ὅτε μιν θάπτωσιν Ἀχαιοί.

315 ΙΟΓΕ ΓΙΣΑ 316 ΟΤΔΕ ΤΙ ΓΕΙΔΟΣ 319 ΓΕΙΛΤΣΩ ΨΑΜΑΘΟΙΣΙ ΓΑΛΙΣ vulg. χεράδος 320 ΟΤΔΕ ΓΟΙ 321 ΓΟΙ 322 ΓΟΙ 323 Vulg. τυμβοχοῆς

ρυσσε κῦμα, *erexit aquas*, ſ. ſimpl. in eum collectas immiſit, ipſe aſſurgens.

310. οὐ μενέουσιν ſc. αὐτόν. *eum non ſuſtinebunt.* — 312. πάντας δ' ὀρόθυνον ἐναύλους. διέγειρε τοὺς χειμάῤῥους, aquis auctis.

316. Minatur Fluuius, merſum iri Achillem cum armis. μάλα νειόθι λίμνης. κατωτάτω κατὰ τοῦ ποταμοῦ. — 318. κατειλύσω μιν ψαμάθοις. — 319. ἄλις περιχεύας (αὐτῷ) χέραδος μυρίον. vt iungas: μυρίον χέραδος, *immenſam colluuiem, limum*, περιχεύας ἄλις. *multum, affatim*, plus quam ſatis eſt. — 320. ἐπιστήσονται, δυνήσονται. — 321. ἄσιν, ἰλὺν καὶ ψάμμον, ei obducam. — 322. Eodem in loco etiam tumulus educetur a nobis. Ne offendat, ſaltem enuntia: Ipſa limi colluuies in eam molem congeretur, vt pro tumulo eſſe ei poſ-

Ἦ, καὶ ἐπῶρτ' Ἀχιλῆϊ κυκώμενος ὑψόσε θύων,
μορμύρων ἀφρῷ τε, καὶ αἵματι, καὶ νεκύεσσι.
πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα Διϊπετέος ποταμοῖο
ἵστατ' ἀειρόμενον, κατὰ δ' ἤρεε Πηλείωνα.
Ἥρη δὲ μέγ' ἄϋσε, περιδδείσασ' Ἀχιλῆϊ,
μή μιν ἀποέρσειε μέγας ποταμὸς βαθυδίνης·
αὐτίκα δ' Ἥφαιστον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν·
Ὄρσεο, Κυλλοποδίων, ἐμὸν τέκος· ἄντα σέθεν γὰρ
Ξάνθον δινήεντα μάχῃ ἠΐσκομεν εἶναι·
ἀλλ' ἐπάμυνε τάχιστα, πιφαύσκεο δὲ φλόγα πολλήν·
αὐτὰρ ἐγὼ Ζεφύροιο καὶ ἀργέσταο Νότοιο
εἴσομαι ἐξ ἁλόθεν χαλεπὴν ὄρσουσα θύελλαν,
ἥ κεν ἀπὸ Τρώων κεφαλὰς καὶ τεύχεα κήαι,
φλέγμα κακὸν φορέουσα· σὺ δὲ Ξάνθοιο παρ' ὄχθας

329 ΑΠΟΕΡΣΕΙΕ 330 ΠΡΟΣΕΦΩΝΕΕ ΦΟΝ
332 ΓΗΓΙΣΚΟΜΕΝ

fit. — Ceterum Simois obtemperaſſe Scamandro haud videtur, nulla ſaltem eius rei fit mentio; ſolum Scamandrum coercet Vulcanus.

324—384. Scamandro maiore cum impetu in Achillem irruente, Iuno ei metuens, Vulcanum in amnem concitat, qui explicitis per campum ignibus arbores in ripa concremat et aquas exſiccat: donec Scamandro exorante Iuno Vulcanum incendium ſiſtere iubet.

327. καθῆρει δὲ, in eo erat, vt proſterneret. — 332. ἄντα σέθεν — εἶναι *eſſe talem, quicum tibi pugna ineunda ſit*; eſſe adverſarium tibi deſtinatum, et oppoſitum. cf. Υ, 73. — 333. πιφαύσκεο δὲ φλόγα πολλήν, vt iam vidimus, pro φαῖνε, *exſere*, — 334. ἀργέσταο Νότοιο. *qui ſerenat caelum.* v. Obſſ. — 335. 6. 7. *a mari* venientibus ventis (vt ſolet) flamma concitabitur. φλέγμα, φλό-

δένδρεα καῖε, ἐν δ' αὐτὸν ἴει πυρί· μηδέ σε πάμπαν
μείλιχίοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ·
μηδὲ πρὶν ἀπόπαυε τεὸν μένος· ἀλλ' ὁπόταν δὴ
φθέγξομ' ἐγὼν ἰάχουσα, τότε σχεῖν ἀκάματον πῦρ.
Ὣς ἔφαθ'· Ἥφαιστος δὲ τιτύσκετο δεσπιδαὲς πῦρ.
πρῶτα μὲν ἐν πεδίῳ πῦρ δαίετο, καῖε δὲ νεκροὺς [λεύς·
πολλοὺς, οἵ ῥα κατ' αὐτὸν ἅλις ἔσαν, οὓς κτάν' Ἀχιλ-
πᾶν δ' ἐξηράνθη πεδίον, σχέτο δ' ἀγλαὸν ὕδωρ.
ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης νεοαρδέ' ἀλωὴν
αἶψ' ἂν ξηράνῃ· χαίρει δέ, μιν ὅστις ἐθείρῃ·
ὡς ἐξηράνθη πεδίον πᾶν, καὶδ' ἄρα νεκροὺς
κῆεν, ὁ δ' ἐς ποταμὸν τρέψε φλόγα παμφανόωσαν.
καίοντο πτελέαι τε, καὶ ἰτέαι, ἠδὲ μυρῖκαι,
καίετο δὲ λωτός τ', ἠδὲ θρύον, ἠδὲ κύπειρον,
τὰ περὶ καλὰ ῥέεθρα ἅλις ποταμοῖο πεφύκει.
τείροντ' ἐγχέλυές τε, καὶ ἰχθύες, οἱ κατὰ δίνας,

339 ΓΕΠΕΕΣΣΙ 341 ΓΙΓΑΧΟΤΣΑ 344 ΓΑΛΙΣ.
v. Obſſ. 346 forte νεοϝαρδέ' 347 Vulg. ἀνέηραίνῃ et ἐθείρει 352 ΡΕΕΘΡΑ ΓΑΛΙΣ

γα. Τρώων κεφαλὰς, Τρῶας. praeclare ornatum, quod ipſa Juno eos arceſſit; non autem ἁλόθεν, ex mari, quaſi in eo habitent, ſed θύελλαν ἐξ ἁλόθεν, quam venti afferunt ex mari commoto ortam. — 340. πρὶν — ἀλλ' ὁπόταν. pro πρὶν ἢ ὅτε.

342. Vulcanus τιτύσκετο πῦρ *vertit*, tanquam arma, *in. direxit* telum. — 344. κατ' αὐτὸν, ſc. ποταμόν· atqui nunc de campi planitie agitur. v. Obſſ.

346. Aquilones eteſiae, qui poſt Caniculae ortum perflant in plagis Ioniae et Archipelagi: v. Obſſ.

347. ὅστις ἐθείρῃ qui colit arbuſtum vel vineam. v. Obſſ. — 350. Memorantur arbores in locis humidis naſci ſolitae: de myrica iam

οἱ κατὰ καλὰ ῥέεθρα κυβίστων ἔνθα καὶ ἔνθα,
πνοιῇ τειρόμενοι πολυμήτιος Ἡφαίστοιο.
καίετο δ' ἰὴ Ποταμοῖο, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἥφαιστ', οὔ τις σοί γε θεῶν δύνατ' ἀντιφερίζειν.
οὐδ' ἂν ἐγώ σοί γ' ὧδε πυρὶ φλεγέθοντι μαχοίμην.
λῆγ' ἔριδος· Τρῶας δὲ καὶ αὐτίκα δῖος Ἀχιλλεὺς
ἄστεος ἐξελάσειε. τί μοι ἔριδος καὶ ἀρωγῆς;
Φῆ πυρὶ καιόμενος· ἀνὰ δ' ἔφλυε καλὰ ῥέεθρα.
ὡς δὲ λέβης ζεῖ ἔνδον, ἐπειγόμενος πυρὶ πολλῷ,
νίσσην μελδόμενος ἀπαλοτρεφέος σιάλοιο,
πάντοθεν ἀμβολάδην, ὑπὸ δὲ ξύλα κάγκανα κεῖται·
ὣς τοῦ καλὰ ῥέεθρα πυρὶ φλέγετο, ζέε δ' ὕδωρ,
οὐδ' ἔθελε προρέειν, ἀλλ' ἴσχετο· τεῖρε δ' ἀϋτμὴ,
Ἡφαίστοιο βίηφι πολύφρονος. αὐτὰρ ὅγ' Ἥρην,

356 ΚΑΙΕΤΟ ΓΙΞ ΠΟΤΑΜΟΙΟ ΓΕΠΟΣ 360
ΓΑΣΤΕΟΣ 363 Vulg. νίσσῃ

vidimus ſup. ad K, 466. herbae lotus; tum θρύον et κύπειρος iuncorum paluſtrium genera. — 355. πνοιῇ Ἡφαίστοιο. proprie *aura flammae*, quae etiam longius ab igni ſentitur: Diuerſa eſt ἀϋτμὴ, vt v. c. in Heſiod. Theog. 696. et mox vſ. 366. de vapore aquae feruentis — 358. σοί — πυρὶ μαχοίμην. pro πυρί σου. — 360. καὶ — ἄστεος. vel ex ipſa vrbe, non modo ex amne.

362. λέβης ἐπειγόμενος πυρὶ et μελδόμενος, *lebes* pro aqua, h. l. pro adipe in lebete; proprie τὸ ἐν λέβητι ὄν, *motum*, agitatum vi flammae lebeti vndique admotae. — 363. νίσσῃ σιάλοιο eſt adeps ſuillus. λέβης μελδόμενος (κατὰ) νίσσην eſt ex vſu vitae dictum pro νίσσῃ μελδομένῃ ἐν λέβητι. Sed cum ſemel continens pro contento dictum eſſet, λέβης μελδόμενος dictus eſt *lebes liquefactus*, vel νίσσην, quod ad adipem attinet, pro, adipe

πολλὰ λισσόμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ἥρη, τίπτε σὸς υἱὸς ἐμὸν ῥόον ἔχραε κήδειν
ἐξ ἄλλων; οὐ μέν τοι ἐγὼ τόσον αἴτιός εἰμι,
ὅσσον οἱ ἄλλοι πάντες, ὅσοι Τρώεσσιν ἀρωγοί.
ἀλλ' ἦτοι μὲν ἐγὼν ἀποπαύσομαι, εἰ σὺ κελεύεις·
παυέσθω δὲ καὶ οὗτος· ἐγὼ δ' ἐπὶ καὶ τόδ' ὀμοῦμαι,
μήποτ' ἐπὶ Τρώεσσιν ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ,
μηδ' ὁπόταν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται
καιομένη, καίωσι δ' Ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν.

Αὐταὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
αὐτίκ' ἄρ' Ἥφαιστον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν·

Ἥφαιστε, σχέο, τέκνον ἀγακλέες. οὐ γὰρ ἔοικεν
ἀθάνατον θεὸν ὧδε βροτῶν ἕνεκα στυφελίζειν.

Ὣς ἔφαθ'· Ἥφαιστος δὲ κατέσβεσε θεσπιδαὲς πῦρ·
ἄψορρον δ' ἄρα κῦμα κατέσσυτο καλὰ ῥέεθρα.
αὐταὰρ ἐπεὶ Ξάνθοιο δάμη μένος, οἱ μὲν ἔπειτα
παυσάσθην· Ἥρη γὰρ ἐρύκακε χωομένη περ.

Ἐν δ' ἄλλοισι θεοῖσιν ἔρις πέσε βεβριθυῖα,

368 ΕΠΕΑ 369 ΗΡΗ 378 ΠΡΟΣΕΦΩΝΕΕ ΓΟΝ 379 ΕΟΙΚΕ

κνίσσῃ. Tum λέβης ζεῖ πάντοθεν ἀμβολάδην, *ebulliens* ab omni parte.

369. ἔχραε κήδειν. ὥρμησεν, ὥστε λυπεῖν. v. Obſſ. — ἐμὸν ῥόον pro ἐμὲ ἐξ ἄλλων θεῶν. *me potiſſimum.*

380. ἀθάνατον θεὸν — στυφελίζειν, male mulcare, quippe igni aquis admoto vt efferueſcerent. — 382. τὸ κῦμα (aqua) ἔσσυτο ἄψορρον (retro iit, rediit) κατὰ (ἐπὶ τὰ) καλὰ ῥέεθρα (intra alueum). οἱ μὲν Vulcanus et Xanthus.

385—520. Committuntur nunc pugna reliqui dii: primo Mars cum Athene: quae, Marte ſaxo percuſſo, cum Venerem eum abducentem vidiſſet, etiam hanc

ἀργαλέη, δίχα δέ σφιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἄητο.
σὺν δ' ἔπεσον μεγάλῳ ὁμάδῳ, βράχε δ' εὐρεῖα χθών·
ἀμφὶ δὲ σάλπιγξε μέγας οὐρανός· ἆΐε δὲ Ζεὺς
ἥμενος Οὐλύμπῳ, ἐγέλασσε δέ οἱ φίλον ἦτορ
γηθοσύνῃ, ὅθ' ὁρᾶτο θεοὺς ἔριδι ξυνιόντας.
ἔνθ' οἵ γ' οὐκ ἔτι δηρὸν ἀφέσταν· ἦρχε γὰρ Ἄρης
ὀβριμόεργος, καὶ πρῶτος Ἀθηναίῃ ἐπόρουσε,
χάλκεον ἔγχος ἔχων, καὶ ὀνείδειον φάτο μῦθον·

Τίπτ' αὖτ', ὦ κυνάμυια, θεοὺς ἔριδι ξυνελαύνεις,
θάρσος ἄητον ἔχουσα, μέγας δέ σε θυμὸς ἀνῆκεν;
ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε Τυδείδην Διομήδε' ἀνῆκας

389 ΔΕ FOI 394 Vulg. κυνόμυια. et αὖ

percuſſo manu pectore proſtratuit — 434. Neptunus et Apollo a conſerendis manibus prudenter abstinent — 469. Dianam eum increpantem Iuno male verberibus mulcat — 496. Mercurio et ipſo pugnam detrectante, Latona in Olympum redit — 505 vbi Diana ad Iouem de iniuria a Iunone illata conqueritur — 514. Redit Apollo Ilium et ceteri dii in Olympum. Ita ſolus relinquitur Achilles — 520. Iudicium de toto episodio v. in Obſl. 385.

385—390. Pugna inter deos inita. ἔρις βεβριθυῖα, βαρεῖα.

386. δίχα θυμὸς ἄητο. ἐφέρετο. ipſi ambigebant. v. Obſſ. vt quae in aere ſuſpenſa ſunt, afflante vento mota modo huc modo illuc feruntur. — 388. οὐρανὸς σάλπιγξε ſimpl. reſonuit, remugiit. v. Obſſ.

391—414. Primo loco pugnam facit Mars cum Minerua, parum feliciter.

391. ἔνθα *tum* illi, qui diu otioſi ſederant, Υ, 146. irruentes manus conſeruerunt.

394—409 et ſq. Ad ductum moris vitae heroicae conuicia ſibi faciunt dii pugnantes.

395. θάρσος ἄητον. ἄατον. *ingens*. v. Obſſ. — 396. annon recordaris ſc. ſup. E,

οὐτάμεναι, αὐτὴ δὲ παναίολον ἔγχος ἑλοῦσα
ἰθὺς ἐμεῦ ὥρμησας, διὰ δὲ χρόα καλὸν ἔδαψας;
τῷ σ' αὖ νῦν οἷόν γε ἀποτισέμεν, ὅσσα μ' ἔοργας.
Ὡς εἰπὼν, οὔτησε κατ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν, 400
σμερδαλέην, ἣν οὐδὲ Διὸς δάμνησι κεραυνὸς,
τῇ μιν Ἄρης οὔτησε μιαιφόνος ἔγχει μακρῷ.
ἡ δ' ἀναχασσαμένη λίθον εἵλετο χειρὶ παχείῃ,
κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε, μέγαν τε,
τόν ῥ' ἄνδρες πρότεροι θέσαν ἔμμεναι οὖρον ἀρούρης· 405
τῷ βάλε θοῦρον Ἄρηα κατ' αὐχένα, λῦσε δὲ γυῖα·
ἑπτὰ δ' ἐπέσχε πέλεθρα πεσών, ἐκόνισσε δὲ χαίτας,
τεύχεά τ' ἀμφαράβησε. γέλασσε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη,
καὶ οἱ ἐπευχομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 409
Νηπύτι', οὐδέ νύ πώ περ ἐπεφράσω, ὅσσον ἀρείων

399 ΗΟΣΣΑ Μ ΕΡΟΡΓΑΣ aut potius ΗΟΣΣΑ ΡΕΡΟΡΓΑΣ 400 ΡΕΙΠΩΝ 409 ΡΟΙ — ΡΕΠΕΑ

855 ſqq. — 397. *πανόψιον*, *in conſpectu omnium, palam.* niſi praeferas pro *λαμπρὸν ἔγχος*. v. Obſſ.

400—3. Indocte ſatis clipeum ferit Mars; quo ictu penetrare non poterat in corpus, ſed tantum deam percellere et de ſtatu movere. At mirum, quod illa 403 non et ipſa haſta eum petit, ſed ſaxo arrepto: putabimusne eam iam ſolo acclinem in genua ſubſediſſe? an et hoc ex vetuſtiore carmine eſſe arreptum?

402. *τῇ μιν Ἄρης οὔτησεν*. h. e. *ἐν ταύτῃ τῇ αἰγίδι*. haſta in aegidem impacta. — 405. *οὖρον ἀρούρης*, *ὅρον χώρας*, terminum agri. — 406. In *collo* petitur ſaxo Mars vt ſup. Teucer ab Hectore Θ, 326. Sic Π, 587. Forte dum petebatur caput. — Aeneas tamen a Diomede *ἐπ' ἰσχίον* E, 305 et al. — 407. Locus me-

εὔχομ' ἐγὼν ἔμεναι, ὅτι μοι μένος ἀντιφερίζεις;
οὕτω κεν τῆς μητρὸς ἐριννύας ἐξαποτίνοις,
ἥ τοι χωομένη κακὰ μήδεται, οὔνεκ' Ἀχαιοὺς
κάλλιπες, αὐτὰρ Τρωσὶν ὑπερφιάλοισιν ἀμύνεις.
Ὡς ἄρα φωνήσασα, πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ· 415
τὸν δ' ἄγε χειρὸς ἑλοῦσα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
πυκνὰ μάλα στενάχοντα· μόγις δ' ἐσαγείρετο θυμόν.
τὴν δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὤ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη, 420
καὶ δ' αὖθ' ἡ κυνάμυια ἄγει βροτολοιγὸν Ἄρηα
δηίου ἐκ πολέμοιο κατὰ κλόνον· ἀλλὰ μέτελθε.
Ὡς φάτ'· Ἀθηναίη δὲ μετέσσυτο, χαῖρε δὲ θυμῷ·
καί ῥ' ἐπιείσαμένη, πρὸς στήθεα χειρὶ παχείῃ
ἤλασε, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ. 425

415 Vulg. τράπεν 417 Vulg. ἐσαγείρατο 419 FEHBA
421 Vulg. κυνόμυια

morari ſolitus in notatione vaſtae ſpeciei deorum.

411. ὅτι μοι μένος ἀντιφερίζεις. κατὰ μένος. μένει. vt inf. 482. 488. — 412. μητρὸς ἐριννύας ἐξαποτίνοις. Erinnyes vlciſcuntur ſcelus; ergo ipſam *poenam* debitam ex ſcelere declarant; dum ille perſoluit poenam, luit quoque impietatem in matrem, dum aduerſas ei partes tuetur. Haec poena mox declaratur per κακά. 413. quae te vltura eſt.

415. Contemtus hoſtis victi bene declaratur in dea. Tum 416 — 434. Venus Martem abducens, Iunone inſtigante, a Minerua proſternitur. — 417. μόλις δ' ἐσαγείρετο θυμὸν Mars. Formam loquendi vidimus iam O, 240. — 424. καί ῥ' ἐπ.-εισαμένη. ἐπελθοῦσα. μετελθοῦσα, μετεσσυμένη. vt in antec. verſſ. — 425. iacuit

τὼ μὲν ἄρ' ἄμφω κεῖντο ποτὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ·
ἡ δ' ἄρ' ἐπευχομένη ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευε·

Τοιοῦτοι νῦν πάντες, ὅσοι Τρώεσσιν ἀρωγοί,
εἶεν, ὅτ' Ἀργείοισι μαχοίατο θωρηκτῇσιν,
ὣδέ τε θαρσαλέοι καὶ τλήμονες, ὡς Ἀφροδίτη
ἦλθεν Ἄρει ἐπίκουρος, ἐμῷ μένει ἀντιόωσα·
τῷ κεν δὴ πάλαι ἄμμες ἐπαυσάμεθα πτολέμοιο,
Ἰλίου ἐκπέρσαντες ἐϋκτίμενον πτολίεθρον.

Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
αὐτὰρ Ἀπόλλωνα προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων·

Φοῖβε, τίη δὴ νῶϊ διέσταμεν; οὐδὲ ἔοικεν,
ἀρξάντων ἑτέρων τὸ μὲν αἴσχιον, αἴ κ' ἀμαχητὶ
ἴομεν Οὐλυμπόνδε, Διὸς προτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
ἄρχε. σὺ γὰρ γενεῇφι νεώτερος· οὐ γὰρ ἔμοιγε
καλὸν, ἐπεὶ πρότερος γενόμην, καὶ πλείονα οἶδα.
νηπύτι', ὡς ἄνοον κραδίην ἔχες, οὐδέ νυ τῶν περ

427 ΓΕΠΕΑ 433 ΓΙΛΙΟΥ 436 ΟΥΔΕ ΓΕΓΟΙΚΕ 440 ΠΛΕΙΟΝΑ ΓΟΙΔΑ

prostrata et sensu priuata, deliquium passa. — 430. τλήμονες, εὔτολμοι. v. Obss. sarcastice. — 432. τῷ κεν. τῷ, ἐν τούτῳ. οὕτως. subintell. *Quod si iam antea factum esset:* dudum sane Troia capta esset.

435—469. Neptunus cum Apolline congressurus reuocat ei in animum iniurias a Laomedonte acceptas, stultitiamque exprobrat, quod nunc nihilominus Troianorum res tutetur. Tum Apollo verecundia victus pugna haud tentata discedit.

439. ἄρχε, σὺ γὰρ — Notabis exquisitum hunc heroicae aetatis sensum honesti et decori, τοῦ πρέποντος, quod minori natu ius est emittendi primo loco hastam. — 440. οὐ γὰρ ἔμοί γε καλὸν sc. τὸ ἄρχειν τῆς μάχης.

μέμνηαι, ὅσα δὴ πάθομεν κακὰ Ἴλιον ἀμφὶ,
μοῦνοι νῶϊ θεῶν, ὅτ' ἀγήνορι Λαομέδοντι
πὰρ Διὸς ἐλθόντες θητεύσαμεν εἰς ἐνιαυτὸν,
μισθῷ ἐπὶ ῥητῷ, ὁ δὲ σημαίνων ἐπετέλλεν;
ἦτοι ἐγὼ Τρώεσσι πόλιν πέρι τεῖχος ἔδειμα
εὐρύ τε καὶ μάλα καλὸν, ἵν' ἄῤῥηκτος πόλις εἴη·
Φοῖβε, σὺ δ' εἰλίποδας ἕλικας βοῦς βουκολέεσκες
Ἴδης ἐν κνημοῖσι πολυπτύχου ὑληέσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ μισθοῖο τέλος πολυγηθέες Ὧραι
ἐξέφερον, τότε νῶϊ βιήσατο μισθὸν ἅπαντα
Λαομέδων ἔκπαγλος, ἀπειλήσας δ' ἀπέπεμπε.
σὺν μὲν ὅγ' ἠπείλησε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθε
δήσειν, καὶ περάαν νήσων ἐπὶ τηλεδαπάων·
στεῦτο δ' ὅγ' ἀμφοτέρων ἀποκοψέμεν οὔατα χαλκῷ.
νῶϊ δὲ τ' ἄψορροι κίομεν, κεκοτηότι θυμῷ,
μισθοῦ χωόμενοι, τὸν ὑποστὰς οὐκ ἐτέλεσσε.
τοῦ δὴ νῦν λαοῖσι φέρεις χάριν; οὐδὲ μεθ' ἡμέων

442 ΚΑΚΑ ΓΙΛΙΟΝ 446 Vulg. πόλιν καὶ τεῖχος.
448 ΕΛΙΚΑΣ 453 Vulg. σοὶ μὲν

442—460. Fabula de θητείᾳ Neptuni et Apollinis apud Laomedontem, et munita muris Troia.

444. πὰρ Διὸς, *Iouis iuſſu*, poena a Ioue inflicta. — 445. ὁ δὲ σημαίνων ἐπέτελλε, quippe tanquam dominus τοῖς θητεύουσιν opus iniungit. — 448. Alias Apollo et ipſe muris exſtruendis operam dat, vt etiam ap. Pindar. Ol. VIII, 41 ſq. et in ipſo Homero Il. H, 452. 3. v. Obſſ. — 450. μισθοῖο τέλος. τῆς μισθάσεως. v. Obſſ. — 451. νῶϊ βιήσατο (κατὰ) μισθὸν, iniuriam fecit auferendo, h. negauit mercedem conditam. — 454. περάαν *vendere in ſeruitutem*. — 455. στεῦτο δ' ὅγ' aſſeuerabat.

πειρᾷ, ὥς κε Τρῶες ὑπερφίαλοι ἀπόλωνται
πρόχνυ κακῶς, σὺν παισὶ καὶ αἰδοίῃς ἀλόχοισι;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἐννοσίγαι', οὐκ ἄν με σαόφρονα μυθήσαιο
ἔμμεναι, εἰ δὴ σοί γε, βροτῶν ἕνεκα, πτολεμίζω,
δειλῶν, οἵ φύλλοισιν ἐοικότες, ἄλλοτε μέν τε
ζαφλεγέες τελέθουσιν, ἀρούρης καρπὸν ἔδοντες,
ἄλλοτε δ' αὖ φθινύθουσιν ἀκήριοι· ἀλλὰ τάχιστα
παυσώμεσθα μάχης· οἱ δ' αὐτοὶ δηριάσθων.
Ὡς ἄρα φωνήσας πάλιν ἐτράπετ'· αἴδετο γάρ ῥα
πατροκασιγνήτοιο μιγήμεναι ἐν παλάμῃσι.
τὸν δὲ κασιγνήτη μάλα νείκεσε, πότνια θηρῶν
Ἄρτεμις ἀγροτέρη, καὶ ὀνείδειον φάτο μῦθον·
Φεύγεις δή, Ἑκάεργε; Ποσειδάωνι δὲ νίκην
πᾶσαν ἐπέτρεψας, μέλεον δέ οἱ εὖχος ἔδωκας;
νηπύτιε, τί νυ τόξον ἔχεις ἀνεμώλιον αὔτως;
μή σευ νῦν ἔτι πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἀκούσω
εὐχομένου, ὡς τὸ πρὶν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
ἄντα Ποσειδάωνος ἐναντίβιον πολεμίζειν.

461 ΠΡΟΣΕΦΕΙΠΕ ΓΑΝΑΞ ΓΕΚΑΕΡΓΟΣ 463
Vulg. πτολεμίζω 464 ΦΤΛΛΟΙΣΙ ΓΕΓΟΙΚΟΤΕΣ
472 ΓΕΚΑΕΡΓΕ 473 ΔΕ ΓΟΙ

διεβεβαιοῦτο. — 459. λαοῖσι Laomedontis, τοῖς Τρωσί.

465. 6. ζαφλεγέες et ἀκήριοι. *modo ſunt vigore et robore pleni, vigentes, alacres, modo viribus deficiunt; priuati omni vi et vita.* v. Obſſ.

470—478. Diana ſians et ipſa a Troianorum cauſſa Apollinem obiurgat pugnam cum Neptuno detrectantem.

473. μέλεον εὖχος. *gloriam*, victoriam, *inanem*, quippe nulla pugna partam.

Ὣς φάτο· τὴν δ' οὔτι προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων.
Ἀλλὰ χολωσαμένη Διὸς αἰδοίη παράκοιτις,
νείκεσεν Ἰοχέαιραν ὀνειδείοις ἐπέεσσι·
Πῶς δὲ σὺ νῦν μέμονας, κύον ἀδδεὲς, ἀντί' ἐμεῖο
στήσεσθαι; χαλεπή τοι ἐγὼ μένος ἀντιφέρεσθαι,
τοξοφόρῳ περ ἐοῦσῃ, ἐπεί σε λέοντα γυναιξὶ
Ζεὺς θῆκεν, καὶ ἔδωκε κατακτάμεν', ἥν κ' ἐθέλῃσθα.
ἦτοι βέλτερόν ἐστι κατ' οὔρεα θῆρας ἐναίρειν,
ἀγροτέρας τ' ἐλάφους, ἢ κρείσσοσιν ἴφι μάχεσθαι.
εἰ δ' ἐθέλεις πολέμοιο δαήμεναι· ἔφρ' εὖ εἰδῇς,
ὅσσον φερτέρη εἰμί, ὅτι μοι μένος ἀντιφερίζεις.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρας ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔμαρπτε

478 FEKAFEPΓOΣ 480 FEΠΕΕΣΣΙ 482 Vulg. στήσασθαι 486 KPEIΣΣOΣI FIΦI 487 FΣIΔHIΣ

— 475—8. Possis credere, Apollinem aliquando cum Neptuno esse congressum; forte pugna contra Neptunum et Mineruam, cum Iouem vincire illi volebant; v. ad A, 400. Potest tamen iunctura verborum haud vno modo fieri. v. Obss. μὴ σεῦ νῦν ἔτι. *vide ne* — φυλάσσου, ἵνα μή.

479—496. Dianam verbis exagitat; mox arrepto eius arcu verberibus mulcat Iuno.

482. χαλεπή τοι ἐγὼ μένος ἀντιφέρεσθαι. χαλεπὸν ἔσται, ὥστε σε ἀντιφέρεσθαι ἐμοὶ κατὰ τὸ μένος, μένει. vt 488. μοὶ (κατὰ) μένος ἀντιφερίζεις. — 483. ἐπεί σε ad vltima spectant, τοξοφόρῳ περ ἐούσῃ. itaque minorem interpunctionem appono. Quorsum haec seqq. pertineant, v. in Obss. — 487. εἰ δ' ἐθέλεις πολέμοιο δαήμεναι· cum gestu, (ἐν ἤθει) et cum actu: scilicet, agedum discito hoc meo facto. Cum his manum vtramque sua sinistra prehendit, et dextra eam verberat.

Digitized by Google

σκαιῇ, δεξιτερῇ δ' ἄρ' ἀπ' ὤμων αἴνυτο τόξα· 490
αὐτοῖσι δ' ἄρ' ἔθεινε παρ' οὔατα μειδιόωσα
ἐντροπαλιζομένην· ταχέες δ' ἔκπιπτον ὀϊστοί·
δακρυόεσσα δ' ὔπαιθα θεὰ φύγεν, ὥστε πέλεια,
ἥ ῥά θ' ὑπ' ἴρηκος κοίλην εἰσέπτατο πέτρην,
χηραμόν· οὐ δ' ἄρα τῇ γε ἁλώμεναι αἴσιμον ἦεν· 495
ὣς ἡ δακρυόεσσα φύγε, λίπε δ' αὐτόθι τόξα.
Λητὼ δὲ προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·

Λητοῖ, ἐγὼ δέ τοι οὔτι μαχήσομαι· ἀργαλέον δὲ
πληκτίζεσθ' ἀλόχοισι Διὸς νεφεληγερέταο·
ἀλλὰ μάλα πρόφρασσα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν 500

493 Vulg. ἔπειτα. 495 ΤΗΙ ΓΕ ΦΑΛΩΜΕΝΑΙ
497 ΠΡΟΣΕΦΕΙΠΕ

490. τόξα, ipſum arcum ex humero ſuſpenſum, eoque eius tempora et aures percutit. — 492. ἐντροπαλιζομένην. ſane ad rem ipſam ad viuum exhibendam accommodatiſſimum. Vt haec ferenda in carmine hoc putarent veteres, tenendum eſt: pro diſciplinae priſcae domeſticae lege, Dianam, vt puellam, a Iunone matrona caſtigari. — 493. comparatio eſt ſuauis et bene ornata adiunctis. — 495. χηραμὸς idem quod κοίλη πέτρη, cauum quo reconditur ales, qui fugit.

497—513. Latona, Mercurio et ipſo congreſſum recuſante, collectis filiae ſagittis in Olympum redit, vbi Diana apud Iouem de contumelia a Iunone illata frustra conqueritur.

499. πληκτίζεσθ' ἀλόχοισι Διὸς — μάχεσθαι. idem quod πλήττεσθαι. vnde πλήκτης, πληκτὸς, πληκτικός. — ἀλόχοισι. Subint. σὺν ἀλόχοις. Et ſunt ἄλοχοι nunc amicae Iouis et concubinae, vocabulo honeſto. Periculoſum autem cum iis pugnare, ne Iouis iram in ſe concitet. Eſt ergo: *Nolo tecum pugnare, quippe cum ea, quae amata eſt a Ioue.*

500. ἀλλὰ μάλα πρόφρασσα

εὔχεσθαι ἐμὲ νικῆσαι κρατερῇφι βίῃφιν.

Ὣς ἄρ' ἔφη· Λητὼ δὲ συναίνυτο καμπύλα τόξα,
πεπτεῶτ' ἄλλυδις ἄλλα μετὰ στρεφάλιγγι κονίης·
ἡ μὲν τόξα λαβοῦσα πάλιν κίε θυγατέρος ἧς·
ἡ δ' ἄρ' Ὄλυμπον ἵκανε, Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
δακρυόεσσα δὲ πατρὸς ἐφέζετο γούνασι κούρη,
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιος ἑανὸς τρέμε. τὴν δὲ προτὶ οἷ
εἵλε πατὴρ Κρονίδης, καὶ ἀνείρετο, ἡδὺ γελάσσας·

Τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε, φίλον τέκος, οὐρανιώνων
μαψιδίως, ὡσεί τι κακὸν ῥέζουσαν ἐνωπῇ;

Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἐϋστέφανος Κυθερείη·
σή μ' ἄλοχος στυφέλιξε, πάτερ, λευκώλενος Ἥρη,
ἐξ ἧς ἀθανάτοισιν ἔρις καὶ νεῖκος ἐφῆπται.

503 Vulg. πεπτεύτ' 504 ΓΗΣ 507 ΠΡΟΤΙ ΓΟΙ
508 ΑΝΕΙΡΕΤΟ ΓΗΔΥ vulg. ἀνήρετο. 511
ΠΡΟΣΕΓΕΙΠΕ

σα εὔχεσθαι sc. μέμνησο. aut simile quid, pro εὔχου, μάλα προφρόνως, per me, *ex animi sententia, quantum voles*, gloriare, me victum esse a te, vt E, 816 τῷ τοι προφρονέως ἐρέω ἔπος, οὐδέ τι νεύσω. — 504. πάλιν κίε θυγατέρος ἧς. conversa abiit, μετὰ θ. ὑπεχώρει. vt saepe πάλιν ἰέναι, τραπῆναι. et πάλιν κίον Ψ, 257. Ω, 801.

507. ἀμβρόσιος ἑανὸς τρέμε suauiter ipsius corpore contremiscente et palpitante. προτιειλεν, οἷ, *attraxit ad se*.

510. μαψιδίως l. nulla idonea de caussa, vel impune. ἐνωπῇ palam, in aliorum conspectu: sup. E, 374. Cogitandum de disciplina domestica priscorum Graecorum in puellarum custodia.

512. στυφέλιξε *male mulcauit*, vt modo 380 vltro citroque adoriendo, iactando, pulsando. — 513. νεῖκος ἐφῆπται *immitti solet*.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
αὐτὰρ Ἀπόλλων Φοῖβος ἐδύσετο Ἴλιον ἱρήν·
μέμβλετο γάρ οἱ τεῖχος ἐϋδμήτοιο πόληος,
μὴ Δαναοὶ πέρσειαν ὑπὲρ μόρον ἤματι κείνῳ.
οἱ δ' ἄλλοι πρὸς Ὄλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
οἱ μὲν, χωόμενοι, οἱ δὲ, μέγα κυδιόωντες·
κὰδ δ' ἵζον παὰ Ζηνὶ κελαινεφεῖ. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Τρῶας ὁμῶς αὐτούς τ' ὄλεκεν καὶ μώνυχας ἵππους.
ὡς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει
ἄστεος αἰθομένοιο· θεῶν δέ ἑ μῆνις ἀνῆκε·

515 ΕΔΤΣΕΤΟ ΓΙΛΙΟΝ 516 ΓΑΡ ΓΟΙ 520
Vulg. παρὰ πατρὶ 523 ΓΑΣΤΕΟΣ — ΔΕ ΓΕ

515—520. Apollo Ilium, reliqui dii in Olympum redeunt. Relinquuntur ſuis ipſorum viribus et animis pugnantes: ita vt vix aſſequare, quo cum fructu ac conſilio dii in pugnam deſcenderint.

517. ὑπὲρ μόρον, nondum vltima neceſſitate fatali vrgente, quae auerti nequit; at incuria, errore, ſtultitia, hominum idem illud fatum ante tempus iuſtum exitum habere poteſt. Vidimus iam aliquoties: vt ad B, 155. — οἱ μὲν χωόμενοι, *indignantes* cum pudore, ſe victos eſſe. At veteres, *conſuſi, perturbati*, accepere.

520—537. Redit narratio ad Achillem, qui ſeruatus a Vulcano (328 ſq.) Troianis fugientibus inſtat. Ad eos recipiendos Priamus portam vrbis apertam habere iubet.

522. Comparatur ſtrages Troianorum ab Achille facta cum incendio late graſſante: vento immiſſo, quod repetitur a diis iratis; θεῶν μῆνις ἀνῆκε τὸν καπνόν, h. e. ignem, πᾶσι δὲ τίθησι πόνον, (μῆνις θεῶν an καπνὸς? hoc praefero) qui in igni reſtinguendo deſudant, πολλοῖς δὲ κήδεα ἔφῆκε, incenſis domibus. — 523. θεῶν δέ ἑ μῆνις ἀνῆκε. pro,

πᾶσι δὲ θῆκε πόνον, πολλοῖσι δὲ κήδε' ἐφῆκεν·
ὣς Ἀχιλεὺς Τρώεσσι πόνον καὶ κήδεα θῆκεν.
Ἑστήκει δ' ὁ γέρων Πρίαμος θείου ἐπὶ πύργου,
ἐς δ' ἐνόησ' Ἀχιλῆα πελώριον· αὐτὰρ ὑπ' αὐτοῦ
Τρῶες ἄφαρ κλονέοντο πεφυζότες, οὐδέ τις ἀλκὴ
γίγνεθ'. ὁ δ' οἰμώξας ἀπὸ πύργου βαῖνε χαμᾶζε,
ὀτρύνων παρὰ τεῖχος ἀγακλειτοὺς πυλαωρούς·
Πεπταμέναις ἐν χερσὶ πύλας ἔχετ', εἰσόκε λαοὶ
ἔλθωσι προτὶ ἄστυ πεφυζότες· ἦ γὰρ Ἀχιλλεὺς
ἐγγὺς ὅδε κλονέων· νῦν οἷῳ λοίγι' ἔεσθαι·
αὐτὰρ ἐπεί κ' ἐς τεῖχος ἀναπνεύσωσιν ἀλέντες,
αὖτις ἔπ' ἀψ θέμεναι σανίδας πυκινῶς ἀραρυίας·
δείδια γάρ, μή οὖλος ἀνὴρ ἐς τεῖχος ἅλῃται.
Ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἄνεσάν τε πύλας, καὶ ἀπῶσαν ὀχῆας·

524 Vulg. δ' ἔθηκε · 525 Vulg. κήδ' ἔθηκεν. 526 Vulg. εἱστήκει 530 al. ὀτρυνέων 532 ΠΡΟΤΙ ΓΑΣΤΤ 534 ΑΝΑΠΝΕΤΣΩΣΙ ΓΑΛΕΝΤΕΣ 536 Vulg. ἅλληται.

ὃν ἀνίησι θεῶν μῆνις. Etiam hoc ex antiqua ſimplicitate, cum, incendio facto repente magna venti vis aut procella ingruit, ita vt flamma increbeſcat; pro iſtorum hominum ſuperſtitione res noua ab ira deorum repetitur.

527. αὐτὰρ ὑπ' αὐτοῦ. Mutata ſtructura facit orationem viuidiorem, quam vulgaris: videbat Achillem καὶ τοὺς Τρῶας κλονουμένους. — οὐδέ τις ἀλκὴ γίνετο. *reſiſtere* inſtanti *non poterant.*

533. νῦν οἷῳ λοίγι' ἔεσθαι. τὰ λοίγια pro τὸν λοιγὸν et οἴω *metuo.* — 534. ἐς τεῖχος ἀλέντες iunge, *intra vrbem collecti, recepti.* — 536. ἐς τεῖχος ἅλῃται *irruat in vrbem* ab ἅλλομαι pro ἄλλομαι. v. Obſſ.

537 — ad f. Aperta vrbis porta fugientes recipiuntur. Conſulit eorum ſaluti

αἱ δὲ πετασθεῖσαι τεῦξαν φάος. αὐτὰρ Ἀπόλλων
ἀντίος ἐξέθορε, Τρώων ἵνα λοιγὸν ἀλάλκοι.
οἱ δ' ἰθὺς πόλιος καὶ τείχεος ὑψηλοῖο,
δίψῃ καρχαλέοι, κεκονιμένοι, ἐκ πεδίοιο
φεῦγον· ὁ δὲ σφεδανῶν ἔφεπ' ἔγχεϊ· λύσσα δέ οἱ κῆρ
αἰὲν ἔχε κρατερὴ, μενέαινε δὲ κῦδος ἀρέσθαι.
ἔνθα κεν ὑψίπυλον Τροίην ἕλον υἷες Ἀχαιῶν,
εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος Ἀγήνορα δῖον ἀνῆκε
Φῶτ', Ἀντήνορος υἱὸν ἀμύμονά τε, κρατερόν τε.
ἐν μέν οἱ κραδίῃ θάρσος βάλε, πὰρ δέ οἱ αὐτὸς
ἕστη, ὅπως θανάτοιο βαρείας χεῖρας ἀλάλκοι,
φηγῷ κεκλιμένος· κεκάλυπτο δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ.
αὐτὰρ ὅγ', ὡς ἐνόησεν Ἀχιλλῆα πτολίπορθον,

542 Vulg. σφεδανὸν ἔφεπ' ΔΕ FOI 547 EN MEN FOI — ΔΕ FOI

Apollo. Cum enim inſtaret iis Achilles, prorumpit ante portam, et Agenorem incitat, vt is, ad eum auertendum, ſe obiiciat Achilli; haſta in hunc emiſſa ſine vulnere, fugit Agenor in diuerſas ab vrbe partes, eoque erepto et eius ſpecie aſſumta ipſe Apollo fugere pergit, vt inſtante ei Achille tutus interea eſſet receptus Troianis fugientibus.

538. τεῦξαν φάος *ſalutem*, vt ſaepe. — 541. δίψῃ καρχαλέοι, ore ſicco prae ſiti. — 542. σφεδανῶν, *vi inſtans*, vrgens. v. Obſſ.

544. Salutem fugientibus parat Agenor, vnus ex Antenoris filiis, Achillem a caede in ſe auertendo, dum ei occurrit eumque ad pugnam pronocat, mox fugit. Quae vir fortis deliberato facit, Apollinis monito tribnuntur, qui ſub ilice caligine occultatus adſtat. — 548. Adſtat Apollo Agenori, *vt mortem ipſe ab eo auertat.* Inſolens eſt θανάτου χεῖρας v. Obſſ. —

ἔστη, πολλὰ δέ ϲι κραδίη πόρϕυρε μένοντι·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγών. εἰ μέν κεν ὑπὸ κρατεροῦ Ἀχιλῆος
Φεύγω, τῇ περ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι κλονέονται,
αἱρήϲει με καὶ ὥς, καὶ ἀναίλκιδα θειροτομήϲει. 555
εἰ δ' αὖν ἐγὼ τούτους μὲν ὑπὸ κλονέεϲθαι ἐάϲω
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ, ποϲὶν δ' ἀπὸ τείχεος ἄλλῃ
Φεύγω πρὸς πεδίον Ἰλήϊον, ὄφρ' ἂν ἵκωμαι
Ἴδης τε κνημοὺϲ, κατά τε ϱωπήϊα δύω,
ἐϲπέριος δ' αὖν ἔπειτα, λοεϲϲάμενος ποταμοῖο, 560
ἰδρῶ ἀποψυχθείϲ, προτὶ Ἴλιον ἀπονεοίμην· —
ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;

551 ΔΕ ΓΟΙ 552 ΑΡΑ ΓΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ΓΟΝ v. Obſſ. 554 Vulg. φοβέονται. 556 Vulg. ὑποκλονέεϲθαι 558 ΠΕΔΙΟΝ ΓΙΛΗΙΟΝ 560 ΓΕΣΠΕΡΙΟΣ 561 ΠΟΤΙ ΓΙΛΙΟΝ

551. multa ei animus *verſabat.* Praeclare hic locus et haec deliberatio animi in omnes partes ſe vertentis eſt expoſita: ἐν ἤθει illa recitanda. Heu miſero mihi! vtrum elegero, miſer ſum. Nunc tria ſubiicit. Si in turba ceterorum fugientium fugero: caedar et ipſe inter fugientes: 553. 4. 5. — 556. 7. Alterum quod in mentem venit: *Sin vero fugiam;* ſic, vt a ceteris fugientibus deflectens, declinem fugam capeſſam verſus Ili ſepulcrum (a laeua, verſus Simoentem) vnde mihi (amne traiecto) facilis ſit ad Idae ſaltus receptus, ita vt, ſub noctem, traiecto iterum amne, Troiam incolumis redeam: Iam apodoſis vſ. 563 ſequitur; interpoſito vſ. 562 tanquam dubitantis. *id quod* (561) *tutius foret:* κλονεῖϲθαι ὑπ' Ἀχιλῆι, pro ὑπ' Ἀχιλλῆος. — 559. καταδύω τὰ ϱωπήϊα, ὑπειϲέλθω τὰ δάϲη. Bene haec cum ſitu locorum conveniunt.

562 — 566. Alteri huic conſilio, vt ipſe fuga in di-

μή μ' ἀπαειρόμενον πόλιος πεδίονδε νοήσῃ,
καί με μεταίξας μάρψῃ ταχέεσσι πόδεσσιν.
οὐκ ἔτ' ἔπειτ' ἔσται θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξαι.
λίην γὰρ κρατερὸς περὶ πάντων ἔστ' ἀνθρώπων.
εἰ δέ κέν οἱ προπάροιθε πόλεος κατεναντίον ἔλθω·
καὶ γάρ θην τούτῳ τρωτὸς χρὼς ὀξέϊ χαλκῷ,
ἐν δὲ ἴα ψυχή, θνητὸν δέ ἑ φάσ' ἄνθρωποι
ἔμμεναι· αὐτάρ οἱ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
Ὣς εἰπών, Ἀχιλῆα ἀλεὶς μένεν· ἐν δέ οἱ ἦτορ

567 ΚΕ FOI vulg. πόλιος et πόλεως 569 ΔΕ FE porro leg. ἐν δέ τ' ἴα. 570 ΑΤΤΑΡ FOI 571 FEIΠΩΝ ΑΧΙΛΗΑ FΑΛΕΙΣ — ΔΕ FOI

verſas partes facta ſibi conſulat, obſtare ait, quod verendum ſit, ne Achilles animaduertens eum fugientem perſequatur et attingat.

563. μή μ' ſubint. δέδοικα. δείδω, μὴ — ἀπαειρόμενον πόλιος πεδίονδε. ἀπαίροντα. ἀποχωροῦντα. Φεύγοντα. ante 562. eſt apoſiopeſis: συνεὶς ὅτι οὐ καλῶς ἐνταῦθα νοεῖ, ἐγκόπτει τὸν ἑφεξῆς εἱρμὸν τοῦ λόγου τούτου, ait Euſtath. καὶ ἀφεὶς ἀναπόδοτον, κατὰ σχῆμα ἐλλείψεως, ἐπισημαίνεται τὸ κακόβουλον. Ἀλλὰ τίῃ ſq.

567—570. εἰ δέ κεν οἱ — Reſtat tertium: Quid vero? ſi ei ante vrbem occurram? omiſſa apodoſis: *optimum hoc factu eſſe videtur*: κάλλιον ἔσται aut ſimile quid. Fieri enim poteſt, vt ipſe interimatur a me; eſt enim et ipſe mortalis, etſi nunc ſuperior pugnando eſt. Ita enim accipienda αὐτάρ οἱ. ex more Homerico.

571—594. Poſtrema ratione praelata, vt cum Achille congrediatur, manet in ſtatu Agenor et Achilli venienti ſe offert; verbis eum prouocat, haſta petit, ferit crus nec tamen ſauciat.

571. ἀλεὶς, *collectus*, incuruatus h. e. corpore ad excipiendum hoſtem et haſtam emittendam compoſito, quod inf. 581. 2. de

ἄλκιμον ὥρμᾶτο πτολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
ἠΰτε πόρδαλις εἶσι βαθείης ἐκ ξυλόχοιο
ἀνδρὸς θηρητῆρος ἐναντίον, οὐδέ τι θυμῷ
ταρβεῖ, οὐδὲ φοβεῖται, ἐπεί κεν ὑλαγμὸν ἀκούσῃ·
εἴπερ γὰρ φθάμενός μιν ἢ οὐτάσῃ, ἠὲ βάλῃσιν,
ἀλλά τε καὶ περὶ δουρὶ πεπαρμένη οὐκ ἀπολήγει
ἀλκῆς, πρίν γ' ἠὲ ξυμβλήμεναι, ἠὲ δαμῆναι·
ὣς Ἀντήνορος υἱὸς ἀγαυοῦ, δῖος Ἀγήνωρ,
οὐκ ἔθελε φεύγειν, πρὶν πειρήσαιτ' Ἀχιλῆος.
ἀλλ' ὁ γὰρ ἀσπίδα μὲν πρόσθε σχέτο πάντοσ' ἐΐσην,
ἐγχείῃ δ' αὐτοῖο τιτύσκετο, καὶ μέγ' ἄϋτει·
Ἦ δή που μάλ' ἔολπας ἐνὶ Φρεσὶ, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
ἤματι τῷδε πόλιν πέρσειν Τρώων ἀγερώχων·
νηπύτι', ἦ τ' ἔτι πολλὰ τετεύξεται ἄλγε' ἐπ' αὐτῇ·
ἐν γάρ οἱ πολέες τε καὶ ἄλκιμοι ἀνέρες εἰμέν,
οἵ κε πρόσθε φίλων τοκέων, ἀλόχων τε, καὶ υἱῶν,
Ἴλιον εἰρύομεσθα· σὺ δ' ἐνθάδε πότμον ἐφέψεις,

573 Vulg. πάρδαλις. 581 ΕΓΙΣΗΝ vulg. ὅγ' ἄρ' — πρόσθ' ἔσχετο 583 ΕΓΟΛΠΑΣ 586 ΓΑΡ ΓΟΙ 588 ΓΙΛΙΟΝ

claratur. — 573. εἶσι. *cum impetu, ruit.* vt iam alibi. — 575. ἐπεί κεν ἀκούσῃ, κἄν. — 577. περιπεπαρμένη δουρί. *transfixa.* οὐκ ἀπολήγει ἀλκῆς, pro τῆς μάχης. ξυμβλήμεναι, *cominus congreditur* cum venatore, vnguibus et dentibus vt dilaniet, nisi eminus telo fera percussa fuerit, ἠὲ δαμῆναι. — 580. οὐκ ἔθελε. *constitutum habuit, ne fugeret, sed maneret:* πρὶν, non, quasi postea fugere vellet; sed eo sensu, vt sit: loco, vice. Tantum aberat, vt fugeret, vt potius aggrederetur.

587. πρόσθε φίλων — Ἴλιον εἰρύομεσθα. dictum vt πρόσθε — μάχεσθαι. h. πρὸ, tuendo eos. Proprie est πρόσθεν στὰς, vt Π,

ὣδ' ἔκπαγλος ἐὼν καὶ θαρσαλέος πολεμιστής.

Ἦ ῥα, καὶ ὀξὺν ἄκοντα βαρείης χειρὸς ἀφῆκε·
καί ῥ' ἔβαλε κνήμην ὑπὸ γούνατος, οὐδ' ἀφάμαρτεν.
ἀμφὶ δέ μιν κνημὶς νεοτεύκτου κασσιτέροιο
σμερδαλέον κονάβησε. πάλιν δ' ἀπὸ χαλκὸς ὄρουσε
βλημένου, οὐδ' ἐπέρησε· θεοῦ δ' ἠρύκακε δῶρα.
Πηλείδης δ' ὥρμησατ' Ἀγήνορος ἀντιθέοιο
δεύτερος. οὐ δέ τ' ἔασεν Ἀπόλλων κῦδος ἀρέσθαι,
ἀλλά μιν ἐξήρπαξε, κάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ,
ἠσύχιον δ' ἄρα μιν πολέμου ἔκπεμπε νέεσθαι.
αὐτὰρ ὁ Πηλείωνα δόλῳ ἀποέργαθε λαοῦ·
αὐτῷ γὰρ Ἐκάεργος Ἀγήνορι πάντα ἐοικώς,
ἕστη πρόσθε ποδῶν, ὁ δ' ἐπέσσυτο ποσσὶ διώκειν.

Ἕως ὁ τὸν πεδίοιο διώκετο πυροφόροιο,
τρέψας παὲρ ποταμὸν βαθυδινήεντα Σκάμανδρον,

599 ΑΠΟ ΡΕΡΓΑΘΕ 600 ΓΑΡ ΡΕΚΑΡΕΡΓΟΣ
— ΠΑΝΤΑ ΡΕΡΟΙΚΩΣ vulg. γάῤ ῥ' Ἐκάεργος.
603 Vulg. στρέψας.

321. — 592. Ocrea κασσιτέρου. Non ſatis nobis conſtare de huius metalli natura: monitum iam ad Λ, 25. hoc loco aerea cuſpis indurata ab eo reſilit.

595 — ad ſ. Achilles iam haſta transfixurus erat Agenorem, cum Apollo hunc eripuit, eiusque perſona ſumta Achillem fugiendo ad diuerſas partes traxit: interea Troiani fuga dilapſi in vrbem ſe recipiunt.

598. ἠσύχιον δ' ἄρα μιν. ἡσύχιος. tranquille, tacite, leniter, vt a nemine animaduerteretur.

602. ἕως ὁ τὸν πεδίοιο, διώκετο· h. ὄφρα ὁ Ἀπόλλων τὸν Ἀγήνορα — reſpondet 606 τόφρα. *dum — interea.* — 603. τρέψας παὲρ — Σκάμανδρον. Vidimus ſupra Agenorem fugam capere voluiſſe ſeorſum a ceteris, qui ſecundum Scamandrum verſus Troiam tende-

τυτθὸν ὑπεκπροθέοντα· δόλῳ δ' ἄρ ἔθελγεν Ἀπόλλων,
ὡς αἰεὶ ἔλποιτο κιχήσεσθαι ποσὶν οἷσι·
τόφρ' ἄλλοι Τρῶες πεφοβημένοι ἦλθον ὁμίλῳ
ἀσπάσιοι προτὶ ἄστυ· πόλις δ' ἔμπλητο ἀλέντων.
οὐδ' ἄρα τοί γ' ἔτλαν πόλιος καὶ τείχεος ἐκτὸς
μεῖναι ἔτ' ἀλλήλους, καὶ γνώμεναι, ὅς τε πεφεύγοι,
ὅς τ' ἔθαν' ἐν πολέμῳ· ἀλλ' ἐσσυμένως ἐσέχυντο
ἐς πόλιν, ὄντινα τῶν γε πόδες καὶ γοῦνα σάωσαν.

604 ΓΕΛΠΟΙΤΟ — ΠΟΣΙ ΓΟΙΣΙ 607 ΠΡΟΤΙ
ΓΑΣΤΤ — ΕΜΠΛΗΤΟ ΓΑΛΕΝΤΩΝ 610 Vulg.
ἀλλ' ἀσπασίως

bant, dum ipſe in laeuam partem campi, verſus Jli tumulum, ad Simoentem tenderet; hoc idem ſpecie eius aſſumta, exſequitur Apollo; itaque Achilles eum per planitiem ſegetibus conſitam perſequitur ſic, vt, a laeua praeueniendo eius curſum, interceptum eum verſus Scamandrum retroageret; τρέψας αὐτὸν πὰρ ποταμὸν Σκάμανδρον. Interea Troiani fugientes curſu portam vrbis attingunt. — 604. δόλῳ δ' ἄρ ἔθελγεν, quaſi faſcinauit, *feſellit*: De vocis vi v. ad M, 255. — 608. Fugiunt intra moenia ſuae quisque ſaluti conſulens nec, quid de aliis fieret, circumſpiciens.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Χ

ARGVMENTVM.

Troianis in vrbem fugientibus Achiuisque propius ad moenia accedentibus, Hector extra portam Scaeam subsiſtit — 7. Achillem, qui ſe Agenorem fugientem perſequi putabat, ab Apolline de dolo edoctum, redire verſus vrbem proſpiciens (— 24) Priamus hortatur Hectorem, vt intra portam ſe recipiat — 76. Adiungit preces ſuas mater Hecuba — 92. At Hector in diuerſa conſilia diſtricta mente in ſtatu manere decernit — 130 ac-

Digitized by Google

cedente tamen propius Achille expaueſcens in fugam ſe coniicit, inſequente et eum ter ab vrbe intercludente Achille —165. Ioue Hectoris fortunam miſerante, Minerua indignata, venia data Olympo deſcendit, —187. Curſu aliquamdiu continuato ab Hectore, quem Apollo recreauerat, — 207 cum iam quarta vice ad fontes Scamandri peruentum eſſet, ſatis vtriusque lance expenſis Iupiter Hectoris mortem ſciſcit, Apollo eum derelinquit, —213. Minerua Achille vires colligere iuſſo — 225 Deiphobi perſona ſumta Hectorem inducit ad novam pugnam ineundam tanquam ei adfutura — 247. Paciſcitur Hector de ſepultura; ferociter abnuente Achille, — 272. Haſtam in ſe coniectam euitat Hector, et haſta ſua ferit clipeum Achillis, nec perforat. Reddit Achilli haſtam Minerua, at Hector ſe nudum et ab Deiphobo deſertum videns et a Minerua ſe proditum ſuſpicatus fortiter mori decernit —305 educto enſe in Achillem procedit, a quo vulnus in gutture accipit, fruſtraque ſepultura exorata, Achilli fatum ſimile vlciſcentium deorum ominatur —360. Ita animam exhalat; at Achilles eum armis ſpoliat, accurrentibus Achiuis ad contemplandum hoſtem proſtratum; tum quaſi triumphum acturus, alligato currui cadauere, in caſtra redit —405. Interea ſummus in vrbe luctus exoritur proſpicientium haec de muro; inde lamenta Priami —429 Hecubae —430 et, quae domo accurrerat, Andromaches —515 f.

Deorum miniſterium in hoc libro eſt haud obſcurum ſub nouiſſima Hectoris. Primo Apollinis, qui aſſumta Agenoris perſona Achillem a fugientibus Troianis ad alias campi partes abduxerat: 7—20. Tum Achille Hectorem fugientem vrgente Iupiter inter deos de Hectoris fato conſultat; Minerua, ne is fatis intercedat, obtinet, et de Olympo degreſſa, 166—187 partes agit deae perſona parum dignas. Cum enim Iupiter lancibus ſublatis Hectorem morti damnaſſet, et Apollo, qui eius vires aliquamdiu ſuſtentauerat, eum deſeruiſſet, v. 203. 4. 213. Minerua Achillem confirmat vires recipientem;

Digitized by Google

fraude aggreditur Hectorem, perſona Deiphobi aſſumta ei obuia facta, vt pugnam cum Achille renouet hortata: 214—247. a qua ſe eluſum Hector ſentit, dum haſta fruſtra in Achillem emiſſa aliam a Deiphobo ſibi ſubminiſtrandam fruſtra circumſpicit. 293—299.

Ὣς οἱ μὲν κατὰ ἄστυ πεφυζότες, ἠΰτε νεβροί,
ἱδρῷ ἀπεψύχοντο, πίον τ', ἀκέοντό τε δίψαν,
κεκλιμένοι καλῇσιν ἐπάλξεσιν. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
τείχεος ἆσσον ἴσαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες.
Ἕκτορα δ' αὐτοῦ μεῖναι ὁλοὴ Μοῖρα πέδησεν,
Ἰλίου προπάροιθε, πυλάων τε Σκαιάων.
αὐτὰρ Πηλείωνα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
Τίπτε με, Πηλέος υἱὲ, ποσὶ ταχέεσσι διώκεις,
αὐτὸς θνητὸς ἐὼν θεὸν ἄμβροτον; οὐδέ νυ πώ με
ἔγνως ὡς θεός εἰμι, σὺ δ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις;

1 ΚΑΤΑ ΓΑΣΤΤ 5 ΟΛΟΓΗ vulg. ὁλοὴ Μοῖρ' ἐπέδησεν. 6 ΓΙΛΙΟΦΙ

1—20. Sentit tandem Achilles perſequendo Agenorem ſe a pugna longius receeſſiſſe.

1. πεφυζότες. vt Latini, qui *ex fuga nondum ſe receperant.* — 4. Subeunt moenia Achiui σάκε' ὤμοισι κλίναντες, non, puto, reiectis in tergum clipeis; ſed arcte iunctis ordinibus, ita vt clipeos ante ſe ferendo humero admotos haberent: quod faciunt acie accedentes ad hoſtem Λ, 592 vbi cf. Not. et N, 488. hoc loco muros ſubeuntes, et, ne telis de turribus petantur, verentes. — 5. Μοῖρα ἐπέδησεν Hectorem, ὥστε μεῖναι.

ἦ νύ τοι οὔ τι μέλει Τρώων πόνος, οὓς ἐφόβησας,
οἳ δή τοι εἰς ἄστυ ἅλεν, σὺ δὲ δεῦρο λιάσθης.
οὐ μέν με κτενέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι.

Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
ἔβλαψάς μ', Ἑκάεργε, θεῶν ὀλοώτατε πάντων, 15
ἐνθάδε νῦν τρέψας ἀπὸ τείχεος· ἦ κ' ἔτι πολλοὶ
γαῖαν ὀδὰξ εἷλον, πρὶν Ἴλιον εἰσαφικέσθαι.
νῦν δ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦδος ἀφείλεο, τοὺς δ' ἐσάωσας
ῥηϊδίως, ἐπεὶ οὔ τι τίσιν γ' ἔδδεισας ὀπίσσω.
ἦ σ' ἂν τισαίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη. 20

Ὣς εἰπὼν, προτὶ ἄστυ μέγα Φρονέων ἐβεβήκει,
σευάμενος, ὥσθ' ἵππος ἀεθλοφόρος σὺν ὄχεσφιν,
ὅς ῥά τε ῥεῖα θέῃσι τιταινόμενος πεδίοιο·
ὣς Ἀχιλεὺς λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα.

12 ΕΣ ΓΑΣΤΤ ΓΑΛΕΝ 15 ΕΒΛΑΨΑΣ ΓΕΚΑΕΡΓΕ. leg. ΒΛΑΨΑΣ ΜΕ ΓΕΚΑΕΡΓΕ. porro ΟΛΟΓΩΤΑΤΕ 17 ΠΡΙΝ ΓΙΛΙΟΝ 21 ΓΕΙΠΩΝ — ΠΡΟΤΙ ΓΑΣΤΤ

11. 12. ἦ νύ τοι οὔ τι μέλει Τρώων πόνος. *non reminiſceris in ſummo diſcrimine verſari Troianos, qui ne in vrbem ſe reciperent, cauere debebas.* — 13. οὔτοι μόρσιμός εἰμι. *non obnoxius morti, non mortalis.*

15. ἔβλαψάς με. *mentem occaecaſti.* v. Obſſ. — 19. ἐπεί οὔ τι quia bene noras, te, vtpote deum, impune hoc facere poſſe nec tibi verendum eſſe, ne poenam a te expetam.

20—37. Achille ad moenia accedente, Hectorem hortatur Priamus, vt in vrbem ſe recipiat. — 22. comparatio praeclara, et lucida, re ante ſenſus conſtituta, ſi veteres currus certaminum memineris, leues nec curſum tardantes. — 23. equus, ἑντείνων ἑαυτὸν διὰ πεδίου. v. Obſſ.

Digitized by Google

Τὸν δ' ὁ γέρων Πριαμος πρῶτος ἴδεν ὀφθαλμοῖσι,
παμφαίνονθ', ὥστ' ἀστέρ', ἐπεσσύμενον πεδίοιο,
ὅς ῥά τ' ὀπώρης εἶσιν· ἀρίζηλοι δέ οἱ αὐγαὶ
φαίνονται πολλοῖσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῷ·
ὃν τε κύν' Ὠρίωνος ἐπίκλησιν καλέουσι·
λαμπρότατος μὲν ὅδ' ἐστὶ, κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται,
καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν·
ὣς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θέοντος.
ὤμωξεν δ' ὁ γέρων, κεφαλὴν δ' ὅγε κόψατο χερσὶν,
ὑψόσ' ἀνασχόμενος, μέγα δ' οἰμώξας ἐγεγώνει,
λισσόμενος φίλον υἱόν. ὁ δὲ προπάροιθε πυλάων
ἑστήκει, ἄμοτον μεμαὼς Ἀχιλῆϊ μάχεσθαι.
τὸν δ' ὁ γέρων ἐλεεινὰ προσηύδα, χεῖρας ὀρεγνύς·
Ἕκτορ, μή μοι μίμνε, φίλον τέκος, ἀνέρα τοῦτον

25 ΠΡΩΤΟΣ ΓΙΔΕ 27 ΔΕ ΕΟΙ 30 Vulg. ὅγ' ἐστί. 36 Vulg. εἰστήκει

25—32. Achillem armis diuina arte factis conſpicuum cum ſtella fulgida, Canicula, comparat. ἐπεσσύμενον (διὰ) πεδίοιο iunge cum παμφαίνοντα ſic: *fulgebat discurrendo*, cum incedebat per campum. — ὅς ῥά τ' ὀπώρης εἶσιν, κατ' ὀπώρης, h. aeſtate exeunte: nam ita ὀπώρα dicitur. Eſt idem qui ἀστὴρ ὀπωρινὸς erat E, 5. vbi cf. Not.

30. κακὸν σῆμα. σημεῖον, *oſtentum* ex ſequ. quia aeſtus nimius ſub illud anni tempus febres acutas corporibus immittit; vnde ille inter ſidera ſiniſtra et noxia: cf. laudd. ad Virgil. Aen. X, 273 ſq. primo loco Apollon. II, 518 c. Sch. et hinc erat οὔλιος ἀστὴρ ſup. Λ, 62.

34. ὑψόσ' ἀναστχόμενος ſc. τὰς χεῖρας. vt ſaepe vidimus: v. Γ, 362.

38—78. Miſerabilis oratio Priami ad perſuadendum Hectori vt intra vrbem recipiat ſe; argumento grauiſſimo a miſeratione ſenis pa-

οἷος, ἄνευθ' ἄλλων, ἵνα μὴ τάχα πότμον ἐπίσπῃς,
Πηλείωνι δαμείς· ἐπεὶ πολὺ φέρτερός ἐστιν.
σχέτλιος, αἴθε θεοῖσι φίλος τοσσόνδε γένοιτο,
ὅσσον ἐμοί· τάχα κέν ἑ κύνες καὶ γῦπες ἔδονται
κείμενον· ἦ κέ μοι αἰνὸν ἀπὸ πραπίδων ἄχος ἔλθοι·
ὅς μ' υἱῶν πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν εὔνιν ἔθηκε,
κτείνων, καὶ περνὰς νήσων ἐπὶ τηλεδαπάων.
καὶ γὰρ νῦν δύο παῖδε, Λυκάονα καὶ Πολύδωρον,
οὐ δυνάμαι ἰδέειν, Τρώων εἰς ἄστυ ἀλέντων,
τούς μοι Λαοθόη τέκετο, κρείουσα γυναικῶν.
ἀλλ' εἰ μὲν ζώουσι μετὰ στρατῷ, ἦτ' ἂν ἔπειτα
χαλκοῦ τε χρυσοῦ τ' ἀπολυσόμεθ'· ἔστι γὰρ ἔνδον·
πολλὰ γὰρ ὤπασε παιδὶ γέρων ὄνομα κλυτὸς Ἄλτης,
εἰ δ' ἤδη τεθνᾶσι· καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν

42 ΤΑΧΑ ΚΕ ΓΕ 47 ΓΙΔΕΕΙΝ — ΕΣ ΓΑΣΤΤ ΓΑΛΕΝΤΩΝ 51 Vulg. ὀνομάκλυτος

tris ducto. Interpoſita execratio Achillis cum expoſitione malorum ab eo ſibi inflictorum 41—55.

41. αἴθε θεοῖσι φίλος τόσσόν δε — ὅσσον ἐμοί. ex ipſa re, φίλος pro *inuiſus*. τάχα ἔδονταί κεν. pro οὕτως ἔδωνται ἄν, ἔδοιντο. — 43. ἦ μοι αἰνὸν ἀπὸ πραπίδων ἄχος ἔλθοι κε. h. e. ἀπείη. *a me remoueretur dolor, animus dolore leuaretur.* — 44. εὔνιν ἔθεντο. ἐστερημένον. v. Obſſ.

46. Duo ex filiis non poterat cernere Priamus, quia *Lycaon* caeſus erat ab Achille in Scamandri alueo Φ, 34—135. *Polydorus* Υ, 407 ſq. — 51. *Altes*; Lelegum rex Pedaſon incolentium: ſup. Φ, 85 ſq. cuius filiam Priamus coniugio habuit.

52. εἰ δ' ἤδη τεθνᾶσι· ſin autem mortui iam ſunt: nobis quidem parentibus etiam in inferis ſunt luctus canſſa. Aliis tamen luctum tantum breuem ferent, dummodo tu, o Hector, incolu-

Digitized by Google

ἄλγος ἐμῷ θυμῷ καὶ μητέρι, τοὶ τεκόμεσθα,
λαοῖσι δ' ἄλλοισι μινυνθαδιώτερον ἄλγος
ἔσσεται, ἢν μὴ καὶ σὺ θάνῃς, Ἀχιλῆϊ δαμασθείς.
ἀλλ' εἰσέρχεο τεῖχος, ἐμὸν τέκος, ὄφρα σαώσῃς
Τρῶας καὶ Τρωάς, μηδὲ μέγα κῦδος ὀρέξῃς
Πηλείδῃ, αὐτὸς δὲ φίλης αἰῶνος ἀμερθῇς.
πρὸς δ', ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέησον,
δύσμορον, ὅν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῷ
αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ φθίσει, κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα,
υἱάς τ' ἀλλυμένους, ἑλκηθείσας τε θύγατρας,
καὶ θαλάμους κεραίζομένους, καὶ νήπια τέκνα
βαλλόμενα προτὶ γαίῃ, ἐν αἰνῇ δῃοτῆτι,
ἑλκομένας τε νυοὺς ὁλοῇς ὑπὸ χερσὶν Ἀχαιῶν.
αὐτὸν δ' ἂν πύματόν με κύνες πρώτῃσι θύρῃσιν
ὠμησταὶ ἐρύουσιν, ἐπεί κέ τις ὀξέϊ χαλκῷ
τύψας, ἠὲ βαλὼν, ῥεθέων ἐκ θυμὸν ἕληται,
οὓς τρέφον ἐν μεγάροισι, τραπεζῆας θυραωρούς,
οἵ κ' ἐμὸν αἷμα πιόντες, ἀλύσσοντες πέρι θυμῷ,
κείσοντ' ἐν προθύροισι. νέῳ δέ τε πάντ' ἐπέοικεν

59 Vulg. ἐλέαιρε 65 ΟΛΟΓΗΙΣ 67 ΓΕΡΤΟΤΣΙ vulg. ἐρύσουσι, ἐπεί. 69 Vulg. πυλαωρούς. 71 ΠΑΝΤ ΕΠΕΓΟΙΚΕ vel ΠΑΝΤΑ ΓΕΓΟΙΚΕ

mis manſeris. — 59. πρὸς δὲ, *praeterea, inſuper* me miſerum adhuc vitam protrahentem miſerare. Φρονέοντα, ζῶντα. Φθίσει ſc. ſi Hector ſe occidendum praebuerit. — 62. ἑλκηθείσας τε θύγατρας mox ἑλκομένας τε νυοὺς, latinis *raptatas*, de captiuis abductis v. Obſſ. Locus affectu et grauitate inſignis. — 70. ἀλύσσοντες θυμῷ πέρι, περισσῶς, rabie efferati ipſo ſanguinis et carnis guſtatu. — 71. νέῳ (κατὰ) πάντα ἐπέοικε κεῖσθαι.

Ἀρηϊ κταμένῳ, δεδαϊγμένῳ ὀξέϊ χαλκῷ,
κεῖσθαι· πάντα δὲ καλὰ θανόντι πέρ, ὅττι φανήῃ.
ἀλλ' ὅτε δὴ πολιόν τε κάρη, πολιόν τε γένειον,
αἰδῶ τ', αἰσχύνωσι κύνες κταμένοιο γέροντος,
τοῦτο δὴ οἴκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.

Ἦ ῥ' ὁ γέρων, πολιὰς δ' ἄρ' ἀνὰ τρίχας ἕλκετο χερσὶ
τίλλων ἐκ κεφαλῆς· οὐδ' Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθε. [σὶ,
μήτηρ δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ὀδύρετο δακρυχέουσα,
κόλπον ἀνιεμένη, ἑτέρῃφι δὲ μαζὸν ἀνέσχε,
καί μιν δακρυχέουσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ἕκτορ, τέκνον ἐμόν, τάδε τ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον
αὐτήν. εἴ ποτέ τοι λαθικηδέα μαζὸν ἐπέσχον,
τῶν μνῆσαι, φίλε τέκνον· ἄμυνε δὲ δήϊον ἄνδρα
τείχεος ἐντὸς ἐών· μὴ δὲ πρόμος ἵστασο τούτῳ
σχέτλιος· εἴπερ γάρ σε κατακτάνῃ, οὐ σέ τ' ἔγωγε

73 Vulg. φανείη. 81 ΔΑΚΡΤΧΕΟΤΣΑ ΓΕΠΕΑ (h. e. ἔπη) 85 Vulg. ἰών.

inuenis vir ſi caeſus iaceat, omni modo decorum adſpectum praebet intuentibus; *et quicquid in eo etiam mortuo nudatum eſt, pulcrum eſt.* — 75. ἀλλ' ὅτε δὴ — αἰδῶ τ' αἰσχύνωσι cum *comas, barbam, pudenda diripiendo foedant canes.*

79—89. Lamenta Hecubae et hortatus vt intra moenia ſe recipiat Hector.

Illa altera ſinum nudat, altera mammam exerit eamque oſtentando obteſtatur.

82. τάδε δ' αἴδεο. δεικτικῶς. Quod in artificium rhetoricum mutatum adhibuit alio modo Euthias in Phryne capitis accuſata ap. Athen. XIII p. 590 ex quo duxit Euſtath. ad h. l. — 83. λαθικηδέα μαζὸν quam cum ſugeret infans doloris oblitus obdormiſcit. v. Obſſ. τάδε. τῶν. etſi de ſolo μαζῷ.

Digitized by Google

κλαύσομαι ἐν λεχέεσσι, Φίλον θάλος, ὃν τέκον αὐτὴ,
οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος. ἄνευθε δέ σε μέγα νωϊν
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ κύνες ταχέες κατέδονται.
Ὡς τώ γε κλαίοντε προσαυδήτην Φίλον υἱὸν,
πολλὰ λισσομένω. οὐ δ' Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθον·
ἀλλ' ὅγε μίμν' Ἀχιλῆα πελώριον ἆσσον ἰόντα.
ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειῇ ὀρέστερος ἄνδρα μένησι,
βεβρωκὼς κακὰ φάρμακ', ἔδυ δέ τέ μιν χόλος αἰνὸς,
σμερδαλέον δὲ δέδορκεν, ἑλισσόμενος περὶ χειῇ·
ὣς Ἕκτωρ, ἄσβεστον ἔχων μένος, οὐχ ὑπεχώρει,
πύργῳ ἐπὶ προὔχοντι φαεινὴν ἀσπίδ' ἐρείσας.

95 ΔΕΔΟΡΚΕ ΓΕΛΙΣΣΟΜΕΝΟΣ

90—130. Nullis hortatibus permotus Hector multa animo voluens, peruicaciter, accedente Achille, in ſtatu manet.

93—95. Comparatio haec eſt celebratiſſima vel ex Virgilii imitatione Aen. II, 471 ſqq. ad quem locum vide. in Homero ſpectat ad peruicaciam in ſubſiſtendo accedente hoſte. *βεβρωκὼς κακὰ φάρμακα, ſuccos herbarum*, qui acritudine, calore, ſale ſuo, ſuccos ſerpentis imbuere et iracundiam exaſperare videri poſſunt: *mala gramina paſtus* eſt in Virgilio; et ibidem eum *tumidum* appellat; quod miro acumine in *timidum* mutabat Valkenaer. Cogitandum autem eſt de ſerpente qui luſtro ſuo relicto in ſole apricatur: vnde *ἑλισσόμενος περὶ χειῇ*, quod ex ornamentis ap. Nicandrum Ther. 31 ſqq. et Virgil. l. l. multo magis patet, vbi etiam adiicitur tempus vernum, pelle exuta; et quod hic eſt *σμερδαλέον δὲ δέδορκε* ampliatum eſt: *Lubrica conuoluit ſublato pectore terga Arduus ad ſolem et linguis micat ore triſulcis.*

97. *ἐπερείσας ἀσπίδα πύργῳ προὔχοντι.* crepidini muri, inferiore parte poſitu ſaxorum latiore, prominenti.

Digitized by

ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγών, εἰ μέν κε πύλας καὶ τείχεα δύω,
Πουλυδάμας μοι πρῶτος ἐλεγχείην ἀναθήσει,
ὅς μ' ἐκέλευε Τρωσὶ ποτὶ πτόλιν ἡγήσασθαι,
νύχθ' ὑπὸ τήνδ' ὀλοήν, ὅτε τ' ὤρετο δῖος Ἀχιλλεύς.
ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην· ἦτ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν·
νῦν δ' ἐπεὶ ὤλεσα λαὸν ἀτασθαλίῃσιν ἐμῇσιν,
αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρωάδας ἑλκεσιπέπλους,
μήποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος ἐμεῖο·
Ἕκτωρ ἧφι βίηφι πιθήσας ὤλεσε λαόν.
ὣς ἐρέουσιν· ἐμοὶ δὲ τότ' ἂν πολὺ κέρδιον εἴη,
ἄντην ἢ Ἀχιλῆα κατακτείναντα νέεσθαι,

98 ΑΡΑ ΓΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ΓΟΝ aut εἶπε ϝεϝον μ. aut verius ἄῤ' ἔφη πρὸς ϝον μ. 102 ΟΛΟΓΗΝ 106 ΤΙΣ ΓΕΙΠΗΙΣΙ 107 ΓΗΙΦΙ ΒΙΗΙΦΙ

99—130. Varia animo verſat Hector: inceſſit pudor, quod Polydamantis conſiliis non obtemperauerat ſuperiore nocte — 110. tum ſubit conſilium depoſitis armis agendi cum Achille de reddenda Helena et parte bonorum, quae in vrbe ſuperſint: — 121. Verum Achillem ſibi haud placabilem fore ratus, armis congredi decernit — 130.

100. ἐλεγχείην ἀναθήσει, *in me conferet.* h. e. exprobrabit mihi, ὅς με κέλευε ſup. Σ, 254 ſq. 284. 313. cf. ad M, 60 notam. — 104. ἀτασθαλίῃσιν ἐμῇσι pro ἀτασθαλίᾳ vt alia in Homero; ſimpl. pro ſtultitia, errore pudendo. — 107. Hector violentia et impetu animi imprudenter et inconſulto perdidit exercitum, quem ſeruare poterat incolumem, ſi Polydamanti obtemperans intra vrbem ſe recepiſſet.

109. ἢ ἄντην (ἐπὶ) Ἀχιλῆα νέεσθαι (ἐμὲ,) κατακτείναντα (αὐτὸν) pro νέεσθαι καὶ ἀποκτεῖναι. vel ἄντην νεόμενον κατακτεῖναι. —

Digitized by Google

ἠέ κεν αὐτῷ ὀλέσθαι ἐϋκλειῶς πρὸ πόληος.
εἰ δέ κεν ἀσπίδα μὲν καταθείομαι ὀμφαλόεσσαν,
καὶ κόρυθα βριαρὴν, δόρυ δὲ πρὸς τεῖχος ἐρείσας,
αὐτὸς ἰὼν Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἀντίος ἔλθω,
καί οἱ ὑπόσχωμαι Ἑλένην, καὶ κτήματ' ἅμ' αὐτῇ
πάντα μάλ', ὅσσα τ' Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν
ἠγάγετο Τροίηνδ', ἥ τ' ἔπλετο νείκεος ἀρχή,
δωσέμεν Ἀτρεΐδῃσιν ἄγειν, ἅμα δ' ἀμφὶς Ἀχαιοῖς
ἄλλ' ἀποδάσσασθαι, ὅσσα πτόλις ἥδε κέκευθε·
Τρωσὶν δ' αὖ μετόπισθε γερούσιον ὅρκον ἔλωμαι,
μή τι κατακρύψειν, ἀλλ' ἄνδιχα πάντα δάσασθαι,
κτῆσιν ὅσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἐέργει.
ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
μή μιν ἐγὼ μὲν ἴκωμαι ἰών. ὁ δέ μ' οὐκ ἐλεήσει,
οὐδέ τι μ' αἰδέσεται, κτενέει δέ με, γυμνὸν ἐόντα,
αὕτως ὥστε γυναῖκα, ἐπεί κ' ἀπὸ τεύχεα δύω.
οὐ μέν πως νῦν ἐστὶν ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης

110. αὐτῷ. ὑπ' αὐτοῦ. v. Obſſ.

111—121. εἰ δέ κεν. quid vero ſi.

115. κτήματ' ἅμ' αὐτῇ. ita cum Helena opes ablatae repetuntur alibi. v. Γ, 70—72 vbi v. notata. add. 93. 287. — 119. Τρωσὶν δ' αὖ ἔλωμαι pendet ab εἰ δέ κεν — καταθείομαι vſ. 111. Tum γερούσιον ὅρκον. h. ὅρκον γερόντων, vt iurare iubeat principes, quo tanto maior fides fiat foederi. — 123. μή μιν. dii prohibeant, ne ego eum ſupplex adeam. — 126. ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης non nunc per otium, ideoque tuto confabulari licet. Sunt petita a vita ruſtica, cum ſermones ferunt tur, confabulationes habentur, ab otioſis qui diuerſis in locis morantur; confabulantur alter humi ſtans

τῷ ὀαριζέμεναι, ἅτε παρθένος ἠΐθεός τε,
παρθένος ἠΐθεός τ' ὀαρίζετον ἀλλήλοιϊν.
βέλτερον αὖτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν· ὅττι τάχιστα
εἴδομεν, ὁπποτέρῳ κεν Ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξῃ.
Ὣς ὥρμαινε μένων· ὁ δὲ οἱ σχεδὸν ἦλθεν Ἀχιλλεύς,
ἶσος Ἐνυαλίῳ κορυθαίολι πτολεμιστῇ,
σείων Πηλιάδα μελίην κατὰ δεξιὸν ὦμον,
δεινήν· ἀμφὶ δὲ χαλκὸς ἐλάμπετο εἴκελος αὐγῇ
ἢ πυρὸς αἰθομένου, ἢ ἠελίου ἀνιόντος.
Ἕκτορα δ', ὡς ἐνόησεν, ἔλε τρόμος, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς.

128 Vulg. ἀλλήλοισιν. 130 ΓΕΙΔΟΜΕΝ 131 ΔΕ ΓΟΙ 132 ΓΙΣΟΣ 134 ΕΛΑΜΠΕΤΟ ΓΕΙΚΕΛΟΣ 135 Vulg. αἰθομένοιο

alter in arbore vel rupe ſedens; nam notio ſecuritatis ſubeſſe videtur; vnde res in prouerbium abire debuit, de ſermonibus tuto faciendis. Conuenit ex parte quod vindemiatores facere dicit Horatius: I, 7, 30. 31. Δerm.

131—166. Propius accedente Achille Hector repente expaueſcens fugam capeſſit; perſequitur eum Achilles. Ad noſtros ſenſus et opiniones id parum decore fieri, in aperto eſt; at naturae humanae etiam in viro forti id conſentaneum eſſe, vt repentino conſpectu, aut discrimine ipſo inſtante, percellatur animus, ſaepe monitum eſt etiam ab iis, qui ipſi ea experti erant. Ad terrorem iniiciendum praeclare faciunt vſſ. 132—5. nec minus ad aſpectum Achillis terribilem declarandum.

137. ὀπίσω δὲ πύλας λίπε. auerſus ab vrbe, im. prudenter, et portis a tergo relictis, fugit, et quidem ſic, puto, vt ad dextram contenderet, (ab vrbe eum fugere cogita) Achilles autem ei inſtat a parte laeva; nam is Scamandro traiecto Troianos fugientes in-

Digitized by Google

Πηλείδης δ' ἐπόρουσε, ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς·
ἠΰτε κίρκος ὄρεσφιν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν,
ῥηϊδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν·
ἡ δέ θ' ὑπαιθα φοβεῖται· ὁ δ' ἐγγύθεν ὀξὺ λελητὼς
ταρφέ' ἐπαΐσσει, ἑλέειν τέ ἑ θυμὸς ἀνώγει·
ὡς ἄρ' ὅγ' ἐμμεμαὼς ἰθὺς πέτετο· τρέσε δ' Ἕκτωρ
τεῖχος ὑπὸ Τρώων, λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα.
οἱ δὲ παρὰ σκοπιὴν καὶ ἐρινεὸν ἠνεμόεντα
τείχεος αἰὲν ὑπ' ἐκ κατ' ἀμαξιτὸν ἐσσεύοντο·
κρουνὼ δ' ἵκανον καλλιῤῥόω, ἔνθα δὲ πηγαὶ

142 TE FE

sequutus, fraude Agenoris versus Simoentem aliquantum abductus, nunc ad eas partes, vnde declinauerat, rediisse putandus est.

140. οἴμησε. οἰμᾷ ὁρμᾷ. — 141. ὑπαιθα φοβεῖται. *fugit, subter volando*; sed sic, vt impetum recta ruentis eludat; dum simul in obliquum tendit, vt iam O, 520 et al. Est ex ipso rei adspectu petitum. — 143. τρέσε δ' Ἕκτωρ τεῖχος ὑπὸ Τρώων. Peruentum est ad nobilem locum de fuga Hectoris non satis perspicue declarata, et in diuersas partes accepta. Notabimus vno loco ea, quae ad eam definiendam facere possunt: relicta porta Scaea *fugit* h. l. *sub murum* ὑπὸ τεῖχος *secundum murum*, ita vt Achilles non auderet propius ad vrbem accedere, dum a muris peti poterat telis, vt nec tamen Hectorem longius in campum euagari permitteret. Mirum tamen mox Hectorem longius a muris recessisse cum priore cursu semper tutus esse potuisset a vi Achillis; si modo per totum murum, quam longus erat, Troiani in statione erant: id quod tantum ad portam Scaeam ita fuisse institutum videtur: cf. inf. 194. 6. nam hoc tantum loco intercedit Achilles Hectori, ne ad murum accedat.

145. 6. 7. Sunt adeo duo

δοιαὶ ἀναίσσουσι Σκαμάνδρου δινήεντος.
ἡ μὲν γάρ θ' ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς
γίγνεται ἐξ αὐτῆς, ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο·
ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει, εἰκυῖα χαλάζῃ,
ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ.
ἔνθα δ' ἐπ' αὐταάων πλυνοὶ εὐρέες ἐγγὺς ἔασι
καλοὶ, λαΐνεοι, ὅθι εἵματα σιγαλόεντα
πλύνεσκον Τρώων ἄλοχοι, καλαί τε θύγατρες,
τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν.
τῇ ῥα παραδραμέτην, Φεύγων, ὁ δ' ὄπισθε διώκων·

151 ΓΕΙΚΤΙΑ 154 ΙΟΘΙ ΓΕΙΜΑΤΑ

termini, intra quos curſus factus: ab vna parte, ſi vrbe exires, a dextra erat ſpecula et caprificus, ab altera ad laeuam, fontes Scamandri. Curſus in via publica ſemper ὑπὲκ, quod antea ὑπὸ, τείχεος. ſecundum muros exteriore eorum parte. Iam de his fontibus disputationes vide in Obſſ. Non niſi citra vrbem eos eſſe poſſe, ratio grammatica docet; tum vix aliter quam ſiue ex fama, ſiue ex locorum ſitu tradere haec potuit poeta; nec poteſt merum commentum eſſe quod loca adeuntes refellere poſſent. Si nunc calorem et frigus deſideres, naturae vicissitudinibus haud vno modo euenire potuit. Σκοπιὴν autem et ἐρινεὸν iam vidimus ſup. Z, 433 vbi v. Not. et h. l. Euſtath. Scilicet fuit a dextra vrbis parte exeuntibus locus ante muros editior caprificis conſitus, quo etiam minus difficile erat muros conſcendere. Itaque appoſita erat *ſpecula*, e qua hoſtium inſidiae proſpici poſſent.

153. Ad fontes hos erant πλυνοὶ, ſolia e ſaxo facta, lintres, aluei, magna vaſa, quibus veſtes lauarentur a mulieribus, more iſtarum aetatum. — 157. τῇ ῥα παραδραμέτην. *hic*, num παρὰ τὼ κρουνώ? Immo vero, *ea via* inter caprificum et fon-

πρόσθε μὲν ἐσθλὸς ἔφευγε, δίωκε δέ μιν μέγ' ἀμείνων
καρπαλίμως· ἐπεὶ οὐχ ἱερήϊον, οὐδὲ βοείην
ἀρνύσθην, ἅ τε ποσσὶν ἀέθλια γίγνεται ἀνδρῶν, 160
ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.
ὡς δ' ὅτ' ἀεθλοφόροι περὶ τέρματα μώνυχες ἵπποι
ῥίμφα μάλα τρωχῶσι· τὸ δὲ μέγα κεῖται ἄεθλον,
ἢ τρίπος, ἠὲ γυνή· ἀνδρὸς κατατεθνειῶτος,
ὥς τὼ τρὶς Πριάμοιο πόλιν πέρι δινηθήτην 165
καρπαλίμοισι πόδεσσι. θεοὶ δέ τε πάντες ὁρῶντο.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·

165 Vulg. περιδινηθήτην

tes Scamandri; vnde ter redibat Hector, et, cum quarta vice eo peruenisset, fraude Mineruae deceptus subsitit, 208 sq.

159. 160. οὐχ ἱερήϊον οὐδὲ βοείην ἀρνύσθην. dictum de conatu: *non obtinere volebant* seu bouem seu corium taurinum scuto parando idoneum. — 162. περὶ τέρματα simpliciter cursum curulem declarari puta; qui semper ita fiebat, vt circa metam flexu facto altera parte ad carceres redirent equi. Nam etiam Achilles et Hector, vbi ad fontes peruentum erat, cursum circum agebant. — 164. Agitur de ludis funebribus, et iungenda sunt: ὡς δ' ὅτε — τρωχῶσιν ἀνδρὸς κατατεθνειῶτος, interiectis illis: (τὸ δὲ μέγα κεῖται ἄεθλον ἢ τρίπος ἠὲ γυνή.)

165. τρὶς πόλιν πέρι δινηθήτην. hic iam ambiguitas illa exsitit, num circa vrbem, qua ambitus patet, cursus factus fuerit; quod nec probabile, nec ex locorum situ possibile est, nec verbis et narrationi superiori conuenire, iam ex supra dictis patet. Ne itaque miraculum in τὸ ἀπίθανον abeat, statuendum est, *circa vrbem esse, ante vrbem.* De his v. Obss.

166—187. Interponitur deorum de fato Hectoris altercatio. Ioue de fato Hectoris sollicito et ambi-

Ὤ πόποι, ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τεῖχος
ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι· ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ
Ἕκτορος, ὃς μοι πολλὰ βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηεν,
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου, ἄλλοτε δ' αὖτε
ἐν πόλει ἀκροτάτῃ· νῦν αὖτέ ἑ δῖος Ἀχιλλεὺς
ἄστυ πέρι Πριάμοιο ποσὶ ταχέεσσι διώκει.
ἀλλ' ἄγετε, φράζεσθε, θεοί, καὶ μητιάασθε,
ἠέ μιν ἐκ θανάτοιο σαώσομεν, ἠέ μιν ἤδη
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ δαμάσσομεν, ἐσθλὸν ἐόντα.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὦ πάτερ, ἀργικέραυνε, κελαινεφὲς, οἷον ἔειπες;
ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον ἄϊσῃ,
ἄψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι;
ἔρδ'· ἀταὰρ οὔτοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
θάρσει, Τριτογένεια, φίλον τέκος· οὔ νύ τι θυμῷ
πρόφρονι μυθέομαι, ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι·
ἔρξον, ὅπη δή τοι νόος ἔπλετο, μηδέ τ' ἐρώει.

172 ΑΤΤΕ ΓΕ 173 ΓΑΣΤΤ 177 ΠΡΟΣΕΓΕΙΠΕ 178 ΕΓΕΙΠΕΣ 185 ΓΕΡΞΟΝ

gente, Minerua nullum miſerationi locum relinquens, ad pugnam mittitur.

176. Ἀχιλῆϊ pro ὑπὸ Ἀχιλλέως, vt ſexcenties, et ſupplendum εἰ ἠὲ — ἠὲ — — 181. οὔτοι πάντες ἐπαινέομεν. *aſſentimur*, vt iam ſaepe; omiſſum eſt τὸν μῦθον. At Iouis oratio quae ſequitur, 182 ſqq. parum elaborata et rei conſilioque eſt accommodata. — 184. οὔ νύ τι θυμῷ πρόφρονι μυθέομαι. animo peruicaciter in propoſito meo perſiſiente. v. Obſſ. — 185. νόος ἔπλετο, πέλεται. et μηδέ τ' ἐρώει, *nec ceſſa.*

Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην.
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων αἰἐξασα.
Ἕκτορα δ' ἀσπερχὲς κλονέων ἕφεπ' ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
ὡς δ' ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι κύων ἐλάφοιο δίηται,
ὄρσας ἐξ εὐνῆς, διά τ' ἄγκεα, καὶ διὰ βήσσας· 190
τὸν δ', εἴπερ τε λάθῃσι καταπτήξας ὑπὸ θάμνῳ,
ἀλλά τ' ἀνιχνεύων θέει ἔμπεδον, ὄφρα κεν εὕρῃ·
ὣς Ἕκτωρ οὐ λῆθε ποδώκεα Πηλεϊωνα.
ἐσσάκι δ' ὁρμήσειε πυλάων Δαρδανιάων
ἀντίον αἰἐξασθαι, ἐϋδμήτους ὑπὸ πύργους, 195
εἴπως οἱ καθύπερθεν ἀλάλκοιεν βελέεσσι·
τοσσάκι μιν, προπάροιθεν ἀποστρέψασκε παραφθὰς
πρὸς πεδίον· αὐτὸς δὲ ποτὶ πτόλιος πέτετ' αἰεί.

186 ΓΕΙΠΩΝ . 195 Vulg. ἐπὶ πεδίον γ' 196 FOI 198 Vulg.

188—247. Continuatur curſus ante vrbem; cum autem quarto ad Scamandri fontes peruentum eſſet, Iupiter intellexit, fatale eſſe, vt Hector caderet; ita Apollo eum dereliquit; — 213. Minerua autem primo Achillem confirmat et ſubſiſtere iubet, — 225 inde ad Hectorem pergit, Deiphobique perſona aſſumta ei fraudulenter ſuadet, vt fratris auxilio confiſus Achillem aggrediatur — 247.

189. Comparatio egregie accommodata Achilli ab omni parte occurrenti fugae Hectoris. — 191. εἴπερ τε λάθῃσι καταπτήξας ὑπὸ θάμνῳ, res narrata ἐναργῶς, etiam per τὸ καταπτήσσειν.

194. ἀντίον (ἀντὶ) πυλῶν Δαρδανιῶν. — 195. 196. Igitur hac vtique murorum parte propugnatores ſtabant; quod monitum ſup. ad 143. εἴπως pro ὅπως. vt toties. — 197. παραφθὰς ἀποστρέψασκε πρὸς πεδίον. quod ſerius eſt ἔφθη ἀποστρέψας.

ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν·
οὔτ' ἄρ' ὃ τὸν δύναται ὑποφεύγειν, οὔθ' ὃ διώκειν·
ὡς ὃ τὸν οὐ δύνατο μάρψαι ποσὶν, οὐδ' ὃς ἀλύξαι.
πῶς δέ κεν Ἕκτωρ Κῆρας ὑπεξέφερε θανάτοιο,
εἰ μή οἱ πύματόν τε καὶ ὕστατον ἦντετ' Ἀπόλλων
ἐγγύθεν, ὅς οἱ ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα;
λαοῖσι δ' ἀνένευε καρήατι δῖος Ἀχιλλεύς,
οὐδ' ἔα ἰέμεναι ἐπὶ Ἕκτορι πικρὰ βέλεμνα·
μή τις κῦδος ἄροιτο βαλὼν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθοι.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπὶ κρουνοὺς ἀφίκοντο,
καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα·

202 Vulg. ὑπεξέφυγε. 203 FOI 204 ΙΟΣ FOI

199—201. Comparatio per ſe non inſuauis. Per ſomnum poteſt aliquis curſu perſequi aliquem ſic vt nunquam eum aſſequi videatur. διώκειν nunc erit μάρπτειν, *aſſequi*. Vt vero ne altero verſu bis idem dictum ſit, erit discrimen, fere ad ductum Euſtathii, faciendum inter φεύγοντα et ὑποφεύγοντα. vt prius ſit, ſimpliciter ὁ τρέχων, ὁ φεύγων. etiamſi nemo ſit qui eum perſequatur. Altero loco is, qui inſequentem effugiat. Quam ieiuna tamen haec ſit ſubtilitas, facile percipitur. v. Obſſ.

202. Vt longum curſum ſuſtinere poſſet Hector, Apollo iterum ad eum acceſſiſſe et eum viribus inſtruxiſſe putandus eſt. Vt autem nexus ſit cum anteced. ſupplendum eſt *tamdiu*. πῶς δὲ Ἕκτωρ (ἐπὶ τόσον) ὑπεξέφερε κῆρας θανάτοιο. tamdiu mortem fatalem diſtinuiſſet, moram ei feciſſet; dudum eum defeciſſe putares viribus. Sed v. Obſſ.

208. Nobilis locus: cum fatale decretum a Ioue eſſe pronuntiatum, eſſet memorandum, poeta rem ad trutinationem fatorum vtriusque, Hectoris et Achillis, reuocat. Ipſa fata per figuras adumbrata. v. Obſſ. — 209. ἐτίταινε τάλαντα libravit. *lances*, h. libram. —

ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε ταναηλεγέος θανάτοιο,
τὴν μὲν, Ἀχιλλῆος, τὴν δ', Ἕκτορος ἱπποδάμοιο·
ἔλκε δὲ μέσσα λαβών. ῥέπε δ' Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ.
ᾤχετο δ' εἰς Ἀίδαο· λίπεν δέ ἑ Φοῖβος Ἀπόλλων.

Πηλείωνα δ' ἵκανε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Νῦν δὴ νῶϊ γ' ἔολπα, Διΐ φίλε, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
οἴσεσθαι μέγα κῦδος Ἀχαιοῖσι προτὶ νῆας,
Ἕκτορα δμηώσαντε, μάχης ἄτον περ ἐόντα.

213 ΔΕ FE 215 FΕΠΕΑ 216 ΝΩΙ FΕFΟΛΠΑ

210. δύο κῆρε θανάτου. mox 212. αἴσιμον ἦμαρ, ſunt *mortes fatales* vtrinque: adeoque idem ac ſi dixiſſet *Vitas* a fato vtrique decretas. — 212. ἔλκε δὲ μέσσα λαβών. Hic et ſequens verſus magna phantaſmata exhibent; expende ſingula. *maiore longe pondere* eſt fatum Hectoris, adeoque grauat ac deprimit lancem: Neceſſitas enim, ἀνάγκη, mortis vrget ac premit. Euſtath. τὸ ῥέπειν et ῥοπὴν in Tragicis comparat p. 1266, 38.

214. Mineruae partes h. l. nullo modo ethice, multo minus ex ſenſu iuſti, ſed tantum poetice ſunt probandae. nam poetae interventus numinis, ex epicae narrationis indole, accommodatus erat rerum mirationi augendae. Quod autem ipſa res poſtulabat, opus erat, vt Achilles reciperet ſe e longo curſu, antequam pugnam iniret; eiusque rei prouidenda erat cauſſa idonea; cum autem ita Hector fuga elabi poſſet, ratio ineunda erat, quomodo et is ſubſiſteret et pugnam iniret. cf. ad 231. Obſſ. Ita fraude res geritur tanquam in hoſtem. Illud autem iam ſaepe vidimus, ex iſtorum hominum ſenſu plus mirationis fuiſſe, ſi deus praeſens victoriam dediſſet, quam ſi virtute heros ea obtigiſſet. Eo ſpectant dicta ap. Euſtath. p. 1267, 6.

Digitized by Google

οὔ οἱ νῦν ἔτι γ' ἐστὶ πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι,
οὐδ' εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἑκάεργος Ἀπόλλων,
προπροκυλινδόμενος πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν στῆθι καὶ ἄμπνυε· τόνδε δ' ἐγώ τοι
εἰχομένη πεπιθήσω ἐναντίβιον μαχέσασθαι.

Ὣς φάτ' Ἀθηναίη· ὁ δὲ πείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
στῆ δ' ἄρ' ἐπὶ μελίης χαλκογλώχινος ἐρεισθείς.
ἡ δ' ἄρα τὸν μὲν ἔλειπε, κιχήσατο δ' Ἕκτορα δῖον,
Δηϊφόβῳ εἰκυῖα δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ἠθεῖ', ἦ μάλα δή σε βιάζεται ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
ἄστυ πέρι Πριάμοιο ποσὶ ταχέεσσι διώκων·
ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν, καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Δηΐφοβ', ἦ μέν μοι τὸ πάρος πολὺ φίλτατος ἦσθα
γνωτῶν, οὓς Ἑκάβη ἠδὲ Πρίαμος τέκε παῖδας·
νῦν δ' ἔτι καὶ μᾶλλον νοέω φρεσὶ τιμήσασθαι,
ὃς ἔτλης, ἐμεῦ εἵνεκ', ἐπεὶ ἴδες ὀφθαλμοῖσι,

219 ΟΥ ΦΟΙ 220 ΓΕΚΑΕΡΓΟΣ 224 Vulg. ὁ δ' ἐπείθετο. 227 ΓΕΙΚΤΙΑ 228 ΓΕΠΕΑ 230 ΓΑΣΤΥ 232 ΠΡΟΣΕΓΕΙΠΕ 236 ΓΙΔΕΣ

219. πεφυγμένον εἶναι, πεφύχθαι pro φυγεῖν ἡμᾶς.

226—247. Deiphobi forma assumta ad Hectorem pergit Minerua, eique persuadet vt cursum sistat et cum Achille congrediatur.

Narratio haec est prorsus ex sensu antiquorum hominum obtusiore iudicanda; vt iam dixi.

235. νοέω. quod alias ad cogitationem et animaduersionem spectat, νοέω καὶ φράζομαι, ἐπιφράζομαι, nunc refertur ad animum et voluntatem hic et Ω, 560 et aliquoties in Odyssea. *pro-*

Digitized by Google

τείχεος ἐξελθεῖν, ἄλλοι δ' ἔντοσθε μένουσι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἠθεῖ', ἦ μὲν πολλὰ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
λίσσονθ', ἑξείης γουνούμενοι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι,
αὖθι μένειν· τοῖον γὰρ ὑποτρομέουσιν ἅπαντες·
ἀλλ' ἐμὸς ἔνδοθι θυμὸς ἐτείρετο πένθεϊ λυγρῷ.
νῦν δ' ἰθὺς μεμαῶτε μαχώμεθα, μηδέ τι δούρων
ἔστω Φειδωλή, ἵνα εἴδομεν, εἴ κεν Ἀχιλλεὺς
νῶϊ κατακτείνας, ἔναρα βροτόεντα φέρηται
νῆας ἐπὶ γλαφυρὰς, ἦ κεν σῷ δουρὶ δαμείη.

Ὣς φαμένη, καὶ κερδοσύνῃ ἡγήσατ' Ἀθήνη.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τὸν πρότερος προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·

Οὔ σ' ἔτι, Πηλέος υἱὲ, φοβήσομαι, ὡς τὸ πάρος περ·
τρὶς περὶ ἄστυ μέγα Πριάμου δῖον, οὐδέ ποτ' ἔτλην
μεῖναι ἐπερχόμενον· νῦν αὖτέ με θυμὸς ἀνῆκε,
στήμεναι ἀντία σεῖο· ἕλοιμί κεν, ἦ κεν ἁλοίην.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο θεοὺς ἐπιδώμεθα· τοὶ γὰρ ἄριστοι

238 ΠΡΟΣΕΦΕΙΠΕ 243 Vulg. μήδ' ἔτι. 244 ΙΝΑ ΦΕΙΔΟΜΕΝ 249 ΠΡΟΣΕΦΕΙΠΕ 251 ΠΕΡΙ ΦΑΣΤΤ 253 Η ΚΕ ΦΑΛΟΙΗΝ

positum mihi habeo, carum te habere.

243. μήδ' ἔτι δούρων ἔστω Φειδωλή, nunc de mora et cunctatione: ne differatur pugna. Supra B, 386 erat παυσωλὴ πολέμοιο. — 247. (σὺν) κερδοσύνῃ, κερδαλέως. *fraudulenter. doloſe.*

248—272. Sermones inter ſe faciunt Hector et Achilles, congreſſuri armis; ille vt paciſcatur, ne victor victi corpus foedet; hic omnem conditionem ferociter reſpuit.

252. *nunc viciſſim lubet tecum congredi.* — 253. ſiue occidam te ſiue ipſe occidar. — 254. θεοὺς ἐπι-

μάρτυροι ἔσσονται καὶ ἐπίσκοποι ἁρμονιάων·
οὐ γὰρ ἐγώ σ' ἔκπαγλον ἀεικιῶ, αἶψα δέ τοι Ζεὺς
δώῃ καμμονίην, σὴν δὲ ψυχὴν ἀφέλωμαι·
ἀλλ' ἐπεὶ ἄρ κέ σε συλήσω κλυτὰ τεύχε', Ἀχιλλεῦ,
νεκρὸν Ἀχαιοῖσιν δώσω πάλιν· ὡς δὲ σὺ ῥέζειν.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ.
Ἕκτορ, μή μοι, ἄλαστε, συνημοσύνας ἀγόρευε. [λεύς·
ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά,
οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,
ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισιν·
ὡς οὐκ ἔστ' ἐμὲ καὶ σὲ φιλήμεναι, οὔτε τι νῶϊν
ὅρκια ἔσσονται, πρίν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
αἵματος ἆσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν.

256 ΑΓΕΙΚΙΩ 260 ΥΠΟΔΡΑ ΙΔΩΝ 263 ΟΥΔΕ ΛΥΚΟΙ ΚΑΙ ΓΑΡΝΕΣ v. Obſſ.

δώμεθα. ab ἐπιδόσθαι ſubintellecto μάρτυρας. *deos conſtituamus teſtes.* v. Obſſ. — 256. ἔκπαγλον ἀεικιῶ. non quaſi modica foedatione contentus eſſe velit; verum omnis αἰκία eſt ἔκπαγλος. Eſt adeo pro ſimplici οὐκ ἀεικιῶ σε immani hoc more quo ſaeuiri ſolet. Similis pactio erat ante pugnam Hectoris cum Aiace Il. H, 77 ſqq. Faciunt haec vt tanto maior calamitas eſſe deberet, cum idem Hector, qui haec paciſci volebat, caeſus male mulcaretur. — 257. καμμονίην, virtutem, proprie quae viribus inexhauſtis ſuſtinet hoſtem; nunc ex virtute victoriam. v. Obſſ.

261. ἄλαστε inuiſum et abominandum deſignat. v. Obſſ. συνημοσύνην, pactionem, qua conueniat inter nos, ὥςτε συνιέναι καὶ συντίθεσθαι περί τινος. v. Obſſ. — 265. φιλήμεναι amicitiam contrahere. v. Obſſ. priusquam id fieri poſſit, alter noſtrum occidat potius. Quin tu te ad pugnam accinge.

Digitized by Google

παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο· νῦν σε μάλα χρὴ
αἰχμητήν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν.
οὔ τοι ἔτ' ἔσθ' ὑπάλυξις, ἄφαρ δέ σε Παλλὰς Ἀθήνη
ἔγχει ἐμῷ δαμάᾳ· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀποτίσεις 271
κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οὓς ἔκτανες ἔγχεϊ θύων.

Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος·
καὶ τὸ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο Φαίδιμος Ἕκτωρ·
ἔζετο γὰρ προϊδών, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος,
ἐν γαίῃ δ' ἐπάγη· ἀνὰ δ' ἥρπασε Παλλὰς Ἀθήνη, 276
ἄψ δ' Ἀχιλῆϊ δίδου, λάθε δ' Ἕκτορα, ποιμένα λαῶν.
Ἕκτωρ δὲ προσέειπεν ἀμύμονα Πηλείωνα·

Ἥμβροτες, οὐδ' ἄρα πώ τι, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
ἐκ Διὸς ἠείδης τὸν ἐμὸν μόρον, ἦτοι ἔφης γε· 280
ἀλλά τις ἀρτιεπὴς καὶ ἐπίκλοπος ἔπλεο μύθων,
ὄφρα σ' ὑποδδείσας μένεος ἀλκῆς τε λάθωμαι.
οὐ μέν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξεις,
ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στήθεσφιν ἔλασσον,
εἴ τοι ἔδωκε θεός· νῦν αὖτ' ἐμὸν ἔγχος ἄλευαι 285

274 ΑΝΤΑ ΓΙΔΩΝ 275 ΠΡΟΓΙΔΩΝ 278 ΠΡΟΣΕΓΕΙΠΕ 279 ΕΠΙΓΕΙΚΕΛ 280 ΗΓΕΙΔΗΣ 281 ΑΡΤΙΓΕΠΗΣ

273—291. Impatienter moram ferens Achilles praecipitat ictum, et haſta aberrat. Recipit tamen illam Achilles, clam a Minerua redditam. Hector exultans et verbis Achillem increpans, emittit et ipſe haſtam, et medium Achillis ſcutum percutit, a quo illa reſilit.

279. οὐδ' ἄρα πώ τι — ἐκ Διὸς ἠείδης reſpiciunt vſ. 270 ἄφαρ δέ σε Πάλλας Ἀθήνη ἔγχει ἐμῷ δαμάᾳ.

281. ἀρτιεπὴς ἔπλεο καὶ ἐπίκλοπος μύθων, *es homo vafre verba faciens et callidus dicendi.* callidus διὰ μύθων, τῷ μυθεῖσθαι. —

χάλκεον. ὡς δή μιν σῷ ἐν χροΐ πᾶν κομίσαιο·
καί κεν ἐλαφρότερος πόλεμος Τρώεσσι γένοιτο,
σεῖο καταφθιμένοιο· σὺ γάρ σφισι πῆμα μέγιστον.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλε Πηλείδαο μέσον σάκος, οὐδ' ἀφάμαρτε·
τῆλε δ' ἀπεπλάγχθη σάκεος δόρυ· χώσατο δ' Ἕκτωρ,
ὅττι ῥά οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός·
στῆ δὲ κατηφήσας, οὐδ' ἄλλ' ἔχε μείλινον ἔγχος·
Δηΐφοβον δ' ἐκάλει λευκάσπιδα, μακρὸν αὔσας,
ἥτεέ μιν δόρυ μακρόν· ὁ δ' οὔτι οἱ ἐγγύθεν ἦεν.
Ἕκτωρ δ' ἔγνω ἧσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε·
Ὤ πόποι, ἦ μάλα δή με θεοὶ θάνατόνδε κάλεσσαν·
Δηΐφοβον γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωα παρεῖναι·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν τείχει, ἐμὲ δ' ἐξαπάτησεν Ἀθήνη.
νῦν δὲ δὴ ἐγγύθι μοι θάνατος κακὸς, οὐδέ τ' ἄνευθεν·
οὐδ' ἀλέη· ἦ γάρ ῥα πάλαι τό γε φίλτερον ἦεν

292 PA FOI BEΛOΣ ΩKT FETΩΣION 295 OTTI FOI 296 FHISI 297 Vulg. θάνατόνδ' ἐκάλεσσαν.

286. κομίσαιο vtinam tu recipias corpore tuo totam haſtam! — 291. τῆλε ἀπεπλάγχθη reſiliendo ab aerea et conuexa ſuperficie τοῦ σάκους Ἡφαιστοτεύκτου.

291—305. Emiſſa perperam haſta, circumſpicit fratrem Deiphobum Hector, vt eius haſta vtatur: nunc deluſum ſe vidit a dea, ſentitque ſe morti damnatum; vel ſic tamen fortiter pugnando occumbere decernit. Ineſt loco magna vis et ἐνάργεια cum affectu.

301. ἦ γάρ ῥα πάλαι τόγε φίλτερον ἦν. φίλον ἦν· *adeſt mors, neque eſt effugiendi eam locus; nam dudum illa mihi* (in hoc tempus) *decreta erat a Ioue et Apolline, etſi amiciſſimis mihi* per ſuperio-

Digitized by Google

Ζηνί τε καὶ Διὸς υἱῖ Ἑκηβόλῳ, οἵ με πάρος γε
πρόφρονες εἰρύαται· νῦν αὖτέ με Μοῖρα κιχάνει·
μὴ μὰν ἀσπουδί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
Ὣς ἄρα φωνήσας, εἰρύσσατο φάσγανον ὀξὺ,
τό οἱ ὑπὸ λαπάρην τέτατο μέγα τε, στιβαρόν τε·
οἴμησεν δὲ ἀλείς, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις,
ὅς τ' εἶσι πεδίονδε διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν,
ἁρπάξων ἢ ἄρν' ἀμαλὴν, ἢ πτῶκα λαγωόν·
ὣς Ἕκτωρ οἴμησε τινάσσων φάσγανον ὀξύ.
ὠρμήθη δ' Ἀχιλεὺς, μένεος δ' ἐμπλήσατο θυμὸν
ἀγρίου· πρόσθεν δὲ σάκος στέρνοιο κάλυψε
καλὸν, δαιδάλεον· κόρυθι δ' ἐπένευε φαεινῇ,
τετραφάλῳ, καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι

302 ΥΙΙ ΓΕΚΗΒΟΛΩΙ vulg. *υἱεῖ*. 303 corrig. *εἰρυνται*. 304 Vulg. *ἀσπουδεί γε* 306 ΓΕΙΡΥΣΣΑΤΟ 307 ΤΟ ΓΟΙ 308 ΟΙΜΗΣΕ ΔΕ ΓΑΛΕΙΣ 310 ΓΑΡΝ 315 ΠΕΡΙΣΣΕΙΟΝΤΟ ΓΕΘΕΙΡΑΙ

rem vitam *diis; fatalis hora nunc inſtat:* fatum, mors, me aſſequitur. — 304. *μὴ μὰν ἀσπουδί γε* — *ne tamen ignaue et inglorie oocumbam!* deprecantis formula.

306—329. Congreſſi Hector gladio ſtricto, at haſta Achilles: in qua pugna cervix Hectoris nudata ab hoc transfigitur.

308. *οἴμησε δὲ ἀλείς* colligens vires contracto corpore, *colligens ſe* et *inſurgens*, in eum irruit. cf. Obſſ.

312. Achilles, nunc ſummum facinus perpetraturus, praeclare ad ſenſum deſcribitur; dum autem ita oculis noſtris tanquam viuus obuerſatur, vis carminis eſt maxima. — 315. *τετραφάλῳ κόρυθι* quatuor conis, adeoque totidem criſtis inſtructo: quae h. l. ſunt iubae equinae flauae, *ἔθειραι*

χρύσεαι, ἃς Ἥφαιστος ἴει λόφον ἀμφὶ θαμειάς.
οἷος δ' ἀστὴρ εἶσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῷ
ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ·
ὣς αἰχμῆς ἀπέλαμπ' εὐήκεος, ἣν ἄρ' Ἀχιλλεὺς
πάλλεν δεξιτερῇ, Φρονέων κακὸν Ἕκτορι δίῳ,
εἰσορόων χρόα καλὸν, ὅπη εἴξειε μάλιστα.
τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ἔχε χρόα χάλκεα τεύχη,
καλά, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξε κατακτάς·
φαίνετο δ', ᾗ κληῖδες ἀπ' ὤμων αὐχέν' ἔχουσι,
λαυκανίης, ἵνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος·

318 ΕΣΠΕΡΟΣ

ραι χρυσαῖ, eaeque θαμειαὶ, denſae. v. ad E, 743. — 317. Heſperus ſeu ſtella Veneris exoriens veſperi haſtae fulgorem ad viuum declarat: hac haſta autem nunc edendum erat facinus dudum expectatum; itaque noſtrum ea in conſpectum adducitur. — 319. Sup. 26 ſq. comparatio Achillis erat cum canicula; nunc haſtae cum heſpero. Pallantem cum lucifero comparat hinc Virgil. Aen. VIII, 589.

321. εἰσορόων, ὅπη εἴξειε χροῦς μάλιστα vbi cederet ſc. mucroni, nudata nec aere munita cutis, et haſta penetraret.

322. ἄλλο τόσον μὲν ἔχε. Tota oratio, per ſe tautologica, ſic explenda eſt: τὰ τεύχη χάλκεα ἔχε, (κατεῖχον, tegebant) τὸν χρόα τοῦ (αὐτοῦ) κατὰ τὸ ἄλλο (μέρος τοῦ χροὸς) (ἐπὶ) τόσον (μέρος). Debebat ſequi ὅφ' ὅσον μὴ κληῖδες ἔχουσι — h. aliquantum, excepta ea parte, qua. Nunc inuertit haec in alium modum: φαίνετο δ' ᾗ. quod ad *reliqua corporis* attinet, *arma tegebant corpus aliquantum*. Cf. Heſiod. Sc. Herc. 416—420 vbi Cycno Hercules ſimile vulnus infert.

324. 325. Explenda haec ſunt, aut: φαίνετο (ſcil. ὁ χροῦς) κατὰ τῆς λαυκανίης, ᾗ — aut: φαίνετο τῆς λαυκανίας τι, (μέρος τι) ἐν

τῇ ῥ' ἐπί οἱ μεμαὼς ἔλασ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεύς·
ἀντικρὺ δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή·
οὐδ' ἄρ' ἀπ' ἀσφάραγον μελίη τάμε χαλκοβάρεια,
ὄφρα τί μιν προτιείποι ἀμειβόμενος ἐπέεσσιν.
ἤριπε δ' ἐν κονίῃσ'· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἕκτορ, ἀτάρ που ἔφης, Πατροκλῆ' ἐξεναρίζων,
σῶς ἔσσεσθ', ἐμὲ δ' οὐδὲν ὀπίζεο νόσφιν ἐόντα·
νήπιε, τοῖο δ' ἄνευθεν ἀοσσητὴρ μέγ' ἀμείνων
νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσιν ἐγὼ μετόπισθε λελείμμην,
ὅς τοι γούνατ' ἔλυσα· σὲ μὲν κύνες ἠδ' οἰωνοὶ

326 ΕΠΙ ΓΟΙ 329 ΠΡΟΤΙΓΕΙΠΟΙ ΓΕΠΕΕΣΣΙ
331 Vulg. ἔφησθα

ταύτῃ τῇ χώρᾳ, ἐν ᾗ κληῖδες ἀπέχουσιν (h. e. ἀπείργουσιν) αὐχένα ἀπ' ὤμων, qua parte clauicula, os furcale, a ſterno ad ſcapulam protenditur, et, collo finito, initium humeri facit.

326. τῇ ῥα, ἐπιμεμαὼς οἱ, ἔλασεν αὐτὸν Ἀχιλλεύς. parte colli nudata; quandoquidem thorax Patroclo ereptus non ſedebat collo, non erat aptatus hac parte corporis Hectori.

328. 9. οὐδ' ἄρ' ἀπ' ἀσφάραγον. nec tamen haſta diſciderat guttur, fauces, bronchum, qua aer, ſeu ſpiritus, ducitur. ὄφρα τέ μιν. non, quaſi id conſilio factum eſſet; ſed: *quo factum eſt, vt poſſet Hector verba fari.*

331—343. Achillis gloriatio; et Hectoris preces, ne corpus foedetur, ſed propinquis ad ſepulturam reddatur. Eſſe in his reſpectum nonnullorum, quae in Patrocli caede euenerant, docet locorum comparatio Il, 829 ſqq. Mirum tamen a poeta in tota narratione, nec in Achillis verbis Hectori quicquam exprobrari, aut pro compenſatione factorum annumerari, quod ea, quae nunc experitur, malo exemplo ipſe antea in ſe ſtatuerit.

332. σῶς ἔσσεσθαι. nunc eſt impunitus, inultus, qui

ἑλκήσουσ' ἀϊκῶς, τὸν δὲ κτεριοῦσιν Ἀχαιοί.

Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς, καὶ γούνων, σῶν τε τοκήων,
μή με ἔα παρὰ νηυσὶ κύνας καταδάψαι Ἀχαιῶν·
ἀλλὰ σὺ μὲν χαλκόν τε ἅλις χρυσόν τε δέδεξο, 340
δῶρα, τά τοι δώσουσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με
Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ.
μή με, κύον, γούνων γουνάζεο, μηδὲ τοκήων. 345 [λεύς·
αἲ γάρ πως αὐτόν με μένος καὶ θυμὸς ἀνήῃ
ὠμὰ ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, οἷά μ' ἔοργας·
ὡς οὐκ ἔστ', ὅς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι·

336 ΑΓΙΚΩΣ 339 leg. μή μ' ἐάα. 340 ΤΕ ΓΑΛΙΣ
342 ΔΕ ΓΟΙΚΑΔ 344 ΥΠΟΔΡΑ ΓΙΔΩΝ
346 Vulg. ἀνείη. 347 ΟΙΑ Μ ΕΓΟΡΓΑΣ

impune aliquid fert. — 336. σὲ ἑλκήσουσ' ἀϊκῶς, indignis modis, foede dilaniabunt, diripient. Tum vſ. 337 ὀλιγοδρανέων, deficiens iam Hector, animam agens. — 342. ὄφρα με πυρὸς λελάχωσι, impertiant me iuſtis funebribus, tanquam λάχεσι, ſorte, munere.

343—363. Atrox Achillis et inhumanum reſponſum; tum Hector animam agens ominatur vltionem divinitus ipſi paratam, et exſpirat. Achilles enim et ipſe ad portas Scaeas erat occubiturus.

345. μή με (διὰ) γούνων γουνάζεο. — 346. 7. αἲ γάρ πως αὐτόν με. vtinam poſſem, natura non repugnante — εἴθε ὄρεξις ἐγγένηταί μοι. οἷα ἔοργας pro κατὰ τοῖα, οἷα. pro iis quae. — 348. ὡς οὐκ ἔστ' ὅς. adeo nemo prohibebit, quo minus cadauer tuum canibus lacerandum proiiciatur. Praeſtruitur ſic difficultas redimendi corporis Hectoris; quae tamen Il. Ω, effi-

Digitized by Google

οὐδ' εἴ κεν δεκάκις τε καὶ εἰκοσινήριτ' ἄποινα
στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες, ὑπόσχωνταί δὲ καὶ ἄλλα·
οὐδ' εἴ κεν σ' αὐτὸν χρυσῷ ἐρύσασθαι ἀνώγοι
Δαρδανίδης Πρίαμος· οὐδ' ὥς σέ γε πότνια μήτηρ
ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, ὃν τέκεν αὐτή,
ἀλλὰ κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατὰ πάντα δάσονται.

Τὸν δὲ καταθνήσκων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
ἦ σ' εὖ γιγνώσκων προτιόσσομαι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον
πείσειν· ἦ γὰρ σοί γε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός·
φράζεο νῦν, μή τοι τι θεῶν μήνιμα γένωμαι
ἤματι τῷ, ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,
ἐσθλὸν ἐόντ', ὀλέσωσιν ἐνὶ Σκαιῇσι πύλῃσιν.

Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε·
ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἄϊδόσδε βεβήκει,

349 ΔΕΚΑΚΙΣ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΙΝΗΡΙΤ 351 ΕΡΥΣΑΣΘΑΙ 357 Vulg. ἔνδοθι. 361 ΕΙΠΟΝΤΑ

citur. — 349. 350. οὐδ' εἴ κεν — στήσωσι. appendant, ad redimendum. εἰκοσινήριτ' ἄποινα. εἰκοσάκις ἐξισούμενα. ἀριστὰ, quia ea, quae ſunt aliis ἀντάξια, ἐρίζουσι πρὸς αὐτὰ, contendunt paritate. — 351. χρυσῷ ἐρύσασθαι ἀνώγοι, ſi roget, vt auri pari pondere appenſo corpus tuum ponderetur; ſi pari auri pondere appenſo redimere te voluerit.

356. ἦ σ' εὖ γιγνώσκων προτιόσσομαι. eſt hoc pro ſimplici, ὄσσομαι, animo video, ſentio, percipio. pro communi: εὖ γιγνώσκω σε καὶ ὄσσομαι, ὡσσόμην, ὅτι οὐ μέλλω πείσειν σε. — 358. Φράζεο νῦν, μή τοι τι. vide ne cauſſa noxae, ποινῆς, vltionis, tibi ſim diuinitus. Animae morientium ſunt μαντικαί. Etiam Patroclus vaticinabatur moriens Π, 851. v. Obſſ. Praemunita eſt fabulis ſeriorum materia de Achillis caede variis modis exornata. —

ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην.
τὸν καὶ τεθνειῶτα προσηύδα δῖος Ἀχιλλεύς·

Τέθναθι· κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι, ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.

Ἦ ῥα, καὶ ἐκ νεκροῖο ἐρύσσατο χάλκεον ἔγχος·
καὶ τό γ' ἄνευθεν ἔθηκ', ὁ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα
αἱματόεντ'· ἄλλοι δὲ περίδραμον υἷες Ἀχαιῶν,
εἶ καὶ θηήσαντο Φυὴν καὶ εἶδος ἀγητὸν
Ἕκτορος· οὐδ' ἄρα εἴ τις ἀνουτητί γε παρέστη.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·

Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ μαλακώτερος ἀμφαφάασθαι
Ἕκτωρ, ἢ ὅτε νῆας ἐνέπρησε πυρὶ κηλέῳ.

Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, καὶ οὐτήσασκε παραστάς.
τὸν δ' ἐπεὶ ἐξενάριξε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,

363 ΕΟΝ ΠΟΤΜΟΝ Vulg. ἀόροτῆτα. 367 ΕΚ ΝΕΚΡΟΙΟ ΕΡΤΣΣΑΤΟ 370 ΕΙΔΟΣ 371 ΟΤΔ ΑΡΑ ΕΟΙ 372 ΤΙΣ ΕΙΠΕΣΚΕ ΕΙΔΩΝ 375 ΤΙΣ ΕΙΠΕΣΚΕ

363. ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην. „quod corpus adhuc vigens, nondum maturum morti, linqueret.“ *Ern.* v. Obſſ. — 366. Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι ſcil. κῆρα, ad euentum adducere.

364—375. Increpat moribundum Hectorem et ſpoliat Achilles. Similia in Patroclo Π, 859 ſq. Praeluditur immanitati Achillis in ſoedando corpore.

369. ἄλλοι δὲ περίδραμον. Accurrunt Achiui, et inſultant corpori: quod ſummae immanitatis plus quam belluinae flagitium facile ſo tueatur ferorum hominum exemplo et more. At ſarcaſmus vſ. 373. 4. eſt ſimul cum foeditate tam ieiunus et illiberalis, vt vix aſſequi liceat, quomodo ille iis, qui Iliadem concinnarunt, tolerabilis videri potuerit.

376—405. Achilles pri-

Digitized by Google

στὰς ἐν Ἀχαιοῖσιν ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·

Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
ἐπειδὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν,
ὃς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν, ὅσ' οὐ σύμπαντες οἱ ἄλλοι
εἰδ' ἄγετ', ἀμφὶ πόλιν σὺν τεύχεσι πειρηθῶμεν,
ὄφρα κέ τι γνῶμεν Τρώων νόον, ὅντιν' ἔχουσιν·
ἢ καταλείψουσι πόλιν ἄκρην, τοῦδε πεσόντος,
ἠὲ μένειν μεμάασι, καὶ Ἕκτορος οὐκ ἔτ' ἐόντος.
ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
κεῖται παὲρ νήεσσι νέκυς ἄκλαυτος, ἄθαπτος,
Πάτροκλος· τοῦ δ' οὐκ ἐπιλήσομαι, ὄφρ' ἂν ἔγωγε
ζωοῖσι μετέω, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ.

377 ΕΝ ΑΧΑΙΟΙΣΙ ΕΠΕΑ 386 Vulg. ἄκλαυστος

mo Achiuis perſuadere vult, vt ad vrbem accedendo, quaſi muros adorituri, experiantur, an Troiani perterriti caede Hectoris omni ſpe abiecta, vrbem tradituri ſint; mox mente mutata, ex recordatione Patrocli, pompam triumphalem raptato Hectoris corpore in caſtra indicit. Prius illud ad laudem imperatoriam pertinuiſſe facile intelligas; alterum vt praeferret conſilium Achilles, ad poetae artem refertur; cum Ilium ab Achille non eſſet capiendum.

381. ἀμφὶ πόλιν πειρηθῶμεν absolute, hoc, *experiamur*, ὄφρα γνῶμεν (εἰ) ἢ καταλείψουσιν — ἠὲ μεμάασι. pro vulgari, experiamur, *an Troiani ſint vrbem relicturi*. adiectum σὺν τεύχεσιν, vt πειρᾶσθαι σὺν τεύχεσι iam vidimus Λ, 386. et σὺν ἔντεσι πειρηθῆναι Ε, 220. ἀμφὶ πόλιν breuiter; plena oratio eſſet: diſcurſu circa moenia facto.

385. ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα. Subit animum, quod Patroclus inſepultus iacet, quem non ante ſepelire ſe vello profeſſus erat, quam Hectorem caeſum adduxiſſet ad cadauer Σ, 333 ſq.

εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθοντ' εἰν Ἀΐδαο,
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ κεῖθι φίλου μεμνήσομ' ἑταίρου. 390
νῦν δ' ἄγ', ἀείδοντες Παιήονα, κοῦροι Ἀχαιῶν,
νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσι νεώμεθα, τόνδε δ' ἄγωμεν·
ἠράμεθα μέγα κῦδος· ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον,
ᾧ Τρῶες κατὰ ἄστυ, θεῷ ὡς, εὐχετόωντο.

390 Vulg. κἀκεῖθι. Bentl. 394 ΚΑΤΑ ΓΑΣΤΤ θεῷ Fur

389. 390. θανόντων καταλήθονται, sc. ii qui in inferis sunt, ipsi θανόντες. aliud subiectum haud video. Aut inferorum faciem prorsus diuersam ab aliis locis nunc constituit poeta, vt *vmbrae mortuorum obliuisci*, dici possint, qui vna cum iis in inferis versantur; cum quibus tamen antea vixerant. Aut substituendum est ἄν, κἄν, καίπερ, vt ponatur aliquid, quod per se fieri nequit. Plena autem oratio esse debet: εἴπερ δὲ θανόντες καταλήθονται ἄν θανόντων. Coniunctim vtique incedentes in Necyia Od. Λ, 465. 6. Achillem et Patroclum exhibuit auctor carminis. Restat tertia ratio, vt iungantur verba θανόντων, τῶν ἐν ἄδῃ ὄντων. εἰ πάντες (οἱ ἄλλοι πάντες) καταλήθονται τῶν θανόντων, εἰν Ἀΐδαο (ὄντων) *si omnes homines viuentes obliuiscuntur mortuos, ego tamen memor ero amici etiam mortui*, non modo nunc dum viuo, verum ne tum quidem, cum mortuus fuero.

391. Παιήονα nunc carmen quodcunque et h. l. victoris. v. Obss. — 392. ἐπινεώμεθα νηυσίν. εἰς νῆας ἐπανέλθωμεν. vt et Eustath. non enim de reditu in patriam dictum est; etsi νεώμεθα pro ἀπονεώμεθα recte diceretur, non tamen ἐπὶ sed σὺν νηυσὶ vel ἐν νηυσί. — 394. ᾧ — θεῷ ὡς, εὐχετόωντο dei loco habebant; proprie ei vt deo vota precesque facere solebant. Ita Διὶ εὐχετάσθαι Il. Z, 268. In simili forma propius ad gratias agendas vox spectabat, vt Λ, 760

Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα·
ἀμφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέτρηνε τένοντε
ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης, βοέους δ' ἐξῆπτεν ἱμάντας,
ἐκ δίφροιο δ' ἔδησε· κάρη δ' ἕλκεσθαι ἔασεν·
ἐς δ' ὄχεα στὰς, ἀνά τε κλυτὰ τεύχε' ἀείρας,
μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην·
τοῦ δ' ἦν ἑλκομένοιο κονίσαλος· ἀμφὶ δὲ χαῖται
κυάνεαι πίτναντο, κάρη δ' ἄπαν ἐν κονίῃσι
κεῖτο, πάρος χαρίεν· τότε δὲ Ζεὺς δυσμενέεσσι
δῶκεν ἀεικίσασθαι ἑῇ ἐν πατρίδι γαίῃ.
ὣς τοῦ μὲν κεκόνιτο κάρη ἅπαν. ἡ δέ νυ μήτηρ
τίλλε κόμην, ἀπὸ δὲ λιπαρὴν ἔρριψε καλύπτρην
τηλόσε· κώκυσεν δὲ μάλα μέγα, παῖδ' ἐσιδοῦσα.
ὤμωξεν δ' ἐλεεινὰ πατὴρ φίλος, ἀμφὶ δὲ λαοὶ
κωκυτῷ τ' εἴχοντο καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστυ·

395 ΑΓΕΙΚΕΑ 400 Vulg. ἄχοντε. ΑΓΕΚΟΝΤΕ
404 ΑΓΕΙΚΙΣΣΑΣΘΑΙ ϜΕΓΗΙ 407 Bentl. malit παῖδα ϝιδουσα sed v. Exc. de Digammo. 409 ΚΑΤΑ ΓΑΣΤΤ

πάντες δ' εὐχετόωντο θεῶν Διΐ, Νέστορι δ' ἀνδρῶν. vbi cf. Not. Similiter dictum est ab Vlysse ad Nausicaam Od. Θ, 467. et a Telemacho ad Helenam O, 181. Inf. 434 Hectorem ciues *vt deum excipiebant*. Notio gloriandi ab his aliena est.

395. μήδετο ἔργα (εἰς) Ἕκτορα. — 397. ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης. quod nos: in tendine inter talum et calcem. — 399. τεύχεα, spolia. — 402. χαῖται πίτναντο solutae dispergebantur. v. Obss.

405—429. Sequuntur lamenta Troianorum super Hectoris fato; primo Priami, quem vix retinent, quo minus ad supplicandum Achilli vrbe exeat.

τῷ δὲ μάλιστ' ἄρ' ἔην ἐναλίγκιον, ὡς εἰ ἅπαντα
Ἴλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης.
λαοὶ μέν ῥα γέροντα μόγις ἔχον ἀσχαλόωντα,
ἐξελθεῖν μεμαῶτα πυλάων Δαρδανιάων·
πάντας δὲ λιτάνευε, κυλινδόμενος κατὰ κόπρον,
ἐξονομακλήδην ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον·
Σχέσθε, φίλοι, καί μ' οἷον ἐάσατε, κηδόμενόν περ,
ἐξελθόντα πόληος, ἰκέσθ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
λίσσωμ' ἀνέρα τοῦτον ἀτάσθαλον, ὀβριμοεργόν,
ἤν πως ἡλικίην αἰδέσσεται, ἠδ' ἐλεήσῃ
γῆρας. καὶ δέ νυ τῷδε πατὴρ τοιόσδε τέτυκται
Πηλεύς, ὅς μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε, πῆμα γενέσθαι
Τρωσί· μάλιστα δ' ἐμοὶ περὶ πάντων ἄλγεα θῆκε.
τόσσους γάρ μοι παῖδας ἀπέκτανε τηλεθάοντας.
τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
ὡς ἑνός, οὗ μ' ἄχος ὀξὺ κατοίσεται Ἄϊδος εἴσω,
Ἕκτορος. ὡς ὄφελε θανέειν ἐν χερσὶν ἐμῇσι.
τῷ κε κορεσσάμεθα κλαίοντέ τε, μυρομένω τε,
μήτηρ θ', ἥ μιν ἔτικτε δυσάμμορος, ἠδ' ἐγὼ αὐτός.

411 ΓΙΛΙΟΣ 412 Vulg. μόλις 415 ΑΝΔΡΑ ΓΕΚΑΣΤΟΝ 416 Vulg. κηδόμενοί περ. 418 ΟΒΡΙΜΟΓΕΡΓΟΝ vulg. λίσσομαι ἀνίρα 422 Vulg. ἄλγε' ἔθηκε.

410. τῷ δὲ μάλιστ' ἄρ' ἔην. quod plene foret τὸ δὲ χρῆμα ἦν ἐναλίγκιον τῷ χρήματι, ὡςεὶ — luctus erat non aliter ac si Troia capta igni deleretur. — 411. Ἴλιος ὀφρυόεσσα, ἐν ὀφρύϊ τῆς Ἴδης, prominente colle, sita. κατ' ἄκρης, a capite, Latini, funditus v. ad N, 772. — 414. κατὰ κόπρον, simpl. κατὰ κόπον. — 416. σχέσθε, φίλοι, continete vos; eoque: sinite me. — 426. ὡς ὄφελε. quantopere ille debebat! pro, vtinam

Ὣς ἔφατο κλαίων· ἐπὶ δὲ στενάχοντο πολῖται·
Τρωῇσι δ' Ἑκάβη ἀδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο·
Τέκνον, ἐγὼ δειλὴ τί νυ βείομαι, αἰνὰ παθοῦσα,
σεῦ ἀποτεθνειῶτος; ὅ μοι νύκτας τε καὶ ἦμαρ
εὐχωλὴ κατὰ ἄστυ πελέσκεο, πᾶσί τ' ὄνειαρ
Τρωσί τε καὶ Τρωῇσι κατὰ πτόλιν, οἵ σε, θεὸν ὣς,
δειδέχατ'· ἦ γάρ καί σφι μάλα μέγα κῦδος ἔησθα,
ζωὸς ἐών· νῦν αὖ θανάτοιο καὶ μοῖρα κιχάνει.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἄλοχος δ' οὔπω τι πέπυστο
Ἕκτορος· οὐ γάρ οἵ τις ἐτήτυμος ἄγγελος ἐλθὼν
ἤγγειλ', ὅττι ῥά οἱ πόσις ἔκτοθι μίμνε πυλάων·
ἀλλ' ἤγ' ἰστὸν ὕφαινε, μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,

433 ΚΑΤΑ ΓΑΣΤΤ 434 θεον Fως Bentl. 438 ΟΥ ΓΑΡ ΓΟΙ 439 ΡΑ ΙΟΙ

430—436. Iam lamenta Hectoris matris, excipiunt.

431. τί νυ βείομαι· quorsum, πρὸς τί viuo. v. Obss. — 433. ὅ μοι (ὅς μοι) εὐχωλὴ πελέσκεο, h. e. καύχησις, vt iam B, 160 et al. de quo Hecuba gloriari poterat; at ciuibus ille erat ὄνειαρ, ὄφελος. h. erat ὠφέλιμος. — 435. οἵ σε, θεὸν ὣς, δειδέχατο, δεδειγμένοι ἦσαν, proprie, redeuntem ex pugna. v. Obss. — 436. κιχάνει, non nunc, assequitur, sed, assequutus, tenet, occupat, te oppressit.

437 ad f. Andromachae aduentus ad muros; vbi illa prospicit Hectoris corpus raptatum. Sederat illa in thalamo, omnium rerum ignara, bona materfamilias, mariti reditum expectans — 447. Mox audit e longinquo eiulatus; conterrita exilit, Hectoris recordatio animum percutit, ad muros properat — 461. vbi videt caesum et tractum bigis, deliquium patitur — 472. aegre refecta in lamenta erumpit — 476. Locus inter felicissimas carminis partes, dulcissimi affe-

Digitized by Google

δίπλακα πορφυρέην, ἐν δὲ θρόνα ποικίλ' ἔπασσε.
κέκλετο δ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοις κατὰ δῶμα,
ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα πέλοιτο
Ἕκτορι θερμὰ λοετρὰ μάχης ἐκ νοστήσαντι·
νηπίη, οὐδ' ἐνόησεν, ὃ μιν μάλα τῆλε λοετρῶν 445
χερσὶν Ἀχιλλῆος δάμασε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
κωκυτοῦ δ' ἤκουσε καὶ οἰμωγῆς ἀπὸ πύργου,
τῆς δ' ἐλελίχθη γυῖα, χαμαὶ δέ οἱ ἔκπεσε κερκὶς·
ἡ δ' αὖτις δμωῇσιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα·

Δεῦτε, δύω μοι ἕπεσθον, ἴδωμ', ὅτιν' ἔργα τέτυκται·
αἰδοίης ἑκυρῆς ὀπὸς ἔκλυον, ἐν δέ μοι αὐτῇ 451
στήθεσι πάλλεται ἦτορ ἀνὰ στόμα, νέρθε δὲ γοῦνα
πήγνυται· ἐγγὺς δή τι κακὸν Πριάμοιο τέκεσσιν.
αἲ γὰρ ἀπ' οὔατος εἴη ἐμεῦ ἔπος. ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
δείδω, μὴ δή μοι θρασὺν Ἕκτορα δῖος Ἀχιλλεὺς, 455
μοῦνον ἀποτμήξας πόλιος, πεδίονδε δίηται·
καὶ δή μιν καταπαύσῃ ἀγηνορίης ἀλεγεινῆς,

441 Vulg. δίπλακα μαρμαρέην. 448 ΔΕ ΓΟΙ 450 ΗΕΠΕΣΘΟΝ ΓΙΔΩΜ ΗΟΤΙΝ ΓΕΡΓΑ. v. Obss. 451 ΓΕΚΤΡΗΣ 454 ΓΕΠΟΣ

ctus et grauissimi; etsi emblematibus alienis foedatus.

441. δίπλακα fuisse videri vestem duplicem, διπλοΐδα, quae duplicata corpori iniiceretur; itaque pannum amplum, largum; iam dictum est ad Γ, 126. πορφυρέην, seu vere purpureo colore, seu fulgidam, candentem, μαρμαρέην. Intexebat illa θρόνα, ἄνθη ποικίλα, variis coloribus (Ranken.) — 448. ἐλελίχθη γυῖα tremore quassata sunt; et excidit manu κερκὶς, radius: certum instrumentum, diuersae formae a nostris, quo stamina discriminabantur, vt diremto stamine inseri posset trama.

457. ἀγηνορίη debet esse

ἦ μιν ἔχεσκ᾽· ἐπεὶ οὔποτ᾽ ἐνὶ πληθύι μένεν ἀνδρῶν,
ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων.
Ὡς Φαμένη, μεγάροιο διέσσυτο, μαινάδι ἴση,
παλλομένη κραδίην· ἅμα δ᾽ ἀμφίπολοι κίον αὐτῇ.
αὐτὰρ, ἐπεὶ πύργον τε καὶ ἀνδρῶν ἵξεν ὅμιλον,
ἔστη παπτήνασ᾽ ἐπὶ τείχεϊ· τὸν δ᾽ ἐνόησεν
ἑλκόμενον πρόσθεν πόλιος, ταχέες δέ μιν ἵπποι
ἕλκον ἀκηδέστως κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
τὴν δὲ κατ᾽ ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψεν·
ἤριπε δ᾽ ἐξοπίσω, ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσε,
τῆλε δ᾽ ἀπὸ κρατὸς χέε δέσματα σιγαλόεντα,
ἄμπυκα, κεκρύφαλόν τ᾽, ἠδὲ πλεκτὴν ἀναδέσμην,
κρήδεμνόν θ᾽, ὅ ῥά οἱ δῶκε χρυσέη Ἀφροδίτη

459 ΤΟ FON 460 ΜΑΙΝΑΔΙ ΓΙΣΗ 469 Vulg. κεκρύφαλόν τε ἰδὲ 470 PA FOI

quod vſ. 459 μένος, audacia, eaque ἀλεγεινὴ, exitioſa, quod illa Z, 407 efferebat: φθίσει σε τὸ σὸν μένος. — 459. (κατὰ) τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων. nemine inferior virtute.

465. ἀκηδέστως, ad verbum: ita vt ipſe priuatus eſſet honore iuſtorum, ἀκήδεστος. aut ita, vt nemo eius vindicandi curam haberet. ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι erant ſup. Z, 60. Ad 468. 9. v. Obſſ. Generalis vox δέσματα mox per ſingula capitis ornamenta declaratur, quae ſigillatim quomodo conſtituerent, nec grammatici antiquiores habuerunt; probabiliter erat ἄμπυξ, faſcia, qua coma in fronte religatur in verticem, et cum ea ἀναδέσμη, funiculus ad colligendam comam circa tempora; κρήδεμνον autem latius aliquod textum in faſciam collectum, quod ſolutum et explicitum velare caput poterat. — 470. Suaue eſt ſeu poetae inuentum, ſeu aliunde acceptum, quod ornatus Andromaches a munere nu-

ἤματι τῷ, ὅτε μιν κορυθαίολος ἠγάγεθ' Ἕκτωρ
ἐκ δόμου Ἠετίωνος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα.
ἀμφὶ δέ μιν γαλόῳ τε καὶ εἰνατέρες ἄλις ἔσταν,
αἳ ἑ μετὰ σφίσιν εἶχον ἀτυζομένην ἀπολέσθαι.
ἡ δ' ἐπεὶ οὖν ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
ἀμβλήδην γοόωσα, μετὰ Τρωῇσιν ἔειπεν·

Ἕκτορ, ἐγὼ δύστηνος. ἰῇ ἄρα γεινόμεθ' αἴσῃ
ἀμφότεροι, σὺ μὲν ἐν Τροίῃ Πριάμου κατὰ δῶμα,
αὐτὰρ ἐγὼ Θήβῃσιν ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσσῃ,
ἐν δόμῳ Ἠετίωνος, ὅ με τρέφε τυτθὸν ἐοῦσαν,
δύσμορος αἰνόμορον. ὡς μὴ ὤφελλε τεκέσθαι.
νῦν δὲ σὺ μὲν Ἄϊδαο δόμους, ὑπὸ κεύθεσι γαίης,
ἔρχεαι, αὐτὰρ ἐμὲ στυγερῷ ἐνὶ πένθεϊ λείπεις
χήρην ἐν μεγάροισι. πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὖτως,
ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε δυσάμμοροι, οὔτε σὺ τούτῳ
ἔσσεαι, Ἕκτορ, ὄνειαρ, ἐπεὶ θάνες, οὔτε σοι οὗτος.
ἤνπερ γὰρ πόλεμόν γε φύγῃ πολύδακρυν Ἀχαιῶν,
αἰεί τοι τούτῳ γε πόνος καὶ κήδε' ὀπίσσω

472 ΜΥΡΙΑ ΕΕΔΝΑ 473 ΕΑΛΙΣ 474 ΙΑΙ ΕΕ
476 ΕΕΕΙΠΕ 480 Vulg. ὅ μ' ἔτρεφε

ptiali Veneris repetitur. Talia dona nuptialia, vt vel ex Catullo et Statio liquet, in nuptiis Thetidis et Harmoniae celebrata ſunt a poetis. — 473. ἄλις ἔσταν confertim. — 474. ἀτυζομένην. perculſam, mente alienatam, ita vt exanima ἀπολέσθαι videretur.

476. ἀμβλήδην alte petitis ſuſpiriis, puto. v. Obſſ. — 479. De Thebe hac v. A, 366 et Z, 397. et ad ea loca notata. Debuit in ea regione ſeu collis nemoroſus ſeu tractus eſſe ἡ Πλάκος dictus; etſi Strabonis aetate nomen ignotum erat: XIII, p. 912 extr.

Digitized by Google

ἔσσοντ᾽· ἄλλοι γάρ οἱ ἀπουρίσσουσιν ἀρούρας.
ἦμαρ δ᾽ ὀρφανικὸν παναφήλικα παῖδα τίθησι·
πάντα δ᾽ ὑπεμμήμυκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί.
δευόμενος δέ τ᾽ ἄνεισι πάϊς ἐς πατρὸς ἑταίρους,
ἄλλον μὲν χλαίνης ἐρύων, ἄλλον δὲ χιτῶνος·
τῶν δ᾽ ἐλεησάντων κοτύλην τις τυτθὸν ἐπέσχε,
χείλεα μέν τε δίηνε, γύπερῴην δ᾽ οὐκ ἐδίηνε.
τὸν δὲ καὶ ἀμφιθαλὴς ἐκ δαιτύος ἐστυφέλιξε,
χερσὶν πεπληγὼς, καὶ ὀνειδείοισιν ἐνίσσων,
ἔρρ᾽ οὕτως· οὐ σός γε πατὴρ μεταδαίνυται ἡμῖν.
δακρυόεις δέ τ᾽ ἄνεισι πάϊς ἐς μητέρα χήρην·
Ἀστυάναξ, ὃς πρὶν μὲν ἑοῦ ἐπὶ γούνασι πατρὸς
μυελὸν οἷον ἔδεσκε, καὶ οἰῶν πίονα δημόν·
αὐτὰρ ὅθ᾽ ὕπνος ἔλοι, παύσαιτό τε νηπιαχεύων,

489 ΓΑΡ ΕΟΙ 493 ΕΕΡΤΩΝ 495 Vulg. μέν τ᾽ ἐδίην᾽ 498 ΕΕΡΡ 500 ΑΣΤΤΕΑΝΑΞ — ΗΕΕΟΤ

489. ἀπουρίσσουσιν ἀρούρας. ἀφαιρήσονται. v. Obſſ. — 490. Ad generales ſententias delabitur Andromache. Conditio pupilli reddit puerum deſertum ab omnibus aequalibus. — 491. ὑπεμμήμυκε pro ὑπεμήμυκε, deiecto, ſubmiſſo, eſt vultu, non attollens oculos, prae metu aut pudore. ab ἠμύω. ὑπημύω. v. Obſſ. — 492. Ille omnium rerum indigus adit patris amicos, vnum poſt alterum, mendicando, eosque a precibus ſuis auerſos veſte arrepta vellicat, — 494. κοτύλην. vix tandem aliquis ex paternis amicis miſerabundus ſitienti porrigit paruum calicem, nec ad ſitim reſtinguendam quod ſatis ſit. — 496. ἀμφιθαλὴς *patrimus et matrimus*. v. Obſſ.

499. 500. redit ad matrem ſuam puer. Et hic eſt ille Aſtyanax! qui — 502. νηπιαχεύων puerorum more ludens, παίζων νηπίᾳ-

εὕδεσκ' ἐν λέκτροισιν, ἐν ἀγκαλίδεσσι τιθήνης,
εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ, θαλέων ἐμπλησάμενος κῆρ·
νῦν δ' ἂν πολλὰ πάθῃσι, φίλου ἀπὸ πατρὸς ἀμαρτών,
Ἀστυάναξ, ὃν Τρῶες ἐπίκλησιν καλέουσιν·
οἷος γάρ σφιν ἔρυσο πύλας καὶ τείχεα μακρά.
νῦν δέ σε μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι, νόσφι τοκήων,
αἰόλαι εὐλαὶ ἔδονται, ἐπεί κε κύνες κορέσωνται,
γυμνόν. ἀτάρ τοι εἵματ' ἐνὶ μεγάροισι κέονται,
λεπτά τε καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν.
ἀλλ' ἤτοι τάδε πάντα καταφλέξω πυρὶ κηλέῳ,
οὐδέν σοί γ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ ἐγκείσεαι αὐτοῖς,
ἀλλὰ πρὸς Τρώων καὶ Τρωϊάδων κλέος εἶναι.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.

506 ΑΣΤΥΑΝΑΞ 510 ΕΙΜΑΤ

χος ὤν. — 504. θαλέων *satiatus opimis cibis.* v. Obſſ. Mox 505. πατρὸς ἀφαμαρτών, *orbatus.* — 509. αἰόλαι εὐλαὶ *mobiles vermes, lubrici.* — 513. comburam *veſtes, non quidem ſic, vt tuo cum corpore comburantur;* — 514. ἀλλὰ πρὸς Τρώων — *ſed vt ſint tibi honori in conſpectu Trojanorum.* v. Obſſ.

VRE FATALIS CAPITALIS

CONSIDERATIONES SUPER

ANTICHRISTUM.

Ecce, Ego venio velociter, & merces mea mecum est, reddere unicuique secundum opera sua. Apocal. 22.

rit, vtriusque cinerem eadem vrna condant — 110. Die orto Merione, cui negotium hoc datum erat, vrgente operam, ligna caeduntur — 127. Iis allatis et apportato Patrocli corpore in pompa Myrmidonum funebri — 139, Achilles comam Spercheo fluuio patrio post reditum in patriam ex voto consecratam, abscissam Patroclo in manus reponit tanquam amoris sui pignus — 152. Vulgo dimisso sub vesperam rogus extruitur; multae caeduntur victimae, et in rogum coniiciuntur, cum his caesi XII captiui e Troianis — 182. Hectoris vero corpus canibus laniandum seruat, quod tamen intactum praestant Venus et Apollo — 191. Votis ab Achille factis venti tandem ingruunt, vt rogus igne consumatur, Achille interea libante et lamentante — 225. Die orto conduntur ossa Patrocli tumulo facto — 257.

Inde Achilles ludos funebres instituit, propositis praemiis. Habentur certamina, primum cursus curulis — 652. tum pugilatus cestu — 699 luctae — 739 cursus gymnici — 797 pugnae cum hasta — 825 disci — 849 sagittandi — 883 iaculandi ad f.

Deorum interuentus nullus est, nisi in corpore Hectoris seruando Veneris et Apollinis cura vs. 184 — 191. tum Borea et Zephyro ab Iride arcessitis, vt ignem rogo immittant: 192 — 218. rogo consumto illi domum redeunt 226 — 230.

Digitized by Google

Ὣς οἱ μὲν στενάχοντο κατὰ πτόλιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο,
οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὴν ἐπὶ νῆα ἕκαστος·
Μυρμιδόνας δ' οὐκ εἴα ἀποσκίδνασθαι Ἀχιλλεύς,
ἀλλ' ὅγε οἷς ἑτάροισι φιλοπτολέμοισι μετηύδα·

Μυρμιδόνες ταχύπωλοι, ἐμοὶ ἑρίηρες ἑταῖροι,
μὴ δήπω ὑπ' ὄχεσφι λυώμεθα μώνυχας ἵππους,
ἀλλ', αὐτοῖς ἵπποισι καὶ ἅρμασιν ἆσσον ἰόντες,
Πάτροκλον κλαίωμεν· ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
αὐτὰρ, ἐπεί κ' ὀλοοῖο τεταρπώμεσθα γόοιο,
ἵππους λυσάμενοι δορπήσομεν ἐνθάδε πάντες.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ὤμωξαν ἀολλέες· ἦρχε δ' Ἀχιλ-
οἱδὲ τρὶς περὶ νεκρὸν ἐΰτριχας ἤλασαν ἵππους [λεύς.
μυρόμενοι, μετὰ δέ σφι Θέτις γόου ἵμερον ὦρσε.
δεύοντο ψάμαθοι, δεύοντο δὲ τεύχεα φωτῶν

3 ΕΣΚΙΔΝΑΝΤΟ ΓΕΓΗΝ ΕΠΙ ΝΗΑ ΓΕΚΑΣΤΟΣ 5 ΗΟΓΕ ΓΟΙΣ 10 ΟΛΟΓΟΙΟ

1—26. Reditu in caſtra facto Myrmidones, antequam equos ſoluant, et cibo ſumto ſe recreent, lamenta curſu circa corpus Patrocli ter facto inſtaurare iubet Achilles; corpus Hectoris ad feretrum proſtratum abiicit. Adornata autem haec ſunt eo conſilio, vt honos funebris Patroclo habitus, Hectoris corpore inſepulto proiecto, comparatione tacite facta, tanto magis illuſtretur.

14. μετὰ δέ σφι Θέτις γόου ἵμερον ὦρσε, putes ipſam interfuiſſe et ſuo luctu aliorum luctum excitaſſe, vt alibi fit: inf. 108. 153. v. Obſſ.

15. Dicas, nimis γοργῶς haec narrata eſſe, ipſam arenam lacrimis eſſe humectatam. Verum in luctu exprimendo priſca aetas ſibi

δάκρυσι· τοῖον γὰρ πόθεον μήστωρα Φόβοιο.
τοῖσι δὲ Πηλείδης ἀδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσιν ἑταίρου·
Χαῖρέ μοι, ὦ Πάτροκλε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.
πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω, τὰ πάροιθεν ὑπέστην,
Ἕκτορα δεῦρ' ἐρύσας δώσειν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι·
δώδεκα δὲ προπάροιθε πυρῆς ἀποδειροτομήσειν
Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, σέθεν κταμένοιο χολωθείς.
Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα,
πρηνέα παὶρ λεχέεσσι Μενοιτιάδαο τανύσσας
ἐν κονίῃσ'. οἱ δ' ἔντε' ἀφωπλίζοντο ἕκαστος
χάλκεα, μαρμαίροντα· λύον δ' ὑψηχέας ἵππους.
καδ δ' ἵζον παρὰ νηὶ ποδώκεος Αἰακίδαο
μυρίοι· αὐτὰρ ὁ τοῖσι τάφον μενοεικέα δαίνυ.
πολλοὶ μὲν βόες ἀργοὶ ὀρέχθεον ἀμφὶ σιδήρῳ,
σφαζόμενοι, πολλοὶ δ' οἶες καὶ μηκάδες αἶγες·
πολλοὶ δ' ἀργιόδοντες ὗες, θαλέθοντες ἀλοιφῇ,
εὑόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἡφαίστοιο·

21 ΔΕΤΡ' ΓΕΙΡΤΣΑΣ. v. Obſſ. 24 ΔΙΟΝ ΑΓΕΙΚΕΑ ΜΗΔΕΤΟ ΓΕΡΓΑ. 26 ΕΦΟΠΛΙΖΟΝΤΟ ΓΕΚΑΣΤΟΣ. 29 ΜΕΝΟΓΕΙΚΕΑ 31 ΟΓΙΕΣ

mirum in modum indulget; v. Obſſ. — 16. τοῖον γὰρ, h. é. praeſtantiſſimus enim erat heros, cuius mortem lugebant. v. Obſſ.

20. τὰ πάροιθεν ὑπέστην Σ, 335 ſq. effectum habent inf. 175. — 21. κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι ὠμῶς. dilaniandum a canibus. — 24. ἐμήδετο, ἐμηχανήσατο ἀεικές τι.

27—34. Myrmidones Achilles epulis factis recreat ex acie. Epulae hae loco τάφου, epularum funebrium ab Achille parantur.

30. βόες ὀρέχθεον de gemitu ſeu mugitu caeſorum

πάντη δ' ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρυτον ἔρρεεν αἷμα.
αὐτὰρ τόν γε ἄνακτα ποδώκεα Πηλείωνα
εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον Βασιλῆες Ἀχαιῶν,
σπουδῇ παρπεπιθόντες, ἑταίρου χωόμενον κῆρ.
οἱ δ', ὅτε δὴ κλισίην Ἀγαμέμνονος ἵξον ἰόντες,
αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσαν,
ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν· εἰ πεπίθοιεν
Πηλείδην, λούσασθαι ἀπὸ βρότον αἱματόεντα.
αὐτὰρ ὅγ' ἠρνεῖτο στερεῶς, ἐπὶ δ' ὅρκον ὄμοσσεν·

Οὐ μὰ Ζῆν', ὅστις τε θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
οὐ θέμις ἐστὶ λοετρὰ καρήατος ἄσσον ἰκέσθαι,
πρίν γ' ἐνὶ Πάτροκλον θέμεναι πυρί, σῆμά τε χεῦαι,
κείρασθαί τε κόμην· ἐπεὶ οὔ μ' ἔτι δεύτερον ὧδε
ἵξετ' ἄχος κραδίην, ὄφρα ζωοῖσι μετείω.
ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν στυγερῇ πειθώμεθα δαιτί·
ἠῶθεν δ' ὄτρυνον, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,

35 ΤΟΝ ΓΕ ΓΑΝΑΚΤΑ 39 Vulg. κέλευσεν 45 Vulg. χεῦσαι 48 Vulg. μὲν νῦν 49 ΟΤΡΤΝΟΝ ΓΑΝΑΞ v. Obſſ.

v. Obſſ. — 34. κοτυλήρυτον magna copia, ac ſi vaſe effuſum eſſet. v. Obſſ.

35—56. Ad Agamemnonem deductus Achilles corpus quidem lauare et curare, antequam iuſta Patroclo perſoluta fuerint, recuſat, epulis paratis tamen aut ipſe omnino non intereſt, aut cibum ſaltem haud deguſtat. Nam ipſe videri debet nec corpus curaſſe nec lauaſſe ſe et vnxiſſe, ante iuſta Patroclo perſoluta.

44. λοετρὰ καρήατος ἄσσον ἰκέσθαι, h. e. ἅπτεσθαι, antiquo ſermone, pro λούεσθαι. admoueri aquam ei. — 48. στυγερῇ πειθώμεθα δαιτί, inuiſas celebremus epulas etſi inuiti. v. Obſſ. ſe ipſum annumerat, etſi

ὕλην τ' ἀξέμεναι, παρά τε σχεῖν, ὡς ἐπιεικὲς
νεκρὸν ἔχοντα νέεσθαι ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα·
ὄφρ' ἤτοι τοῦτον μὲν ἐπιφλέγῃ ἀκάματον πῦρ
θᾶσσον ἀπ' ὀφθαλμῶν, λαοὶ δ' ἐπὶ ἔργα τράπωνται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίἐσσυμένως δ' ἄρα δόρπον ἐφοπλίσσαντες ἕκαστοι [θοντο.
δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐίσης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν κλισίηνδε ἕκαστος.
Πηλείδης δ' ἐπὶ θινὶ πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
κεῖτο βαρυστενάχων, πολέσι μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
ἐν καθαρῷ, ὅθι κύματ' ἐπ' ἠιόνας κλύζεσκον·
εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε, λύων μελεδήματα θυμοῦ,
νήδυμος ἀμφιχυθείς· μάλα γὰρ κάμε φαίδιμα γυῖα,
Ἕκτορ' ἐπαίσσων προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν.

50 ΕΠΙΓΕΙΚΕΣ 53 ΕΠΙ ΓΕΡΓΑ 55 ΕΦΟΠΛΙΣΣΑΝΤΕΣ ΓΕΚΑΣΤΟΙ v. Obſſ. 56 ΕΓΙΣΗΣ 58 ΚΛΙΣΙΗΝΔΕ ΓΕΚΑΣΤΟΣ 61 Vulg. ἠῖόνος. 64 ΠΡΟΤΙ ΓΙΛΙΟΝ

ipſe expers cibi manet; pro πείθησθε. — 50. ὡς ἐπιεικὲς — Iungo ſic: ὡς ἐπιεικές ἐστι, νεκρὸν ἔχοντα (ſcil. αὐτὰ) νέεσθαι. vt conſentaneum eſt, mortuum iis inſtructum ad inferos discedere. pro vulgari παρασχεῖν ταῦτα, ἃ ἔχοντα —

57—93. Epulis factis alii ad quietem ſe componunt, Achilles ſero capto ſomno Patrocli videt vmbram adſiantem auditque monentem, vt iuſtis quam primum factis aditum ſibi ad Haden procuret, tum vt, vbi ipſe obierit, oſſa vtriusque eadem vrna componi curet.

61. ἐν καθαρῷ, ſimpl. de loco hominum frequentia vacuo, ſolitario, accipio. v. Obſſ. — 62. εὖτε, Achilles ἐπὶ θαλάσσης κεῖτο — εὖ-

ἦλθε δ' ἔπι ψυχὴ Πατροκλῆος δειλοῖο,
πάντ' αὐτῷ, μέγεθός τε καὶ ὄμματα κάλ', εἰκυῖα,
καὶ φωνήν, καὶ τοῖα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο·
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Εὕδεις, αὐτὰρ ἐμεῖο λελασμένος ἔπλευ, Ἀχιλλεῦ;
οὐ μέν μευ ζώοντος ἀκήδεις, ἀλλὰ θανόντος.
θάπτε με ὅττι τάχιστα, πύλας Ἀΐδαο περήσω.
τῆλέ με εἴργουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων,
οὐδέ μέ πως μίσγεσθαι ὑπὲρ ποταμοῖο ἐῶσιν·
ἀλλ' αὖτως ἀλάλημαι ἀν' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.
καί μοι δὸς τὴν χεῖρ', ὀλοφύρομαι· οὐ γὰρ ἔτ' αὖτις
νίσσομαι ἐξ Ἀΐδαο, ἐπήν με πυρὸς λελάχητε.
οὐ μὲν γὰρ ζωοί γε φίλων ἀπάνευθεν ἑταίρων
βουλὰς ἑζόμενοι βουλεύσομεν· ἀλλ' ἐμὲ μὲν Κὴρ

66 ΚΑΛ ΓΕΙΚΤΙΑ v. Obſſ. 67 ΧΡΟΙ ΓΕΙΜΑΤΑ ΓΕΣΤΟ 68 ΕΓΕΙΠΕ 71 ΑΓΙΔΑΟ 72 ΜΕ ΓΕΙΡΓΟΤΣΙ vel ΤΗΛΕ Μ ΕΓΕΡΓΟΤΣΙ — ΓΕΙΔΩΛΑ 74 ΑΓΙΔΟΣ 76 ΑΓΙΔΑΟ

τε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε. iacebat, ingemiſcendo, *cum* ſomnus eum oppreſſit. Vſſ. 66. 67. 68. notabiles de ſpecie per ſomnum oblata.

69. λελασμένος ἔπλευ. πέλη, vt εὕδεις. — 71. Locus, vnde vetuſta opinio illuſtratur, aditum ad loca infera non dari animae inſepulto corpore. Nondum *portam Orci* intrauit: (πύλας Ἀΐδαο περήσω ait) in animarum coetum trans amnem (Oceanum) (h. amne traiecto) nondum admittitur; 72. 73. Verſatur tamen vmbra ἀνὰ δῶμα Ἄϊδος· cuius iam cis amnem fines eſſe debent; adeoque latius dictum eſſe debet, quam vſ. 71 πύλαι Ἀΐδαο. — 73. μίσγεσθαι ſc. αὐτοῖς ὑπὲρ ποταμοῖο, Oceano. — 75. καί μοι δὸς τὴν χεῖρα, ὀλοφύρομαι. da mihi manum, rogo cum fletu. — 77. ad miſerationem mouendam ap.

ἀμφέχανε στυγερὴ, ἥπερ λάχε γεινόμενόν περ·
καὶ δέ σοι αὐτῷ μοῖρα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
τείχει ὕπο Τρώων εὐηγενέων ἀπολέσθαι.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω καὶ ἐφήσομαι, αἴκε πίθηαι·
μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὀστέ', Ἀχιλλεῦ.
ἀλλ', ὁμοῦ ὡς ἐτράφημεν ἐν ὑμετέρῃσι δόμοισιν,
εὖτέ με τυτθὸν ἐόντα Μενοίτιος ἐξ Ὀπόεντος
ἤγαγεν ὑμέτερόνδ', ἀνδροκτασίης ὑπὸ λυγρῆς,
ἤματι τῷ, ὅτε παῖδα κατέκτανον Ἀμφιδάμαντος,
νήπιος, οὐκ ἐθέλων, ἀμφ' ἀστραγάλοισι χολωθείς·
ἔνθα με, δεξάμενος ἐν δώμασιν, ἱππότα Πηλεὺς
ἔτραφέ τ' ἐνδυκέως, καὶ σὸν θεράποντ' ὀνόμηνεν·
ὣς δὲ καὶ ὀστέα νῶϊν ὁμὴ σορὸς ἀμφικαλύπτοι,
χρύσεος ἀμφιφορεύς, τόν τοι πόρε πότνια μήτηρ.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·

80 ΕΠΙΓΕΙΚΕΛ 90 Vulg. ἔτρεφέ τ'

ti verſus: non amplius vna erimus. — 79. ἐμὲ μὲν Κὴρ ἀμφέχανε, ἀμφιχαίνει, εἰς ἐμὲ, inhiat in me. Fatum, Mors fatalis, Parca, quae me aſſignatum ſibi accepit naſcentem, in me involauit tanquam praedam. Nam ἀμφιχαίνει vt deuoret praedam fera vel ales.

80. καὶ δέ σοι αὐτῷ μοῖρα. De hac praedictione v. ad Σ, 9. — 83. μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι. quod factum eſſe docemur Od. Ω, 74 ſq. — 84. ἀλλ' ὁμοῦ ὡς ἐτράφημεν — apodoſis 91 ὣς δὲ καὶ ὀστέα — 85. εὖτε με cf. ſup. ad Λ, 764. vbi Menoetium in Pelei domo degentem vidimus vſ. 770.

92. ἀμφιφορεὺς — de eo v. Od. Ω, 74. Poſt σορὸς, capulus, arca, memorari putandum vas, vrna, qua cinis reconditur, et in arca reponitur, ſicque humatur. Conf. tamen Obſſ.

Digitized by Google

Τίπτε μοι, ἠθείη κεφαλή, δεῦρ' εἰλήλουθας,
καί μοι ταῦτα ἕκαστ' ἐπιτέλλεαι; αὐτὰρ ἐγώ τοι
πάντα μάλ' ἐκτελέω, καὶ πείσομαι, ὡς σὺ κελεύεις.
ἀλλά μοι ἆσσον στῆθι· μίνυνθά περ ἀμφιβαλόντε
ἀλλήλους, ὀλοοῖο τεταρπώμεσθα γόοιο.

Ὡς ἄρα φωνήσας ὠρέξατο χερσὶ φίλῃσιν,
οὐδ' ἔλαβε· ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς, ἠΰτε καπνὸς,
ὤχετο τετριγυῖα. ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς,
Χερσί τε συμπλατάγησεν, ἔπος τ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·

Ὦ πόποι, ἦ ῥά τις ἐστὶ καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι
ψυχὴ καὶ εἴδωλον, ἀτὰρ Φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν·
παννυχίη γάρ μοι Πατροκλῆος δειλοῖο

95 ΤΑΤΤΑ ΓΕΚΑΣΤ 98 ΟΛΟΓΟΙΟ 102 ΣΤΜ-ΠΛΑΤΑΓΗΣΕ ΓΕΠΟΣ — ΕΓΕΙΠΕ 104 ΓΕΙ-ΔΩΛΟΝ

101. ὤχετο τετριγυῖα acute eiulando. v. Obſſ. — 102. χερσί τε συμπλατάγησε, χεῖρας συνεκρότησε.

104. ἀτὰρ Φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν. Sunt ergo ſequentia quae ex dictis colligas, nam alia in Odyſſea occurrunt, non cum his confundenda, fere haec: Anima, ψυχὴ, quam 66. 67. Patroclo ſimillimam, etiam amictu, vidimus, verba facere tum, cum Achilles eam amplecti vellet, diffluxit, fumi inſtar, acute exclamando. Etenim, quod ὤχετο κατὰ χθονὸς, interpretatio eſt Achillis, nam ipſe tantum euanuiſſe viderat. Nunc ille pro experto habet, etiam poſt mortem, in Hade, h. e. poſtquam vita effluxit, ſupereſſe inſtar aliquod hominis. — 104. ψυχὴν et εἴδωλον, eſſe; ſed non ſunt Φρένες in hoc ſimulacro, quod vi oppoſiti nihil aliud eſſe poteſt, quam *nihil ſolidi ineſſe, nullum corpus ſolidum*. Φρένες, proprie diaphragma, (v. ad Π, 481.) nunc omnino tendines et muſculi, quos pinguiore vocabulo neruos appellant, adeoque partes ſolidiores; qui-

ψυχὴ ἐφεστήκει γοόωσά τε, μυρομένη τε,
καί μοι ἕκαστ' ἐπέτελλεν· ἔϊκτο δὲ θέσκελον αὐτῷ.
Ὡς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο·
μυρομένοισι δὲ τοῖσι φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς
ἀμφὶ νέκυν ἐλεεινόν. Ἀταὰρ κρείων Ἀγαμέμνων
οὐρῆάς τ' ὦτρυνε καὶ ἀνέρας, ἀξέμεν ὕλην,
πάντοθεν ἐκ κλισιῶν· ἐπὶ δ' ἀνὴρ ἐσθλὸς ὀρώρει
Μηριόνης, θεράπων ἀγαπήνορος Ἰδομενῆος.
οἱ δ' ἴσαν, ὑλοτόμους πελέκεας ἐν χερσὶν ἔχοντες,
σειράς τ' εὐπλέκτους· πρὸ δ' ἄρ' οὐρῆες ἴσαν αὐτῶν.
πολλαὶ δ' ἄναντα, κάταντα, πάραντά τε, δόχμιά τ',
ἀλλ' ὅτε δὴ κνημοὺς προσέβαν πολυπίδακος Ἴδης,
αὐτίκ' ἄρα δρῦς ὑψικόμους ταναηκέϊ χαλκῷ
τάμνον ἐπειγόμενοι· ταὶ δὲ μεγάλαι κτυπέουσαι
πίπτον· τὰς μὲν ἔπειτα διαπλίσσοντες Ἀχαιοὶ,

106 Vulg. ἐφειστήκει. 107 ΚΑΙ ΜΟΙ ΕΚΑΣΤ (v. Obss.) ΕΠΕΤΕΛΛΕ ΕΕΙΚΤΟ 120 Vulg. διαπλήσσοντες.

bus deficientibus nulla vis, robur, ineſt, omninoque nihil ſolidi. Supra φρένες μένεος πίμπλαντο A, 103 pectus ſanguine ex ira intumeſcens ſimul vim et impetum capiebat. At de *mente* h. l. cogitare velle, alienum eſſet. — 107. ἔϊκτο δὲ θέσκελον αὐτῷ. θείως. v. Obss.

109—126. Die orto ligna ad rogum exſtruendum apportantur.

112. ἐπὶ δ' ἀνὴρ ὀρώρει. ἐπορώρει. *ad hoc exortus eſt*, proceſſit, ducem ſe obtulit, operam ſuam ad hoc conferendo. Non vero, incitabat eos. Nam ὀρώρειν, ὄρωρα, vbique vim immanentem habent.

120. τὰς μὲν ἔπειτα Ἀχαιοὶ ἔϊδεον, ἔδεον ἐξ, ἦ μιόνων, διαπλίσσοντες, εὖ διαβάντες, greſſu firmato, vt viribus intentis vincula adſtringerent, quibus ligna

ἔκδεον ἡμιόνων. ταὶ δὲ χθόνα ποσσὶ δατεῦντο,
ἐλδόμεναι πεδίοιο, διὰ ξωπήϊα πυκνά.
πάντες δ' ὑλοτόμοι Φιτροὺς Φέρον· ὣς γὰρ ἀνώγει
Μηριόνης, θεράπων ἀγαπήνορος Ἰδομενῆος.
καὶδ δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς βάλλον ἐπισχερώ, ἔνθ' ἄρ' Ἀχιλ-
φράσσατο Πατρόκλῳ μέγα ἠῖον, ἠδὲ οἱ αὐτῷ. [λεὺς
Αὐτὰρ ἐπεὶ πάντη παρακάββαλον ἄσπετον ὕλην,
εἵατ' ἄρ' αὖθι μένοντες ἀολλέες· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
αὐτίκα Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι κέλευσε,
χαλκὸν ζώννυσθαι, ζεῦξαι δ' ὑπ' ὄχεσφιν ἕκαστον
ἵππους· οἱ δ' ὦρνυντο, καὶ ἐν τεύχεσσιν ἔδυνον.
ἂν δ' ἔβαν ἐν δίφροισι παραιβάται, ἡνίοχοί τε·
πρόσθε μὲν ἱππῆες, μετὰ δὲ νέφος εἵπετο πεζῶν,
μυρίοι· ἐν δὲ μέσοισι Φέρον Πάτροκλον ἑταῖροι.
θρῖξὶ δὲ πάντα νέκυν κατεείνυον, ἃς ἐπέβαλλον

126 ΜΕΓΑ ΓΗΡΙΟΝ ΗΔΕ ΓΟΙ 130 ΗΤΠ ΟΧΕ-
ΣΦΙ ΓΕΚΑΣΤΟΝ 135 ΚΑΤΑΓΕΙΝΤΟΝ

mularum dorſis illigarentur. v. Obſſ. — 121. χθόνα ποσσὶ δατεῦντο dictum vt, carpere viam. — 122. ἐλδόμεναι πεδίοιο, *cupidi plani campi*, cupientes in planitiem deſcendere, vt minus aerumnoſus eſſet inceſſus, tendentes in campum.

127—137. Myrmidones armatos incedere et in eorum medio corpus Patrocli, ad rogum ſeu ad locum, vbi rogus exſtruendus erat, e tentorio duci iubet Achilles.

131. ἐν τεύχεσσιν ἔδυνον. ἐνέδυνον τεύχεσιν, εἰςεδύοντο τὰ τεύχεα. — 135. θρῖξὶ δὲ πάντα νέκυν κατεείνυον — quod mox 140 ſq. ipſe Achilles facit; orto forte more ab eo conſilio, vt in ſui memoriam mortuo darent partem ſui aliquam auferendam: quod patet v. 151. 2. 3. Ex ἔω, ἄνω, ἔν-

κειρόμενοι· ὄπιθεν δὲ κάρη ἔχε δῖος Ἀχιλλεὺς
ἀχνύμενος· ἕταρον γὰρ ἀμύμονα πέμπ' Ἀϊδόσδε.

Οἱ δ' ὅτε χῶρον ἵκανον, ὅθι σφίσι πέφραδ' Ἀχιλλεύς,
κάτθεσαν, αἶψα δέ οἱ μενοεικέα νήεον ὕλην.
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
στὰς ἀπάνευθε πυρῆς ξανθὴν ἀπεκείρατο χαίτην,
τήν ῥα Σπερχειῷ ποταμῷ τρέφε τηλεθόωσαν·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν, ἰδὼν ἐπὶ οἶνοπα πόντον·

Σπερχεῖ', ἄλλως σοί γε πατὴρ ἠρήσατο Πηλεύς,
κεῖσέ με νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
σοί τε κόμην κερέειν, ῥέξειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην·
πεντήκοντα δ' ἔνορχα παρ' αὐτόθι μῆλ' ἱερεύσειν
ἐς πηγάς, ὅθι τοι τέμενος βωμός τε θυήεις.
ὣς ἠρᾶθ' ὁ γέρων, σὺ δέ οἱ νόον οὐκ ἐτέλεσσας.

137 ΑΓΙΔΟΣ 139 ΔΕ ΓΟΙ ΜΕΝΟΓΕΙΚΕΑ 143
ΑΡΑ ΓΕΙΠΕ ΓΙΔΩΝ ΕΠΙ ΓΟΙΝΟΠΑ 149
ΔΕ ΓΟΙ

νυμι. εἵνω. εἰνύω. induo, pro ἐνδύω et καλύπτω. v. Obſſ.

138—163. Ipſe Achilles comam reſciſſam Patrocli manibus reponit; tum diſcedere iubet turbam, nec retinet praeterquam neceſſarios.

139. αἶψα δέ οἱ μενοεικέα νήεον ὕλην aggeſſerunt ligna, eduxerunt rogum in altum, quantum ipſe volebat, μενοεικῶς. — 142. Ex his patet, Peleum in filii, qui adhuc comam alebat, diſceſſu vota feciſſe pro eius reditu, vt, ſi is rediturus eſſet, ſe eius comam fluuio patrio, ſacro facto, eſſe conſecraturum. — 146. Hecatombe h. l. per L oues conſtituitur. cf. ad A, 65. ἔνορχα μῆλα, ὄρχεις ἔχοντα, accipio ſimpliciter, integra, vt opp. caſtratis. Tum 148 notabile, Fluuio litatum eſſe ad fontem, ibique ei ſacellum et aram fuiſſe conſecratum. — 149. σὺ δέ οἱ νόον οὐκ ἐτέλεσσας pro οὐ

Digitized by Google

νῦν δ' ἐπεὶ οὐ νέομαί γε Φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Πατρόκλῳ ἥρωϊ κόμην ὀπάσαιμι φέρεσθαι.
Ὡς εἰπὼν, ἐν χερσὶ κόμην ἑτάροιο φίλοιο
θῆκεν· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αἶψ' Ἀγαμέμνονι εἶπε παραστάς·
Ἀτρεΐδη, (σοὶ γάρ τε μάλιστά γε λαὸς Ἀχαιῶν
πείσονται μύθοισι,) γόοιο μὲν ἔστι καὶ ἄσαι·
νῦν δ' ἀπὸ πυρκαϊῆς σκέδασον, καὶ δεῖπνον ἄνωχθι
ὄπλεσθαι· τάιδε δ' ἀμφὶ πονησόμεθ', οἵσι μάλιστα
κήδεός ἐστι νέκυς· παρὰ δ' οἵ τ' ἀγοὶ ἄμμι μενόντων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
αὐτίκα λαὸν μὲν σκέδασε κατὰ νῆας ἐίσας,
κηδεμόνες δὲ παρ' αὖθι μένον, καὶ νήεον ὕλην.
ποίησαν δὲ πυρὴν ἑκατόμπεδον ἔνθα καὶ ἔνθα·

152 ΕΕΙΠΩΝ 155 ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΙ ΓΕΙΠΕ 161 ΑΚΟΤΣΕ FΑΝΑΞ 162 ΕΓΙΣΑΣ 164 al. ἑκατόμποδον.

τελεῖς. Norat autem hoc Achilles, ſe non eſſe redi-turum in patriam, e matris monito v. ad Σ, 9. et ex vmbra Patrocli ſup. 80. Ad 151. v. notata ſup. ad 135.

158. ἀπὸ πυρκαϊῆς σκέδασον, iube recedere et ſe ad ſua conferre. — δεῖπνον ὄπλεσθαι, ὁπλίζεσθαι. inter haec ſcilicet iam noctem ingruere puta. Exſequiae autem habentur noctu.

160. οἷς μάλιστα (διὰ) κήδεός ἐστιν ὁ νέκυς, corpus. Iidem mox 163 κηδεμόνες. Vide tamen Obſſ.

163—191. Extruitur rogus, parantur inferiae, accenditur ignis, Hectoris corpus ſeruat canibus dilaniandum, quod tamen dii ab omni iniuria vindicant, ne foedetur.

164. πυρὴν ἑκατόμπεδον ἔνθα καὶ ἔνθα, h. τετράγα-

ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν, ἀχνύμενοι κῆρ.
πολλαὶ δὲ ἴφια μῆλα, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς
πρόσθε πυρῆς ἔδερόν τε, καὶ ἄμφεπον· ἐκ δ' ἄρα πάνδημον ἐλὼν ἐκάλυψε νέκυν μεγάθυμος Ἀχιλλεὺς [τῶν
ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς, περὶ δὲ δρατὰ σώματα νήει·
ἐν δὲ τίθει μέλιτος καὶ ἀλείφατος ἀμφιφορῆας,
πρὸς λέχεα κλινῶν· πίσυρας δ' ἐριαύχενας ἵππους
ἐσσυμένως ἐνέβαλλε πυρῇ, μεγάλα στεναχίζων.
ἐννέα τῷ γε ἄνακτι τραπεζῆες κύνες ἦσαν,
καὶ μὲν τῶν ἐνέβαλλε πυρῇ δύο δειροτομήσας·
δώδεκα δὲ Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς,
χαλκῷ δηιόων· κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα·
ἐν δὲ πυρὸς μένος ἧκε σιδήρεον, ὄφρα νέμοιτο.
ᾤμωξέ τ' ἄρ' ἔπειτα, Φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον·

Χαῖρέ μοι, ὦ Πάτροκλε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.
πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω, τὰ πάροιθεν ὑπέστην.

166 ΔΕ ΓΙΦΙΑ — ΓΕΛΙΚΑΣ 172 Vulg. στοναχίζων.
173 ΤΩΙ ΓΕ ΓΑΝΑΚΤΙ 176 ΜΗΔΕΤΟ ΓΕΡΓΑ

νον. τετράπλευρον, καθ' ἑκάστην πλευρὰν ἑκατὸν ποδῶν. — 169. δρατὰ σώματα. excoriatae pecudes cum ceteris quae ad inferias ſpectant in ſeqq. honoris cauſſa cremantur; adipe, πιμελῇ, inuoluitur corpus alendae flammae cauſſa, quod facile eſt ad aſſequendum. — 170. Vaſa melle et adipe repleta ita collocaſſe videtur Achilles, vt ea vergeret verſus corpus in lecto reclinatum, quo vi ignis effuſus adeps in corpus manaret.

174. Iunge καὶ ἐνέβαλλε πυρῇ τῶν μὲν δύο, δειροτομήσας, δώδεκα δὲ Τρώων υἱούς, δηιόων χαλκῷ. — 176. κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα, ſcil. ipſo hoc, quod ἐδήωσε, necauit, atrox conſilium exſequutus eſt in eos. v. Obſſ.

δώδεκα μὲν Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς,
τοὺς ἅμα σοι πάντας πῦρ ἐσθίει· Ἕκτορα δ' οὔτι
δώσω Πριαμίδην πυρὶ δαπτέμεν, ἀλλὰ κύνεσσιν.
Ὣς φάτ' ἀπειλήσας· τὸν δ' οὐ κύνες ἀμφεπένοντο·
ἀλλὰ κύνας μὲν ἄλαλκε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
ἤματα καὶ νύκτας· ῥοδόεντι δὲ χρῖεν ἐλαίῳ,
ἀμβροσίῳ, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι ἑλκυστάζων·
τῷ δ' ἔπι κυάνεον νέφος ἤγαγε Φοῖβος Ἀπόλλων
οὐρανόθεν πεδίονδε· κάλυψε δὲ χῶρον ἅπαντα,
ὅσσον ἐπεῖχε νέκυς, μὴ πρὶν μένος ἠελίοιο
σκήλῃ ἀμφὶ περὶ χρόα ἵνεσιν, ἠδὲ μέλεσσιν.
Οὐδὲ πυρὴ Πατρόκλου ἐκαίετο τεθνειῶτος.

191 ΧΡΟΑ ΓΙΝΕΣΙ

183. Conſtat ſibi peruicacia in hoc, quod ſemel ad contumeliam Hectoris pronuntiauerat, inſepultum eius corpus abiectum iri, X, 348 δώσω δάπτειν κυσὶν, οὐ πυρὶ ἐσθίειν. — 184. τὸν δ' οὐ κύνες ἀμφεπένοντο. a parando cibo. Antecedens pro conſequente, non comederunt, laniarunt, v. ſup. Φ, 203. Veneris opera id factum dicitur. Omnino Hectoris corpus ſeruatum eſt incolume; vt nec cutis raptato corpori detraheretur nec calore ſolis ſiccata exareſceret, ſed vt illud adſpectu haud foedum ſeruaretur. Tribuuntur haec Veneris et Apollinis operae. — 186. ῥοδόεντι δὲ χρῖεν ἐλαίῳ ἀμβροσίῳ. Vnguento hoc effectum facile intelligas, ne corpus putreſceret, verum eſt quoque remedio, ne attritu tractuque liuida cutis tanto citius in corruptelam abiret. Ita equidem accipio. v. Obſſ. ἵνα μή ſc. Achilles. Inf. Ω, 20 Apollinis quoque aegide corpus tractum leuatur. — 188. Nube corpori obumbrato inducta calor Solis infringitur, ne corpus exſiccet.

192—230. Vento ſubor-

ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
στὰς ἀπάνευθε πυρῆς, δοιοῖς ἠρᾶτ' Ἀνέμοισι,
Βορέῃ καὶ Ζεφύρῳ, καὶ ὑπέσχετο ἱερὰ καλά·
πολλὰ δὲ καὶ σπένδων χρυσέῳ δέπαϊ, λιτάνευεν
ἐλθέμεν, ὄφρα τάχιστα πυρὶ φλεγεθοίατο νεκρὸν,
ὕλη τε σεύαιτο καήμεναι. ὠκέα δ' Ἶρις
ἀράων αἴουσα μετ' ἄγγελος ἦλθ' Ἀνέμοισιν.
οἱ μὲν ἄρα Ζεφύροιο δυσαέος ἀθρόοι ἔνδον
εἰλαπίνην δαίνυντο· θέουσα δὲ Ἶρις ἐπέστη
βηλῷ ἐπὶ λιθέῳ. τοὶ δ' ὡς ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
πάντες ἀνήιξαν, κάλεον δέ μιν εἰς ἕ ἕκαστος·
ἡ δ' αὖθ' ἕζεσθαι μὲν ἀνήνατο, εἶπε δὲ μῦθον·
Οὐχ ἕδος· εἶμι γὰρ αὖτις ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥέεθρα,

198 ΩΚΕΑ ΓΙΡΙΣ vulg. ὕλη τ' ἐσσεύοιτο. parum grammatice. 201 ΘΕΟΤΣΑ ΔΕ ΓΙΡΙΣ 202 ΓΙΔΟΝ 203 ΕΣ ΓΕ ΓΕΚΑΣΤΟΣ 204 ΑΝΗΙΝΑΤΟ ΓΕΙΠΕ

to rogus conſumitur. Ingenioſe hoc adornatum a poeta: vota facit Ventis Achilles; nuntiat ea Ventis Iris; adueniunt illi et flammam augent. Suſpicari licet boream et zephyrum memorari, quia ſunt venti ſtati in illa regione, qui ſub certum noctis tempus exoriuntur.

198. ὄφρα (οἱ ἄνεμοι) νεκρὸν φλεγέθοιντο, ὕλη τε σεύαιτο καῆναι et ligna ocyus conflagrarent; quaſi, ſe incitarent vt ardeant. Iris itaque h. l. vota ac preces perfert ad eos, quibus ſunt factae. Nouum hoc, et inter ſingularia huius libri habendum. Nam vbique Iris Iunonis vel Iouis mandata perfert: v. ſup. ad B, 786. add Γ, 121. Tum 200 etiam Ventorum, vt deorum, vita epulis exigitur.

205. εἶμι γὰρ αὖτις. Videmus veterem illum mythum in formulam poeti-

Digitized by Google

Αἰθιόπων ἐς γαῖαν, ὅθι ῥέζουσ' ἑκατόμβας
ἀθανάτοις, ἵνα δὴ καὶ ἐγὼ μεταδαίσομαι ἱρῶν·
ἀλλ' Ἀχιλεὺς Βορέην ἠδὲ Ζέφυρον κελαδεινὸν
ἐλθεῖν ἀρᾶται, καὶ ὑπίσχεται ἱερὰ καλά,
ὄφρα πυρὴν ὄρσητε καήμεναι, ἧ ἔνι κεῖται
Πάτροκλος, τὸν πάντες ἀναστενάχουσιν Ἀχαιοί.

Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπεβήσετο. τοὶ δ' ὀρέοντο
ἠχῇ θεσπεσίῃ, νέφεα κλονέοντε πάροιθεν.
αἶψα δὲ πόντον ἵκανον ἀΐμεναι· ὦρτο δὲ κῦμα
πνοιῇ ὑπὸ λιγυρῇ· Τρωΐην δ' ἐρίβωλον ἱκέσθην,
ἐν δὲ πυρῇ πεσέτην, μέγα δ' ἴαχε θεσπιδαὲς πῦρ.
παννύχιοι δ' ἄρα τοί γε πυρῆς ἄμυδις φλόγ' ἔβαλλον,
φυσῶντες λιγέως. ὁ δὲ πάννυχος ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
χρυσέου ἐκ κρητῆρος, ἑλὼν δέπας ἀμφικύπελλον,
οἶνον ἀφυσσόμενος χαμάδις χέε, δεῦε δὲ γαῖαν,
ψυχὴν κικλήσκων Πατροκλῆος δειλοῖο.

212 ΕΙΠΟΤΣ 213 ΗΧΗΙ 216 ΜΕΓΑ ΓΙΓΑΧΕ v. Exc. III. ad lib. XIX p. 757. Bentl. *μεγα Γιαχε.* 219 Vulg. ἴχων 220 FOINON

cam et inuentum esse versum. v. Obss.

212 sq. Locus praeclare elaboratus.

214. *πόντον ἵκανον ἀΐμεναι* non quasi ad pontum venerint, vt flarent; sed incessus Ventorum e Thracia ferebat *ὑπὲρ πόντον*. Venerunt igitur *flando;* vel, vt iam flarent super pontum. Sunt autem sedes ventorum non in mari, sed in montibus Thraciae. — 217. *φλόγ' ἔβαλλον φυσῶντες* sane pro *ἐφύσων*. Sed in *βάλλειν* est notio *τοῦ ἀναῤῥιπίζειν*, suscitare flammam iactando et ventilando. — 218 sqq. habes inferiarum morem diserte expositum.

ὡς δὲ πατὴρ οὖ παιδὸς ὀδύρεται ὀστέα καίων
νυμφίου, ὅστε θανὼν δειλοὺς ἀκάχησε τοκῆας·
ὡς Ἀχιλεὺς ἑτάροιο ὀδύρετο ὀστέα καίων,
ἑρπύζων παρὰ πυρκαϊήν, ἀδινὰ στεναχίζων.
ἦμος δ' Ἑωσφόρος εἶσι, φόως ἐρέων ἐπὶ γαῖαν,
ὃν τε μέτα κροκόπεπλος ὑπείρ ἄλα κίδναται ἠώς,
τῆμος πυρκαϊὴ ἐμαραίνετο, παύσατο δὲ φλόξ.
οἱ δ' Ἄνεμοι πάλιν αὖτις ἔβαν οἶκόνδε νέεσθαι,
Θρηίκιον κατὰ πόντον· ὁ δ' ἔστενεν, οἴδματι θύων.

Πηλείδης δ' ἀπὸ πυρκαιῆς ἑτέρωσε λιασθείς,
κλίνθη κεκμηὼς, ἐπὶ δὲ γλυκὺς ὕπνος ὄρουσεν.
οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρείωνα ἀολλέες ἠγερέθοντο,
τῶν μιν ἐπερχομένων ὅμαδος καὶ δοῦπος ἔγειρεν·
ἕζετο δ' ὀρθωθείς, καί σφεας πρὸς μῦθον ἔειπεν·

Ἀτρεΐδη τε, καὶ ἄλλοι, ἀριστῆες Παναχαιῶν,
πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσατ' αἴθοπι οἴνῳ
πᾶσαν, ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα
ὀστέα Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο λέγωμεν,
εὖ διαγιγνώσκοντες· ἀριφραδέα δὲ τέτυκται·
ἐν μέσσῃ γαρ ἔκειτο πυρῇ, τοὶ δ' ἄλλοι ἄνευθεν
ἐσχατιῇ καίοντ' ἐπιμὶξ ἵπποι τε καὶ ἄνδρες·
καὶ τὰ μὲν χρυσέῃ φιάλῃ καὶ δίπλακι δημῷ

222 ΓΟΥ ΠΑΙΔΟΣ 229 ΓΟΙΚΟΝΔΕ 230 ΕΣΤΕΝΕ ΓΟΙΔΜΑΤΙ 237 ΑΙΘΟΠΙ ΓΟΙΝΩΙ

226—248. Sub diem ortum rogus erat consumtus; somno paullulum capto Achilles excitatus cinerem et ossa legere et tumulum exstruere parat.

240. Locus disertus de modo legendi cineris corporis ex cinere lignorum et pecudum caesarum. — 245. δίπλακι δημῷ. notabile inventum ad excludendum se-

θείομεν, εἰσόκεν αὐτὸς ἐγὼν ἄϊδι κεύθωμαι.
τύμβον δ' οὐ μάλα πολλὸν ἐγὼ πονέεσθαι ἄνωγα,
ἀλλ' ἐπιεικέα τοῖον· ἔπειτα δὲ καὶ τὸν Ἀχαιοὶ
εὐρύν θ' ὑψηλόν τε τιθήμεναι, οἵ κεν ἐμεῖο
δεύτεροι ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι λίπησθε.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐπίθοντο ποδώκεϊ Πηλείωνι.
πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἴθοπι οἴνῳ,
ὅσσον ἐπὶ φλὸξ ἦλθε, βαθεῖα δὲ κάππεσε τέφρη·
κλαίοντες δ' ἑτάροιο ἐνηέος ὀστέα λευκὰ
ἄλλεγον ἐς χρυσέην φιάλην καὶ δίπλακα δημόν·
ἐν κλισίῃσι δὲ θέντες, ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν.
τορνώσαντο δὲ σῆμα, θεμείλιά τε προβάλοντο
ἀμφὶ πυρήν· εἶθαρ δὲ χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν·

244 ΑΓΙΔΙ ΓΟΙΝΩΙ 246 ΕΠΙΓΕΙΚΕΑ 250 ΑΙΘΟΠΙ

rem et cum eo putorem. Scilicet adeps eundem vſum h. l. praeſtat, quem alias vnguenta, quibus corpus invngi et condiri ſolebat.

246. Iubeo facere τύμβον ἐπιεικέα, τοῖον, tumulum modicum, fere tantum, δεικτικῶς, quantum manu ac geſtu circumſcribebat ac definiebat: v. Obſſ. Fama autem acceptum hoc eſſe debuit, tumulum Patrocli, illato mox Achillis cinere, fuiſſe in maius auctum et, non quidem latius, ſed altius tamen, eductum; nam vt ἑκατόμπεδος fieret, iam Achilles deſignauerat ſup. vſſ. 164. — 247. qui me ſuperſtites in exercitu ad Troiam eritis.

249—257. Leguntur oſſa; extruitur tumulus; et Patrocli oſſa in eo conduntur.

254. ἐν κλισίῃσι δὲ θέντες, in tentorio collocant vrnam, donec tumulus confectus eſſet, cui inferri poſſet. — 255. tumulus in ipſo rogi loco exſtruitur, vt ſup. H, 336 ſq. multo tamen latior, nam quadrin-

Digitized by Google

χεύαντες δὲ τὸ σῆμα, πάλιν κίον. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
αὐτοῦ λαὸν ἔρυκε, καὶ ἵζανεν εὐρὺν ἀγῶνα·
νηῶν δ' ἔκφερε ἆεθλα, λέβητάς τε, τρίποδάς τε,
ἵππους θ', ἡμιόνους τε, βοῶν τ' ἴφθιμα κάρηνα, 260
ἠδὲ γυναῖκας ἐϋζώνους, πολιόν τε σίδηρον.
ἵππευσι μὲν πρῶτα ποδώκεσιν ἀγλαὰ ἆεθλα
θῆκε, γυναῖκα ἄγεσθαι, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυῖαν,

263 leg. ΓΤΝΑΙΚΑ Τ ΑΓΕΣΘΑΙ ΑΜΤΜΟΝΑ ΕΡΓΑ ΓΙΔΤΙΑΝ

gentorum pedum in circumitu esse debuit, cum a quaternis lateribus ἑκατόμπεδος esset.

257 sqq. Edicuntur ab Achille *ludi funebres;* et quidem *primo* loco *ludi curules; secundo* vs. 653 fit *pugilatus; tertio* 700 *lucta; quarto* 740 *cursus; quinto* vs. 798 *monomachia; sexto* vs. 826 *discus; septimo* vs. 850 *arcus;* et *octauo* vs. 884 *iaculum.*

258. ἵζανεν εὐρὺν ἀγῶνα. magnum hominum consessum instruxit; locum indixit, designauit et instruxit, in quo multitudo ad spectandum considere posset. Sic ἀγὼν saepe in hoc libro; interdum pro ipso loco.

262. In curuli certamine, tanquam nobiliore ac praestantiore ceteris quinque proposita sunt praemia; prodeunt quinque certaturi 287 sq. Fit inde certamen, et persoluuntur praemia — 652.

Obseruanda est in seqq. notabilis ratio habita illa aetate inter pretia diuersarum rerum: vt statim serua et tripus XXII mensurarum, maiore pretio fuere habita quam equa grauida ex asino; minore pretio quam equa, tripus ex aere IV congiorum; huic inferius habitum praemium II talentorum auri: quod quis nostra aestimatione ita statuat? phiala ex aere huic posthabita vltimo loco memoratur: siquidem deminutum est in singula praemia pretium. De singulis v. Obss.

Digitized by Google

καὶ τρίποδ' ὠτώεντα δυωκαιεικοσίμετρον,
τῷ πρώτῳ· αἰταὶρ αὖ τῷ δευτέρῳ ἵππον ἔθηκεν
ἐξέτε', ἀδμήτην, βρέφος ἡμίονον κυέουσαν·
αὐταὶρ τῷ τριτάτῳ ἄπυρον κατέθηκε λέβητα,
καλὸν, τέσσαρα μέτρα κεχανδότα, λευκὸν ἔτ' αὖτως·
τῷ δὲ τετάρτῳ θῆκε δύο χρυσοῖο τάλαντα·
πέμπτῳ δ' ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον ἔθηκε·
στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·

Ἀτρεΐδη τε, καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
ἵππῆας τάδ' ἄεθλα δεδεγμένα κεῖτ' ἐν ἀγῶνι.
εἰ μὲν νῦν ἐπὶ ἄλλῳ ἀεθλεύοιμεν Ἀχαιοὶ,
ἦτ' ἂν ἐγὼ τὰ πρῶτα λαβὼν κλισίηνδε φεροίμην.
ἴστε γὰρ, ὅσσον ἐμοὶ ἀρετῇ περιβάλλετον ἵπποι·
ἀθάνατοί τε γάρ εἰσι. Ποσειδάων δ' ἔπορ' αὐτοὺς
πατρὶ ἐμῷ Πηλῆϊ, ὁ δ' αὖτ' ἐμοὶ ἐγγυάλιξεν.
ἀλλ' ἦτοι μὲν ἐγὼ μενέω, καὶ μώνυχες ἵπποι.

264 ΔΥΩΚΑΙΕΙΚΟΣΙΜΕΤΡΟΝ Bentl. malebat δυοκαιεϝεικοσίμετρον 266 ΕΞΕΤΕ 271 ΕΕΙΠΕ 276 ΓΙΣΤΕ

266. Equam ſex annorum, iugo tamen nondum ſubditam, notabile quoque hoc; tum eandem ἔγκυον ex aſino. — 267. ἄπυρον, igni nondum admotum. mox ἀπύρωτον. — 268. λευκὸν, Φασινόν. — 270. ἀμφίθετον φιάλην, quae fundum in medio habet, adeoque ſupra et infra cauum, vt duplex ſit poculum.

272 — 286. Pronuntiat Achilles certamen curule: a quo ſuos equos abfuturos eſſe ait, qui alioqui facile victoriam ceteris erepturi ſint.

274. ἐπὶ ἄλλῳ. in alterius honorem ludis factis. — 276. περιβάλλετον. ὑπερβάλλετον. — 277. Dati equi Peleo a Neptuno, in nuptiis cum Thetide. v. ſup.

τοίου γὰρ σθένος ἐσθλὸν ἀπώλεσαν ἡνιόχοιο,
ἠπίου, ὃς σφῶϊν μάλα πολλάκις ὑγρὸν ἔλαιον
χαιτάων κατέχευε, λοέσσας ὕδατι λευκῷ.
τὼ τώ γ' ἑσταότες πενθείετον, οὐδεϊ δέ σφι
χαῖται ἐρηρέδαται, τὼ δ' ἔστατον ἀχνυμένω κῆρ·
ἄλλοι δὲ στέλλεσθε, κατὰ στρατὸν ὅστις Ἀχαιῶν
ἵπποισί τε πέποιθε καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν.

Ὡς Φάτο Πηλείδης· ταχέες δ' ἵπποι ἄγερθεν.
ὦρτο πολὺ πρῶτος μὲν ἄναξ ἀνδρῶν Εὔμηλος,
Ἀδμήτου Φίλος υἱὸς, ὃς ἱπποσύνῃ ἐκέκαστο·
τῷ δ' ἐπὶ Τυδείδης ὦρτο κρατερὸς Διομήδης,
ἵππους δὲ Τρωοὺς ὕπαγε ζυγὸν, οὕς ποτ' ἀπηύρα
Αἰνείαν, ἀτὰρ αὐτὸν ὑπεξεσάωσεν Ἀπόλλων·
τῷ δ' ἄρ' ἔπ' Ἀτρείδης ὦρτο ξανθὸς Μενέλαος
Διογενὴς, ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν ὠκέας ἵππους,

281 σφῶϊν. non, σφῶϊ. 287 al. ἔγερθεν. 288 MEN FANAΞ v. Obſſ. 291 Vulg. Τρφούς.

Π. 380. 381. et P, 443. — 280. τοίου. h. e. manebo hic; nam auriga ſuo praeſtantiſſimo, Patroclo, nunc carent bigae. — 281. Locus notatus propter curam equorum. v. Obſſ. loti ſunt aqua et vncti, vt homines corpus curant. — 282. ὕδατι λευκῷ pellucido, puro. — 284. οὐδει δέ σφι χαῖται ἐρηρέδαται. ἠρεισμένχι εἰσί. ἐρείδονται. v. Obſſ. Mox 285 στέλλεσθαι eſt κοσμεῖσθαι. parare ſe, accingere ſe ad certamen.

287—357. Prodeunt certaturi quinque: *Eumelus*, *Diomedes*, *Menelaus*, *Antilochus* et *Meriones*. Commemorantur eo ordine, quo praeſtabant equi. *Eumeli* primo loco, vt B, 763 ſq. vidimus.

291. οὕς ποτ' ἀπηύρα Αἰνείαν. ſup. E, 323. Eorum equorum laudes ibid. 265

Λίθην τὴν Ἀγαμεμνονέην, τὸν ἑὸν τε Πόδαργον·
τὴν Ἀγαμέμνονι δῶκε Ἀγχισιάδης Ἐχέπωλος
δῶρ', ἵνα μή οἱ ἔποιθ' ὑπὸ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν,
ἀλλ' αὐτοῦ τέρποιτο μένων· μέγα γάρ οἱ ἔδωκε
Ζεὺς ἄφενος, ναῖεν δ' ὄγ' ἐν εὐρυχόρῳ Σικυῶνι·
τὴν ὄγ' ὑπὸ ζυγὸν ἦγε μέγα δρόμου ἰσχανόωσαν.
Ἀντίλοχος δὲ, τέταρτος ἐΰτριχας ὡπλίσαθ' ἵππους,
Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς ὑπερθύμοιο ἄνακτος
τοῦ Νηληιάδαο· Πυλοιγενέες δέ οἱ ἵπποι
ὠκύποδες φέρον ἅρμα· πατὴρ δέ οἱ ἄγχι παραστὰς
μυθεῖτ' εἰς ἀγαθὰ Φρονέων νοέοντι καὶ αὐτῷ·

Ἀντίλοχ', ἦτοι μέν σε νέον περ ἐόντ' ἐφίλησαν
Ζεύς τε Ποσειδάων τε, καὶ ἱπποσύνας ἐδίδαξαν
παντοίας· τῷ καί σε διδασκέμεν οὔ τι μάλα χρεώ.

295 ΤΟΝ ΓΟΝ ΤΕ 297 ΜΗ ΓΟΙ — ΙΤΠΟ ΓΙΛΙΟΝ 298 ΓΑΡ ΓΟΙ 302 ΙΤΠΕΡΘΥΜΟΙΟ ΓΑΝΑΚΤΟΣ 303 ΔΕ ΓΟΙ vulg. Πυληγενέες 304 ΔΕ ΓΟΙ 308 Vulg. κέν σε

ſq. — 297. Locus notabilis, quod, regia poteſtate admodum tum circumſcripta, cogere poterat rex ad arma ſumenda, quodque munia militaria a rege remittuntur pretio ſeu munere dato. Erat autem Sicyon in Agamemnonis ditione B, 572. — 300. μέγα δρόμου ἰσχανόωσαν *cupidam curſus*, h. e. geſtientem currere. v. Obſſ.

304—349. Neſtor longa oratione filium Antilochum curſus rationem ſeruandam edocet. Clarus autem ille erat laude artis equeſtris Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.

307. ἱπποσύνας παντοίας pro ſing. ἱπποσύνην, quam eſſe τὴν ἡνιοχικὴν τέχνην iam aliquoties vidimus, vt Δ, 303. tum παντοίη ἱπποσύνη reddi ſane poteſt *omnis aurigandi ars*, haud dubie eſt proprie *ars equeſtris omnigena*, quandoqui-

οἶσθα γὰρ εὖ περὶ τέρμαθ' ἑλισσόμεν· ἀλλά τοι ἵπποι
βάρδιστοι θείειν, τῷ τ' οἴω λοίγι' ἔσεσθαι.
τῶν δ' ἵπποι μὲν ἔασιν ἀφάρτεροι, οὐ δὲ μὲν αὐτοὶ
πλείονα ἴσασι σέθεν αὐτοῦ μητίσασθαι.
ἀλλ' ἄγε δὴ σὺ, φίλος, μῆτιν ἐμβάλλεο θυμῷ
παντοίην, ἵνα μή σε παρεκπροφύγῃσιν ἄεθλα.
μήτι τοι δρυτόμος μέγ' ἀμείνων, ἠὲ βίῃφι·
μήτι δ' αὖτε κυβερνήτης ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ
νῆα θοὴν ἰθύνει ἐρεχθομένην ἀνέμοισι·
μήτι δ' ἡνίοχος περιγίγνεται ἡνιόχοιο.

309 ΦΟΙΣΘΑ — ΤΕΡΜΑΘ ΦΕΛΙΣΣΕΜΕΝ v. Obss.
312 ΠΛΕΙΟΝΑ ΓΙΣΑΣΙ 316 ΕΝΙ ΦΟΙΝΟΠΙ

dem varii modi et multiplex ars est regendi currus. Vide ad 313 dicenda. Sic et παντοῖος δρόμος erat Σ, 281. παντοῖοι δόλοι, Γ, 202 et al. — 310. τῷ τ' οἴω λοίγι' ἔσεσθαι et hoc ipso vereor ne noxa futura sit, ne si. nisiri quid λοίγιόν τι eueniat h. e. ne successu excidas. λοίγια subint. ἔργα, vt A, 518 ἦ δὴ λοίγια ἔργα et haec pro λοιγὸς, vt sup. Φ, 533 νῦν οἴω λοίγι' ἔσεσθαι. — 311. ἀφάρτεροι. velociores quidem equos ipsi habent; artis tamen peritia te non antecellunt. — 313. μῆτιν ἐμβάλλεο θυμῷ παντοίην. μῆτις, vt in seqq. apparet, est sagacitas cum peritia et vsu coniuncta; eoque, complexus modorum et artium, quibus quis suo loco et tempore vti debet. παντοίην μῆτιν intellige *consilia omnigena*, h. e. artes et modos varios regendi equos et currum. v. Obss. — 317. νῆα ἐρεχθομένην ἀνέμοισι, iactatam, vexatam, ventis.

319—325: Docet Nestor filium, etsi equos tardiores regat, si tamen artem aurigandi teneat, in oculis semper habendo metam, ne a recta ac breuissima linea euagetur, proxime ad metam flectere equos. Haec sententia generali extulit.

Digitized by Google

ἄλλος μέν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασιν οἷσι πεποιθὼς,
ἀφραδέως ἐπὶ πολλὸν ἐλίσσεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἵπποι δὲ πλανόωνται ἀνὰ δρόμον, οὐδὲ κατίσχει.
ὃς δέ κε κέρδεα εἰδῇ, ἐλαύνων ἥσσονας ἵππους,
αἰεὶ τέρμ' ὁρόων, στρέφει ἐγγύθεν, οὐδέ ἑ λήθει,
ὅππως τὸ πρῶτον τανύσῃ βοέοισιν ἱμᾶσιν,
ἀλλ' ἔχει ἀσφαλέως, καὶ τὸν προὔχοντα δοκεύει.
σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδές, οὐδέ σε λήσει·
ἕστηκε ξύλον αὖον, ὅσον τ' ὄργυι', ὑπὲρ αἴης,
ἢ δρυὸς, ἢ πεύκης, τὸ μὲν οὐ καταπύθεται ὄμβρῳ·
λᾶε δὲ τοῦ ἑκάτερθεν ἐρηρέδαται δύο λευκὼ,

319 ΗΑΡΜΑΣΙ ΓΟΙΣΙ vulg. ἀλλ' ὅς 320 ΠΟΛΛΟΝ ΓΕΛΙΣΣΕΤΑΙ v. Obſſ. 322 ΚΕΡΔΕΑ ΓΕΙΔΗΙ 323 ΟΥ ΔΕ ΓΕ 329 ΓΕΚΑΤΕΡΘΕ

319. ἄλλος. alius ſuis equis confidens, nec arte et conſilio in iis regendis vtens, curſu incerto temere fertur. οὐδὲ αὐτὸς κατίσχει αὐτούς. — 322. ὃς δέ κε κέρδεα εἰδῇ, *artes* aurigandi, ἐλαύνων ἥσσονας ἵππους, *curſu inferiores, proxime ad metam circumflectit equos;* ne, ambitu exteriore capto, ad euitandam metam, aliis ſe praeueniendi opportunitatem praebeat. — οὐδέ ἑ λήθει, ὅπως *diligenter prouidet, vt ſtatim a curſus principio regat equos,* ὅπως (κατὰ) τὸ πρῶτον τανύσῃ (τοὺς ἵππους) βοέοισιν ἱμᾶσι. σὺν ἡνίαις. ἀλλ' ἔχει, ſed *retinet equos firmiter, et obſeruat antecedentem,* ſcilicet, vt opportunitate capta eum praetereat interiore ad metam curſu.

326—333. Metam, καμπτῆρα, circa quam curſus erat flectendus, deſcribit Neſtor; Achilles deſignat paucis, inf. vſ. 358.

328. τὸ μὲν οὐ καταπύθεται ὄμβρῳ· *quod* genus arborum *non* (non facile) *imbre,* humore, *putreſcit.* v. Obſſ. — 329. duo ſaxa vtrinque ad latus ſtipitis im-

ἐν ξυνοχῇσιν ὁδοῦ· λεῖος δ' ἱππόδρομος ἀμφὶς·
ἢ τευ σῆμα βροτοῖο πάλαι κατατεθνειῶτος,
ἢ τό γε νύσσα τέτυκτο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων,
καὶ νῦν τέρματ' ἔθηκε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
τῷ σὺ μάλ' ἐγχρίμψας, ἐλάαν σχεδὸν ἅρμα καὶ ἵππους,
αὐτὸς δὲ κλινθῆναι ἐϋπλέκτῳ ἐνὶ δίφρῳ,
ἦκ' ἐπ' ἀριστερὰ τοῖιν· ἀτὰρ τὸν δεξιὸν ἵππον
κένσαι ὁμοκλήσας, εἶξαί τε οἱ ἡνία χερσίν.
ἐν νύσσῃ δέ τοι ἵππος ἀριστερὸς ἐγχριμφθήτω,
ὡς ἄν τοι πλήμνη γε δοάσσεται ἄκρον ἱκέσθαι

337 ΔΕ FOI

pacta ſunt. — 330. ἐν ξυνοχῇσιν ὁδοῦ puta dictum pro ἐν ξυνοχῇ. reddunt veteres: in parte curſus anguſtiſſima; (niſi eſt in ipſo flexu, qua citerior cum vlteriore ſpatio continuatur;) at ipſum curriculum eſt citra et vltra laeue, planum, nullo lapide aſperum. — 331. Habemus adeo monumentum memorabile mortui, non tumulum, nec ſaxum; ſed, quod mireris, *ſtipitem* acclinatis vtrinque binis ſaxis. v. Obſſ.

334—342. propius ad hanc metam currum eſſe flectendum docet Neſtor, ita tamen vt ne currus allidatur ſaxis. μάλ' ἐγχρίμψας, nunc, ſimpl. *propius accedens*, vt et 338. non προςκρούσας ſed προςτελάσας.

335. ita vt ipſe verſus laeuam (ad quam ei erat meta) inflectat ſe toto corporis pondere in obliquum nitendo, dextero equo habenam laxet, laeuus autem 336 equus, proxime ad metam accedito, vt *rotae modiolus*, πλήμνη κύκλου ποιητοῦ, τοῦ τροχοῦ, tantum non ſtringere τὸ ἄκρον, *extimam metam*, videatur; vt tamen euitet ſaxa vtrinque poſita v. 329. ἐπαυρεῖν 340 eſt θίγεσθαι. *attingere, ſtringere.*

κύκλου ποιητοῖο· λίθου δ' ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν,
μήπως ἵππους τε τρώσῃς, κατά θ' ἅρματα ἄξῃς.
χάρμα δὲ τοῖς ἄλλοισιν, ἐλεγχείη δέ σοι αὐτῷ
ἔσσεται. ἀλλὰ, φίλος, Φρονέων πεφυλαγμένος εἶναι.
εἰ γάρ κ' ἐν νύσσῃ γε παρεξελάσῃσθα διώκων,
οὐκ ἔσθ', ὅς κέ σ' ἔλῃσι μετάλμενος, οὐδὲ παρέλθοι·
οὐδ' εἴ κεν μετόπισθεν Ἀρείονα δῖον ἐλαύνοι,
Ἀδρήστου ταχὺν ἵππον, ὃς ἐκ Θεσπίοι γένος ἦεν,
ἢ τοὺς Λαομέδοντος, οἳ ἐνθάδε τε τράφεν ἐσθλοί.

Ὣς εἰπὼν Νέστωρ Νηλήϊος ἀψ ἐνὶ χώρῃ
ἕζετ', ἐπεὶ ᾧ παιδὶ ἑκάστου πείρατ' ἔειπε.
Μηριόνης δ' ἄρα πέμπτος ἐὐτριχας ὤπλίσαθ' ἵππους.
Ἂν δ' ἔβαν ἐς δίφρους, ἐν δὲ κλήρους ἐβάλοντο.
πάλλ' Ἀχιλεὺς, ἐκ δὲ κλῆρος ἰόρε Νεστορίδαο

341 ΗΑΡΜΑΤΑ ΓΑΞΗΙΣ 345 Vulg. παρέλθῃ. 348 Vulg. ἐνθάδε τέτραφεν 349 ΓΕΙΠΩΝ 350 ΓΩΙ ΠΑΙΔΙ ΓΕΚΑΣΤΟΤ ΠΕΙΡΑΤ ΕΓΕΙΠΕ

343—348. Quod ſi ita ſibi cauerit, fieri non poſſe vt alius eum praetereat. — Iungenda: λίθου δ' ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν, ἀλλὰ πεφυλαγμένος εἶναι. Eſt autem πεφυλαγμένος εἶναι. ſc. μέμνησο. pro ἔστω. πεφύλαξο. — 344. ſin alios praeterieris in meta, circumflectendo metam, nemo aſſequi te poterit: μετάλμενος, inſequutus, inſequendo. ἕλῃ aſſequatur, καταλάβῃ.

346. Arion, Adraſti nobilis equus. v. Obſſ. — 348. Laomedontis equi: ſup. E, 269. iidem, quos ſibi pactus erat Hercules Heſionen liberaturus: Apollod. II, 5, 8.

351—361. Redit ad v. 301. Sorte loca occupant quini aurigae; primum Antilochus, fauente fortuna, tum Eumelus, Menelaus, Meriones, Diomedes.

352. κλήρους ἐνεβάλοντο ſcil. εἰς κυνῆν, eaque inuerſa, excidunt ſortes, ſeu σύμβολα, ſup. H, 175 ſq.

Digitized by Google

Ἀντιλόχου· μετὰ τόνδε λάχε κρείων Εὔμηλος·
τῷ δ' ἄρ' ἔπ' Ἀτρεΐδης δουρικλειτὸς Μενέλαος· 355
τῷ δ' ἔπι Μηριόνης λάχ' ἐλαυνέμεν· ὕστατος αὖτε
Τυδείδης, ὃχ' ἄριστος ἐών, λάχ' ἐλαυνέμεν ἵππους.
στὰν δὲ μεταστοιχεί· σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεύς,
τηλόθεν ἐν λείῳ πεδίῳ· παρὰ δὲ σκοπὸν εἶσεν
ἀντίθεον Φοίνικα, ὀπάονα πατρὸς ἑοῖο, 360
ὡς μεμνέῳτο δρόμου, καὶ ἀληθείην ἀποείποι.
Οἱ δ' ἄρα πάντες ἐφ' ἵπποισι μάστιγας ἄειραν,

354 Vulg. μετὰ τόνδ' ἔλαχε. 360 ΠΑΤΡΟΣ ΗΕΦΟΙΟ
361 ΑΠΟ ΕΕΙΠΟΙ 362 Vulg. οἱ δ' ἅμα.

361. ὡς μεμνέῳτο δρόμου. vt obſeruaret curſum. v. Obſſ.

Vt ſtatim totius certaminis curulis ordinem teneamus, eum hic adſcribam: Sorte tenent loca: *Antilochus*, *Eumelus*, *Menelaus*, *Meriones*, *Diomedes*. Curſu inito, praeuertunt ſtatim ceteros *Eumelus* et *Diomedes* equorum velocitate 376. At *Eumelus* fracto iugo curru exigitur, 390 ſq. et *Diomedes* priorem locum occupat. Qui proximus erat curriculo, *Menelaus*, circumacta iam meta, in anguſtiore via ſubſiſtere coactus praeuertitur ab *Antilocho* 419 ſq. Ergo fert praemium primarium *Diomedes* 508 ſq. *Eumeli* miſertus Achilles praemium ſecundum ei dare conſtituerat; at *Antilocho* ita ſibi iniuriam fieri clamante extraordinarium munus Eumelo decernit 558. Tum *Menelaus* in Antilochum inſurgit, qui dolo malo eum praeuertiſſe videri poterat; placatus tamen conſentit, vt ille praemium ſecundo loco ferat, ipſe in *tertio* acquieſcit; 612. 613. *quartum* aufert *Meriones*; 614. reliquum quod erat, *quintum*, honoris cauſſa Neſtori aſſignatur ab Achille, 615.

362—652. Initur curſus curulis; euolant equi.

πέπληγόν θ' ἱμᾶσιν, ὁμόκλησάν τ' ἐπέεσσιν
ἐσσυμένως· οἱ δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο,
νόσφι νεῶν, ταχέως· ὑπὸ δὲ στέρνοισι κονίη
ἵστατ' ἀειρομένη, ὥστε νέφος ἠὲ θύελλα·
χαῖται δὲ ξώοντο μετὰ πνοιῇς ἀνέμοιο·
ἅρματα δ' ἄλλοτε μὲν χθονὶ πίλνατο πουλυβοτείρῃ,
ἄλλοτε δ' αἰἴξασκε μετήορα· τοὶ δ' ἐλατῆρες
ἔστασαν ἐν δίφροισι· πάτασσε δὲ θυμὸς ἑκάστου,
νίκης ἱεμένων· κέκλοντο δὲ οἷσιν ἕκαστος
ἵπποις, οἱ δὲ πέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
ἀλλ', ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον ἀκέες ἵπποι

363 ΤΕ ΓΕΠΕΣΣΙ 367 Vulg. δ' ἐῤῥώοντο 370 ΘΥΜΟΣ ΓΕΚΑΣΤΟΥ v. Obſſ. 371 ΓΙΕΜΕΝΩΝ — ΔΕ ΓΟΙΣΙ ΓΕΚΑΣΤΟΣ 372 Vulg. οἱ δ' ἐπέτοντο

364. οἱ δ' ὦκα διέπρησσον (τὸν δρόμον διὰ τοῦ) πεδίου. νόσφι νεῶν, inde a mari verſus planitiem campi, intra vallum tamen. v. Obſſ.

In ſeqq. poeticam vim miraberis et copiam in reddendis ad ſenſum ſignificanter, ἐμφαντικῶς, iis, quae nobis ipſum decurſum ante oculos exhibere videantur. Non ad conſilium huius operae ſpectat, alios poetas comparare, qui cum noſtro certarunt, aut ex eo mutua ſumſerunt vel adumbrarunt; de his agendum potius eſt in iis ipſis, qui Homerica expreſſere. In his princeps eſt Virgilius in Aen. V.

373. ἀλλ' ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον ἄψ ἐφ' ἁλός. verſus mare, retro, vnde curſus erat factus verſus campum, vſ. 365. Non itaque πύματος δρόμος eſt vltimum ex pluribus curriculis ſeu decurſibus; nam vnus tantum fuit decurſus verſus metam, inde retro ad carceres. Ergo eſt altera curriculi pars inde a meta, quae ſane nouiſſima eſt, poſterior poſt anteriorem, factam verſus metam.

ἀψ ἐφ' ἁλὸς πολιῆς, τότε δὴ ἀρετή γε ἑκάστου
φαίνετ'· ἄφαρ δ' ἵπποισι τάθη δρόμος. ὦκα δ' ἔπειτα
αἱ Φηρητιάδαο ποδώκεες ἔκφερον ἵπποι.
τὰς δὲ μέτ' ἐξέφερον Διομήδεος ἄρσενες ἵπποι
Τρῳοὶ· οὐδέ τι πολλὸν ἄνευθ' ἔσαν, ἀλλὰ μάλ' ἐγγύς·
αἰεὶ γὰρ δίφρου ἐπιβησομένοισιν ἐίκτην.
πνοιῇ δ' Εὐμήλοιο μετάφρενον εὐρέε τ' ὦμω
θέρμετ'· ἐπ' αὐτῷ γὰρ κεφαλὰς καταθέντε πετέσθην.
καί νύ κεν ἢ παρέλασσ', ἢ ἀμφήριστον ἔθηκεν,
εἰ μὴ Τυδέος υἱὶ κοτέσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ὅς ῥά οἱ ἐκ χειρῶν ἔβαλε μάστιγα φαεινήν·
τοῖο δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν χύτο δάκρυα χωομένοιο,
οὕνεκα τὰς μὲν ὅρα ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἰούσας,
οἳ δέ οἱ ἐβλάφθησαν, ἄνευ κέντροιο θέοντες.

374 ΑΡΕΤΗ ΓΕ ΓΕΚΑΣΤΟΥ 377 Vulg. μετεξέφερον 379 ΕΠΙΒΗΣΟΜΕΝΟΙΣΙ ΓΕΙΚΤΗΝ. 384 ΡΑ ΓΟΙ 387 ΓΟΙ ΔΕ ΓΟΙ

375. ὦκα δ' ἔπειτα. cursu iam circa metam flexo in alteram partem hippodromi, ea quae sequuntur, euenerunt. Primi inter ceteros cursu praeualuerunt nunc Eumelus et Diomedes; et hic quidem scutica amissa retardatus, mox tamen ea recepta insequitur, at 391 Eumelus iugo fracto humi sternitur. Ita Diomedes priorem locum occupat. — 376. Φηρητιάδαο, Eumeli, nepotis Pheretis, filii Admeti. cf. B, 763. — 377. Diomedis ἵπποι Τρῳοί, qui Aeneae fuerant; vt memineris ex sup. 290 sq. — 380. iunge: πνοιῇ δὲ (τῶν τοῦ Διομήδεος ἵππων) ἐθέρμετο τὸ μετάφρενον τοῦ Εὐμήλου εὐρέε τ' ὦμω. — 382. aut praetergressurus erat ipsum, aut eum exaequaturus, ita vt dubium fuisset, vter altero prior carceres attigisset. — 387. at alteri (scil. sui) ἐβλάφθησαν, retardati sunt in cursu, do-

Digitized by Google

οὐδ' ἄρ' Ἀθηναίην ἐλεφηράμενος λάθ' Ἀπόλλων
Τυδείδην, μάλα δ' ὦκα μετέσσυτο ποιμένα λαῶν·
δῶκε δέ οἱ μάστιγα, μένος δ' ἵπποισιν ἐνῆκεν.
ἡ δὲ μετ' Ἀδμήτου υἱὸν κοτέουσα βεβήκει,
ἵππειον δὲ οἱ ἧξε θεὰ ζυγόν· αἱ δέ οἱ ἵπποι
ἀμφὶς ὁδοῦ δραμέτην, ῥυμὸς δ' ἐπὶ γαῖαν ἐλύσθη.
αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη,
ἀγκῶνάς τε περιδρύφθη, στόμα τε, ῥῖνάς τε,
θρυλλίχθη δὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι· τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφι πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
Τυδείδης δὲ παρατρέψας ἔχε μώνυχας ἵππους,
πολλὸν τῶν ἄλλων ἐξάλμενος· ἐν γὰρ Ἀθήνη
ἵπποις ἧκε μένος, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῦδος ἔθηκε.
τῷ δ' ἄρ' ἔπ', Ἀτρεΐδης εἶχε ξανθὸς Μενέλαος.
Ἀντίλοχος δ' ἵπποισιν ἐκέκλετο πατρὸς ἑοῖο·

390 ΔΕ FOI 391 Vulg. κοτέους' ἐβήκει. 392 ΔΕ FOI FHΞE v. Obſſ. ΗΑΙ ΔΕ ΒΟΙ 396 ΔΕ FOI 397 ΔΕ FOI 402 ΠΑΤΡΟΣ ΗΕΦΟΙΟ

nec recipiebat ſcuticam. — 388. ἐλεφηράμενος h. βλάψας δι' ἀπάτης. v. Obſſ. — 393. ἀμφὶς ὁδοῦ. e via. ſeorſum. De cauſſis ſtudii Apollinis et Mineruae v. Obſſ.

396. θρυλλίχθη. συνεθραύσθη. contuſum eſt os. v. Obſſ. — 400. καὶ ἐπ' αὐτῷ κῦδος ἔθηκε. pro αὐτῷ, Diomedi, κῦδος ἐπέθηκεν. ἔδωκε. v. Obſſ. — 401. τῷ δ' ἄρ' ἔπ'. ἐπὶ τῷδε, poſt hunc. proximo a Diomede, Menelaus agebat equos.

402 — 447. Celeritate praeiuerant ceteros equi Eumeli et Diomedis. Eumeli caſu Diomedes vnus emicat. Huic proximus curſu nunc erat Menelaus; quem antevertere ſtudet Antilochus, vt ſaltem alterum a Diomede praemium obtineat; inſequutus itaque eum in viae anguſtia eius curſum

Ἀριστοτέλης ἐν τῷ τρίτῳ περὶ τῆς ψυχῆς. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ψυχῆς τρίτῳ. Ἐν τῷ περὶ ψυχῆς τρίτῳ Ἀριστοτέλης. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ψυχῆς τρίτῳ

στεινωπῷ ἐν ὁδῷ παραδύμεναι, οὐδέ με λήσει.

Ὣς ἔφαθ' · οἱ δὲ, ἄνακτος ὑποδδείσαντες ἐμοκλὴν, μᾶλλον ἐπιδραμέτην ὀλίγον χρόνον · αἶψα δ' ἔπειτα στεῖνος ὁδοῦ κοίλης ἴδεν Ἀντίλοχος μενεχάρμης · ῥωχμὸς ἔην γαίης, ἣ χειμέριον ἀλὲν ὕδωρ ἐξέρρηξεν ὁδοῖο, βάθυνε δὲ χῶρον ἅπαντα · τῇ ῥ' εἶχε Μενέλαος, ἁμαξιτοχίας ἀλεείνων. Ἀντίλοχος δὲ παρατρέψας ἔχε μώνυχας ἵππους ἐκτὸς ὁδοῦ, ὀλίγον δὲ παρακλίνας ἐδίωκεν. Ἀτρεΐδης δ' ἔδδεισε, καὶ Ἀντιλόχῳ ἐγεγώνει · Ἀντίλοχ', ἀφραδέως ἱππάζεαι · ἀλλ' ἄνεχ' ἵππους. στεινωπὸς γὰρ ὁδὸς, τάχα δ' εὐρυτέρῃ παρελάσσεις · μήπως ἀμφοτέρους δηλήσεαι, ἅρματι κύρσας.

Ὣς ἔφατ' · Ἀντίλοχος δ' ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἔλαυνε, κέντρῳ ἐπισπέρχων, ὡς οὐκ αἴοντι ἐοικώς. [νε, ὅσσα δὲ δίσκου οὖρα κατωμαδίοιο πέλονται,

417 ΔΕ FANAKTOΣ 419 FIΔΕ 420 FΑΛΕΝ
430 AIONTI FEFOIKΩΣ

tilochus tamen extra orbitam inuectus eum praeterit, coactum inhibere equos, ne rotis mutuo illisis currus frangerentur. χειμέριον ἀλὲν ὕδωρ, collecta aqua, ἐξέρρηξεν ὁδοῦ (μέρος τι) pro τὴν ὁδόν. — 422. ἁμαξιτοχίας pro ſingulari, τοὺς ἅμα τρέχοντας, ne ſuo currui illideretur alter in anguſto tramite. — 424. ἐκτὸς ὁδοῦ, quae erat in illa cauitate, ab orbita rotarum paullulum deflectendo, et aliquam viae partem vna cum Menelao incedendo, donec ille ſibi cauens equos ſiſteret; ita Antilochus antegreditur.

431. ὅσσα δὲ δίσκου οὖρα pro ὅρα, (vt ὄρω pro ὁρμάω) ὁρμήματα. Aequato iam curſu, aliquantum ſpatii decurrebant iuxta ſe vtraeque bigae; et quidem ſpa-

ὄντ' αἰζηὸς ἀφῆκεν ἀνὴρ, πειρώμενος ἥβης,
τόσσον ἐπιδραμέτην· αἱ δ' ἠρώησαν ὀπίσσω
Ἀτρείδεω· αὐτὸς γὰρ ἑκὼν μεθέηκεν ἐλαύνειν,
μήπως συγκύρσειαν ὁδῷ ἔνι μώνυχες ἵπποι,
δίφρους τ' ἀνστρέψειαν ἐϋπλεκέας, κατὰ δ' αὐτοὶ
ἐν κονίῃσι πέσοιεν, ἐπειγόμενοι περὶ νίκης.
τὸν καὶ νεικείων προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Ἀντίλοχ', οὔτις σεῖο βροτῶν ὀλοώτερος ἄλλος.
ἔρρ', ἐπεὶ οὔ σ' ἔτυμόν γε φάμεν πεπνύσθαι Ἀχαιοί.
ἀλλ' οὐ μὰν οὐδ' ὣς ἄτερ ὅρκου οἵσῃ ἄεθλον.
Ὣς εἰπὼν, ἵπποισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε·
μή μοι ἐρύκεσθον, μηδ' ἔστατον ἀχνυμένω κῆρ·

434 ΓΑΡ ΓΕΚΩΝ v. Obſſ. 436 f. *ανηρέψειαν* 439 ΟΛΟΓΩΤΕΡΟΣ 440 ΓΕΡΡ' 442 ΓΕΙΠΩΝ

tio iactus diſci a valida manu in humerum elata iacti (*κατωμαδίου.*) — 432. *πειρώμενος ἥβης*, virium iuuenilium. — 434. *ἑκὼν μεθέηκεν ἐλαύνειν.* Menelaus videns, fieri poſſe vt currus alliſi inuicem et rotis impliciti et impediti frangantur, ſuſtinet currum: non incitat equos; itaque hi *ἠρώησαν ὀπίσσω, ἀνερωοῦσιν, ἀναχωροῦσιν*, non amplius curſu contendunt cum Antilocho: ita hic praecurrit.

439. *ὀλοώτερος.* in obiurgatione iam vidimus vocem adhibitam in Iouem Γ, 365. vbi v. Obſſ. X, 15. vbi erat *βλαπτικὸς, χαιρέκακος*, malitioſus; etiam nunc Menelaus Antilochi factum ad malitiam animi refert, et dolum malum. — 440. Iunge: *οὐκ ἔφαμεν ἔτυμον, ἐτύμως, σὲ πεπνύσθαι, πεπνυμένον εἶναι, συνετόν.* videmus et hic notionem prudentiae cum honeſtate coniungi; noli tamen putare, fieri hoc philoſophica ſubtilitate; ſed ſimplicitate vitae et ſermonis, qui virtutum nomina definita nondum habebat. — 441. *οὐκ ἄτερ ὅρκου*· ſcil. vt iuraret, ſe non

Digitized by Google

φθήσονται· τούτοισι πόδες καὶ γοῦνα καμόντα,
ἢ ὑμῖν· ἄμφω γὰρ ἀτέμβονται νεότητος. 445
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ, ἄνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλήν,
μᾶλλον ἐπιδραμέτην, τάχα δὲ σφισιν ἄγχι γένοντο.
Ἀργεῖοι δ' ἐν ἀγῶνι καθήμενοι εἰσορόωντο
ἵππους, τοὶ δὲ πέτοντο κονίοντες πεδίοιο. 449
πρῶτος δ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἐφράσαθ' ἵππους·

446 ΟΙ ΔΕ ΓΑΝΑΚΤΟΣ

dolo] malo et in fraudem Menelai hoc feciſſe, v. inf. 581 ſqq. Nam poterat abreptus eſſe equorum impetu, nec putare, id licere facere in certamine et ſic porro.

444. φθήσονται — καμόντα, (πρὶν) ἢ ὑμῖν. deficient viribus citius quam veſtri pedes, vos. v. Obſſ. — 445. ἀτέμβονται νεότητος. nam Antilochi equi iuuenili vigore deſtituti ſunt. Nec mirum, nam a Neſtore iam habiti fuerant vſ. 301. ita nec mirum eos fuiſſe tardos 310. — 447. σφίσιν, Antilochi equis.

448—499. Iam in reditu ad carceres conſpecti e longinquo currus: primus quidem Idomeneus, oculorum acie pollens ſenex, proſpiciens animaduertit, non eundem curruum eſſe ordinem, qui antea fuerat; non Eumeli eſſe equos ſed Diomedis, qui ceteros praeuerterint — 472. Contendit contra Aiax, non alios eſſe equos quam Eumeli et, putes te inter homines noſtros litteratos verſari, truculenter ſtatim a conuiciis et contumeliis exordium facit; neque enim ii interrogant, vt Idomeneus: 458. οἷος ἐγὼ ἵππους αὐγάζομαι ἦε καὶ ὑμεῖς; ἀλλὰ ἴδεσθε καὶ ὔμμες. ſed Aiaces illi ab initio ſtatim vociferantur: Ἰδομενεῦ, τί πάρος λαβρεύεαι; οὔτε τοι ὀξύτατον κεφαλῆς ἐκδέρκεται ὄσσε. caecutis, homo, et omnes alii caecutiunt; ego ſolus viſu valeo; tu abi, et perſpicilla tibi cura. — 481 inde rixa inter eos; ab Achille repreſſa — 498. Inter haec Diomedes curru ad-

ἦστο γὰρ ἐκτὸς ἀγῶνος ὑπέρτατος ἐν περιωπῇ·
τοῖο δ', ἄνευθεν ἐόντος, ὁμοκλητῆρος ἀκούσας
ἔγνω· φράσσατο δ' ἵππον ἀριπρεπέα προὔχοντα,
ὃς τὸ μὲν ἄλλο τόσον Φοίνιξ ἦν, ἐν δὲ μετώπῳ
λευκὸν σῆμα τέτυκτο περίτροχον, ἠΰτε μήνη·
στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
οἷος ἐγὼν ἵππους αὐγάζομαι, ἦέ καὶ ὑμεῖς;
ἄλλοι μοι δοκέουσι παροίτεροι ἔμμεναι ἵπποι,
ἄλλος δ' ἡνίοχος ἰνδάλλεται· αἵ δέ που αὐτοῦ
ἔβλαβεν ἐν πεδίῳ, αἳ κεῖσέ γε φέρτεραι ἦσαν.
ἦτοι γὰρ τὰς πρῶτα ἴδον περὶ τέρμα βαλούσας·
νῦν δ' οὔπη δύναμαι ἰδέειν, πάντη δέ μοι ὄσσε
Τρωϊκὸν ἂν πεδίον παπταίνετον εἰσορόωντι.

455 Vulg. σῆμ' ἐτέτυκτο. 456 ΕΡΕΙΠΕ 462 ΠΡΩΤΑ ΕΙΔΟΝ 463 Vulg. οὔπω 464 Vulg. ὀμπεδίον

ſtat; disputantes Aiax et Idomeneus diremti; ſecus quam noſtri philoſophi ſolent, qui ipſam rerum ac ſenſuum veritatem ſophiſmatibus eludunt et altercari pergunt.

451. Idomeneus ſedebat ἐκτὸς ἀγῶνος, ſeorſum a coetu ſpectantium, in loco editiore vnde proſpectus liberior eſſet, ἐν περιωπῇ. vt ſup. Ξ, 8. — 452. Diomedis vocem agnoſcit equos hortantis; tum et equum rufum, cum candore in fronte: τὸ μὲν ἄλλο τόσον quod ad cetera attinet, rufus ἐπὶ τόσον, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐν μετώπῳ. v. Obſſ.

459. ἄλλοι ſc. quam qui exierant primo loco carceribus: — 460. αὐτοῦ, eius qui prior praeuerterat ceteros, Eumeli: κεῖσε γε ex ſeq. vsque ad metam circumflectendam ἔβλαβεν, curſu intercepti, caſu aliquo impediti: vt ſup. 387. — 462. Caſus ille infauſtus

ἠὲ τὸν ἡνίοχον Φύγον ἡνία, οὐδὲ δυνάσθη
εὖ σχεθέειν περὶ τέρμα, καὶ οὐκ ἐτύχησεν ἐλίξας.
ἔνθα μιν ἐκπεσέειν ὄΐω, σὺν θ' ἅρματα ἄξαι·
αἱ δ' ἐξηρώησαν, ἐπεὶ μένος ἔλλαβε θυμόν.
ἀλλὰ ἴδεσθε καὶ ὔμμες ἀνασταδόν· οὐ γὰρ ἔγωγε
εὖ διαγιγνώσκω· δοκέει δέ μοι ἔμμεναι ἀνὴρ
Αἰτωλὸς γενεήν, μετὰ δ' Ἀργείοισιν ἀνάσσει
Τυδέος ἱπποδάμου υἱὸς, κρατερὸς Διομήδης.

Τὸν δ' αἰσχρῶς ἐνένισπεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας·
Ἰδομενεῦ, τί πάρος λαβρεύεαι; αἱ δέ τ' ἄνευθεν
ἵπποι ἀερσίποδες πολέος πεδίοιο δίενται.
οὔτε νεώτατός ἐσσι μετ' Ἀργείοισι τοσοῦτον,
οὔτε τοι ὀξύτατον κεφαλῆς ἐκδέρκεται ὄσσε.
ἀλλ' αἰεὶ μύθοις λαβρεύεαι· οὐδέ τί σε χρὴ

467 ΗΑΡΜΑΤΑ ΓΑΞΑΙ 469 ΑΛΛΑ ΓΙΔΕΣΘΕ
471 ΑΡΓΕΙΟΙΣΙ ΓΑΝΑΣΣΕΙ

euenerat Eumelo, iam relicta a tergo meta, et ad vlteriora progreſſo; in reditu verſus carceres.

466. εὖ σχεθέειν l. ἡνία, l. τοὺς ἵππους. ἐπισχεῖν. καὶ ἠτύχησεν ἐν τῷ ἐλίξαι τὸ ἅρμα περὶ τὸν καμπτῆρα. — 468. equi forte via exceſſerunt, acti conſternatione, efferati: v. Obſſ.

473—481. Aiax Oilei f. ferociter Idomeneum increpat, Diomedis equos priores eſſe aientem; eſſe equos Eumeli, eosdem quos priore curſus parte ante flexum circa metam viderat, priores eſſe contendit. Cur Eumelo tantopere ille ſtudeat, non apparet cauſſa; vt hoc faciat, nihil aliud eum adducere videtur, quam ferox animus procliuis ad contradicendum dicto alterius: qua indole multi ſunt natura et more aſperi et arrogantes.

474. τί πάρος λαβρεύσαι; τί πρὸ καιροῦ πολυλογεῖς —

λαβραγόρην ἔμεναι· πάρα γὰρ καὶ ἀμείνονες ἄλλοι.
ἵπποι δ' αὐταὶ ἔασι παροίτεραι, αἴ τὸ πάρος περ,
Εὐμήλου, ἐν δ' αὐτὸς ἔχων εὔληρα βέβηκε.

Τὸν δὲ χολωσάμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα·
Αἶαν, νεῖκος ἄριστε, κακοφραδὲς, ἄλλα τε πάντα
δεύεαι Ἀργείων, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής.
δεῦρό νυν ἢ τρίποδος περιδώμεθον, ἠὲ λέβητος·
ἵστορα δ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα θείομεν ἄμφω,
ὁππότεραι πρόσθ' ἵπποι· ἵνα γνοίης ἀποτίνων.

Ὣς ἔφατ'· ὤρνυτο δ' αὐτίκ' Ὀιλῆος ταχὺς Αἴας,
χωόμενος, χαλεποῖσιν ἀμείψασθαι ἐπέεσσι.
καί νύ κε δὴ προτέρω ἔτ' ἔρις γένετ' ἀμφοτέροισιν,
εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αὐτὸς ἀνίστατο, καὶ φάτο μῦθον·

Μηκέτι νῦν χαλεποῖσιν ἀμείβεσθον ἐπέεσσιν,
Αἶαν, Ἰδομενεῦ τε, κακοῖς· ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε·
καὶ δ' ἄλλῳ νεμεσᾶτον, ὅ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
ἀλλ' ὑμεῖς ἐν ἀγῶνι καθήμενοι εἰσοράασθε

480 Vulg. αὖτε 483 Vulg. νεῖκει 486 ΓΙΣΤΟΡΑ 489 ΓΕΠΕΕΣΣΙ 492 ΓΕΠΕΕΣΣΙ 493 ΟΤΔΕ ΓΕΓΟΙΚΕ

καὶ μεγαληγορεῖς. vt Apollonii verbis vtar. — 481. εὔληρα habenas: αὐτὸς ἐμβέβηκα τῷ δίφρῳ ἡνιοχῶν.

482—487. Pro ſuo aſſerto pugnat Idomeneus: tum compeſcitur contentio ab Achille 488. κακοφραδὲς, ὅτι τοι ν. Reliqua, ἄλλα τε πάντα δεύεαι τῶν Ἀργείων, ſunt in medio. Iunctura, quam vulgo faciunt, non bene procedit. v. Obſſ.

485. ἢ τρίποδος περιδώμεθον. faciamus ſponſionem pignore poſito, tripode vel lebete. v. Obſſ. — 486. ἵστορα, *teſtem*, ſeu verius arbitrum qui, facta ſponſione et pignore depoſito, arbitrium fert, vter cauſſa

ἵππους· οἱ δὲ ταχ' αὐτοὶ ἐπειγόμενοι περὶ νίκης
ἐνθάδ' ἐλεύσονται· τότε δὲ γνώσεσθε ἕκαστος
ἵππους Ἀργείων, οἵ δευτεροι, οἵ τε πάροιθεν.
Ὣς φάτο· Τυδείδης δὲ μάλα σχεδὸν ἦλθε διώκων,
μάστι δ' αἰὲν ἔλαυνε κατωμαδόν· οἱ δὲ οἱ ἵπποι
ὑψόσ' ἀειρέσθην ῥίμφα πρήσσοντε κέλευθον·
αἰεὶ δ' ἡνίοχον κονίης ῥαθάμιγγες ἔβαλλον·
ἅρματα δὲ χρυσῷ πεπυκασμένα κασσιτέρῳ τε,
ἵπποις ὠκυπόδεσσιν ἐπέτρεχον· οὐδέ τι πολλὴ
γίγνετ' ἐπισσώτρων ἁρματροχιὴ κατόπισθεν
ἐν λεπτῇ κονίῃ· τὼ δὲ σπεύδοντε πετέσθην.
στῆ δὲ μέσῳ ἐν ἀγῶνι, πολὺς δ' ἀνεκήκιεν ἱδρὼς
ἵππων, ἕκ τε λόφων καὶ ἀπὸ στέρνοιο χαμᾶζε.
αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο χαμαὶ θόρε παμφανόωντος,
κλῖνε δ' ἄρα μάστιγα ποτὶ ζυγόν. οὐδὲ μάτησεν
ἴφθιμος Σθένελος, ἀλλ' ἐσσυμένως λάβ' ἄεθλον·
δῶκε δ' ἄγειν ἑτάροισιν ὑπερθύμοισι γυναῖκα,

497 ΓΝΩΣΕΣΘΕ ΓΕΚΑΣΤΟΣ 500 ΔΕ ΓΟΙ
504 Vulg. οὐδέ τε.

exciderit. — 496. ἐπειγόμενοι. περὶ νίκης τρέχοντες.

499—513. Finitur contentio inter Aiacem et Idomeneum aduentu bigarum Diomedis primo loco, qui praemium aufert.

499. διώκων agens, sc. τοὺς ἵππους, vt supra. nam alius eum non anteibat. — 505. rotarum vix leuia vestigia in puluere visebantur κατόπισθεν. a tergo, non nisi leuis nec alte depressa in puluere orbita relinquebatur post currum. — 510. οὐδὲ μάτησεν Sthenelus: suaviter, ex sensu et more sodalitii et amicitiae: secundum Pindaricum Ol. IV, 7 ξείνων δ' εὖ πρασσόντων ἔσαναν αὐτίκ' ἀγγελίαν ποτὶ γλυκείαν δόλοι.

καὶ τρίποδ' ὠτώεντα φέρειν· ὁ δ' ἔλυεν ὑφ' ἵππους.
τῷ δ' ἄρ' ἔπ' Ἀντίλοχος Νηλήϊος ἤλασεν ἵππους,
κέρδεσιν, οὔτι τάχει γε, παραφθάμενος Μενέλαον· 515
ἀλλὰ καὶ ὡς Μενέλαος ἔχ' ἐγγύθεν ὠκέας ἵππους.
ὅσσον δὲ τροχοῦ ἵππος ἀφίσταται, ὅς ῥά τ' ἄνακτα
ἕλκῃσι πεδίοιο τιταινόμενος σὺν ὄχεσφι,
τοῦ μέν τε ψαύουσιν ἐπισσώτρου τρίχες ἄκραι
οὐραῖαι, ὁ δέ τ' ἄγχι μάλα τρέχει, οὐδέ τι πολλὴ 520
χώρη μεσηγύς, πολέος πεδίοιο θέοντος·
τόσσον δὴ Μενέλαος ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
λείπετ'· ἀτὰρ τὰ πρῶτα καὶ ἐς δίσκουρα λέλειπτο·
ἀλλά μιν αἶψα κίχανεν· ὀφέλλετο γὰρ μένος ἠὺ
ἵππου τῆς Ἀγαμεμνονέης καλλίτριχος Αἴθης· 525
εἰ δέ κ' ἔτι προτέρω γένετο δρόμος ἀμφοτέροισι,
τῷ κέν μιν παρέλασσ', οὐδ' ἀμφήριστον ἔθηκεν.
αὐτὰρ Μηριόνης, θεράπων ἐὺς Ἰδομενῆος,

517 ΙΟΣ ΡΑ ΓΑΝΑΚΤΑ

514. Secundo loco Antilochus victor; tum Menelaus proxime — 528.

517—527. Tam prope inhaerebat Menelaus Antilochi currui, vt ſi curſus longius fuiſſet protractus, haud dubie ille Antilochum anteuerſurus fuiſſet. Anguſtum illud ſpatium, quo aberat Menelaus ab Antilocho, ſignificanter declaratur per ſpatium inter equum et rotam inter currendum. Recordandum autem, quod e monumentis antiquis apparet, exiguum admodum ſpatium, fuiſſe, quo equi iuncti a curru diſtabant; vt vix aſſequi poſſis, quomodo curſus ſatis tutus fuerit.

523. Primo, poſtquam ab Antilocho ſe praeteriri paſſus erat Menelaus ſup. 434, aberat ab Antilocho diſci iactum: δίσκουρα, ὁρμήματα δίσκου, ſeu ὅρμημὰ δίσκου.

528—531. Meriones tar-

Digitized by Google

λείπετ' ἀγακλῆος Μενελάου δουρὸς ἐρωήν.
βάρδιστοι μὲν γάρ οἱ ἔσαν καλλίτριχες ἵπποι,
ἥκιστος δ' ἦν αὐτὸς ἐλαυνέμεν ἅρμ' ἐν ἀγῶνι.
υἱὸς δ' Ἀδμήτοιο πανύστατος ἦλυθεν ἄλλων,
ἔλκων ἅρματα καλὰ, ἐλαύνων πρόσσοθεν ἵππους.
τὸν δὲ ἰδὼν ὤκτειρε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
στὰς δ' ἄρ' ἐν Ἀργείοις ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευε:

Λοῖσθος ἀνὴρ ὤριστος ἐλαύνει μώνυχας ἵππους·
ἀλλ' ἄγε δή οἱ δῶμεν ἀέθλιον, ὡς ἐπιεικὲς,
δεύτερ'· αὐτὰρ τὰ πρῶτα Φερέσθω Τυδέος υἱός.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ὡς ἐκέλευε·
καί νύ κέν οἱ πόρεν ἵππον, ἐπῄνησαν γὰρ Ἀχαιοὶ,
εἰ μὴ ἄρ' Ἀντίλοχος, μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς,
Πηλείδην Ἀχιλῆα δίκῃ ἠμείψατ' ἀναστάς·

Ὦ Ἀχιλεῦ, μάλα τοι κεχολώσομαι, αἴκε τελέσσῃς

530 ΓΑΡ ΡΟΙ ΕΣΑΝ 531 Vulg. ἥκιστος 534 ΔΕ ΡΙΔΩΝ 535 ΓΕΠΕΑ 537 ΔΗ ΡΟΙ — ΕΠΙΓΕΙΚΕΣ 540 ΚΑΙ ΝΥ ΚΕ ΡΟΙ

dioribus equis vsus et ipse imperitior aurigationis, serius aduenit: hastae iactu δουρὸς ἐρωήν, ὁρμήν, post Menelaum.

531. ἥκιστος δ' αὐτὸς — infimus arte et peritia. v. Obss. Et tamen Meriones erat auriga Idomenei. Vnde patet, aurigationem in certaminibus maioris artis fuisse quam in pugna.

532 — 565. Eumelus fracto curru incedens (sup. 391 sq.) miserationem mouet Achilli et Achiuis, ita vt Achilles ei vellet praemium loco secundo assignare. Quo facto, iniusto modo, se eo fraudari clamat Antilochus eumque adducit, vt Eumelo aliud praemium extra ordinem arcessi iubeat.

533. ἔλκων: quia fractus erat currus ἐλαύνων ἵππους, non vt plerumque, *agens cursu*, sed *ante se agens vel ducens*. et 536 ἐλαύνει

τοῦτο ἔπος· μέλλεις γὰρ ἀφαιρήσεσθαι ἄεθλον,
τὰ Φρονέων, ὅτι οἱ βλαίβεν ἅρματα καὶ ταχὲ' ἵππω,
αὐτός τ' ἐσθλὸς ἐών· ἀλλ' ὄφελεν ἀθανάτοισιν
εὔχεσθαι· τό κεν οὔτι πανύστατος ἦλθε διώκων.
εἰ δέ μιν οἰκτείρεις, καί τοι φίλος ἔπλετο θυμῷ,
ἔστι τοι ἐν κλισίῃ χρυσὸς πολύς, ἔστι δὲ χαλκὸς,
καὶ πρόβατ', εἰσὶ δέ τοι δμωαὶ, καὶ μώνυχες ἵπποι·
τῶν οἵ ἔπειτ' ἀνελὼν δόμεναι καὶ μεῖζον ἄεθλον,
ἠὲ καὶ αὐτίκα νῦν, ἵνα σ' αἰνήσωσιν Ἀχαιοί.
τὴν δ' ἐγὼ οὐ δώσω· περὶ δ' αὐτῆς πειρηθήτω
ἀνδρῶν, ὅς κ' ἐθέλῃσιν ἐμοὶ χείρεσσι μάχεσθαι.

Ὡς φάτο· μείδησεν δὲ ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
χαίρων Ἀντιλόχῳ, ὅτι οἱ φίλος ἦεν ἑταῖρος·
καί μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ἀντίλοχ', εἰ μὲν δή με κελεύεις οἴκοθεν ἄλλο
Εὐμήλῳ ἐπιδοῦναι, ἐγὼ δέ κε καὶ τὸ τελέσσω·
δώσω οἱ θώρηκα, τὸν Ἀστεροπαῖον ἀπηύρων,
χάλκεον, ᾧ πέρι χεῦμα φαεινοῦ κασσιτέροιο

544 ΤΟΤΤΟ ΕΠΟΣ 545 ΟΤΙ ΟΙ 548 Vulg. Φίλον 551 ΟΙ 556 ΟΤΙ ΟΙ 557 ΕΠΕΑ 558 ΟΙΚΟΔΕΝ 560 ΟΙ

λοῖσθος, vltimo loco. — 545. τὰ Φρονέων, ὅτι οἱ. *hoc reputando, quod.* pro, *hac de cauſſa, quod* et 546 αὐτός τ' ἐσθλὸς ἐών, pro αὐτοῦ ὄντος. abſolute, *cum ipſe vir praeſtantiſſimus ſit;* niſi potius: cum ipſe peritus ſit aurigationis. — 547. τό κεν οὔτι. διὸ, οὕτως ἄν — διώκων, *aurigando.* — 553. τὴν δ' ſc. τὴν ἵππον ſup. 265. 266. 511.

560. *Aſteropaeum*, Pelegoni f. Axii fl. nepotem Achilles ſpoliauerat caeſum. Φ, 139. 170. 183. — 561. ᾧ ἀμφιδεδίνηται πέρι χεῦμα κασσιτέρου. *clipei aerei extrema ora circumducta*

ἀμφιδεδίνηται· πολέος δέ οἱ ἄξιος ἔσται.

Ἦ ῥα, καὶ Αὐτομέδοντι φίλῳ ἐκέλευσεν ἑταίρῳ,
οἰσέμεναι κλισίηθεν· ὁ δ' ὤχετο, καί οἱ ἔνεικεν·
Εὐμήλῳ δ' ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δὲ δέξατο χαίρων·

Τοῖσι δὲ καὶ Μενέλαος ἀνίστατο, θυμὸν ἀχεύων,
Ἀντιλόχῳ ἄμοτον κεχολωμένος· ἐν δ' ἄρα κήρυξ
χειρὶ σκῆπτρον ἔθηκε, σιωπῆσαί τε κέλευσεν
Ἀργείους· ὁ δ' ἔπειτα μετηύδα ἰσόθεος φώς·

Ἀντίλοχε, πρόσθεν πεπνυμένε, ποῖον ἔρεξας;
ἤσχυνας μὲν ἐμὴν ἀρετήν, βλάψας δέ μοι ἵππους,
τοὺς σοὺς πρόσθε βαλών, οἵ τοι πολὺ χείρονες ἦσαν.

562 ΔΕ FOI 564 ΚΑΙ FOI 565 Vulg. ὁ δ' ἐδέξατο
568 Vulg. χερσὶ et τ' ἐκέλευσεν. 569 FΙΣΟΘΕΟΣ

erat oaſſitero, ſeu *ſtanno fuſo*. De ſtanni vſu iam dicta v. ad Λ, 25.

566—613. Locus animi honeſtate et candore, et ſenſuum veritate ac probitate ſuauiſſimus. Menelaus iratus Antilochum in ius vocat, ſtatim e conſeſſu Achivorum ei iudicium cogit et Antilochum iurare iubet, non dolo malo ſe eius currum retardaſſe. Optimus iuuenis, cum hac culpa omnino liberare ſe non poſſet, verbis honorificentiſſimis praemium ſuum concedit Menelao; qui generoſo ſenſu permotus illud Antilocho remittit.

571. ἤσχυνας μὲν ἐμὴν ἀρετήν, βλάψας δέ μοι ἵππους. vtrumque ad laudis detractionem ſpectare debuit; tu meam aurigandi peritiam ludibrio tradidiſti, et equos retardaſti, vt pro deterioribus habeantur, laude ſua priuentur. ἀρετὴ h. l. in aurigando; hanc ille dehoneſtauerat, dedecore obſcurauerat, imminuerat; eodem modo quo ſup. Σ, 24 pulcram faciem ſuam Achilles. et ſic γένος πατρώϊον Z, 209. βλάπτειν ἵππους, mox 585 ἅρμα πεδῆσαι, impedire in curſu: vt iam vſ. 387. — 572. τοὺς σοὺς πρόσθε βαλών. vt προ-

ἀλλ' ἄγετ', Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
ἐς μέσον ἀμφοτέροισι δικάσσατε, μηδ' ἐπ' ἀρωγῇ·
μήποτέ τις εἴπῃσιν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων, 575
Ἀντίλοχον ψεύδεσσι βιησάμενος Μενέλαος
οἴχεται ἵππον ἄγων, ὅτι οἱ πολὺ χείρονες ἦσαν
ἵπποι, αὐτὸς δὲ κρείσσων ἀρετῇ τε, βίῃ τε.
εἰ δ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς δικάσω, καί μ' οὔτινα φημὶ
ἄλλον ἐπιπλήξειν Δαναῶν· ἰθεῖα γὰρ ἔσται· 580
Ἀντίλοχ', αἰ δ' ἄγε δεῦρο, Διοτρεφὲς, ἦ θέμις ἐστὶ,

575 ΦΕΙΠΗΙΣΙ 577 ΗΟΤΙ ΡΟΙ 581 Vulg. εἰ δ' ἄγε.

ἄγειν. προβάλλειν. iterum 639. — 574. δικάσατε ἀμφοτέροις, εἰς μέσον. μέσως. ἐξ ἴσου. iudicio animi in neutram partem inclinato; re petita a lancibus — μήδ' ἐπ' ἀρωγῇ. ſine partium ſtudio, μὴ κατὰ χάριν. v. Obſſ. — 575. ne quis dicat: ſcil. ſi, quod peto, praemium ſecundo loco abstulero, Antilocho ereptum: — 576. Ἀντίλοχον ψεύδεσσι βιησάμενος. ἀπάταις, calumnia, doli mali eum temere arguens, et per vim ſuperans, eo ſic circumuento, — 577. ὅτι οἱ πολὺ χείρονες ἵπποι. cum tamen ipſe, Menelaus, equos haberet deteriores. ὅτι refer ad ψεύδεσσι βιησάμενος, ſuperior fuit in iudicio, quod, etſi haberet equos deteriores, auctoritate tamen et potentia praevaleret: iunctura antiqua ὅτι (μὲν) — αὐτὸς δὲ — pro καὶ — ὅμως. Haec expeditiſſima ratio. cf. Obſſ. — 580. ἰθεῖα γὰρ ἔσται: ſcil. ἡ δίκη, ſententia. αὐτὸς δικάσω. ipſe ſtatim iudicem agam, ſententiam feram, litem dirimam. h. e. edicam id, quod ex iuſto et aequo ſit: iurato Antilochus, ſe non conſulto, et deliberato, fraude me circumuenire voluiſſe. Minatus hoc erat Menelaus iam ſupra, ſe Antilochum iureiurando adacturum eſſe, vſ. 441. — 581. Memorabilis locus de more et ritu iurandi cum

στας ἵππων προπάροιθε καὶ ἅρματος· αὐτὰρ ἱμάσθλην
χερσὶν ἔχε ῥαδινὴν, ἥπερ τὸ πρόσθεν ἔλαυνες·
ἵππων ἁψάμενος, γαιήοχον Ἐννοσίγαιον
ἔμνυθι, μὴ μὲν ἑκὼν τὸ ἐμὸν δόλῳ ἅρμα πεδῆσαι.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίλοχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἄνσχεο νῦν, πολλὸν γὰρ ἔγωγε νεώτερός εἰμι
σεῖο, ἄναξ Μενέλαε, σὺ δὲ πρότερος καὶ ἀρείων.
οἶσθ', οἷαι νέου ἀνδρὸς ὑπερβασίαι τελέθουσι·
κραιπνότερος μὲν γάρ τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις·
τῷ τοι ἐπιτλήτω κραδίη· ἵππον δέ τοι αὐτὸς
δώσω, τὴν αἱρόμην· εἰ καί νύ κεν οἴκοθεν ἄλλο
μεῖζον ἀπαιτήσειας, ἄφαρ κέ τοι αὐτίκα δοῦναι
βουλοίμην, ἢ σοί γε, Διοτρεφὲς, ἤματα πάντα
ἐκ θυμοῦ πεσέειν, καὶ δαίμοσιν εἶναι ἀλιτρός.

583 Vulg. ἔχων. 585 ΜΕΝ ΓΕΚΩΝ. τὸ ἐμὸν v. Obſſ. 588 ΣΕΙΟ ΓΑΝΑΞ 589 ΓΟΙΣΘ 592 ΚΕ ΓΟΙΚΟΘΕΝ

vertis ſymbolis coniuncto: vnde adiectum, ἢ θέμις ἐστίν, vti fas eſt facere; per Neptunum, vtpote in re equeſtri; — 584. ἵππων ἁψάμενος, vt alias ara attingitur, aut ſceptrum, aut alia res, de qua agitur. Obſeruari poteſt et hoc, quod e certaminum lege licuit quidem ſollerti inuento vti ad praeuertendos alios; non tamen dolo malo; atqui de hoc videtur nihil ſatis liquido conſtitiſſe. Antilochus parentis Neſtoris praecepto 325 ſqq. ad hoc ipſum adductus erat, vt prudenti, aſiuto, conſilio vteretur. — 589. Οἶσθ' οἷαι νέου ἀνδρὸς — conueniunt verba Γ, 108 ſq. et K, 225. 6. de eo qui ſolus in rebus agendis verſatur, ἀλλά τε οἱ βράσσων τε νόος λεπτὴ δέ τε μῆτις. — 591. ἐπιτλήτω κραδίη, iram comprime, αὐτὸς δώσω, ſponte. — 594. βουλοίμην ἄν μᾶλλον ἤ — 595. ἐκ θυμοῦ πε-

Ἦ ῥα, καὶ ἵππον ἄγων μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς
ἐν χείρεσσι τίθει Μενελάου. τοῖο δὲ θυμὸς
ἰάνθη, ὡσεί τε περὶ σταχύεσσιν ἐέρση
ληΐου ἀλδήσκοντος, ὅτε φρίσσουσιν ἄρουραι·
ὥς ἄρα σοι, Μενέλαε, μετὰ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη· 600
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ἀντίλοχε, νῦν μέν τοι ἐγὼ ὑποείξομαι αὐτὸς,
χωόμενος· ἐπεὶ οὔ τι παρήορος οὐδ' ἀεσίφρων
ἦσθα πάρος· νῦν αὖτε νόον νίκησε νεοίη.
δεύτερον αὖτ' ἀλέασθαι ἀμείνονας ἠπεροπεύειν· 605
οὐ γάρ κέν με τάχ' ἄλλος ἀνὴρ παρέπεισεν Ἀχαιῶν.
ἀλλὰ σὺ γὰρ δὴ πόλλ' ἔπαθες, καὶ πόλλ' ἐμόγησας,

601 ΕΠΕΑ 605 Vulg. βέλτερον αὖτ'

σέειν. ἐκπεσεῖν θυμοῦ, non, memoria, vt alibi, ſed h. l. gratia et amicitia excidere, priuari: Dictum vt ἀποθύμιον εἶναι τινί. et ἐκπεσεῖν φιλίας. δαίμοσιν ἀλιτρὸς, εἰς θεοὺς violando reverentiam, maiori natu debitam: ex antiqua morum ſeueritate: quo ſane quis ſit θεοῖς μισητὸς, θεομισής. Itaque Erinnyes perſequuntur et vlciſcuntur eum, qui fratri natu maiori debitum obſequium haud praeſtat: O, 204. vbi v.

598. ἰάνθη, ὡσεί τε — comparatio ſuauiſſima, ab aliis poetis inde frequentata: recreatus, exhilaratus eſt, ὡσεί τε ἐέρση περὶ σταχύεσσιν (οὖσα) ληΐου ἀλδήσκοντος, ſupple ἰαίνει αὐτὸ, τὸ λήϊον. vt ros, ſpicis adhaereſcens, recreat ſegetem iam adultam: v. Obſſ.

603. οὔ τι παρήορος, οὐδ' ἀεσίφρων. nec excors, fatuus, nec leuis. v. Obſſ. — 604. νῦν αὖτε contra, nunc, ἡ νεοίη ſcil. ἡλικία, νεότης, h. e. iuuenilis animi impetus, praecipitem te egit; νίκησε νόον, mentem, prudentiam, praecurrit. — 605. δεύτερον αὖτε. in poſterum vero ἀλέασθαι (μέμνησο)

σός τε πατὴρ ἀγαθὸς, καὶ ἀδελφεὸς, εἵνεκ' ἐμεῖο·
τῷ τοι λισσομένῳ ἐπιπείσομαι, ἠδὲ καὶ ἵππον
δώσω, ἐμὴν περ ἐοῦσαν· ἵνα γνώωσι καὶ οἵδε,
ὡς ἐμὸς οὔποτε θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής.

Ἦ ῥα, καὶ Ἀντιλόχοιο Νοήμονι δῶκεν ἑταίρῳ
ἵππον ἄγειν· ὁ δ' ἔπειτα λέβητ' ἕλε παμφανόωντα.
Μηριόνης δ' ἀνάειρε δύο χρυσοῖο τάλαντα
τέτρατος, ὡς ἔλασε. πέμπτον δ' ὑπελείπετ' ἄεθλον,
ἀμφίθετος φιάλη. τὴν Νέστορι δῶκεν Ἀχιλλεὺς,
Ἀργείων ἀν' ἀγῶνα φέρων, καὶ ἔειπε παραστάς·

Τῇ νῦν, καί σοι τοῦτο, γέρον, κειμήλιον ἔστω,
Πατρόκλοιο τάφου μνῆμ' ἔμμεναι· οὐ γὰρ ἔτ' αὐτὸν
ὄψει ἐν Ἀργείοισι. δίδωμι δέ τοι τόδ' ἄεθλον
αὖτως· οὐ γὰρ πύξ γε μαχήσεαι, οὐδὲ παλαίσεις,
οὐδέ τ' ἀκοντιστὺν ἐσδύσεαι, οὐδὲ πόδεσσι
θεύσεαι· ἤδη γάρ σε κατὰ γῆρας ἐπείγει.

Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δὲ δέξατο χαίρων,

617 ΕΓΕΙΠΕ 622 Vulg. ἐνδύσεαι 624 ΓΕΙΠΩΝ
vulg. ὁ δ' ἐδέξατο

pro fuge, noli, — 608. ἀδελφεὸς, Thraſymedes. — 611. ὑπερφίαλος, ſuperbus, et h. l. e ſuperbia, implacabilis.

614—652. Cum Meriones quarto loco, Menelaus tertio praemia tuliſſent, Eumelo autem praemium extra ordinem datum eſſet: reſtabat quintum, ἀμφίθετος phiala, quod Neſtori Achilles pro munere honorario aſſignat. Ille laetabundus funebrium ludorum Amaryncei recordatur, in quibus ipſe iuuenis certaverat. De phiala v. ſup. vſ. 270. — 622. οὐδέ τ' ἀκοντιστὺν ἐσδύσεαι. vt alias δύμεναι πόλεμον, μάχην, ſic nunc ἐσδύεσθαι dictum puta ἀγῶνα, certamen iaculandi. Malim ἀκοντιστὺν de

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, τέκος, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
οὐ γάρ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα, φίλος, πόδες, οὐδέ τι χεῖρες
ὤμων ἀμφοτέρωθεν ἐπαίσσονται ἐλαφραί.
εἴθ' ὡς ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη.
ὡς ὁπότε κρείοντ' Ἀμαρυγκέα θάπτον Ἐπειοὶ
Βουπρασίῳ, παῖδες δὲ θέσαν βασιλῆος ἄεθλα·
ἔνθ' οὔτις μοι ὁμοῖος ἀνὴρ γένετ', οὔτ' ἄρ' Ἐπειῶν,
οὔτ' αὐτῶν Πυλίων, οὔτ' Αἰτωλῶν μεγαθύμων.

625 ΓΕΠΕΑ 626 ΕΓΕΙΠΕΣ 627 Vulg. οὐδέ τι
631 Vulg. παῖδες δ' ἔθεσαν

ipso numero certantium acceipere; ita dictum vt καταδύεσθαι ὅμιλον. v. c. Δ, 86.

627. 8. οὐδέ τι χεῖρες — ἐπαίσσονται, mouent se ad res agendas, gestiunt, ὁρμῶνται.

629 sq. Εἴθ' ὡς ἡβώοιμι. more suo Nestor pristinae suae virtutis in simili re ac tempore meminit. *Amarynceï* nomen in Elide fuit clarum; pater Pyttius, e Thessalia oriundus, in Elidem immigrauerat. Amarynceus cum Molionidis inter socios erat Augeae in bello cum Hercule: Pausan. V, 1 extr. Ei mortuo funebres ludos edixere filii, quibus Nestor interfuit, h. l. Ludi hi antiqua fama, forte etiam carmine, celebrati esse debuere; habiti *Bupraſio*, vrbe vel tractu et agro Elidis memorato sup. B, 615. Λ, 759. Inter filios Amaryncei fuit *Diores*, inter duces copiarum ex Elide memoratus B, 622. Alius filius erat *Hippoſtratus*, qui corruperat Periboeam Hipponoi filiam, postea Oeneo nuptam: Apollod. I, 8, 4. cum Hesiodo, cuius fragm. v. in Notis ad e. l. p. 127. Hi igitur videntur esse filii vs. 631. qui ludos facerent.

633. οὔτ' Αἰτωλῶν μεγαθύμων, fuit antiqua cognatio inter Aetolos et Eleos, quandoquidem Aetolus ex Elide in Aetoliam fugerat

πὺξ μὲν ἐνίκησα Κλυτομήδεα, Ἤνοπος υἱόν·
Ἀγκαῖον δὲ πάλῃ Πλευρώνιον, ὃς μοι ἀνέστη· 635
Ἶφικλον δὲ πόδεσσι παρέδραμον, ἐσθλὸν ἐόντα·
δουρὶ δ' ὑπειρέβαλον Φυλῆά τε, καὶ Πολύδωρον.
οἵοισί μ' ἵπποισι παρήλασαν Ἀκτορίωνε,
πλήθει πρόσθε βαλόντες, ἀγασσάμενοι περὶ νίκης,

634 ΚΛΥΤΟΜΗΔΕΑ ΗΝΟΠΟΣ 636 ΙΦΙΚΛΟΝ

ibique cum iis quos secum duxit, stirpem gentis Aetolorum condiderat: Apollod. I, 7, 6. 7. Pausan. V, 1. p. 376. *Clytomedes*, Enopis f. et *Ancaeus* e Pleurone Aetoliae, eoque diuersus ab Ancaeo Arcade, qui venationi apri Calydonii, et Argonautis interfuit. Obscura nomina. Ancaeum tamen iterum a Nestore victum in ludis funebribus Peliae narrat Quintus IV, 307. 311 sqq. At *Iphiclus* v. 636 est Phylaci filius, celebratus ille pedum velocitate: v. ad Apollodor. Notae p. 161. vbi et laudantur Hesiodei versus ap. Schol. Apollonii I, 45 et ap. Eustath. obuios, quos et Ruhnken. recensuit Ep. crit. p. 108. 109.

637. *Phyleus* probabiliter censendus est Augeae filius esse; de quo v. Apollodor. II, 5, 5. *Polydorus* vnus est Epigonorum ap. Pausan. II, 20.

638. Ἀκτορίωνε. *Cteatus* et *Eurytus*, ex *Actore* et *Molione*, a qua etiam Molionidae dicti: qui cum duo essent viribus coniunctis plerumque vtentes, bicorpores appellati sunt, διφυεῖς, more antiqui sermonis mythici. De iis v. dicta sup. ad B, 620. Λ, 708. 749. Locum habuere fabulae inprimis in Heracliis, h. e. in carminibus de rebus Herculis; nam is in pugna cum Augea ab iis fugatus, mox ex insidiis eos interemit. Apollod. II, 7, 2. cum Notis p. 750. Idem h. l. Nestorem vicerunt certamine curuli, πλήθει πρόσθε βαλόντες vs. 639. *praeuertendo* Nestorem, et quidem πλήθει, h. l. de duobus, quod duo erant aurigantes eodem in curru, cum alias in cursu curuli

οὕνεκα δὴ τὰ μέγιστα παρ' αὐτόφι λείπετ' ἄεθλα.
εἰ δ' ἄρ' ἔσαν δίδυμοι· ὁ μὲν ἔμπεδον ἡνιόχευεν,
ἔμπεδον ἡνιόχευ', ὁ δ' ἄρα μάστιγι κέλευεν·
ὥς ποτ' ἔον· νῦν αὖτε νεώτεροι ἀντιόωντων
ἔργων τοιούτων· ἐμὲ δὲ χρὴ γήραϊ λυγρῷ
πείθεσθαι, τότε δ' αὖτε μετέπρεπον ἡρώεσσιν.
ἀλλ' ἴθι, καὶ σὸν ἑταῖρον ἀέθλοισι κτερείζε.
τεῦτο δ' ἐγὼ πρόφρων δέχομαι, χαίρει δέ μοι ἦτορ,
ὥς μευ ἀεὶ μέμνησαι ἐνηέος, οὐδέ σε λήθω,
τιμῆς ἣς τέ μ' ἔοικε τετιμῆσθαι μετ' Ἀχαιοῖς.
σοὶ δὲ θεοὶ τῶνδ' ἀντὶ χάριν μενοεικέα δοῖεν.

Ὣς φάτο· Πηλείδης δὲ πολὺν καθ' ὅμιλον Ἀχαιῶν
ᾤχετ', ἐπεὶ πάντ' αἶνον ἐπέκλυε Νηλείδαο.
αὐτὰρ ὁ πυγμαχίης ἀλεγεινῆς θῆκεν ἄεθλα.

644 ΕΡΓΩΝ 649 ΗΣ ΤΕ Μ ΕΕΟΙΚΕ vel ΗΣ ΜΕ ΕΕΟΙΚΕ vtrumque bene. 650 ΜΕΝΟΕΕΙΚΕΑ

vnus tantum currui insisteret. Nouitas rei mythico ornatui locum fecit. ἀγασσάμενοι περὶ νίκης inuidentes, ne ego victor essem, seu cupidi victoriae obtinendae.

646. ἀλλ' ἴθι καὶ — κτερείζε. scil. τούτῳ τῷ ἀγῶνι. perge in hoc honore funebri persoluendo. Nam τὰ κτέρεα proprie dicta dudum erant peracta.

648. ἀεὶ μέμνησαι — οὐδέ σε λήθω. neque a te praetereor, quoties de honore agitur. — 649. τιμῆς scil. ἕνεκα, δι' ἧς, ἣ τιμή, ἔοικεν, ἐοικός ἐστιν, ἐμὲ τετιμῆσθαι, τιμᾶσθαι, μετ' Ἀχαιοῖς. Supra I, 601 οὐκέθ' ἑμῶς τιμῆς ἔσεαι. pro διὰ τιμῆς, ἐν τιμῇ.

653 — 699. Proponitur nunc II. *certamen pugilatus*. Epeus prodit, et Euryalum contra se progressum prosternit.

Digitized by Google

ἡμίονον ταλαεργὸν ἄγων κατέδησ' ἐν ἀγῶνι
ἐξέτε', ἀδμήτην, ἥτ' ἀλγίστη δαμάσασθαι.
τῷ δ' ἄρα νικηθέντι τίθει δέπας ἀμφικύπελλον.
στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ἀτρεΐδη τε, καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
ἄνδρε δύω περὶ τῶνδε κελεύομεν, ὥπερ ἀρίστω,
πὺξ μάλ' ἀνασχομένω πεπληγέμεν· ᾧ δέ κ' Ἀπόλλων
δώῃ καμμονίην, γνώωσι δὲ πάντες Ἀχαιοὶ,
ἡμίονον ταλαεργὸν ἄγων κλισίηνδε φερέσθω·
αὐτὰρ ὁ νικηθεὶς δέπας οἴσεται ἀμφικύπελλον.
Ὡς ἔφατ'· ὤρνυτο δ' αὐτίκ' ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
εἰδὼς πυγμαχίης, υἱὸς Πανοπῆος Ἐπειός·
ἅψατο δ' ἡμιόνου ταλαεργοῦ, Φώνησέν τε·
Ἄσσον ἴτω, ὅστις δέπας οἴσεται ἀμφικύπελλον,
ἡμίονον δ' οὔ φημί τιν' ἀξέμεν ἄλλον Ἀχαιῶν,
πυγμῇ νικήσαντ'· ἐπεὶ εὔχομαι εἶναι ἄριστος.

654 ΤΑΛΑΕΡΓΟΝ 655 ΕΞΕΤΕ 657 ΕΦΕΙΠΕ 658 Vulg. Ἀτρεΐδαι. 662 ΤΑΛΑΕΡΓΟΝ — vulg. κλισίηνδε νείσθω. 665 ΕΙΔΩΣ aut verius ΓΕΙΔΟΣ vel ΓΙΔΟΣ 666 ΤΑΛΑΕΡΓΟΥ

654. Mulae tam magnum pretium fuisse, notabile est. Quod ταλαεργὸς est, spectat ad naturam iumenti. quod tamen ἀδμήτη est, cum iam sexennis sit, mirationem facere potest, nisi memineri-mus, tanto robustiora esse iumenta, quo serius graui labore vires franguntur. — 660. πὺξ πεπληγέμεν, πλήσσειν, μάλα εὖ, ἀλλήλους, ἀνασχομένω, ἀνατείναντας, sc. τὰς χεῖρας. cf. ad 686. Obss. — 661. δώῃ καμμονίην. victoriam: sed cum notione aerumnae in ea consequenda; νίκην, quam quis consequitur τῷ διακαρτερῆσαι. v. Obss.

665. *Epeus*, Panopei f. nobilis fabricator equi in-

ἦ οὐχ ἅλις, ὅττι μάχης ἐπιδεύομαι; οὐδ' ἄρα πως ἦν
ἐν πάντεσσ' ἔργοισι δαήμονα Φῶτα γενέσθαι.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
ἀντικρὺ χρόα τε ῥήξω, σὺν τ' ὀστέ' ἀράξω,
κηδεμόνες δέ οἱ ἐνθάδ' ἀολλέες αὖθι μενόντων,
εἴ κέ μιν ἐξοίσουσιν, ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δαμέντα.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Εὐρύαλος δέ οἱ οἷος ἀνίστατο, ἰσόθεος Φώς,
Μηκιστέος υἱὸς, Ταλαϊονίδαο ἄνακτος,
ὅς ποτε Θήβας δ' ἦλθε δεδουπότος Οἰδιπόδαο
ἐς τάφον, ἔνθα δὲ πάντας ἐνίκα Καδμείωνας.
τὸν μὲν Τυδείδης δουρικλυτὸς ἀμφεπονεῖτο,
θαρσύνων ἔπεσι, μέγα δ' αὐτῷ βούλετο νίκην.

671 ΕΝ ΠΑΣΙ ΕΡΓΟΙΣΙ 674 ΔΕ ΟΙ 677
ΔΕ ΟΙ — ΑΝΙΣΤΑΤΟ ΙΣΟΘΕΟΣ 678
Vulg. Μηκιστίως ΤΑΛΑΙΟΝΙΔΑΟ ΑΝΑΚΤΟΣ
679 Vulg. Θήβας ἦλθε 682 ΕΠΕΣΙ

ratei Od. Θ, 493. ceterum nulla virtute animi insignis ferox corporis robore. v. Obss. ad vs. 654. — 670. ὅττι (κατὰ) μάχης ἐπιδεύομαι, inferior sum aliis. — 673. ἀντικρυ, simpl. coram, hic in conspectu omnium, constitutum mihi ex aduerso. — 674. praesto sunto hic stantes, qui eum, tam male a me mulcatum, excipiant, eiusque curam habeant, vt eum absportent. 677. *Euryalus*, Mecisteï f. Talai nepos, Argiuus. Apollod. I, 9, 13. cf. sup. B, 565 et Obss. — 679. habemus hic ludos funebres in honorem Oedipi celebratos, qui olim fama celebrati esse debuere. ὅς ποτε, Mecisteus, qui et ipse a nonnullis inter duces Argiuos fuit memoratus. — 681. Diomedes, et ipse inter duces Argiuos, primo loco: B, 563—565. ei adherat ad ministerium praestandum, et παρακατίβα-

ζῶμα δέ οἱ πρῶτον παρακάββαλεν, αὐτὰρ ἔπειτα
δῶκεν ἰμάντας ἐϋτμήτους βοὸς ἀγραύλοιο.
τὼ δὲ, ζωσαμένω βήτην ἐς μέσσον ἀγῶνα.
ἄντα δ' ἀναισχομένω χερσὶ στιβαρῇσιν ἄμ' ἄμφω,
σὺν ῥ' ἔπεσον, σὺν δέ σφι βαρεῖαι χεῖρες ἔμιχθεν.
δεινὸς δὲ χρόμαδος γενύων γένετ', ἔῤῥεε δ' ἱδρὼς
πάντοθεν ἐκ μελέων. ἐπὶ δ' ὦρνυτο θεῖος Ἐπειὸς
κίψε δὲ παπτήναντα παρήϊον, οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
ἐστήκειν· αὐτοῦ γὰρ ὑπήριπε φαίδιμα γυῖα.
ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ Φρικὸς Βορέω ἀναπάλλεται ἰχθὺς
θῖν' ἐν Φυκιόεντι, μέλαν δέ ἑ κῦμα κάλυψεν·
ὣς πληγεὶς ἀνεπᾶλτ'· αὐτὰρ μεγάθυμος Ἐπειὸς

683 ΔΕ FOI 691 Alii εἰστήκειν 693 Δ Ε FE vulg. θῖν' ἐπὶ Φ. 694 Vulg. ἀνέπαλτ'

λεν vſ. 683. αὐτῷ τὸ ζῶμα, attulit et coram poſuit, vt ille cingeret ſe, περιβάλλων αὐτὸ περὶ τὰ αἰδοῖα. v. Obſſ. ζῶμα, τὸ περίζωμα περὶ τὰ αἰδοῖα.

686. ἀνασχομένω χερσὶ, ſupra 660 abſolute ἀνασχομένω, vbi ſupplebam τὰς χεῖρας. nunc eſt, inſurgentes, erigentes ſe, arrecti, σὺν χερσὶ, manibus ſcil. et ipſis erectis. cf. Obſſ. — 688. χρόμαδος ſiue malarum ex ictibus ſtrepitus; ſiue dentium ſtridor. v. Obſſ.

692. Comparatio nouitate et veritate ſe commendans eademque εὐφαντατιώδης. ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ Φρικὸς Βορέω. Debet nunc Φρὶξ eſſe horror maris a borea moti, ſuperficies horrens fluctibus. — 693. μέλαν δέ ἑ κῦμα κάλυψεν l. dum antea fluctus eum occuluerant, pro plusquamperfecto, l. de tempore quod inſequitur, nam dum exiluit, conſpectus, illico iterum fluctibus ſubmerſus absconditur: etiam hic aoriſtus locum habet ad celeritatem rei exprimendam; hoc praeferam, vt ſit: mox vero iterum nigricans fluctus eum occu-

χερσὶ λαβὼν ὤρθωσε· φίλοι δ' ἀμφέσταν ἑταῖροι,
οἵ μιν ἄγον δι' ἀγῶνος ἐφελκομένοισι πόδεσσιν,
αἷμα παχὺ πτύοντα, κάρη βάλλονθ' ἑτέρωσε·
καὶδ δ' ἀλλοφρονέοντα μετὰ σφίσιν εἶσαν ἄγοντες·
αὐτοὶ δ' οἰχόμενοι κόμισαν δέπας ἀμφικύπελλον.

Πηλείδης δ' αἶψ' ἄλλα κατὰ τρίτα θῆκεν ἄεθλα,
δεικνύμενος Δαναοῖσι, παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς·
τῷ μὲν νικήσαντι μέγαν τρίποδ' ἐμπυριβήτην·
τὸν δὲ δυωδεκάβοιον ἐνὶ σφίσι τῖον Ἀχαιοί·
ἀνδρὶ δὲ νικηθέντι γυναῖκ' ἐς μέσσον ἔθηκε,
πολλὰ δ' ἐπίστατο ἔργα, τίον δέ ἑ τεσσαράβοιον·
στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·

Ὄρνυσθ', οἵ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθον.

705 ΕΠΙΣΤΑΤΟ ΕΡΓΑ — ΔΕ ΕΕ 706 ΕΕΙΠΕ

luit. *In littore* autem apponitur, quia fluctus verſus littora voluuntur a ventis. — 698. ἀλλοφρονέοντα, turbata mente, καθεῖσαν, ἐκάθιζον.

700—739. III. *Tertium certamen* indicit Achilles *luctae.* Surgunt Vlyſſes et Aiax Telamonius. Aequo certamine eos discedere iubet Achilles, et praemiis paribus.

701. δεικνύμενος Δαναοῖσι. exhibens, in conſpectu collocans. — 702. τρίποδα ἐμπυριβήτην, qui igni admoveri poſſet, cuius eſſe poſſet vſus, vt igni imponeretur; non vt ſoli oſtentationi eſſet inter domus ornamenta, aut ἀναθήματα. — 703. eum aeſtimarunt inter ſe Achiui pretio XII boum. 705. πολλὰ δ' ἐπίστατο ἔργα, pro ἦ ἐπίστατο, ἐπισταμένην ἔργα πολλὰ, καὶ ἦν ἔτιον, ἐτιμῶντο, τεσσάρων βοῶν ἀξίαν. de pretiis cf. dicta ad vſ. 262.

707. duo tantum ſurgunt, quia luctatorum tantum pa-

ὣς ἔφατ'· ὄρτο δ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
ἂν δ' Ὀδυσεὺς πολύμητις ἀνίστατο, κέρδεα εἰδώς·
ζωσαμένω δ' ἄρα τώ γε βάτην ἐς μέσσον ἀγῶνα,
ἀγκὰς δ' ἀλλήλων λαβέτην χερσὶ στιβαρῇσιν·
ὡς δ' ὅτ' ἀμείβοντες, τούς τε κλυτὸς ἤραρε τέκτων,
δώματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων.
τετρίγει δ' ἄρα νῶτα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
ἑλκόμενα στερεῶς, κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἱδρώς.
πυκναὶ δὲ σμώδιγγες ἀνὰ πλευράς τε καὶ ὤμους
αἵματι φοινικόεσσαι ἀνέδραμον. οἱ δὲ μάλ' αἰεὶ
νίκης ἱέσθην, τρίποδος πέρι ποιητοῖο.
οὔτ' Ὀδυσεὺς δύνατο σφῆλαι, οὔδει τε πελάσσαι,
οὔτ' Αἴας δύνατο, κρατερὴ δ' ἔχεν ἶς Ὀδυσῆος.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀνίαζον ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς,
δὴ τότε μιν προσέειπε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,

709 ΚΕΡΔΕΑ ΕΙΔΩΣ 718 ΙΕΣΘΗΝ 720
ΕΧΕ ΙΣ 721 Vulg. ἀνίαζον ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί. 722
ΠΡΟΣΕΕΙΠΕ

ria certare possunt. — 711. Exordium pugnae sit eo modo, vt amplexi se mutuis nexibus et obnixi, alter alterum de statu deiicere nitantur: cf. 719. — 712. vt ἀμείβοντες δώματος (scil. στύλοι) trabes, δόκοι ἀντερείδουσαι, tectum sulcientes sibi obuersae, et se mutuo sulcientes, (scilicet se mutuo amplectuntur, λαβέτην, λαμβάνουσιν, ἀλλήλων) Strebebalken. — 714. τετρίγει δ' ἄρα νῶτα. stridebant terga nexibus brachiorum comprehensa, dum luctantes obnitendo labefactare se mutuo et prosternere conantur.

721. ἀλλ' ὅτε δὴ ἀνίαζον Ἀχαιούς, taedio afficiebant, cum neuter alteri cederet, sed in eodem statu vterque

ἦ μ' ἀνάειρ', ἦ ἐγὼ σέ. τὰ δ' αὖ Διὶ πάντα μελήσει.
Ὣς εἰπὼν, ἀνάειρε· δόλου δ' οὐ λήθετ' Ὀδυσσεύς·
κόψ' ὄπιθεν κώληπα τυχὼν, ὑπέλυσε δὲ γυῖα· 726
καὶ δ' ἔβαλ' ἐξοπίσω· ἐπὶ δὲ στήθεσσιν Ὀδυσσεὺς
κάππεσε· λαοὶ δ' αὖ θηεῦντό τε, θάμβησάν τε.
δεύτερος αὖτ' ἀνάειρε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, 729
κίνησεν δ' ἄρα τυτθὸν ἀπὸ χθονὸς, οὐδέ τ' ἄειρεν,
ἐν δὲ γόνυ γναμψεν· ἐπὶ δὲ χθονὶ κάππεσον ἄμφω
πλησίοι ἀλλήλοισι, μιάνθησαν δὲ κονίῃ.

725 ΓΕΙΠΩΝ

maneret. — 724. ἦ μ' ἀνάειρ' ἦ ἐγὼ σέ. sc. ἀναείρω, ἀναβαστάζω. Fuit roboris experimentum in attollendo altero de humo et sic proſternendo. — 725. praebuit Vlyſſes dorſum; vt Aiax eum amplecteretur et vt tolleret; quod cum ille faceret, eumque eleuatum humo teneret, Vlyſſes retro circumacta calce poplitem Aiacis percutit; ita ille inclinato genu ſupinus cadit, inque eius pectus ſupinus ipſe Vlyſſes. Ita bene iam rem propoſuit ex Euſtathio Erneſti ad vſ. 724. 727. v. Obſſ a tergo autem amplexum factum, docent verba: καὶ δ' ἔβαλ' ἐξοπίσω Aiacem Vlyſſes, ἐπὶ δὲ στήθεσσιν Aiacis Ὀδυσσεὺς κάππεσεν dorſo ſuo. κόψ' ὄπιθεν κώληπα, ἰγνὺν, τυχὼν ſcil. αὐτοῦ, τοῦ κώληπος.

730. Vlyſſes Aiacem, averſum puta, et ipſe de terra tollere nititur; aegre tamen, et parum, labefactat a terra motum; ἐν δὲ γόνυ κάμψεν, putes Vlyſſem, onere et pondere Aiacis victum poplitibus labaſſe, ſicque lapſum vna cum altero; at veteres ita accepere: Vlyſſem, Aiacis tergo innixum, ſuo genu eius poplitem inflexiſſe, ita vt Aiax, quem firmis talis ſolo inniti putare licet, labefactatus obliquo motu caderet, altero genu impulſo et flexo, vtque Vlyſſes, qui eum arto tenebat amplexu, vna iuxta

καί νύ κε τὸ τρίτον αὖτις ἀναΐξαντε πάλαιον,
εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αὐτὸς ἀνίστατο, καὶ κατέρυκε·
Μηκέτ' ἐρείδεσθον, μηδὲ τρίβεσθε κακοῖσι·
νίκη δ' ἀμφοτέρεσσιν, ἀέθλια δ' ἴσ' ἀνελόντες
ἔρχεσθ', ὄφρα καὶ ἄλλοι ἀεθλεύωσιν Ἀχαιοί.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδὲ πίθοντο,
καί ῥ' ἀπομορξαμένω κονίην, δύσαντο χιτῶνας. [θοντο,
Πηλείδης δ' αἶψ' ἄλλα τίθει ταχυτῆτος ἄεθλα,
ἀργύρεον κρητῆρα τετυγμένον· ἓξ δ' ἄρα μέτρα
χάνδανεν, αὐτὰρ κάλλει ἐνίκα πᾶσαν ἐπ' αἶαν
πολλὸν, ἐπεὶ Σιδόνες πολυδαίδαλοι εὖ ἤσκησαν,
Φοίνικες δ' ἄγον ἄνδρες ἐπ' ἠεροειδέα πόντον,
στῆσαν δ' ἐν λιμένεσσι, Θόαντι δὲ δῶρον ἔδωκαν·

733 Vulg. ἀναΐξαντ' ἐπάλαιον. 736 ΑΕΘΛΑ ΔΕ ΓΙΣ
744 ΗΕΡΟΓΕΙΔΕΑ

eum procideret. — 735. μηκέτ' ἐρείδεσθον. vox propria in lucta, quae fit τῷ ἀντερείδεσθαι ἀλλήλοις; eſt ergo pro, μὴ παλαίετε πόρρω. μηδὲ τρίβεσθε κακοῖσι. τούτῳ τῷ πόνῳ τῆς πάλης. μὴ πονεῖσθε. μὴ κακοπαθεῖτε.

740—749. *Quarto* loco proponitur IV. *certamen curſus.*

741. κρητῆρα τετυγμένον. εὖ τετυγμένον, εὔτυκον, fabrefactum. v. Obſſ.

745. Craterem a Phoenicibus venum expoſitum apud Lemnios emerat Thoas rex; memoratus Ξ, 230 pater Hypſipyles, cuius filius ex Iaſone Euneus eum craterem dat pro pretio redimendi Lycaonis a Patroclo 747. a quo Lycaon, Priami filius, captus et venditus fuerat; pro Patroclo Achilles memoratus erat ſup. Φ, 39—41. vbi adiectum narrationi etiam hoc: redemtum poſtea fuiſſe Lycaonem et patri Priamo redditum ab Ketione Imbrio et Arisben deductum. Mercabantur autem Achiui victum in inſu.

υἱὸς δὲ Πριάμοιο Λυκάονος ὦνον ἔδωκε
Πατρόκλῳ ἥρωϊ Ἰησονίδης Εὔνηος.
καὶ τὸν Ἀχιλλεὺς θῆκεν ἀέθλιον οὖ ἑτάροιο,
ὅστις ἐλαφρότατος ποσσὶ κραιπνοῖσι πέλοιτο.
δευτέρῳ αὖ βοῦν θῆκε μέγαν καὶ πίονα δημῷ·
ἡμιτάλαντον δὲ χρυσοῦ λοισθήϊ' ἔθηκε.
στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ὄρνυσθ', οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε.
ὣς ἔφατ'· ὤρνυτο δ' αὐτίκ' Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
αὖν δ' Ὀδυσεὺς πολύμητις, ἔπειτα δὲ Νέστορος υἱὸς
Ἀντίλοχος· ὁ γὰρ αὖτε νέους ποσὶ πάντας ἐνίκα.
στὰν δὲ μεταστοιχεί· σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεύς.
τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος· ὦκα δ' ἔπειτα
ἔκφερ' Ὀϊλιάδης· ἐπὶ δ' ὦρνυτο δῖος Ὀδυσσεὺς

748 ΑΕΘΛΟΝ FOT 751 Vulg. λοισθῆϊ ἔθηκε.

la Lemno ſup. H, 467 ſq. Craterem hunc nunc auſert Epeos. Alterum craterem, ſimul cum iſto pro pretio redemti Lycaonis datum, adiungit et pro praemio ponit Thetis in ludis funebribus Achillis ap. Quint. IV, 381.

745. στῆσαν ſc. τὴν νῆα — 751. λοισθήϊα ſc. ἄεθλα pro ſingulari: donum eius qui extremo loco victor eſt. — 756. ὁ γὰρ αὖτε νέους — in curſu non modo agilitas et mobilitas pedum, verum et virium firmitas requiritur; quae maior erat in Vlyſſe. cf. inf. ad vſ. 785. — 757. μεταστοιχεί, eadem linea ac ſerie. v. Obſſ. — 758. ἀπὸ νύσσης· putes eſſe ipſam lineam, vnde curritur: eandem, quae in curuli curſu ſunt carceres; vt ſit: τέτατο δρόμος, concitatus, intentus curſus erat ſtatim ab initio. Enimuero docent reliqua vere de meta eſſe cogitandum et de curſu retro inde ad lineam facto. v. Obſſ. — 759. ἔκφερ' Ὀϊλιάδης, ἐξέφερεν ἑαυτόν. προ-

ἄγχι μάλ', ὡς ὅτε τίς τε γυναικὸς ἐϋζώνοιο
στήθεός ἐστι κανὼν, ὅντ' εὖ μάλα χερσὶ τανύσσῃ,
πηνίον ἐξέλκουσα παρὲκ μίτον, ἀγχόθι δ' ἴσχει
στήθεος· ὣς Ὀδυσεὺς θέεν ἐγγύθεν· αὐταὶρ ὄπισθεν
ἴχνια τύπτε πόδεσσι, πάρος κόνιν ἀμφιχυθῆναι·
καὶδ' ἄρα οἱ κεφαλῆς χέ' ἀϋτμένα δῖος Ὀδυσσεὺς,

765 ΑΡΑ ΦΟΙ

ἐξεφέρετο, προφερέστερος τῶν ἄλλων ἦν ἐν δρόμῳ.

760. Comparatio Vlyſſis inhaerentis Aiacis tergo fit cum muliere textrice tenente radium, bacillum, lignum rectum, licio inuolutum, et transmittente eum per ſtamina. E more veterum ſtantes texunt, in tela ad parietem deſuper pendula, ergo ea pectore prope admoto opus facit. Non longius ergo ab Aiace aberat Vlyſſes, nec maius interuallum erat, quam radii a pectore mulieris texentis. Vertitur autem ille et transmittitur ſtamina continuo eodem perpetuo ſpatio inter pectus et radium relicto.

ὡς ὅτε τίς τε κανὼν ſc. μάλα ἄγχι ἐστὶ στήθεος. Fuit autem κανὼν, loco naviculae noſtrae, lignum rectum, circumuolutum ſubtemine ſeu filis inter ſtamina inſerendis; hoc, quod τῷ κανόνι, ligno recto, circumuolutum eſt, appellatum eſt πηνίον, licium, cuius fila ſingula, quae extrahuntur texendo, ſunt μίτοι, trama e quibus fit. — 761. ὅντε χερσὶ τανύσσῃ quem illa manu tenet, tractat, inter ſtamina traiiciendo licium. τανύειν de re in longum porrecta; ita κανὼν, radius, qualem diximus, in longum ſpatium traiectus τανύεται, vt quis curſu τανύεται, cuius curſus τείνεται, extenditur; niſi malis κανόνα, radium, cui licia inuoluta ſunt, nunc ad licia ipſa referre: tum ſane licium extenditur. Praefero tamen prius propter cetera. — 762. ἐξέλκουσα μίτον, παρὲκ πηνίον, extrahens filum extra licium radio circumuolutum, interea, dum

αἰεὶ ξίμφα θέων· ἴαχον δ' ἐπὶ πάντες Ἀχαιοὶ
νίκης ἱεμένῳ, μάλα δὲ σπεύδοντι κέλευον.
ἀλλ' ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον, αὐτίκ' Ὀδυσσεὺς
εὔχετ' Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι ὃν κατὰ θυμόν·
κλῦθι, θεά, ἀγαθή μοι ἐπίρροθος ἐλθὲ ποδοῖιν. 770
ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη·
γυῖα δὲ θῆκεν ἐλαφρά, πόδας, καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλον ἐπαΐξεσθαι ἄεθλον,
ἔνθ' Αἴας μὲν ὄλισθε θεῶν, (βλάψε γὰρ Ἀθήνη)
τῇ ῥα βοῶν κέχυτ' ὄνθος ἀποκταμένων ἐριμύκων, 775
οὓς ἐπὶ Πατρόκλῳ πέφνε πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
ἐν δ' ὄνθου βοέου πλῆτο στόμα τε, ῥῖνάς τε.
κρητῆρ' αὖτ' ἀνάειρε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
ὡς ἦλθε φθάμενος· ὁ δὲ βοῦν ἕλε φαίδιμος Αἴας·
στῆ δὲ κέρας μετὰ χερσὶν ἔχων βοὸς ἀγραύλοιο, 780
ὄνθον ἀποπτύων, μετὰ δ' Ἀργείοισιν ἔειπεν·

Ὤ πόποι, ἦ μ' ἔβλαψε θεὰ πόδας, ἦ τοπάρος περ,
μήτηρ ὡς, Ὀδυσῆϊ παρίσταται, ἠδ' ἐπαρήγει.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
Ἀντίλοχος δ' ἄρα δὴ λοισθήϊον ἔκφερ' ἄεθλον, 785

766 ΓΙΓΑΧΟΝ 767 ΓΙΕΜΕΝΩΙ 769 ΓΛΑΤΚΩ-
ΠΙΔΙ ΓΟΝ 781 ΕΓΕΙΠΕ 783 *μήτης Fως* Bentl.
784 ΓΗΔΥ

ille inter ſtamina transmittitur.

773. Cum iam in eo eſſent, decurſu inde a meta retro facto, tam prope ad caput ſtadii, ad locum, vbi praemia ſtabant, peruenisſent,

vt ea manibus arripere poſſent vt auferrent.

785. Antilochi ingenium mite his quoque verbis ſe commendat. Etſi praemiis potioribus exciderat, tantum abeſt, vt ira incenſus con-

Digitized by Google

μειδιόων, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·

Εἰδόσιν ὔμμ' ἐρέω πᾶσι, Φίλοι, ὡς ἔτι καὶ νῦν
ἀθάνατοι τιμῶσι παλαιοτέρους ἀνθρώπους·
Αἴας μὲν γὰρ ἐμεῖ' ὀλίγον προγενέστερός ἐστιν·
οὗτος δὲ προτέρης γενεῆς, προτέρων τ' ἀνθρώπων· 790
ὠμογέροντα δέ μιν φάσ' ἔμμεναι. ἀργαλέον δὲ
ποσσὶν ἐριδδήσασθαι Ἀχαιοῖς, εἰ μὴ Ἀχιλλεῖ.

Ὣς φάτο· κύδηνεν δὲ ποδώκεα Πηλείωνα.
τὸν δ' Ἀχιλεὺς μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·

Ἀντίλοχ', οὐ μέν τοι μέλεος εἰρήσεται αἶνος, 795
ἀλλά τοι ἡμιτάλαντον ἐγὼ χρυσοῦ ἐπιθήσω.
ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δὲ δέξατο χαίρων.

Αὐτὰρ Πηλείδης κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος
θῆκ' ἐς ἀγῶνα φέρων, κατὰ δ' ἀσπίδα, καὶ τρυφάλειαν,

786 ΕΡΕΙΠΕ 787 ΓΕΙΔΟΣΙ 787 forte ὔμμι Ϝερεω v. Vol. VII p. 751. 795 forte μελεος Ϝειρησεται. 797 ΓΕΙΠΩΝ vulg. ὁ δ' ἐδέξατο.

vicietur, vt potius verborum humanitate demereatur victores: videri deos senioribus plus studere quam iunioribus. Nec vero mirum; nam cursus non minus virium robur quam mobilitatem et agilitatem requirit; hinc *genuum vigor et vis memoratur* in cursu praecipue.

790. οὗτος δὲ — Vlysses Aiace prouectior aetate; attamen cruda, vegeta aetate, constitutus erat. cf. Obss. — 792. ἀργαλέον δὲ (τοῖς ἄλλοις) Ἀχαιοῖς, εἰ μὴ μόνῳ τῷ Ἀχιλλεῖ, excepto vno Achille, ποσσὶν ἐριδδήσασθαι, ἐρίσαι περὶ δρόμου, τῷ Ὀδυσσεῖ. tam validum, simulque agile corpus ille, etsi iam adultiore aetate, habebat. — 795. μέλεος αἶνος nunc varia *laus*. Nam ne vana illa sit, sed vera, ipsa re probat Achilles.

798—825. *Quinto* loco V. *pugnam* duorum *armatorum*, μονομαχίαν, edicit

τεύχεα Σαρπήδοντος, ἃ μιν Πάτροκλος ἀπηύρα· 800
στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ἄνδρε δύω περὶ τῶνδε κελεύομεν, ὥπερ ἀρίστω,
τεύχεα ἐσσαμένω, ταμεσίχροα χαλκὸν ἑλόντε,
ἀλλήλων προπάροιθεν ὁμίλου πειρηθῆναι·
ὁππότερός κε Φθῇσιν ὀρεξάμενος χρόα καλὸν, 805
ψαύσῃ δ' ἐνδίνων, διά τ' ἔντεα, καὶ μέλαν αἷμα,
τῷ μὲν ἐγὼ δώσω τόδε φάσγανον ἀργυρόηλον,
καλὸν, Θρηΐκιον, τὸ μὲν Ἀστεροπαῖον ἀπηύρων·
τεύχεα δ' ἀμφότεροι ξυνήϊα ταῦτα φερέσθων·
καί σφιν δαῖτ' ἀγαθὴν παραθήσομεν ἐν κλισίῃσιν. 810
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
ἂν δ' ἄρα Τυδείδης ὦρτο κρατερὸς Διομήδης.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἑκάτερθεν ὁμίλου θωρήχθησαν,
ἐς μέσον ἀμφοτέρω συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι,
δεινὸν δερκομένω. θάμβος δ' ἔχε πάντας Ἀχαιούς. 815

801 ΕΓΕΙΠΕ 803 ΤΕΤΥΚΕΑ ΓΕΣΣΑΜΕΝΩ 810 Vulg. παραθήσομαι 813 an ἑκατερθεν. v. Vol. VII p. 743.

Achilles: praemio propoſito armaturae Sarpedoni detractae a Patroclo. Pugnae fortuna aequa discedunt Aiax et Diomedes. Sarpedoni detracta ſpolia ſupra Π, 663 ſqq.

805. Φθῇσιν ὀρεξάμενος χρόα dura elliplis Φθῇ ὀρεξάμενος (σὺν ἔγχει κατ' αὐτοῦ, ταμὼν) χρόα. Nam Φθάνει ταμὼν, qui prior vulnerat. — 806. ψαύσῃ δ' ἐνδίνων. attigerit cutem: nam neceſſe eſt intelligi corpus intra thoracem; etſi τὸ μέλαν αἷμα non conuenit. Verum verſus haud dubie eſt delendus. v. Obſſ. — 808. Aſteropaeum ſpoliatum vidimus Φ, 163. 183. Erat is ex Paeonibus. ibid. 141. De ſeqq. v. Obſſ.

Digitized by Google

ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες·
τρὶς μὲν ἐπήϊξαν, τρὶς δὲ σχεδὸν ὡρμήθησαν·
ἔνθ' Αἴας μὲν ἔπειτα κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην
νύξ', οὐδὲ χρό' ἵκανεν· ἔρυτο γὰρ ἔνδοθι θώρηξ.
Τυδείδης δ' ἄρ' ἔπειτα ὑπὲρ σάκεος μεγάλοιο
αἰὲν ἐπ' αὐχένι κῦρε Φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκῇ.
καὶ τότε δή ῥ', Αἴαντι περιδδείσαντες, Ἀχαιοὶ
παυσαμένους ἐκέλευσαν ἀέθλια ἶσ' ἀνελέσθαι.
αὐτὰρ Τυδείδῃ δῶκε μέγα Φάσγανον ἥρως,
σὺν κολεῷ τε φέρων, καὶ ἐϋτμήτῳ τελαμῶνι.

Αὐτὰρ Πηλείδης θῆκε σόλον αὐτοχόωνον,
ὃν πρὶν μὲν ῥίπτασκε μέγα σθένος Ἠετίωνος.

818 ΕΓΙΣΗΝ 823 ΑΕΘΛΙΑ ΓΙΣ

819. ἔρυτο γὰρ ἔνδοθι θώρηξ. si thorax corpus tuebatur, ne haſta immiſſa in corpus penetraret, neceſſe eſt, vt illa clipeum perforauerit; ſatis ſerio pro certamine ludicro! At Diomedes multo etiam inuenuſtius v. 821. haſta Aiacis iugulum petit, αἰὲν ἐπέκυρε αὐχένι αὐτοῦ (σὺν) δουρὸς ἀκωκῇ, imminebat ei ſemper haſta. v. Obſſ.

826—849. VI. *ſexto* loco *diſcus* proponitur, qui et a certantibus iaceretur et victori pro praemio cederet. Certant *Polypoetes*, Pirithoi, qui Centauros perdomuit, filius, et *Leonteus*, Coroni f. Caenei nepos, vterque e Lapithis: v. Jl. B, 740—747. eosdem vidimus coniunctam operam praeſtantes in valli aditu tuendo M, 127 ſq. tum *Aiax* et *Epeus*. Aufert praemium Polypoetes.

826. σόλον αὐτοχόωνον, maſſam ferri non arte elaborati, ſed, vt ex ſtricturis ferri excoctum prouenerat, rude et impolitum. v. Obſſ. — 827. Potitus erat hac maſſa ferri, cuius metalli adhuc illa aetate magnum inter Achiuos pretium habitum eſſe eiusque vſum

ἀλλ' ἤτοι τὸν ἔπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς.
τὸν δ' ἄγετ' ἐν νήεσσι σὺν ἄλλοισι κτεάτεσσι.
στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ὄρνυσθ', οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε·
εἴ οἱ καὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι πίονες ἀγροὶ,

830 ΕΡΕΙΠΕ 832 ΕΙ ΡΟΙ

maxime in agro colendo ad inſtrumenta ruſtica optatum fuiſſe, vel ex hoc loco patet, Achilles in praeda Theba abacta, Eetione, Andromaches patre, caeſo: de quo modo ante X, 472 ſqq. memoratum eſt. — 829. τὸν δ' ἄγετ' ἐν νήεσσι. τὸν δὲ τὸν σόλον ἤγετο in praedae parte abduxit nauibus iuxta littus a Thebe ad caſtra ante Troiam. — 832. εἴ οἱ καὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι πίονες ἀγροί, non: ſi ipſi agri ſint, qui longe abſint, ſed, *qui longe extentos fines habeant, agri latis finibus*, vt ad eos colendos multum ferri vſus poſtulet; tum is, qui praemium acceperit, habebit ad vſus ſuos per plures annos, neque eius operis in agro, ἀρόθοις, paſtori vel aratori, ſi ferro ſe opus habere ſignificauerit, eundum erit in vrbem ad ferrum mercandum, ſed herus ei ex ea maſſa praebiturus erit: εἶσι ἐς πόλιν, εἴσεται. Debuit adeo iam tum forum rerum venalium eſſe in oppidis, quo ex agris commeabatur. At illud quaeras: quomodo haec maſſa adhiberi potuerit, ſi ferri portio peteretur ad vſus domeſticos vel ruſticos, v. c. ad inſtrumenta ruſtica; non enim ſecuri pars recidi potuit. Scilicet vix aliter res expediri poteſt, quam nunc quoque id curares; neceſſe fuit diſcum rudis ferri candefacere, et ex eo, flamma mollito, quantum opus eſſet, malleo disiungere. Dicas forte ſimplicius haec exponi de diuturnitate vſus ferri, antequam attritu extenuetur. Ita vero ieiuna fieret oratio; et rotunda maſſa, integra relicta, quibus vſibus ea inſeruire potuiſſet? Ceterum mirari li-

Digitized by Google

ἕξει μιν καὶ πέντε περιπλομένους ἐνιαυτοὺς
χρεώμενος· οὐ μὲν γάρ οἱ, ἀτεμβόμενός γε σιδήρου,
ποιμὴν, οὐδ' ἀροτὴρ, εἶσ' ἐς πόλιν, ἀλλὰ παρέξει.
Ὡς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα μενεπτόλεμος Πολυποίτης,
ἂν δὲ Λεοντῆος κρατερὸν μένος ἀντιθέοιο,
ἂν δ' Αἴας Τελαμωνιάδης, καὶ δῖος Ἐπειὸς,
ἑξείης δ' ἵσταντο. σόλον δ' ἕλε δῖος Ἐπειὸς,
ἧκε δὲ δινήσας· γέλασαν δ' ἐπὶ πάντες Ἀχαιοί.
δεύτερος αὖτ' ἀφέηκε Λεοντεὺς, ὄζος Ἄρηος·
τὸ τρίτον αὖτ' ἔρριψε μέγας Τελαμώνιος Αἴας
χειρὸς ἀπὸ στιβαρῆς, καὶ ὑπέρβαλε σήματα πάντων·
ἀλλ' ὅτε δὴ σόλον εἶλε μενεπτόλεμος Πολυποίτης·
ὅσσον τίς τ' ἔρριψε καλαύροπα βουκόλος ἀνὴρ,
ἥθε θ' ἑλισσομένη πέτεται διὰ βοῦς ἀγελαίας·
τόσσον παντὸς ἀγῶνος ὑπέρβαλε· τοὶ δ' ἐβόησαν.
ἀνστάντες δ' ἕταροι Πολυποίταο κρατεροῖο
νῆας ἐπὶ γλαφυρὰς ἔφερον βασιλῆος ἄεθλον.
Αὐτὰρ ὁ τοξευτῇσι τίθει ἰόεντα σίδηρον,

834 ΓΑΡ ΦΟΙ 843 Vulg. πάντα. 846 ΗΔΕ ΕΛΙΣΣΟΜΕΝΗ 850 ΓΙΟΕΝΤΑ

cet, quomodo tanta ferri maſſa, quanta eſſe iſta debuit, manu proiici potuerit.

836. 7. *Polypoetes* et *Leonteus*. Vide modo ad 826. De *Epeo* v. vſ. 665. et Obſſ. ad 654.

844—847. ἀλλ' ὅτε δὴ σόλον εἶλε — tum ille παντὸς ἀγῶνος ὑπέρβαλε τὸν δίσκον ἐπὶ τόσον, ἐφ' ὅσον βουκόλος ἔρριψε τὸν καλαύροπα. Erit ἀγὼν nunc ſpatium intra quod diſci iactus fit; et ille vel ἔβαλε τὸν δίσκον ὑπὲρ παντὸς ἀγῶνος, vltra ſpatium; vel ἔβαλεν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους διὰ παντὸς ἀγῶνος.

850—883. *Septimo* loco

καὶδ δὲ τίθει δέκα μὲν πελέκεας, δέκα δ' ἡμιπέλεκκα·
ἱστὸν δὲ στῆσε νηὸς κυανοπρῴροιο
τηλοῦ ἐπὶ ψαμάθοις· ἐκ δὲ τρήρωνα πέλειαν
λεπτῇ μηρίνθῳ δῆσε ποδὸς, ἧς ἄρ' ἀνώγει
τοξεύειν. ὃς μέν κε βάλῃ τρήρωνα πέλειαν,
πάντας ἀειράμενος πελέκεας, κλισίηνδε φερέσθω·
ὃς δέ κε μηρίνθοιο τύχῃ, ὄρνιθος ἁμαρτών,
ἥσσων γὰρ δὴ κεῖνος, ὃδ' οἴσεται ἡμιπέλεκκα.

Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα βίη Τεύκροιο ἄνακτος,
ἂν δ' ἆρα Μηριόνης, θεράπων ἐὺς Ἰδομενῆος·
κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλον ἑλόντες.
Τεῦκρος δὲ πρῶτος κλήρῳ λάχεν. αὐτίκα δ' ἰὸν
ἧκεν ἐπικρατέως. οὐ δ' ἠπείλησεν ἄνακτι
ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην.
ὄρνιθος μὲν ἅμαρτε, μέγηρε γάρ οἱ τόγ' Ἀπόλλων,

851 Vulg. καὶδ δ' ἐτίθει 852 Vulg. ἱστὸν δ' ἔστησε. 853 Vulg. ἐπὶ ψαμάθου. 859 ΤΕΤΚΡΟΙΟ FANAKTOΣ 863 ΗΠΕΙΛΗΣΕ FANAKTI 864 FARNΩN 865 debuit esse ΔΕ FOI

VII. *sagittandi* certamen, columba in malo nauis suspensa: Procedunt Teucer et Meriones; ille filum, quo illa religata fuerat, rumpit sagitta, Meriones columbam volantem traiicit. In hoc certamine redhibendo inprimis laborauit Maro Aen. V, 485 sq.

850. *ἰόεντα σίδηρον*, *nigrum* ferrum. v. Obss. apponit *σίδηρον — πελέκεας* pro vulgari *ferreas secures*. Antea *σόλος* rudis ferri massa, nunc instrumenta e ferro procusa. — 851. secures alias vtrinque, alias vno tantum ore aciem habentes. — 858. *ἥσσων γὰρ δὴ κεῖνος*, inferior arte, adeoque certamine. Difficilius adeo visum columbam ferire, quam filum e quo illa nexa erat? v. Obss.

863. Non propitium ha-

αὐτὰρ ὁ μήρινθον βάλε παὶρ πόδα, τῇ δέδετ' ὄρνις·
ἀντικρὺ δ' ἀπὸ μήρινθον τάμε πικρὸς ὀϊστός.
ἡ μὲν ἔπειτ' ἤϊξε πρὸς οὐρανὸν, ἡ δὲ παρείθη
μήρινθος προτὶ γαῖαν· ἀταὶρ κελάδησαν Ἀχαιοί.
σπερχόμενος δ' ἄρα Μηριόνης ἐξείρυσε χειρὸς
τόξον· ἀταὶρ δὴ ὀϊστὸν ἔχε πάλαι, ὡς ἴθυνεν.
αὐτίκα δ' ἠπείλησεν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι
ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην.
ὕψι δ' ὑπὸ νεφέων εἶδε τρήρωνα πέλειαν,
τῇ ῥ' ὄγε δινεύουσαν ὑπὸ πτέρυγος βάλε μέσσην·
ἀντικρὺ δὲ διῆλθε βέλος· τὸ μὲν ἂψ ἐπὶ γαίῃ
πρόσθεν Μηριόναο πάγη ποδός· αὐτὰρ ἡ ὄρνις,

870 Bentl. ἐξειρυσε. 872 ΗΠΕΙΛΗΣΕ ΕΕΚΗΒΟΛΩΙ
873 ΕΑΡΝΩΝ 874 ΕΕΙΔΕ 875 Vulg. τὴν ῥ' ὄγε

buit Apollinem, quandoquidem aberrauit; redditur hoc per cauſſam, quod eum non exorauit votis factis. ἀπειλεῖν h. l. de voto facto. Sollennes has preces in ſagittando vidimus in Pandaro Δ, 101. — 865. μέγηρεν, ἐφθόνησε. antiquo more, quatenus non fauit ei, non effecit, vt voti compos fieret. Vt alibi μεγαίρειν, φθονεῖν, erat, vetare. impedire. — 867. ἀντικρὺ medium traiectum et abruptum funiculum.

870. 1. Σπερχόμενος δ' ἄρα Μηριόνης. Ex vulgata lectione ſic res ſe habet. Cum vno vtrique arcu eſſet vtendum, Meriones propere eripit arcum manu Teucri: ſagittam quidem dudum manu tenebat, interea dum Teucer arcum intendebat in ſcopum. Nunc poeta non apponit ea, quae per ſe intelligi poſſunt: Merionen arcum tetendiſſe, ſagittam neruo applicuiſſe, in columbam direxiſſe; ſed tantum id narrat, deo fauente, piis precibus factis, Merionen ſagitta columbam traieciſſe. v. Obſſ. — 877. Putandum, columbam e vul-

ἱστῷ ἐφεζομένη νηὸς κυανοπρῴροιο,
αὐχέν' ἀπεκρέμασε, σὺν δὲ πτεραὶ πυκναὶ λίασθεν.
ὠκὺς δ' ἐκ μελέων θυμὸς πτάτο, τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ
κάππεσε· λαοὶ δ' αὖ θηεῦντό τε, θάμβησάν τε.
ἂν δ' ἄρα Μηριόνης πελέκεας δέκα πάντας ἄειρε,
Τεῦκρος δ' ἡμιπέλεκκα φέρε κοίλας ἐπὶ νῆας.

Αὐτὰρ Πηλείδης κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶδ δὲ λέβητ' ἄπυρον βοὸς ἄξιον ἀνθεμόεντα
θῆκ' ἐς ἀγῶνα φέρων· καί ῥ' ἥμονες ἄνδρες ἀνέσταν·
ἂν μὲν ἄρ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
ἂν δ' ἄρα Μηριόνης, θεράπων ἐὺς Ἰδομενῆος.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·

Ἀτρεΐδη, ἴδμεν γὰρ, ὅσον προβέβηκας ἁπάντων,
ἠδ' ὅσσον δυνάμει τε καὶ ἥμασιν ἔπλευ ἄριστος·

889 ΜΕΤΕΒΕΙΠΕ 890 ΓΙΔΜΕΝ

nere confeſtim in malum ſe demiſiſſe in eoque haeſiſſe inſidentem. — 881. θηεῦντο admirantes ſpectarunt, admirati ſunt: vt ſaepe.

884 ad f. *Octauo* loco VIII. certandum erat *iaculis*: Cum autem Agamemnon ſurrexiſſet ad certamen, eleganti ſenſu et iudicio, vt non improbabili ratione colligitur, Achilles certamen non admittit, ſed ſine certamine Agamemnoni praemium tribuit.

884. δολιχόσκιον ἔγχος debuit h. l. non ὀρεκτὸν eſſe, ſed παλτὸν, *miſſile*. — 885. lebetem ἀνθεμόεντα, fulgidum, ἀνθοῦντα, ἀνθηρὸν, quia ἄπυρος erat, non igni admouendus, ſed inter cimelia habendus. — 886. ἥμονες ἄνδρες, ἔμπειροι τοῦ ἰέναι τὰ ἀκόντια.

890. Iungenda ſunt: ὅσον προβέβηκας, προέχεις, ἠδὲ ὅσον ἔπλευ ἄριστος, δυνάμει τε καὶ ἥμασιν, h. e. τῷ ἀκοντισμῷ, aut τῇ δυνάμει τοῦ ἀκοντίζειν. haud dubie enim corporis robur ſpecta-

ἀλλὰ σὺ μὲν τόδ' ἄεθλον ἔχων κοίλας ἐπὶ νῆας
ἔρχευ, ἀτὰρ δόρυ Μηριόνῃ ἥρωϊ πόρωμεν,
εἰ σύ γε σῷ θυμῷ ἐθέλοις· κέλομαι γὰρ ἔγωγε.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
δῶκε δὲ Μηριόνῃ δόρυ χάλκεον. αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
Ταλθυβίῳ κήρυκι δίδου περικαλλὲς ἄεθλον.

895 ΑΠΙΘΗΣΕ ΓΑΝΑΞ

batur in emittendo iaculo. — 892. σὺ μὲν τόδ' ἄεθλον, lebetem, ἔχων ἔρχεο pro ἔχε. — 894. κέλομαι γὰρ ἔγωγε. ἐγὼ γὰρ θέλω πορεῖν, προθυμοῦμαι δοῦναι.

895 sq. ὣς ἔφατο — δῶκε δὲ Μηριόνῃ δόρυ χάλκεον Achilles; in medio interposita sunt, οὐδ' ἀπίθησε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων, annuente illo Achillis dictis αὐτὰρ ὅγ' ἥρως, Agamemnon dedit lebetem praeconi, scilicet ad tentorium absportandum.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Ω

ARGVMENTVM.

Certamine finito cum ad sua quisque se recepisset, Achilles per mortem hostis indulget, — ea. die octo Heroum corpus circa Patrocli tumulum ter raptat curruq; alligatum: quod tamen Apollo tantæ ne fœdatum fit — ei. ille miserentes conciliarunt Mercurio mandat, vt illud clam eripiat; at repugnant Iuno, Neptunus ac Minerva — Sic. Tandem die inde duodecimo Apollo obtinet deca, quod tantum Achillis furiisam patientur

ferunt, —54 Iunone quidem aliter ſtatuente. —63. Iupiter aliud conſilium init, vt maiore cum Achillis gloria corpus magno pretio redimatur a Priamo —76. Itaque Thetidem ab Iride in Olympum aduocatam iubet Achilli perſuadere, vt corpus redimentibus remittat; mandatum illa exſequitur. —142. Iris a Ioue miſſa, Priamo ſimiliter perſuadet, vt munera paret, quibus Achillem placet et corpus redimat —188. Id quod Priamus exſequitur, etſi Hecuba repugnante, dum eius vitae metuit, —237. Troianos, qui accurrerant, ſtomachabundus abigit, —248. filios currum adornare iubet —282. libatione facta, et bono augurio oblato, cum praecone Idaeo iter ingreditur —331. (iam die inclinato v. ad 349) Iouis iuſſu, Mercurius, iuuenis ſpecie aſſumta ei obuius factus, ſe vnum e Myrmidonibus eſſe ſimulans comitem ei eſſe velle pollicitus —439, ducit ſenem intra Achillis tentorium, cui Priamus ſupplex factus — 507 miſerationem mouet; —551. Cum paullo ardentius inſtaret, vt ſine mora corpore ad absportandum tradito dimittatur, exardeſcens Achilles moram patienter ferre iubet, —570, ipſe tentorio egreſſus munera de curru tollere, corpus Hectoris lauare et linteo tegere praecipit —595; tum Priamum hoſpitali coena excipit, ſomnoque ſe dare vt poſſit, dimittit, XII dierum inducias paciſcitur —676. Priamus e ſomno excitatus a Mercurio et vt reditum maturet monitus, die orto in vrbem regreſſus, magna cum omnium lamentatione excipitur — 717. Luctus inde et lamenta ſollennia inſtituuntur, quae primo Andromache, —746. tum Hecuba —760. inde Helena —776. exordiuntur. Priamus inducias pactas nuntiat, ligna ad rogum parare iubet; corpus crematur, celebratur epulum funebre. Ita iuſta perſoluta ſunt — ad f. 804.

Deorum miniſterio pleraque hoc libro geruntur, vt efficiatur id, quod libri argumentum eſt, vt reddatur Hectoris corpus patri, et vt id fiat ſummo cum Achillis honore. Poſterius hoc debetur Iouis conſiliis in Thetidis

gratiam id machinantis. Singula iam ante vidimus: Mi. ferantur dii contumeliam Hectoris corpori ab Achille illatam infestis in Troianos animis pertinaciter saeuientibus Iunone, Neptuno et Minerua 23—30. Apollo die XII cum indignatione in deos inuectus, Iunone quidem obloquente, obtinet tamen, vt Iupiter mitiora consulat, vtque Thetidem arcessere, et arcessitam ab Iride Achillis animum mollire iubeat, ne munera pro redimendo Hectoris corpore offerenda renuat — 31—119 quod illa exsequitur, dum interea Iris Priamo mandata Iouis perfert — 188. Priamo iter ingresso, sequitur ministerium Mercurii in sene deducendo ad castra Achiuorum 331—469. et iterum educendo e castris 677—694.

Oeconomia carminis per se est praeclara. Cum res per se paucis verbis expediri posset, Priamum senem ipsum ad redimendum filii corpus supplicem Achilli factum, et, quod rogauerat consequutum cum corpore redemto rediisse idque humasse: dignitas facto et augusta spes acquiritur ex voluntate deorum; tum vero illud ingeniose est inuentum quod Iupiter hoc ipsum in Thetidis honorem machinatur, vt filius pretio magno redemtionis accepto superbiat. Mercurii persona aptissima ei officio, vt ducem se seni praebeat, iuuenilem speciem facile artificum ingeniis suggerere potuit; cum alias ille, tanquam praeco deorum, senili forma et facie indutus esse debuisset.

Digitized by Google

Λῦτο δ' ἀγών, λαοὶ δὲ θοὰς ἐπὶ νῆας ἕκαστοι
ἐσκίδναντ' ἰέναι. τοὶ μὲν δόρποιο μέδοντο
ὕπνου τε γλυκεροῦ ταρπήμεναι, αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
κλαῖε, Φίλου ἑτάρου μεμνημένος, οὐδέ μιν ὕπνος
ἤρει πανδαμάτωρ, ἀλλ' ἐστρέφετ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
Πατρόκλου ποθέων ἀνδροτῆτά τε καὶ μένος ἠΰ·
ἠδ', ὁπόσα τολύπευσε σὺν αὐτῷ, καὶ πάθεν ἄλγεα,
ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων
τῶν μιμνησκόμενος, θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἶβεν,
ἄλλοτ' ἐπὶ πλευρὰς κατακείμενος, ἄλλοτε δ' αὖτε
ὕπτιος, ἄλλοτε δὲ πρηνής. τότε δ' ὀρθὸς ἀναστὰς
δινεύεσκ' ἀλύων παρὰ θῖν' ἁλός. οὐδέ μιν Ἠὼς

1 ΝΗΑΣ ΕΚΑΣΤΟΙ v. Obſſ.

1—22. Ludis funebribus finitis redeunt ad ſua quisque, epulantur, dormiunt; Achilles noctem inſomnem luctu exigit; mane Hectoris corpus currui iunctum ter circa Patrocli tumulum raptat; ne illud laniatum hoc modo foedetur, Apollo curat.

6. *deſiderans eius virtutem et fortitudinem;* ſimpliciter, *Patrocli deſiderio,* fortis et validi. v. Obſſ. — 7. ἠδὲ μεμνημένος τῶν, ὁπόσα — καὶ ὁπόσα ἔπαθεν ἄλγεα, *pugnas et maria obeundo,* πείρων κύματα, διαπερῶν, et ad πτολέμους hinc eliciendum διέπων. τολυπεύων. πολεμίζων. aut ſimile verbum. Siue, quod ſimplicius eſt, *et in animum renocando quot labores et discrimina cum eo ſocio obierat, pugnas et nauigationes:* ſiquidem iungere malueris: ὅσα τολύπευσε καὶ ἔπαθεν ἄλγεα, πτολέμους καὶ κύματα, vt huic vltimo adiiciatur, πείρων ſcilicet αὐτά, traiiciendo haec, maria. ita παθεῖν generaliore ſenſu adhibitum; proprie erat παθεῖν πόνους, πονεῖν, πολεμίζοντα καὶ διαπερῶντα τὴν θάλασσαν. — 12. δινεύεσκ' ἀλύων

Φαινομένη λήθεσκεν ὑπεὶρ ἅλα τ' ἠϊόνας τε.
ἀλλ' ὄγ', ἐπεὶ ζεύξειεν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους,
Ἕκτορα δ' ἕλκεσθαι δησάσκετο δίφρου ὄπισθεν,
τρὶς δ' ἐρύσας περὶ σῆμα Μενοιτιάδαο θανόντος,
αὖτις ἐνὶ κλισίῃ παυέσκετο, τόνδε δ' ἔασκεν
ἐν κόνι ἐκτανύσας προπρηνέα. τοῖο δ' Ἀπόλλων
πᾶσαν ἀεικείην ἄπεχε χροΐ, φῶτ' ἐλεαίρων
καὶ τεθνειότα περ· περὶ δ' αἰγίδι πάντα κάλυπτε
χρυσείῃ, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι ἕλκυστάζων.
Ὣς ὁ μὲν Ἕκτορα δῖον ἀείκιζε μενεαίνων.

16 ΤΡΙΣ ΓΕΡΤΣΑΣ 19 ΑΓΕΙΚΕΙΗΝ 22 ΑΓΕΙΚΙΖΕ

discurrebat moerens, h. e. ἀσημονῶν. quod ſup. de Bellerophonte Z, 201 οἷος ἀλᾶτο, ὃν θυμὸν κατέδων — οὐδέ μιν Ἠὼς - Φαινομένη λήθεσκεν. nec ſub diei ortum obdormiit, ſed diem illuceſcere vidit.

14—17. ἀλλ' ὄγε, ἐπεὶ — αὖτις ἐνὶ κλισίῃ παυέσκετο. — 19. πᾶσαν ἀεικείην ἄπεχε χροΐ, ne corpus foedaretur nec vlceribus et livoribus, nec putreſceret: cf. ſup. Ψ, 184. 188. — 20. περιεπάλυπτε δὲ πάντα αἰγίδι, ne raptando corpus laceraretur. De hoc v. Obſſ.

22—188. Paratur nunc id, quod libri ſummam conſtituit, vt Priamus corpus Hectoris redimeret. Vt auguſta et epica rei ſpecies ſit, efficitur ea per deos: quorum alii miſerantur Hectorem, alii eius caſu laetantur. Primo ſuaſio fit, vt ſubducatur corpus Hectoris a Mercurio; melius mox conſilium ſuggerit Iupiter, vt redimatur corpus ab Achille. Mittitur Thetis ad hunc flectendum, et Iris ad Priamum, vt conſilium hoc eius animo ſubiiciat. Ad oeconomiam epicam ſpectant haec in hoc quoque, quod efficitur, vt Achillis ira non vulgari modo, ſed deorum interuentu, placetur.

Iam primum 22—76 diverſa deorum conſilia nar-

Digitized by Google

τὸν δ' ἐλεαίρεσκον μάκαρες θεοὶ εἰσορόωντες,
κλέψαι δ' ὀτρύνεσκον εὐσκοπον Ἀργειφόντην.
ἔνθ' ἄλλοις μὲν πᾶσιν ἐήνδανεν, οὐ δέ ποθ' Ἥρῃ,
οὐδὲ Ποσειδάωνι, οὐδὲ γλαυκώπιδι κούρῃ·
ἀλλ' ἔχον, ὥς σφιν πρῶτον ἀπήχθετο Ἴλιος ἱρὴ,
καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς, Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἄτης·
ὃς νείκεσσε θεὰς, ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο,
τὴν δ' ἤνησ', ἥ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠὼς,
καὶ τότ' ἄρ' ἀθανάτοισι μετηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·

Σχέτλιοί ἐστε, θεοὶ, δηλήμονες. οὔ νύ ποθ' ὑμῖν
Ἕκτωρ μηρί' ἔκηε βοῶν αἰγῶν τε τελείων;

24 Vulg. ὠτρύνεσκον 25 ΕΓΑΝΔΑΝΕΝ 27 ΑΠΗ-ΧΘΕΤΟ ΓΙΛΙΟΣ FOI 29 ΗΟΤΕ FOI 30 ΗΗ

rantur. Primo loco ſubducendum a Mercurio corpus eſſe ſtatuunt.

27. ἀλλ' ἔχον, ὡς τὸ πρῶτον. perſtiterunt in ea mente et conſilio — h. e. in odio Troiae et Troianorum. — 28. Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἄτης. memoratam hanc vecordiam et ex ea contractam noxam, ſup. Z, 356. vbi ad raptum Helenae ſpectabat; at h. l. noua cauſſa ſubiicitur vſ. 29. ὃς νείκεσσε θεάς. iudicauit deas; ſedit iudex inter deas, vt vulgo acceptum eſt; niſi malis eſſe, qui deas, duas vtique, contumelioſe habuit, reprobando eas ſententia adverſus eas lata. v. Obſſ. Opponitur vſ. 30 τὴν δ' ἤνησ', probauit, praetulit. Secundum hos verſus Paris fuit in agro educatus. Narrarunt alii alia, quomodo inde ad ludos Jlii habitos venerit et a parentibus ſuis agnitus ſit. — ἥ οἱ πόρε μαχλοσύνην, quae eius animo iniecit libidinem, animum incendendo amore Helenae. v. Obſſ.

30. Dies XII inde ab He-

Digitized by Google

τὸν νῦν οὐκ ἔτλητε, νέκυν περ ἐόντα, σαώσαι
ἦ τ' ἀλόχῳ, ἰδέειν, καὶ μητέρι, καὶ τέκεϊ ᾧ,
καὶ πατέρι Πριάμῳ, λαοῖσί τε· τοί κέ μιν ὦκα
ἐν πυρὶ κήαιεν, καὶ ἐπὶ κτέρεα πτερίσαιεν.
ἀλλ' ὀλοῷ Ἀχιλῆϊ θεοὶ, βούλεσθ' ἐπαρήγειν,
ᾧ οὔτ' ἄρ Φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι, οὔτε νόημα
γναμπτὸν ἐνὶ στήθεσσι· λέων δ' ὡς, ἄγρια οἶδεν,
ὅστ', ἐπεὶ ἄρ μεγάλῃ τε βίῃ καὶ ἀγήνορι θυμῷ
εἴξας, εἶσ' ἐπὶ μῆλα βροτῶν, ἵνα δαῖτα λάβῃσιν·
ὣς Ἀχιλεὺς ἔλεον μὲν ἀπώλεσεν, οὐδέ οἱ αἰδὼς
γίγνεται, ἥ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται, ἠδ' ὀνίνησι.
μέλλει μέν πού τις καὶ φίλτερον ἄλλον ὀλέσσαι,
ἠὲ κασίγνητον ὁμογάστριον, ἠὲ καὶ υἱόν·
ἀλλ' ἤτοι κλαύσας καὶ ὀδυράμενος μεθέηκε.

36 ΘΗΙ — ΓΙΔΕΕΙΝ — ΤΕΚΕΙ ΓΩΙ 38 Vulg. στερίσειαν 39 ΟΛΟΓΩΙ 41 ΑΓΡΙΑ ΓΟΙΔΕ Bentl. λεων δ' Γως. 44 ΟΤΔΕ ΓΟΙ 46 Vulg. μέλλει γάρ που 48 Vulg. ὀδυρόμενος

ctoris morte. v. Obſſ. — 35. non, quod gratus vtique animus ſuadere potuit, in animum induxiſtis viri pii ſaltem corpus ſeruare incolume ſuis, ἰδεῖν, *adſpiciendum*, vt illi iuſta perſoluere poſſint. — 39. βούλεσθ' ἐπαρήγειν, decretum habetis, fauere, ſtudere, probare eius conſilia et iuvare. — 40. Φρένες ἐναίσιμοι, mens aequa, humanitatis ſenſu imbuta, mitis. — 41. ἄγρια οἶδε, ἀγριός ἐστιν. vt ſaepe vidimus. — 42. θυμῷ εἴξας victus, eoque excitus, inſtigatus, animi impetu et ira. — 44. 45. αἰδὼς reſpectus ac reverentia aliorum, qui eius facta, h. l. immanem animum, improbant.

46. Φίλτερον ἄλλον ſimpliciter Φίλον vel Φιλώτατον. — 48. μεθέηκε. poſtquam eum luxit, ceſſat a luctu, finem luctui facit et

τλητὸν γὰρ Μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν.
αὐτὰρ ὅγ' Ἕκτορα δῖον, ἐπεὶ φίλον ἧτορ ἀπηύρα,
ἵππων ἐξάπτων, περὶ σῆμ' ἑταίροιο φίλοιο
ἕλκει. οὐ μήν οἱ τό γε κάλλιον, οὐδέ τ' ἄμεινον.
μὴ, ἀγαθῷ περ ἐόντι, νεμεσσηθῶμέν οἱ ἡμεῖς.
κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων.

Τὸν δὲ χολωσαμένη προσέφη λευκώλενος Ἥρη·
εἴη κεν καὶ τοῦτο τεὸν ἔπος, Ἀργυρότοξε,
εἰ δὴ ὁμὴν Ἀχιλῆϊ καὶ Ἕκτορι θήσετε τιμήν.
Ἕκτωρ μὲν θνητός τε, γυναικά τε θήσατο μαζόν·
αὐτὰρ Ἀχιλλεύς ἐστι θεᾶς γόνος, ἣν ἐγὼ αὐτὴ

52 FOI 53 NEMESΣHΘΩMEN FOI v. Obſſ. 54 AΦEIKIZEI 56 TEON FEΠOΣ

animum componit. — 49. τλητὸν θυμὸν, animum ad toſerandos vitae caſus a natura factum, h. e. natura ſua ita comparati ſunt homines, vt ipſo temporis progreſſu ac decurſu luctus minuatur dumque dolori adſueſcimus, ſenſus leuetur. At Achilles luctum non deponit, ſed ingenita animi immanitate prae dolore in Hectoris corpus ſaeuit. — 52. οὐ μήν οἱ. nec vero hoc ipſi decorum, aut probandum. — 53. εἶτα οὐ δέδοικε, μὴ — annon ſaltem vereri debuit, ne nos ei iraſceremur ob tam indignum facinus! — 54. κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν. ſenſu carentem glebam. Videtur prouerbiale dictum fuiſſe. Non enim de corpore in puluerem mutando eſt cogitandum.

55—63. Iuno aegre fert, Achillem et Hectorem eodem loco haberi ab Apolline. εἴη κεν καὶ τοῦτο τεὸν ἔπος. locum habitura ſunt haec a te dicta, ſi eodem honore habendos putabitis Achillem et Hectorem. Tum ſupple: enimvero res longe aliter ſe habet. — πάντες δ' ἀντιάασθε γάμου. vt μάχης, πολέμου ἀντιᾶν, ἀντιᾶσθαι, non modo adire, ſed et, intereſſe,

θρέψα τε, καὶ ἀτίτηλα, καὶ ἀνδρὶ πόρον παράκοιτιν
Πηλεῖ, ὃς πέρι κῆρι φίλος γένετ' ἀθανάτοισι· 61
πάντες δ' ἀντιάασθε, θεοὶ, γάμου· ἐν δὲ σὺ τοῖσι
δαίνυ', ἔχων φόρμιγγα, κακῶν ἕταρ', αἰὲν ἄπιστε.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἥρη, μὴ δὴ πάμπαν ἀποσκύδμαινε θεοῖσιν. 65
οὐ μὲν γὰρ τιμή γε μί' ἔσσεται. ἀλλὰ καὶ Ἕκτωρ
φίλτατος ἔσκε θεοῖσι βροτῶν, οἳ ἐν Ἰλίῳ εἰσίν.
ὣς γὰρ ἔμοιγ'· ἐπεὶ οὔτι φίλων ἡμάρτανε δώρων.
οὐ γάρ μοί ποτε βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐίσης,
λοιβῆς τε, κνίσσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς. 70
ἀλλ' ἦτοι κλέψαι μὲν ἐάσομεν, (οὐδέ πη ἐστὶ
λάθρη Ἀχιλλῆος) θρασὺν Ἕκτορα· ἦ γάρ οἱ αἰεὶ
μήτηρ παρμέμβλωκεν ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ.

67 ΙΟΙ ΕΝ ΓΙΛΙΩΙ 69 ΕΓΙΣΗΣ 72 Η ΓΑΡ
ΓΟΙ v. Obſſ.

κατὰ γάμου. — 63. κακῶν ἕταρ' improborum omnium ſodalis et fautor, cui ideo nihil fidere licet in bonis conſiliis.

64—76. Iupiter componit litem, ſuadendo, vt pretio ab Achille redimatur corpus Hectoris.

66. ἀλλὰ καὶ, verum tamen, altera ex parte, etiam, Hector θεοφιλὴς erat, ὣς γὰρ ἔμοι γε. ita mihi ſaltem ille carus fuit. — 68. οὐ γάρ μοι φίλων ἡμάρτανε δώρων, nunquam intermiſit mihi ſacra facere, quae ſunt munera, δῶρα, vſu ſollenni. — 69. δαιτὸς ἐίσης. manifeſte epulae ſacrae pro ipſo ſacro, victima caeſa. v. Obſſ. — 71. ἐάσομεν (τὸ) κλέψαι. ἐᾶν, omittere, a conſilio deſiſtere. — 72. ἦ γάρ οἱ αἰεὶ μήτηρ παρμέμβλωκε, aſſidet, et curam habet eique aduigilat. quaeritur οἱ ſitne referendum ad Ἕκτορα, an ad Achillem. Vtrumque alienum eſt a re et ſententia. Vtrumque abſurdum. v. Obſſ. —

ἀλλ' εἴ τις καλέσειε θεῶν Θέτιν ἆσσον ἐμεῖο,
ὄφρα τί οἱ εἴπω πυκινὸν ἔπος, ὥς κεν Ἀχιλλεὺς
δώρων ἐκ Πριάμοιο λάχῃ, ἀπό θ' Ἕκτορα λύσῃ.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα.
μεσσηγὺς δὲ Σάμου τε, καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης,
ἔνθορε μείλανι πόντῳ, ἐπεστενάχησε δὲ λίμνη.
ἡ δὲ, μολυβδαίνῃ ἰκέλη, ἐς βυσσὸν ὄρουσεν,
ἥτε, κατ' ἀγραύλοιο βοὸς κέρας, ἐμβεβαυῖα
ἔρχεται ὠμηστῆσιν ἐπ' ἰχθύσι κῆρα φέρουσα·
εὗρε δ' ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ Θέτιν, ἀμφὶ δέ τ' ἄλλαι
εἵαθ' ὁμηγερέες ἅλιαι θεαί· ἡ δ' ἐνὶ μέσσῃς
κλαῖε μόρον οὗ παιδὸς ἀμύμονος, ὅς οἱ ἔμελλε
φθίσεσθ' ἐν Τροίῃ ἐριβώλακι, τηλόθι πάτρης.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις·

75 ΟΦΡΑ ΤΙ ΟΙ ΕΕΙΠΩ ΠΤΚΙΝΟΝ ΕΕΠΟΣ
77 ΩΡΤΟ ΔΕ ΓΙΡΙΣ 79 Vulg. ἐπεστονάχησεν. 80
ΓΙΚΕΛΗ 85 ΜΟΡΟΝ ΓΟΥ — ΙΟΣ ΓΟΙ 87
ΩΚΕΑ ΓΙΡΙΣ

74. ἀλλ' εἴ τις. εἴθε τις θεῶν. — 75. πυκινὸν ἔπος. συμβουλὴν, vt conſilium ei communicem.

77—92. Arceſſitur Thetis ab Iride.

78. De loco hoc, Thetidis in mari ſede, v. Obſſ. 80. ἡ δὲ μολυβδαίνῃ ἰκέλη. Similis plumbo, plumbeae maſſae, appenſae in extrema funiculi ora, vt hamus tanto celerius et altius in mare deſcendat; ne arrodatur funiculus a piſcibus, ille in inferiore parte munitur cornu bouino, quo tanquam canaliculo ſeu ſiphone funiculus includitur; igitur illa maſſa plumbea κατ' ἀγραυλοῖο βοὸς κέρας ſcil. οὖσα, funiculo enim illa innexa vel adſtricta eſſe debet, forte intra ipſum tubum corneum, ἐμβεβαυῖα ἔρχεται, ἐμβαίνει, ἐπιφέρουσα, ἰχθύσι κῆρα, eſcam hamo (ἀγκίστρῳ) appenſam,

Ὄρσο, Θέτι, καλέει Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς.
τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
Τίπτε με κεῖνος ἄνωγε μέγας θεὸς, αἰδέομαι δὲ,
μίσγεσθ' ἀθανάτοισιν; ἔχω δ' ἄχε' ἄκριτα θυμῷ.
εἶμι μέν· οὐδ' ἄλιον ἔπος ἔσσεται, ὅ ττι κεν εἴπῃ.
Ὡς ἄρα φωνήσασα, κάλυμμ' ἕλε δῖα θεάων
κυάνεον, τοῦ δ' οὔτι μελάντερον ἔπλετο ἕσθος.
βῆ δ' ἰέναι, πρόσθεν δὲ ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
ἡγεῖτ'· ἀμφὶ δ' ἄρα σφι λιάζετο κῦμα θαλάσσης.
ἀκτὴν δ' εἰσαναβᾶσαι, ἐς οὐρανὸν αἰϊχθήτην.
εὗρον δ' εὐρύοπα Κρονίδην, περὶ δ' ἄλλοι ἅπαντες
εἵαθ' ὁμηγερέες μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες.
ἡ δ' ἄρα πὰρ Διὶ πατρὶ καθέζετο, εἶξε δ' Ἀθήνη.
Ἥρη δὲ χρύσεον καλὸν δέπας ἐν χερὶ θῆκε,
καί ῥ' εὐφρὴν' ἐπέεσσι· Θέτις δ' ὤρεξε πιοῦσα.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Ἦλυθες Οὐλυμπόνδε, θεὰ Θέτι, κηδομένη περ,
πένθος ἄλαστον ἔχουσα μετὰ φρεσίν· οἶδα καὶ αὐτός·

88 ΜΗΔΕΑ ΓΕΙΔΩΣ 92 ΗΑΛΙΟΝ ΓΕΠΟΣ — ΗΟΤΙ ΚΕ ΓΕΙΠΗΙ vulg. εἴποι. 94 ΕΠΛΕΤΟ ΓΕΣΘΟΣ 95 ΩΚΕΑ ΓΙΡΙΣ 102 ΕΤΦΡΑΙΝΕ ΓΕΠΕΣΣΙ 105 ΦΡΕΣΙ ΓΟΙΔΑ

vt cum illa hunc deglutiant et enecentur piſces.

88. Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς. quia ipſe eſt ἄφθιτος. Sic Virgilius Aen. I, 230 aeterna imperia dixit. — 91. ἄχεα ἄκριτα, ſimpl. πολλά. — 92. ἔπος, iuſſum. faciam quod iuſſit.

93—119. Thetis a Ioue mandata accipit, quo Achilli perſuadeat, vt corpus Hectoris reddat.

100. εἶξε δ' Ἀθήνη. honoris cauſſa de ſuo loco ceſ.

Digitized by Google

ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω, τοῦ σ' εἵνεκα δεῦρο κάλεσσα.
ἐννῆμαρ δὴ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρωρεν
Ἕκτορος ἀμφὶ νέκυι, καὶ Ἀχιλλῆϊ πτολιπόρθῳ·
κλέψαι δ' ὀτρύνεσκον ἐΰσκοπον Ἀργειφόντην·
αὐτὰρ ἐγὼ τόδε κῦδος Ἀχιλλῆϊ προτιάπτω,
αἰδῶ καὶ φιλότητα τεὴν μετόπισθε φυλάσσων.
αἶψα μάλ' ἐς στρατὸν ἐλθὲ, καὶ υἱέϊ σῷ ἐπίτειλον·
σκύζεσθαί οἱ εἰπὲ θεοὺς, ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων
ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένῃσιν
Ἕκτορ' ἔχει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδ' ἀπέλυσεν·
αἴ κέν πως ἐμέ τε δείσῃ, ἀπό θ' Ἕκτορα λύσῃ.
αὐτὰρ ἐγὼ Πριάμῳ μεγαλήτορι Ἶριν ἐφήσω,

109 Vulg. ὠτρύνεσκον. 113 FOI FEIΠE 117 ΜΕΓΑΛΗΤΟΡΙ FIPIN

sit; — 106. ἀλλὰ καὶ ὡς — etsi te luctu teneri sciam, ita vt nulli alii rei animum attendas, exponam tamen tibi, quid illud sit, cuius caussa te arcessi iussserim: ἐρέω τοῦ εἵνεκα l. τίνος l. ἐκεῖνο, οὗ. — 107. ἐννῆμαρ. v. sup. ad v. 31. — 109. ὀτρύνεσκον οἱ ἀθάνατοι. vs. 107. — 110. τόδε κῦδος προσάπτω, περιβάλλω. hunc honorem ei paro, tribuo: scil. vt ille cum redemtionis pretio corpus reddat. — 111. Φυλάσσων αἰδῶ καὶ φιλότητα τεὴν (σοῦ, εἰς σὲ) μετόπισθε, (εἰς τὸ μετόπισθε, h. e. ἀεί.) Ait se Thetidis caussa Achilli studere, ideoque intercessisse, ne Hectoris corpus clam auferretur, sed prouidisse, ad illustrandum Achillis nomen, vt corpus pretio redimeretur; id scilicet gloriae ipsi cedere debuit.

116. αἴ κέν πως, vt me veritus reddat Hectorem. — 117. Ἶριν ἐφήσω Πριάμῳ h. e. πέμψω, ὥστε αὐτὴν ἑφίεσθαι Πριάμῳ, λύσασθαι υἱόν. vt praecipiat Priamo, vt eat ad redimendum filium muneribus apportatis.

Digitized by Google

λύσασθαι Φίλον υἱὸν, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων αἶξασα.
ἷξεν δ' ἐς κλισίην οὗ υἱέος, ἐν δ' ἄρα τόν γε
εὗρ' ἀδινὰ στενάχοντα· φίλοι δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
ἐσσυμένως ἐπένοντο, καὶ ἐντύνοντο ἄριστον·
τῶισι δ' ὄϊς λάσιος μέγας ἐν κλισίῃ ἱέρευτο.
ἡ δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτοῖο καθέζετο πότνια μήτηρ,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τέκνον ἐμὸν, τέο μέχρις ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
σὴν ἔδεαι κραδίην, μεμνημένος οὐδέ τι σίτου
οὔτ' εὐνῆς; ἀγαθὸν δὲ γυναικί περ ἐν φιλότητι
μίσγεσθ'· οὐ γάρ μοι δηρὸν βέῃ, ἀλλά τοι ἤδη
ἄγχι παρέστηκε Θάνατος καὶ Μοῖρα κραταιή.

122 FOT 124 Inde a Clarkio: ἐντύνοντ' ἄριστον. v. Obſſ.
125 OFIΣ 127 ΚΑΤΕΡΕΞΕ ΡΕΠΟΣ

120—142. Thetis ad filium mandata Iouis perfert, quibus ſe pariturum eſſe, Achilles ſpondet.

124. ἐντύνοντο ἄριστον. Sequentia ſunt acta vnius diei, duodecimi poſt Hectoris caedem; inde a die orto vſ. 13, 31. In vita heroum, antequam ad vitae negotia ſe accingant homines, cibus ſumitur, et iterum vitae negotiis peractis ſumitur cibus, parata coena. Prior ille cibi ſumendi apparatus nunc eſt ἄριστον, alibi δόρπος generali vocabulo. Nec in his erat argutandum. v. Obſſ. — 125. ὄϊς ἱέρευτο ſimpliciter, mactabatur. v. Obſſ. — 129. omnia fugis quae animum leuare et luctum fugare poſſint: hoc ad ſenſus rudiorum aetatum declaratum eſt: — 131. οὐ γάρ μοι δηρὸν βέῃ. pro futuro βήσῃ, incedes, vines.

Digitized by Google

ἀλλ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα, Διὸς δέ τοι ἄγγελος εἶμι·
σκύζεσθαί σοι φησὶ θεούς, ἔε δ' ἔξοχα πάντων
ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένῃσιν
Ἕκτορ' ἔχεις παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδ' ἀπέλυσας.
ἀλλ' ἄγε δὴ λῦσον, νεκροῖο δὲ δέξαι ἄποινα.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ-
τῇδ' εἴη, ὃς ἄποινα φέροι, καὶ νεκρὸν ἄγοιτο, [λεύς·
εἰ δὴ πρόφρονι θυμῷ Ὀλύμπιος αὐτὸς ἀνώγει.
Ὡς οἵγ' ἐν νηῶν ἀγύρει μήτηρ τε καὶ υἱὸς
πολλὰ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον.

Ἶριν δ' ὤτρυνε Κρονίδης εἰς Ἴλιον ἱρήν·
Βάσκ' ἴθι, Ἶρι ταχεῖα, λιποῦσ' ἕδος Οὐλύμποιο,
ἄγγειλον Πριάμῳ μεγαλήτορι, Ἴλιον εἴσω,
λύσασθαι φίλον υἱὸν, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ,
οἷον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνήρ.
κήρυξ τίς οἱ ἕποιτο γεραίτερος, ὄς κ' ἰθύνοι
ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν ἐύτροχον, ἠδὲ καὶ αὖτις
νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ, τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς.
μηδέ τί οἱ θάνατος μελέτω φρεσὶ, μηδέ τι τάρβος·

134 FEFE ΛΙΟΝ FΙΛΙΟΝ 142 FΕΠΕΑ 143 FΙΡΙΝ — ΕΣ FΙΛΙΟΝ 144 ΙΘΙ FΙΡΙ 145 ΜΕΓΑΛΗΤΟΡΙ 149 ΤΙΣ FΟΙ 151 ΠΡΟΤΙ FΑΣΤΤ 152 ΤΙ FΟΙ

139. τῇδ' εἴη, ὃς, adsit hinc, veniat, qui ferat pretium. — 140. πρόφρονι θυμῷ, voluntate in hoc propensa, vt Θ, 39. 40.

143—158. Mittitur altera ex parte Iris ad Priamum, vt is filii corpus pretio redimere apud se constituat.

148. οἷον — ἰόντα. — 152. μηδέ τι οἱ θάνατος μελέτω

τοῖον γάρ οἱ πομπὴν ὀπάσσομεν Ἀργειφόντην,
ὃς ἄξει, εἵως κεν ἄγων Ἀχιλῆϊ πελάσσῃ.
αὐτὰρ ἐπὴν ἀγάγῃσιν ἔσω κλισίην Ἀχιλῆος,
οὔτ' αὐτὸς κτενέει, ἀπό τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει·
οὔτε γὰρ ἔστ' ἄφρων, οὔτ' ἄσκοπος, οὔτ' ἀλιτήμων·
ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἱκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.

Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα·
ἶξεν δ' ἐς Πριάμοιο· κίχε δ' ἐνοπήν τε γόον τε.
παῖδες μὲν πατέρ' ἀμφὶ καθήμενοι ἔνδοθεν αὐλῆς,
δάκρυσιν εἵματ' ἔφυρον· ὁ δ' ἐν μέσσοισι γεραιὸς
ἐντυπὰς ἐν χλαίνῃ κεκαλυμμένος, ἀμφὶ δὲ πολλὴ
κόπρος ἔην κεφαλῇ τε καὶ αὐχένι τοῖο γέροντος,
τήν ῥα κυλινδόμενος καταμήσατο χερσὶν ἑῇσι.
θυγατέρες δ' ἀνὰ δῶματ', ἰδὲ νυοί, ὠδύροντο,
τῶν μιμνησκόμεναι, οἳ δὴ πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ

153 ΓΑΡ ΦΟΙ 159 ΔΕ ΓΙΡΙΣ 162 ΔΑΚΡΥΣΙ ΓΕΙΜΑΤ 165 ΧΕΡΣΙ ΓΕΓΗΙΣΙ

Φρεσί. μέλειν etiam de rebus metuendis quod K, 383 μηδέ τι οἱ θάνατος κατὰ θύμιος ἔστω. Priamus autem ἰπετης aditurus eſt Achillem; ideoque tutus ſanctitate ἱκεσίας. — 157. ἄσκοπος. ἄστοχος τῇ γνώμῃ. ἀνόητος. ἄφρων, inſaniens ἀλιτήμων, ſceleſtus. impius. μηδέ τι τάρβος ſc. ἔστω.

159—188. Iris Iouis mandata ad Priamum perfert. Ita poeta adminiſtrauit id quod Priamus ſuo ipſe conſilio initurus erat.

161. ἔνδοθεν αὐλῆς. adeo non intra aedes; ſed ἐν προθύρῳ. ante aedes enim magnum ἕρκος, cuius interiora αὐλὴ ſunt, per quam ad domum acceditur. — 163. ἐντυπὰς ἐγκεκαλυμμένος χλαίνῃ inuolutus veſte ita adſtricta, vt tota corporis forma per eam appareret; quod ſecus eſt in toga et pallio aut ſtola, vt bene Ern. — In ſeqq. 164. 5. vi-

χερσὶν ὕπ' Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες.
στῆ δὲ παρὰ Πρίαμον Διὸς ἄγγελος, ἠδὲ προσηύδα,
τυτθὸν φθεγξαμένη· τὸν δὲ τρόμος ἔλλαβε γυῖα·
Θάρσει, Δαρδανίδη Πρίαμε, φρεσὶ, μηδέ τι τάρβει·
οὐ μὲν γάρ τοι ἐγὼ κακὸν ὀσσομένη τόδ' ἱκάνω,
ἀλλ' ἀγαθὰ φρονέουσα· Διὸς δέ τοι ἄγγελος εἶμι,
ὅς σευ, ἄνευθεν ἐών, μέγα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει·
λύσασθαί σε κέλευσε Ὀλύμπιος Ἕκτορα δῖον,
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ,
οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνήρ.
κήρυξ τίς τοι ἕποιτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνοι
ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν ἐύτροχον, ἠδὲ καὶ αὐτὶς
νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ, τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς.
μηδέ τί τοι θανάτοιο μελέτω φρεσὶ, μηδέ τι τάρβος.
τοῖος γάρ τοι πομπὸς ἅμ' ἕψεται Ἀργειφόντης,
ὅς σ' ἄξει, εἵως κεν ἄγων Ἀχιλῆϊ πελάσσῃ.
αὐτὰρ ἐπὴν ἀγάγῃσιν ἔσω κλισίην Ἀχιλῆος,
οὔτ' αὐτὸς κτενέει, ἀπό τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει·
οὔτε γὰρ ἔστ' ἄφρων, οὔτ' ἄσκοπος, οὔτ' ἀλιτήμων·
ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἱκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις.

175 Vulg. σ' ἐκέλευσεν. 180 ΠΡΟΤΙ ΓΑΣΤΥ 188 ΓΕΙΠΟΤΣ — ΩΚΕΑ ΓΙΡΙΣ

des impatientiam doloris hominum in priſcis aetatibus. — 172. κακὸν ὀσσομένη. malum quid l. animo agitans l. annuntians: hoc verius puto. v. Obſſ.

189—321. Priamus ſe accingit ad iter refragante Hecuba; munera Achilli pro redimendo Hectore depromit; filios currum inſtruere iubet; libatione facta cum

αὐτὰρ ὅγ' υἷας ἄμαξαν ἐϋτροχον ἡμιονείην
ὁπλίσαι ἠνώγει, πείρινθα δὲ δῆσαι ἐπ' αὐτῆς·
αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσετο κηώεντα,
κέδρινον, ὑψόροφον, ὃς γλήνεα πολλὰ κεχάνδει,
ἐς δ' ἄλοχον Ἑκάβην ἐκαλέσσατο, φώνησέν τε·

Δαιμονίη, Διόθεν μοι Ὀλύμπιος ἄγγελος ἦλθε,
λύσασθαι φίλον υἱὸν, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, τί τοι φρεσὶν εἴδεται εἶναι;
αἰνῶς γάρ μ' αὐτόν γε μένος καὶ θυμὸς ἀνώγει,
εἶσ' ἰέναι, ἐπὶ νῆας ἔσω στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.

Ὣς φάτο· κώκυσε δὲ γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
ὤ μοι, πῆ δή τοι φρένες οἴχονθ', ᾗς τὸ πάρος περ
ἔκλε' ἐπ' ἀνθρώπους ξείνους, ἠδ' οἷσιν ἀνάσσεις;
πῶς ἐθέλεις ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἷος,
ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμούς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
υἱέας ἐξενάριξε; σιδήρειον νύ τοι ἦτορ.

197 ΤΟΔΕ ΕΕΙΠΕ — ΦΡΕΣΙ ΕΕΙΔΕΤΑΙ ΕΙΝΑΙ 202
ΙΟΙΣΙ ΕΑΝΑΣΣΕΙΣ

precibus currum conſcendit.

190. πείρινθα, cratem e viminibus textam, capacem rerum imponendarum. — 191. θάλαμον κηώεντα. bene odorum. v. Obſſ. — 192. γλήνεα res pretioſas, quarum recenſum videbis inf. 229 ſqq.

193—216. Priamus Hecubam ad ſe vocat, et de profectione in caſtra Achivorum cum ea agit, valde ei conſilio repugnante.

200. Hecuba diſſuadet profectionem; metu periculi Priamo imminentis a ſaeuitia Achillis. Verendum adeo putauit, vt admiſſurus eſſet ἰκέτην. — 202. prudentia qua clarus eras inter Troianos et exteros. — 205. σιδήρειον δέ τοι ἦτορ

εἰ γάρ σ' αἱρήσει καὶ ἐσόψεται ὀφθαλμοῖσιν
ὠμηστὴς καὶ ἄπιστος ἀνὴρ ὅδε, οὔ σ' ἐλεήσει,
οὐδέ τί σ' αἰδέσεται. νῦν δὲ κλαίωμεν ἄνευθεν
ἥμενοι ἐν μεγάρῳ. τῷ δ' ὡς ποθι Μοῖρα κραταιὴ
γεινομένῳ ἐπέκλωσε λίνῳ, ὅτε μιν τέκον αὐτή,
ἀργίποδας κύνας ἄσαι, ἑῶν ἀπάνευθε τοκήων,
ἀνδρὶ παρὰ κρατερῷ· τοῦ ἐγὼ μέσον ἦπαρ ἔχοιμι
ἐσθέμεναι προσφῦσα· τότ' ἄντιτα ἔργα γένοιτο
παιδὸς ἐμοῦ· ἐπεὶ οὔ ἑ κακιζόμενόν γε κατέκτα,
ἀλλὰ πρὸ Τρώων καὶ Τρωϊάδων βαθυκόλπων
ἔσταότ', οὔτε φόβου μεμνημένον, οὔτ' ἀλεωρῆς.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε γέρων Πρίαμος θεοειδής·
μή μ' ἐθέλοντ' ἰέναι κατερύκανε, μηδέ μοι αὐτὴ

211 ΑΣΑΙ ϜΕϜΩΝ 213 ΑΝΤΙΤΑ ϜΕΡΓΑ 214
ΟΥ ϜΕ 217 ΠΡΟΣΕΕΙΠΕ — ΘΕΟΕΙΔΗΣ

non h. l. ad duritiem ſpectat, quae opponitur miſerationi, vel humanitati, ſed ad fortitudinem; ſi quis terroris et metus eſt expers, discriminis nullum ſenſum habens ſeu reſpectum ac curam.

206. εἰ γάρ σ' αἱρήσει καὶ ἐσόψεται, ſi te potitus fuerit, in poteſtate ſua habuerit et te conſpexerit. v. Obſſ. — 209. τῷ δ' ὡς ποθι et mox appoſitum: ἄσαι. ὥστε ἄσαι. at ipſi Hectori fuit hoc fato conſtitutum ſic, vt ſepulturae honore priuaretur.

213. τότ' ἄντιτα ἔργα γένοιτο par pari referretur: quae ſumma vltionis eſt. — 214. ἐπεὶ — latet omiſſa propoſitio: ἔργα, facinus id Achillis eſt longe immaniſſimum: quandoquidem virum fortem pro patria pugnantem tam indignis modis habet, cuius virtutem reuereri debebat. Eſt porro graeciſmus ἐπεὶ κατέκτα — pro ἐπεὶ ἐκεῖνος οὐ κατέκτα οὐκ ἦν κακιζόμενος. ignauus κακός.

217—227. Priamus, more multorum hominum, qui

ὄρνις ἐνὶ μεγάροισι κακὸς πέλευ· οὐδέ με πείσεις.
εἰ μὲν γάρ τις μ' ἄλλος ἐπιχθονίων ἐκέλευεν,
ἢ, οἵ μάντιές εἰσι, θυοσκόοι, ἢ ἱερῆες,
ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·
νῦν δ', αὐτὸς γὰρ ἄκουσα θεοῦ, καὶ ἐσέδρακον ἄντην,
εἶμι, καὶ οὐχ ἅλιον ἔπος ἔσσεται· εἰ δέ μοι αἶσα
τεθνάμεναι παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
βούλομαι· αὐτίκα γάρ με κατακτείνειεν Ἀχιλλεὺς
ἀγκὰς ἑλόντ' ἐμὸν υἱόν, ἐπὴν γόου ἐξ ἔρον εἵην.

Ἦ, καὶ Φωριαμῶν ἐπιθήματα κάλ' ἀνέῳγεν·
ἔνθεν δώδεκα μὲν περικαλλέας ἔξελε πέπλους,
δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
τόσσα δὲ φάρεα καλά, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας.
χρυσοῦ δὲ στήσας ἔφερε δέκα πάντα τάλαντα·
ἐκ δὲ δύ' αἰθωνας τρίποδας, πίσυρας δὲ λέβητας,
ἐκ δὲ δέπας περικαλλὲς, ὅ οἱ Θρῆκες πόρον ἄνδρες

219 f. ὄρνις ἐν μ. 221 Vulg. μάντεες. 224 ἭΛΙΟΝ ΕΠΟΣ 234 ΗΟ ΕΟΙ

consulunt alios de iis, quae iam animo decreuerant, in proposito suo persistit.

221. μάντιες primo vniuerse memorantur, tum duo genera, θυοσκόοι, qui ex omni sacrorum apparatu omina captant, ἱερῆες, extispices. — 222. ψεῦδος κεν φαῖμεν, dicerem esse commentitium et μᾶλλον, μάλα, valde diffiderem, fidem abnegarem. — 224. οὐχ ἅλιον ἔπος dei iussum exsequar. — 226. vel illico interfecto me Achilles, dum modo amplexus filii corpus flendo me satiauerim.

228—238. Munera ad redimendum filium cistis depromit Priamus: erat autem in thalamo, quo τὰ κειμήλια recondita erant: sup. 191.

232. στήσας postquam ad

ἐξεσίην ἐλθόντι, μέγα κτέρας· οὐδέ νυ τοῦ περ
φείσατ' ἐνὶ μεγάροις ὁ γέρων· περὶ δ' ἤθελε θυμῷ
λύσασθαι φίλον υἱόν· ὁ δὲ Τρῶας μὲν ἅπαντας
αἰθούσης ἀπέεργεν, ἔπεσσ' αἰσχροῖσιν ἐνίσσων·

Ἔρρετε, λωβητῆρες, ἐλεγχέες· οὔ νυ καὶ ὑμῖν
οἶκοι ἔνεστι γόος, ὅτι μ' ἤλθετε κηδήσοντες;
ἦ οὔνεσθ', ὅτι μοι Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκε,
παῖδ' ὀλέσαι τὸν ἄριστον; ἀτὰρ γνώσεσθε καὶ ὔμμες·
ῥηΐτεροι γὰρ μᾶλλον Ἀχαιοῖσι δὴ ἔσεσθε,
κείνου τεθνειῶτος, ἐναιρέμεν. αὐτὰρ ἔγωγε,
πρὶν ἀλαπαζομένην τε πόλιν, κεραιζομένην τε,
ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, βαίην δόμον Ἄϊδος εἴσω.

234 ΗΟ ΓΟΙ 236 fuit ἐνὶ μεγάροισι γέρων. 238 ΑΠΕ-ΓΕΡΓΕ ΓΕΠΕΣΣ 239 ΕΡΡΕΤΕ 240 ΓΟΙ-ΚΟΙ 246 ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ ΓΙΔΕΙΝ ΑΓΙΔΟΣ

lancem appenderat. — 235. (κατ') ἐξεσίην ἐλθόντι legatione, legatus missus ad Thraces: forte iuuenis a parente. Non enim ipse rex legatus mitti solet.

237—282. Priamus thalamo egressus, currum paraturus, videt turbam ante aedium fores et in porticu circa aedes stantem; stomachabundus, vtpote senex moerore confectus, nunc autem etiam thesauros suos alio translaturus, eos abigit, seu lamentis suis molestos, seu in negotio curando eum morantes; mox filios increpat cessantes currum instruere; faciunt illi iussa, efferunt thalamo munera et currui imponunt.

239. ἔρρετε, λωβητῆρες· Φθείρεσθε, ὑβρισταί. — 240. κηδήσοντες, nunc λυποῦντες. ἀνιῶντες. molesti. — 241. ἦ οὔνεσθε, an volupe vobis est? an gratum vobis spectaculum est? — 243. ῥηΐτεροι γὰρ. Hectore interemto, μάλα ῥηΐτερον ἔσται τοῖς Ἀχαιοῖς, ἐναίρειν ὑμᾶς.

Ἦ, καὶ σκηπανίῳ διέπ' ἀνέρας. οἱ δ' ἴσαν ἔξω,
σπερχομένοιο γέροντος. ὁ δ' υἱάσιν οἷσιν ὁμόκλα,
νεικείων Ἕλενόν τε, Πάριν τ', Ἀγάθωνά τε δῖον,
Πάμμονά τ', Ἀντίφονόν τε, βοὴν ἀγαθόν τε Πολίτην,
Δηΐφοβόν τε, καὶ Ἱππόθοον, καὶ Δῖον ἀγαυόν. 251
ἐννέα τοῖς ὁ γεραιὸς ὁμοκλήσας ἐκέλευε·

Σπεύσατέ μοι, κακὰ τέκνα, κατηφόνες. αἴθ' ἅμα πάν-
Ἕκτορος ὤφελετ' ἀντὶ θοῆς ἐπὶ νηυσὶ πεφάσθαι. [τες
ὤ μοι ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους 255
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὔτινα φημὶ λελεῖφθαι·
Μήστορά τ' ἀντίθεον, καὶ Τρωΐλον ἱππιοχάρμην,
Ἕκτορά θ', ὃς θεὸς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, οὐδὲ ἐῴκει
ἀνδρός γε θνητοῦ παῖς ἔμμεναι, ἀλλὰ θεοῖο·
τοὺς μὲν ἀπώλεσ' Ἄρης, τὰ δ' ἐλέγχεα πάντα λέλει- 259
ψευσταί τ', ὀρχησταί τε, χοροιτυπίῃσιν ἄριστοι, [πται,
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες.

248 ΙΤΙΑΣΙ ΕΟΙΣΙ 258 ΕΕΓΩΙΚΕΙ 262 ΓΑΡ-
ΝΩΝ

247. σκηπανίῳ διέπ' ἀνέρας, turbam σκήπτρῳ ἐδίωκε. inſequebatur, abigebat, baculo. — 248. σπερχομένοιο γέροντος, concitato ſene ſc. πρὸς τὸ διέπειν. v. Obſl. —

253. κατηφόνες, κατηφεῖς, κατηφείας ἄξια πράττοντες, probra pudenda patrantes, καταίσχυντοι. — 260. τὰ δ' ἐλέγχεα πάντα λέλειπται. probra haec, probróſi hi nequam omnes ſuperſtites ſunt. — 261. ὀρχησταί, non quaſi ſaltatio per ſe probro fuiſſet, ſed quia ei indulgent in vita deſidioſa; ideoque χοροιτυπίῃσιν ἄριστοι, excellentes choreis, non in armis; ita quoque — 262. ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες, praedatores popularium, qui praedas agunt non ex hoſte ſed ex popularium agris et bonis. Vides nec patriar-

Digitized by Google

οὐκ ἂν δή μοι ἄμαξαν ἐφοπλίσσαιτε τάχιστα,
ταῦτά τε πάντ' ἐπιθεῖτε, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο;
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πατρὸς ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν
ἐκ μὲν ἄμαξαν ἄειραν ἐύτροχον ἡμιονείην,
καλὴν, πρωτοπαγέα· περίνθα δὲ δῆσαν ἐπ' αὐτῇ·
καὶδ' ἀπὸ πασσαλόφι ζυγὸν ἥρεον ἡμιόνειον,
πύξινον, ὀμφαλόεν, εὖ οἰήκεσσιν ἀρηρός.
ἐκ δὲ φέρον ζυγόδεσμον ἅμα ζυγῷ ἐννεάπηχυ·
καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκαν ἐϋξέστῳ ἐπὶ ῥυμῷ,
πέζῃ ἐπὶ πρώτῃ, ἐπὶ δὲ κρίκον ἔστορι βάλλον·

264 ἐπιθεῖτε ἵνα. v. Obss. 270 Vulg. ἐκ δ' ἔφερον.

charum vitam malis et iniuriis promiscuis caruisse.

267. Parant filii Priami currum recipiendis muneribus; imponunt axi textum vimineum, 268. deripiunt (suspensum in pariete) de clauo iugum, (ita aptatum vt ei colla inserant iuncti duo muli,) 269 buxeum, media sui parte eminentiore in vmbilici speciem, circum quam religari possint funes, instructum annulis; tum v. 270 affertur vna cum iugo lorum iugale, nouem cubitorum; idque lorum, v. 271 applicant et innectunt temoni, 272 in summa temonis parte, et admouent annulum paxillo (v. inf. ad h. v.) tumque 273 ter reliqant vtrinque (funes) circa prominentem vmbilicum in medio iugo; postea vero 274 deinceps colligant, (nodo) et oram (oras funium) subdunt (nodo) ne dependeant (orae.)

269. τὸ ζυγὸν ὀμφαλόεν, quod vmbilicum, h. e. partem in medio eminentiorem habet, cui, vt paxillo et clauo circumligantur lora. εὖ ἀρηρὸς, aptatum, instructum οἰήκεσσιν, iugum, habens aptatos ei annulos, οἴακας, quibus lora implicantur iugalia, ad ipsos mulos illigandos. — 270. τὸ ζυγόδεσμον, lorum iugale, quo iugum temoni innectitur; hoc aptant temoni, et quidem — 272. πέζῃ ἐν πρώ-

τρὶς δ' ἑκάτερθεν ἔδησαν ἐπ' ὀμφαλόν· αὐτὰρ ἔπειτα
ἐξείης κατέδησαν, ὑπὸ γλωχῖνα δ' ἔκαμψαν·
ἐκ θαλάμου δὲ φέροντες, ἐϋξέστης ἐπ' ἀσπίδος
νήεον Ἑκτορέης κεφαλῆς ἀπερῳσί τ' ἄποινα.
ζεῦξαν δ' ἡμιόνους καρτερώνυχας, ἐντεσιεργούς,
τούς ῥά ποτε Πριάμῳ Μυσοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα.
ἵππους δὲ Πριάμῳ ὕπαγον ζυγὸν, οὓς ὁ γεραιὸς
αὐτὸς ἔχων ἀΐτιαλλεν ἐϋξέστῃ ἐπὶ φάτνῃ·
τὼ μὲν ζευγνύσθην ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσι

273 ΤΡΙΣ ΕΚΑΤΕΡΘΕΝ 274 Vulg. ἔγναμψαν. 275 Vulg. ἐϋξέστου 277 ΕΝΤΕΣΙΕΡΓΟΥΣ 280 Vulg. ἐϋξέστῃ

τῃ, in extima temonis parte, qua cum iugo temo committitur. ἐπέβαλον δὲ κρίκον ἕστορι. clauo, vt iudico, qui in temonis anteriore ora est, immittunt annulum, cui lora iugalia altera ora illigata sunt; quae eadem nunc vs. 273 altera sui parte ter religata circa vmbilicum iugi, in vs. 269 memoratum, ἑκάτερθεν, in vtroque mulo iugali; nisi praestat, *vtrinque*, ab vtraque parte, dextra et sinistra. — 273. 4. αὐτὰρ ἔπειτα ἐξείης κατέδησαν. quidnam? censeo omnia ad τὸ ζυγόδεσμον esse referenda; ἐξείης κατέδησαν ordine, ceteris diuersis locis ac partibus, καὶ γλωχῖνα ὑπέκαμψαν, oram lori iugalis subtus inflexam implicuerunt.

277. ἐντεσιεργοὺς, τοὺς ἐν ἔντεσι τοῦ ἅρματος, h. e. ἐν ἅρματι ἐργαζομένους, in plaustro trahendo laborantes. v. Obss. — 279. ἵππους ὕπαγον ζυγὸν, ἦγον ὑπὸ ζυγὸν, sistendo eos loco suo, vt iungi iugo possent, mox 281. Priamus et praeco eos iungunt loris iugalibus religando. ἐν δώμασιν, inf. 323 πρόθυρον et αἴθουσα. Potest tamen latius quoque dictum accipi de ipsa aula, quam circumdabat ἕρκος et αἴθουσα. v. ad vs. 323.

κήρυξ καὶ Πρίαμος, πυκιναὶ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες.
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθ' Ἑκάβη τετιημένι θυμῷ,
οἶνον ἔχουσ' ἐν χειρὶ μελίφρονα, δεξιτερῇφι,
χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην·
στῆ δ' ἵππων προπάροιθεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τῇ, σπεῖσον Διὶ πατρὶ, καὶ εὔχεο οἴκαδ' ἱκέσθαι
αὖψ ἐκ δυσμενέων ἀνδρῶν· ἐπεὶ ἄρ σέ γε θυμὸς
ὀτρύνει ἐπὶ νῆας, ἐμεῖο μὲν οὐκ ἐθελούσης.
ἀλλ' εὔχευ σύγ' ἔπειτα κελαινεφέϊ Κρονίωνι
Ἰδαίῳ, ὅστε Τροίην κατὰ πᾶσαν ὁρᾶται·
αἴτει δ', οἰωνὸν ταχὺν ἄγγελον, ὅστε οἱ αὐτῷ
φίλτατος οἰωνῶν, καὶ εὖ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
δεξιόν· ὄφρα μιν αὐτὸς, ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας,
τῷ πίσυνος ἐπὶ νῆας ἴῃς Δαναῶν ταχυπώλων.

284 FOINON 286 ΠΡΟΠΑΡΟΙΘΕ ΓΕΠΟΣ 287
ΕΥΧΕΟ ΓΟΙΚΑΔ 292 ΗΟΣΤΕ ΓΟΙ 293
ΚΑΙ ΓΕΤ

283. Religiosa mulier, Hecuba, apportat vinum ad libandum et preces faciendas — 316. quibus exauditis, augurium mittitur — 321.

283. τετιημένι θυμῷ vexato animo curis. — 291. Iovi, qui ex Ida omnem Troadem prospicit, καθορᾶται. — 292. αἴτει δ' οἰωνὸν — vides veterem superstitionem, cum signum, omen, prodigium, a numine expeterent precantes: et ad eam deuenire homines proclive erat, ex quo omina rerum futurarum edi sibi persuaserant; optare necesse erat, vt non modo bonum euentum coepta haberent, verum vt quoque laeti euentus maturius pignus aliquod daretur. — 293. καὶ εὖ κράτος ἐστὶ μέγιστον, et est eius alitis robur maximum; antiqua phrasi, pro, et *cuius*: gratissimi Ioui alitis et alitum omnium validissimi. οἰ-

εἰ δέ τοι οὐ δώσει ἐὸν ἄγγελον εὐρυόπα Ζεύς,
οὐκ ἄν ἔγωγέ σ' ἔπειτα ἐποτρύνουσα κελοίμην
νῆας ἔπ' Ἀργείων ἰέναι, μάλα περ μεμαῶτα.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Πρίαμος θεοειδής·
ὦ γύναι, οὐ μέν τοι τόδ' ἐφιεμένη ἀπιθήσω·
ἐσθλὸν γὰρ Διΐ χεῖρας ἀνασχέμεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ.

Ἦ ῥα, καὶ ἀμφίπολον ταμίην ὤτρυν' ὁ γεραιὸς
χερσὶν ὕδωρ ἐπιχεῦαι ἀκήρατον. ἡ δὲ παρέστη,
χέρνιβον ἀμφίπολος, πρόχοόν θ' ἅμα, χερσὶν ἔχουσα.
νιψάμενος δὲ, κύπελλον ἐδέξατο ἧς ἀλόχοιο·
εὔχετ' ἔπειτα στὰς μέσῳ ἕρκεϊ, λεῖβε δὲ οἶνον,
οὐρανὸν εἰσανιδών· καὶ φωνήσας ἔπος ηὔδα·

Ζεῦ πάτερ, Ἰδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
δός μ' ἐς Ἀχιλλῆος φίλον ἐλθεῖν, ἠδ' ἐλεεινόν·
πέμψον δ' οἰωνὸν ταχὺν ἄγγελον, ὅστε σοι αὐτῷ
φίλτατος οἰωνῶν, καὶ εὖ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
δεξιόν· ὄφρα, μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας,
τῷ πίσυνος ἐπὶ νῆας ἴω Δαναῶν ταχυπώλων.

296 FEON 299 ΘΕΟΓΕΙΔΗΣ 305 ΕΔΕΞΑΤΟ
ΓΗΣ 306 ΔΕ ΓΟΙΝΟΝ 307 ΓΕΠΟΣ 311
ΚΑΙ ΓΕΤ

ωνὸν — δεξιὸν iunge. — 296. ἐὸν ἄγγελον suum nuntium: vel, si omnino non miserit; vt aquila omnino non visa fuerit; siue vt *sua* sit h. l. propitia; vt latine, *deus non suus*, in Tibullo *deus non meus*, auersus.

300. σοὶ ἐφιεμένῃ. nuenti. suadenti. — 304. χέρνιβον. de vase latiore ore accipitur, in quod ex προχόῳ aqua defunditur. — 309. δός μ' ἐλθεῖν φίλον scil. αὐτῷ, non inuisum ipsi, sed gratum, quem beneuolo animo adspiciat, et misereatur, ἠδ' ἐλεεινόν.

Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητιέτα Ζεύς·
αὐτίκα δ' αἰετὸν ἧκε, τελειότατον πετεηνῶν,
μόρφνον, θηρητῆρ', ὃν καὶ περκνὸν καλέουσιν.
ὅσση δ' ὑψορόφοιο θύρη θαλάμοιο τέτυκται
ἀνέρος ἀφνειοῖο εὐκλῃΐς ἀραρυῖα·
τόσσ' ἄρα τοῦ ἑκάτερθεν ἔσαν πτεραί· εἴσατο δὲ σφι
δεξιὸς αἰΐξας διὰ ἄστεος· οἱ δὲ ἰδόντες
γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.

Σπερχόμενος δ' ὁ γέρων ξεστοῦ ἐπεβήσετο δίφρου·
ἦκε δ' ἔλασε προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
πρόσθε μὲν ἡμίονοι ἕλκον τετράκυκλον ἀπήνην,
τὰς Ἰδαῖος ἔλαυνε δαΐφρων· αὐτὰρ ὄπισθεν
ἵπποι, τοὺς ὁ γέρων ἐφέπων μάστιγι κέλευε
καρπαλίμως κατὰ ἄστυ· φίλοι δ' ἅμα πάντες ἕποντο,
πόλλ' ὀλοφυρόμενοι, ὡσεὶ θανάτονδε κιόντα.

319 ΓΕΚΑΤΕΡΘΕΝ ΕΣΑΝ ΠΤΕΡΑ ΓΕΙΣΑΤΟ
320 ΔΙΑ ΓΑΣΤΕΟΣ. vulg. ὑπὲρ ἄστεος ΓΟΙ ΔΕ
ΓΙΔΟΝΤΕΣ 327 ΚΑΤΑ ΓΑΣΤΥ

315. τελειότατον πετεηνῶν, cuius augurium est inter omnium alitum auguria laetissimum et certissimum.

316. Quale hoc aquilarum genus sit, ex his quidem notis et characteribus parum diiudicari potest; v. Obss. μόρφνος, niger, idem περκνός.

321 — 338. Ingreditur iter Priamus cum Idaeo praecone, mittit Iupiter Mercurium ad eum ducendum. — 323. αἴθουσα, porticus, ambit partem domus anteriorem; qua eius parte porta domus est, fit πρόθυρον; ergo iunguntur h. l. Hoc erat, quod vs. 281 equi currui iuncti erant ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσι. Nec tamen repugno, si latius de aula dictum acceperis. v.

οἱ δ' ἐπεὶ οὖν πόλιος κατέβαν, πεδίον δ' ἀφίκοντο,
οἱ μὲν ἄρ' ἀψορρόοι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο, 330
παῖδες καὶ γαμβροί· τὼ δ' οὐ λάθον εὐρύοπα Ζῆν',
ἐς πεδίον προφανέντε· ἰδὼν δ' ἐλέησε γέροντα,
αἶψα δ' ἄρ' Ἑρμείαν, υἱὸν φίλον, ἀντίον ηὔδα·

Ἑρμεία, σοὶ γάρ τε μάλιστά γε φίλτατόν ἐστιν
ἀνδρὶ ἑταιρίσσαι, καί τ' ἔκλυες, ᾧ κ' ἐθέλῃσθα, 335
βάσκ' ἴθι, καὶ Πρίαμον κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
ὧς ἄγαγ', ὡς μήτ' ἄρ τις ἴδῃ, μήτ' ἄρ τε νοήσῃ
τῶν ἄλλων Δαναῶν, πρὶν Πηλείωνά δ' ἱκέσθαι.

Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργειφόντης·
αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα, 340
ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο.
εἵλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,

330 ΠΡΟΤΙ ΓΙΛΙΟΝ 332 ΠΡΟΦΑΝΕΝΤΕ ΓΙ-ΔΩΝ 337 ΤΙΣ ΓΙΔΗΙ v. Obſſ.

Obſſ. — 329. οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ſunt Priamus et Idaeus, at 330. οἱ μὲν turba Troianorum. — 335. ἀνδρὶ ἑταιρίσσαι. ἑταῖρον γίγνεσθαι, ſodalem ſe adiungere, pro amico ac comite ſe gerere; vt habent verba in ιζω ſimilem vim: ſic βαρβαρίζειν. ἑλληνίζειν. καί τ' ἔκλυες pro κλύεις, audis, ἐκείνῳ ᾧ ἐθέλῃς κε κλύειν, *in cuius gratiam* vis audire. h. e. quem exaudire libet, in quem ſis prona et benenola voluntate, ita vt ei accedas et ſubuenias.

339—468. Paret Mercurius Iouis iuſſis et, aſſumta adoleſcentis ingenui perſona, Priamo occurrit, terrefactum, eum confirmat, ſeſe ducem in caſtra praebet, tandemque ſe prodit Mercurium eſſe.

341. τὰ μὲν φέρον quibus indutus, ille incedit, iter facere ſolet mari terraque,

ὧν ἐθέλῃ, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργειφόντης.
αἶψα δ' ἄρα Τροίην τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκανε·
βῆ δ' ἰέναι, κούρῳ αἰσυμνητῆρι ἐοικώς,
πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦπερ χαριεστάτη ἥβη.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν μέγα σῆμα πάρεξ Ἴλοιο ἔλασσαν,
στῆσαν ἄρ' ἡμιόνους τε καὶ ἵππους, ὄφρα πίοιεν,
ἐν ποταμῷ· δὴ γὰρ καὶ ἐπὶ νέφας ἦλυθε γαῖαν·

344 Vulg. ἐθέλει. 347 Vulg. αἰσυμνητῆρι. FEFOIKΩΣ 349 ΠΑΡΕΚ ΓΙΛΙΟΙΟ ΕΛΑΣΣΑΝ de hiatu v. Obss.

ſamma celeritate. — 347. κούρῳ αἰσυμνητῆρι. adoleſcenti nobili genere nato. v. Obss.

349. οἱ δ' ἐπεὶ οὖν μέγα σῆμα παρὲξ Ἴλοιο ἔλασσαν. Via ab Ilio ad caſtra ducere potuit aut per campum inter duo amnes, aut dextra ad Simoentem incedendo, aut laeua ſecundum Scamandrum; et haec quidem laeua Scamandri ripa, vt ille eſſet inferiore loco traiiciendus; hac via incedere debuit Priamus, quia ad Achillem tendebat, caſtra ab hac parte tenente verſus Sigeum; etiam hac parte minus periculum erat, ne incideret in hoſtes palantes. Iam tumulus Ili in campo ipſo eſſe debuit; v. ſup. Δ, 166. Excurſ. p. 306. Strabo p. 886. hunc itaque Priamus propiore via praeterire non potuit, ſed tantum proſpectu, e via remotiore. Traiiciendus ei fuit amnis: qua parte, quo loco, non memoratur; ſubſiſtunt equi ad amnem et aquam hauriunt, vſ. 350. 1. Nec tamen multum nunc a caſtris abeſſe poterant.

At in reditu inf. 692 caſtris egreſſi ad Xanthum amnem peruenire narrantur: ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἀϋρρήϊος ποταμοῖο Ξάνθου δινήεντος, Mercurius diceſſit, nunc in tuto eos eſſe videns, amnem transgreſſos. Si nihil aliunde de locorum ſitu noſſes, facile cum praeſenti Scamandri decurſu

τὸν δ' ἐξ ἀγχιμόλοιο ἰδὼν ἐφράσσατο κήρυξ
Ἑρμείαν, προτὶ δὲ Πρίαμον φάτο, φώνησέν τε·
Φράζεο, Δαρδανίδη· φραδέος νόου ἔργα τέτυκται·
ἄνδρ' ὁρόω, τάχα δ' ἄμμε διαρραίσεσθαι ὀΐω·
ἀλλ' ἄγε δὴ φεύγωμεν ἐφ' ἵπποων· ἢ μιν ἔπειτα
γούνων ἀψάμενοι λιτανεύσομεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ.
Ὣς φάτο· σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο, δείδιε δ' αἰνῶς·
ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσταν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι·

352 ΑΓΧΙΜΟΛΟΙΟ ΙΔΩΝ 354 ΝΟΟΥ ΕΡΓΑ
v. Obss.

haec compares et conciliés. E castris progressi versus dextram Scamandrum traiiciebant, vt eius ripa sinistra ad vrbem properarent. At faciunt alia loca dubitationem, in quibus Scamander ipsa Achiuorum castra praeterlapsus Simoenti se iunxisse memoratur, eumque antiquiorem Scamandri alueum etiamnum vestigiis manifestis apparere pronuntiant ii, qui ea loca adierunt. Ergo, aut alter locus in alterius loci sententiam est deflectendus, aut dicendum a diuersis auctoribus versus diuersos esse profectos, qui diuersis aetatibus vixere. De his v. Obss. ad Φ, 1. post Exc. ad lib. VI. p. 305.

Porro δὴ γὰρ καὶ ἐπὶ νύφας ἤλυθε γαῖαν. iam adveseraescebat; nam die iam vertente vrbe exierant, haud dubie consulto, ne obuii fierent Achiui.

352—360. Mercurii conspectu exhorrescunt praeco et Priamus, incidisse se rati in Achiuum aliquem palantem et praedantem. At Mercurius propius accedens et senem comiter appellans metu eos liberat. — 354. *Φραδέος νόου ἔργα τέτυκται, res est mentis prudentis*; prudenti consilio nunc opus est. — 356. *ἐφ' ἵπποων*, curru equis iuncto; plaustro mulabus iuncto relicto; aut subsistamus et supplices simus, vt vitae parcat.

Digitized by Google

στῆ δὲ ταφών· αὐτὸς δ' Ἐριούνιος ἐγγύθεν ἐλθὼν,
χεῖρα γέροντος ἑλὼν, ἐξείρετο καὶ προσέειπε·

Πῆ, πάτερ, ὣδ' ἵππους τε καὶ ἡμιόνους ἰθύνεις
νύκτα δι' ἀμβροσίην, ὅτε θ' εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
οὐδὲ σύ γ' ἔδδεισας μένεα πνείοντας Ἀχαιοὺς,
οἵ τοι δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι ἐγγὺς ἔασιν;
τῶν εἴτις σε ἴδοιτο, θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
τοσσάδ' ὀνείατ' ἄγοντα, τίς ἂν δή τοι νόος εἴη;
οὔτ' αὐτὸς νέος ἐσσὶ, γέρων δέ τοι οὗτος ὀπηδεῖ,
ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ·
ἀλλ' ἐγὼ οὐδέν σε ῥέξω κακὸν, ἠδέ κεν ἄλλον
σεῦ ἀπαλεξήσαιμι· φίλῳ δέ σε πατρὶ ἐΐσκω.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
οὕτω πη ταύδε γ' ἐστὶ, φίλον τέκος, ὡς ἀγορεύεις.
ἀλλ' ἔτι τις καὶ ἐμεῖο θεῶν ὑπερέσχεθε χεῖρα,
ὅς μοι τοιόνδ' ἧκεν ὁδοιπόρον ἀντιβολῆσαι,
αἴσιον, οἷος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητὸς,
πέπνυσαί τε νόῳ, μακάρων δ' ἐξ ἐσσὶ τοκήων.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπας·

361 ΠΡΟΣΕΦΕΙΠΕ 366 ΣΕ ΓΙΔΟΙΤΟ 370 Vulg. ἀλλά κεν 371 ΠΑΤΡΙ ΓΕΓΙΣΚΩ 372 ΘΕΟΓΕΙΔΗΣ 376 ΓΕΙΔΟΣ 377 Vulg. νόον 378 ΠΡΟΣΕΦΕΙΠΕ 379 ΕΓΕΙΠΑΣ

365. ἀνάρσιοι, infesti vt hostes. — 367. quid tibi tunc animi foret! — 368. 369. οὔτ' αὐτὸς νέος ἐσσὶ, (ὡς) ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, si quis aggrediatur te: χαλεπήνῃ iniuria affecerit, πρότερος, etsi non lacessitus a te. — 371. φίλῳ δέ σε πατρὶ ἐΐσκω. meo patri te similem esse video. hoc suaui cum affectu est adiectum.

ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
ἠέ πη ἐκπέμπεις κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνῃ;
ἢ ἤδη πάντες καταλείπετε Ἴλιον ἱρὴν
δειδιότες; τοῖος γὰρ ἀνὴρ ἄριστος ὄλωλε
σὸς πάϊς· οὐ μὲν γάρ τι μάχης ἐπιδεύετ' Ἀχαιῶν.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
τίς δὲ σὺ ἐσσὶ, φέριστε, τέων δ' ἐξ ἐσσὶ τοκήων,
ὥς μοι καλὰ τὸν οἶτον ἀπότμου παιδὸς ἔνισπες;

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
πειρᾷ ἐμεῖο, γεραιὲ, καὶ εἴρεαι Ἕκτορα δῖον·
τὸν μὲν ἐγὼ μάλα πολλὰ μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα, καὶ εὖτ' ἐπὶ νῆυσὶν ἐλάσσας
Ἀργείους κτείνεσκε, δαΐζων ὀξέϊ χαλκῷ.
ἡμεῖς δ' ἑστήκοτες θαυμάζομεν· οὐ γὰρ Ἀχιλλεὺς

380 ΤΟΔΕ ΕΕΙΠΕ 383 ΚΑΤΑΛΕΙΠΕΤΕ FI-ΛΙΟΝ 385 Vulg. *nais* et *επιδευετ'*. 386 ΘΕΟΕΕΙ-ΔΗΣ 388 Vulg. *ὁς μοι* 389 ΠΡΟΣΕΕΕΙΠΕ

380 — 439. Mercurius dissimulanter Priamum causſam profectionis rogat, de corpore Hectoris integro servato eum edocet, tandemque se viae comitem ac ducem per castra offert, se vnum e Myrmidonibus esse professus.

385. οὐ μὲν γὰρ (κατά) τι ἐπιδεύετο Ἀχαιῶν (κατὰ τῆς) μάχης. *nihil inferior erat Achiuis virtute.* Sic E, 636 ἐπεὶ πολλὸν χείνων ἐπιδεύεαι ἀνδρῶν. vbi v. Obſſ. Non iungam μάχης Ἀχαιῶν. — 388. ὡς καλὰ, καλῶς, ἔνισπές μοι τὸν οἶτον παιδός. quam praeclare, honorifice mentionem feciſti de filio meo! v. tamen Obſſ. — 390. πειρᾷ ἐμεῖο. aliter quam inf. 433. et nunc ſimpliciter, rogas de filio; iunctum cum εἴρεο Ἕκτορα, περὶ Ἕκτορος. Nec eſt locus tentandi vel explorandi; tanquam ſuſpecta fide.

εἶα μάρνασθαι, κεχολωμένος Ἀτρείωνι. 395
τοῦ γὰρ ἐγὼ θεράπων, μία δ' ἤγαγε νηῦς ἐϋεργής·
Μυρμιδόνων δ' ἔξ εἰμι· πατὴρ δέ μοι ἐστὶ Πολύκτωρ·
ἀφνειὸς μὲν ὅδ' ἐστί, γέρων δὲ δή, ὡς σύ περ ὧδε·
ἓξ δέ οἱ υἱες ἔασιν, ἐγὼ δέ οἱ ἕβδομός εἰμι·
τῶν μέτα παλλόμενος, κλήρῳ λάχον ἐνθάδ' ἕπεσθαι.
νῦν δ' ἦλθον πεδίονδ' ἀπὸ νηῶν· ἠῶθεν γὰρ 401
θήσονται περὶ ἄστυ μάχην ἑλίκωπες Ἀχαιοί.
ἀσχαλόωσι γὰρ οἵδε καθήμενοι, οὐδὲ δύνανται
ἴσχειν ἐσσυμένους πολέμου βασιλῆες Ἀχαιῶν.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής· 405
εἰ μὲν δὴ θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος

396 ΕΤΓΕΡΓΗΣ 399 ΔΕ ΓΟΙ 400 Vulg. μεταπαλλόμενος 402 ΠΕΡΙ ΓΑΣΤΥ ΓΕΑΙΚΩΠΕΣ 403 Vulg. οἵ γε. 405 ΘΕΟΓΕΙΔΗΣ

— 399. Sunt patri meo ſeptem filii, ex his ego vnus ſum. — 400. μετὰ τούτων παλλόμενος. Sortitus, ſortem expertus, quis ex ſeptenis fratribus profectioni intereſſet. Videtur ſecundum haec regibus iam tum ius fuiſſe cogendi ad militiam, ſaltem ſi plures eſſent filii, vt vnus ſaltem arma ſumeret et in numeros adſcriberetur. Conuenit, quod Ψ, 296 ſq. narratur aliquis equo pro munere dato ſe a militia liberaſſe. — 401. νῦν δ' ἦλθον πεδίονδ', an tanquam ſpeculandi cauſſa? craſtino enim die pugnam facient. τιθέναι μάχην περὶ ἄστυ, ad vrbem oppugnandam. — 403. ἀσχαλόωσι γὰρ οἵδε καθήμενοι, ἑαυτοὺς καθῆσθαι. indignantur ſe otioſe ſedere; vt iam B, 297 οὐ νεμεσίζομ' Ἀχαιοὺς ἀσχαλάαν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι. et paullo ante 292 καὶ γάρ τίς θ' ἕνα μῆνα μένων σὺν νηυσὶν ἐΐσας ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο, ἀσχαλάᾳ. — 404. οὐδὲ βασιλῆες Ἀχαιῶν δύνανται ἴσχειν πολέμου αὐτοὺς, ἐσσυμένους. eos retinere a pugnando, ardentes ſtudio pugnandi.

εἶς, ἄγε δή μοι πᾶσαν ἀληθείην καταλέξον,
ἦ ἔτι παὰρ νήεσσιν ἐμὸς πάϊς, ἦέ μιν ἤδη
ᾗσι κυσὶ μελεϊστὶ ταμὼν, προΰθηκεν Ἀχιλλεύς;

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
ὦ γέρον, οὔπω τόνγε κύνες φάγον, οὐδ' οἰωνοί·
ἀλλ' ἔτι κεῖνος κεῖται Ἀχιλλῆος παρὰ νηῒ
αὖτως ἐν κλισίῃσι· δυωδεκάτη δέ οἱ ἠὼς
κειμένῳ, οὐδέ τι οἱ χρὼς σήπεται, οὐδέ μιν εὐλαὶ
ἔσθουσ', αἵ ῥά τε Φῶτας Ἀρηϊφάτους κατέδουσιν.
ἦ μέν μιν περὶ σῆμα ἑοῦ ἑτάροιο φίλοιο
ἕλκει ἀκηδέστως, ἠὼς ὅτε δῖα φανήῃ·
οὐ δέ μιν αἰσχύνει. θηοῖό κεν αὐτὸς ἐπελθὼν,
οἷον ἐέρσῃεις κεῖται, περὶ δ' αἷμα νένιπται,
οὐδέ ποθι μιαρός· σὺν δ' ἕλκεα πάντα μέμυκεν,
ὅσσ' ἐτύπη· πολέες γὰρ ἐπ' αὐτῷ χαλκὸν ἔλασσαν·

409 ΓΗΙΣΙ 410 ΠΡΟΣΕΓΕΙΠΕ 411 Vulg. τόνδε. 413 ΔΕ ΓΟΙ 414 ΤΙ ΓΟΙ 416 ΣΗΜΑ ΓΕΓΟΤ 417 Vulg. φανείη. 418 Vulg. θειοῖο.

409. προΰθηκεν. loco grauioris verbi παραβάλλειν, vt ἵπποις ἐδωδὴν Θ, 504. at παρατιθέναι. προτιθέναι τράπεζαν. — 413. αὖτως, vt fuit, integer. δυωδεκάτη δέ οἱ ἠὼς. ſup. vſ. 31. — 417. ἕλκει ἀκηδέστως, ita Hector ἀκήδεστος, inſepultus maneat, τῆς κηδείας, iuſtorum, expers maneat. Ita ſane accipi poteſt ὑβριστικῶς. — 418. οὐδέ μιν αἰσχύνῃ. nec tamen corpus foedatur, αἰσχύνεται, hac raptatione. θηοῖό κεν αὐτὸς, ſi acceſſeris, videris ipſe cum miratione, quam roſcidus, recens, ſit. — 420. οὐδέ ποθι μιαρὸς, foedatus cruore, vt auerſandus ſit adſpectu. σὺν δ' ἕλκεα πάντα μέμυκε, vulnera coierunt, oris ſeu labiis clauſis, nec hiant, vt naturali modo fieri neceſſe eſſet; quod ipſum prodigii ſpeciem habet. v. Obſſ. — 421.

Digitized by Google

ὥς τοι κήδονται μάκαρες θεοὶ υἷος ἑῆος,
καὶ νέκυός περ ἐόντος· ἐπεὶ σφι φίλος πέρι κῆρι.
Ὣς φάτο· γήθησεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
ὦ τέκος, ἦ ῥ' ἀγαθὸν καὶ ἐναίσιμα δῶρα διδοῦναι
ἀθανάτοις· ἐπεὶ οὔποτ' ἐμὸς παῖς, εἴποτ' ἔην γε,
λήθετ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι.
τῶν οἱ ἐπεμνήσαντο καὶ ἐν θανάτοιό περ αἴσῃ.
ἀλλ' ἄγε δὴ τόδε δέξαι ἐμεῦ πάρα καλὸν ἄλεισον·
αὐτόν τε ῥῦσαι· πέμψον δέ με, σύν γε θεοῖσιν,
ὄφρα κεν ἐς κλισίην Πηληϊάδεω ἀφίκωμαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
πειρᾷ ἐμεῖο, γεραιὲ, νεωτέρου. οὐ δέ με πείσεις·
ὅς με κέλῃ σέο δῶρα παρὲξ Ἀχιλῆα δέχεσθαι.
τὸν μὲν ἐγὼ δείδοικα, καὶ αἰδέομαι πέρι κῆρι
συλεύειν, μή μοί τι κακὸν μετόπισθε γένηται.
σοὶ δ' ἂν ἐγὼ πομπὸς καί κε κλυτὸν Ἄργος ἱκοίμην

428 ΦΟΙ vulg. τῷ οἱ ἀπεμνήσαντο. 432 ΠΡΟΣΕΦΕΙΠΕ

πολλὰ γὰρ ἔγχη ἐπέλασσον αὐτῷ. ſup. X, 371.

425. Ergo bona res eſt, bene agimus, munera iuſta, debita, h. e. ſacra, diis reddere. — 426. εἴποτ' ἔην γε, ὁπότε ἦν. ἕως γε ἦν. v. Obſſ. — 428. eorum ſacrorum recordantur et gratiam referunt, h. e. remunerantur pietatem, cum mortem auertere non potuerint, ſaltem poſt mortem, corpus illaeſum ſeruando, vt ſepulturae honorem adhuc conſequi poſſit. — 430. αὐτόν τε ῥῦσαι, fac vt corpus mihi reddatur, πέμψον δέ με, deduc me, σὺν θεοῖς, fauentibus, propitiis diis.

434. παρὲξ Ἀχιλῆα inſcio Achille h. l. proprie praeter Achillem, qui vnus habet ius munera pro corpore redimendo accipiendi. — 436. μή μοι. Φυλασσόμενος, μή μοι.

ἐνδυκέως, ἐν νηῒ θοῇ, ἠ πεζὸς ὁμαρτέων·
οὐκ ἄν τίς τοι, πομπὸν ὀνοσσάμενος, μαχέσαιτο.

Ἦ, καὶ ἀναΐξας Ἐριούνιος ἅρμα καὶ ἵππους,
καρπαλίμως μάστιγα καὶ ἡνία λάζετο χερσίν·
ἐν δ' ἔπνευσ' ἵπποισι καὶ ἡμιόνοις μένος ἠΰ.

Ἀλλ' ὅτε δὴ πύργους τε νεῶν καὶ τάφρον ἵκοντο,
οἱ δὲ νέον περὶ δόρπα Φυλακτῆρες πονέοντο,
τοῖσι δ' ἐφ' ὕπνον ἔχευε διάκτορος Ἀργειφόντης
πᾶσιν. ἄφαρ δ' ὤϊξε πύλας, καὶ ἀπῶσεν ὀχῆας,
ἐς δ' ἄγαγε Πριάμόν τε καὶ ἀγλαὰ δῶρ' ἐπ' ἀπήνης.
ἀλλ' ὅτε δὴ κλισίην Πηληϊάδεω ἀφίκοντο

440 Vulg. ἐπαΐξας.

439. Non aggreſſurus eſt te aliquis, me duce contemto; h. e. nemo audebit tibi vim inferre habenti me ducem.

440 — 468. Mercurius Priamum in caſtra et ad tentorium Achillis deducit.

441. Adſtitit ergo Priamo in bigis Mercurius, ſumtisque habenis rexit equos. — 442. ἔμπνευσε μένος. quod flagris fit et hortatibus, h. l. videtur praeſentiae numinis tribui.

443. Clam nec quoquam animaduertente caſtra ingreſſus eſt, et quidem veſperi, Priamus. — 444. οἱ δὲ νέον — πονέοντο. ſiue de coena paranda dictum eſt, ſiue de cibis iam ſumtis: ſi conferas vſ. 475. Videtur tamen alteram hoc magis conſentaneum, vt ſomnus oppreſſerit cibis iam ſatiatos. — 446. ſunt haec de caſtrorum porta accipienda. πύλας, fores vtrasque, repagulis retro actis.

448. ἀλλ' ὅτε δὴ — ἀφίκοντο, — apodoſis non ſequitur verſu 457, δή ῥα τόθ' Ἑρμείας.

Ceterum habemus hic deſignationem accuratam tentorii Achillis, eoque omnino diſcimus, qualis adſpectus caſtrorum ea aetate fuerit; erat caſa cum corte, ſeu aula. Intra aulam, ſeu ſeptum hoc, palis ad-

Digitized by Google

ὑψηλὴν, τὴν Μυρμιδόνες ποίησαν ἄνακτι
δοῦρ' ἐλάτης κέρσαντες, ἀτὰρ καθύπερθεν ἔρεψαν, 450
λαχνήεντ' ὄροφον λειμωνόθεν ἀμήσαντες·
ἀμφὶ δέ οἱ μεγάλην αὐλὴν ποίησαν ἄνακτι
σταυροῖσι πυκινοῖσι· θύρην δ' ἔχε μοῦνος ἐπιβλὴς
εἰλάτινος, τὸν τρεῖς μὲν ἐπιῤῥήσσεσκον Ἀχαιοὶ,
τρεῖς δ' ἀναοίγεσκον μεγάλην κληῖδα θυράων, 455

449 ΠΟΙΗΣΑΝ FANAKTI v. Obſſ. 452. ΔΕ FOI — ΠΟΙΗΣΑΝ FANAKTI

actis condenſatum, fores ingenti vecte obductae ducebant ad domum, caſam ſeu tugurium, ſtipitibus abiegnis in ſolum depactis exſtructum, denſa ſerie inter ſe iunctis et coarctatis; quales eſſe narrantur caſae ſeptentrionalium populorum. De transuerſis ſtipitibus vel aſſeribus nihil memoratur. Tectum et ipſum e trabibus nexum, planum, viminibus et iuncis conſtipatum. Erat tamen aedes in fronte porticu, αἰθούσῃ inſtructa, trabibus vltra parietes prominentibus et pilis ſeu columnis innixis. In hac porticu inf. 644. paratur lectus Priamo; eadem appellatur πρόδομος vſ. 673, et ante portam πρόθυρον T, 212. Intrantes domum excipiebat magnus oecus *(Saal)* quem poeta 647. μέγαρον appellat. — 450. δοῦρ' ἐλάτης κέρσαντες. vel ſimpliciter, τέμνοντες, ταμόντες, l. decorticando, aut truncis ſecuri acciſis, vt opp. ſit ξέειν, poliendo. ἔρεψαν, λαχνήεντ' ὄροφον λειμωνόθεν ἀμήσαντες. demeſſis ac collectis in pratis iuncis paluſtribus. — 453. ἐπιβλὴς, mox 455 κληῖς, obex, ὀχεὺς, vectis transuerſus de pariete ad parietem, ſeu de poſte ad poſtem ductus, foribus obductus. Obicem iniicere, *obducere*, eſt ἐπιβάλλειν, h. l. ἐπιῤῥήσσειν, ἐπιῤῥησσέσκειν, contra *remouere*, ad fores aperiendas, ἀνοιγέσκειν τὸν ἐπιβλῆτα. hunc videtur vſ. 455 κληῖδα nominare. Eſt tamen κληῖς in ceteris locis aduncum illud ferrum, quo

τῶν ἄλλων· Ἀχιλεὺς δ' ἄρ' ἐπιῤῥήσσεσκε καὶ οἴος.
δή ῥα τόθ' Ἑρμείας ἐριούνιος ὦρσε γέροντι,
ἐς δ' ἄγαγε κλυτὰ δῶρα ποδώκεϊ Πηλείωνι,
ἐξ ἵππων δ' ἀπέβαινεν ἐπὶ χθονὶ, φώνησέν τε·
Ὦ γέρον, ἦτοι ἐγὼ θεὸς ἄμβροτος εἰλήλουθα
Ἑρμείας· σοὶ γάρ με πατὴρ ἅμα πομπὸν ὄπασσεν·
ἀλλ' ἦτοι μὲν ἐγὼ πάλιν εἶσομαι, οὐδ' Ἀχιλῆος
ὀφθαλμοὺς εἴσειμι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη,
ἀθάνατον θεὸν ὧδε βροτοὺς ἀγαπαζέμεν ἄντην.
τύνη δ' εἰσελθὼν λάβε γούνατα Πηλείωνος,
καί μιν ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητέρος ἠυκόμοιο
λίσσεο, καὶ τέκεος· ἵνα οἱ σὺν θυμὸν ὀρίνῃς.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον

467 ΙΝΑ ΟΙ

per foramen ſorium immiſſo trabs ſeu vna, ſeu duae trabes obuerſae remouentur retro, vt, in poſtes reductis illis, pateant fores: cf. ſup. ad M, 456. Ita vero neſcio annon et hic κληὶς proprie ſit dicta; ad remouendum enim peſſulum ſeu trabem illam foribus interius obductam, non minus magnis viribus opus eſſe debuit, ad ferrum illud adunum mouendum ac regendum, quo vectis recederet verſus poſtem alterum ac latus forium. Eſt autem οἴγειν et ἀνοίγειν proprie remouere, vt ſup. 228 ἀνοίγειν τὸ ἐπίθημα et Π, 221 τὸ πῶμα, itaque eſt proprie ἀνοίγειν τὴν κληῖδα, vt et Ξ, 168. vbi v. Obſſ. Poſtea autem etiam vſus admiſit θύρας, πύλας, ἀνοίγειν κληῖδι. vt Z, 89.

462. Ex veterum opinione nefas eſt deum conſpici ab aliis, quam ab eo, cuius cauſſa in medium proceſſit. νεμεσσητὸν, h. l. ſimpl. non probandum. ἄντην in conſpectu et coetu hominum promiſcuo. — 467. συνορίνῃς ad miſerationem.

468 — 485. Diceſſerat

Ἑρμείας· Πρίαμος δ' ἐξ ἵππων ἆλτο χαμᾶζε,
Ἰδαῖον δὲ κατ' αὖθι λίπεν. ὁ δὲ μίμνεν ἐρύκων
ἵππους ἠμιόνους τε. γέρων δ' ἰθὺς κίεν οἴκου,
τῇ ῥ' Ἀχιλεὺς ἵζεσκε, Διὶ Φίλος. ἐν δέ μιν αὐτὸν
εὗρ'· ἕταροι δ' ἀπάνευθε καθείατο. τῷ δὲ δύ' οἴω,
ἥρως Αὐτομέδων τε, καὶ Ἄλκιμος ὄζος Ἄρηος,
ποίπνυον παρεόντε. νέον δ' ἀπέληγεν ἐδωδῆς
ἔσθων καὶ πίνων, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα.
τοὺς δ' ἔλαθ' εἰσελθὼν Πρίαμος μέγας, ἄγχι δ' ἄρα
χερσὶν Ἀχιλλῆος λάβε γούνατα, καὶ κύσε χεῖρας (στὰς
δεινὰς, ἀνδροφόνους, αἳ οἱ πολέας κτάνον υἷας.
ὡς δ' ὅταν ἄνδρ' ἄτη πυκινὴ λάβῃ, ὅστ' ἐνὶ πάτρῃ
φῶτα κατακτείνας, ἄλλων ἐξίκετο δῆμον,
ἀνδρὸς ἐς ἀφνειοῦ, θάμβος δ' ἔχει εἰσορόωντας·
ὣς Ἀχιλεὺς θάμβησεν, ἰδὼν Πρίαμον θεοειδέα·

471 ΚΙΕ ΓΟΙΚΟΥ 479 ΓΟΙ 483 ΘΑΜΒΗΣΕ ΓΙΔΩΝ — ΘΕΟΓΕΙΔΕΑ

Mercurius, et, ex eius iuſſu, Priamus relicto curru et praecone, intrat tentorium Achillis et ei fit ſupplex.

480. ὡς δ' ὅταν ἄνδρ' ἄτη πυκινὴ λάβῃ. Comparatio ita ſe habet: ὡς θάμβος ἔχει εἰσορόωντας ἐν ἀνδρὸς ἀφνειοῦ (δόμῳ) ἄνδρα, ὃν ἄτη λάβῃ, καὶ ὃς ἐν πάτρῃ φῶτα κατακτείνας ἄλλων ἐξίκετο δῆμον. Inuerſione dicta variauit poeta. ἄτη πυκινὴ, τὸ ἄγος, piaculum, ſacinus piaculare, ex caede πυκινὴ, graue, δεινόν. ὃν ἄτη λάβε, κατέλαβε, qui reatum ſuſcepit, ſe illigauit poenae. ſup. B, 111 Ζεύς με — ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ. Caede perpetrata autem exvlaſſe reos nota res eſt; illi in terris peregrinis adire ſolebant virum aliquem nobilem, grauem et ſanctum, a quo ritu ſollenni expiarentur. v. Obſſ.

θάμβησαν δὲ καὶ ἄλλοι, ἐς ἀλλήλους δὲ ἴδοντο.
τὸν καὶ λισσόμενος Πρίαμος πρὸς μῦθον ἔειπε·
Μνῆσαί πατρὸς σεῖο, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
τηλίκου, ὥσπερ ἐγών, ὀλοῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ.
καὶ μέν που κεῖνον περιναιέται ἀμφὶς ἐόντες
τείρουσ', οὐδέ τις ἐστὶν, ἀρὴν καὶ λοιγὸν ἀμῦναι.
ἀλλ' ἤτοι κεῖνός γε, σέθεν ζώοντος ἀκούων,
χαίρει τ' ἐν θυμῷ, ἐπί τ' ἔλπεται ἤματα πάντα
ὄψεσθαι φίλον υἱὸν, ἀπὸ Τροίηθε μολόντα.
αὐτὰρ ἐγὼ παναπότμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, τῶνδ' οὔτινα φημὶ λελεῖφθαι.
πεντήκοντά μοι ἦσαν, ὅτ' ἦλυθον υἷες Ἀχαιῶν.
ἐννέα καὶ δέκα μέν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν,
τοὺς δ' ἄλλους μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες.
τῶν μὲν πολλῶν θοῦρος Ἄρης ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
ὅς δέ μοι οἶος ἔην, εἴρυτο δὲ ἄστυ καὶ αὐτούς,
τὸν σὺ πρώην κτείνας, ἀμυνόμενον περὶ πάτρης,
Ἕκτορα. τοῦ νῦν εἵνεχ' ἱκάνω νῆας Ἀχαιῶν,
λυσόμενος παρὰ σεῖο, φέρω δ' ἀπερείσι' ἄποινα.

484 ΔΕ ΓΙΔΟΝΤΟ 485 ΕΓΕΙΠΕ 486 ΕΠΙΓΕΙΚΕΛ 487 ΟΛΟΓΩΙ 491 ΓΠΙ Τ ΓΕΛΠΕΤΑΙ. v. Obss. 492 Vulg. ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντα. 496 Vulg. ἐννεακαίδεκα. 499 ΕΙΡΤΤΟ ΔΕ ΓΑΣΤΤ

486—506. Sequitur Priami oratio per omnes aetates inter praestantissima eloquentiae monumenta habita, quod sine arte et fuco ad naturae ductum miseratio mouetur iis, quae maximam ad animos humanos vim habent. Exorsus a parentis Pelei memoratione, fortunaeque, quam is experitur, comparatione cum fortuna sua, progreditur ad profectionis consilium quod simplicissime exponit, seque supplicem Achillis profitetur.

Digitized by Google

ἀλλ' αἰδεῖο θεοὺς, Ἀχιλεῦ, αὐτόν τ' ἐλέησον,
μνησάμενος σοῦ πατρός· ἐγὼ δ' ἐλεεινότερός περ,
ἔτλην δ', οἷ' οὔπω τις ἐπιχθόνιος βροτὸς ἄλλος,
ἀνδρὸς παιδοφόνοιο ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι.

Ὡς φάτο· τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
ἁψάμενος δ' ἄρα χειρὸς, ἀπώσατο ἦκα γέροντα.
τὼ δὲ μνησαμένω, ὁ μὲν Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο,
κλαῖ' ἀδινὰ, προπάροιθε ποδῶν Ἀχιλῆος ἑλυσθείς·
αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς κλαῖεν ἑὸν πατέρ', ἄλλοτε δ' αὖτε
Πάτροκλον· τῶν δὲ στοναχὴ κατὰ δῶματ' ὀρώρει.
αὐτὰρ ἐπεί ῥα γόοιο τετάρπετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
καί οἱ ἀπὸ πραπίδων ἦλθ' ἵμερος, ἠδ' ἀπὸ γυίων,
αὐτίκ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, γέροντα δὲ χειρὸς ἀνίστη,
οἰκτείρων πολιόν τε κάρη, πολιόν τε γένειον·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ἆ δειλ', ἦ δὴ πολλὰ κάκ' ἄνσχεο σὸν κατὰ θυμόν.
πῶς ἔτλης ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἷος,
ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμούς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς

508 ΑΠΩΣΑΤΟ ΓΗΚΑ 511 ΚΛΑΙΕ ΓΕΓΟΝ
514 ΓΟΙ 517 ΓΕΠΒΑ

503. αἰδεῖο θεοὺς, propter ius ἱκετείας quod dii tuentur. — 506. Interpretor ex 478 χερσὶν Ἀχιλλῆος λάβε γούνατα καὶ κύσε χεῖρας. vt ὀρέγεσθαι hoc ſaltem loco ſit pro ὀρέγειν χεῖρα ἀνδρὸς παιδοφόνοιο ποτὶ στόμα (ἑαυτοῦ) admouere manus Achillis ad os ſuum. v. Obſſ.

507—551. Achilles recordatione patris ad miſerationem Priami adductus erigit ſupplicem, eumque conſolatur,

514. et poſtquam impetus flendi ſe remiſerat: ἵμερος (γόου) ἀπῆλθε πραπίδων. ſunt eadem quae τετάρπετο γόου.

υἱέας ἐξεναίριξα; σιδήρειον νύ τοι ἦτορ.
ἀλλ' ἄγε δὴ κατ' ἄρ' ἕζευ ἐπὶ θρόνου· ἄλγεα δ' ἔμπης
ἐν θυμῷ κατακεῖσθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ.
οὐ γάρ τις πρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο.
ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι, 525
ζώειν ἀχνυμένους· αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδέες εἰσί.
δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει
δώρων, οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δέ τ' ἐάων·
ᾧ μὲν καμμίξας δώῃ Ζεὺς τερπικέραυνος,
ἄλλοτε μέν τε κακῷ ὅγε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ· 530
ᾧ δέ κε τῶν λυγρῶν δώῃ, λωβητὸν ἔθηκε·
καί ἑ κακὴ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει·
φοιτᾷ δ' οὔτε θεοῖσι τετιμένος, οὔτε βροτοῖσιν.

528 Vulg. ἕτερος δὲ ἑάων. 532 ΚΑΙ FE

521. σιδήρειον νύ τοι ἦτορ, obduratum, imperterritum, quod nullo metu mouetur: vt iam 205. — 523. καταικεῖσθαι, nunc *quiescere*. — 526. ἀχνυμένους, non tam *semper contristatos*, sed *obnoxios sollicitudinibus*, κήδεσι; ex opp. ἀκηδέες. — 527. *Duo* haec *dolia bonorum* et *malorum* (ἕτερος μὲν) κακῶν, ἕτερος δὲ ἑάων satis decantata sunt. Ex dolio bonorum nemo meracius accipit; (hoc memorare omisit) sed mixta ex vtroque dolio alius accipit 529. 530. vt Demodocus in Od. Θ, 63. 64 τὸν περὶ Μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε. ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερτε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν. alius ex dolio malorum solo hausta aufert: 531—533 hic prorsus miser est. — 531. λωβητὸν ἔθηκε. ἄτιμον τίθησι, reddit aerumnosum et iniuriis expositum. Explicatur per 532. 533. Errat ille omnium rerum egens, inops, ἀλήτης, nec a diis nec ab hominibus vllo honore habitus, οὐ θεοῖς τετιμένος, quatenus constans hominum praesertim veterum opinio opes et

ὣς μὲν καὶ Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα
ἐκ γενετῆς· πάντας γὰρ ἐπ' ἀνθρώπους ἐκέκαστο
ὄλβῳ τε, πλούτῳ τε, ἄνασσε δὲ Μυρμιδόνεσσι,
καί οἱ θνητῷ ἐόντι θεὰν ποίησαν ἄκοιτιν·
ἀλλ' ἐπὶ καὶ τῷ θῆκε θεὸς κακὸν, ὅττι οἱ οὔτι
παίδων ἐν μεγάροισι γονὴ γένετο κρειόντων,
ἀλλ' ἕνα παῖδα τέκε πανάωριον. οὐ δέ νυ τόν γε
γηράσκοντα κομίζω, ἐπεὶ μάλα τηλόθι πάτρης
ἧμαι ἐνὶ Τροίῃ, σέ τε κήδων, ἠδὲ σὰ τέκνα.
καί σε, γέρον, τὸ πρὶν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι.

536 ΠΛΟΤΤΩΙ ΤΕ ΓΑΝΑΣΣΕ 537 ΓΟΙ 538 ΙΟΤΙ ΓΟΙ

ἔλβον ad deorum fauorem et ſtudium refert: vt et reges ſunt honorati a Ioue. Ceterum haec in medio ſermone ab Achille interpoſita redhibent indolem et vſum antiquiorum hominum efferendi animi cogitata et ſenſus per ſymbola, tropos et allegorias.

534—542. Pelei varia fortuna poetarum memoratione celeberrima. v. c. Pindari Pyth. III, 154 ſqq. Nem. IV, 188 ſq. V, 46 ſq. cum J. VIII, 83 ſq.

540. παῖδα πανάωριον. qui immatura more erit obiturus.

543—546. Priami priſtinae opes: Vt verba conſtituta ſunt, ſententia eſſe debet: *Etiam te fama accipimus olim fuiſſe fortunatum. Quantum* (hominum) *intra ſe continet Lesbus, Phrygia et Hellespontus, inter hos aiunt te opibus et progenie eminuiſſe.* At non ita habes, quorſum ἄνω referas; itaque ex grammatica ratione etſi duriore et aſperiore, haec eſt ſententia, vt etiam veteres haec acceperunt: quantum (terrarum) ſuperne, (ſupra ſe, ſuperius verſus ſeptentrionem poſitum) finit, ambit et includit Lesbus (ab auſtro ſita), et ab altera, ſuperiore, parte Phrygia et Hellespontus, adeoque omnis

ὅσσον Λέσβος ἄνω Μάκαρος ἔδος ἐντὸς ἐέργει,
καὶ Φρυγίη καθύπερθε, καὶ Ἑλλήσποντος ἀπείρων·
τῶν σε, γέρον, πλούτῳ τε καὶ υἱάσι φασὶ κεκάσθαι
αὐταὲρ, ἐπεί τοι πῆμα τόδ' ἤγαγον Οὐρανίωνες,
αἰεί τοι περὶ ἄστυ μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε.
ἄνσχεο, μηδ' ἀλίαστον ὀδύρεο σὸν κατὰ θυμόν.
οὐ γάρ τι πρήξεις ἀκαχήμενος υἱὸς ἑῆος,
οὐδέ μιν ἀνστήσεις, πρὶν καὶ κακὸν ἄλλο πάθῃσθα.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων, Πρίαμος θεοειδής·
μή μέ πω ἐς θρόνον ἷζε, Διοτρεφὲς, ὄφρα κεν Ἕκτωρ
κεῖται ἐνὶ κλισίῃσιν ἀκηδής· ἀλλὰ τάχιστα
λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω. σὺ δὲ δέξαι ἄποινα
πολλά, τά τοι φέρομεν. σὺ δὲ τῶνδ' ἀπόναιο, καὶ ἔλθοις
σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν, ἐπεί με πρῶτον ἔασας
αὐτόν τε ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.

Τὸν δ' αὖ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ.
μηκέτι νῦν μ' ἐρέθιζε, γέρον. νοέω δὲ καὶ αὐτὸς [λεύς·

544 ΕΡΕΡΓΕΙ 548 ΠΕΡΙ ΡΑΣΤΤ 552 ΘΕΟΡΕΙΔΗΣ 555 ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ ΡΙΔΩ 559 ΡΤΠΟΔΡΑ ΡΙΔΩΝ

ditio Troiana interiacens, horum, harum terrarum h. e. eorum, qui eas incolunt, (τῶν σε pro τούτου σε. vel ὅσσον pro ὅσα, τῶν) opibus et filiis aiunt te maxime conſpicuum floruiſſe.

551. πρὶν καὶ — antequam id fiat, potes malum malo addere. quandoquidem nimio moerore noua mala aliquis ſibi arceſſere poteſt: v. c. exacerbato in alios animo, incuria aliarum rerum, debilitato corpore ac mente. Non autem reſpectus fit ad ea quae poſt ſequuntur 559 ſq.

560—570. Priami precibus iteratis offenditur Achilles. Quae Achillem exaſperant, eſſe puta non mo-

Ἕκτορά τοι λῦσαι. Διόθεν δέ μοι ἄγγελος ἦλθε,
μήτης, ἥ μ' ἔτεκε, θυγάτης ἀλίοιο γέροντος.
καὶ δέ σε γιγνώσκω, Πρίαμε, φρεσὶν, οὐδέ μ λήθεις,
ὅττι θεῶν τίς σ' ἦγε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
οὐ γάρ κε τλαίη βροτὸς ἐλθέμεν, οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
ἐς στρατόν· οὐδὲ γὰρ ἂν φυλάκους λάθοι· οὐδέ κ' ὀχῆας
ῥεῖα μετοχλίσσειε θυραίων ἡμετεράων.
τῷ νῦν μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνῃς,
μή σε, γέρον, οὐδ' αὐτὸν ἐνὶ κλισίῃσιν ἐάσω,
καὶ ἱκέτην περ ἐόντα, Διὸς δ' ἀλίτωμαι ἐφετμάς.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Πηλείδης δ' οἴκοιο, λέων ὡς, ἆλτο θύραζε,

572 Δ ΦΟΙΚΟΙΟ v. Obſſ.

do ſenis impatientiam, ſed et quod diffidere videtur voluntati Achillis, quod hoſpitalem menſam recuſat, quod non ſpatium dat abluendi corporis Hectoris, cuius adſpectu in nimia lamenta facile erumpere poſſit Priami dolor, iisque irritari ferox Achillis animus. (hoc quoque Sch. B. memorat) Firmatur inf. 583 ſeqq.

561. Διόθεν δέ μοι — μήτηρ. ſup. vſ. 122 ſq. — 566. Nec fores mei tentorii clauſas (vtpote veſpere) aperiat; vectem qui foribus praetenditur, remouendo. v. ſup. 453 ſq. et Obſſ. — 568. μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνῃς vel ſimpl. μᾶλλον, vel μάλα, vel quia dolorem ex Patrocli morte procliuem ſe reddere ſentit ad iracundiam magis etiam quam antea. Multa alia memorantur; ſed ſubſiſtendum arbitror in his eſſe. — 569. ne te relinquam intactum, h. e. ne tu a me malum accipias. v. Obſſ.

571—595. Achilles munera accipit et ad ſe perferre iubet, et corpus Hectoris abluendum et velandum curat, vt Priamo reddi poſſit.

οὐκ οἷος· ἅμα τῷ γε δύω θεράποντες ἕποντο,
ἥρως Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος, οὓς ῥα μάλιστα
τῖ' Ἀχιλεὺς ἑτάρων, μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα. 575
εἰ τόθ' ὑπὸ ζυγόφι λύον ἵππους ἠμιόνους τε.
ἐς δ' ἄγαγον κήρυκα καλήτορα τοῖο γέροντος,
καὶδ δ' ἐπὶ δίφρου εἶσαν. ἐϋσσώτρου δ' ἀπ' ἀπήνης
ἥρεον Ἕκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα.
καὶδ δ' ἔλιπον δύο φάρε', ἐϋννητόν τε χιτῶνα, 580
ὄφρα νέκυν πυκάσας δῴη οἰκόνδε φέρεσθαι.
δμωὰς δ' ἐκκαλέσας λοῦσαι κέλετ', ἀμφί τ' ἀλεῖψαι,
νόσφιν ἀειράσας, ὡς μὴ Πρίαμος ἴδοι υἱόν·
μὴ ὁ μὲν ἀχνυμένῃ κραδίῃ χόλον οὐκ ἐρύσαιτο,
παῖδα ἰδὼν, Ἀχιλῆϊ δ' ὀρινθείη φίλον ἦτορ, 585
καί ἑ κατακτείνειε, Διὸς δ' ἀλίτηται ἐφετμάς.
τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλον, ἠδὲ χιτῶνα,
αὐτὸς τόνγ' Ἀχιλεὺς λεχέων ἐπέθηκεν ἀείρας,
σὺν δ' ἕταροι ἦειραν ἐϋξέστην ἐπ' ἀπήνην. 590
ἄμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον·

Μή μοι, Πάτροκλε, σκυδμαινέμεν, αἴκε πύθηαι,
εἰν Ἀΐδός περ ἐών, ὅτι Ἕκτορα δῖον ἔλυσα

578 Vulg. ἐϋξέστου. 581 ΓΟΙΚΟΝ 583 ΠΡΙΑΜΟΣ
ΓΙΔΗΙ 584 ΟΤ ΓΕΡΤΣΑΙΤΟ 585 ΠΑΙΔΑ
ΓΙΔΩΝ 586 ΓΕ

580. ἐϋννητόν τε χιτῶνα. ad inuoluendum corpus Hectoris; φάρεα autem, pallia, alterum ſubſternendum, alterum ſuperne iniiciendum. — 589. 590. Iunge αὐτὸς ἀείρας (ἀπὸ) λεχέων ἐπέθηκεν (ſc. εἰς ἀπήνην), ἕτεροι δὲ συνήειραν, ἐπ' ἀπήνην. Vt antea δμωαὶ erant ἀείρασαι νόσφιν τὸν νεκρόν.

Digitized by Google

πατρὶ φίλῳ· ἐπεὶ οὔ μοι ἀεικέα δῶκεν ἄποινα·
σοὶ δ' αὖ ἐγὼ καὶ τῶνδ' ἀποδάσσομαι, ὅσσ' ἐπέοικεν. 595
Ἦ ῥα, καὶ ἐς κλισίην πάλιν ἤιε δῖος Ἀχιλλεύς.
ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ πολυδαιδάλῳ, ἔνθεν ἀνέστη,
τοίχου τοῦ ἑτέρου, προτὶ δὲ Πρίαμον φάτο μῦθον·
Υἱὸς μέν δή τοι λέλυται, γέρον, ὡς ἐκέλευες,
κεῖται δ' ἐν λεχέεσσ', ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένῃφιν 600
ὄψεαι αὐτὸς ἄγων. νῦν δὲ μνησώμεθα δόρπου.
καὶ γάρ τ' ἠΰκομος Νιόβη ἐμνήσατο σίτου,
τῇ περ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροισιν ὄλοντο,
ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἡβώοντες·
τοὺς μὲν Ἀπόλλων πέφνεν ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο, 605
χωόμενος Νιόβῃ, τὰς δ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,

594 ΑΓΕΙΚΕΑ 595 ΗΟΣΣ ΕΠΕΓΟΙΚΕ. Bentl. ὅσσα Fεοικε. potius ὅσσα Fεfοικε.

595. Aliquam ei partem munerum videri poteſt aſſignare voluiſſe; quo modo id fieri poſſet, obſcurum eſt; rogo incenſo id fieri potuiſſet, aut inferendo in tumulum. v. Obſſ.

596—620. Achilles Priamum ſolatur et cibum ſumere iubet.

598. Sedit Achilles ex Priamo aduerſo ἀντίον. vt I, 218. 219.

602. Iterum antiquus mos obſeruandus: quod familiari quoque ſermone antiquis factis et euentis vtebantur ad ſenſa animi efferenda. Fabulae Niobes hic eſt antiquiſſimus fundus; multo ornatior ille apud ſeriores; hoc autem loco vni huic conſilio inſeruit, vt doceat, etiam maxima calamitate oppreſſos tandem ad cibum ſumendum adigi; pro generali ſententia, vt poeta, ponit exemplum feminae calamitoſiſſimae: quae non vna ſobole, ſed multis liberis et vno tempore amiſſis, iisque per plures dies inſepultis iacentibus, tamen ſolatia admiſit et cibum ſumſit.

Digitized by Google

οὕνεκ' ἄρα Λητοῖ ἰσάσκετο καλλιπαρῄῳ.
φῆ δοιὼ τεκέειν, ἡ δ' αὐτὴ γείνατο πολλούς·
τὼ δ' ἄρα, καὶ δοιὼ περ ἐόντ', ἀπὸ πάντας ὄλεσσαν.
οἱ μὲν ἄρ' ἐννῆμαρ κέατ' ἐν φόνῳ, οὐδέ τις ἦε
κατθάψαι· λαοὺς δὲ λίθους ποίησε Κρονίων·
τοὺς δ' ἄρα τῇ δεκάτῃ θάψαν θεοὶ οὐρανίωνες.
ἡ δ' ἄρα σίτου μνήσατ', ἐπεὶ κάμε δακρυχέουσα.
νῦν δέ που ἐν πέτρῃσιν, ἐν οὔρεσιν οἰοπόλοισιν,
ἐν Σιπύλῳ, ὅθι φασὶ θεάων ἔμμεναι εὐνὰς
Νυμφάων, αἵτ' ἀμφ' Ἀχελωΐον ἐρρώσαντο,
ἔνθα, λίθος περ ἐοῦσα θεῶν ἐκ, κήδεα πέσσει.
ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα, δῖε γεραιὲ,
σίτου, ἔπειτά κεν αὖτε φίλον παῖδα κλαίοισθα,
Ἴλιον εἰσαγαγών· πολυδάκρυτος δέ τοι ἔσται.

607 ΓΙΣΑΣΚΕΤΟ 620 ΓΙΛΙΟΝ

608. ἔΦη, αὐτὴν, τὴν Λητὼ, τεκεῖν, τετοκέναι, δύω. — 610. ἐν Φόνῳ s. pro loco, vt veteres, seu in sanguine, vt erant caesi; sed primaria notio est, quod insepulti per IX dies erant; vt nunc Hector. Qua de caussa in saxa mutati fuerint homines, debuit in antiqua narratione, adeoque ante Homerum, disertius expositum esse; probabile sit propter duritiem animorum poenam illatam esse, quia tam inhumani fuerant Phryges, vt corpora insepulta per tot dies relinquerent, ira exacerbati in Nioben, quae sua impietate deorum vindictam et luem non modo in suam domum, sed in totam ciuitatem, deriuauerat. v. Obss.

614—617. Niobe nunc, deorum voluntate, θεῶν ἐκ, in saxum mutata, alicubi in Sipylo, *indulget dolori*, dolet, κήδεα πέσσει. Porro: in Sipylo, *ad amnem Acheloum*: Hoc ita expressit, vbi Nymphae (Naides) habitant, quae ad Acheloum choreas agere solent.

Ἦ, καὶ ἀναΐξας ὄϊν ἄργυφον ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
σφάξ'· ἕταροι δ' ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον εὖ κατὰ κόσμον,
μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως, πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτομέδων δ' ἄρα σῖτον ἐλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ
καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
ἦτοι Δαρδανίδης Πρίαμος θαύμαζ' Ἀχιλῆα,
ὅσσος ἔην, οἷός τε· θεοῖσι γὰρ ἄντα ἐῴκει.
αὐτὰρ Δαρδανίδην Πρίαμον θαύμαζεν, Ἀχιλλεύς,
εἰσορόων ὄψιν τ' ἀγαθὴν, καὶ μῦθον ἀκούων.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες,
τὸν πρότερος προσέειπε γέρων Πρίαμος θεοειδής·
Λέξον νῦν με τάχιστα, διοτρεφὲς, ὄφρα κεν ἤδη
ὕπνῳ ὑπὸ γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες·
οὐ γάρ πω μύσαν ὄσσε ὑπὸ βλεφάρεσιν ἐμοῖσιν,
ἐξ οὗ σῆς ὑπὸ χερσὶν ἐμὸς πάϊς ὤλεσε θυμόν·
ἀλλ' αἰεὶ στενάχω καὶ κήδεα μυρία πέσσω,
αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον.

621 ΟΓΙΝ 624 ΓΕΡΤΣΑΝΤΟ 630 ΑΝΤΑ ΓΕ-ΓΩΙΚΕΙ 634 ΠΡΟΣΕΓΕΙΠΕ — ΘΕΟΓΕΙΔΗΣ

Nam his lusibus Nympharum vita declarari solet. De singulis v. Obss.

621—648. Achilles Priamum coena excipit eique lectum sterni iubet.

628. Suauiter, quod, recreati cibo potuque, nunc otiose ad alia mentem advertunt; et alter alterum intuendo miratur. — 637. 8. adeoque per XII noctes. — 640. αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον. *in septo aulae humi proiectus*, doleo; nihil amplius.

Digitized by Google

νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμην, καὶ αἴθοπα οἶνον
λαυκανίης καθέηκα· πάρος γε μὲν οὔτι πεπάσμην.
Ἦ ῥ', Ἀχιλεὺς δ' ἑτάροισιν, ἰδὲ δμωῇσι κέλευσε,
δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἔσασθαι. 646
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δαὸς μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
αἶψα δ' ἄρα στόρεσαν δοιὼ λέχε' ἐγκονέουσαι.
τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἐκτὸς μὲν δὴ λέξο, γέρον φίλε· μήτις Ἀχαιῶν 650
ἐνθάδ' ἐπέλθῃσι βουληφόρος, οἵ τέ μοι αἰεὶ
βουλὰς βουλεύουσι παρήμενοι, ἧ θέμις ἐστί·

641 ΑΙΘΟΠΑ ΦΟΙΝΟΝ 646 ΚΑΘΥΠΕΡΘΕ ΕΣΑΣΘΑΙ 648 Vulg. ἄρ' ἐστόρεσαν.

κόπρος memoratur, quia aulam pecudes e ſtabulis eductae perambulant.

644. 5. 6. Haec ad vitam heroicam notanda occurrunt aliquoties in Odyſſea. Sternitur lectus in portico ante aedes; ſunt δέμνια, *ſtratum inferius*, quibus imponuntur ῥήγεα, *veſtes ſtragulae*, colore tinctae, purpureae, et ſuper his τάπητες, *molliores veſtes ſtragulae*. At χλαίνας induunt decubituri. v. Obſſ.

649—674. Achilles Priamum decubitum mittit, cauſſam, cur in portico lectum parauerit, exponit, inducias XII dierum ad funus Hectori celebrandum pacifcitur.

649. ἐπικερτομέων. cum ſenem metus inceſſere poſſet, ex dicendis, ſubridendo et quaſi leniter iocando, verba enuntiat. v. Obſſ. — 650. Verendum ſcilicet erat, ne repentino caſu etiam per noctem adiret Achillem aliquis principum atque, etſi dimiſſum ab Achille, tamen pro hoſte haberet: diſertius expoſita haec

τῶν εἴτις σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
αὐτίκ' ἂν ἐξείποι Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
καί κεν ἀνάβλησις λύσιος νεκροῖο γένηται.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ποσσῆμαρ μέμονας κτερείζέμεν Ἕκτορα δῖον,
ὄφρα τέως αὐτός τε μένω καὶ λαὸν ἐρύκω.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
εἰ μὲν δή μ' ἐθέλεις τελέσαι τάφον Ἕκτορι δίῳ,
ὧδέ κέ μοι ῥέζων, Ἀχιλεῦ, κεχαρισμένα θείης.
οἶσθα γὰρ, ὡς κατὰ ἄστυ ἐέλμεθα, τηλόθι δ' ὕλη
ἀξέμεν ἐξ ὄρεος· μάλα δὲ Τρῶες δεδίασιν.
ἐννῆμαρ μέν κ' αὐτὸν ἐνὶ μεγάροις γοάοιμεν,
τῇ δεκάτῃ δέ κε θάπτοιμεν, δαινῦτό τε λαός·
ἑνδεκάτῃ δέ κε τύμβον ἐπ' αὐτῷ ποιήσαιμεν,
τῇ δὲ δυωδεκάτῃ πολεμίξομεν, εἴπερ ἀνάγκη.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
ἔσται τοι καὶ ταῦτα, γέρον Πριάμ', ὡς σὺ κελεύεις.
σχήσω γὰρ πόλεμον τόσσον χρόνον, ὅσσον ἄνωγας.

Ὣς ἄρα φωνήσας, ἐπὶ καρπῷ χεῖρα γέροντος

653 ΣΕ ΓΙΔΟΙΤΟ 656 ΤΟΔΕ ΓΕΙΠΕ 659 ΘΕΟΓΕΙΔΗΣ 662 ΓΟΙΣΘΑ — ΚΑΤΑ ΓΑΣΤΥ ΓΕΓΕΛΜΕΘΑ — ΥΛΗ. 668 ΠΡΟΣΕΓΕΙΠΕ 670 Vulg. τόσσον πόλεμον.

inf. 683 ſqq. — 657. Notandum quod Achilles ſibi ſumit ius induciarum paciſcendarum, τῆς ἀνοχῆς quod aut Agamemnoni, aut conſeſſui principum conueniebat. v. ad 671. Obſſ. — 664. Etiam numerus dierum in luctu e more per lamenta certis interuallis iteranda, eſt notandus. — 671. ἐπὶ καρπῷ. debuit is mos eſſe, non volam alterius apprehendere, ſed carpum:

ἔλλαβε δεξιτερὴν, μήπως δείσῃ ἐνὶ θυμῷ.
οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο
κήρυξ καὶ Πρίαμος, πυκιναὶ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες·
αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς εὖδε μυχῷ κλισίης ἐϋπήκτου·
τῷ δὲ Βρισηΐς παρελέξατο καλλιπάρῃος.

Ἄλλοι μέν ῥα θεοί τε καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ
εὗδον παννύχιοι, μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ·
ἀλλ' οὐχ Ἑρμείαν ἐριούνιον ὕπνος ἔμαρπτεν,
ὁρμαίνοντ' ἀνὰ θυμὸν, ὅπως Πρίαμον βασιλῆα
νηῶν ἐκπέμψειε, λαθὼν ἱερούς πυλαωρούς.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

Ὦ γέρον, οὔ νύ τι σοί γε μέλει κακόν· οἷον ἔθ' εὕδεις
ἀνδράσιν ἐν δηίοισιν, ἐπεί σ' εἴασεν Ἀχιλλεύς.
καὶ νῦν μὲν φίλον υἱὸν ἐλύσαο, πολλὰ δ' ἔδωκας·
σεῖο δέ κε ζωοῦ καὶ τρὶς τόσα δοῖεν ἄποινα

676 Vulg. τῷ δ' ἄρ Bg. 679 Vulg. Ἑρμείην. 682 ΕΦΕΙΠΕ

ſic quoque Od. Σ, 257 δεξιτερὴν ἐπὶ καρπῷ ἑλών. cf. ib. Ω, 397. vbi Dolius etiam oſculatur Vlyſſis manum ἐπὶ καρπῷ.

677—694. Monitu Mercurii ante diluculum ſurgit de ſtrato Priamus, et corpore Hectoris currui impoſito clam omnibus caſtra relinquit. Prouidendum enim erat, ne ſalius ex Achiuis eum animaduerteret.

681. λαθὼν ἱερούς πυλαωρούς, Φύλακας ſ. ἐκκρίτους ſ. omnino θείους *eximios*. v. Obſſ.

682. στῆ δ' ἄρ ὑπὲρ κεφαλῆς vt Somnium ſup. B, 20 vbi v.

683. οἷον ἔθ' εὕδεις. *pro eo quod; quandoquidem.* κατὰ τοῖον, καθ' οἷον. καθὼς, ὡς. — 684. ἐπεί σ' εἴασεν Ἀ. te dimiſit incolumem vt 569. — 686. at ſi Agamemnon et ceteri Achiui te animaduerterint,

παῖδες τοὶ μετόπισθε λελειμμένοι, αἴκ' Ἀγαμέμνων
γνοίη σ' Ἀτρεΐδης, γνώωσι δὲ πάντες Ἀχαιοί.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων, κήρυκα δ' ἀνίστη.
τοῖσιν δ' Ἑρμείας ζεῦξ' ἵππους ἠμιόνους τε·
ῥίμφα δ' ἄρ' αὐτὸς ἔλαυνε κατὰ στρατὸν, οὐδέ τις ἔγνω.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἶξον ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς,
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον.
Ἠὼς δὲ κροκόπεπλος ἐπίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν.
οἱ δ' εἰς ἄστυ ἔλων οἰμωγῇ τε στοναχῇ τε
ἵππους, ἡμίονοι δὲ νέκυν φέρον. οὐδέ τις ἄλλες
ἔγνω πρόσθ' ἀνδρῶν καλλιζώνων τε γυναικῶν·
ἀλλ' ἄρα Κασσάνδρη, ἰκέλη χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ,
Πέργαμον εἰσαναβᾶσα, φίλον πατέρ' εἰσενόησεν
ἑσταότ' ἐν δίφρῳ, κήρυκά τε ἀστυβοώτην·
τὸν δ' ἄρ' ἐφ' ἡμιόνων ἴδε κείμενον ἐν λεχέεσσι.
κώκυσέν τ' ἄρ' ἔπειτα, γέγωνέ τε πᾶν κατὰ ἄστυ·

690 Vulg. τοῖσι δ' ἄρ. 696 ΕΣ ΓΑΣΤΤΔ ΕΛΩΝ
699 ΓΙΚΕΛΗ vulg. χρυσῇ 701 ΚΗΡΤΚΑ ΤΕ ΓΑΣΤΤΒΟΩΤΗΝ 702 ΓΙΔΕ 703 ΚΑΤΑ ΓΑΣΤΤ

non niſi ingenti pretio tu ipſe redimendus ſores a filiis tuis.

692. 3. Scamandrum traiiciendum fuiſſe in caſtris Ilio profecturis iam vidimus ſup. 350. 1. et ante aliquoties: v. ad Φ, 1. 2.

695—718. Mercurius diſceſſerat, et Priamus vrbi appropinquabat, cum a Caſſandra proſpiciente ex arce nuntiata re procedunt omnes obuiam et lugent Hectorem. Iis cedere iuſſis domum ſuam inducit currum cum corpore Priamus.

698. οὐδέ τις ἄλλος ἔγνω πρόσθε — ἀλλ' ἄρα. pro οὐ πρόσθε ἦ Κασσάνδρη. praeter quam Caſſandra. vt toties οὐ πρὶν — ἀλλὰ pro οὐ πρὶν ἤ. v. c. Π, 62. —

Ὄψεσθε, Τρῶες καὶ Τρωάδες, Ἕκτορ᾽ ἰόντες,
εἴποτε καὶ ζώοντι μάχης ἐκ νοστήσαντι
χαίρετ᾽· ἐπεὶ μέγα χάρμα πόλει τ᾽ ἦν, παντί τε δήμῳ.
Ὡς ἔφατ᾽· οὐδέ τις αὐτόθ᾽ ἐνὶ πτόλεϊ λίπετ᾽ ἀνὴρ,
οὐδὲ γυνή· πάντας γὰρ ἀάσχετον ἵκετο πένθος.
ἀγχοῦ δὲ ξύμβλητο πυλάων νεκρὸν ἄγοντι.
πρῶται τόν γ᾽ ἄλοχός τε φίλη καὶ πότνια μήτηρ
τιλλέσθην ἐπ᾽ ἄμαξαν ἐΰτροχον αἰἴξασαι,
ἅπτόμεναι κεφαλῆς. κλαίων δ᾽ ἀμφίσταθ᾽ ὅμιλος.
καί νύ κε δὴ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἕκτορα δακρυχέοντες ὀδύροντο πρὸ πυλάων,
εἰ μὴ ἄρ᾽ ἐκ δίφροιο γέρων λαοῖσι μετηύδα·
Εἴξατέ μοι, οὐρεῦσι διελθέμεν· αὐτὰρ ἔπειτα
ἄσεσθε κλαυθμοῖο, ἐπὴν ἀγάγοιμι δόμονδε.
Ὡς ἔφαθ᾽· οἱ δὲ διέστησαν, καὶ εἶξαν ἀπήνῃ.
οἱ δ᾽ ἐπεὶ εἰσάγαγον κλυτὰ δώματα, τὸν μὲν ἔπειτα

705. εἴποτε — χαίρετε pro ἐχαίρετε. ὄψεσθε — ἰόντες, εἴ ποτε. *Si olim laetati eſtis reditu Hectoris e pugna, ite nunc et videte corpus Hectoris.* Forma et alibi obuia εἴποτε pro ἐπεί, ἐπειδάν. *quandoquidem* et futurum ὄψεσθε pro imperatiuo. — 708. omnes enim ſummo luctu ex Hectoris morte tenebantur. — 710. 711. πρῶται — αἰἴξασαι ἐπὶ ἄμαξαν τιλλέσθην (διὰ) τόν γε *euellebant ſibi comas* prae dolore. v. Obſſ. amplexae mortui caput. — 719. Propoſito nunc in lecto Hectoris corpore, lamenta ſollennia initium habent, per nouem dies, vt ſupra vidimus. Obſeruandus mos hic veterum, et multorum adhuc populorum, cum lamenta fiunt modo a proximis cognatione feminis, modo a conductis feminis, vti Romae, et a viris vt h. l. ab ἀοιδοῖς; et quidem ad certas formulas, vt h. l. praeeunte no vel una, et ea deſinente ac-

τρητοῖς ἐν λεχέεσσι θέσαν, παρὰ δ' εἶσαν ἀοιδοὺς
θρήνων ἐξάρχους, οἵτε στονόεσσαν ἀοιδὴν
οἱ μὲν ἄρ' ἐθρήνεον, ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.
τῇσιν δ' Ἀνδρομάχη λευκώλενος ἦρχε γόοιο,
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο κάρη μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
"Ανερ ἀπ' αἰῶνος νέος ὤλεο, καὶδ δέ με χήρην
λείπεις ἐν μεγάροισι. πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὖτως,
ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε δυσάμμοροι, οὐδέ μιν οἴω
ἦβην ἵξεσθαι. πρὶν γὰρ πόλις ἥδε κατ' ἄκρης
πέρσεται. ἦ γὰρ ὄλωλας ἐπίσκοπος, ὅστε μιν αὐτὴν
ῥύσκευ, ἔχες δ' ἀλίχους κεδνὰς, καὶ νήπια τέκνα·
αἳ δή τοι τάχα νηυσὶν ὀχήσονται γλαφυρῇσι,
καὶ μὲν ἐγὼ μετὰ τῇσι. σὺ δ' αὖ, τέκος, ἢ ἐμοὶ αὐτῇ
ἕψεαι, ἔνθα κεν ἔργα ἀεικέα ἐργάζοιο,

732 Vulg. καὶ δὴ ἐγώ. 733 ΕΝΘΑ ΚΕ ΕΡΓ ΑΡ
ΑΕΙΚΕΑ ΕΡΓΑΖΟΙΟ

cinentibus ei ceteris, tanquam choro; nec putandum verba fuisse per turbam mulierum repetita; sed sub cantus finem eiulatus et lamenta promiscue edebantur: ἰὴ ἰή, vt in Tragicis. Nunc ita disposita est haec carminis pars, vt, post ἀοιδῶν θρήνους, prima sint lamenta *Andromaches* 723. altera *Hecubae* 747. tertia *Helenae* 760.

720. ἀοιδούς, θρήνων ἐξάρχους. Nouum hoc, quod apud Troianos ἀοιδοὶ memorantur; iidem θρήνων ἔξαρχοι. vt mox feminae: Andromache ἦρχε γόοιο et Hecuba ἐξῆρχε γόοιο 747. Helena tandem 761.

723—746. Andromaches lamenta affectus muliebris plena; deplorat solitudinem et fata quae sibi et filio imminent. Dulcissimi sunt vss. 742 sqq.

725. ἀπ' αἰῶνος νέος ὤλεο iuuenili aetate interiisti. v. Obss. — 730. ἔχες δ' ἀλόχους *seruabas, tuebaris* mu-

ἀθλεύων πρὸ ἄνακτος ἀμειλίχου· ἤ τις Ἀχαιῶν
ξίψει, χειρὸς ἑλὼν, ἀπὸ πύργου, λυγρὸν ὄλεθρον, 735
χωόμενος, ᾧ δήπου ἀδελφεὸν ἔκτανεν Ἕκτωρ,
ἢ πατέρ', ἠὲ καὶ υἱόν. ἐπεὶ μάλα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἕκτορος ἐν παλάμῃσιν ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.
οὐ γὰρ μείλιχος ἔσκε πατὴρ τεὸς ἐν δαὶ λυγρῇ.
τῷ καί μιν λαοὶ μὲν ὀδύρονται κατὰ ἄστυ. 740
ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας,
Ἕκτορ. ἐμοὶ δὲ μάλιστα λελείψεται ἄλγεα λυγρά.
οὐ γάρ μοι θνήσκων λεχέων ἐκ χεῖρας ὄρεξας·
οὐδέ τί μοι εἶπες πυκινὸν ἔπος, οὔτέ κεν αἰεὶ
μεμνήμην νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέουσα. 745
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.
τῇσιν δ' αὖθ' Ἑκάβη ἀδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο·
Ἕκτορ, ἐμῷ θυμῷ πάντων πολὺ φίλτατε παίδων,
ἦ μέν μοι ζωός περ ἐὼν, φίλος ἦσθα θεοῖσιν·
εἰ δ' ἄρα σεῦ κήδοντο καὶ ἐν θανάτοιό περ αἴσῃ. 750
ἄλλους μὲν γὰρ παῖδας ἐμοὺς πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς

734 ΠΡΟ ΓΑΝΑΚΤΟΣ 736 Vulg. χωόμενος ᾧ τευ δήπου. 740 ΚΑΤΑ ΓΑΣΤΤ 744 ΓΕΙΠΕΣ ΠΤΚΙΝΟΝ ΓΕΠΟΣ

liebrem ſexum. — 734. ἀθλεύων πρὸ ἄνακτος nunc πρὸ *in commodum. in gratiam heri.* v. Obſſ. — 741. ἀρητὸν δὲ γόον. *deteſtabilem dolorem.* v. Obſſ.

747—759. Hecubae matris lamenta. Solatur ſe commemorando τὸ θεοφιλὲς (commendatum iam ſupra vſ. 425) filii, cum dii etiam poſt eius mortem, quam gratus ille ſibi fuerit, teſtati ſint eo, quod corpus incolume ſeruatum eſt.

751. ἄλλους μὲν γὰρ — Cum Achilles in te crudelius ſaeuiiſſet quam in ceteros meos filios, quos captiuos peregre in ſeruitu-

πέρνασχ', ὅντιν' ἔλεσκε, πέρην ἁλὸς ἀτρυγέτοιο,
ἐς Σάμον, ἔς τ' Ἴμβρον, καὶ Λῆμνον ἀμιχθαλόεσσαν·
σεῦ δ' ἐπεὶ ἐξέλετο ψυχὴν ταναηκέϊ χαλκῷ,
πολλὰ ἑυστάζεσκεν ἑοῦ περὶ σῆμ' ἑταίροιο,
Πατρόκλου, τὸν ἔπεφνες· ἀνέστησε δέ μιν οὐδ' ὡς.
νῦν δέ μοι ἐρσήεις καὶ πρόσφατος ἐν μεγάροισι
κεῖσαι, τῷ ἴκελος, ὅν τ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
Ὣς ἔφατο κλαίουσα, γόον δ' ἀλίαστον ὄρινε.
τῇσι δ' ἔπειθ' Ἑλένη τριτάτη ἐξῆρχε γόοιο·
Ἕκτορ, ἐμῷ θυμῷ δαέρων πολὺ φίλτατε πάντων,
ἦ μέν μοι πόσις ἐστὶν Ἀλέξανδρος θεοειδής,
ὅς μ' ἄγαγε Τροίηνδ'· ὡς πρὶν ὤφελλον ὀλέσθαι.
ἤδη γὰρ νῦν μοι τόδ' εἰκοστὸν ἔτος ἐστὶν,
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθα πάτρης·

755 ΡΤΣΤΑΖΕΣΚΕ FΕFΟΤ 758 FΙΚΕΛΟΣ 759 FΟΙΣ 763 ΘΕΟFΕΙΔΗΣ 765 ΤΟΔ ΕFΕΙΚΟΣΤΟΝ FΕΤΟΣ

tem abducendos vendidit, nunc mirabili euentu tuum corpus incolume ſeruatum eſt. — 753. Lemnum *ἀμιχθαλόεσσαν.* non adeundam, inhoſpitalem v. Obſſ. — 756. *ἀνέστησε in vitam reuocauit.* — 757. *ἐρσήεις καὶ πρόσφατος.* roſcidus et recens, ſucci plenus. vt ſupra vſ. 419. — 758. *τῷ ἴκελος, ὅν τ' Ἀπόλλων* — Manifeſte h. l. apparet ſenſum mythicae formulae: Apollinis ſagittis aliquem eſſe necatum, de repentina morte fuiſſe acceptum, qua corpus non deformatur: hinc *ἀγανὰ βέλη, mitia.*

761—776. Helenae lamenta, quae memorat mite Hectoris ingenium et benevolentiam erga ſe.

765. *τόδε εἰκοστὸν ἔτος.* Locus memorabilis, aut illatus in Iliadem, aut conſtituta inde eſt tota res Ilia-

ἀλλ' οὔπω σεῦ ἄκουσα κακὸν ἔπος, οὐδ' ἀσύφηλον·
ἀλλ' εἴτις με καὶ ἄλλος ἐνὶ μεγάροισιν ἐνίπτοι
δαέρων, ἢ γαλόων, ἢ εἰνατέρων ἐϋπέπλων,
ἦ ἔκυρή, (ἔκυρὸς δὲ, πατὴρ ὥς, ἤπιος αἰεί,)
ἀλλὰ σὺ τόνγ' ἐπέεσσι παραιφάμενος, κατέρυκες
σῇ τ' ἀγανοφροσύνῃ, καὶ σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσι.
τῷ σέ θ' ἅμα κλαίω καὶ ἔμ' ἄμμορον, ἀχνυμένη κῆρ.
οὐ γάρ τίς μοι ἔτ' ἄλλος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
ἤπιος, οὐδὲ Φίλος· πάντες δέ με πεφρίκασιν.

Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δ' ἔστενε δῆμος ἀπείρων.
λαοῖσι δὲ γέρων Πρίαμος μετὰ μῦθον ἔειπεν·

Ἄξετε νῦν, Τρῶες, ξύλα ἄστυδε, μηδέ τι θυμῷ
δείσητ' Ἀργείων πυκινὸν λόχον· ἦ γὰρ Ἀχιλλεὺς
πέμπων μ' ὧδ' ἐπέτελλε μελαινάων ἀπὸ νηῶν,
μὴ πρὶν πημανέειν, πρὶν δωδεκάτη μόλῃ ἠώς.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ὑπ' ἀμάξῃσι βόας ἡμιόνους τε
ζεύγνυσαν· αἶψα δ' ἔπειτα πρὸ ἄστεος ἠγερέθοντο.
ἐννῆμαρ μὲν τοί γε ἀγίνεον ἄσπετον ὕλην·

767 ΚΑΚΟΝ ΕΕΠΟΣ 770 ΕΕΚΤΡΗ ΕΕΚΤΡΟΣ
πατης ϝως Bentl. 771 ΤΟΝΓΕ ΕΕΠΕΣΣΙ 772
ΑΓΑΝΟΙΣ ΕΕΠΕΕΣΣΙ 777 ΕΕΕΙΠΕ 778
ΞΤΛΑ ΓΑΣΤΤΔΕ 783 ΠΡΟ ΓΑΣΤΕΟΣ 784
ΙΤΛΓΗΝ corrig. τοί γ' ἠγίνεον.

ca cum temporibus. — 767. οὐδ' ἀσύφηλον, probroſum, et omnino aſperum. — 770. Mitem Priami animum vidimus ſup. Γ, 161 ſq. — 771. παραιφάμενος κατέρυκες, monendo, caſtigando verbis.

777—787. Priamus ligna ad rogum aduehi iubet; conſumtis hac cura nouem diebus; decimo die corpus Hectoris effertur et comburitur.

780. πέμπων με ἀπὸ νηῶν, ἐπέτελλεν ὧδε. μή (τινα τῶν Ἀχαιῶν) πρὶν πημανέειν (ἡμᾶς) πρὶν — *dimittens me, ea dedit mandata: ne quis*

ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη φαεσίμβροτος Ἠώς,
καὶ τότ' ἄρ' ἐξέφερον θρασὺν Ἕκτορα δακρυχέοντες,
ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν, ἐν δ' ἔβαλον πῦρ.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
τῆμος ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κλυτοῦ Ἕκτορος ἔγρετο λαός.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἰθοπι οἴνῳ
πᾶσαν, ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα
ὀστέα λευκὰ λέγοντο κασίγνητοι θ' ἕταροί τε,
μυρόμενοι, θαλερὸν δὲ κατείβετο δάκρυ παρειῶν.
καὶ τά γε χρυσείην ἐς λάρνακα θῆκαν ἑλόντες,
πορφυρέοις πέπλοισι καλύψαντες μαλακοῖσιν.
αἶψα δ' ἄρ' ἐς κοίλην κάπετον θέσαν· αὐτὰρ ὕπερθε

791 ΑΙΘΟΠΙ ΦΟΙΝΩΙ 793 Vulgg. κασίγνητοι ἕταροί τε.

prius laceſſeret Troianos, quam —

786. ἐξέφερον. f. ἐκ δώματος, f. extra vrbem: hoc probabile fit.

788— ad f. Die poſtero, qui erat vndecimus, et inducierum vltimus, fit oſſilegium; oſſa conduntur in arcula; ea conditur humo, terra effoſſa; ſuper ea educitur tumulus. Tandem epulum funebre celebratur.

792. Copioſius haec, quae ſequuntur, in Patrocli funere erant expoſita; et apparet ritus funebres vtriusque populi fuiſſe fere communes. — 795. χρυσείην ἐς λάρνακα, arca in qua oſſa cum cinere condebantur. — 796. quod eam purpurea veſte tegunt, non factum eſt, niſi quamdiu in domo arca fuit poſita, donec tumulo condi poſſet. Diſces comparato Ψ, 254 ἐν κλισίῃσι δὲ θέντες ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν. Sequi debebat; inde confeſtim humo effoſſa τάφρον, foſſam, fecerunt, qua arcam reponerent: ad hanc obtegendam magna ſaxa impoſuerunt, et ſuper ea terra congeſta tumulum eduxerunt. Ita digerenda eſt tota ſepultura.

πτωκὸν λάσιον κατατέτρηνεν μεγάλωσι·
βρυχᾶι δὲ στὰς ἔχων, περὶ δὲ τανύει ἔντεα τόξου,
μὲν πρὸς ἄστρα φέρων ἐλατὴρα Διὸς Ἀχαιοί. 800
ὣς τὸν τείχεος ἄν τε σάμα, πολὺν κὸν' ἀπάτερθε ἴδοιτο
εὖ συναρηρόμενον, διάνυσ' ἱμάσθλια δαίτα,
δόμεναι δ' Ἡμάσιοι διστεύμεναι βασιλῆες.
Ὣς οὗ ἀκάματον τοῦτον ἔκτανεν ἀκαμάδεσσιν.

TELOS THS ΙΛΙΑΔΟΣ.

Βοο Vulg. συναρηρόμενον.

— 798. κατατέτρηνεν G. κατὰ στῆθος. Tum Βοκ. τὸν κέντρον. — ἐπεὶ τὸν ἀπὸ στομάχοιο μεταπρὸ τοῦ ἥπατος ἔπηξεν. Βοο, μὴ πρὸ τοῦ ἥπατος ἔπηξεν, pulli hendecyllabi; εἰδὶ ἐ τάχιες quia indudum XII dicerem in de quo sed Θ, ea videtur.

Digitized by Google

Digitized by

Digitized by Google

ANIMADVERSA

IN VOL. I.

Jl. A. (I)

p. 5. 1—6. De argumento Jliados cf. Excurſ. II ad Ω.

p. 6. Var. Lect. ad vſ. 3. excidit ΑΓΙΔΙ.

Not. col. 1. l. 10. poſt „vt ſeriores" inſere „profiteri" furore p.

p. 11. V. L. vſ. 24. ΓΗΝΔΑΝΕ leg. ΓΑΝ. ΔΑΝΕ.

p. 13. V. L. vſ. 33. forte fuit: *ἔδδεισε δὲ γέρων.*

vſ. 35. videtur fuiſſe *ἠρᾶτο γεραιός.* non *ἠρᾶϑ' ὁ γεραιός.*

p. 16. V. L. ad vſ. 55. v. Excurſ. II. ad A.

p. 19. V. L. vſ. 83. leg. ΓΕΓΟΙΣΙ.

p. 23. V. L. vſ. 115. ſcribe ΟΥΤΕ ΤΙ.

p. 129. vſ. 178. reliquī ſcriptum *καρτερός ἐσσι.* quod vbique videbam receptum in antiquis edd. cum alii ſcribant *καρτερὸς ἐσσί.* hoc ſi ſequaris, ſeruanda erit haec eadem ratio in aliis locis, quoties *ἐσσι* recurrit, vt vſ. 280. Δ, 56. E, 645. 813. Z, 123. 215. 522. J, 53. 69. 98. et al. Verum in encliticorum exprimendorum ratione tanta eſt grammaticorum veterum inconſtantia, vt nihil nec auctoritate nec rationibus conſtitui poſſit; niſi

pro imperio agere te posse statuas. Interea satis est constantem esse in eo, quod semel adoptaueris.

p. 41. vs. 287. scrib. *περὶ πάντων*.

p. 43. vs. 318. *οὐ δ' Ἀγαμέμνων*. malim exaratum esse, *οὐδ'*.

In Nota col. 1. ad 310 interpunge: *ἀνά δέ*. *et inter ea*; vel, —

p. 44. vs. 333. *ὁ ἔγνω* forte *ὅ γ' ἔγνω*.

In Nota col. 2. „Erneſti ait" corrige: Clarke ait."

p. 47. Not. col. 2. lin. 7. scribe: amici, familiaris.

p. 49. V. L. vs. 378. FANΔANE.

vs. 380. *χωόμενος δ' ὁ γέρων*. lego: *χ. δὲ γέρων*.

p. 53. vs. 426. pro *ποτὶ* scribe *προτί*.

p. 56. Not. col. 2. penult. „expleto" scribe, expletos.

p. 57. V. L. vs. 482. FIFAXE

p. 59. Nota col. 1. ad vs. 500. „*παρέζετο*" corrige, *καθέζετο*.

p. 62. V. L. vs. 533. ZEYΣ ΔE FEFON

p. 64. V. L. vs. 568. ΠOTNIA FHPH

p. 65. V. L. „575. EΠI" scribe 578. EΠI

p. 67. V. L. vs. 602. ΔAITOΣ EFIΣHΣ.

Il. B. (II)

p. 75. V. L. ad 22. MIN FEIΣAMENOΣ adde: vel MIN EFEIΣAMENOΣ

p. 82. Not. ad vs. 110 — 141. de artificio rhetorico: adde: Hermogenes de methodo eloqu. 22.

p. 85. V. L. l. 1. FEΛOIMEΘA corrige ΗE. ΛOIMEΘA

Digitized by Google

p. 88. Not. col. 2. 175 l. 5. „ad A, 823“ corrige Λ, 823.

p. 94. vſ. 239. ὃς καὶ νῦν Ἀχιλῆα ἔο. ex meliore ratione (cf. Obſſ. ad A, 114. et ad O, 165) ſcribe: „Ἀχιλῆά ἑο.“ Not. col. 2. adde: v. 250. τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ' ἔχαν ἀγορεύοις. ex contexto apparet eſſe κακῶς ἀγορεύοις, λοιδορεῖς. et ad v. 251. „captes praeſens“ ſcribe: ne captes.

p. 96. V. L. ad vſ. 269. add. ἀπομόρξατο. pro vulg. ἀπεμόρξατο.

p. 99. vſ. 306. ἔρδομεν. cum aliis in locis praetulerim ἔρδειν, debebat et h. l. exaratum eſſe ἔρδομεν.

p. 100. V. L. 316. ſcribe ΑΝΓΙΓΑΧΥΙΑΝ. et p. 101. V. L. vſ. 333 επιϝιϝαχον. cf. Excurſ. III ad lib. XIX p. 757. To. VII.

Ead. p. 100. Not. col. 1. „Hottinger“ adde: cum Dauiſio.

p. 102. vſ. 341. ἐπέπιθμεν ſcribe, interrogatiue.

p. 106. vſ. 371. poſt Ἄπολλον comma ponitur. et vſ. 377. κούρης.

p. 109. vſ. 405 et 406. in fine comma. Contra in fine vſ. 416. comma delendum.

p. 112. Not. col. 1. vſ. 447. v. Obſſ. ad 448.

p. 114. In Nota ad vſ. 461. Praeſtat vſ. 462 in medio poſitum, ἐν παρενθέσει, ſeiungere, et προκαθιζόντων cum χηνῶν ἢ γεράνων connectere.

p. 119. vſ. 553. τῷδ' melius τῷ δ'.

p. 130. V. L. 732. ΓΙΗΤΗΡ delendum. v. de Digammo l. l. To. VII p. 756.

p. 132. V. L. 765. ſcribe ΕΓΙΣΑΣ

Λ. Γ (III)

p. 151. V. L. 103. ſcrib. ΟΙΣΕΤΕ

Digitized by G

p. 152. V. L. vſ. 109. οἷς δ' ὁ γέρων leg. οἷς δὲ γέρων.

p. 160. V. L. ad vſ. 197. ſcrib. FEFIΣKΩ

p. 164. V. L. ad vſ. 259. leg. ῥίγησε δὲ γέρων.

Jl. Δ (IV)

p. 193. Not. col. 2. l. extr. ſc. τὴν, corrige τὸν.

p. 221. V. L. vſ. 456. FIFAXH ſic et vſ. 506. FIFAXON

Jl. E (V)

p. 259. vſ. 343. ſcribe vt aliis in locis ἀπό ἑο. in V. L. FIFAXOYΣA.

p. 262. Not. col. 1. ad 374. „(ἐν) περιωπῇ leg. (ἐν) ἐνωπῇ.

p. 263. V. L. 395. AFIΔHΣ

p. 270. vſ. 476. κῦνες corr. κύνες.

p. 284. V. L. 638. ἀλλ' οἷον. praeſtat ἀλλοῖον. 646 AFIΔAO

p. 285. V. L. 654 AFIΔI

p. 288. V. L. 703 lege vulg. ἐξενάριξεν.

Jl. Z (VI)

p. 311. Argumentum l. 6. 198 corr. 118.

p. 333. V. L. 468 FIFAXΩN

p. 355. V. L. 487 AFIΔI

Jl. H (VII)

p. 369. vſ. 95. στοναχίζετο. reponendum erat, vt aliis in locis στεναχίζετο. cf. Obſſ.

p. 374. V. L. 144. et 148 ΛYKOFEPΓOΣ vt Z, 130.

Digitized by Google

p. 376. V. L. 161. fuit haud dubie: *ὣς νείκεσσε γέρων.*

p. 392. V. L. 345. „vulgo fine δ'" corrige fine ν. *τοῖσι δ'*. v. Obſſ.

p. 396. V. L. 403 EFIFAXON

Λ. Θ (VIII)

P. 408. vſ. 16. V. L. AFIΔEΩ

p. 414. vſ. 87. Leg. *ὄφρα γέρων.* 90. *ἔνθα γέρων.*

p. 431. V. L. 321. FIFAXΩN

p. 434. V. L. 367. AFIΔAO

Λ. J (IX)

p. 468. V. L. vſ. 158 AFIΔHΣ

p. 482. V. L. vſ. 312 AFIΔAO

p. 494. vſ. 427. ſcrib. *Φοίνιξ.*

p. 496. V. L. ad 440. forte *ὁμοιϊόφι πτολέμοιο.*

p. 512. vſ. 565. AFIΔHN.

p. 515. vſ. 588. ſcrib. *ἁλώῃ.* et V. L. FAΛΩHI

p. 524. vſ. 686. ſcrib. *Φοίνιξ* et V. L. 683 XEIPA FEFHN

Λ. K (X)

p. 531. V. L. ad vſ. 33. vnice probandum EFANAΣΣE

p. 544. V. L. ad 190. Fuit haud dubie *τοὺς δὲ γέρων.*

p. 547. V. L. 224. praeſtat *πρὸ ὃ τοῦ.*

p. 548. V. L. 231. Fuit antiquius: *ἤθελε δὲ τλήμων.*

Λ. Λ (XI)

p. 577. Argumentum l. 4. „1—18" ſcrib. 1—238.

Digitized by G

p. 584 in Notis. col. 1. ad vſ. 38. 39. 40. l. 6. „v. ad E, 191.“ pro his ſcribe: v. ad Θ, 193 et ad Σ, 480.

p. 585. V. L. 47. ſcribe FEFΩI

p. 586. V. L. 55. AFIΔI.

p. 618. V. L. 463 FIFAXONTOΣ

p. 638. V. L. 694. fuit ἐκ δὲ γέρων. et 702 τῶν δὲ γέρων.

Jl. M (XII)

p. 676. V. L. 274 FIEΣΘE.

p. 678. V. L. 292 ΙFON.

IN VOL. II.

Jl. N (XIII)

p. 10. V. L. 41. AFIFAXOI

p. 20. V. L. 144. leg. ῥέα διελεύσεσθαι.

p. 32. 299. in fine del. interpunctio: vt iungantur ἀταρβὴς ἔσπετο.

p. 39. V. L. 368. lege τῷ δὲ γέρων.

p. 75. V. L. 822. EΠIFIFAXE et 834.

Jl. Ξ (XIV)

p. 79. vſ. 1. V. L. FIFAXH

p. 91. vſ. 148. V. L. EFIFAXON

p. 97. vſ. 209. V. L. ſ. ἀνέσαιμ' ἂν, (anteceſſerat εἰ κείνω γ') ὁμωθῆναι Φιλότητι.

p. 99. 223. V. L. FEFΩI

p. 115. 421. V. L. FIFAXONTEΣ

Jl. O (XV)

p. 139. V. L. vſ. 188. AFIΔHΣ et vſ. 191.

Digitized by Google

p. 146. V. L. vſ. 275 FIFAXHΣ et vſ. 384. 396.

p. 175. V. L. 674. FANΔANE

Jl. Π (XVI)

p. 195. V. L. vſ. 127. ΔHIOIO FIΩHN.

p. 200. V. L. 192. *τὸν δὲ γέρων.*

p. 213. V. L. 366. FIFAXH. item 373 et 785 FIFAXΩN

p. 231. V. L. 625. AFIΔI

Jl. Ρ (XVII)

p. 258. Not. col. 1. l. 5. *οἰόπολος.* corr. *οἰοπόλος.*

p. 270. V. L. vſ. 213 FIFAXΩN. ſicque inf. vſ. 266. 317.

p. 299. vſ. 605. *Ἕκτωρα* male exaratum; corr. *Ἕκτορα.*

p. 307. V. L. adde vſ. 713. forte *ἠμὲν ὅπως νεκρόν τε ſερυσσομεν.*

Jl. Σ (XVIII)

p. 323. vſ. 160. V. L. FIFAXΩN et vſ. 219. 228.

p. 354. vſ. 510. V. L. FANΔANE

Jl. Τ (XIX)

p. 372. vſ. 41. V. L. FIFAXΩN et 424.

Digitized by Google

DUPLICATE
1859
TRIN. COLL. CAM.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

A 657936 DUPL

Digitized by Google

Digitized by Google

UNIVERSITY OF TORONTO
LIBRARY